
UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00368409 9

NYELVEMLÉKTÁR.

VI.

1877

NYELVEMLÉKTÁR

RÉGI MAGYAR CODEXEK

ÉS

NYOMTATVÁNYOK.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTIK

BUDENZ J., SZARVAS G., SZILÁDY Á.

BIZOTTSÁGI TAGOK.

VI. KÖTET.

BUDAPEST.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

1877.

ELŐSZÓ.

A Nyelvemléktár VI. kötetében foglalt három régi magyar kézirat közül a Kazinczy és Horvát Codexből csak az első lap volt közölve hasonmásban (Tud. Gyüjt. 1836. XII. és VIII. köt.), a Tihanyi Codexből azonban két egész darab («Eǵ zep predikacio azzonunk marianak foganatarol» és «Eǵ zep es aietatos predikacio azzonunk marianak zileteferől») jelent meg Toldy Ferencz Immaculatájában (Pest, 1855.), mai helyesírással és nyelvjegyzetekkel. Mind a három codexet teljesen és híven most először veszi a közönség.

A kiadás ugyanazt az eljárást követte, mely már az előbbi kötetekből ismeretes. Itt is az eredetinek végződő lapját ||, kezdődő lapját pedig a lapszélre tett kövér szám jelöli. Hasonlóképen ( ) szövegbeli hézagot, (!) akármi okból föltünő, (?) olvashatatlan vagy kétes olvasatú szót jelent. Az olvasható törlések most is ki vannak szedve és szögletes rekeszjelbe foglalva, az olvashatatlanokat [?], az üresen hagyott helyeket [ ] mutatja. Az eredetiben pirossal irottak ritkítva, a latin idézetek valamint a pótlások is dűlt betűkkel vannak szedve, a csak kijelölt m és n betűket ṃ és ṇ helyettesíti, s a lapszélről beiktatottak « » közé vannak téve. Az átirások közül č csak a Kazinczy Codexben a második kéz irásában fordúl elő s némileg hasonló az ʟ-hez. Az ő ugyancsak a Kazinczy Codexben a második kéz irásában ǫ és ɵ alakú, a többi részben valamint az egész Tihanyi Codexben majd olyan mint a 9. Az ű csak a Kazinczy Codexben kerűl elő s ú alakú; végre az v̊ megvan mind a három codexben, s a Tihanyiban alúl vonásos v, néha v̊, a Kazinczy Codexben alul fölül vonásos v, a Horvát Codexben fölül két pontos v fejezi ki.

Más betűkben nincs eltérés, csak épen annyiban, hog ć, ǵ, ń, ź vonáskája az eredetiekben nem a betű fölé, hanem mint ľ-nél és ť-nél is melléje van téve. Ez arra mutat, hogy e vonáska természet szerint nem megkülönböztető, hanem kihagyó jel. Támogatja e föltevést, hogy a közönséges iduózőithő, okaiert (okáért), regi, atkia, maid, bizonuithia, ſentenciayok, napya mellett gyakori az iduózó'tő, oka'ert, reg', atk'a, ma'd, bizonu'thia, sentencia'ok, nap'a írás is, a hol a vonáska csakugyan kétségtelenűl kihagyó jel. Igy aztán eleget nyom az is, hogy ugyanazokat a hangokat és hangcsoportokat, melyeket egyszer ć, ǵ, ľ, ń, ť, ź fejez ki, másszor ch, cz; gg, gh, gi, gy; li, ly; ni, ny; th, ti, ty; zi, zy, zz jelöli. Hogy ezt át lehet-e vinni más codexek ily nemű jelenségére is és ez alapon ki lehet-e mondani, nem azt, hogy az elősorolt összetételek régiebbek a megfelelő vonásos betűknél, mert hiszen azt a Halotti Beszéd menyi, latiatuc, tumetivk szavai is bizonyítják, hanem csak azt, hogy a c, g, l, u, t, z mellé tett akár egy akár két vonáska mindenütt és mindenkor kihagyó jel, abba nem akarok bocsátkozni. Az Érdy Codexre nézve már kifejeztem sejtelmemet a Nyelvemléktár IV. kötete előszavában s a Jordánszky Codex ismertetésekor a Régi Magyar Nyelvemlékek V. kötete bevezetésében majd úgyis bőven kell szólnom e dologról. Most térjünk az egyes codexekre.

A **Tihanyi Codex**, mely a tihanyi apátság tulajdona, papirosra írt, rideg barátgót betűjű kis nyolczadrét kötet. Készülte évei, melyek 292., 29., 81. és 170. lapján hol latin hol magyar szavakkal, hol pedig arabs számokkal világosan ki vannak téve, 1530, 1531 és 1532. Kitűnő hűséggel másolta vagy helyesebben mondva hasonmásolta e codexet Rómer Ferencz Flórián kanonok még mint sz. Benedek rendi növendékpap Bakonybélben 1834-ben. E másolatot, mely a magy. tud. Akadémia könyvtáráé, hosszúkásabb alakját és sötétebb téntáját kivéve alig lehet megkülönböztetni az eredetitől. Értekesíti az is, hogy eléje van téve Guzmics Izidornak a magy. tudós társasághoz intézett benyújtó levele és az eredetiről írt ismertetése, habár mindkettő csak másolatban (a saját gyüjteményében levő eredetiből közölte Lehoczky Tivadar Abafi Figyelője. I. köt. 380—382. l.). Nem kevésbé becses, hogy legalább

rajzban és másolatban föntartotta a codex régi kötésének első tábláját és a belső oldalán levő írást.

E régi kötést Guzmics így írja le: «A kültáblák bőrrel bevont kemény papirosból vannak, szinük sötétvörös. A felsőnek czíme: Betbuchlin» (a rajzban legfelül BETBVCHLIN). «Körösleg különféle alakok ékesítik mindkettejét; a felsőnek közepén látszik az imádkozó zsoltáros király, Dávid; előtte a korona és lant; fölülről a felhőből, látszik az imádkozót megáldó istenség. Az alsó táblán különféle sisakos fejek szemléltetnek, egyéb ékességekkel együtt. Közepe vonalok által három mezőre oszlik, melyek közül a középső virágokat mutat. A felső táblának beloldalán későbbi kéznek találkozik irata». E kötés, mely nyilván német mesteremberr munkája volt s mint a BETBVCHLIN régies hangzása, latin betűi és V-je sejtetik, a kézirattal egykorú, tehát a codex eredeti kötése lehetett, minden esetre pedig becses ereklye volt, azóta már fájdalom le van fosztva s meglehet el is pusztult. Most aranybetűs Codex Tihanyiensis hátczimű, izléstelen munkájú fekete bőrkötés pótolja, melynek készítője még azzal is remekelt, hogy a codex széleit szépen meggyalulta s azáltal a lapszélekre irottakat több helyen megcsonkította.

Az eredeti hátúl csonkának látszik, de mivel a «kóuetkózik Imar ez Imadsagnak magarſaka» szavak után még négy sornyi üres hely van, nem lehet kételkedni, hogy az igértet maga az iró hagyta el. Toldy (Ó s középk. magy. nemz. irod. története, 3. kiad. Pest 1862. II. köt. 96—97. l.) azt állítja, hogy «közepett csonka» s a hézagot a Krisztus foganatjáról való predikáczióba helyezi, melyről azt mondja, hogy két bészéd, «az egyik végül, a másik elül csonka». A mondott predikáczió azzal kelt gyanút, hogy két harmadik része van, az egyik az eredetinek 256., a másik 278. lapján kezdődik. Hozzá járul. hogy az e kettő közé eső 263. lap nem ott folytatja, a hol az előbbi elhagyja, hanem kevés különbséggel mind azt kezdi ismételni, a mi már a 260. lap Maſodokaert pontjától a 262. lap végéig olvasható. Azonfölül téntája is sötétebb. Mind ezt már Guzmics is megjegyezte valamint azt is, hogy e lapon innen «sehol sem jő diák mondat elé», holott túl rajta gyakori a latin

idézet. Igaz ugyan, hogy sem a 262. lappal végződő, sem a 263. lappal kezdődő terniónak nincs hia, tehát e kettő közt a hová a hézagnak szükségképen esnie kell, egyes levelek nem hiányozhatnak; de hiányozhatik egy egész ternió, mely e codexben rendesen 16 levélből áll. És ha elfogadjuk, hogy itt nem egy, hanem két prédikáczióval van dolgunk, akkor csakugyan annyinak kell hiányoznia. A 262. lappal megszakadónak ugyanis harmadik része befejezésére legalább is annyi szükséges, a mennyi a 266—278. lapon van elmondva; az tesz vagy 7 levelet. Annak a másiknak a kiegészítésére pedig, melynek töredéke a 263. lappal kezdődik, bátran fölvehetjük azt az egy ternióból még fenmaradó 9 levelet is, mert első részére, mely egészen hiányzik, ha a 278. lapon kezdődő harmadik részével egyenlő hosszúnak veszszük, megint kell vagy 7 levél, második része elejéből meg legalább is annyi hiányzik, a mennyi a 256—260. lapon a Maſodokaert pontig van elmondva, s az 2 levélnél nem kevesebb. Igy Toldynak teljes igaza lehet.

Mind a mellett nem mertem a kiadás illető helyén kitenni, hogy ott hézag van, legkevésbé pedig azt, hogy mekkora. Először is az író a «kezdetik eǵ igȭn zep predikacio urunk criſtuſnak foganattarol de annunciacione» szavakban e tárgyról világosan csak egy prédikácziót igér, azt pedig nem lehet mondani, hogy a 263—292. lapon irottak nem az «annunciacio»-ra vonatkoznak, mert a 263—278. lapig terjedő rész csak ismétlése és folytatása a 256. lapon kezdődő harmadik résznek, a mely még okvetetlenűl a «cristuſnak foganattarol de annuncione» czím alá tartozik, a 278. lapon kezdődő más harmadik rész meg, mivel «Az angalnak azzonunk mariahoz ualo iőueſeről» szól, épen magát az «annunciaciót» mondja el. Továbbá Guzmics, a ki a codexet még régi kötésében látta, mely pedig alkalmasint eredeti kötése volt, nem említ külső hézagot. Csak a szövegből következteti, hogy a mondott «beszéd kettőből látszik összeolvadtnak». Végre az, hogy a 263. lap sötétebb téntával van írva, hogy már elmondottakat ismétel, hogy ez ismétlések némiekben eltérnek és hogy még egy harmadik rész következik, úgy is magyarázható, hogy az iró e lapba, melylyel mint már említve volt új ternió kezdődik, hosszabb idő múlva

fogott, hogy nem nézte, mit írt már az előbbi ternióban és hogy két eltérő szerkezetű beszédet vont egybe. Ezzel nem Toldyt czáfolom, hanem csak eljárásomról számolok.

Kiadásunk az eredetinek 30. lapját átugorja, mivel e lapon nincs írás. A 292. és 293. lap közt van egy üres levél is, melynek azonban, mivel egyik lapja sincs számozva, kiadásunkban nem látni nyomát. A lapszámozást nem régi kéz végezte, azt mind a ténta mind a vonások mutatják, de mindenesetre még az új bekötés előtt, mivel egynehány számnak le van gyalulva a teteje. A codex más ujabbkori érintésektől sem ment. Az eredeti íráson két későbbi kéz változtatgat. Az egyiknek, mely még mult századbelinek látszik, világos, a másiknak, mely csaknem mai, sötét a tén-tája. Amazzal sűrűbben csak az 1. lapon találkozunk, hol az első szó kimaradt V-jét pótolja. a zeep-ből zéép-et csinál, a kegeket, bodok-ot kedek-re boldok-ra változtatja s több efféle hiábavalóságot művel. Szerencsére hamar megúnja a dolgot. A másik azonban, mely nem tudja tűrni, hogy a hol ma á, é, ó szokásos, ott a, e, o legyen, következetesen az utolsó lapig űzi haszontalankodását. Minthogy Rómer másolata az előbbit tekintetbe veszi, az utóbbit meg nem, azt kell következtetnünk, hogy ez már 1834 után mocskolta be a codexet. Ki hinné, hogy régi kézirataink on még a legujabb időben is merjen valaki ilyest elkövetni!

Guzmics azt állítja, hogy codexünk «nem is azon egy kézzel van írva»; de arra, hogy hány kéz munkája s hogy melyik mit írt, csak határozatlanul felel. Annyi bizonyos, hogy az írás sokszor és feltűnően különbözik. Nagy apróval, egyenes dűlttel, ritka sűrűvel, gondos hamarossal váltakozik. Még élesebbnek mutatja a különbséget, hogy mindannyiszor a ténta és papiros is más. Természetes feltevés tehát, hogy itt több kéz működött. De ezzel szemben megfontolandó, hogy e különböző irások közé az évszámok csalhatatlan tanúsága szerint hosszú szünetek esnek. A codex három év munkája. Az évszámmal egybevetve a papirost, téntát és írást a 171. lap elejétől a 292. végéig terjedő rész 1530-ból való; legalább is egykorú vele a 337. lap elejétől a 352. végéig terjedő rész, s ugyan ez időből származónak kell lenni annak is, a mi a 31.

elejétől az 58. végéig foglal helyet; a 29. lap végeig valamint az 59. elejétől a 90. végéig irottak 1531-ből valók; ugyan ez időre tehetők a 293. lap elejétől a 336. végéig s a 353. elejétől a codex végéig irottak; végre a 91. lap elejétől a 170. végeig terjedő rész 1532-ben készült. Az meg tagadhatatlan, hogy a különböző idő s a megváltozott kedv egy embernek is tetemesen meg tudja változtatni az írását. Nem kell tehát okvetetlenül több kezet sejtenünk. Hogy pedig itt nem is szabad, arra három dolog utal. Először az egész codexben elejétől végig nincs semmi nyelvbeli eltérés; másodszor a helyesírás a legapróbb részletekig mindig ugyan az; harmadszor az írás vonásai állandóan azt az egy individualis sajátságot mutatják. Különösen ez utóbbi miatt nem sikerült Guzmicsnak a több kéztől származónak látszó írások szoros megkülönböztetése. Az én véleményem szerint tehát a codex hosszú szünetek és megváltozott kedv folytán különböző írással ugyan, de egy kézzel van írva.

A jámbor író, a ki szép szokás szerint ájtatosan «aue mariat ker» (29. és 81. l.), szerzetes pap volt, mivel két helyen (104. és 128. l.) Jo attyamnak szólíttatja magát. Hogy pedig Ferencz rendinek kellett lennie, az abból látszik, hogy valamennyi szent közül csakis szent Ferenczet mondja attianknak (348. l.). Legendáján, példáin és imádságán kivül prédikáczióit is mind olvasmánynak szánta. Mutatják az olyan mondásai mint: «holot mint elt legón m e g h i r t a m az annunciaciorol ualo predikacioba» (117. l.), «a mit Im i r a n d o wagok: neem gakortha haliatok» (125. l.), és «Minemȫ uot keghek az ziz maria teſtebe: az ziletеſerȫl ualo predikacioba m e g h i r o m» (264. l.). Hogy könyvét nőknek, határozottan szólva apáczáknak írta, olvasmányai tárgyán kivül kitűnik abból is, hogy lectrixet (81. l.) és peccatrixet (399. l.) emleget, hogy olvasóit számtalanszor hugaimnak, sokszor zyzeknek (pl. 12. lap), Criſtus iegȫſynek (60. l.), és zyz mariat az tyztaſagba mind halalik kóuetóknek (101. l.) szólítja. Hogy pedig codexünket csakugyan apáczáknak kellett birniok, arra biztos adatunk van. A 107—108. lapon ugyanis eredetileg ez volt írva: «ezert oluastatik Amaz egh apaćarol: ki nem uaľa ketſegȫs: ſem ragalmazó: ſem alnok: mint nemeľek kózȫletók»; de a kózȫletók szó más

téntával majdnem olvashatatlanná van téve. A törlés csak apáczától eredhet, mivel a koͤzoͤletoͤk apáczáról apáczáknak szóló mondatban másra nézve nem lehetett sértő. Úgy látszik clarissáké volt, vagy legalább ilyeneknek volt szánva, először azért, mivel a «bodog zent ferenc attiank» kitétel alkalmasint nem csak az íróra, hanem az olvasókra is vonatkozik, és másodszor, mivel a szerzetesek, mint az Érdy Codex irója is tette, rendesen a maguk szerzetebeli apáczák számára irtak. Hogy melyik kolostor birta, arról nincs adatunk, valamint arról sincs, hogyan és mikor kerűlt Tihanyba.

Még az a kérdés támad, hogy szerzetesünk prédikácziói és egyéb olvasmányai eredetiek-e vagy fordítások? Már tömérdek sok latinismusa is az utóbbi vélemény mellett szól. Még inkább pedig gyakori latin idézeteinek természete, melyek legtöbbnyire nem sententiák, hanem a magyarral kétségtelenül azonos latin szövegnek apró foszlányai. De codexünk még fordításnak sem eredeti, hanem csak másolat. Mutatják az olyan törlései, mint a 149., 184., 253. és 328. lapon, melyek csak vigyázatlan leírásból származhatnak, valamint az olyan íráshibái, mint halot (22. l.), uigazet (84. l.), ſwthok (102. l.), tanć (205. l.), hattya (224. l.), hatuan (288. l.), auito (293. l.), menekzoͤk (324. l.), Nekiet (329. l.), halok (hallok), uigazek, ſwthok, tanać, haytta, haituan, auitς (auitus), menekzôt, Nekiek helyett. A halot, uigazet, Nekiet, menekzoͤk olyan eredetire mutat vissza, melyben a szók végén k helyett c volt írva. A leíró aztán sietségből hol ezt t-nek, hol meg emezt c-nek nézve, c vagy k helyett t-t, t helyett meg k-t írt. Minthogy codexünkben az ilyen hiba ritkán találkozik, valószínűnek tartom, hogy olyan munkából van másolva, melyben a szóvégi c-nek k-ra változtatása már megvolt, következőleg azok a hibák is előfordúltak, vagyis hogy olyanból van leírva, mely maga is másolat volt.

A **Kazinczy Codex**, mely e nevét «Kazinczynak a régi m. irodalom körüli érdemeiért» Toldytól kapta (Ó- s középkori magy. irod. tört. II. köt. 92. l.), papirosra írt kis nyolczad rét kötet. Irása, az üres lapokra utólag bejegyzett tíz parancsolatot kivéve, mind végig rideg barát gót. Főrészeiben három férfikéz munkája. Az első a 136. lap végéig terjedő részt, tehát az egésznek

több mint két harmadát; a második, melynek írása az elsőéhez nagyon hasonló, csakhogy gyakorlatlanabb, a «zep predicaciot Az zent tyztafagrol» és «zyz zent urfuľa azzon eletet»; a harmadik, mely leggyakorlatlanabb, a feltámadásról szóló részt írta. Az első kéz írása, mint az 1., 38., 58. és 136. lap arabs évszáma mutatja*, 1526-ból; a másodiké, mint a 166. lapon hasonlóképen arabs számmal van kitéve, 1527-ből; a harmadiké mint a 202. lapon szóval van elmondva, 1541-ből; a második és harmadik kéz írása közé eső tíz parancsolat pedig csinos folyó betüivel legfeljebb a XVII. századból való. A legutóbb említett hasonlít a Thewrewk Codex azon részének írásához, melyben a «Mind Szent Apostolokhoz Rithmusokban foglaltatot ayétatos Imadsagh» van.

Codexünket legelőször Horvát István ismertette a Tud. Gyűjt. 1836. XII. kötetében s egyszersmind 1. lapjáról Kis Jánosnak ajánlva hasonmást is adott. Horvát csak általánosságban mondja, hogy Vitkovics Mihály «Egerben akadott» rá; hogy kinél, nem említi. Ily határozatlanul felel e kérdésre a Vitkovics Codex ismertetésében is (Tud. Gyűjt. 1836. XI. köt.), a hol így szól: «Ezt, s még egy másik magyar kéziratot» (a mi Kazinczy Codexünket), «a ditső hazafiuságu Vitkovics Mihály, kedves emlékezetü Barátom, Egerből, szerette születése helyéből, esmértette meg velem 1803-dikban, s hozzám viseltető szíves hajlandóságból mind a kettőből saját kezével hoszszabb töredékeket leirt azonnal számomra, mellyek most is gyűjteményemben vagynak. Tudósíttatván általam a találmányról Révai, mindent elkövetett a két régi Magyar Kézirat lemásoltatása miatt, s boldog emlékezetü Mészáros György Egri jeles Egyházi Férfiu gondoskodásából Augustus 20-dikán 1804-dikben kezéhez is nyerte azon Másolatot, mellyet

---

* Az 5 mindannyiszor olyan jegygyel van kifejezve, mely nagyon hasonlít a mai 7-hez, s így lehetne az évszámot 1726-nak is olvasni. De ez ellen nemcsak az írás sokkal régibb charactere szól, hanem az is, hogy a Horvát Codex 249. lapja jobb szélére XXIIII. és XXVI. közé írt, tehát kétségtelen 25-ben is az 5-öt az a 7 alakú jegy fejezi ki. Egyébiránt már régen 5-nek ismerte volt föl a diplomatikában kitűnően jártas Horvát István is (Tud. Gyűjt. 1836. XI. köt. 92. l.).

olly nagy hévvel kivánt. Nem állíthatni tehát helyesen, hogy Révai e két Magyar Régiséget (Kassay Jósef, Magyar-Nyelvtanitó Könyv S.-Patakonn, 1817. 8-o Előszó, 14. lap) nem is esmérte volna, s róluk nem is hallott volna valamit». Vitkovics töredékes másolatát, melynek Horvát István könyveivel s kézirataival a magy. nemz. Muzeum könyvtárában kell lennie, nem láthattam. A másik, melyet Mészáros Révai számára készíttetett, később Horvát István birtokába ment át, s innét szintén a Muzeumba jutott, a hol 470. Quart. Hung. alatt található. Ebből hiányzik szent Elek élete, a tíz parancsolat s a feltámadásról való tanítás; szent Orsolya élete meg szent Barlaámé és a szent tisztaságról szóló prédikáczió közé van vetve. Értéke csak annyi, hogy valaha Révaié és Horvát Istváné volt. Teljes és pontos másolatot készített Gyurikovics István 1854-ben a magy. tud. Akadémia számára.

E codex múltjából csak még azt az egyet tudni, hogy régenten valamely pozsonyi kolostoré volt; mert hártyaborítékán «Conuentus posoniensis» szavak olvashatók. Egerből, nem tudni hogyan s mikor, Jankovich Miklós gyűjteményébe s ennek megvétele által a Muzeum könyvtárába került, a hol «Szent beszédek és legendák 1526—1541» nevezet és 22. Duod. Hung. szám alatt őrzik. Mostani sötét barna bőr kötését is itt kapta. Régi megsárgult pergamen kötéséből meg van tartva az első tábla külső és belső borítéka. A külsőn nagyon halvány téntájú MDCXXV évszám és a fentebb idézett «Conuentus posoniensis» szavak vannak, a belsőn «Ao. 93 20 July» és «Eben az könibe vagion ſz Barlam es ſz Joſafat elete ſz Vrſolai ſz Alexiusſy» olvasható. Az utóbbi mint Horvát is mondja, «aszszonyi kéz» írása. A codex belsejében is találkozik későbbi kéz nyoma. Az 57. lapon ugyanaz, a ki az 54. és 55. lapra irkált, az onokad szót kitörülte és a jobb szélre azt írta, hogy «öczed». Az 58. lap «eg aue mariat ker aky irtha» szavai mellé alkalmasint XVII. századbeli nőkéz sajnálkozva azt írta, hogy «ſegeni». A 137. lapra egy nagy A van rajzolva. A 171. lapon a harmadik kéz «ihus maria ſcta Anna» szavai alá Jankovich ezt írta «1541 A Fel-támadásrol irtt rövid Munka». A 203. lapra fölül nőkézzel «† Jezus Maria» s alább legfeljebb mult századi férfikéz-

zel «Egész világi boldogságoknál boldogságosb, az lölki dolgokban egyedül foglalatoskodnyi; igy irta meg Eugenius P. Sermone pp:» van írva. A 204. lapon «Fiat uolluntas tua» olvasható. Megjegyzendő még, hogy a 138. és 172. lap egészen üres, valamint hogy a 48. és 49. lap közt két levél hiányzik. A 202. lap «ez wttan Immar kôwetkôzik az iras az iſtennek rettenetôs itteletirôl» szavaiból azt lehetne következtetni, hogy a codex hátul csonka. De mivel e lap alján kilencz sornyi szabad tér van s eredetileg még a következő levél is üresen volt hagyva, nyilvánvaló, hogy az az igért írás nem elveszett, hanem elmaradt.

Az első író, minthogy a 35. lapon szent Margit életét így fejezi be: «ihs, maria, zent ferenć» világosan Ferencz rendi szerzetes volt; így hihetőleg a másik kettő is. * Hogy pedig könyvüket mind a hárman apáczáknak szánták, mint frater Jeronimus is a szomszéd monostorbeli «zyznek gakorta zeep imadſagokat iruala: es zentôknek eletet» (62—63. l.), azt számos adat bizonyítja. Az első hugaimnak (59. l.), zyzeknek (131. l.), Criſtus iegôſſynek (62. l.) szólítja olvasóit s búzdítja, hagy szent Jeromosnak szolgáljanak és képét c z e l l á j u k b a n tartsák (38. l.). A második és harmadik is hugaimnak (150. l.), zyzeknek (155. l.), és Criſtus iegôſſinek (187. l.) mondja. Számba véve, hogy a fentebb idézett frater Jeronimus olyan apáczának írt «zeep imadſagokat es zentôknek eletet», a ki vele egy szerzetből való volt, valamint hogy az Érdy Codex írója, mint maga megvallja, saját szerzetebeli nők számára készítette prédikáczióit, azt gyaníthatjuk, hogy a Kazinczy Codex úgy mint a Tihanyi is clarissák számára készült. Hogy pedig apáczák bírták, arról tanúskodnak a benne találtató nőírások.

Csak még azt kell megemlítenem, hogy ez a codex sem eredeti, hanem másolat, vagyis hogy írói nem egyszersmind fogalmazói is. Kitűnik ez a 11., 17. és 101. lap törléseiből, melyek

---

* Mellékesen akarom itt megjegyezni, hogy a harmadik író milyen naiv ember. Kétszer is (186. és 194. l.) irat szent Pállal a korinthusiak helyett — a korontál tótoknak!

részint vigyázatlan leírásból, részint nem értésből származnak, valamint a kyedelme (hyedelme, 24. l.), hathatna (haithatna, 36. l.), cuſtus (cuſtos, 75. l.), melľek (melľet, 114. l.) és zentôbet (zentőbek, zentôbbek, 152. l.) íráshibákból is. Ugyan abból az okból, melyet már az előbbi codexnél fejtegettem, alkalmasint ez is másod vagy harmad rendű másolat. Végül még azt is megjegyzem, kogy e codex nehány darabját, úgymint sz. Margit, sz. Anna, sz. Barlaám, sz. Elek és sz. Orsolya életét Toldy Legendatára I. kötetébe szánta, de e kötet nem jelent meg.

A **Horvát Codex,** mely e nevét Horvát Istvánnak «a régi m. irodalom iránti érdemeiért» Toldytól kapta (Ó- s középkori magy. irod. tört. II. köt. 91. l.), rideg barát gót betűkkel jó erős papirosra írt nagy nyolczad rét kötet. Hogy mikor készült, azt a 220. lapon maga az író adja tudtunkra e szavakban: «Vegeztetet ez kevnv hetfevn zent ſimon es zent iude eſtyn. vr zvletety vtan. Ezer. Evt zaz. huzon keet eztendevben», melyekhez nyomban más kéz ezt írta: «ug mint 1522 eztendevben». Legelülről Révai (Antiquitates Lit. Hung. I. köt. 27. l.) csak egy levelet tart elveszettnek. De számba kell venni, hogy az «iſten fyanak teſt fel vetele» bevezetéséből csak egy pár sor hiányzik. A kiegészítés tehát legfeljebb féllapot fogyasztana, s így még másfél lapnyi tér maradna, melyre valami teljes egészet nem gondolhatunk. Ha pedig töredékkel töltjük meg, akkor hézagot hézaggal pótlunk. Még erősebb ellenvetés, hogy a mostani első terniónak semmi hia, azért a pusztulás 12 levélnél vagyis egy terniónál kevesebb nem lehet. De még ennél is többnek kell lenni. A codex első táblája belső borítákára ugyanis XVII. századbeli nőírás így adja a könyv tartalmát: «Szent Christinay Nagi Boldog Aszoni Az Szerzetes Eletrül ualo Iras». Megjegyzendő, hogy a «Szent Christinay» szavakat semmi sem előzhette meg, mivel a boríték felső vége két ujjnyira üres. Az elveszett leveleken tehát vagy szent Krisztina élete vagy ezt magában foglaló prédikáczió és az «iſten fyanak teſt felvetele» bevezetésének kezdete volt. Erre a codex egyéb darabjainak hosszúságát véve mértékül, egy egész ternió sem elég. A 200. lap után is egy írásos, a 220. után pedig egy üres levél van

kiszakítva, s úgy látszik, hogy a 268. és 269. lap közt is egy vagy több levélnyi hézag van; mert a Krisztus szeretetéről szóló résznek nincsen czíme, s ha nem is mondat, de minden esetre fejezet derekán kezdődik. A végét azonban maga az író hagyta el; mert a nehezeyt szó, a melylyel az írás megszakad, a levél innenső lapján van, a túlsó meg már üres s még két üres levél is következik utána.

E codex Jankovich Miklósé volt s a gyűjtemény megvételével a nemzeti Muzeum könyvtárába jutott, a hol most «Egyházi beszédek 1522» nevezet és 336. Quart. Hung. szám alatt található. Kötése, mely czifra nyomású bőrrel bevont fatáblákból áll s két pár kapocs maradványait viseli, régi s ki van javítva. Eredetileg úgy látszik természetes hártya színű volt s csak kijavítás óta van sötét barnára festve. A levelek szélein aranyozás és berótt diszítés nyomai látszanak. Az első tábla belső borítékán, a melyen a már fentebb közölt régi tartalomjegyzék van, valaki 1720-ban kiszámította, hogy a könyv 198 éves. A codexben sok betöltetlen helyet találni. Igy a 220. lap után egy, a 104. után tíz, a 274. után két levél, vélamint az utóbb említett két lap is egészen üres. A 220. lapon csak négy sor van s a 268. lapon sincs több ötnél, melyek után Jankovich ezt írta: «Következik Szivre ható Imádság az Uj szerzeteseknek Szent Bernard Mondásainak be tellyesítése végett». Hogy a hiányzó részeknek már e század eleje előtt kellett elveszniök, arról tanúskodik az, hogy Révai, a ki Jankovich szívességéből még 1803 előtt használta, s Horvát István szerint (Tud. Gyüjt. 1836. VIII. köt. 109. l.) egészen le is másolta, csak mai állapotában ismeri codexünket (Antiquit. 27—28. l.). Megerősíti ezt az a leírás is, melyet Horvát István (i. h.) az első lap hasonmásával diszített ismertetésébe Révainak «nála találtató hív és tsinos» másolatából vett át. E leírás kevés jelentéktelen eltéréssel ugyanaz, mely az Antiquitatesben is olvasható. Révainak említett másolata Toldy szerint (Ó- s középk. magy. irod. tört. II. köt. 91. lap) Horvát István könyvtárával a Muzeumba jutott, a hol azonban hiába kerestem. Gyurikovics István is készített másolatot az Akadémia számára.

Codexünket egyetlen egy kéz írta, még pediy ugyanaz, melytől a Cornides Codex (sajtó alatt a Nyelvemléktár VII. köt.), szent Domonkos élete és magyarországi szent Margit legendája is származik. Ez írót Horvát és Toldy Domonkos rendi szerzetesnek mondják. Állításuk nem szorúl hosszas igazolásra; mert a ki szent Domonkos és a Domonkos rendi szent Margit életét írta s így két munkával is iparkodott e rend dicsőségét növelni, csakugyan nem lehetett más. Hogy szent Bernátnak a szerzetes életről szóló mondásait közli, abból kitűnik, hogy könyvét szerzeteseknek szánta, de hogy férfiaknak-e vagy nőknek, azt olyan általános megszólításaiból mint hyv lelek (197. l.) és zeretevym (213. l.) nem lehet megitélni. Úgy látszik azonban, hogy nőknek, mivel könyve, melyet az első táblája belső borítékán levő nőírás szerint apáczák birhattak, legnagyobbrészt két Mária prédikáczióból áll s elején valaha szent Krisztina élete volt. Az egész munka latinból van fordítva. A 142. lap vége felé az író maga utal arra, hogy nem ő, hanem más a szerzője. Az első prédikáczió, habár sok tekintetben változtatva, megvan a Tihanyi Codexben is, a második mind ebben mind a Kazinczy Codexben található. Hogy a közölt daraboknak az író előtt nem eredeti latin, hanem már magyar szerkezetben kellett feküdniök, az világos a 11., 15., 43., 51., 135. és 137. lap törléseiből és a bochak (bochac, 16. l.), ev (en, 20. l.), feltette (felette, 195. l.), volna (vona: voná, 216. l.) íráshibákból. Codexünk tehát nem az eredeti magyar fordításokból, hanem csak másolatokból áll.

A három codex ismertetése után annak kijelentésével tartozom, hogy minden, még az íráshibák is híven vannak közölve s hogy a javitást nem a másolatok, hanem az eredeti kéziratok szerint végeztem. Sajtóhibák minden igyekezetem ellenére ezuttal is maradtak. Ezek, mindjárt kijavitva közölve s az első számmal kiadásunk lapját, a másodikkal pedig ennek sorát jelölve, a következők: **89,** 11 erról; **93,** 14 bin*n*ek; **94,** 6 embőr: mihelt; **103,** 12 miraitu*n*k; **106,** 34 monǵa; **131,** 18 ó hord uala. fat ő; **143,** 17 *tribulart;* **149,** 6 *ipsam mori;* **170,** 32 ziiz maria; **182,** 20 kózótte: es; **184,** 28 ńozolat, 33 anǵalokes; **185,** 7 papy feiedelőm; **199,** 19

iſtennek elötte: ǵakorlatos; **206,** 37 korporalokat; **232,** 34 teuô-lôgne: talala eǵ zeǵen; **235,** 35 ezôn kepen; **239,** 27 megh ||; **278,** 14 bynnek zepplevye; **291,** 1 teſtnek; **349,** 4 XXIIII; **351,** 8 iuevltez. Több aligha maradt, mert a szedést háromszor s a kész nyomtatványt még egyszer gondosan betűről betűre összehasonlítottam az eredetiekkel. Kérem az olvasót, hogy a kijelölt fogyatkozásokat használat előtt kijavítani szíveskedjék.

Volf György.

TIHANYI CODEX.

Vrnak neuebe kezdetik az zent zeretetrȫl: egh zeep es aietatos *pre*dikacio

Vǵ ir zent pal apaſtal: korintombelieknek irt elſȫ leuelenek tizȫnharmadik rezebe *Nunc autem manet fides: spes: et charitas: tria hec: maior autem horum est charitas:* Maſtan keǵek megh marad hit: remenſek: es zeretet: Nagob keǵek ezȫknel az zeretet: Az bodok zent pal apaſtalnak ez mondaſa melle: Imeleten kerdeſt tehetne ualaki: Valion mićoda lelki Iozagh az: meľ az thȫb lelki iozagnal nȫmȫſb: es dragalatoſb? ezt igȫn Io megh tudnotok: hoǵ enćȫlkȫǵetȫk ez nȫmȫs dragalatos kenćȫth megh kereſnȫtȫk: Votak azert nekiek: kik azt montak: hoǵ az tȫb lelki Iozagok kȫzȫt nȫmȫſb es dragalatoſb az [hit] «alazatosſagh» mert ȫ mindȫn lelki Ionak ǵȫkkere: de ezȫknek mondaſok hamis. mert az alazatoſſak eǵȫt megh maradhat az halalos binnel: errȫl monda zent lelȫk iſten: az bȫćnek zaia attal «*ecclesiastici decimo nono*» uaǵon ki magat calarſagal alaźa megh: es az v̄ belſȫi telleſȫk alnokſagal: Nekiek touaba azt montak: hoǵ az tȫb lelki Iozagok kȫzȫt nȫmȫſb az hit: ‖ ezȫk az ȫ mondaſokat bizonutottak imezel: 2
mert az hitnelkil ſenki nem iduȫzȫlhet: de ezȫknek mondaſokes hamis: Mert az hit megh az gonozokba es talaltatik: ſȫt megh az ȫrdȫgȫkbe es: errȫl ira zent Iakab apaſtal. «*Iakobi secundo*» az ȫrdȫgȫk hyzik es rettȫgik: tudniamint az iſtent. Nekiek touaba azt montak: hoǵ az lelki iozagok kȫzȫt nȫmȫſb az bȫceſegh: ezȫk az ȫ mondaſokat bizonutottak imezel: mert ſalamon kiral mindȫn zepſegnek fȫlȫtte zerethe ȫtet: de ezes hamis: mert ez uilagy bȫćeſſegrȫl: uǵ ir zent pal apaſtal: Ez uilagnak bȫćeſſeǵe balgatakſagh iſtennel Nekiek touaba azt montak: hoǵ az lelki Iozagok kȫzȫt nȫmȫſb az zyzeſek: ezȫkes mondaſokat bizonutottak ezel: mert az zyzeſegh anǵaloknak huǵa: de ezȫknek mondaſokes hamis: Mert megh embȫr cak zyzeſſeǵel el karhoz-

hatik: erről monda zenth ǵergől doctor: mikepen az lampas az
olainalkil nem uelagoſut: ezőnkepen az zyzeſek iſtennel nem ked-
ues az eǵeb Iozagos miuelkődetőknel kyl: touaba nekiek azt
mondottak hoǵ az lelki Iozagok kőzőt nőmőſb az remenſek. ezők-
3 es az ő mondaſokat bizonutottak || Iob patriarkanak mondaſaua:
ki uǵ monda: uaſ remenſegőt es [Iőć] Iwć az őrők eletre: de ezők-
nek mondaſokes hamis: Mert uǵ monda dauit az zotar kőnbe:
spes Inpiorum peribit: az kegőtlenőknek remenſegők el vez Ne-
kiek touaba azt montak hoǵ az lelki Iozagok kőzőt nőmőſb
az bekeſegh. ezőkes az ő mondaſokat bizonutottak urunknak mon-
daſaual: ki uǵ monda: zent mathe iria: bodokok az bekeſſegőſők:
mert ők iſtennek fianak hiuattatnak: de ezőknek uelekődeſſők: es
mondaſok [es] hamis: mert mint ez ede fel megh mont Iozagokal
eǵőt megh maradhat az halalos bin: ezőnkepen ezzel es: erről ira
zent Ianos euangeliſta: iſteni titkoknak lataſarol irt kőnuebe:
iſtennek mondaſa: bekeſegőt uallaz: es zenuedel az en neuemert:
es el nem fogatkozal: de ellenőd imezt uallom: mert az elſő zere-
tődet el hattad tehat őrők mindőnhato Io iſten: ha mind
ez főlől megh mondot lelki Iozagokal: az halalos bin egőt megh
maradhat: mićoda lelki iozagh az: kihőz az halalos bin ſemikep-
pen nem ferheth: es mel az tőbinel nőmőſb es draǵalatoſb: Byzon
4 ha megh akariatok tudnotok: nem egeb: hanem || az zent zere-
teth: kiről uǵ ir zent pal apaſtal: korintombelieknek irt elſő leue-
lenek tizőn harmadik rezebe *Si linguis hominum loquar et angelo-
rum* ha embőrőknek es anǵaloknak neluőkőn zoliak: zeretetőt
keǵek ne ualiak: uaǵok mint az zolo erć: es az pengő cimbalim:
es ha ualanam az Iőuendő mondaſnak malaztiat: es tudnek min-
dőn titkokat: es mindőn tudomant. es ha uona ol hitőm: hoǵ he-
ǵet heleről maſ herre uihetnem: zeretetőt keǵek nem uallanek:
ſemi uagok: de ha megh mindőn Iozagomat adnam az zegenők-
nek: es teſtőmet adnam tizőnualo megh eǵeteſre: zeretetőt kegek
nem uallanek: ſemit nekőm nem haznalna: Vg mond touaba rola
zent agoſton doctores: Valaki az zent zeretetnek regulaia zerent
el: eth ez uilaǵon: nem mondattatik ez embőrnek: ſem anǵalnak:
de iſtennek.

Hogh keǵek az zeretet leǵőn mindőn lelki Iozagnal nőmőſb:
es dragalatoſb: megh bizonuttatik okkoſsagokal es előzőr *racione
finalitatis* az uegnek okoſsagaual: melnek megh erteſere ueǵetők

az pogan bőchnek mondaſat: Vǵ mond ő: Nőműſb az Vegh mind
azoknal: melek zőrőztettek az uegre: Ez mondaſnak megh erteſere
peldat uehettők: az egeſsegről: es az vr||uoſsagrol: miert zőrőzte- 5
tik az vruoſagh: nem eǵebert: hanem az ő ueǵeiert: az az az
eǵeſſegert: mert az uruoſſagnak ueǵe az eǵeſſegh: hat Iob az
eǵeſſek mindőn uruoſsagoknal: De az zent zeretet mindőn Ioza-
goknak ueǵe: mint zent pal apaſtal iria: timoteus piſpőknek irt
elſő leuelenek elſő rezebe: hat ő mindőn lelki Iozagoknal nőműſb
es dragalatoſb Maſoćor az kőzelletelnek okoſſagaual:
mert az harom iſteni iozagok: tudnia mint az hit: remenſegh:
es zeretet: kőzelben uannak iſtenhőz: hod nem mint az tőb lelki
Iozagok: ezert mert az iſteni Iozagok: iſtent őnuőn magat nezik:
ez harom Iozagok kőzőt kegek: az zeretet Ionkab nezy iſtent: kő-
zelbenes uaǵon iſtenhőz: ezert mert az iſten zereteth. mint zent
Ianos euangeliſta iria: hat ebből kőuetkőzik: hoǵ az zent zereteth
mind az iſteni Iozagoknal: es mind az tőb lelki Iozagoknal: nő-
műſb es dragalatoſb, Harmacor az ekőſſegnek okoſſagaual: mert
az oletan Iozak: mel egebeknek ekőſſegőt ad: az tőbinel nőműſb
es dragalatoſb: de az zenth zeretet az: mel mindőn lelki Iozagok-
nak ekőſſegőt ad: mert mikepen az ekős ruha: megh ekőſőt em-
bőrt: ezőnkepen az zenth zereteth az lelki Iozagokat: hat az
tőbinel Nőműſb es dragab: || Negećőr az megh maradaſnak 6
okoſſaganal: mert az olietan Iozagh az tőb iozagoknal nőműſb:
amel touab megh marad: de az zent zeretet touab marad mind az
hitnel: mind az remenſegnel: Mert az hit menorzagba nem lezőn:
amit maſt hitunkel hyzunk: ot zőmeinkel lattiok: az remenſegh
ſem lezőn: mert amit maſt remenlunk: azt menorzagba niluan
uaľok: de az zent zereteth őrőke megh marad: erről ira zent pal,
az zeretet ſoha el nem fogatkozik: Az zent zeretetnek azert mel-
toſagat megh gondoluan az hugo neuő doctor: ugmond rola O
zenth zeretet nem tudom mit mongak az the dićeretődről ege-
beth, hanem cak ezt: hoǵ iſtent menorzagbol le hozad: es az em-
bőrt ez főldről menorzagra fel emeled Vgmond touaba rola zent
agoſton doctores: cak az zereteth az: mel megh gőz mindőnő-
keth: es ualaholot leend hoza uonzon mindőnőket: uǵan ezert
mindőn lelki Iozagoknak kiralne azzońa

Maſoćor bizonutatik hoǵ az zent zeretet az tőb lelki
Iozagoknal nőműſb: es dragalatoſb: zent iraſokal Előzőr azert

hozom ez melle urunknak mondaſat: ki az zent euangeliomba ki
monda: hoǵ leǵ elſő es nagob parancolat ez: hoǵ zereſők iſtenőn-
7 ket: telles ziuőnkel: telles lelkunkel: es || telles elmenkel de
mondhatna ualaky Imez harom kőzől: melikert tartozom en
Ionkab iſtenőmet zeretnőm: Azerte hoǵ terőmtőt: Auaǵ hoǵ megh
ualtot: auagh keǵek cak az ő felſegős Io uotaert: ez kerdeſre felel
zenth tamas doctor es ugmond: zeretnunk az iſtent azerth hoǵ
terőmtőt: ez az termezetzerent ualo zeretetőt nezy: Mert mindőn
embőr termezet zerent zerety azt a kitől uaǵon: mint az fiak zile-
iőket: touaba zeretnunk az iſtent azert: hoǵ megh ualtot: ez az
hala adaſt nezy: mert hala adaſſal tartozunk ő felſegenek rola:
De zeretnunk az iſtent az ő Iouotaert: ez az tekelletős zent zere-
tet: Mem kel azert iſtenth uǵan attaliaba azert zeretnunk: hogh
terőmtőt: ſem azert hoǵ megh ualtot: de cak az ő uekhetetlen
naǵ Io uotaert: uǵ hoǵ ha niluan tudnok hoǵ iſten el karhoztat:
meges kellene zeretnunk: iǵ zerethe az iſtent az bodok zent
agoſton doctor: kiről uǵ oluaſtatik *cum beatus augustinus semel
oraret dominum in sua cella* Mikoron az bodok zent agoſton ecćőr
cellaiaba urat Imadna: neki ielőnek urunk Criſtus es monda neki:
Agoſton zereche engőmet: kinek monda az bodok zenth agoſton:
tudod uram mert zyuem zerent zeretlek: tehat moda neki urunk:
8 Mongiad megh agoſton: mikepen zerech: kinek || felele zent
agoſton es monda: uǵ zeretőm en the felſegődet: az the Io uotod-
ert, hoǵha en bennem mine tetemek uanak, ezők mind aran ger-
ſak uonanak: es bennem mine uer uaǵon: mind draǵalatos bal-
ſamom uona: ezőket en felſegődnek tiztőſſegődre mind megh
egetnem ezt haluan urunk monda eſmet zent agoſtonnak:
ennel Ionkab nem zereche agoſton: Monda eſmet zenth agoſton:
ol igőn zeretőm en te felſegődet: hoǵha enbennem mine erek uan-
nak: ezők mind aranbol zőt kőttelek uonanak: ezőkel en oſ igőn
hozam kőtőznelek: hoǵ őrőke ſoha tőled el ne zakathatnek kinek
monda harmaćores Megh ennel Ionkab nem zereche
agoſton: tehat monda zent agoſton: mith monthatok mennek es
főldnek terőmtheie: ki mindőn embőrőknek zyuőknek titkokat at-
tal latod: ol igőn zeretőm en the felſegődeth az the nagh: es uek-
hetetlen Iouotodert: hoǵha lehetſegős uona ez: en iſten uonek
mikepen te az ⌞es⌝ uagh: es ⌞en⌝ te embőr uonal: mint en az ua-
gok: az en iſtenſegőmeth nekőd adnam: hoǵ iſtenlennel: mint mon-

dam mert az uagh. es en embőr lennek minth azes uagok. ezt
haluan urunk: el enezek oztan zenth agoſtonnak előle Azert mon-
dam az Io kőröztinnek az iſtent: cak az ő Io || uotaert keľ zeret- 9
nie t o u a b'a h o g h az zent zeretet leǵőn mindőn lelki Iozagoknal
nőmőſb: es dragalatoſb: byzonuithia zent Ianos euangeliſta es:
elſő leuelenek neǵedik rezeben: es ugmondrola: Az iſten zereteth:
es ualaki lakozik zeretetbe: iſtenbe lakozik es iſten ő benne u g-
m o n d rola zent agoſton doctores: Nem az lelki ioknak ſok zami.
nem az időnek huzo uota: de az zereteth neueli az erdőmőt: mel
zent agoſtonnak mondaſabol ueheťők: hoǵ az ki zeretetbe uaǵon:
tőbet erdőml iſtentől eǵ miſſet haluan: hodnem mint aki annal kil
uaǵon: zaz ezőrt hallana: Vǵan ezőnkepen aki eǵ aue mariat mond
zeretetbe: erdőmőſb: hodnem ha zaz ezőrt mondana annalkil:
Erdőmőſb touaba zeretetbe eǵ napot bőitőlnie: hodnem ha zaz
ezőrt eztendőket bitőlne annal kil: hat nőmős Iozagh az zent ze-
reteth t o u a b a u g h mond rola zenth bernard doctores: Mikepen
az aran főlől mulat dragaſagaual mindőn ercőketh. ezőnkepen az
zent zeretet: mindőn lelki Iozagokat: es mindőn kazdakſagokat.
Vgmond touaba: Mikepen az zep ruha. az teſtőt codalatos kepen
megh ekőſitti: es az draga kő az aran gőrőt: ezőnkepen az zenth
zereteth az lelkőt z e n t i e r o n i m u s doctor es zol rola es vg
mond: Mikepen az zereteth nem uallo előt: menorzagnak kapuia
be tetetik. ezőnkepen az zeretet uallo előtt: megh nit||tatik u g- 10
m o n d z e n t amburuſ doctores rola: Mikepen ez teſti tyz: min-
dőn roſdat megh emezt: ezőnkepen az iſteny zeretetnek tyzye: az
binnek mindőn roſdaiat embőrből ky rekezti O a z e r t h dragalatos
ǵőnzőm zent zeretet: bizonaual the uagh az: ki minket menorzagra
be uiz: the uagh az: ki miuelunk iſtennek titkait megh ertetőd: es
uelunk megh fogattatot mi leǵőn az hozuſagh: zelőſſegh: magaſsagh:
es melſegh: mint zent pal apaſtal iria: the uagh touaba az: ki
nekunk az penitencianak utat edőſſe teződ: zent agoſtonnak mon-
daſa zerent ki ugmond: aki nem zereth ez nem mulkalkodik: Mert
mindőn munka az nem zeretőknek nehez: cak az zeretet az: meľ
az neheſſegnek neueth nem eſmery: ugmond meges o zent zeretet-
nek igaia: mel kinen terhelž megh: Mel edőſſőn kőtőz megh: es
mel iduőſſegőſſőn uigaztaz megh: Mert az zeretet nem eſmer keſ-
ſerőſegőt de edőſſegőt: az zeretetnek azert huǵa az edőſſek

h a r m a ć o r b i z o n u t a t i k h o ǵ a z z e n t zeretet az tőb

elki Iozagoknal nőmőſb es dragalatoſb peldakales: ugan ezert
embőrnek idueſſegere igőn zikſegős «p e l d a» elſő peldank uagon
eſaurol: kiről ug ir zent pal: ſidoknak irt leuelenek tizőnkettőd
11 rezebe: || eſau az penitencianak gőmőchet megh nem talaľa:
ſem bineinek bőcianattiat nem uehete: Iollehet kőn hullataſſaľ
kereſte legőn: oka ennek ez: mert nem bankodek bineiről iſteni
zeretetből: de pokolnak kenaituluualo felelmebe «p e l d a» M a ſ
p e l d a n k uagon az zent euangeliombol: zent [I] mathe iria euan-
geliomanak xxɪɪ. Az eg emberről: ki az calardos embőrnek me-
nekzőiebe be mene: es nem ualuan menekzőy ruhat: Megh kőtőz-
tetek kezei es labay: es az kilſő ſetetſegre uettetek. Valon kit pel-
daza az embőr: nem egebeth hanem az zeretetnel kil elő embőrt:
Mit peldaz touaba az menekzői ruha? nem egebet hanem az zenth
zeretetőt: uala kik azert zent zeretetnek ruhaiaual nem őtőztetik
fel lelkőket: ezők az calardős embőrnek: az az iſtennek Menei
menekzőiet megh nem koſtolhattiak «p e l d a» h a r m a d p e l-
d a n k uagon az eg apacarol: olaz orzagba azert eg kalaſtoromba:
rekeztőt apacak lakoznak uala: az tőbi kőzőt az egik Igőn ſanaru
penitenciat tartuala: Mert ő ſokat bőitől uala: ſokat uigazuala:
es hozan Imadkozik uala: ugannera hog: az tőb apacaktul ugan
12 zenthnek alittatik uala: Mikoron || azert ez megh korult uona: es
megh hot uona: es nag tiztőſſegel teſtet koporſoba az zent eg-
hazba be uittek uona: Az kőuetkőző eccaka: az tőb zyzek az zenth
eghazba el be menenek: hog az teſt kőrnől Imadkoznanak: tehat
latak hat az koporſo telleſſegel el egőt: hat az teſtenek es Cak az
hamma uagon: mel uala dohos minth az pokol: Mikoron ezt lat-
tak uona: el Iedenek: es kerek uriſtent hog az ő allapattiat nekik
megh ielőntene: tehat ime azon eiel ez zyz: nag rettenetős abra-
zatba az feiedelm azzonnak megh ielőnek: es megh monda: hog
el karhozot uona ezert: hog az tőb apacakal gakortha feddőt
uona: es neki az tőb zyzeketh hamiſſan gakortha be attauona: es
ennek miatta az iſteni zeretetőt bennők megh bantotta uona. ezt
megh monduan el enezek előle O a z e r t z y z e k: k e r l e k titő-
ket tekencetők megh allapattokat: es gondoliatok megh elettőket:
Ne bizzatok hozu Imadſagtokba: ſem ſok viz kinir bőitőtőkbe:
ſem eiel keleſtőkbe: mert byzon megh ezőkel nem Iduőzőlhettők:
ſem touaba tyztaſagh tartaſtokba: mert ha oľ tyztaſagot tartana-
tok mint az zyz maria: ha ty egmaſt zoliatok: egmaſt ragalmaza-

tok : egmaſt gőlőlitők : byzon zeretetnel kil uattok : mert zent ||
pal monǵa : az zeretet nem patuarkodo : Az zeretetnelkil keǵek 13
ſenki iſtennek zynet nem lathattia : hoǵ uǵ leǵőn zent agoſton
doctor mongia : Attiamfiai ualiatok az zeretetőt : kinelkil ſoha
ſenky iſtennek zynet nem lathattia : Veſſetők ueǵet azert az gőlő-
ſegnek : es eǵmaſt iſtenert es iſtenbe zereſsetők : es euel az bintes
eltauoztathatiatok : iſtennek zinethes megh lathattiatok amen.

De mondhatna ualaki : Im hallom en es ertőm :
mel' igőn nőmős iozagh az zereteth : mel az tőb lelki Iozagokat
mind főlől mulattia : de akarnam megh tudnőm es ertenőm : mi-
nemő iegőkből eſmerhetne megh embőr : hogh ha uaǵon iſteni
zeretetbe auagh ninchen : Ez kerdeſnek megh erteſere : az docto-
raknak mondaſok zerent : imigen felelhetunk : hogh ezt embőr
imez negh iegőkből eſmerhety el előzőr Az kőrőztien hitnek ua-
laſanak iegeből : Mert az byzon kőrőztien hitnel kil Nem lehet ſenki
zeretetbe : erről ira zenth pal : Az hitnelkil lehetetlen hoǵ embőr
iſtennek kedues leheſſőn : enneten uagon hoǵ mind az huztok :
eretnőkők : hittől zakattak : poganok : es halalos binbe elő kőrőzte-
nők. nem ualnak bizon zeretetőt Mas iegből Az tizta es Io lelki
eſmeretnek iegeből : erről ira zenth pal apaſtal : *finis precepti est cha-
ritas : de corde puro : et* || *consciencia bona : et fide non ficta :* az 14
parancolatnak ueǵe az zeretet : tyzta [lelky eſmeretből] ziből : Io
lelki eſmeretből : es nem tettetős hitből : Valakik azert fertelmes
lelki eſmeretőt ualnak : ezők bizon zeretőt nem ualnak Harmad
iegből az iſtennek parancolatinak megh tartaſinak iegeből : kiről
ugmonda urunk : zent Ianos euangeliſta iria : ualaki ualia az en
parancolatimat : es megh tartia azokat : az aki engőmet zereth :
Vizont ualaki iſtennek parancolatit nem tartia : ez bizon zeretetőt
nem ual' : akar mint monǵa zaiaual : hogh iſteneth zerethy : erről
ira zent Ianos : elſő leuelenek maſodik rezebe : valaki azt monǵa
hoǵ iſtent zerety : es az ő parancolatit nem tartia : hazugh ez : es
bizonſagh ninchen ő benne : a ki kegek az ő igeieth megh tartia :
bizonaual iſtennek zeretete tekelletős ő benne Neǵed iegből
fele baratunknak zeretetinek iegeből : Mert ualaki felebaratiat iſten-
ert es iſtenbe zerety : ez iſteni zeretetbe uaǵon : valaki keǵek gőlőli
ez zeretetnel kil uaǵon : Erről ira ugan azon zent Ianos : ualaki
azt monǵa hoǵ iſtenth zereti : attyafiat keǵek gőlőly : hazud ez :
Mert ha nem zerety attyafiat kit lat : mint zeretheti iſtenet kit

15 nem lat? ez neǵ iegőkből eſmerhetitők el: hoǵha uat||tok iſteni zeretetbe auagh nem

De monthatna meges ualaki: Im ertőm Imar az zent zeretetnek dragalatos uotat: aztes minemő iegőkből eſmerhetőm el: ha uagok zeretetbe auaǵ nem: de akarnam Imar megh tudnom. ha en zeretetbe nem uagok: hoǵ kellene ennekőm az zenth zeretetnek nőmős kenchet megh kereſnőm: kerlek tanuliatok megh: es haznaltok uele: hoǵ azert megh ercetők: az zenth zeretetnek megh kereſeſſere: Imez hat dolgok zykſegőſſők e l ſ ő az binőknek zorgalmatoſſaǵal ualo el tauoztataſa: erről monda dauit profeta: *qui diligitis dominum odite malum:* kik zeretitők urat ǵőlőletők az gonozt: Vǵmond touaba zent agoſton doctores: az zeretet: es az halalos bin: egmas ellen ellenkődnek: mint az viz az tyz ellen: ha azert egiketh embőr zyueből telleſſeǵel ki nem zaggattia: az maſikat bele nem plantalhatya Mas zykſegh az iſtennek Io tetemininek gakorta ualo megh emlekőzete: kiről uǵmond zent agoſton. Az iſteni zeretetnek bennőnk ualo fel gierieztefere: es neueleſere: ſemit haznoſbnak nem eſmerők: mint az iſtennek Io tetemi-
16 ninek megh emlekőzetit harmad zikſegh urunknak kena||nak halalanak aietatoſſagal ualo megh gondolattia: kiről ugmond zent bernard doctor O vram ieſus: mindőnnek főlőtte zeretetőſbe tezőn tegőd ennekőm: az kenzenuedeſnek pohara: mellet az en iduőſſegőmert megh koſtolal ez melle peldatok uago*n* az puplikanus neuő madarrol: kit az aſpis neuő kego igőn gőlől: Mikoron azert ez madar fiait ki kőti: es az utan fezkeből ki megőn: az kego az ő fezketh megh oſtromlia: es fiait mind megh őldőſſy: Megh teruen ez madar: es fiait halua latuan: kőnőről raitok: es annera zereti őket: hogh mellet megh uaia: Vereth bociatia: fiainak oztya. es aual őketh uizonth fel tamaztya. Mikoron oztian fiai fel neuekődendnek: a kyk kőzőlők raitha kőnőrőlendnek: azokat az fezőkbe magaual megh tartia: Akik keǵek raitha nem kőnőrőlnek: Mikepen halalatlanokat az fezőkből mind ki haňa Valion vram mindőnhato iſten: lelők zerent kit peldaz ez madar: byzon nem egebeth hanem az aldot Criſtus ieſuſt. kit peldaz touaba az aſpis kego: ňem egebeth hanem az aǵ ellenſegőt pokolbely őrdőgőt: kiket peldaznak touaba ez madarnak fiai: feienked minketh. mit
17 peldaz touaba ez madarnak fezke: || nem egebet hanem ez vilagot: Mikepen azert az madarnak fiait az aſpis keǵo meg őly: ezőnkepen

mies feienked az elſoͤ zilenknek uetkoͤknek miattok: mind megh hotunk uala: de ame ez noͤmoͤs madar: az artatlan criſtus ieſus: koͤnoͤroͤluen raitunk: veret az nag̃ zeretetboͤl ertunk ki bociaťa: kiuel minket az halalbol fel tamazta: ha azert latanǵa halalatlanſagunkat: mint az madar am hoǵ fiait az fezoͤkboͤl ki hańa: ezoͤnkepen minket ez uilagbol ki han: houa? az öröк kenra: ha touaba latanǵa hogh oͤtet zerettoͤk: es neki hala adok uagunk: megh tart az fezoͤkbe: az az eth ez uilaǵon malaztiaba: es Ioͤuendoͤbe az ö zent orzagaba N e g e d z i k ſ e g h az iſtennek parancolatinak megh tartaſa: kiroͤl uǵ monda urunk az zent euangeliomba: ualaki tartia az en parancolatimat: az aki engoͤm zereth ö t ö d zikſegh ez uilagi zeretetnek el tauoztataſa: Mert uǵ ir zenth Ianos: ha ualaki zereti ez uilagot: ninchen az attia iſtennek zeretete ö benne h a t o d zikſegh az iſteni zeretetnek megh kereſeſſere: felebaratunkal ualo ergalmaſſagh tetel: kiroͤl uǵ ir azon zent Ianos: ha ualaki ualia ez uilagnak kazdakſagat: es latangia az ö attyafiat zikoͤlkoͤdnie: es megh uońangia az || ergalmaſsagh tetelt ö toͤle: 18
Mint uaǵon iſtennek zeretete ö benne? ol' mint azt mondana: minchen ez eletenbe iſtennek zeretete: oka keǵek ennek ez: mert a mit az zeǵenel tezunk urunk Criſtuſſal tezoͤk azt: mint ö maǵa monda az zent euangeliomba.

hoǵ keǵek uǵ leǵoͤn: imez peldabol Ionkab megh erthetitoͤk «p e l d a» V ǵ o l u a ſ t a t i k az bodok zent erſeboͤt azzonrol: ki maǵari kiralnak leanya uaťa: ki hazaſſagra az turingiabeli herćegnek adatot uala: ez az toͤb lelki Iozagok koͤzoͤt: az ergalmaſſagnak Iozagaual Ionkab fenlikuala: Mikoron azert eććoͤr eǵ poklos ment uona ö hoźa: ki iǵoͤn ruth ťala es dohos uala: kezde ezoͤn kernie hoǵ oͤtet oͤnnoͤn maǵa megh firoͤztene: tehat az bodok zent erſeboͤt azzon : ki iſteni zeretettel telles uaťa: megh firoͤzthe oͤtet: es ezuttan ettellel kezde kenalnia: kinek monda az poklos addek en ſem ezoͤm: ſem izom mignem temagad oͤledbe agaſhazadba be uiz: es uradnak aǵara fekteć e z t h a l u a n a z bodok zent erſeboͤt azzon: az iſteni zeretetel megh goͤzettetuen: legottan fel ueue oͤtet: agaſhazaba uiue: es vranak aǵara fektete. || ezutan uranak 19
paplanaua be lepoͤde. O oͤroͤk mindoͤnhato iſten: Valion ky tenne maſt ezt: Ezoͤn koͤzbe toͤrtenek vranak az herćegnek haza menie: es ez dologrol mikoron zent erſeboͤt beuadoltatot uona: Megh haraguduan ura ſegueret ragada: es agaſhazaban be ſyetuen: az pap-

lant az poklosrol el ranta. akaruan őtet kette uagnia lata azerth
tehat aǵan urunk criſtus ieſus elſezőlue fekzik : ezt latuan az her-
ćek : megh eſſek ziue : el hagita fegueretlı. es urunk előt le eſuen :
naǵ ſiraſſal bineit monda : Ime azert ezből megh teccik : mert ua-
lamit az zeǵenőknek tezunk : uru*n*knak tezők azt : elleten nőmős
Iozagokal kereſheti megh embőr : az iſteni zent zeretetnek draga-
latos kenchetlı :

Ezőkel kereſe megh az bodok zent elexſius : kiről imigen
oluaſtatik : Az zent alexſius romai nőmős urnak euſe-
mianuſnak fia uala : Meel eufemianus az cazarnak uduaraba legh
elſő uala : kinek naponked harum ezőr uitezők alnakuala uduart :
kik mind aranaſbarſonal őtőztetnek uala. es partha őuel őuedőz-
nek uala : Vala keǵek ez eufemianus igőn ergalmas embőr : Na-
ponked az ő hazaba harom aztal zeǵenők etetnek uala : kiknek
aztalokra őnőn maga zőmelezerent zolgal uala : es kilenćed ora
20 koron : őes || zőrzetős Iamborokal es eǵhazy embőrőkel : urnak
felelm*e*be eleſegőt uezőnuala. kinek hazaſa aglaes neuő : haſſonlatos
Iozagal fenlik uala Mikoron azert nekik fiok nem uona : az
ſok Iambornak kőnőrǵeſſőkre : kik az ő alamiſnaiokal elnek uala :
Vriſten nekik eǵ zep ſirſiv magzatot ada : kit elexſiuſnak neueze-
nek. es ez magzatnak letelenek utanna. az tyztaſagtartaſba mind
halalik megh maradanak : Az ǵermők azert neuekőduen : adatek
diaki tudomanra : ki ol' elős elmeiő uala ; hoǵ riuid időnek alatta :
az poǵan bőćeknek kőnuőket mind el tanula es el erthe ezőn-
közbe attia : az Cazarnak uduarabol Iegőſt iegze neki hazaſ-
ſagra : Mikoron azert az menekzőnek napia előue Iőt uona : [ez]
es ez bodok zent alexius : iegőſſeuel egetőmbe az el nuguaſra agas
hazaba be ment uona : kezde ez bodok iſv iegőſſet az iſtennek fe-
lelmere tanitania : kezde touaba az zyzeſſegnek tartaſara intenie :
Ennak utana viabol Iegh gőrőiet ki ueue : es Iegőſſenek viaba
teue : az parta őnek kiuel őuedzikuala annak farkuaſſat es el
mećće : es iegőſſenek ada : es monda neki : tarć megh ezőket zerető
iegőſſőm : migh iſtennek kellemetős : es leǵőn iſten te kőzőtted es
21 enkőzőten Ezutan attianak kenće||ből' uőn annet : mine ő
neki zikſegős uala : es azon eiel titkon attianak uduarabol el ki
mene : es az tengőrőn haioba ile : es laodicianak uaraſaba mene :
ennen eſmet fel kele : es ſirianak tartomanaba ediſſa neuő uaraſba
mene : holot az zent eǵhazba : urunknak zyne embőri keznel kil

irattatot tartatik uala. Mikoron azert oda ment uona: mindo̊nőket meleket uele uituala: az zeǵeno̊knek oztogatta: es Io ruhait rola lehanuan: zegeno̊knek ruhaiaban ötözek: es azzonunk marianak eghazanak gadoraba: az to̊b zeǵeno̊k ko̊ze le ile: Az alamiſnaba keǵek mel' neki iſtennek kedueert adatik uala: a minere neki zikſegh uala: megh tartia uala: es az fölo̊tte ualoiat az to̊b zeǵen tarſinak oztogattia uala onnetan hazol mikoron ebbe attianak hire lo̊t uona: ez uilaghnak mindo̊n orzagira zolgait kilde: hogh fiat zeretettel megh kereſnek: es uizont romaba vinnek: kik ko̊zo̊l mikoron nemelek ediſſanak uaraſaba mentenek uona: Az bodok zent elektul megh eſmertetenek: de zent elek azoktul nem: zent eleknekes azert az to̊b zegeno̊kel eǵeto̊mbe alamiſnat oztogatanak: Meleket zent elek naǵ hala adaſſal ueuen: Imezt monǵa uala: halakat adok teneko̊d uram: hoǵ en erdo̊mlo̊ttem || az the zent neuedbe: zolgaimtul alamiſnat ueno̊m: Az 22 zolgak azert megh terueen: megh mondak hoǵ ſohol megh nem talaltathatnek Az ő ania keǵek el meneſenek napiatul fogua: agiaſhazanak egik zeǵeletibe: zakot terite le az pagimontomra: holot naponked naǵ ſiraſokat tezo̊nuala monduan: Mind addek eth ſiraſba es ohaitaſba [megh] megh maradok: mignem az en fiamat zo̊meimel lathatom: Vgian ezo̊nkepen iegőſe es giaz ruhaba ötöztete magat: es nagh ſiraſſal napanak imezt monda: Migh ualamit nem halot az en zerető iegöſſo̊mrol: az gerlicenek mogia zerent. ſiraſban es ohaitaſba ueled eǵeto̊mbe megh maradok Mikoron azert az bodok zent elek: ez fölo̊l megh mondot zent eghaznak gadoraba: az zego̊no̊kko̊zo̊t iſtennek zolgalattiaba: tizo̊nhet eztendek megh maradot uona: Eǵ neminemő napon: azzonunknak kepe mel ot az zent eghazba uala: megh zolala az zent eghaznak Cuſtoſanak: es monda neki: hozdbe az iſtennek embo̊ret mert meltho iſtennek orzaǵara: es iſtennek lelke nukzik ő raitha: Az ő imadſaga kegek: mint az to̊mienek fiſte fel meǵo̊n iſtennek zinenek eleibe: Mikoron azert az Cuſtos nem erthetne ki||ro̊l mondana: Monda eſmet neki: az kep: az a ki onnetan ki- 23 uo̊l az zent eghaznak gadoraba il· tehat az cuſtos legottan el ki mene: es az bodok zent eleko̊t nagh tizteſſeǵel az zent eghazba be uiue Ez dolgot mikoron mindo̊no̊k megh tuttak uona: kezde mindo̊no̊ktul tiztöltetnie: ő kegek ez vilagy hiu dicőſego̊t akaruan el tauoztatnia: ennetenfel kele: es eſmet laodociaba

mene: holot haioba iluen: es akara cilicianak tarſis neuő uaraſaba menie: de iſtennek akarattiabol az zel az haiot: igaz romanak partiara uete ky m e l e t l a t u a n a z bodok zent elek monda magaba: Attamnak hazahoz megők: es nala eſmeretlen megh maradok: ſem maſnak terő lezők. Mikoron azert ez zeǵen zarandok romanak egik uciaian fel indult uona: laťa attiat naǵ ſeregel igaz akoron az cazarnak uduarabol ki Iőnie: tehat az bodok zent elek kezde utanna Naǵ zoua'l Imigen kaiatania: Eufemianus iſtennek embőre: engőm zegen zarandokot fogagbe az the zazadba: es aztalodnak morſalekaual tarćel: hoǵ meltoltaſſek uriſten az the zarandok fiadal es erǵalmaſſagot tennie. Ezt haluan az eufemianus: fianualo keſſerőſegnek tőre: az ő zyuet legottan attal iara: fianak keǵek zeretetiert őtet uduaraba be uitete: es neki tulaidon hazat cinal||-
24 tata: es tulaidon zolgaľot zőrze: es ńaponked kezde aztalarol tartania: ő keǵek az imadſagokba megh maraduala: es teſtet uigazaſſokal es böitőkel gőtriuala. Az uduarnak cuſſi keǵek: őtet ſokkeppen megh cuſſoliak uala: Nekiek az moſlekoth neki ńakaba ontiak uala: Nekiek zakalat rangattiak uaľa: es nekiek őtet arcul itik uala: ő keǵek mind ezőket iſteńnek zeretetiert naǵbekeſſegel el zenuediuala: tyzőn het egez eztendek azert attianak hazanales: eſmeretlen megh marada M i k o r o n a z e r t az bodok zenth elek mindőn lelki iozagokal telles uona. megh eſmere eletenek ueǵet el kőzelgetnie: Az zolgatul ki neki zolgal uala tentat es papiruſt kere: es eletenek mindőn rendet megh ira: Ennek utanna az leuelet markaba zoritha: es lelket iſtennek megh ada A z k ő u e t k ő z ő u a ſ a r n a p mikoron zent petőr eǵhazaba: az miſſen ielőn uona az papa az ket cazarokal: tudnia mint: archadiuſſal: es honoriuſſal: es olmint eǵez romaſſagal: Az eǵből hozaiok imeleten zozat adatek: Iőietők enhozam mind ty: kik munkalkottok: es megh uattok terheltetuen: es en megh elegitlek titőket: Mel zot haluan: mind megh iedenek: es mind az fődre hullanak: es ime
25 maſſoćores imeleten zozat lőn hoz||aiok: kereſſetők megh az iſtennek embőret: hoǵ imaǵon romaert M i k o r o n kereſtek uona: es ſohol megh nem talalttathatot uona: eſmet imeleten zozat lőn hozaiok: eufemianuſnak hazaba kereſſetők: Megh kerdetek azert erről eufemianus: ki es ielőn uaľa: es monda erről ſemit nem tudnia t e h a t a z p a p a innocencius: az cazarokal eǵetőmbe eufemianuſnak hazahoz menenek: ezőnközbe zent eleknek zolgaia

urahoz mene : es monda neki : uram : ne talamtan az zeǵen zaran-
dok az iſtennek embőre : mert az naǵ zent elető : es bekeſſegel tirő :
be menuen azert eufemianus az cellaccaba : őtet halua talala : es
latha arciat fenleni mint angalnak : Akara keǵek az leuelet ki ueni
kezeből : de nem tehete : Mikoron ki ment uona az papahoz : es az
cazarokhoz : es nekik ezt megh mondotta uona t e h a t ő k e s el
be menenek hozaia : es mondanak neki : Iollehet binőſſők legunk.
de maǵa feiedelmſegőt uiſſelunk : es ielőſben ez. mutattak az pa-
pat, az kőzőnſegős paztorſagnak birodalmat : Ad nekunk azert
iſtennek embőre az leueleth : hoǵ laſſok mi uaǵon benne : es hoza
Iaruluan az papa ſoga az leuelet : es ottan neki enǵede : Es ime
mind az nepnek hallaſara az leuelet el oluaſtata : attiaes ielőn
leuen : Az eufemianus kegek ezt haluan : ol mint mindőn ereietul
megh ſogatkozuan : az fődre hot eleuenőn || le eſſek : Mikoron az- 26
ert eǵ kiſded erőt uőtuona : az fődről fel emeltetek : es ruhaiat
megh zagatuan : kezde haiat tepnie : zakalat zagatnia : es fianak
teſtere eſuen : naǵ ſiraſſal imezt kezde mondania : O Iay ennekőm
en zerető fiam : miert keſſerőtel engőm el igőn megh : es enne
eztendőtulfogua az en keſerőſegőmet naprol napra neueled : Iay
en nekőm ńaualaſnak : mert Im latlak tegőd az ńozoliaba ellőttem
ſekunőd : es nekőm nem zolhatnod : Iay ennekőm : minemő ui-
gaztalaſt uehetők en ezuttan e z ő n k ő z b e m i k o r o n [mikoron]
edős ańa es ezt megh hallotta uona : Mikepen az tenező orozlan :
zokta az halot megh zagatnia : ezőnkeppen ő ruhaiat megh zagat-
uan : haiat megh ereztuen : kezeit feiere fel kućoluan : es zőmeit
menorzagra fel emeluen : kezde naǵ ſiraſſal az zent teſthőz ſietnie :
es mikoron az ſokſagtul az zent teſthőz nem Iuthatna : Imezt
kezde nagh zoual mondania : Aǵatok utat ennekőm : hoǵ lathaſ-
ſam az en fiamat : lelkőmnek vigaztaloiat : es azt ki emte az en
emleimeth : Es mikoron naǵ nehezen az zent teſthőz Iutot uona :
burula rea : es naǵ ohaitaſſal mongia uala O en edős fiam alex-
ſius : en mehemnek edős gőmőche : zőmeimnek vilagoſſaga : es
lelkőmnek vigaztaloia : miert től ekkepen miuelunk : latod||uala az 27
the uen attiadat : es engőmet uen anadat : naponked keſſerge-
nunk : es ſirankoznunk : es nem ielőnted megh magadat mi ne-
kunk : Az the zolgaid fiam killőmb killőmb bozuſſaǵal illetnek
uala tegődet : es nagh bekeſeǵel el zenuedőt uala : es ezőket mond-
uan : ottan ottan el terieztiuaſa magat az zent teſtőn : es neha

az anǵali arćat kezeiuel illeti uala : neha keǵek aiakiual apolgattia
uala : Neha touaba maǵat az nepre ki terituen : naǵ ſiraſſal imezt
monǵa uala O mind ty kik ielőn uattok : ſiratok uelem eǵetőmbe :
Mert tyzőnhet eztendek az en hazamnal eſmeretlen lakozot : es
enne eztendőknek alatta nem eſmertem megh hoǵ en fiam uot :
Az ő zolgai ſok buzuſaǵal illetik uala őtet : es mind naǵ bekeſſegel
el zenuediuala : Iay azert enneköm fiam alexſius : ki agia az en
zőmeimnek az kőnhullataſnak kutfeiet : hoǵ ſiraſſam lelkőmnek
keſſerőſeǵet : eiel es nappal Mikoron mindezőket iegőſſe es
megh hallotta uona : giaz ruhaual fel őtőztetuen : kezde őes az
zenth teſthőz ſietnie : Mikoron azert oda Iutot uona : ő es eſſek
az zent teſtre : es naǵ ſiraſſal imezt kezde mondania O Iay en ne-
kőm : mert ma aruaia hagattam. es őzueǵe marattam : Imar nin-
28 cen kire || feľ emeľnőm az en zőmeimet : el tőrettetőt az en tikő-
rőm : el uezőt az en remenſegőm : Ma kezdetőt el keſſerőſegőm :
kinek ſoha ueǵe nem lezőn : Az nep keǵek ezt latuan es haluan :
Naǵ ſiraſt teznek uala tehat az papa az cazarokal eǵetőmbe :
az zent teſtőt helhőztetek tiztőlletős ńozolaba : es az uaraſnak
piaćara ki uitetek. es ućarol ućara megh hirdettetek : hoǵ az iſtennek
embőre megh talaltatot uona. kit olmint mind az uaras keres uala :
ſiet uala azert az nep mindőnfelől az zent teſtnek lataſara : Vala-
mel kor keǵek az zent teſtőt illethetiuaľa : legottan eǵeſſegőt ue-
zőnuaľa : Vakok zőmőknek uelagiat uezik uala : es őrdőngőſſőkből
az ördőgők ki futnak uala Az cazarok azert ez naǵ codat lat-
uan : kezdek az papaual ő magok az ńozolat uin*n*ie : hogh ők es
megh zentőltetnenek az zent teſtől. Parancolanak keǵek az caza-
rok : hogh eziſtőt es aranat hintenenek az vćakra : hoǵ az nep
azokra eſuen : kineben az zent teſtőt uihetnek : az zent eǵhazhoz :
de az nep az peznek zerelmet hatra uetuen. ſiet uala az zent teſtnek
ataſara es illeteſere : es uegre naǵ kennal el be uiuek zent boni-
facius martirnak eghazaba : holot hetednapik iſteni diceretbe megh
maraduan : zőrzenek koporſot neki aranbol. eziſtből : es draǵa kő-
29 uekből : Melbe az zent || teztőt nagh tiztőſſegel bele helhőztetek.
holot nem zőnt uriſten az ő zentenek attaľa : mind ez napiglan
killőmb killőmb codakal fenleni : ő neki diceretire : es az ő zente-
nek tiztőſſeǵere : Megh hala azert ez bodok zenth elexſius : mikoron
irnanak urunknak zileteſenek utanna : harom zaz : es kilenćuen nioć

eztendöbe : Iǵ kerefe azert megh az zenth zeretetnek kenćet : az bodok zent elexfius : kiben halaligh megh marada : kiuel touaba az menei bodokfagot es megh ueue : kit enǵegőn minekunk es` es agion attya. es fiv : es zent lelök iften : amen Amen

Ez iras irattatot urnak ziletefenek utannaz ezör ötzaz harminć eǵ eztendöbe es el uegeztetö`t aldozo eftin aki irtha aue mariat ker ff. ||

---

31 Vrnak neuebe kezdetik vrunk criſtusnak zileteferoͦl eǵ zep es aietatos *pre*dikacio

Vǵ ir zent lukać euangeliſta : euangeliomi koͦnuenek maſodik rezebe *peperit, filium suum primo genitum et pannis eum inuoluit : et reclinauit eum in presepio* Zile tudniamint az ziz maria az oͦ elſő ziloͦttet : es poztokba oͦtet be takara : es helhoͦztete az iazolba : ez zent lukać euangeliſtanak mondaſa melle : urunknak ziletefeſeroͦl harom lelki tanuſagtok lezoͦn *Primum erit, virginalis partus* elſő lelki tanuſagh lezoͦn : Az zyz ananak zileſeroͦl *secundum erit seruitutis actus* Maſod lelki tanuſaǵ lezoͦn : az zyz ananak zolgalattarol *tercium misterium erit Nascentis modus* Harmad lelki tanuſagh lezoͦn : az ǵermoͦk ieſuſnak ziletefenek modiſsagarol,

32 elſő || tanuſagh mondam lezoͦn : az zyz ananak zileſeroͦl : Mel melle Imezt kel ezoͦnkbe uennoͦnk : hoǵ mindoͦn aietatos leloͦknek : codalatos zepſegh teccik megh : imezt megh gondoluan : hoǵ az zyz fiat zilt : ezt kegek imez neǵnek megh gondolattiabol erthettoͦk megh : elſőbōl *quia beata uirgo maria cristum pulcerrime concepit* mert az bodok zyz maria : az ǵermoͦk ieſuſt : zepoͦn fogada tudniamint : zizeſegnek allapattiaba : zentſegoͦs uereboͦl : iſteni celekoͦdetboͦl : es zent leloͦk iſtennek ereiboͦl : Mint ezt gabriel anǵal megh monda az azzonunknak *luce primo capitulo Spiritussanctus super ueniet in te : et uirtus altissimi obumbrabit tibi :* zent lukać iria : euangeliomanak elſő rezebe : zent leloͦk foͦloͦl zal the read : es az feſegoͦſnek erei arnikoztatik megh te benned : erroͦl monda az zent iraſbeli meſtoͦr : harmad koͦnuenek harmad ualazaba : Vrunk criſtus zoͦrze maganak
33 teſtoͦt : az || ziznek tiztaſagos : es zentſegoͦs uereboͦl : megh lelkoͦſittet okos leloͦkel : zent leloͦknek miatta teroͦmtettet : eth ezarant uǵmond zenth bonauentura doctor : az teroͦmtes uetetik zoͦrzeſert : mert urunknak teſte : zent leloͦk iſtennek miata : azonunk marianak zentſegoͦs uereboͦl zoͦroͦztetek : touaba urunknak foganattiat

uriſten eſaias profeta attal: az zep ueraghoz haſonla monduan
ecce uirgo concipiet et pariet filium Ime az ziz fogad es zil fiat: Vǵ
monda uǵan ot az profeta: tamad ieſſenek gőkereből uezző: es az
megh ueragzik: es nukzik ő raitha urnak lelke: Mit peldaza ez
vezző? az ziz mariat: ez uezőnek uiraga urunk criſtuſt: mikepen
azert az fanak zep uiraga: lezőn az fanak ǵenǵeſegős neduesſege-
ből: ezőnkepen urunknak zent teſte: zőröztetek azzonunknak tiz-
taſagos uereből erről monǵa zent bernad doctor ha kerdetik
mikepen fogantatot || es zilettetőt urunk criſtus: Mikepen az zep **34**
ueragh az fatul: es az Io illat az uiragtul: Vǵmond touaba az po-
ǵan bőć: hoǵ arabiaba vaǵon egh madar: mel neneztetik ormo-
mellanak: ez cak arabiaba lakozik: ez madar midőn megh kezd
agania: Veret bociattia: ez az napnak fene az uert eruen: az uer
megh eleuenődik: es belőle: az madarhoz haſonlatos madar lezőn:
Az puplicanus madares az ő hot fiait: uerenel fel tamaztya: Az
orozlannak fiaies halua leznek: es harmadnapra orditaſaual őket
fel tamaztia: ha azert az termezeth mind ezőket megh tehety:
fokal Ionkab az iſten: az termezetnek terőmtőie: megh tehette
hogh az zyz fiat fogadna es zilne *secunda consideracio* Maſt kel
megh gondolnunk hogh az bodok ziz maria: urunk Criſtuſt zepőn
zile: tudnia mint mindőn faidalomnal kil: mindőn korſagnal kil:
mindőn neheſsegnel kil: főt zile ki ielőnthettetlen nagh őrőmel: es
edőſſegel: mint ezt reǵőn || megh profetaltauala eſaias profeta mond- **35**
uan *Germinans germinabit sicut lilium* fogaduan ueragzik: mint az
lilium: mikepen azert az lilium: az ő ueraganak ki nitaſaba: nem
munkalkodik: főt őrőlni lattatik: ezőnkepen az bodok ziz maria:
mind urunknak fogadaſaba: mind zileſebe: mind mehebe uiſele-
ſebe: ſemi neheſſegőt nem zenuede de mondhatna emele ua-
laky: honan lőn ez. hogh azzonunk maria: ſem urunknak meheben
viſeleſeből: ſem zileſeben: valami neheſsegőt nem zenuede: ez
kerdeſre rea felel az nagh albert doctor: es uǵ mond: hoǵ ez lőn
előzőr az iſtenek hattalmaſsaǵa felől: ki codalatos kepen teue ezt
az zyzel: mint ezt reǵőn megh profetaltauala ezekhiel profeta
monduan: ez kapu az az az zyz marianak mehe be lezőn teue
őrőke: mert vr ment be es Iőt ki raitha: Vǵ mond ez melle zent
agoſton doctores: hogh || azzonunk maria: azt viſeliuala mehebe **36**
akitul viſeltetik uala: ſem coda ha iſten ezt megh tehette: miko-
ron laſok az napnak fenet az inegőn attal meny: az iuegnek min-

dőn megh bantaſanal kil : Ezőnkepen urunk criſtus : ki fel tamadaſanak uttana : aitho be teuen tanituanyhoz be mene : es eſmet ki Iőue : ez vilagra Iőuen az ziznek be rekeztőt mehebe be mene : es az zizeſegnek tekelletőſsege megh maraduan : azzonunknak mehéből az teſtbe kit ot fel uőt uala : eſmet ky Iőue Maſocor ezlőn hoǵ az bodok ziz maria ſemi nehefegőt nem erze : ſem urunknak mehebe uiſeleſebe : ſem zileſebe : urunknak teſte felől : mert urunk criſtuſnak teſte eǵ uala az ziz marianak teſteuel : mert cak azzonu*n*knak uereből zőrőztetőt uala urunknak teſte : mint edefel megh mondatek. Mikepen azert embőrnek tulaidon teſte : mint keze :
37 auagh laba : ſemi nehefsegőt nem tezőn : mert azok || uannak az termezetnek tekelletőſſegere : ezőnkepen urunk criſtuſnak teſtees : neheſſegőt nem tőn azzonu*n*knak mehebe Harmacor ezlőn az ziz aña felől : mert azzonu*n*k fogada uru*n*kat artatlanſagnak allapataba. tudniamint buiaſagnal kil : zizeſege megh maraduan : eǵeb azzonok keǵek fogagiak fiokat : megh rontot termezetnek allapataba buiaſagal : Vǵan ezert kel viſelniők euanak atkat : hoǵ faidalomba zilek fiokat : Azert ha az artatlanſagba megh marathattunk uona : az azzoniallatok az zileſnek kenatul idegőnők votak uona : ezőnkepen azzonu*n*k maria idegőn lőn : mert ő artatlan vaſa : ezert monǵa zent ǵergől doctor *eua nature nostre mortem inseruit etc.* eua az mi termezetunbe az halalt be ota : az binert : erre karhoztatek iſtentől hoǵ faidalomal zilne : zikſeguala az eletnek zilőet : az zileſt őrőmel megh tekelleni *tercia consideracio* Harmadot kel megh gondolnu*n*k : hoǵ az bodok ziz maria urunk criſtuſt zepőn emtete : tudnia mint zizei teeuel : erről enőkli zent eghaz :
38 Az anǵaloknak kiraliat : cak az ziz emtety uala me||nből adot teiel : es mikepen mongia eǵ doctor ludulfus : kegőſſőn kel hinőnk : hoǵ ualaminezőr azzonu*n*k urunkat emtette : annezor Nagh es kiielőnthetetlen edőſsegőt erzőt : Mert mikepen coda lőn az zyznek magzatot fogadnia : es zilnie : ezőnkepen coda lőn teiet es adnia : Mert az ziznek termezetzerenth theie ninchen : touaba ualaminezőr azzonunk urunkat akartha kezebe ueni : megh főrőzteſre : be polalaſra : emteteſre : mind annezor terdre eſuen Imadtha őtet : mellet megh peldaz zent eghaz a miſsebe : holot ualaminezőr az pap Iambor akaria uru*n*knak zent teſtet illetnie : mind annezor elezteb imaǵa : erről mongya zenth agoſton doctor *O Maria lacta Iocunde Creatorem tuum* O maria : emteſsed nagh gőnőrőſſegel az the te-

römtödet: menorzagnak kineret: ez uilagnak Iutalmat: the ŏ neki
mint aña zolgaltas idözerentualo eletöt: hogh ŏ nekŏd es nekunk
agia az ŏrŏk eletöt: de ezmelle kerdes tamad: az kerdes kegek
ez: || uaſon mint hihetne embŏr erŏſb hittel: hoǵ az ziz fogatta es 39
zilthe hurunkat: ez kerdesre rea felelhetunk az zent doctoroknak
mondaſok zerent: hoǵ ennek hiueſere uiznek elözör: megh tŏrhe-
tetlenokoſsagok: melek uettetnek az iſteni hattalmaſsagfelŏl: errŏl
monǵa zent agoſton doctor A z i ſ t e n i h a t a l o m az ziz ananak
meheböl: az kis ǵermöknek teſtet ki hoza: ki az koporſo be teue
leuen belöle ki iŏue: ennek keǵek ioban megh erteſere uet peldat
az tikŏrröl. mel az benne ualo abrazatnak miatta: megh nem tŏ-
rettetik: uǵan ezŏnkepen az ziz marianak zizeſseǵe. urunknak
zileſebe megh nem tŏretek M a ſ o d i k o k uetetik az iſtenni tiztŏl-
letfelöl: Mert mikepen az iſtennek fia: menorzagba uaſ attiat. kitul
zilettetik mindŏn zeplŏnelkil: mikepen az uilagoſsagh uelagoſsag-
tul: bizon iſten bizon iſtentul. ezŏnkepen ez fŏdŏn akara uallani
anat: mindŏn zeplŏnelkil ualot: || H a r m a d i k o k uetetik az ter- 40
mezet felŏl: mert az iſten tŏbet tehet hodnem mint az termezet:
de az termezet neminemŏ lelkŏs allatokat: nemztet eǵmaſ felekŏ-
zetinelkil: mint peldank uaǵon az mehröl: kikrŏl uǵmond zent
amburus doctor: Az zizeſsegh kŏz az meheknek: mert egik maſik-
nak felekŏzeſenel kyl Naǵ hertelenſeǵel tŏlŏk magot az az raith
bociatnak: touaba az gŏnǵer madar fabol terŏm Az ŏlunek
hyma ninchen: Mit monǵak touaba az fenix neuŏ madarrol: kibe
tŏb eǵnel ez uilaǵon ninchen ez magat megh eǵety: hoǵ megh
keezd [hal] agania: es hamabol hoza haſonlatos madar lezŏn t o-
u a b a a z anguilla neuŏ hales: attyanal kil lezŏn: ha azert mind
ezŏket az termezet megh tehety: ſokal Ionkab az termezetnek
terŏmtŏie: az iſten megh tehette: hoǵ az zyz fiat ſogagion es zil-
iŏn M a ſ o c o r m e ghes ennek eſmeretire viznek megh hamiſitha-
tatlan tanuk: es || elözŏr ezt uallottak mind o tŏruenbeli mind uy 41
tŏruenbeli tanuk: kik nagh zentŏk uotanak: mint o tŏruenbe az
patriarkak es profetak: vy tŏruenbe az apaſtalok es euangeliſtak:
ha ezt vallottak hat hidnŏnk kel nekik: mert ŏk zent lelŏk iſtennek
ihleſeböl zoltanak: errŏl ira zenth petŏr apaſtal *Non voluntate hu-
mana allatta est aliquando profecia* ꝛc. Nem embŏri akaratbol lŏt neha
az Iŏuendŏ mondas: de zent lelŏknek ihleſeböl zoltanak neha az
iſtennek zenth embŏri M a ſ o c h o r e z t uallottak az anǵalok: kik

hamiſsat nem monthatnak Am zent mathe euangeliſta iria : euan-
geliomanak elſő rezeben : Vǵ monda az angaľ Ioſephnek Ioſeph
dauitnak fia ne akar felnőd : Ved haza az mariat az the iegőſődet :
mert ami ő benne uaǵon : zent lelőktul vaǵon : Vgmonda touaba
gabriel azzonunknak : Az meľ zilettetik te tőled : zent hiuattatik
Az felſegőſnek fianak H a r m a ć o r e z t uallotta az iſten őnnőn
42 maga : ky || megh eſkőuek abrahamnak : es zőuetſegőt tőn : urunk-
nak ez uilagra bociataſarol : mint moiſes profeta iria : elſő kőnue-
nek huzon kettődik rezeben *Quarta consideracio* Negedőt kel megh
gondolnu*n*k imezt : hoǵ azzonu*n*k mindőnnel zebet zile ez uilagra :
tudniamint Criſtuſt iſtennek fiat : kinel ſemi zeb nem lehet : erről
monǵa az origenes neuő doctor : ſoha ſeminemő terőmtőt aľľat :
ellen zep ez uilagra nem lőt : mint urunk ieſus criſtus Az ő zepſe-
get kegek megh ertheťők zinenek el ualtoztataſaban : kibe zine lőn
fenoſb az napnal : mint zent mathe euangeliſta iria : uǵan ezert
zent petőr ez lataſnak edőſsegeuel : es keuanſagaual megh zaio-
ſoduan : nem tuduala eǵebet mit mondania : ha nem Cak ezt :
uram Io nekunk eth lenőnk O azert aietatos lelek : enćőlkőgel ig
elnőd : hoǵ az kriſtuſnak dićőſegős zinenek lataſara erdőml be bo-
ćattatnod : Iay es Iay azoknak : kik ez naǵ dićőſegőt el ueztik : az
binőknek miattok ||
43 *Secundum documentum erit seruitutis actus* Maſod tanuſſagunk
lezőn az ziz ańanak zolgalattarol ez melle azert kerdik doctorok :
Vallion uram iſten : minemő zolgalattot tőn az bodok ziz maria :
Az ő zent fianak az Criſtus ieſuſnak : ziletefenek ideien : Ez ker-
deſre rea felelnek az zent euangeliſtak : es uǵmondnak : hoǵ fő kepen
neeǵ feľe zolgalatot tőn *Primo* elözőr az kis ieſuſt ziluen kelebebe
ueue : es ennek utanna alaualo ruhakba : de maǵa tiztakba őtet
be takargata : Ezőn kepen kel lelők zerent : mindőn aietatos lelők-
nek urunkat lelkebe fogadnia : az tizta lelki eſmeretnek miatta :
es be kel takargatnia az allazatoſsagnak miatta : Erről mongia
zent bernad doctor *Lectulus floridus In quo reclinatur et suauiter
requiescit Cristus est recta consciencia* Az ueragos agy : kire helhőz-
44 tetik es edőſőn nukzik az kriſtus : az || Io lelki eſmeret *secundo
Virgo maria Cristum natum fascia strinxit : et in presepio recli-
nauit :* Maſod zolgalatot tőn azzonunk maria az kis ieſuſnak : mert
őtet be polala : es az Iazolba helhőztete : lelők zerent az polanak
kőttelen ertetik : iſtenhőz es felebaratunkhozualo zeretetunk.

mert az zeretetnek miatta mikepen köttellel : meǵ kôtôztetik az
iſten : es embörhöz eǵeſittetik Erről monǵa az huǵo doctor O zent
zeretet : mel erős az the kötteled : kiuel iſten az kôrôztfahoz köt-
tözttethetek : es az megh köttöztettetöt embör the miattad az bin-
nek köttelet el zaggata :. touaba uǵan ebbe Ielöntetik felebaratunk-
hoz ualo bekeſegunk es : mert az bekeſegös embörnek ziueben
helhöztetik es nukzik urunk criſtus *Vnde dauit dicit In pace factus
est locus eius :* erről monda dauit profeta bekeſegbe uaǵon az ő
hele : Vǵmond dauitnak ez mondaſan zent bernad doctor : mike-
pen az be||keſegbe uaǵon criſtuſnak hele : ezönkepen az haburu- **45**
ſagba uaǵon ördögnek hele *tercio uirgo maria cristum lactauit :*
harmad zolgalatot tőn azzonunk az kys ieſuſnak : mert ötet em-
tete : Iol lattiok keǵek hoǵ az teibe uaǵon feyer zin : mel peldaza
az eǵenős es tizta igekőzetöt : Vaǵon touaba az teibe edős iz : meľ
peldaza az ergalmaſsagot : mert az ergalmaſsagal tartatik mi tő-
lőnk az zegenökbe urunk Criſtus ieſus : erről monda : zent mathe
euangeliſta irtha megh euangeliomanak huzonöttödik rezebe :
ehőzem es adatok nekőm enőm : Vǵmonda touaba : ualamit az
zegenök kőzől mennel kiſsebiknek teztők nekőm tezitők *Quarto
uirgo maria Cristum diligenter fouit et educauit :* Neǵecőr azzonunk
az kis ieſuſt zeretettel eltete : es neuele : melek vizel megh förözt-
uen : kelebebe uiſeluen : es artalmaſoktul ötet megh őrizuen :
ezőnkepen kel nekunkes urunkat : melek kőn hulla||taſsal föröz- **46**
tenunk : hoǵ mondhaſsok az dauit profetaual eǵetömbe : vizeknek
ky folaſit adak az en zőmeim : mert nem örzek megh az the tőr-
uenődet A meľ edős az ǵermők ieſuſnak ez ellen förödő : kiről ug-
mond azon dauit profeta : *Cor contritum et humiliatum deus non
despiciet* Az tőredelmes es alazatos zyuet : iſten nem utalia to-
u a b a kel urunkat az artalmaſoktul es megh örzenunk : Az kiſded
ǵermőknek kegek igőn artnak imezők e l ő z ő r a z napnak fene :
mert zőmeit megh bantia es copaſsa tezi M a ſ o c h o r art az ǵer-
mőknek anianak meǵ rontatot teye : mert az a ǵermőkbe killőmb
killőmb korſagot nemz Ezőktul lelők zerent nekunkes megh kel
az ǵermők ieſuſt lelkunkbe őrzenunk e l ő z ő r a hiv dicőſegnek
uilagoſsagatul : mert uǵmond zent ǵergől doctor : *Quod foris osten-
ditur intus a mercede euacuatur.* Ammi kiuől muttattatik : belől a
lutalomtul megh foztatik M a ſ o c o r || kel megh őrzenunk az ron- **47**
tot teitul : az halalos binnek miuelkődetitul : mert az halalos bin-

nek allapatiaba tőt Io miuelkődetők: ſemit nem haznalnak az
bodokſagra O a z e r t k ő r ő z t i e n lelkők O Criſtus ieſuſnak vere-
uel megh ualtottak: Iaruliatok elmetőkel az kis ieſuſnak Iazola-
hoz: es gondoliatok megh. mert az criſtus tőtte magat ertetők
zegene: fekuuen az kis zenan: es lelki zőmetőkel tekenćetők
megh: mint az zyz aṅa zenth ſiat imaǵa: es en uelem eǵetőmbe
mongiatok O menorzagnak kiralne azzona: es malaztnak aṅa O
mi iduőſsegunknek eǵetlen eǵ remenſeǵe: the hozad kaiatunk:
the hozad ohaitunk ez ſiralomnak vőlgeből: emlekőzel megh az
the zent ſiadnak keǵelmeſsegeről: kiből mi ertunk akara zilet-
tetni: zenuedni: es megh halni: es engegied hoǵ az the edős zil-
lőttedet eth: ez uilaǵon birhaſsok malaztianak miatta: es Iőuen-
48 dőbe az || dicőſegnek miatta

tercium documentum erit nascentis modus Harmad tanuſagunk
lezőn az zileſnek mogiarol: mel melle tudnunk kel: hoǵ akoron
ez uilagon orzagol uala octauianus cazar: mikoron urunk ieſus ez
uilagra zilettetek: orzaglaſanak azert neguen kettőd eztendeiben:
mikoron uona mind ez uilagon nagh bekeſegh: akoron ziletek az
bekeſegnek kiralia ez uilagra. mint ezt regőn megh mondotta uala
dauit monduan *Orietur in diebus eius Iusticia* tamad az ő ideebe
igaſsak: es bekeſegnek bőſeǵe: Gondola azert ez időbe octauia-
nus Cazar. megh zamlaltatni ez uilagon han orzagok uonanak:
han tartomanok: han uaraſok: han faluk: es han feguerfokhato
embőrők: Azert paranćolatot tőn mint zent lukać iria: hoǵ be
irattatnek mind ez kőſőnſeǵős uilak: igh hoǵ kikimind menne az
49 u||araſba: auagh faluba: honnetanualo uona: es az ado pezt mel
eǵ garas uaſa: de tiz pezt tezőn uala. az Cazarnak embőrenek
adna: es magat az cazarnak engődelmeſnek uallana: es ezutan
neue az legiſtromba irattatnek: az cazarnak viendőbe *hec descrip-
cio inchouata est a preside sirie nomine scirino* Ez be iras el kezde-
tek: ſirianak feiedelmetől cirenus neuőtul: melet az cazar tiztar-
toiul zőrzőt uala ſirian: Akara kegek hoǵ ot kezdetnek el: ezert:
mert az ſiria Vaǵon ezuilagnak kőzepőtte: es hattaros ſidoſagal:
enneten akara azert hoǵ az tőb orzagokra es tartomanokra ez zőr-
zes ki hirhőnnek: Ez uallas tetelre fel mennek uala azert: mind
nőműſsek mind nemtelenők: Yǵmond keǵek eǵ doctor hugo neuő:
hoǵ cak az nőműſſek kőzől: ezőrzőr ezőrőn es ṅoczaz ezőrőn leiſ-
tartatanak: parazt neptul megh ualua: Ez uallaſtetelre fel mene

ioſephes betlehembe: mert onnanualo uala. || Nazaretből az ő 50
iegőſſeuel azzonunk mariaual: mert mind ketten dauit kiralnak
nemzeteből ualok ualanak: dauit azert betlehemből tamadot uala:
Ioſeph es azzonunk mariaes eredetőt onnetan uőttenek uala:
Ielőſben mert azzonunk maria tugia uala az profetaknak monda-
ſabol: hoǵ zent fianak ot kellene zilettetni *Unde ioseph assumpsit*
asinum et bouem secum Vgian ezert ioſeph uőn uele eǵ zamart:
hoǵ azzonunkat az hozu vtton ſegitene. mert nazareth ieruſalem-
hőz uaǵon harminch őt olaz melfődőn: kik kőzől neǵe tezőn eǵ
maǵari melfődet: ieruſalemhőz delre betlehem eſmeth uaǵon őt
olaz melfődőn: hoǵ azert elleten naǵ huzu vton: az ǵenǵe zizet
az zamarnak hatan ſegithetne: ioſeph azert ueue az zamart: vőn
touaba ökrőt es: ezert hoǵ azt el adna: es az arrabol az ado pezt
meǵ adna: az maradekaual azzonu*n*kat taplalna: || mikoron azert 51
betlehemnek uaraſaba ertek uona: kezdenek iſtennek zeretetiert
az uendek fogadoktuľ zalaſt kernie: kik latuan őket zegenőknek
leniők: ſenki n̈em iǵekőzik uala nekik zalaſt adnia: eǵ azert kő-
zőlők megh kerde ioſephot honan Iőnenek. mikoron ioſeph megh
mondotta uona: monda amaz *o stulte senex quam magna fuit in-*
discrecio tua O balgatak uen: meľ naǵ az the ertetlenſegőd: hoǵ
el huzo es kemen utton: ueled hoztad ez ǵenǵe zőmelt: nem aka-
rom azert hoǵ hazamba ertetlenők zalianak: Men azert az iſpo-
talba: talam ot zalaſt talalhać: mikoron oda mentek uona: ot ſem
talalhatanak: ez keǵek mind iſteni zőrzeſből lezőn uala: mert az
vendek fogadok gonozok ualanak: es nem lőnek meltok hoǵ urunk
az ő hazokba zilettelſek: ez uilagra: Mikoron azert ſohol zalaſt
nem talaltak uona: menenek ki betle||hemből: es az uaraſnak ki- 52
uőle talalanak eǵ puztha hazat: ez haz keǵek uala dauit kiralnak
attianak iſainak haza: ez haaz puzta uala: mert az barmok delbe
abba delőlnek uaľa: cak telleſseǵel az ſidok el puztulnia nem ha-
giak uala: dauitnak emlekőzetire: ez hazba azert be menenek: es
ioſeph az őkőrnek es az zamarnak iazlot zőrzie *vbi cum lacrimis*
dicere potuit ioseph deo Holoth naǵ ſiraſsal mondhatta ioſeph iſten-
nek O őrők mindőnhato iſten kerlek tegődet: bocias nekőm hoǵ
elletten hituan zalaſra hoztam az the iegőſſődet: eth ez hazba helt
zőrze az zent ioſeph azzonunknak es: ez vttan az uaraſba mene:
hoǵ ualami eleſegőt zőrzene: es az őkőrnek es zamarnak es zenat
uenne: Azzonu*n*k maria kegek: ezőnkőzbe elmelkődiuala az iſten-

nek nagh alazatoſsagat: es monǵa uala O uriſten: kiraloknak
53 kiralia: es angaloknak ura: ki uagok en: hogh || meltoltatal az en
mehembe zalnod: es kilenć honapik ot lakoznod: es az dicȫſeg-
nek kiraliat en zeǵen zolgalo leanod melto leǵek ez uilagra zil-
nȫm: emtetnȫm: es fel tartanom neuelnȫm O meľ bodok ora lezȫn
az: kibe megh latlak tegȫdet en iſtenemeth entȫlem zilettet: bi-
zonal tegȫdet zeretettel hozam ȫlellek: zeretettel apolgatlak: es
zizei teiemel edȫſȫn emtetlek: elleten edȫs elmelkȫdeſben leuen
azert az ziz maria. az bodok zent ioſeph es ezȫnkȫzbe az uaraſbol
megh iutha: es a minere tehete az hazat meg tiztita. *sed cum
beata uirgo maria sciret per dei reuellacionem* De mikoron az bodok
zyz maria. iſteni ielȫnteſbȫl megh tutta uona: hoǵ az eiel uona
zent fiat ez uilagra zilendȫ: telles mind az eiel: imadſagba megh
marada: Az enek azert elſȫ oraia koron. menorzagbol le zala nagh
vilagoſſak: mel kȫrnȫl ueue cak azzonunkat: es ez uilagoſsagba
le zalanak anǵaloknak ſokſagi: es imezt kezdek azzonunk kȫrnȫl
54 enȫkleni. *egrediatur dominus: de loco sancto suo* || Iȫiȫnki ur az ȫ
zent helebȫl: el Iȫiȫn hoǵ iduȫzȫhe az ȫ nepet: Az enek maſod
oraia koron: eſmet naǵob uilagoſsagh zala le menorzagbol. mel
nem cak azzonu*n*kat ueue kȫrnȫl: de megh az zent ioſephȫtes es
mind az hazat: kiben es le zalanak angaloknak ſokſaǵi: kik es
Imezt kezdek enȫklenie *ecce Iam uenit desideratus cunctis gentibus*
Im el Iȫt imar: az mindȫnȫktȫl keuanatos Eſelinek ideien kegek
le zala menorzagbol naǵ uilagoſſak: mel mind ez uilagot be foga.
ughoǵ az ey telleſseǵel ualtozot uala vilagos napa: kibe es le zala-
nak angaloknak ſokſaǵi: kik imezt kezdek enekleni *aperiatur terra
et germinet saluatorem* Nilſon megh az zyznek mehenek fȫde: es
nemźe az iduȫzȫttȫt: es anǵalok dicerik uala az ziz mariat es: es
neki nagh halakat adnakuala: hoǵ az ȫ megh epȫitȫiȫket erdȫm-
lene zilnie: ezȫnkȫzbe kezde azzonunknak mehebe urunk Criſtus
naǵ edȫs indulatokat tenie: Meǵ erthe azert hogh zent fianak
55 zileſe rakon || kȫzel uona: tehat az imadſagbol fel kele: es az zize-
ſegnek iegeerth fedelet feierȫl le ueue: es haiat megh ereztuen:
le terdeplek: ezutan kezeit ȫzue teuen: zȫmeit menorzagra fel-
uethe: es ime legottan arcaia el fenȫſȫdek mint az naap: es elme-
iebe iſtenbe remultetek. holoth megh latha elmeiebe az telles zent-
haromſagh iſtent: Megh latha azert mint az attia iſten zili az fiv
iſtent: Megh lata touaba mint az zent lelȫk iſten zarmazik az

attia iſtentől: es az fiv iſtentől: egetömbe eccőrſmind ez ket zö-
meltől. lata touaba killőmb killőmb iſteni titkokat *illico inicto*
oculi sine omni dolore puer iesus de utero virginis nascitur legottan
egzőmpillantaſba: az germők ieſus: napnal fenőſb: az ziznek me-
hetől mindőn faidalomnal kil zilettetek: Ezőnközbe ez iſteni elmel-
kődeſből megh boćattatuan: latha zenth fiat az fődőn előtte kőue-
kőlnie: Megh gondoluan keǵek az ő iſteni felſegős uotat: nem
merezli vala őtet illetnie: de maǵa latuan őtet mezitellennek az
naǵ || hidekſegbe: es keuanuan őtet ruhakba be takargatnia: Nezi- 56
uala zent fianak arciaiat naǵ uidam zinnel: keruen őtet hoǵ mel-
toltatnek megh ielőntenie mit tenne: Az kis ieſuſ keǵek edős ana-
nak kebelebe keuanuan meni: kezeinek es labainak mutataſaual:
es vidam arćaiaual keri uala: hoǵ őlebe uenne zent ańa *tunc bea-*
tissima virgo maria inquit filio tehat az bodok ziz maria monda
fianak: Im latom mert keuanz az en kelebembe Iőnőd: es zyzei
teiemel emptetnőd: azert en tegőd batorſagal ſel uezlek: Es nagh
tiztőſſeǵel fel ueuen: őlelǵety uala es apolgatia uala: az edős ieſus
keǵek: az ő anat uekon kariait nakara uetuen megh apolgata: es
zent emleit emle: Ez utan az bodok zyz maria mint zent lukać
iria: euangeliomanak maſodik rezeben: ruhackakba Iollehet ala-
ualokba: de maǵa tiztakba őtet be takargata: es ez uttan az Iazolba
helhőztete: mert || nem uala neki hele az ſtaloba: Megh gondol- 57
uan touaba az iſtenek fianak ki ielőnhetetlen nagh alazatoſsagat:
kezde kőn hullataſokal neki imigen zolnia O en edős fiam ieſus:
mel igőn nagh az the kegelmeſsegőd embőry nemzethőz: mert the
ky őrők iſten uagh: [leg] lől embőrre: the ki halhatatlan iſten
uagh: lől halandoia: the ki terőmthő iſten uagh: lől terőmtőt al-
latta. the ki angaloknak vra vagh. es kiraloknak kiralia: az zolga-
ganak abrazattiat fel ueued O en edős fiam: eǵeb kiralok zilettet-
nek nagh felſegős kiralne azzontul: the zilettetel en tőlem zeǵen
zolgalo leanodtul: eǵeb kiralok ziletetnek kirali uaraſba. the zilet-
tetel ez zeǵen betlehembe *Aly reges nascuntur in regali palacio, tu*
natus es etc. eǵeb kiralok zilettetnek kirali palotaba: the zilettetel ez
vtalatos ſtaloba: Eǵeb kiralok mikoron zilettetnek: kirali agra
helhőztetnek: the kegek helhőztetel ez zoros Iazolba: eǵeb kira-
lok || be polaltatnak barſonba es biborba: te kegek alaualo es hit- 58
uan ruhakba. ezőnközbe keǵek apolgatia uala azzonunk zent fia-
nak: neha arciaiat: es mongia uala naǵ ſiraſsal O en edős fiam

ieſus: valion ha főrtőztetik ez megh: az ſidoknak ruth es dohos
taknokal: es ńalokal: Neha touaba apolgattia uala zenth teſtet es
mongia uala O lelkömnek vigaztaloia: valion ha oſtoroztatik ez
zent teſt tettettől fogwa talpadik el: Neha zenth feiet: es mongia
uala O Mehemnek edős gömöche: Valon ha koronaztatik ez ki-
ralifő megh: kemen tőuis koronaual embőri nemzetnek iduőſſege-
ert: mert azzonu*n*k maria Iol tugia uala az profetaknak mondaſok-
bol: hoǵ zent fianak megh kelene halnia: de az ideiet es napiat
iſten el titkolta uala tőle *hec et similia prosequente beata virgine*
ezőket es ezőkhőz haſsonlatoſokat monduan az edős zyz maria:
ezönközbe az ökör es az zamar terdők le eſenek: es terőmtő ||
59 Iſtenőket Imadak: Ioſeph es megh ertuen hoǵ urunk zilettetőt
uona. őes urunkat terdre eſuen Imada. ezőnkőzbe: neminemő
paztorok az tartomanba vigazuan az ő Iohokon: nekik ielőnek
gabriel anǵal: es nagh fenőſſegh kőrnől ueue őket: es igőn megh
iedenek: Monda azert nekik az anǵal *Nolite timere: ecce euange-
lizo uobis gaudium magnum* Ne akariatok felnőtők: im hyrdetők
nektők naǵ őrőmet: meľ lezőn mindőn nepnek: mert zilettetőt ne-
kőnk ma az iduőzőtő criſtus: dauitnak varaſaba: ennek kegek ez
ieǵe: talalľatok az kis ǵermőkőt az Iazolba: Niluan mongia ma:
Mert Iollehet akoron ei uona: de maǵa az naǵ uilagoſagnak mi-
atta: az ei napra valtoztatot uala: Ezőnkőzbe Ielőnek gabriel
anǵalal angaloknak ſokſagok: diceruen Vriſtent es monduan:
dicőſsegh magaſsagba Vriſtennek: es ez fődőn bekeſegh az Io akaro
60 embőrőknek: || ezőket monduan: az angalok el enezenek: az paſ-
torok keǵek menenek az ſtalohoz: es talalak azzonunk mariat: es
ioſephőt: es az kiſded ǵermőkőt az iazolba: es latuan el eſmerek:
es Imadak az kis ieſuſt: diceruen Vriſtent mind azokba meleket
lattak uala es halottak uala: azert Criſtuſnak iegőſy: tekenćetők
megh lelki zőmeitőkel az kis ieſust: el igőn magat megh alaztnak
leni: az Iazolba fekuőt: alaualo ruhaual be takartat: es terdre le
eſuen Imaagiatok őtet zyuetőkbe es apolgaſsatok: es neki kőnőrőg-
uen: imezt mongatok O edős ieſus O keǵelmes ieſus: ki mierőttunk
el alazatoſſon akaral ez Vilagra zilettetnőd: az te naǵ ergalmaſ-
sagodert es kegelmeſsegődert: boćiaſsad megh minekunk az mi bi-
neinket: es agiad malaztodat ez vilagon: es az dićőſegőt Iőuen-
dőben: amen

Kezdetik urnak neuebe eǵ zep predikacio azzonu*n*k marianak foganatarol ||

De concepcione sermo pulcherrimus 61

tota pulcra es amica mea et macula non est in te canticorum quarto capitulo : Mindönöſtöl zep uaǵ en Iegöſöm : es zeplö ninchen tebenned : ez iǵeketh zent lelök uriſten monda : az böćnek zaia attal : Meľ iǵek melle az zyz marianak foganattarol harom lelki tanuſagtok lezön elſö lezön az eredet bintöl ualo megh tartoztataſrol Maſod tanuſagh lezön az megh tartoztataſnak alkolmaſſaǵarol harmad tanuſagh lezön killömb killömb peldakrol

Elſö tanuſagh mondam lezön az eredet bintöl ualo megh tartoztataſrol : Mel melle kerdik elözör az doctorok : «*prima questio*» Honnetan tamada mi bennönk az eredeth bin ? ez kerdeſre rea feleltetik : hoǵ mi elſö zilenktöl : adamtul es euatul. kik ördöknek kiztetefeböl : iſtennek paranćalattianak ellene : euenek az megh tiltot ſanak gömölceböl : es ielöſben tamada bennönk az eredeth bin : az binreualo engedetböl : Mert mint monǵa zent agoſton doctor : eua nohae vetközek || de maǵa ha adam az binre nem engedöt 62
uona : nem uontokuona az eredet bint : erröl ira zent pal apaſtal : *prima ad chorinteos quinto decimo : per vnum hominem scilicet adam : mors intrauit in orbem terrarum :* eǵ embörnek miatta tudnia mint adamnak miata : Iöue be az halal ez ſödnek kerekſeǵebe : Ez zent palnak mondaſabol azert megh tecik : hoǵ az eredet bint mi ebböl ualok : mert az elſö zileinknek vetköknek miattok : az heredet zerent ualo igaſsagtol megh foztatank De mondhatna valaki : micoda az eredet zerent ualo igaſsagh : kitöl minket az eredet bin megh foztha ? Io ezt megh tudnunk : hogh ennek megh erteſeböl erćök megh : mićoda az eredet bin : ez kerdeſnek megh erteſere felelnek közönſeǵel az zent doctorok : es imigen magarazak megh : az

eredet zerent ualo igaſsagot *Originalis iusticia est quedam humane
nature rectitudo etc.* : Az eredeth zerent ualo igaſsak : az embőri
63 termezet||nek neminemő egenőſsege : melnek miatta az artatlanſag-
nak alapataba : az teſt az lelőknek hatalmaſsaga ala uettetőt uala :
es az erzekőnſegők az okoſsagnak : mind addek : migh az lelők
engede az ő terőmtő iſtenenek : ez az eredet zerent ualo igaſsagnak
magarazattia : terőmtuen azert az iſten az embőrt : parancolatot
ada neki : hog az fanak gőmőlcebe ne ennek : kinek ha ellene tenne
halalal halna megh Mel fanak gőmőlchet nem azert tilta
megh iſten embőrtől : hog paradicomba ualo faknak gőmőlcenel az
dragab uot uona : de ezert : hog az embőr ez kis tőruenel iſtentől
uőttel : megh keſertetnek : hog tudniamint ha ebbe iſtennek en-
gedne : az engődelmeſsegert erdőmlene az őrők eletőt : es az eredet
zerent ualo igaſsagba megh erőſőleſt : ha kegek nem engedne : megh
gőtretnek : ket halalal : tudniamint időzerent ualoual : es őrőkeua-
loual *homo itaque trangressus preceptum dei* Az embőr azert megh
64 tőruen iſtennek parancolattiat : el uezte az malaz||tot : es az eredet
zerent uaſo igaſsagot : es eſek binbe : es ket halalba : Vghogh ha
urunk criſtus embőry nemzetőn nem kőnőrőlt uona : ki minket az
őrők halalbol megh ualta : ſoha embőr iſtennek lataſat es az me-
nei bodokſagot nem valhatta uona : Az mi elſő zilenknek paranco-
lat megh tőreſőkből. tamada azert mi benőnk az eredet bin ker-
dik maſocor meges doctorok : *quid est peccatum originale
in nobis* Micoda az eredet bin mi benőnk : Io eztes megh tud-
nunk : hog ercők micoda az eredet bin : igőn rea igekőzetők mert
igőn nehez : ez kerdeſnek azert megh erteſere Vegők imez őt tanu-
ſagot elſő tanuſagh imez : hog az eredet bin : nem embőrnek
ualaminemő gonoz miuelkődete. mint az egeb binők : Mert az ere-
deth bint : cak az kis germőkők ualak : erről monda dauit az ſotari
kőnbe : Ime gonoſsagokba fogattatam : es binbe fogadot engőmet
65 az en anam Maſod tanuſag imez : || hog az eredet bin : nem az
attianak az anaual ualo egeſőleſe : ſem ualamel firſiunak valamel
azzoniallattal : Mert ha az egeſőleſbe bin tetetik : az firfivnak es az
azzonnak tetemen zerent ualo bine az : ſem gőtretik ezert az mag-
zat : de azok akik az bint tezik : De maga ki attal az eredet bin
vonattatik : az ananak az attiaual ualo egeſőleſe harmad tanu-
ſagh imez : hog az eredet bin : nem az erzekőnſegőknek dagaloſ-
saga az okoſsagh ellen : hogh nem celekődnek am vg minth az

okoſsagh muttatia : ſem kegek az iſtennek zinenek lataſatul ualo
megh foztaſnak kenna : mert ezök tudnia mint : az erzekőnſegnek
dagaloſsaga : vgian ezőnkepen az «i ſ t e n n e k» zinenek lataſatul
ualo megh foztas : nem eredet bin allattiok zerent. hanem cak abbol
kőuetkőzők : mert az eredet binből zalanak ezök reank N e g e d
tanuſagh imez : hoǵ az eredet bin : nem az keuanſagh auagh hai-
landoſagh : kiuel az lelők keuan eǵeſőlnie az megh főrtőztettetőt
teſthőz : ſem keǵek alſat||tia zerent az lelőknek az teſthőzualo 66
eǵeſőleſe : mert mikoron ez ellen hailandoſagh legőn az lelőkbe
termezet zerent : urunknak kenzenuedeſenek miatta : ez el nem
uetethetek : touaba ha ualaki azt mondana : hoǵ az eredet bin az
lelőknek az teſthőzualo eǵeſőleſe : hat ez eǵeſőles es : el nem ue-
tethetnek urunknak kenzenuedeſenek miatta : killőmben hanemha
elezteb az lelők el tauoznek az teſtől : de maǵa az lelők eǵőt leuen
az teſtel : es az lelőknek keuanſaǵa es hailandoſaǵa leuen az teſt-
hőz : el moſattatik az ⌊bin⌉ eredet bin vrunknak kenzenuedeſenek
miata ő t ő d t a n u ſ a g h e s u t o ſ o imez hogh az eredet bin
allattia zerent mi bennőnk nem eǵeb : hanem az eredet zerent
ualo igaſsagnak megh foztaſa : mellet meltan az mi elſő zillenkbe
el ueztenk : az iſtennek parancollattianak megh tőreſenek miatta :
mel eredet bin zalla ſeienked mi reank : kik termezet zerent adam-
tul zarmaztunk k e r d i k h a r m a c h o r meges doctorok : Mike-
pen zeplőiſtetik megh az lelők az eredetbinek miata ? || Io eztes 67
megh tudnu*n*k : mert ez kerdeſőkből ertheťők megh : az bodok zyz
marianak eredet binnelkil ualo foganatiat : mint ede ala megh
irattatik Ez kerdes melle ellenkődő iras talaltatik : mel iraſbol lat-
tatik hoǵ az lelők ne uoña az eredet bint : vǵan ezert az bodok
zent agoſton ⌊g⌉ doctor : erről nagh meſ es nehez uetekődeſőketh
tezőn : Mert az ǵermőknek lelke ninchen az attiatul auagh anatul :
mint az teſt : de az lelők cak iſtentől terőmtetik : mikepen terőm-
tetenek az añgalok : Azert lattatik hoǵ mikepen az angalok : az ő
terőmteſőkbe nem uontanak ualami zeplőt : ezőnkepen az lelők es
E z k e r d e ſ n e k e s f o g a ſ n a k megh erteſere : rea ſelel az ma-
roi ſerench doctor : es ugh mond : hoǵ iollehet az okos lelők ne
leǵőn az zilektől auaǵ az teſtől : de maǵa ok zerent őtőlők uaǵon :
mert az lelőknek letelenek oka az zilek es az teſt : mert ha az zilek
nem uonanak : es az teſt ſem uona : az lelők ſem terőmtetnek :
Azert mikepen azoſ diak pappa nem || lehet : a ki őzuegh azzont

uezön hazaſul maganak : mint az töruenkönbe megh uaǵon irua :
ezönkepen az mi lelkönkes : mikoron uezi maganak az teſtöt :
mel adamba megh rontatot : uonźa az eredet bint de mont-
hatna meges ualaki az lelök az teſthőz ualo eǵeſöleſet el
nem tauoztathatia : mert mihelt az teſt megh tagoſul : az lelök
ottaan terömtetik : es az teſtbe iſtentől ottan be öntetik : azert
lattatik hogh ha az lelök az teſthöz ualo eǵeſöleſt el nem tauoz-
tathatia : hogh ne uonia az eredet bint ez fogaſra es felel
ez doctor es ugh mond : miert hoǵ az lelök az teſthöz ualo eǵe-
ſöleſet el nem tauoztathatia : uǵan ezert nem götrettetik meǵ
erzekönſegh zerent ualo kennal : hanem az karuallaſnak kenaual :
az az az iſtennek zinenek nem lataſanak kenaual : mikepen az oſ
biro es : a ki igazan ualakit halalra itel : az igaſsagnak ki zolgal-
tataſaert nem götrettetik megh kenal : ſem eth ſem Iöuendöbe :
de hat miuel? nem eǵebel hanem az kar uallaſnak kenaual : az
69 az hoǵ || ha akarna pappa leni : nem lehet De meges ualaki
mondhatna : en nem fokhatom megh : mikepen voña az mi lelkönk
az eredet bint : az megh köröztölködöt zilektul : mert az poǵan
böcnek mondaſa zerent : nem athattia ualaki maſnak azt amit
nem vaſ : de az zilek az ⌊az⌉ körötſegnek miatta : az eredet bintöl
meǵ tiztittattak : azert ök nem valiak az eredet bint : hat ebböl kö-
uetközik hoǵ fiokra ſem athatiak ez fogaſra es imigen felel-
hetunk : mert mint zent agoſton doctor monǵa : eröſſen kel hi-
nunk : hoǵ adamnak mindön fiay : termezet zerent attiatul es anatul
zilettetek : eredet binbe fogattatnak : Mint ezt ſok zent iraſok by-
zonuttiak : vǵmond azert rola zent pal apaſtal : efeſombelieknek
irt leuelenek maſodik rezeben : termezet zerent ualank mind ha-
ragnak fiay : Vgmond meges rola : mikepen adamba mind megh
hal⌊n⌉a*n*k : ezönkepen Criſtuſba mind megh eleuenöttetnek Vǵir rola
meǵes zent pal : *ad romanos* v. eǵ embörnek az az adamnak bine-
nek miatta : ſokan megh halanak : Ahol keǵek azt mondok : hoǵ az
zilek az köröztſegnek miatta az eredet bintől megh tiztittatuan :
70 nem vaſiak azt : azert nem athatiak fiokra : Vǵ || mondnak doc-
torok : hoǵ mikoron az zilek ne zilek fiokat malaztnak alapatiaba :
es a minebe Criſtuſnak tagay. mert az ziletefbe nem Criſtuſnak
tagy az kiſdet germöckek : de zilik germököket az megh rontot
termezetbe : kibe adamnak tagay : Ez elleten zilö kegek hoza ha-
ſonlatoſt zil : Azert adam ky az engedetlenſegnek miatta : az ered-

zerentualo igaſsagot el vezthe : es magat eredet binbe eythe : minket
kik neki tagay uagunk : hoza haſonlatos binbe zile es zil : miert keǵek
hoǵ az eredet bin fȯkepen vaǵon az teſtȯl : Iol lehet allatia zerent
leǵȯn az lelȯkbe : nem zal azert az eredet bin az germȯkre az zi-
lekrȯl : de az iſteny tȯruenrȯl : mint ede ala megh irattatik en-
nek kegek Ioban ualo megh erteſere uegetȯk peldat : Im Iol
lattiatok mert az gabonanak maǵa : Iollehet az peluatul megh
tiztittaſsek : de maga ha az fȯdbe el vettetik : magot terȯmt eſmet
peluaual : touaba aztes latok : mert ez vilagzerent az nemtelen
eſmeth nemtelenth zil : hanemha az vtan az kiraltȯl nȯmȯſittetik
megh : Ezȯnkepen adamtul zilettek : mel ada*m* az eredetzerent
ualo igaſsagnak nȯmȯſſeget el vezthe : zilettetnek nemtelenſegnek
ſogatkozaſaual : hanemha oztan azvtan iſtentȯl nȯmȯſittetnek ||
megh : az kȯrȯtſegnek malaztianak miatta : az menei ȯrȯkſegnek 71
megh nereſere kerdik neǵeǵȯr meges az zent doctorok
«*Quarta questio*» kitul adattatik az lelȯkre az eredet bin ? ez kerdeſ-
nek megh erteſere negh tanuſagot adnak az zent doctorok. elſȯ
tanuſagh imez : hoǵ az eredet bin nem adatik iſtentȯl az lelȯkre.
oka ennek imez : mert iſtenek mindȯn terȯmtȯt allatia Io : mint
zent pal apaſtal iria : touaba az iſtenek fia ualamit az mi terme-
zetunkbe plantala fel ueue : de nem veuefel az eredet bint : kȯuet-
kȯzik azert hoǵ az eredet bin : ninchen iſtentȯl mi benunk Ma-
ſod tanuſagh imez : hoǵ az eredet bin nem adatik az magzatra az
apatul es anatul : mert ȯk az eredet bintȯl megh tiztittattak az
kȯrȯtuiznek miatta : uǵan ezert az poǵan bȯcnek mondaſa zerenth :
nem athattiak maſnak azt amit nem ualnak : touaba gakorta tȯr-
tenik hoǵ az germȯknek attya : meǵ hal az elȯt minek elȯtte az
ǵermȯk az eredet bint uonńa : Mert az ǵermȯk az eredet bint
uonzya akoron : mikoron az lelȯk az teſtbe be ontatik : ez keǵek
lezȯn az firfiuba neǵuen napra : az leanzoba kegek keth||neguen 72
napra : tȯrtenhetik azert : hoǵ az ǵermȯknek attia megh halion :
minekelȯtte az lelȯk az germȯknek teſtebe be ȯnteſek : kȯuetkȯzik
azert hoǵ az eredet bin nem adatik az zilektul az magzatokra
harmad tanuſagh imez : hoǵ az eredet bin ninchen az teſtȯl :
ſem zeplȯſitetik megh az lelȯk az teſtȯl : mikepen az teſth az
ſertelmes ruhatul : mert mikepen az napnak fene : az teſty
allatoktul ſemi ſertelmeſsegȯt nem uehet : ſokal Ionkab az lelky
uilagoſsagh : az az a mi lelkunk az teſtȯl az eredet binnek zeplȯiet

nem vohattya: hat honan zal uram iſten az eredet bin az lelőkre:
ha im iſtentől ſinchen: az zilektul ſinchen: es az teſtől ſinchen:
haliatok es im megh mondom: ennek megh erteſere uegők az
neǵed tanuſagot Neǵed tanuſagh imez: hoǵ az eredet bin zal
az lelőkre az iſteni tőruennek kiadaſabol: Mert mikepen az aki
tőruen kiuől ziletik: kilőmben az papi meltoſagra fel nem uetet-
hetik: hanemha kegelmeznek ő uele. mint megh uaǵon irua az
tőruenkönbe: Ezőnkepen az iſteni tőruennek kezőriteſeből: mindőn
valaki ziletik az teſtből: adamba megh főrtőztetbe. uońa az eredet
73 binnek zeplőiet: ſem uet||ethetik az meltoſagra: az az az anga-
loknak tarſaſagok kőźe: hanem ha kegelmeznek ő uele: tudnia-
mi*n*t az kőröztſegnek miatta: tiznek es uernek kiontaſanak
miatta iſtenek zeretetiert: mert mind ez haromnak miat-
tok: el vetetik az eredet bin kerdik őtőchőr es vtozor
az zent doctorok «*quinta et vltima questio*» kicodak azok a
kik az eredetbint uonzak? ez kerdeſnek megh erteſere tudnunk
keel. hoǵ harmak zikſegőſők e melle: hoǵ ualaki uonya az eredet
bint *primo parentum transgressorum generacio*: Elſő hoǵ ez ellen ki
az eredeth bint uonźa: zarmazek iſtennek tőruenenek megh tőrő
zilektul *secundo naturalis abeisdem propagacio*: Maas hoǵ ez ellen
zillektul termezet zerent zarmazek: *tercio* harmad az iſteni tőr-
uennek reaualo kőtelezeſſe. Elſő mondam zikſegh hoǵ az aky az
eredet bint uonzya: zilletteſſek ol zilektul: kik iſtennek paranco-
lattiat megh tőrtek: Mert ha az mi elſő zillenk adam: iſtennek
parancolattiat megh nem tőrthe uona: mi ő fiay nem vontok uona
74 az eredet bint: mel zalla mi reank adamnak || tetemenzerentuaſo
bineből: touaba ha az iſten terőmtene eǵ embőrth uionan: nem
az mi elſő zilenknek teſtőkből: de egebőnen ualahonan: ez ellen
uona eredet binel kil Maſod meges zikſegh emelle hoǵ ualaki
uona az eredet bint. hoǵ termezet zerent ziletteſſek: oſ zilektul kit
iſtennek parancolattiat megh tőrtek: Mert ha ualaki zilettetnek
adamtől termezetnek főlőtte: nem uonna az eredet bint: Mint
peldank uaǵon urunk Criſtoſrol: ki Iollehet adamtul vőn ere-
detőt: de maǵa az ő foganattianak modiſſagabol nem uohata az
eredet bint: ezert mert nem termezet zerent ziletek: de termezet-
nek főlőtte zent lelőknek celekődetiből erről mongia leo papa
Cak urunk Criſtus ieſus: embőrőknek fiok kőzőt artatlanől ziletek:
mert Cak ő teſty keuanſagnalkyl fogantatuan: lőn embőrre: Erről

mongia touaba az naǵ doctor ſcotus: Ha urunk criſtos bator iſten
neuot uona. hanem cak tyzta embőr: miert hoǵ codalatos kepen
ziletek azzonunk mariatul: nem uonthauona az er||edet bint 75
Harmad meges zikſeǵ ez melle hoǵ ualaki uonna az eredeth
bint: az iſteni tőruennek reaualo kőtelezeſe: Mert ha ualaky ki-
ualtkepen ualo kegelmezeſből: auaǵ malaztbol ez tőruenből ki ue-
tetik: ez ellen nem uonzia az eredet bint: Vǵan ezert Iolleheth az
bodok zyz maria: az ő zarmazaſanak mogiabol: uontha uona az
eredet bint: ezert mert termezeth zerent zarmazek zent Ioakhim-
tul es zent anna azzontől: mint en: auaǵ the: de maǵa iſtenek
kiualtkepen ualo malaztia: mel az ő lelkeben terőmtetek: őtet az
eredet binbe ualo eſettől megh tartoztatha: es ő nem uonnia az
eredet bint Ahol azert kerdetek kicodak azok akik az eredet
bint vonzak: ennek Iobanualo megh erteſere harom Neǵ tőruenők
uettetnek elſő tőruen nez kőzőnſeǵel mindőnőket: mert mindőn
embőrők ki ańoknak mehebe termezet zerent ḟogattatnak: vonzak az
eredet bint Maſodik tőrueen nezi azokat: kik anoknak mehőkbe
zentőltettek megh: ezők es Iollehet hogh az ő foganattiokba uonnak||
az eredet bint: de maǵa iſteni malaztnak miatta: megh anoknak 76
mehebe ziletefőknek előtte: meǵ tiztittatnak az eredet bintől: elleten
uala az zent Ieremias profeta: kőrőztőlő zent Ianos: es az kiſsebik
zent Iakab apaſtal Harmad tőruen nez cak eǵzőmelt: mint azt
a ki zilettetuen: őnőn magatul es az foganatnak moǵabol uonńa az
eredeth bint: de maǵa iſtentől kiualtkepen ualo malaztbol megh tar-
tatik: elleten lőn az edős zyz maria: mert őtet zent fia kiualtkepen
ualo malaztiabol: az eredet bintől megh tarta Neǵed tőruen
mondatik termezetnek főlőtte ualonak: Mint mikoron ualaki ſem
uonza az eredet bint: ſem az ő zarmazaſanak mogiabol vohattia:
elleten lőn azert uru*n*k criſtus zyz anatul ziletőt: ezert monǵa zent
agoſton doctor: cak az Criſtus embőrőknek fiok kőzőt uot artatlan
baran: mert cak ő maǵa ziletek artatlanul: tudniamint az ő foganat-
tianak moǵabol: mert cak ő maǵa termezetnek főlőtte codalatos ke-
pen ziletek az zyz mariatul: ez mondaſaba zent agoſton doctor nem
tagaǵa megh: hoǵ artatlanul azzońu*n*k || maria nem fogantatot 77
uona: főt azt uallia: az megh tartoztataſnak kiualt kepen ualo
malaztianak miatta *ex premissis elucidari possumus quomodo potue-
rit concipi sine peccato originali: beata uirgo maria:* Mind ez főlől
megh irt kerdeſőkből ki hamozhatiok: mikepen fogantathatot az

bodok zyz maria eredetbinnel kil: Mert azt ualakinek tartania
hoǵ azzonu*n*k maria firſiv magnal kil fogantatot: teuo̊lges: es eret-
nőkſegh: es vrunk Criſtuſnak tezo̊n bozuſagot veľe: mert cak ő az
«c r i ſ t u s»: ky annalkil fogantatot: de az Io kőrőztenőknek ez hi-
tők: hoǵ azzonu*n*kes uǵ fogantatot attiatul es anatul mint egeb
embőrők: eǵeb embo̊rők az eredet bint mind uontak: azzonunk
mariat kegek annak vonaſatul vriſten kiualtkepen ualo kegelmeſ-
segeből megh tartoztata e l ſ ő k e r d e s azert imez uala: honnan
tamada mibennönk az eredet bin? am uǵ mondank: hoǵ az elſő
zilenknek adamnak bineből: kinek binenek miatta megh foztatank
az eredet zerent ualo igaſſagtul: Azzonunk maria azert adamnak
bineből kiuetetek iſtento̊l: mikepen hoǵ kiuetetek euanak atkabol-
78 es: kinek uǵmonda uriſten. || faidaľomba zilőd az the fiadat: en-
neten uaǵon hoǵ az tőb azzonok igo̊n naǵ faidalomba zilik fiokat:
azzonunk maria kegek zile zent fiath naǵ edőſſegel: mindőn fai-
dalomnalkil M a ſ o d k e r d e s Imez vala mićoda az eredet bin mi-
benno̊*n*k? ezt uǵan ot megh maǵarazok: Harmad kerdes imez
uala mikepen zeplőſitetik megh az lelők az eredet binnek miatta?
kit es megh maǵarazank: ez keth kerdeſőkből megh tecik: hoǵ
azzonunk iſtennek kiualtkepenualo aiandokabol: megh tartoztat-
hatot az eredet binbo̊l: mert az anai tiztőſſek ezt kőuettyuala
N e ǵ e d k e r d e s imez uala kito̊l adattatik az lelőkre az eredeth
bin? am megh mondok hoǵ az iſtento̊l ki adot tőruentől: mikoron
azert az iſten ne leǵőn kőtteles az ő tőruenere: niluan uaǵon hoǵ
ez tőruenből ky uehette zent ańat: Vǵan ezert ky es ueue
ő t t ő d e s u t t o ſ o kerdes imez vala kicodak azok kik az eredet
bint uonzak? am megh mondok hoǵ mind azok: kik adamtől ter-
mezeth zerent zarmaztanak: Azzonunk es termezet zerent zarma-
zek: es uonnia kel uala az eredet bint: de iſtento̊l attul kiualt-
79 kep||pen ualo kegelmeſſegből megh tartoztatek O azert bodokſagos
zyz maria: tiztaſagos zyz: kibe ſeminemo̊ zeplő ninchen: emlekő-
zel megh mert tegődet uriſten ualaztot őrőktul fogua: hoǵ legh
tiztaſagos: es embőri nemzetnek zozoloia: No azert O kegőſſego̊s
azzonom: minekunk egetlen eǵ remenſegunk: minket aianl az the
zent fiadnak: es az the erǵalmaſſagos zo̊meidet mi reank terihed:
es az ieſuſt az the mehednek aldot go̊mo̊chet: ez zanki ueteſnek
utanna mi nekunk megh mutaſſad O kego̊s O kegelmes O edo̊s
maria: engeged minekunk az the erdo̊mődnek miatta: hoǵ mi kik

tegődet mindőn binőktul tiztanak uallunk : mindőn binőkből megh tiztitaſſunk : es Iőuendőbe az the zent ſiadal : es veled orzagolhaſſunk : amen : *et tu de Primo*

Ez predikacionak maſodik rezelezőn az megh tartoztataſnak alkolmaſſagarol Mel melle imeleten kerdeſt tamazthatna valaky ? «*questio vtilis*» Hoǵha alkolmaſualae ez : hoǵ az iſten azzonunk mariat az ő termezet zerent ualo foganattiaba : az eredet bintől megh tartoztatna : ez || kerdeſre felelhetunk : hoǵ 80 alkolmas uala : mint ezt megh bizonuthatok harom okoſſagal előzőr zentiraſbeli okoſſagal Mert alkolmas hoǵ urunk criſtuſba iſtennek ſiaba ſemi ne uetteſſek : mel ektellenſegőt ielőntene : mikoron ő leǵőn őrők vilagoſſagnak ſenőſſeǵe : es zeplőnel kil ualo tikőr : de ha azzonu*n*k maria eredet binbe fogantatot uona. tehat ez urunkba ektellenſegőt ielőnthene : tudniamint hoǵ anya uala mikoron binbe uot : erről monda zent lelők iſten az bőchnek zaia attal : az ańanak ektellenſeǵe az ſive : alkolmas lőn tehat hoǵ azzonunk az eredetbintől megh tartoztatnek : hogh az ektellenſegh urunkbol ky rekeztetnek Maſoćor thőruenbeli okoſſagal : mert mindőn tőruennek mutataſsaual : igőn gonoz ſiunak iteltetnek az : aki edős zileiet meg otalmazhatna az ellenſegtul : es zabad akarattia zerent az ellenſegnek kezebe hagia eſnie : ez azert megh az iſteni tőruennekes ellene uona. mert uǵmonda iſten : tiztőlled attiadat es ańadat : touaba az termezetnek tőruenenekes ellene uona : mert uǵmond az pogan bőć : zileinknek megh nem ſizethettők mit uelőnk || tőttenek : de ha azzonunkat urunk Criſtus az ere- 81 det binbe hatta uona eſnie : tehat ördőgnek kezeben eſőt uona : hoǵ azert az gonoz ſivſagh urunktul ki rekezteſſek : zikſegh lőn urunknak zent ańat az eredet bintől megh tartoztatnia harmaćor es utozor termezetnek okoſſagaual : mert Im Iol lattiok ez uilagh zerent : ha valamel felſegős kiral orzagaba ualamel zolgaiat ſel magaztalna : ſokal Ionkab illenek ańat ſel magaztalnia : Vǵanezőnkepen ha uriſten adamot es euat : es az anǵalokat kezdetben tiztan terőmthe : kik iſtennek cak zolgai : ſokal Ionkab edős ańat kelle mindőn binnelkil terőmtheni. ki mindő anǵaloknak karok főlőt ſel uala magaztalando O azert bodok zyz maria : byzon the zep uagh : es mindőn malaztal telles : the attalad adatik azert az binőſſőknek mind az malazt : mind az dićőſegh Amen : *et tu de secundo*

ez p*re*dikacionak harmadik reze lezőn kil-
lőmb killőmb peldakrol: kikel uriſten ki Ielőntőtte: hoǵ
82 edős aṅa: mindőn bin nelkyl *) || fogantatot es zilettetőt Elſő pel-
dat azert uegunk az toloſanum beli erſőkről: kinek ildelfonſus uala
neue: ennek ez erſőknek azzonunk maria gakortha megh ielőnik
uaſa: es hoza eććőr neki az menei paradicombol papi ruhat: meſ
megh maſtes oth az uaraſba uaǵon: parancola azert neki hoǵ az
ő foǵanattianak napiat: eztendőnked zolgalṅa: Vǵan ezert ez zent
erſők: azzonunknak foganattarol naǵ zep kőnuet zőrze. mel kőnbe
bizonuttia őtet mindőn eredet binnel kil fogantatnak leni. ez kőnő
azert azzonunknak oſ igőn kelle: hog az erſőknek kezeből eccőr
ki ueue: es fel nitha: es megh oluaſsa: es neki iraſarol halakat ada
Maſ peldank uaǵon alesbeli alexander doctorral: ky miko-
ron pariſba tanitana az diakokath erre: hoǵ azzonunk maria eredet
binbe fogattatot: ol igőn naǵ korſagh eſſek rea: hoǵ olmint el ui-
ſelhetetlennek lattatik uala: ez korſagot azert eztendőről ezten-
83 dőre: cak azzonunknak foganattia napian zenuediuala: || uegre
megh eſmere magat: es fel fogada hoǵ ha megh uigaznek: az ő
mondaſat megh uonna: es hogh az zent ferench zőrzetebe mennebe:
es ime legottan megh uigazek: es az zőrzetbe be mene: es monda-
ſat mellet azzonunk ellen mondot uala megh uonṅa: ennek főlőtte
azzonu*n*knak eredet binnel kil ualo foganattarol: nagh zeep kőnueth
zőrze: halalanak ideien es magat azzonunknak aialuan. imezt mon-
da: telleſſeǵel zep uagh en Iegőſſőm: es ſem eredet binnek ſem tete-
menzerent ualo binnek zeplőie ninchen the benned: es lelketh igh
ada megh az zyz marianak harmad peldank uaǵon eǵ predi-
katorrol: kinek f*rate*r henricus uala neue: ki zent damonkoſnak zőr-
zeteből ualo uala: ez mikoron azzonunknak foganattia napian predi-
kallot uona: es az p*re*dikacion azt bizonuttotta uona: hoǵ azzonunk
eredet binbe ſogantatot: uǵan az p*re*dikacion le eſſek: megh nemula:
es nagh zernő halalal megh haſa Neged peldank uagon meges egh
84 fraterrol: || ki zent ferenchnek zőrzeteből ualo uala: ez mikoron
eǵ uaraſba kinek toloſanum neue predikallot uona: az zyz maria-
nak tiztaſagos foganattanak ellene: es az utan akarna miſſet mon-
dania: az otaron melre maruankőből azzonunknak kepe felfarak-
tatot uala: Im Codalatos dologh: legottan az kep hattal fordula
az fraterhoz: mind ez napik iǵ al ez kep: mint monǵak azok akik

*) *pro scriptore piam lectrix ora mariam .1.5.31.*

lattak: Az f*rate*r keǵek legottan megh uakula: tehat ziuenek tőre-
delmeffegeuel fel foǵada: hoǵ ha megh uigaznek mondafat megh
hińa. es legottan megh uigazet: öes mondafat mind az nepnek
hallafara megh hyua ö t ö d p e l d a n k u a ǵ o n m e g e s eǵ p*re*di-
katorrol: ki zent damonkos zőrzetiből ualo uala: ez mikoron ecćőr
predikallana aragonianak orzagaba: Eǵ ördöngőft kezőrithe: hoǵ
megh mondana: Eǵ nagh ketfegős dolgot: mellet elmeiebe forgat
uala: tudniamint ha az zyz maria eredet bin nelkil fogantatot:
auagh nem: tehat az ördöngős naǵon fel kaitha monduan: Iay:
Iay: Iay: azoknak kik az zyz marianak foganattianak || Innepet 85
nem illik: es az zyzről gonozt mondnak: ezőket haluan az f*rate*r:
ő es az uttan azzonunknak foganattianak innepet aietatoffagal zol-
gaľa h a t o d p e l d a t i r z e n t anfelmus doctor: hoǵ eǵ uarafba
uala eǵ kananok: ky pap uala: ez naponked zoktauala azzonunk-
nak zolofmaiat nagh aietatoffagal meǵ mondania: mikoron azert
eǵ etzaka Iőne eǵ falubol: holot tefty binbe effőt uala: es fyetne
az uarafba holot lakozikuala: kel uala neky eǵ folo vizőn attal
menie: tehat őmaga eǵ haioba be ille: es kezde maǵa az haiot
attal eueznie: ezőnközbe kezde azzonunknak veterneieth es oluaf-
nia: Mikoron azert Iutotuona az viznek közepere: Ime Ielőnenek
ördögöknek fokfagy: es az haiot uele egetömbe el meritek: es lel-
ket mint erdömlötte uala pokolra viuek: harmadnapon azert mi-
koron az kenokba uona: lattattatek neki hoǵ azzonunk maria:
zentőknek fokfagaual oda menth uona: es monda az ördögöknek
Miokaert götritők az en zolgamnak lelket: Felelenek az ördögök es
mondanak: ez lelők mi||nket illet: mert az mi dolgunkba tudnia- 86
mint az tefti binbe fogatot megh: tehat az kegős ańa binőffőknek
remenfeǵe: monda: ha ez lelőknek azenak keel leni: kinek miuel-
ködetibe fogatot megh: tehat Ionkab illet minket: hodnem titőket:
Mert akoron mikoron őtet megh öletők. az en veterniemet monǵa
uala t e h a t a z ö r d ö g ö k e z t h a l u a n megh iedenek: es on-
nan mind el futanak: Azzonunk keǵek ueue az lelköt: teftebe bo-
ciata: es őtet fel tamaztha: es az viznek fenekeről az viznek part-
iara hoźa: tehat ez kananok ezőn igőn megh őrőluen: leefek azzo-
nunknak elötte: es monda neki: dicőfsegős zyz: mint halalhatom
ezt en megh nekőd: kinek monda azzonunk maria: Intlek tegő-
deth: hoǵ ez utan oiad magad az tefty bintől: es az en foganatom-
nak innepeth aietatofsagal illed: es mindőnöktől illendőnek hir-

deſſed : zent andras hauanak ńociad napian : ezőket megh mond-
uan : az kananoknak lataſara menorzagba mene : ő keǵek
azzonunknak parancolattiat zeretettel be telleſituen : az puztaba
87 futha penitencianak tartaſanak okaert : holot az || zyz mariat
migh ele : nagh aietatoſſaǵal zolgala : es foganattianak innepet
zerettettel ille : Ez peldakbol vehetitők azert O aietatos lelkők :
Criſtuſnak uereuel megh valtottak : meľ igőn Io az zyz mariat aie-
tatoſſagal zolgalnia : Mert ő el nem hagia az ő zolgait : es zolgalo
leanit : zikſegőkbe ſőt az őtet tiztelőket : az karhozattul megh
otalmaźa : es menorzagba őket igőn fel magaztalia Ő azert mindőn-
hato iſtennek ańa : Mi iduőſſegunknek remenſeǵe O anǵaloknak
azzona : minket tehozad kaiatokat : kegős zőmeidel meg tekenć es
eth ez vilagon neried zent fiadnak malaztiat : es Iőuendőbe az ő
zent zinenek lataſat : kit enǵegőn nekunk attya : es fiv : es zenth
lelők iſten amen.

Vrnak neuebe kezdetik eǵ zep es aietatos *pre*dikacio azzonunk marianak zileteſeről

Lux orta est Iusto: rectis Corde leticia: psalmo Nonagesimo sexto: Vilagoſſagh tamada az igaznak: eǵenős zyuőknek vigaſagh: Ez igeket megh ira dauit profeta: iſteni diceretről zőrzőt kőnuenek kilenchuen hatodik rezeben: Mel igek melle az bodok zyz marianak zileteſeről: *De natiuitate beate virginis* || harom lelki 88 tanuſagtok lezőn elſő azzonunknak lelkenek meltoſagos uotarol Mas azzonunknak teſtenek zepſegős u*o*tarol harmad az ő zileteſſenek modiſſagarol:

Mondam hoǵ elſő tanuſagtok lezőn: azzonunk marianak lelkenek meltoſagos uotarol: Mel melle imez tanuſagot uegetők: hoǵ az iſten: nagob hattalmaſſagal es bőceſſeǵel terőmthe azzonunk mariat lelke zerent: hodnem mint mind az angalokat: ez ez vilagot: es mind az benneualo allatokat: hoǵ keǵek ez uǵ leǵőn: Meg bizonuithattiok előzőr okoſſagal: es Ielőſben harom rendbeli okoſſagal: előzőr az meltoſagnak okoſſagaual: Mert az bodok zyz maria: őrőktul fogua ualaztatot uala iſtentől: es időben oztan igh terőmtetek: hoǵ ol meltoſſagos lenne: es tekelletős: hoǵ lene iſtennek meltoſagos hailoka: menorzagnak kiralne azzońa: Mindőn anǵaloknak es mind ez vilagnak es benneualoknak azzona: Azert ez nagh meltoſagert: Az iſtennek felſegős bőceſſeǵenek: kelle őt lelkebe mindőn anǵaloknal: es eǵeb terőmtőt allatoknal meltoſagoſban terőmtenye Ma||ſoćor az igőn kőzel 89 letelnek okoſsagaual: Mert mineuel valami iſtenhőz kőzelben uaǵon: Anneual azon iſtentől naǵob hattalmaſſagal es bőćeſſeǵel terőmtetőt: Iollehet az iſtenek hattalmaſſagafelől: mindőnők eǵenlő hattalmaſsagal terőmtettenek leǵőn: mind naǵok mind kiſdedők: mint ennek megh erteſere uegunk peldat: az kő: es az anǵal az egh auagh menorzagh: iſtennek eǵ bőceſſegeuel es hattal-

maſsagaual terömtettek: de maǵa az anǵalnak es menorzagnak [iſt] terőmteſebe : iſtennek naǵob hattalmaſſaǵa teccik megh : hognem mint az kőnek terőmteſſebe : mert az anǵal kőzelben uaǵon iſtenhőz : haſſonlatoſbes hoza : hodnem mint az kő : Mikoron azert azzonunk terőmtetek : Igh terőmtetek hoǵ az ő zenth vere : kiből az iſtennek zenth fia az embőrſegőt felueue : el valazthatlan eǵeſitetnek iſtenhőz : hat lelket meltoſagoſban kelle iſtennek terőmtenie : mindőn terőmtőt allatoknal : ezert mert urunk Criſtuſnak uttana : mind anǵaloknal : mind embőrőknel : Ionkab eǵeſitetek
90 lelke es iſtenhőz : minek miatta? az malaztnak || es az dicőſegnek miatta h a r m a c o r a z n a g h e l l e n k ő d e ſ n e k okoſſagaual : imelleten kepen : Mert mineuel ualaminemő dologba : naǵob ellenkődeſők talaltatnak : Az dolognak megh tetelebe : iſtennek nagob hattalmaſſaǵa es bőćeſeǵe ielőntetik ki : Mint ennek megh erteſere ueǵetők peldat : ha ualaki halottat tamazthatna : auaǵ az napot delről nap tamadatra uohatna : Mikoron ezők termezet zerent ne leheſſenek : ha ualaki ezőket tehetne : igőn naǵ bőćeſſege es hattalmaſſaǵa ielőntetnek ky benńe : de az iſten terőmtuen az anǵalokat : es ez uilagot : ſem zőrzőt hattalmaſſaga : ſem mindőn megh tehető hattalmaſſaǵa : mert az iſtenbe ez keth hattalmaſſagok uannak «*duplex est indeo potencia sczt. ordinata et absoluta*» : az ő terőmteſſenek ellene nem mondanak : mert dauit profetanak mondaſa zerent : monda es legottan lőnek : paranćola es terőmtetenek : De azzonunk marianak terőmteſebe : az iſtennek zőrzőt hattalmaſſaǵa : ſokba az terőmteſbe iſtennek ellene ellenkődik uala : meleketh mindőn tehető
91 hattalmaſſagaual || el uekezőt uala megh tennie : Mert el uekezthe uala : hoǵ ez leanzo mindőnkoron zyz lenne : de maǵa fiunalkil ńe lenne : touaba eztes vekezthe uala : hoǵ ez zyz zenth lelőktől fogadna firfiv magnal kyl : touaba eztes el vekezthe uala. hoǵ fogadna nem tyztha embőrt : de byzon iſtent es byzon embőrt : es hoǵ azt zilne kitől mind ő : es mind egeb allatok terőmtettek *et hec omnia erant impossibilia ordinata potencia* es mind ezők : lehetetlenők ualanak az iſtennek zőrzőt hatalmaſſaǵa felől : ezert mert : az termezetnek tőruenenek iſtentől zőrzőtnek ellenkődői ualanak : es dė maǵa vriſten mind ezőket az zyz mariaba megh teue : es tekelle. miuel? mindőn tehető hattalmaual. azert ebbe uriſten igőn nagh hattalmaſſagat es bőćeſſeget Ielőnthe ky *secundo ostenditur autoritatibus* Maſocor meghes megh mutattatik : hoǵ azzonunk

marianak terȏmteſebe: nagob hattalmaſsakat mutata es bȏćeſſeget uriſten: hodnem az angaloknak: es mindȏn eǵeb terȏmtȏt allatoknak terȏmteſȏkben: zent iraſokal: kirȏl uǵmond az zent bernard doctor: || Nagh dolgokat tȏt vriſten az terȏmtȏt allatokba: **92**
de maǵa az iſtennek vyay ſemit felſegȏſb es nagob dolgot neem tȏt: mikepen az zyzeth iſtennek aniat: kit mind az nap es az hod codalnak *secundo autoritate Anselmi* Vǵ mond touaba rola zent anſelmus doctores: ſemi the hozad azzonom egenlȏ es haſſonlatos: mert mindȏn ami uaǵon: auagh hogh fȏlȏtted uagon: Auagh alattad uaǵon: Ami the fȏlȏtted uaǵon: cak iſten az: Ami kegek alattad uaǵon: mindȏn valami nem iſten: Vǵmond meghes azon zent anſelmus: zikſek uala hoǵ az embȏrnek tudniamint az Criſtuſnak ania: ol tyztaſagal fenlenek: kinel iſten alat nagob nem erthetnek *tercio Autoritate Ieronimi* Vǵ mond zent ieronimus doctores: Az akirȏl zolunk: magaſb az eǵnel: melieb az tengȏrnel: Azert ha eǵnek mongialak tegȏd O bodok zyz maria: annal magaſb uagh: ha embȏrȏknek anianak mondlak: ȏ naloknal meltoſagoſb uagh: ha iſtennek abrazattyanak mondlak: meltho uagh arra: ha angaloknak azzonanak: az vagh: kihȏz haſonhatlak tegȏdet meltan nem tu||dom: ez ȏ nagh melthoſakat kegek ki ielȏn- **93**
the ȏnȏn maǵa az zenth euangeliomba: mikoron azt monda *fecit mihi dominus magna* tȏn enuelem vr nagokat: ky hatalmas es zent az ȏ neue. *tercio ostenditur exemplaritate* harmaćor megh mutattatik: hoǵ vriſten az zyz marianak terȏmteſebe nagob hatalmaſsagat: es bȏćeſſegeth mutata megh: hodnem az eǵeb allatoknak terȏmteſebe peldakal Elſȏ peldat azert veǵetȏk iſtenbe zerelmes hugaim: az zent iraſnak zeribȏl: Mit terȏmthe azert vriſten az zent iraſnak mondaſa zerenth nagob tanacal? Mondhatnatok thy: mert az anǵalokat: De az anǵaloknak terȏmteſȏkrȏl vgh ir moiſes profeta: Monda az iſten legȏn vilagoſſagh: es lȏn vilagoſſak: mel vilagoſſagon az angeli termezeth ertetik: zent agoſton doctornak mondaſa zerenth Azert Ime vriſten az angalokath cak egh zauaual terȏmthe: towaba ha mondanatok mert ez vilagot: es az benne ualo allatokat: Niluan vaǵon mert ezȏkethes cak bezedeuel terȏmthe. kirȏl vǵmond dauit profetha: *ipse dixit et facta sunt* ȏ monda es lȏnek: parancola es terȏmtetenek: ha azerth || Az zenth **94**
iraſnak mezeire be megunk. megh talaliok: mert ſemit vriſten nagob tanacial nem terȏmtȏt: mint embȏrnek ȏ lelket: Mert mi-

koron az tero̊mtetek : nem cak az iſten monda : de mind az attya
iſten : mind az fiv iſten. es mind az zenth lelo̊k iſten : ol minth
tanackoduan mondanak *faciamus hominem ad Imaginem et simil-
tudinem nostram :* tegunk embo̊rth az mi kepunkre : es haſſonlatoſ-
ſagunkra Mert mikepen az iſten harom zo̊melebe : es eǵ allattiaba :
Vgian ezo̊nkepen : vriſten embo̊rnek lelketh igh tero̊mto̊tte : hoǵ
eǵ allattiaba : es harom vaǵon benne : tudniamint : emleko̊zeth :
ertelöm : es akarath : Ime azert megh tecik hoǵ vriſten nagob ta-
nacial : es bo̊ceſegel tero̊mthe az embo̊rnek lelketh hodnem az an-
galokath : az eǵeketh : az fo̊deth : es az benne ualo allatokat O
azert mel igo̊n nagh : es codalatos az lelo̊knek meltoſaǵa O mel
igo̊n nagh az mi iſtenunknek lelko̊nkho̊zualo zeretety : De kerd-
hetneto̊k ty engo̊meth Criſtuſnak zolgalo leani : es mondhatnatok
Miokaert akara vriſten az lelko̊t nagob tanacal : hattalmal : es bo̊-
95 ćeſſegel tero̊mtenie. hodnem mint az tho̊b tero̊mto̊t allat‖okat : bizo-
naual nem eǵebert : hanem ezert : mert az iſtennek fia Io̊uendo̊be
embo̊rre uala leendo̊ : Mind ezo̊kbo̊l azert megh tecik : hoǵ vriſten
igo̊n nagh bo̊ceſſegeuel tero̊mthe az embo̊rt. ezert mert az iſten
embo̊rreuala leendo̊ : es mindo̊n anǵaloknak fo̊lo̊tte : vr Criſtus
ieſuſnak zo̊melebe fel magaztatando Az embo̊rſek : ſokal Ionkab
mikoron el Io̊ue az ido̊ : hoǵ tero̊mtene az zyz mariat : kitul az
embo̊ri teſto̊t fel uala veendo̊ : Az o̊ lelketh nagobh tanaćal : hat-
talmaſsagal : es bo̊ćeſſegel tero̊mthe : mind az angaloknal : men-
nel : fo̊dnel : es az benneualo allatoknal *secundum exemplum acci-
piamus ex doctoribus sacre pagine* Maſod peldath meǵes vegunk
ezo̊knek megh erteſere. Az zenth iraſbeli doctoroknak mondaſok-
bol Mel zent doctorok az zent iraſnak zeribe : imelleten kerdeſth
tamaztnak : hoǵha az Vriſten azzonunk mariat : Ioban es zebben
tero̊mthette uonae lelkebe annal : amint tero̊mto̊tte : Auagh nem ?
Ez kerdeſre felelhetunk azon zent doctoroknak mondaſok zerent :
hoǵ Ionak es tekelleto̊ſnek az mondatik : kyho̊z az Iobol ſemi nem
96 adathatik : de azzonunk maria ami‖nebe iſtennek ania uala : ele-
ten uala : hat ebbo̊l ez ko̊uetko̊zik : hoǵ o̊tet tekelleto̊ſben nem
tero̊mthette De hoǵ ezt megh erćeto̊k : Vǵ mondnak az zent doc-
torok : hoǵ az iſten : mindo̊n tero̊mto̊t allatot vekhetetlen Ioban
tero̊mtheto̊t uona : az to̊rteneth zerent ualo tekelleto̊ſſegbe : de az
allath zerent ualo tekelleto̊ſſegbe nem tehette : Mint ennek megh
erteſere veǵeto̊k peldat : az iſten nem teheti : hoǵ az egh zam to̊b

uona egnel : touaba az kettő hoǵ töb uona kettőnel : Az harom
haromnal : Az negh negnel : iǵ mondok az tőb zamokrol es : ezt
megh tehetne hoǵ tőbe tehetne az eǵet eǵnel : de ottan nem vona
egh : Az kettőt kettőnel : de ottan nem vona kettő : Igh mondok
az tőbiről es : Vgian ezőnkepen Iollehet az vriſten *beatam virginem*
vt dei creaturam Az bodok zyz mariat : mikepen terőmtőt allattyat :
tekelletőſben terőmhette uona Az allat zerent ualo tekelletőſſegbe :
de ezt nem tehetthe hoǵ tekelletőſb ania lőt vona : es tekelletőſb
fivnak ania : Mert Imez haromnal ſemi Iob nem leheth : tudniamint
Vrunk Criſtuſnak embőrſegenel : Menorzagnal es azzonunk maria-
nal : erćed iſtennek alatta : ez keǵek megh tecik imezből : mert ez
harmak walnak neminemő vekhe||tetlen meltoſagot : az wekhetet- 97
len Iotul mel az iſten Vrunk Criſtuſnak azert embőrſeǵe : vaſ vek-
hetetlen meltoſaǵoth : aminebe eǵeſitetőt az iſtenſeghőz : mel vek-
hetetlen Io : Vgian ezőnkepen az menorzages wal vekhetetlen
meltoſagot : enneben : mert az menorzagh nem eǵeb : hanem iſten-
nel ualo eles Azzonunk mariaes vekhetetlen meltoſagot waſ : a
minebe iſtennek ania lőn : Mind ezőkből azert megh tecik : hoǵ az-
zonunk maria lelkebe oſ nagh tekelletőſſegbe terőmtetek : hoǵ
ſemi terőmtőt allat nalanal tekelletőſb nem lehetőt : ſem kegek
leheth : Azert mind feienked őtet aietatoſſaǵal tiztőlliők : mikepen
menorzagnak keralne azzonat : Angaloknak es embőrőknet azonat :
iſtennek edős aniat : Mert vǵmond zent bernrd doctor *Qui marie*
sicut debet seruit deuote : Valaki azzonunk marianak : mikeppen
keel aietatoſſon zolgal : el nem wez halalanak ideien O azert bo-
dok zyz maria O iſtennek dićőſſegős ania : Az the dićőſegődnek es
Io wotodnak meltoſaǵaert : wigh minketh binőſſőketh az the nagh
dićőſſegődre : halalunknak vtana

Secundum documentum erit : admirabilis corporalis decoris
virginis : || *marie :* Iſtenben zerelmes hugaim : Maſod tanuſagtok 98
lezőn : Azzonunk marianak teſtenek codalatos zepſeǵeről : Mert
mikepen az zyz maria : lelkeben mindőn terőmtőt allatoknal Nő-
mőſb es tekelletőſb uala : mint edefel megh mondatek : ezőnkepen
teſtebenes : eǵebeknel nőmőſbnek : tekelletőſbnek : es zebnek kelle
lenie : ennek keǵek elſő oka imez : mert az nőmőſb lelkőt : nő-
mőſb teſth illethi : enneten uaǵon : hoǵ az embőri teſt nőmőſb az
egeb oktalan allatoknak teſtőknel : Az okos lelőkhőz ualo eǵeſſő-
leſſeiert : De mert hoǵ az bodok zyz marianak lelke : wala az ő

fianak lelkenek utanna: mindőn lelko̊knel no̊mo̊ſb: tehat teſ-
tötes zent fianak teſtenek vtanna: mindo̊n teſtnel zebbet ual-
lot: vghoǵ meltan mo*n*dathatik o̊ rola az a mi mondatek Iudith
azzonrol *Non est: talis mulier super terram* ninchen elleten azzoni-
allat ez fődőn: tekentetibe: zepſegebe: es bezedinek ertelmebe
secunda racio Maſod oka imez: mert az poǵan bo̊cnek mondaſa
zerent: ha az termezet megh nem bantatik: az fiv haſſonlatos le-
zo̊n attyahoz: auagh aniahoz: Az zenth lelo̊k iſten keǵek: vrunk-
nak ſoganatiaba megh nem bantathatek: ſem teuo̊lo̊ghethe: kinek
99 Celeködetiből az zyz fogada. || Azert Tehat ko̊uetközik: hoǵ mike-
pen vrunknak teſte vot egeſitetőt az iſtenſeghőz: mindo̊n eǵeb
embo̊ro̊knek teſtöknel zeb uot: dauit profetanak mondaſa zerent:
ky vǵ monda *speciosus forma pre filys hominum* zepſego̊ſb abrazat
embo̊ro̊knek fioknal: ezo̊nkepen Criſtuſnak vtanna: anianak teſtees
De az teſty zepſegh al fo̊kepen az teſtnek mine uotaba: zinebe:
es az tagoknak alkolmas helho̊ztetiſiben: Azert Imar ez melle
elezteb kerdhetneto̊k: valon vram iſten: az bodok zyz maria:
Nagh auagh magas walae allapattiaba: awagh kegek kiſded? ez
thi kerdeſto̊kre felelo̊k en az nagh albert doctornak mondaſa ze-
rent: hoǵ az zyz maria igo̊n fo̊llo̊tte magas ſem vala: es igo̊n kiſ-
deth ſem vala: de alkolmas allapatu: Vala kegek ezo̊n doctornak
mondaſa zerent: magaſsagaba olmint killenćedfel arazni: alkol-
mas arazuv embo̊ro̊knek arazokal: hoǵ kegek magaſsagaba ekkora
lo̊t leǵo̊n: megh erthetito̊k imebbo̊l: mert az o̊ zent fianak teſthe:
alkolmas mine wotot walla: wghogh Igo̊n magas ſem wala: mint
az oriaſok: igo̊n to̊rpe ſem wala: mint az kiſded embo̊ro̊k Mikora
lo̊t leǵo̊n keǵek: Am romaba fel irthak: kinek hozuſaǵa alkolmas
100 arazw embo̊ro̊knek arazokal: killench || arazne: Iol lattok keǵek
hoǵ termezetzerent: az naǵ auagh magaſtul Iſmeth magas zilet-
tetik: ha az termezet walamibe megh nem bantatik: ezo̊nkepen
az kiſdedtul eſmeth kiſded: mikoron azert az termezet azzonunkba
ſemibe megh ne bantatot leǵo̊n: ko̊uetközik tehat hoǵ mikepen
vrunk Criſtus vot alkolmas maǵas: ezo̊nkepen alkolmas magas
uot az o̊ zent ania es: ezt Ielo̊nthe ky az bo̊c *Canticorum septimo
capitulo Quam pulcra es et quam decora* eǵ ko̊nuenek hetedik reze-
ben monduan: Mel zep uaǵ es eko̊s dragalatos Iego̊ſſo̊m: az ǵo̊-
no̊ro̊ſego̊kbe: az the alapatod haſſonlattatot az palmahoz: Mel
palmafa allattiaba magas De mondhatnatok iſtenbe zerelmes hu-

gaim: Im ertyők imar: hoǵ az zyz maria allapattiaba alkolmas
magas uoth. De akarnok imar megh tudnunk: töled ky ezt irtad:
az edős zyz marianak diceretire: hoǵ ha az ö teſthe vote köuer:
Contos: auagh őztőuer: Ezt es Im megh irom en nektők: Vǵ mond
az nagh albert doctor: hoǵ az bodok zyz marianak teſtebe uot al-
kolmas egenlőſegh: vǵ hoǵ az ö teſthe igön köuer ſem wot: es
Igön őztőuer ſem wot: oka keǵek ennek Imez: mert az nagh kö-
uerſek lezőn embőrbe az hid||ek es Igön nedues termezettől: Az **101**
öztőuerſek keǵek lezőn az nagh heuſegtől. es azzuſagtul: Az teſt-
nek azert zepſeǵe lezön: mind az nedueſſegöknek egenlőſegiből:
mel nedueſſegők embőrbe wannak: de azzonunk marianak teſtebe
az nedueſſeǵők alkolmas kepen walanak: hat ebből köuetközik:
hoǵ az ő teſte: ſem igőn kőuer nem wala: ſem kegek igőn őztőuer:
de alkolmas zep allapatu Maſoćor Meges az teſty zepſek al az
zinbe: mert az embőri teſtbe harom zynök wannak: elſő zin wa-
ǵon az teſtnek bőreben: Maſod az haiakba: harmad az zömőkbe:
elözör azert kerdhetnetök: walon azzonunk marianak teſtenek
bőre minemő zynw uala *vtrum albi? vel nigri: vel rubei: vel Con-
mixti:* feier vote? auagh fekethe? Auagh wörös? Auagh kegek
ſem igőn feier: ſem igön fekethe: ſem igön wőrös: O bodok zyz
maria: agh malaztot ennekőm the binös zolgackadnak: hoǵ az the
zolgalo leanidnak: kyk az tyztaſagba tegődeth mind halalik kő-
uetnek: Az the teſthy zepſegödet irhaſſam igazan megh: hoǵ
megh erćetők azert: embörnek teſtenek bőrenek: neǵ zyne wa-
ǵon elſő feierſegből: es wöröſſegből zöröztetöt: Mas || zin fekethe: **102**
harmad feier: Neged wőrős. ćak az azert az zep zin: meĺ az feier-
ſegből es wőrőſſegből wagon: Az töb zinők ez elſőhöz kepőſth
mind ektellennek mondatnak: miert? ezert hoǵ az feier zin em-
bőrnek buren: waǵon Az fazaſnak böuölködeseből: mert az igőn
feier teſtő embőrők: igön fazekonok: es nialok ſwthok touaba az
fekethe zin: embőrőknek teſtökön waǵon: Az naǵ hewſegnek bő-
uölködeſſeből. mert ezők igőn melek teſtők towaba az wőrőſſegh
embőrőknek bőrőkőn: waǵon az bennők ualo nedueſſegőknek nem
zeriuel ualo letelőkről: walamel embőrők azert ez harom zinu bőrt
walnak teſtőkőn: nem Io termezetuknek mondatnak: ezert mert
az feier bőrők awagh huſſuuk: igön teſtiek: ketſegőſſők: es ragal-
mazok: touaba az fekethe bőrők awagh huſuk: Igőn alnokok: es
kumuruk: es az Igőn wőrős bőrők auagh huſſuk: igön haraguſſok:

es bozu allok: de amaz elſő bőrők: kiknek huſſok [ki] feierből es wőrőſből zőrőztetőt: Igőn Io termezetőn walok: ezők igőn tiztak: Iozanok: es mindőnkoron widamok: ez zinth walla azzonu*n*k zyz marianak teſte es: mint az nagh alberth doctor mongia *Secundo*
103 *de colore Capillorum* Mondhatnatok Imar iſtenbe zerel||mes hugaim: Im megh ertőttők Imar: minemő zint wallot az edős zyz marianak teſthe: de akarnok aztes megh tudnu*n*k es ertenunk: haya minemő wot ő neky: Im eztes megh irom en tinektők: es kerlek hoǵ megh tanuliatok: ennek azert megh erteſſere weǵetők Imez harom tanuſagot e l ſ ő t I m e z t: hoǵ az bodok zyz marianak nem wot igőn fodor haia: mert az' hainak igőn fodorſaǵa: waǵon az fazekonſagnak bőſegeből. Az igőn fodor haiuk azert termezet zerent igőn főſuenők: es telhetetlenők: De az bodok zyz maria nem wala ſem főſuen: ſem telhetetlen: Azert tehat nem wallot ő igőn fodorhaiakat M a ſ t a n u ſ a g o t I m e z t: hoǵ azzonunknak haiai nem walanak ritkak: ſem igőn kemenők. ſem igőn feierők: Mert a kik ellen haiat walnak: ezők termezetzerent igőn gorombak: es iraſ nem fokhatok h a r m a d t a n u ſ a g o t Imezt: hoǵ azzonunk maria nem wallot zinten wőrős haiakat es: Mert ez lezőn az embőrbe walo melekſegnek bőſegeből: ez elletenők azert termezeth zerent hitőtlenők tehath wram iſten walon minemő zinu wot az edős marianak ő haia: Wǵmond az naǵ albert doctor: hoǵ fekethe zinő wot: mert az zep es Io termezetőnualo teſtőt: ez illethy: ||
104 ezert monǵa eǵ termezet tudo bőć: hoǵ aż olletan embőr Io termezetőn ualo: kinek ǵermőkſeǵebe wőrős haiai uannak: es oztan megh allapatot koraban ᶠeketeie waltoznak: Azzonunk mariae azert elletenualſa: hoǵ keǵek azzonunk maria fekethe haiat wallot leǵőn: megh erthetitők imebből. mert a me wrunk criſtus: mikoron zent zinet zent wernike azzonnak ada az fatolon: fekethe haiat es zakalt hagia raitha: [k] mint iruaes latiatok kiből wehetitők: hoǵ wrunk Criſtuſnak fekethe haia es zakala wot tehat azzonunknakes olletan haia wot: Mert azzonunk igőn haſſonlatos wot az ő zenth fiahoz: touaba eztes Iol lattiok: hoǵ az ſidok kőſſeǵel fekethe haiat walnak, azzonunk zyz maria keǵek ſido nemből walo wala: hat ő es fekethe haiat wallot: de nem igőn fekethet: hanem alkolmaſt: mel illetiuala az zep feier roſay teſtőt *tercio de oculis queritur* Mondhatnatok harmaćor meges. Im megh hallok es tanulok imar azt es: minemő zinő wot az edős zyz ma-

rianak haia: de Io attyam akarnok Imar tőled || megh tanul- 105
nunk: minemő wot neki feie: Im eztes megh irom: Wgh mond
az naǵ albert doctor: hoǵ az ő feye wala walaminere hozu:
es homloka nem wala zelős: de keſkön neǵ zegő: es alkolmas zelő:
alazatos es az főd fele halgatho: walakinek azert elleten feie es
homloka waǵon: az termezeth tudo bőćeknek mondaſok zerent. ez
elleten termezetzerent elős elmeiő: Igőn bőć: es zőmermős touaba
az ő zőmei walanak fenőſſők: es tyzthak. zőme fene keǵek wala
fekethe: zőme zőries fekethek: zőmőldőke es fekete: nem ſirő: de
alkolmas: minemő illeti az zep fekethe zőmőketh: elleten zőmőketh
es zemőldőkőt wallot vrunk ieſus es *Item nasus rectus et mediocris*
touaba ő neki orra wala eǵenős: nem hozu: de kőzep modu: meľ
az alhatatoſsagnak es bőceſegnek Ieǵe: az poǵan bőćnek mondaſa
zerent. touaba az ő zent tigei: walanak ſem igőn kőuerők: ſem
igőn őztőuerők: de alkolmaſok: Igőn feierők es wőrőſſek. mikepen
az teinek es wőrős roſanak ő zinők touaba az ő zaia wala nem
nagh: de alkolmas: gőnőrőſegős: zerelmes: es mindőn edőſſegel
telles touaba || aiaki őneki walanak piroſſak: es valaminere temer- 106
dőkők: az alſo aiaka az főlſőnel keueſſe temerdőkb: de ezes alkol-
mas kepen: walaki azert elleten aiakakat wal: batorſagnak es
erőſſegnek iegie touaba az ő zent fogai valanak fenőſſők: eǵenőſ-
ſők: egenlők az hozuſagba: es igőn tiztak: Az ő ala keǵek wala
alkolmas: es kőzebben [bar] walaminere barazdas: mint illethi az
zep alat touaba Az ő zent niaka wala igőn piros: nem kőuer: ſem
őztőuer de alkolmas *Item manus munde et decentes* touaba kezei va-
lanak ſimak: es feierők: wiay vekonok es hozak: es telles teſtenek
tagai nagh zepők: az iſteni bőceſſegtul codalatos kepen zőrőztet-
tek: Az alſo ruhaia vala az ő zent teſtehőz haſonlatos zynu: tud-
niamint ſem igőn feier: ſem igőn vőrős: az az ződőries: «v r u n k-
n a k a l ſ o r u h a i a e s e l l e t e n w o t h» palaſtia kegek wala ek
zinu: az az keek: Az ő lepeſſe wala laſſu: Iaraſa alazatos: Az Ia-
raſba keǵek feiet le haituan: mikepen tyztha es alazatos zyz: Az
ő zenth zaua vala hangos: es tiztaſagos: edős es gőnőrőſegős: Wǵ
hoǵ őntetőt uala malazt bőſegel || az ő ńeluere: Az dauit profeta- 107
nak mondaſa zerenth: Mindőnkoron az veztekſegőt zeretiuala:
Ritkan zol uala. Wala keǵek codalatos bekeſegős: ſoha nem latta-
tot megh haragudnia: ſoha nem neuetőt: ſoha hiuolkodo bezedőt
nem mondot: Vala erkućeben igőn nőmős: es mindőnőktől zeretetős

touaba uala igőn elős elmeiő : Vǵhoǵ az zyzeknek mindőn dolgokat hamar el tanula : es meǵ iffvſagaba az profetaknak mindőn könuöket : es telles o tőruent tekelletőſſeǵel hamar mind el tanula *erat omnibus virginibus in templo deuocior* Vala touaba az templomba mindőn zyzeknel aietatoſb : es alazatoſb : alituan őnőn magat mindőnőknel alabualonak : vganezert mindőnt tiztőluala : telles wala azert az zyz maria mindőn lelki Iozagal : mindőn Io erköcöknek ekőſſegeuel : es malaztnak mindőn aiandokiual : enneten uala azert : hoǵ őtteth mindőnök tiztőlikuala : kiualtkepen ualo tiztőllettel : es az ő Io hire neue hirhőzikuala mindőnőt : es mindőnőknel touaba az bodok zyz marianak teſtenek zepſege : megh teccik
108 peldakbol es : ezert oluaſtatik Amaz egh || apaćarol : ki nem uaſa ketſegős : ſem ragalmazo : ſem alnok : mint nemeſek [közőletők] : kik bizon az menei menekzőből : mint amaz balgatak zyzek : kykről vrunk zol zent mathe euangeliſta iria : ki rekeztetnek : hath minemő wala? Alazatos wala : Naǵ engődelmes wala : es feiedelmazzonanak żeretőie wala : [ez] mert az apaćak közőth az zentſegh : főkeppen ebbe al Ez azert mikoron ecćőr imadkoznek. Imadſagaba kere az edős zyz mariath : hogh neki az ő zepſegeth megh ielőnthene *tunc apparuit eidem benedicta virgo maria* tehat meǵ ielőnek ő neki az bodok zyz maria : az ő zenth teſtenek zepſegebe : kiről wǵmond uala ozthan ez zenth apacya : ol igőn zeph az zyz maria teſteben : hogh ſemi gőnőrőſegőſb es ſemi zeb ő nalanal nem latathatik : de bizon mint edeſel megh mondatek : az ragalmazo apaciak ſoha az ő zepſegeth lathattiak : hath kieth lattiak? Az pokolbeli iſten azzoneth proſerpinaeth : zent palnak mondaſa zerent *simile*
109 *legitur de quodam religioso* haſſon||latos pelda oluaſtatik touaba eǵ neminemő zőrzetőſről : ki azzonunkhoz igőn aietatos uala : es nagh buzgoſagal keuannia uala megh latnia. az zyz marianak zepſegeth : tehat ime ſok kereſenek wttana : iſtennek anǵala neki ielőnek : es monda neki : Az mi azzonunk az bodok zyz maria parancol neköd : Mert megh halgatta az the kőnőrgeſődet : hogh [es] ez napon neköd megh ielőnik : de eztes tugiad : hoǵ ha őtet latandot : az ő nagh zepſegenek fenőſſegenek miatta. megh wakulz : Melleth az zőrzetős őrőmetőſſőn fel wőn *tunc disparente angelo : cepit cogitare intra se* tehat az anǵal el enezuen előle : kezde magaba goldonia. es mondania Mith tez zeǵen frater? ha zőmeidnek welagat el weztendőd : zikſek neköd aitonked kodulnod : es eletődeth igh

kereſnőd: Azert eluegeze hoǵ Cak az egik zömeth nitna megh: es
az maſikat be fődőzne kezeuel: hoǵ auagh Cak az eǵik zőme ma-
radna: Az hagot ora azert el Iőuen: Megh ielőnek neki azzonunk ma-
ria: kinek zepſegeth latuan cak fel zömeuel: oſ igön Nagh gönörőſegőt
wön belőle: hoǵ az || maſikates akariauaſa megh nitnia. de legottan **110**
el enezek előle az bodok zyz maria tehat egh zömetöl megh foztat-
uan: kezde magat dorgalnia monduan O yay ennekőm niaualaſ-
nak: Miert fődőzem el az egik zömömeth: bator mind keth zö-
meimnek welagat el weztőttem wona: Cak hogh őteth niluaban
lathattam nona: kezde eſmeth azzonun*n*kat kernie. hoǵ eſmeth
akar cak eććör lathatna *tunc eciam secundo apparuit ei angelus
dicens* tehat eſmet maſoćor megh ielőnek neki iſtennek anǵala
monduan: parancol nekőd az zwz maria: hogh hoza zörőzed ma-
gadat. mert eſmeth megh ielőnik the nekőd: de az mas zömődnek
welagat es el kel weztenőd: kinek monda az zőrzetős: wram ha
ezőr zömőketh wallanekes: kez wonek el weztenőm: cak hogh lat-
haſſam az ő zepſeǵenek ekőſſeǵeth: kinek monda az anǵal: megh
latod az ő zepſegeth: es nem hoǵ ez egh zömődnek welagat wez-
tenedel: de megh az maſiknak wilagat es megh ńeröd az ő ma-
laztianak miatta: Mel || mind wgh lőn *Erat eciam quidam Iuuenis:* **111**
qui assidue cogitabat touaba uala meges eǵ iffv: ki zönetlen gon-
dolkodik uala az zyz marianak zepſeǵeről: es azzonunkhoz naǵ
aietatoſſagal kőnörögh wala: hoǵ meltoltatnek neki az ő zepſeǵeth
megh ielőntenie Eǵ neminemő reǵel azert: mikoron nagh aieta-
toſſagal ezőn kerne az edős zyz mariath: Ime megh allapek előtte
azzunun*n*k maria: es monda neki: keuanode latnod az en zepſegő-
meth: kinek felele az iffv O bodok zyz maria: Iollehet meltatlaan
leǵek en erre: de maga telles zyuemel keuanom: tehat monda
neki az zyz maria: Nez Iol en ream: es laſſad az en zepſegőmeth:
mikoron azert ez iffv ſokaigh nezthe uona azzonunknak zepſegh: es
az zyz maria akarna Imar előle el eneznie: Monda az iffv O bodok
zyz maria: ha en az the zepſegődtul el zakadok: ſoha en tőbe wi-
gaztalaſt neem vehetők: ez iffvunak azert ő zyue az nagh edőſſeg-
nek miatta kette haſſada: es iſtennek angali || ueuek az ő lelketh: **112**
es vgan azzonunkal eǵetőmbe menorzagba wiuek el fel: Ez peldak-
bol azert megh erthetitők iſtenbe zerelmes hugaim: Meel igőn zepſe-
gős az bodok zyz maria: iſtennek edős ania O mel igőn bodokok
leznek azok: kik az ő zinet lathattiak zinről zinre: Vizont O mel

igo̊n bodoktalanok leznek azok. kik ez zep zinnek lataſſat el weztik
az binnek miatta: harom kepen mondatnak azert az zento̊k bodo-
koknak menorzagba e l ö-z ö r i m e z e r t: m e r t l e l k i z o̊ m o̊ k e l
l a t t i a k az iſtenſego̊t: Maſoćor Imezert: mert teſti zo̊mo̊kel lattiak:
wrunk Criſtuſnak megh dico̊io̊lt embo̊rſeget. Harmaćor Imezert:
mert wǵan ezo̊n zo̊mo̊kel lattiak azzonunknakes kiielo̊nthetetlen
nagh zepſeget: enćo̊lko̊ǵeto̊k azert ties vǵ elno̊to̊k. ez niaualas wi-
lagba: hoǵ Io̊uendo̊be mind az iſtennek zynet: Mind vrunknak
embo̊rſeǵet: es mind az zyz marianak zepſego̊s zinet: megh lat-
haſſatok Io̊uendo̊be: tyztaſak tartaſtokba kegek igo̊n ne byzatok:
113 Mert || bizon Cak aual nem Iduo̊zo̊lhetto̊k: erro̊l monǵa zent ǵero̊l
doctor: Az tiztaſakes nem walami iſtennek elo̊tte: Az Io miuel-
ko̊deto̊knel kil: Az io miuelko̊deto̊kes Nem walami az tiztaſaknal
kil: Azert walaki ez dico̊ſſego̊s zino̊keth megh akaria latnia zikſek
hoǵ tiztaſak tartoes leǵo̊n: es Io miuelko̊deto̊keth es teǵo̊n: Mert
killo̊mben megh nem lathattia Amen

tercium documentum: erit modus natiuitatis virginis gloriose

Harmad tanſaktok lezo̊n iſtenbe zerelmes hugaim: az ziz maria-
nak zileteſſenek modiſſagarol. Vǵ oluaſtatik azert: mint zent iero-
nimus doctor iria: Mikoron azzonunknak zilei: tudniamint zent
Ioakhim: es zent anna azzon: mindo̊n zentſeǵel fenlenenek: huz
eǵez eztendek az hazaſſaknak ǵo̊mo̊chet neem vehetek: ez huzez-
tendo̊k be teluen: vrnak fogadaſt to̊nek: hoǵha o̊ket magzattal
zeretne: o̊tet az o̊ zolgalattiara adnak: Vgian ezert eztendo̊nked
114 ieruſalembe mennek wala: es iſtennek templomat killo̊mb killo̊||mb
aldozattokal giakorliak waſa: eǵ ielo̊s innepre azert zent Ioakhim
hazatul ierſalomba mikoron fel ment uona: es az templomba aldo-
zattiat baratiual eǵeto̊mbe fel witte uona: az ottarra: Az papifeie-
delo̊m az o̊ aldozattiat az ottarrol mind el hana. es magat igo̊n
megh pirongata: hogh merezko̊do̊t uona az iſtennek otarahoz
iarulnia: ezert mert atokba wona iſtennek to̊rueneto̊l: hogh meddo̊
uona: az az hogh magzatnal kil uona *Ioakim ergo confusus do-
mum noluit redire* ꝛc. Ioakhim Azert igo̊n megh ǵalaztatuan: nem
akara haza menie: hoǵ baratito̊l kik ezt lattak es hallottak uala.
nagob gialazatot ne zenuedne: Mene azert titkon maiorhazaba
paztorihoz: es mikoron ednihan napik ot uotuona: eǵ neminemo̊
napon: iſtennek anǵaſa naǵ fено̊ſſeǵel neki ielo̊nek es monda Ne
akar ſelno̊d: en waǵok iſtennek angala. bociattattam the hozad:

hoǵ megh monǵam neköd: mert az the kőnőrǵeſid iſtentől megh
halgattattak. es az the alamiſnad iſtennek elebe || fel ment: Megh 115
tekentötte vriſten az the pirongaſodat: .es az the medőſegődnek
zidalmat nem meltan the raitad tetetnie: Mert az iſten az binön
cak bozuő allo: es nem az termezetön: Azert mikoron walakinek
meheth be rekezty ezert tezy: hoǵ annak mehet vionnan megh
nituan: az mi töle zilettetik iſteni aiandoknak eſmerteſſek lenie:
emleközecce megh ſararol: ki ſok ideik meddő lön: es vegre Iſaa-
kot kinek iſtentől az aldomas igertetek zile. Ezönkepen rakheles:
Az meddőſegöt ſokaik wiſſele: vegre ioſeföt zyle. ki telles egiptom-
nak vra lőn *Quis forcior sansone? vel sancior samuele? et tamen
ambo matres steriles habuere* kiuot eröſb ſanſonnal? es zenteb ſa-
muelnel? es mind ez kettők meddő anat wallottanak. Ime azert
Ioakim az the hazaſod anna azzon: fogad es zyl töled egh lean
magzatot: es hiad az ő neuet marianak: ez mint vrnak megh iger-
tetők: kiſdedſegetől fogua lezőn vrnak zentöltetöt: es meǵ ania-
nak || mehebe megh zentöltetik: es zent lelöknek malaztiaua be 116
tötetik: Mindönkoron vrnak templomaba lakozik: hoǵ ualami ket-
ſek örola ne tamadhaſſon: es mikepen ő codalatos keppen zillet-
tetik az meddő anatul: ezönkepen ő töle codalatos keppen fogan-
tatik iſtennek fia: es ziletik: kinek neue ieſus lezőn: kinek attala
adatik mindön nepnek az iduőſſek. hoǵ keǵek ezőket Ionkab hi-
ǵed: mikoron Iutandaz ierſalomba az aran kapura: Anna azzont
az the iegőſődet elől talalod: mel maſtan az the tauol letelödről
igön zorgalmatos. Akoron keǵek az the ielön wotodbol őről: ező-
ket megh monduan az anǵal el enezek elöle *Anna quoque Cum
amare fleret: et quo vir suus Iuisset ignoraret* touaba zent anna az-
zon mikoron igön ſirna: mert vrat nem tudna howa ment uona.
Nekies azon angial megh ielönek. es a mit Ioakhimnak mondot
uala. nekies mind azokat megh monda. es parancola neki: hoǵ
megh terő vranak az arań kapura elebe menne. Mellet zent anna
azzon mikoron || megh töt uona: Az angialnak mondaſa zerent: 117
ötet az arankapun elől talala: es nagh örömel ierſalomba vrnak
templomaba iſtent Imaduan. terenek hazokhoz galileaba: waruaan
Imar vrtul az nekik iǵert magzatot: Az zent anna azzon azert
vratul zent Ioakhimtul foǵada azzonunk mariat: es idő reia tel-
uen zile es: Mel neuekőduen harom eztendős koraba adattatek be
az temploma: holot mint elt leǵön megh irtam az anunciaciorol

ualo predikacioba *O igitur magne deus : quam mirabilis sapiencia tua* O azert nagh vriſten : mel igőn Codalatos az the bőćeſſegőd : mert mikepen az azzoniallatnak euanak miatta. wezőt uala el ez wylagh : ezőnkepen eſmeth azzoniallatnak miatta akarad őtet megh epőitenőd O euanak leani : emelietők fel az thi elmetőketh : es tanuliatok megh : mert az thi iduőſſektők al az zyz marianak kezebe : vgian ezert encőlkőǵetők neki mindőn aietatoſſagal zolgalnotok : hoǵ eth ez vilagba Nierie zent fianak malaztiat : es Iőue*n*dőbe Az bodokſagot amen. ||

Vrnak neuebe kezdetik eǵ zep es aietatos predi- 118
cacio Az zyzmarianak viſitacioiarol Imekkepen

*Magnificat anima mea dominum : hec Cantica decantauit
beata virgo maria : luce primo Capitulo :* Magaztalia az en lelkőm
vrat : ez diceretőt enőkle az bodok zyz maria : mikoron erſebőt
azzont megh latogatha : mint zenth lukać iria : euangeliomanak
elſő rezebe : Mel iǵek melle iſtenbe zerelmes hugaim : Azzonunk-
nak ez diceretiről : harom tanuſaktok lezőn elſő tanuſagtok
lezőn ez dićeretnek meltoſagarol : Maſod tanuſaktok lezőn az
ő dićőſegős uotarol : harmad es vtoſo tanuſagtok lezőn :
az zyz marianak erſebőt azzonth megh latogataſarol :

Vǵmondek iſtenbe zerelmes hugaim : hoǵ elſő tanuſaktok
lezőn Azzonunk marianak ez diceretinek meltoſagarol Mert ez ma-
gnificat az tőb dićeretőknel meltoſagob imez haromba : előzőr az
ő tulaidonitaſſaba : Mert mindőn dić‖eret tulaidonitatik az ő zőrző- 119
ienek : mint az moiſes dićereti moiſesnek : dauit dićereti dauitnak :
Igh mondok az tőb profetaknak diceretőkről es : De ez nőmős dicé-
reth ez magnificat. tulaidonitatik Azzonunk marianak. erről monda
zent lukać euangeliſta *et ait Maria : Magnificat anima mea dominum :*
es monda maria : magaztalia vrat az en lelkőm : Mikepen azert
az zyz maria : mind az profetakat főlől mulattia zentſeǵel : melto-
ſagal : es dićőſegel : ezőnkepen az ő dićereti az tőb profetaknak di-
ćeretőketh O walion ki nem zeretne : es tiztőlne ez diceretőt : mel
el melto es edős neuezetőt uőn : hoǵ mondaſsek zyz marianak
dićeretinek : es Ielőſben mert mikoron ez diceretőt enőkle : akoron
mehebe walla az bizon iſtent es byzon embőrt *secundo istud can-
ticum precellit alia in causa et intencione* Maſoćor : azzonunknak ez
dicerethy főlől mulattia az thőb dićeretőketh : az okba es igekőzetbe.
mert az dićeretők kőzől nemeliek zőrőztettek auagh hala adaſert :

auagh gözödelöm vetelert : minth moiſesnek dicerety : Auagh egeſ-
120 ſegh||nek ueteleert : Mikepen ezekhias kiralnak dicerethe : Ez diceret
keǵek lőn az iſtennek embőrre leteleert : mel nagob lőn mind az
gözödelöm vetelnel. mind eǵeſſeknek vetelenel : hat ez bodok zyz
marianak dicerethe : meltoſagoſb lőn mind az tőb diceretőknel
Huius rei gracia queri potest vgan ezert zerelmes huǵaim kerd-
hetne walamel közöletők : Valon vram iſten : Imez kettő közöl
melikert tartozom en vriſtennek nagob hala adaſſal : Az embőrre
letelnek Io teteleerte ? auagh az megh valtaſnak io teteleert :
Auagh touaba Az terőmteſnek Io teteleert Mel kerdeſre imigen fe-
lelök en tinektők : hoǵ ſokal nagob hala adaſsal tartoztok vriſtenek
embőrre leteleről : es megh valtaſarol : hodnem mint terőmteſeről :
Erről monǵa az aranzaiu zent Ianos : ſemi ninchen kiről vriſtennek
nagob hala adaſsal tartoznank : minth zent fianak embőrre letele-
röl. es zent kenarol halalarol : Vǵmond touaba zent bernard doc-
tores *super omnia o bone iesu te mihi amabilem reddit* ꝛc. Mindönök-
121 nek föl||ötte O Io ieſus : tegödet ennekőm zeretetöſſe tezön : az mi
valtſagunknak dolǵa : es az kenzenuedeſnek pohara : melet ener-
them az köröztfan megh iual : Vgian ezőnt megh muttatom nek-
tők okoſſaǵales : Mert vǵ mond zent ǵergől doctor : Mineuel Ionkab
neuekődnek az aiandokok. annal Ionkab neuekődnek az aiando-
kokrol walo zamadaſokes : de Az iſtennek embőrre letelebe es ken
halal zenuedeſebe : Igőn naǵ aiandok adatek embőrnek : mert az
iſten őnnőn maǵat ada : hat ebből kőuetkőzik hoǵ ezőkről nagob
hala adaſsal tartoztok iſtennek : hodnem mint eǵeb Io tetemineről
hoc idem insuper ostendo exemplaritate vgian ezőnt touaba megh mu-
tatom peldauales : Mert am ugh oluaſtatik az eǵ zent attiarol : hoǵ
eyel es napal ez zent attia : ezőn kőnőrőgh wala az aldot Criſtus
ieſuſhoz imadſagaba : hoǵ meltoltatnek neky megh ielőntenie : mi-
nemő zolgalattia uona mennel keduesb az ő zent zinenek elötte : es
minemő Io teteleről tartoznek nagob hala adaſſal. Mikoron azert eǵ
122 etzaka eſelinek || elötte [mikoron] urunknak fezölethe előt nagh aieta-
toſſaǵal Imadkoznek : ezőnkőzbe latha : tehat cellaianak aithat megh
nithak : es Ime egh mezitelen embőr az cellaba be mene : hat ez
embőr teteietől foguа talpaiglan el oſtoroztatot : es kemen tőuiſſel
megh koronaztatot : latha touaba hat uallan egh nagh es magas
kőröztfa uagon : Mikoron ezt lattauona az zent attya : megh kerde
hoǵ ky uona : kinek az monda : en uagok az Criſtus ieſus *Qui mi-*

serans humano generi descendi in vterum intacte uirginis ky kőnurőluen embőri nemzetőn: menorzagbol lee zalek az zeplőtelen zyznek mehebe. kinek tiztaſagos vereből az embőrſegőt fel ueuem: kinek mehebe killench honapik nuguam: ennek vttanna ez villagra ziletem: nem aranas palotaba: hanem az vtalatos ſtaloba: kiſdet izekre: telnek kőzepőtte: Nioćad napra kőrnől meteltettem: harminch harom eztendek: ſok ehſegőt: zomiuſagot: heuſegőt: hidekſegőt zenuedek: vegre el arultatam megh fogattatam: kőtőztetem: es an||naſhoz vitetem: holot meltatlan arcul veretem: ennen kai- 123
faſhoz viteteem: kiellőt meltatlan wadoltatam: [A] kaifaſtul pilatoſhoz: pilatoſtul erodeſhőz: kitul bolondnak iteltetem: Vǵan ezert mikepen bolond őtőle megh coſoltatam: feier ruhaba őtőztetem: es vizont pilatoſnak kildetem: kitől oztan Nagh kemenőn megh oztoroztatam: koronaztatam: es halalra ſentenciaztatam: es az kopazto heǵőn az ket toluai kőzőt: mezitelen fel fezitetem: es nagh ſernu halalal megh őletem: Valakik azert mind ezőkről Napiaba akar cak eććőr aietatoſſagal megh emlekőznek: keduesb ennekőm es azoknak iduőſſegőſb *Quam totum mundum peregrinarentur* hodnem mint ha: ez vilagot zarandokurl be iarnak: es hodnem mint ha mindőnnap egh zotart oluaſnanak: hodnem mint eztendek mindőnnak vizel kinirel bőitőlnenek: es hodnem mint magokat naponked verőknek ki folaſiglan oſtoroznak. kerel azert engőmet: hoǵ nekőd megh ielőntenem: minemő Io tetelőmről || tartoznal nagob hala adaſsal: ſemiről azert nagobal mint 124
embőrre letelőmről: es kenomrol halalomrol: ezt megh monduan: el enezek előle: Miert keǵek hoǵ azzonunknak ez dicerethe főkeppen ezőkről uaǵon: hat meltoſagoſb ez diceret az tőb diceretőknel *tercio hoc canticum precellit alia: ecclesiastica veneracione* harmaćor azzonunknak ez dicereti: felől mulattia meltoſagal «a tőbit» Az eghazy bőćőleth tetelbe: Mert zent eghaz ezt zőrzőtte: hod ez diceret naponked nagh tiztőſſeǵel mondaſsek az većerniekőn: ezt keǵek teue zent eǵhaz ezert. hoǵ mi megh tanulnok: mert az iſtennek fia eſtue: az az ez vilagnak vegie fele ziletek az zyz mariatul: kymiat vehettők.mi az őrők aldomaſth. kiről naponked tartozunk mi hala adaſſal: vǵan ezert azzonu*n*knak ez dićerethe: zokot zent eǵhazba az tőb dićeretőknel aietatoſban tiztőltetnie: Mert innepnapokon zőuendőkők gywttatnak reia: ez tőmienőztetik raitha enneten uagon touaba: hoǵ mikoron || ez diceret enőkőltetik az 125

vecerniekön. az hiuv kőröztenők talpokra alnak: es az firfiak ſiuegöket le vetik: es nagh tiztőſſegel halgattiak: oſ mint ha ielőn uona az bodok zyz maria: es az ő zent fia vrunk ieſus Criſtus: ez azert igön Io zokas az kőröztienők közőt: mert ez diceret mind zent euangeliom: azert tiztőſſeǵel halgatando: hoǵ erötte erdöm adaſſek: mert az bőć monǵa: Az tyztőſſek tetelert: adatik Io malazt

secundum documentum dixi erit sublimitatis: Maſod tanuſaktok mondam lezőn ez diceretnek dicőſſegeről. kerlek uegetők ezőtőkbe: es tanuliatok megh: mert a mit Im irando waǵok: neem gakortha haliatok: Ez diceret azert dicőſſegős: mind iſtennek: mind az zyz marianak Elözőr mondam iſtenek. kit az bodok zyz maria ez diceretbe dićere: főkeppen tizőn keth modon elözőr az ő uralkodaſarol hoǵ tudniamint: mind menőn: mind födőn vralkodnek: ezert monda: Magaztalia az en lelkőm vrat: Maſoćor dicere embőri nemzetnek iduőziteſeről: Azert monda az maſodik verſbe: es vigada az en lelkőm: az en Iduő-
126 zitő iſtenömbe: Harm||aćor dicere Az alazatoſoknak megh tekenteſebe: ezert monda: Mert meǵ tekenthe az ő zolǵalo leananak alazatoſſagath Neǵecőr dicere az anai bodokitaſrol: ezert monda: mert Ime ebből bodoknak mondnak engőm mindőn nemzetők őttőćőr dicere az coda tetelőkről: Mikoron azt monda Mert tőn enuelem vr naǵokat Hatoćor dicere neuenek zentſegeről. mikoron azt monda *et sanctum nomen eius*: es zent az ő neue Hetećőr dicere az ergalmaſsagrol: mikoron azt monda: es az ő ergalmaſſaǵa nemzetről nemzetre Noćaćor az keuelőknek le ueteſeről: mikoron azt monda: tőn hatalmat az ő kariaual: el tekozla az keuelőketh az ő zyuőknek elmeietől Killenćőr dicere az alazatoſoknak fel magaztalaſarol: mikoron azt monda: le uethe az hatalmaſokat az zekből: es fel magaztala az alazatoſokat tizećőr az ehőzőknek megh eleghőiteſeről: mikoron azt monda: Az ehezőketh be tőte Iokal tizőn eǵećőr dicere az embőri termezetnek fel veteleről: Miko-
127 ron azt monda Veue iſrael || az ő ǵermőketh: megh emlekőzuen az ő ergalmaſſagarol tizenkettőćőr dićere az iǵert megh zabaditaſnak betelleſiteſeről: Mikoron azt monda: Mikepen zola az mi attiainknak abrahamnak: es az ő magainak őrőke: elleten kepen [kepen] dicere azert uriſtent azzonunk maria: ez ő diceretibe *secundo hoc canticum est gloriosum beate virgini* Maſoćor dićőſſegős ez diceret

az bodok zyz marianak : mert ő benne megh iegözhettetnek az
dićöſegnek tizönketh cillaghy : mellek valanak az ő feiebeualo
koronaba : kyröl zent Ianos zola lataſarol irt könuenek tyzön
kettödik rezebe : Azzonunknak azert koronaiaba elſö cillak monda-
tik *dignatiua preelectio* meltan ualo valaztaſnak : kiröl azzonu*n*k
iſtent diceri. es öröluen dicekődik mikoron monda. Magaztalia az
en lelköm vrat : Niluaan monǵa vrat : kibe Ielönthy azzonunk : mert
ebből öröl es dićeködik : hoǵ iſtentöl kiualtkepen valaztatot zolgalo
leaniaul : kiröl igeközik halakat adny. Mert bizonaual az zentöknek
ez nagh öröm : hogh eſmerik magokat iſtennek zolgaioknak leni :
mert zent gergölnek mondaſa zerent *seruire deo regnare est* || zol- 128
galnia iſtennek orzaglas : Azert azzonunk iſtenbe diceköduen
Monda : Magaztalia az en lelköm vrat : tudnia minth az en vra-
mat : kitöl zolgalo leanul valaztattam : Vǵmond keǵek az poǵan
böć : kikimind minemö oletant zol : es miuelködik : es vgh el : mert
az zyunek böſeǵeböl zol az zay : vrunknak mondaſa zerent : Miert
keǵek hoǵ az bodok zyz maria : ezt mindönkor keuaniauala : hoǵ
erdömlene leni iſtennek zolǵalo leana : es zent fianak zolgalhatna :
kit tuduala az zent iraſokbol az teſtbe Iöuendönek lenie : Azert
nem coda : hoǵ legottan hoǵ hitet az anǵalnak ada monda *ecce
ancilla domini scilicet quod semper optaui* Ime vrnak zolgalo
leańa : tudniamint meleth mindönkoron keuantam : ez diceretbe es
vǵan ezönröl halat aduan mo*n*ǵa. Maǵaztalia az en lelköm vrat :
kinek uaǵok zolgalo leańa O bodok zyz marianak keuanſaǵa : mel
naǵ haznoſon be telleſödek : telles embőri nemzetnek iduöſſeǵeert
O mel bodok lelöknek mondatik az : mel az zyz mariaual eǵetömbe
keuan zolgalnia az edös Criſtuſnak De monthatnatok Io
attiam : akarnok mi töled megh tudnu*n*k : hogha az bodok
zyz maria : alkolmaſke||pen kezdee ez ő diceretet el : [f] Criſtuſnak 129
embőrre leteleröl hoǵ mondana *Magnificat* magaztalia : byzon ne-
kunk codanak lattatik : miert nem monda. diceri : auagh algia :
auagh halakat ad az en lelköm vrnak : Mikoron mind ezöketh
meltan mondhatta leǵön Ez kerdeſre imiǵen felelök en tinektök :
hoǵ az zyz maria ez igeket nem ő magatul monda : de zent lelök
iſten mondata vele : mel zent lelök iſten azt akara : hogh ez igen kez-
dene el azzonu*n*k diceretet *Magnificat* : Mert azzonunk diceri uala
iſtent mennel nagob io teteleröl : tudniamint embőrre leteleröl :
azert magnificatot kelle mondani *quod sonat laudis magnitudinem*

mel Ielönti diceretnek nagh wotat: Ezert monǵa zent amburus doctor: Magarazuan azzonu*n*knak ez diceretet: ol mint azt mondana az zyz maria: ol naǵ es halhatatlan aiandokal magaztala engömeth fel vr: hoǵ nielu ki nem Ielönthety: azert magaztalia az en lelko̊m vrat D e m o n d h a t n a t o k m e g e s: m i e r t teue az zyz maria ez dicerethöz hoza Imez igeketh: *anima mea* az en lelko̊m. es nem monda: Magaztalom vrat: errees Imiǵen felelo̊k en nek-
130 tök: hoǵ eztes zenth lelök iſten akara: hoǵ mi megh ‖ tanutaſſunk az lelöknek aiandokirol: melek nömöſbek hodnem minth az teſtiek: mikepen hogh az lelök dragab mindo̊n teſtnel mint zent agoſton doctor mongia: iſtent dicernunk: Miert keǵek hoǵ vrunknak embörre letele: lön Ionkab az lelköknek hodnem minth az teſtöknek iduöſſegökre: azert monda azzonunk az en lelko̊m D e m o n d h a t n a t o k m e ǵ e s m i e r t n e m m o n d a az zyz maria ez diceretöt imigen *Magnificat anima mea deum: vel sponsum: patrem vel filium:* Magaztalia az en lelko̊m iſtent: auagh iegöſſömet: az attia iſtent: auagh az fiv iſtent: mikor mindezöket meltan mondhatta uona Ez kerdeſre es imiǵen felelnek az zent doctorok. hoǵ igh mondata zent lelök vriſten azzonunkal: imez keth okaert e l ö z ö r i m e z e r t hogh az iſtent felelömel tiztöllie. mert az böćeſegnek kezdethe vrnak felelme: Az vr neu keǵek az bućöleto̊s felelmet be rekezty: erröl monda vriſten az profetanak zaia attal *Si dominus vbi est timor meus* ha vr vagok en, hol vaǵon az en felelmem? M a ſ o ć o r Im ezert: hoǵ az bodok zyz maria mindo̊n celeko̊detibe
131 tulaidon diceretit el tau‖oztatna: es cak az iſtennek diceretire igeköznek: ha azert mondotta uona az en Iegöſſömeth: ebbe magat igön dicerthe uona: Vgian ezönkepen ha azt mondotta uona: Az attiat auagh az fiut ebbenes maǵat dicerthe uona: ha tuaba montha uona iſtent: az ö zolgalo leani alazatoſſagat ebben el ueztekötte uona: Azert Iol monda *Magnificat anima mea dominum* Magaztalia az en lelko̊m vrat: melbe magat vrnak alazatos zolgalo leananak walla: kibe minket megh tanutha: hoǵ valamit tezönk alazatoſſon teǵo̊k: es mindo̊nöketh iſtennek tulaidonucunk *Secunda stella dicitur diuina dulcificacio* Maſod cillak azzonu*n*knak coronaiaba: mondatik iſteni edöſſeknek. kiröl az bodok zyz maria Iſteni edöſſegel telles leuen: öröluen dićeko̊dik es mongia *exultauit spiritus meus in deo salutari meo* öröle az en lelko̊m az en Iduözö'tö iſteno̊mbe: az az az en iduözö'tö fiamba: De mondhatnatok ez melle iſtenbe

zerelmes hugaim: Miert monda azzonunk ez dićeretbe: őrőle es
nem monda őről: Mikoron nem ſok időuel fogattauala vrunkath
mehebe. hogh ez igeketh monda: ez || kerdeſre imiǵen felelők: hod **132**
az bodok zyz maria az ő Iduőzőithő iſtenebe haromkeppen őrőle
Primo ante Cristi concepcionem előzőr: urunknak fogadaſanak előtte
őrőle hitbe: es remenſekbe: mert erőſſen hiue es remenle Az Criſ-
tuſth az teſtbe Iőuendőnek lenie: Mikeppen vrunk monda abrahaa-
mothes ezőnkepen őrőlnie: zenth Ianos iria: euangeliomanak N'o-
cadik rezeben: Abrahaam az thy attyatok őrőle: hoǵ latna az
en napomat: ky hywe es remenle: azert monda vrunk wǵan ot: az
zenth euangeliomba: latha tudniaminth hitbe: es iſtennek ſelőnte-
ſeből: es őrőle: *Secundo exultauit maria in hora concepcionis Cristi*
Maſoćor őrőle azzonunk maria vrunknak fogadaſanak ideien: mert
erről mondhatatlan nagh őrőmeth walla: ezert monda: őrőle az en
lelkőm az en iduőzitő iſtenőmbe *tercio exultauit post concepcionem*
harmaćor őrőle wrunknak fogadaſanak vtanna: mert tugiauala az
telles iſtent mehebe lenie: Azert niluan monda *exultauit:* őrőle:
hogh megh ielőnche: Merth az ő foganattianak kezdetetől fogua:
anianak zenth anna azzonnak Me||hebe: Criſtuſnak eſmeretibe Ion- **133**
kab őrőle: hodnem mint kőrőztőlő Ianos őrőltuona anianak erſe-
bőt azzonak mehebe: urunknak ielőn wotabol: De mondhatnatok
*Numquid maria sciuit antequam Concepit Cristum: de se fore in-
carnandum* walion vram iſten tuttae az zyz maria: Meghoǵ nem
fogatta uot vrunkat: hogh őtőle uona az embőrſegőt feel ueendő?
Ez kerdeſre es: imigen felelők en az zenth doctoroknak mondaſok
zerent: hoǵ Iolleheth tutta legőn ezt az zyz maria: mindőn profe-
taknak főllőttők. de maǵa nagh alazatoſſagabol: nem merezlőtte ez
mondania: ſem velthe ő magat az zyznek lenie: kitől az iſtennek
fia az embőrſegőt fel weiendő az nagh alazattoſsagbol: mignem
megh monda neki az anǵal kerdhetnetők meǵes touaba *Quare dixit
salutari meo: Cum Cristus esset saluator eciam aliorum* Miert
monda az en iduőzitőmbe: Mikoron vrunk Criſtus lőt legőn: min-
dőnőknek iduőzőitőie: erre rea felel lirai miklos meſtőr: es vgh
mond: hogh ezt monda || az ő belőle fel uőt embőrſegnek okaiert: **134**
mert igh uot cak az zyznek iduőzőitőie: azert őrőle es vigada az ő
lelke *tercia stella dicitur deo chara dileccio* harmad ćillak azzonunk-
nak koronaiaba: mondatik Iſtennek draǵa zeretetinek: Mert ug-
monda azzonunk az ő diceretibe: Megh tekenthe az ő zolgalo

leananak alazatoſſagat: Megh tekenthe az az keduele es zerethe:
mert a holoth uaǵon az zereteth: ot wannak az zo̊mo̊k zenth agoſ-
ton doctornak mondaſa zerenth De mondhatnatok miert
monda alazatoſſagat: es nem zyzeſſeǵeth: ez kerdeſre felelo̊k az
doctoroknak mondaſok zerent: hoǵ Iol lehet az bodok zyz maria:
mindo̊n Iozagos miuelko̊detinek miatta: iſtennek elo̊tte kedues
uoth: es walaztatot hogh lenńe iſtennek ania: de maǵa ez wot ki-
ualtkepen alazatoſſagabol: Ezert mongia zent bernard doctor: Me-
rezlo̊m mondanom: hogh az zyz marianak zyzeſſeǵe iſtennel ked-
ues nem vot uona: alazatoſſaganalkyl: Vǵmond touaba rola zent
agoſton doctores *O beata humilitas marie* O zyz marianak bodok
alazatoſſaga. mel embo̊ro̊knek iſtent zile: halandoknak eleto̊t ada:
135 paradicomot megh nitha. || es embo̊ro̊knek lelko̊ket megh zaba-
ditha: Ez harmadik cillak melle Imeleten dolgot mondok en tinek-
to̊k: hogh az vriſten Ionkab es felieb zerethe ez eǵ leanzot: hod-
nem mind az angalokath. zento̊keth: es mind ez vilagot: ezt kegek
az zeretetnek harom Ieǵebo̊l bizonutom megh tinekto̊k *Primo ex*
signo donacionis elo̊zo̊r az adaſnak iegebo̊l: mert vgh mond zenth
bonauentura doctor: hoǵ az iſten mondatik vala kit maſnal Ion-
kab zeretni: mikoron to̊b ioual zerety o̊teth: vǵ mond az pogan
bőć es: hoǵ az zeretet auagh baratſak: al az Io akaratba·: Az az
akor mondatik ualaki maſt zeretnie: mikoron Iot akar neki: de
az iſten oſ felſegös aiandokot ada az zyz marianak. hoǵ ſenkinek
ſem kiualtkepen: ſem ko̊ſſeǵel: ſem angaloknak: ſem embo̊ro̊knek:
azt nem ada: tudniamint hogh iſtenek ania uona: kinel nagob
tero̊mto̊t allatnak nem adathatik: erről mongia zenth anſelmus
doctor Mit adhatha nagobaiandokot az zyz marianak
uriſten: minth o̊ro̊ke az zyzeſſeknek alapattiaba megh maraduan:
az iſtent: az o̊ teſtebo̊l teſte lo̊ttet zilne: hath ebből uehetito̊k:
136 hogh az iſten: igo̊n zer||ette az zyz mariat *Secundo ex signo conuer-*
sacionis Maſod iegből megh erthetito̊k: hogh az iſten igo̊n zerette
az zyz mariat: az niaiaſsaknak ieǵebo̊l: Vǵ mond zent bonaue*n*tura
doctor meges: az zeretetnek iegie Imez: Zeretettel eǵmaſſal ualo
niaiaſkodas: Vǵmond az pogan bőć es: Az baratſagnak celeko̊dethe
Imez: megh vigaztaltatnia az baratnak lataſaba: zolaſſaba. es vele
ualo niaiaſkodaſba: de az angalok ko̊zo̊l eǵ ſinc: ſem az zento̊k
ko̊zo̊l. kinek vriſten az o̊ niaiaſsakat annera atta uona: mint ez
leanzonak: kinek telleſeǵel ada magat: nem cak vgh minth eǵe-

beknek iftenől es vraiul : de kiualtkepen fiuiul *cuius vberibus fuit alitus* kinek emleiuel tartatek. kinek kezeiuel vifeltetek : kitől ǵakorta ölelgettetek : es apolgattatek : kőuetközik tehat : hogh az iften az zyz mariat igőn zerette : erről monda az iften az bőćnek zaia attal : ezt zerethem : es valaztam maǵamnak iegőffől venőm : es lők az ő abrazattianak zeretőie *tercio ex signo impetracionis* harmad iegből megh erthetitők : hogh az iften igőn zerette az zyz mariat : az megh nierefnek iegeből : mert az iften an||nera zerethe őteth : 137
hoǵ minden kerefebe : iftennel nagobat tehet hodneem mind az anǵalok es zentők : es telles mind zent eghaz : mert femit őtőle vriften mint edős aniatul megh nem tagadhat : ez keǵek megh peldaztatek otőruenbe : falamon kiralba : vǵ monda anianak *Pete mater mea quod uis? Neque enim fas est* ꝛc. keried en aniam a mit akarz : mert nem alkolmas nekőm valamit tőled megh tagadnom : pelda vala ez iftenbe zerelmes hugaim : kit peldaza ez falamon kiral : nem egebeth hanem vrunk Criftuft : kit peldaza touaba falamonnak ania : azzonunk mariat : mikepen azert falamon kiral : megh halgata aniat berfabeth : ezőnkepen vrunk iefus edős aniat mindőn kerefiben : ennek keǵek Ioban ualo megh ertefere Im elleten peldaes oluaftatik v a l a e g h g o n o z e m b ő r : e z e l e t e b e I o l l e h et gonoz wala : de maǵa az zyz mariahoz aietatos wala : Mikoron azert fok binőketh tőt uona : ez eććőr eǵ zent eǵhazba be mene : es latuan ot azzonunknak kepet monda O bodok zyz ma||ria : ha tegődet fegedfegől hinalakes heiaba munkalkodnam : 138
Mert mikoron leǵek igőn nagh binős : tudom hogh megh nem halgać : Azert en velőm Imar magamat el karhoztnak lenőm : fem fegithetőm megh the miattad *Cumque sic auertisset se et exiret desperatus* Mikoron kegek magat el teritőtte uona : hoǵ ki menne ketfegbe efuen : legottan az ergalmafsagnak ania megh zolala neki : es monda : byzal en benneem : merth ha megh pokolnak melfeǵere karhoztattal uona őrőkeis : ki zabadithatnalak : Ninch azert femi. kit az en fiam entőlem megh tagadhatna : Ezt haluan ez zegen binős. igőn megh batorkodek : es azzonunktul bocianatot keruen : touaba őteth binnelkil zolgala O azert zyz marianak kőuetői : kik őtet az tiztafakba kőuetitők : nem zinnel hanem tetemenel : Erćetők megh : mel igőn zerette az felfegős iften az zyz mariath. es mel igőn hatalmas az ő kőnőrǵefe iftennel : Mert mind az angaloknak es zentőknek kőnőrgefőketh főlől mulattia *Ideo ipsam in specialem*

139 *pa||tronam vobis eligite* azerth ötet magatoknak kiualtkepen ualo
otalmol ualazatok : mert ö titőket mint iſtenek ania : mindőnbe
megh ſegitheth *Quarta stella in corona beate virginis dicitur beati-
ficacio :* Neǵed cillak azzonunknak coronaiaba : mondatik bodoku-
ţaſnak : ezert monda azzonunk az diceretbe *ecce enim ex hoc
beatam* ꝛc. Mert ime ebből : bodoknak mondnak engőmet : mindőn
nemzetők : Meltan azert az zyz maria mondatik bodoknak : mindőn
nemzetőktől : mert ö fogada : viſele : es zyle az bodokſagnak megh
adoiat de mondhatnatok emelle waſom vram iſten : azzo-
nunknak ez mondaſa. mint tekelteſſek megh : Mikoron laſunk
ſok nemzetőket : kik Nem hogh ötet bodoknak mondanak. ſőtꝫzidal-
mazak : es karomliak : Mint az ſidok. zerecinők : tőrőkők : es ſok-
ſele eretnőkők : az kerdeſre imiǵen ſelelők en tinektők : hogh az
bodok zyz marianak mondaſa be telleſődek : mert mindőn nemze-
tőkből nekiek : tertenek vrunknak hitere : kik az ziz mariath bo-
140 doknak waliak : hogh kegek lon||kab megh ercetők : főkeppen harom
rendbeli nemzetők vannak ez vilagon : kik killőmb killőmb teuől-
geſbe uannak elſők az ſidok ezők azert az zyz mariat bodo-
kuttiak : mert ö rola az proſetaknak miattok ſok iokat mondanak :
Vǵmond keǵek zenth bonauentura doctor : hoǵ az ſidok kőzől ne-
mel hitőtlenők : Az zyz mariab ꝛ ezt nagh codanak monǵak uala :
hogh mikoron vona igőn zeph : egh embőrtőles binre nem keuan-
tatek Maſ nemzetők az mohmetnek kőuetői tudniamint
az tőrőkők : zerecinők : agarenoſſok : es eǵeb rendbeli poganok :
Megh ezőkes ha megh lattiok : bodoknak monǵak az zyz mariat :
mikoron az ö kőnuőkbe nagh ſok io talaltaſſek irua ö rola : Ame
az mohmetnek kőnuebe : mel alkoranomnak mondatik : Imigen
irattatik. Mondanak az angalok O maria : bizonnial iſten ualaztot
tegőd : es megh tiztutot tegőd : es tiztan ualaztot tegőd. mindőn
ez vilagy azzonoknak fölöttők *Ibidem sic scribitur* Vǵan ot meǵes
imigen irattatik : ſenki nem ziletik adamnak fiai kőzől : kit megh
141 nem it||ne az ſathan : az mariatul : es az ö fiatul megh valuan : vǵ
irattatik meǵes vǵan ot : embőrők kőzől ſok tekelletőſſők votannak :
de ſenki tekeletőſb nem uot az ieſuſnak anianal. az marianal : Valaki
azert az mohmetnek tőruenenek tartoi kőzől : azzonu*n*knak neuet
megh karomlanǵa Niluan : ez megh kőueztetik : es az ö zaia kőuel
tőrettetik el : Ime azert iſtenbe zerelmes huǵaim megh tecik : mi-
keppen az zyz maria az thi edős aniatok : megh az poganoktules

bodokitatik *tercium genus nacionum est cristianorum* harmad nem-
zet az köröztien nemzeth: Az ket elſö nemzetök tudniamint az
ſidok: es az mohmetnek köuetöi: ezök teuölgeſbe es karhozatnak
vtan vannak: de az !o köröztennök ezök: lo vton uannak: ezök
azert ötet égetömbe zentnek es bodoknak mongak: Pirulion megh
azert az gonoz köröztien: ki az zyz mariat nem akaria dicernie:
Mikoron megh az poganokes mint edeſel megh mondatek diceriek
bizonaual o bodok zyz maria igaz az a mit the rolad
enököl zent eghaz: bodok vagh zent zyz maria: es mindön dice-
retre mel||toſagos: mert the töled tamada az igaſaknak napia: Criſ- 142
tus mi iſtenunk. Azert im tegödet mind bodoknak mondunk *Quinta
stella in corona beate virginis dicitur mirificacio* ötöd cillak azzo-
nunknak koronaiaba: mondatik codalatoſſagnak: Azert monda az ö
diceretibe *quia fecit mihi dominus magna qui potens est:* Mert tön
enuelem nagot: ki hatalmas vr vǵ mond ez mele egh zent doctor
teofilus: bizonaual Nagokat: Codalatoſokat az iſten Celeködek az
zyz mariaual: mikoron az binöktöl ötet megh tartoztata:
Mikoron ötet megh zentöle: Mikoron az ö fiat ötöle zilet-
tete: es embőri nemzetöt ö attala megh epöthe: Mikoron ke-
ǵek zile zizen megh marada: ez kegek lön Imebböl *quia potens est*
mert hatalmas. tudniamint az iſten: Mert ſenki egeb ezt tölenel
nem tehette: Ez cillak melle imelleten dolgot mondok en tinektök:
hoǵ az iſten ez vilaknak terömteſetöl fogua: minemö codakat töt:
ſemibe nagob codat nem töt: mint az zyz mariaba: Ezt keǵek ha-
romal bizonuttom megh thi nektök elözör zent iraſ||ſal kiröl 143
vgh mond az zent bernard doctor: Iolleheth az vriſten naǵ Codakat
töt legön: az terömtöt allatokbá: de maǵa ſemibe naǵob codat
nem töt: mint az zyz mariaba: kit mind az hod: es mind az nap
codal: Vǵan ezönt bizonuthia zent anſelmus doctor: es töb zenth
doctorok Maſochor megh bizonuthom okoſſaǵal Imi-
ǵen: ſemi mondathatik Naǵobnák. minth hogh az iſten embőrre
lön: Mikoron ſokkal tauolb leǵön az iſten az terömtöt allattul:
hodnem az terömtöt allath az ſemitöl: Az terömtöth allatſelöl azert
ſemi nagob nem mondathatik: mint hogh legön iſtenek ania: Mert
ez nagh malazth es dicöſegh: kinel iſten az terömtöt allattal na-
gobat nem közölhethe: erröl mongia zenth anſelmus doctor: ſemi
tehozad azzonom haſsonlatos ſemi hozad eǵenlö: Mert mindön
ami vaǵon: auagh fölötted uagon: Auagh allattad vagon: A mel

főllőtted vaǵon Az cak iſten: Ami kegek allattad vagon: mindőn a
144 mi nem iſten h a r m a c h o r m e g h b i z o n u t o m p e l d a u a l
e s Merth az iſten nagot tőn: mikoron meneth: es || fődet: es az
benneualo allatokat terőmthe ſemiből: cak egh bezedeuel: Mert
dauit profetanak mondaſa zerenth. monda es lőnek: parancola es
terömtetenek: de ennel nagob codat tőn iſteen az ő zent aniaba:
Mikoron az ő zenth vereből az embőri teſtőt felueue: kit men es
főd megh nem foghat. *Item magnum fecit deus quando* touaba nagh
dolgot tőn az iſten: mikoron adamnak kiſdet tetemeből: egh nagh
azzoni allatot terőmthe euat: de ennel nagob dolgot tőn vriſten:
mikoron az zyz marianak kiſded vereből. egh zőmpillantaſba
vrunknak zent teſtet zőrze: es az iſtenſeghőz egeſſithe t o u a b a
n a g h d o l g o t t ő n a z i ſ t e n mikoron az vizezőnnek miatta:
ez vilagot el uezthe: es az niok embőrőketh tudnia mint nouet:
fiaiual egetőmbe megh tartha: de ennel nagob dolgot tőn: miko-
ron az zyz mariat mindőn eredet binnek zeplőietul megh tartoz-
taťa: es embőri nemzetőt ő attaľa megh valtania veǵeze *Item ma-
gnum fecit deus quando farahone submerso* touaba nagh dolgoth tőn
145 az iſten: mikoron faraho kiralt || mind nepeuel egetőmbe az vőrős
tenǵőrbe boritha: es az ſidokat: kik akoron iſtennek valaztot
nepiualanak. zaraz labal raitha attal viue: de ennel nagob dolgot
tőn az zyz mariaba. mikoron az kegőtlen ellenſegőt pokolbeli őr-
dőgőt: zent fianak miatta megh gőzuen: telles embőri nem-
zetőt megh waltha t o u a b a n a g h d o l g o t t ő n a z i ſ t e n
m i k o r o n a z p u z t a b a az ſidokat nennie menaual tartha:
de ennel nagobat tőn: mikoron az zyznek mehebe zenth fia-
nak teſtet zőrze: mind az zentőknek eletőkre: touaba nem
elegh nagh dolgot tőne vriſten? mikoron az Iordannak vizet
wyzza foltatha: es akaznak oraiaba: tiz garadićal az napot hatra
vonia: de megh enneles nagob dolgot tőn: mikoron az zyznek
reia enǵedetire menorzagbol le zaľa: es magat giermőke teue:
Mind ezőkből azert megh erthetitők: hoǵ vriſten mindőn dolgainal
nagob dolgot celekődőt: az zyz mariaba *Sexta stella in corona
beate virginis dicitur sanctificacio* hatodik cillak az zyz marianak
coronaiaba: mondatik megh zentőleſnek: kiről vgmonda *et san-*
146 *ctum nomen* || *eius* es zent az ő neue: bizonaual az iſtennek neue
mondatik zentnek. mert mindőn zentſek mel gondoltathatik tekel-
letőſben vaǵon az iſtenbe: es az ő zenth neueth meltan viſelő-

keth: zente tezy: erről monda vriſten moiſeſnek attala: legetők zentők: mert en wr zenth wagok: ki megh zentőllek titőketh. Az bodok zyz maria azert dicekődik ebbe: hogh el zentſegős fiat fogada. kinek zentſegős neuenek miatta: ōes igőn megh zentőltettetek e m e l l e i m e z t v e ǵ e t ő k e z e t ő k b e: h o g h a z z y z m a r i a meltan dicekődik erről: mert vrnak neue az zyz mariaba Ionkab mondatik zenthnek: hodem embőrre letelenek előtte: Iol leheth akorones zent lőt leǵőn: kiről vgmonda dauit profeta *sanctum et terribile nomen eius* zenth es rettenetős az ő neue: Ennek oka keǵek imez: mert az zenth neu. maǵaraztatik verel megh ōtōztettetnek: Mert otőruenbe ſemi mondatik uala zentnek: hanem cak az: mel az aldozatnak vereuel megh ōtőztetik uala: de az iſten embőrre letelenek előtte: nem ōtőztetőt uala megh verel: de az zyz mariának mehebe: Az ő tiztaſakos vereből az embőrſegőt fel ueuen: || ne- **147**
mikepen «a z e r t» mondathatik verel meǵ ōtőztetnek: mikoron az teſtbe eǵeſſittetőt legőn az verhőzes: es vegre az zent kőrőztfan tulaidon zent vereuel megh ōtőztetek: es firőztetek: Azert ebből mondatik hoǵ az iſtennek neue Ionkab mondatek zentnek: embőrre letelenek vtanna: hodnem az előth: Azert meltan monda az zyz maria *et sanctum nomen eius* es zent az ő neue O azert zyzek gondoliatok megh az iſten az zyzben mel nagh zereteteth mutata: thy hozatok: hogh tudniaminth az ő piros vereuel az zyztől fel uőttel: valtot es zentőlt megh titőketh: kiről vǵmonda zent Ianos: zerethe minketh es kimoſa az mi bineinkből. az ő zenth vereuel: azert zereſetők ōteth *septima stella In corona beate Virginis dicitur miseracio* hetedik cillak az zyz marianak coronaiaba: mondatik ergalmaſsaknak. azert monda az ő diceretibe *et misericordia eius* ꝛc. es az ő ergalmaſſaka: nemzetről nemzetre: ōtet felőkőn: oſ mint azt mondana: Nem cak en uelem tőn nagokat ki hatalmas. de mindőn nepel: kik iſtent felik: ez||ből azert megh **148**
teccik: hoǵ ez igekben az zyz maria dicekődik arrol: hoǵ ő az ergalmaſſaknak ania: ezert enőkli zenth eghazes rola monduan *Maria mater gracie: mater misericordie* maria malaztnak ania: ergalmaſſaknak ania: the minketh mi ellenſegőnktől megh otalmaz: es halalunknak ideien fogagh hozad: touaba. ez melle imezt ezőtőkbe veǵetők: hogh az bodok zyz maria: meltan diǵekődik ez hetedik cillakba az iſteni ergalmaſsakrol: mert ſohol ſemi celekődetibe vriſten hozank nagob ergalmaſſagat nem mutatha: mint

ebbe hogh tőle az embőrſegőt fel ueue : hoǵ keǵek megh erćetők : az Iſtennek meel nagh ergalmaſſaka ielőnteſſek ki : az zyz marianak attala embőri nemzethőz : Ime harmat tanuliatok megh elſőt imezt : hoǵ ez uilaknak kezdetetől fogua : nem vot : Maſt ſinć : ſem lezőn oſ binős embőr : ki ha teritendy magat az zyz mariahoz vgmint kel. ergalmaſsakot ne nierőn : Ezt kegek byzonuttya az zenth anſelmus doctor ſugmond O bodokſagos zyz ma-
149 ria. || mikepen mindőn binősnek : the tőled el teruen : es tőled el hagiattatuan zikſek hogh el wezőn : vgian ezőnkepen mindőn binős the hozad teruen : es the benned bizuan : zikſek hogh ergalmaſſakot nierőn ennek oka keǵek imez mert az zyz maria : mikoron leǵőn ergalmaſsaknak ania : eǵ binőſt es el nem hagh : cak hoǵ hiuen es igazan hoza terien : [el nem hagh] hogh erthe nem eſedőznek : es neki malaztot es ergalmaſſakot nem niernie : Azert monǵa vgian azon zent anſelmos doctor *O felix maria tu peccatorem* O bodok zyz maria : the az binőſt mind ez vilaktul megh vtaltattat : aniai kegelmeſſeǵel hozad őlelőd : ſem haǵod el addek : mignem vriſten the miattad megh engezteltetuen : őteth az ő malaztiara vezy Maſt imezt tanuliatok ez melle megh hoǵ ha az ergalmaſsaknak ania az zyz maria : nem vot vona : ez vilak az nagh binőkert mellek benne bőuőlkődnek : regőn el wezőt vona : Ezt bizonuthia eg doctor fulgencius neuő swgh mond :
150 regőn az ek : es az főd el multak vona : ha az zyz mar||ia kőnőrgeſeuel nem tartotta uona. ez keǵek megh teccik az lataſbol : melleth zenth damoncus latha : Mert vrunk Criſtus akaria wala mind ez vilagot el veztenie harom lanciakal. az harom fő binőkert : kikel ez vilak telles : tudniamint : az keuelſekerth. [főm] főſuenſegert : es az gonoz teſti binert : de azzonunk marianak eſedőzeſenek miatta tartatek megh harmadot imezt tanuliatok ez melle megh : hogh ha az zyz maria az ergalmaſsagnak ania : nem kőnőrgőt uona ez uilakert. ſokal ſanaruſagoſban oſtorozna őtet : hodnem mint maſtaan az ő bineiert : ezt keǵek megh bizonutom nektők lőt dolgokal : Mert regőn o thőruenbe : migh az iſten embőre nem lőn : ſokal ſanaruſagoſban oſtorozia uala az binert ez vilagot : hodnem maſtan : Mert ǵakortha cak egh binert nagh ſok nepet el vezt uala Ame az binert mind ez vilagot el vezthe az viz ezőnnek miatta : touaba az egh torkoſsagert : az ſidok kőzzől ſokakat el vezthe : mint moiſes iria : touaba

akornak egh lopaſaerth. || iſtennek igaz itelethe zerent: iſraelnek **151** fiay kőzől: az ellenſektől harminch hat embőrők vagatanak le: minth Ioſue kőnuebe wagon megh irua touaba eǵ baluan Imadaſert huzonharom ezőr embőrők vagatanak le: mint moiſeſnek maſod kőnuebe vagon megh irua: Ime azert mind ezőkből megh erthetitők: mel igőn megh gőtri uala regőn iſten az binőketh. Ame az mi elſő zilenknek eǵ binőkert: tudniamint az engedetlenſeknek bineiert: őt ezőr eztendek smegh annal touab: Az ſamborok iſtennek zinenek lataſatol ki rekeztetenek *Sed postquam virgo maria deum concepit*: de minekutanna az zyz maria az iſtenth mehebe fogada: es zyle: Mikoron ſok binők: es tőbek hodnem regőn maſtaan bőuőlkőgenek: ez wilagon: tudniamint baluan Imadaſok: waraſlaſok. karomlaſok: keuelſegők: ragalḿaſſagok: es az termezeth ellen ualo binők es de maǵa az iſten mind nagh ergalmaſon el war: hoǵ az binőkből ky teriőnk: erről ira zent pal apaſtal: || titus piſpőknek: Megh ielőnek az mi iduőzőithő iſte- **152** nunknek kegelmeſſeke: nem az mi igaſſakunknak miuelkődetiből: de az ő ergalmaſſaǵa zerent iduőzithe minketh: Azert halakat agunk iſtenek: mert azzonunk marianak miatta: az ő ergalmaſſaka vagon nemzetről nemzetre: őtet felőkőn *Octaua stella in corona beate virginis dicitur triumfacio*: Niocadik cillak azzonunknak coronaiaba: mondatik gőződelőm vetelnek: kiről őrőluen dićekődik azzonunk az ő diceretibe: es vǵmond *fecit potenciam in brachio suo* ꝛc. tőn hatalmat az ő kariaban: el tekozla az keuelőketh: az ő zyuőknek elmeietul: byzonaual az zenth iraſba: az iſtennek karia mondatik iſtennek fianak: Mert mikepen embőr celekődik mindőt kariaual: ezőnkepen az iſten az ő igeienek miatta: az az fianak miatta tőn mindőnőketh: erről ira zenth Ianos *In principio erat verbum. et Infra: omnia per ipsum facta sunt* kezdet||be uala az **153** igie: es alab ugh monda mindőnők ő attala lőnek: ez ő kariaba az az fiaba: az attia iſten tőn nagh hatalmat: Mikoron megh ǵőze az őrdőgőt: ki embőri nemzetőt biria uala: vǵmonda touaba azzonunk *dispersit superbos mente cordis sui* el tekozla az keuelőketh: az ő zyuőknek elmeietől: Vǵ mond azzonunknak ez diceretin az cirillus piſpők: ez igey azzonunknak ertendők: az őrdőgőknek ſeregőkről: Mert ezőket: kegőtlenkőduen ez fődőn: vrunk ez vilagra Iőuen el tekozla: Azert az zyz maria meltan ez gőződelőm vetelről dicekődik: mert ő miatta: es ő vereből fel wőt teſtnek miatta:

vr Criſtus ieſus az ellenſegőt megh gőzye: Vǵhogh Imar be töt
iſtennek mondaſa az zyz mariaba: melleth megh ira moiſes elſő
kőnuebe monduan *ipsa conterret caput tuum* ő ronthia megh az the
feiedet. mert az zyz marianak miatta: fianak attala: őrdőgőknek
hattalmaſſagok megh tőretek d e e z m e l l e m o n d h a t n a t o k:
154 Mikepen: az zyz‖marianak miatta: mondatik őrdőknek hatalmaſ-
ſaga megh tőretnek leni: mikoron laſsok meg maſtes: nagh ſok
embőrőkőn hattalmaſſakot wallaniok: mert megh az kőrőztienők
kőzőles ſokakba be buik: es őketh ǵőtri: nemelieketh keǵek kőző-
lők elmeiőkbe wakut megh: Azert ezőkből kőuetkőzik es lattatik:
hogh ſemibe nem tőrettetőt leǵőn megh az ő hattalmaſſaka e z
k e r d e ſ r e i m i ǵ e n f e l e l ő k e n a z z e n t h doctoroknak mon-
daſok zerent: hoǵ urunknak kenzenuedeſenek miata: mel kent
zenuede az teſtbe meleth az zyztől fel uőn: zabadittatank megh
őrdőknek hattalmaſsagabol: mint urunk monda az zent euange-
liomba: zent Ianos iria euangeliomanak tizőnkettődik rezebe:
Nunc princeps huius mundi eicietur foras Maſtan ez vilaknak feie-
delme: az az az őrdők ky vettetik: oka keǵek miert buik nemel
embőrőkbe az őrdők imez: mert az binnek miatta neki hattalmat
adnak raithok. Erről monda zent ieronimus doctor. kor az ak
155 ellenſek: ſenkit megh nem ‖ gőzhet: hanem cak az akarot: hat
ebből megh teccik: hogh az zyz marianak miatta: ol iǵőn megh
tőrettetőt őrdőknek hattalma: hogh ő ſenkit megh nem ǵőzheth:
hanem cak azt: aky neky engied *Nona stella In corona beate vir-
ginis dicitur exaltacio* killencedik cillak az zyz marianak korona-
iaba: mondatik fel magaztalaſnak: ezert monda azzonunk az ő
diceretibe *deposuit potentes de sede: et exaltauit humiles* le uethe az
hatalmaſokat az zekből: es fel magaztala az alazatoſokath: ez ha-
talmaſok walanak az keuel anǵalok: kiket vriſten az menei zekből
le uethe: es az alazatoſſok Az ol embőrők: kik az penitencianak
tartaſaba magokat megh alaztak: ezőketh az keuel angaloknak
helőkre magaztala fel menorzagba t o u a b a le uethe az iſten az
keuel ſidokat: kik ualanak az profetaknak mondaſiba es az tőr-
uenbe hatalmaſok: hagiuan őketh az ő erdőmőkből az teuőlgeſnek
melſegebe. es fel magaztala az alazatoſſokath: az az az pogano-
156 kat: kik az apaſtaloknak ‖ predikacioiokra az kőrőztien hitre tere-
nek: Auagh keǵek az hatalmaſokon: ertethetnek ez vilagy kegőt-
len feiedelmek: es mind azok: kik az binnek tetelebe hattalmaſok:

kiketh vriſten az fel uőt embőrſegbe: az vtoſo itelletbe mikoron
megh iteli ez vilagot: alaueth pokolnak fenekere: es fel magaz-
talia az alazatoſſokat: az az kik eth ez vilagon vriſtent alazatoſ-
ſagal zolgaliak *quia qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat
exaltabitur* Mert vrunknak mondaſa zerent: zent lukać iria: Valaki
maǵat fel magaztalia megh alaztatik: es vizont valaky magat
megh alazia fel magaztatik: Azert mongia az tiztőlletős beda
doctor: le uethe az hatalmaſokat az zekből: es fel magaztala az ala-
zatoſſokat: Mert ez vilaknak kezdettytől fogua: nem zőntenek el
veznie az keuelők: ſem zőntenek az alazatoſok az zent hitbe nia-
iaſkodok fel magaztaltatnia D e m o n t h a t n a t o k e z m e l' l' e
Mizikſek wot az zyz marianak az ő diceretibe arrol őrőlnie: es
vigadnia: hogh le vetőtte az hatta||lmaſokat: es fel magaztaltha 157
az alazatoſſokat: erre en Imigen felelők ty nekthők: hogh az zyz
maria meltan dicekődik erről: mert ő benne es ő attala niluan
megh tanitha minketh vriſten: ielőſben vrunknak embőrre lete-
lebe: hogh az keuelſek igőn el tauoztatando: es az alazatoſſak
igőn hozank őlelendő: Megh tanitha kegek ielőſben imez haromba
Primo in hoc quod deus se in ipsa summe humiliauit előzőr ebben:
hoǵ az iſten ő magat az zyzban igőn megh allazia. mert az alla-
zatoſſak kirali Iozak: es menei laitoria zent bernard doctornak
mondaſa zerenth: zikſek wala hogh az iſten ki mindőn lelki Ioza-
gokkal telles: Az allazatoſſagnak Iozagara tanitana: es megh ielőn-
tene maǵaba: Meleth megh es tőn: Mikoron az zyznek mehebe
be zala: e s m i k o r o n u o n a m i n d ő n ő k n e k v r a lőn min-
dőnőknek zolǵaia: megh alazuaan magat mind az teſtnek fel ve-
teleik: es mel' megh ennel naǵob: mind az halalik: es az kőrőzt-
nek halalaik. erről monda zent pal eǵ leuelebe. ſemie teue magat:
az zolganak abrazattiat fel ueue: lőn engődelmes mind halalik: es
mind az kőrőztnek hal||alaik *secundo in hoc quod humilitatem exal-* 158
tauit Maſochor megh tanitha minketh vrunk az keuelſeknek el ta-
uoztataſara: es az zenth alazatoſſaknak hozank őleleſere azzo-
nunkba imebbe: hoǵ az alazatoſſakot fel magaztal'a mindőnőknek
főlőtte akkoron: mikoron az mi termezetunketh: mindőn angeli
termezetnek főllőtte: zent attianak Iogara helhőztethe: Vgian
ezőnkeppen alazattos aniat es: Mindőn angaloknak es zentőknek
főlőttők fel magaztala O zenth alazatoſſagnak Iozaǵa: mel el nagh
fel magaztalaſt erdőmle *tercio in hoc quod superbos angelos* ꝛc. har-

maćor megh tanitha minketh az alazatoſsaknak hozank őleleſere
imebben: hogh az keuel angalokat: es ſidokath: nagob rezere kar-
hozatba hagia: es az alazatoſſokath: tudniamint az apaſtalokat:
tanituanokath: kik ol minth megh vettettek valanak: hattalma-
ſoka teue: Mert zenth pal iria: ez vilaknak el vetőthſeget valaztha
159 vriſten: hogh megh || gialaza az hatalmaſokat: Azerth meltan
dicekődik az zyz maria Mind ezőkről: mikoron azt monda. leuethe
az hattalmaſokat az zekből: es fel magaztala az alazatoſſokath O
azert keuel zyzek: gondoliatok megh iſtennek iteletħet: Merth
Im haliatok hogh az zyz marianak mondaſa zerent: leue-
thőtte az keuelőketh: es fel magaztaltha az alazatoſſokath: Azert
tauoztaſſatok el az keuelſegőt: es őlelietők hozatok az zenth ala-
zatoſſagoth *decima stella in corona beate virginis: dicitur refectio
sezt fidelium* tizedik cillak az zyz marianak koronaiaba: mondatik
hiuőknek megh elegőiteſenek: Azert monda azzonunk az ő dice-
retibe *Esurientes Implenit bonis* Az ehőzőketh be tőte Iokal: es
az kazdagokath heiaba: auagh heuan boćatha: Vgmond azzo-
nunknak ez mondaſan: az baſilius neuő doctor: Az ehőzők az po-
ganok: ehőzenek azert mert az iſteni malaztot telles ziuőkel
160 keuanak: erchetők regőn || kiket vr criſtus be tőthe lelky Iokal.
Az kazdagok azok: kik az bodokſagot vetőttek az teſtiekbe: es ez
fődiekbe: minemők valanak az reǵ poǵan bőchek: es az [ok] wttan
killőmb killőmb eretnőkők: kiket vrunk bocitha hiuan: Mert zent
pal apaſtalnak mondaſa zerenth *deum non glorificauerunt* iſtent nem
dicőitőttek: de el fottanak az ő bőceſegőkbe D e m o n t h a t n a-
t o k e z m e l l e Miert illőt az zwz marianak erről dicekődnie:
olminth ő benne wot uona: hogh az iſten az [iokath] ehőzőketh Io-
kal. telleſitőtte be: erre imigen felelők en: hogh az zyz mariath
azert illethy uala ez: mert az iſten ő tőle ueue fel mind az vert:
mind az telles teſtőt: melet ada az hiw kőrőztenőknek ettelől es
ittalul: őrők iduőſſegőkre: es ez zentſegnek vetelenek miatta az
bodokſagot: ehőzőketh be thőty vriſten az menei Iokal. Ezert
monda az artatlan Criſtus ieſus zent Ianos euangeliſta irya V a-
l a k i e z y e s i z a a z e n t e ſ t ő m e t es verőmet: en bennem
161 lakozik: es || en ő benne: Azert az zyz maria erről dicekődik: hogh
ő tőle ueue azt fel. a mit az otari zenthſegbe nekunk hagia *vnde-
cima stella In corona beate virginis dicitur suscepcio* tizőn eǵedik
cillak az zyz marianak coronaiaba: mondatik az valaztattaknak

vetelenek : ezert monda azzonunk az ő diceretibe *suscepit israel*
puerum suum ꝛc. veue ifraelt az ő giermőketh : megh emlekőzuen
az ő ergalmaffagarol : veue mondam ifraelt : az ő giermőketh : mi-
kepen alazatos es tiztha giermo̊keth : Mert az kifded giermőkők
alazatoffok es tizthak : Monda azert azzonunk ez diceretőt ennek
ki Ielo̊ntefere : mert az iften cak azokat vezy eth ez wilagon ma-
laztiara : es Iőuendőbe az dicőffegre : akkik alazatoffok es tyzthak:
ezth Ielo̊nthe ky wrunk az zenth euanǵeliomba : mikoron monda
zenth mathe iria *Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruli*
hanem ha cak megh terendőtők : es leztők mint az kifded gier-
mo̊ko̊k. be nem mentők menorzagba : || az malaztot keǵek eth ez **162**
Vilagon. es Iőuendőbe az dićőfegőt azzonunk attal walhattiok:
erről mongia zent anfelmus doctor O bodok zwz maria : mel nagh
zolgalattal tartoznank the nekőd : mert the attalad waliok az
criftuft attiankfiaul : te attalad waliok őrőkfegől az menorzagot
es : Azert meltan az bodok zyz maria erről dićekőduen. halakat ad
vriftennek telles embőri nemzetnek kepeben *duodecima stella ac*
vltima in corona beate virginis dicitur complecio tizőnkettődik cillak
es vtofo : az zyz marianak coronaiaba : mondatik az ifteni igere-
tőknek be tellefődefenek : azert monda azzonunk az ő diceretinek
veǵebe *sicut locutus est ad patres nostros* Mikepen zola a mi attiaink-
nak abrahaamnak : es az ő magainak mind őrőke : ezt azzonunk
azert monda : mert az iftennek igerety az embőri termezetnek fel
vetele felől : vrunkba megh marad őrőke : mikoron az embőri tefth
az iftenfeghőz egeffitetuen. megh maraǵon őrőke t o u a b a || vgian **163**
niluan monǵa : Abrahaamnak es az ő maganak : ezert mert vriften
kiualt kepen zolt uala vrunk felől neki : es iǵerthe uala vrunkat
neki : akoron mikoron iftennek parancolattiara : akaria uala fiat
Ifaakot megh aldoznia : Am vǵmonda vriften neki : moyfes Iria
elfő kőnuebe *per meipsum Iurani. multiplicabo semen tuum* ennőn
maǵamra megh efkőttem : megh fokafithom az the magodat : mike-
pen az eknek cillakit : es az tenǵőrnek főuen zőmith : vgh monda
vegre : megh aldatnak az the magodba ez főldnek mindőn nepey :
ezert mert enǵedel az en parancolatomnak : mel igekbe igere
vriften abrahaamnak vrunkath : Mert abrahaamnak magaba az az
vrunk criftufba : mindőnnepek az az mindőn nepek kőzől nekiek :
megh aldatnak : tudniamint az vtofo iteletbe : akoron mikoron azt
mongia vrunk *venite benedicti patris mei* Gertőkel en attyamnak

aldotty: ez keǵek be telleſődet az zyz mariaba: ky urunkat zile:
164 Azert az bodok zyz maria: ez ő diceretebe erről || nagh őrőmel
halakat ad vriſtennek O azert bodoſagos zyz maria O dicőſſegős
edős maria: Minemő halakat agunk tenekőd: es minemő dicerető-
keth tegunk the nekőd. Mikoron the attalad enne ſok Iokath wal-
iunk O wayha akoron Ielőn uotam uona: Mikoron ez diceretőt
enőkled: byzon en es weled eǵetőmbe terdeimre le eſuen: enőklőt-
tem uona: es mondottam vona Magaztalia az en lelkőm vrat:
amen.

Harmad tanuſaktok lezőn iſtenbe zerelmes
hugaim: az megh latogataſnak modiſsagarol: Mint lato-
gata megh azzonunk zyz maria erſebőt azzonth: Vgh oluaſtatik
azert. Mikoron azzonunk maria zent fiat mehebe fogatta uona: es
gabriel angaltul megh ertőtte uona. hogh rakonſaǵa erſebőt az-
zones magzatot fogadot uona: es az magzat mehebe hat honapy
uona: zenth lelők iſtennel telles leuen: kezde gondolnia: hogh az
kit erſebőt azzon mehebe fogadot: zent fianak ellőtte Iaro uona:
kezde azert őtet zenth lelők erre Intenie: hogh fel kelne: es erſe-
165 bőt || azzonth megh latogatna: es az ő zenth fianak ielőn uotaual:
erſebőt azzonnak mehebe ualo fiat megh zentőlne *aduertite ergo
quam humiliter* Veǵetők ezőtőkbe azert: mel alazatoſſon ker aldo-
maſt: az el meneſre: az ő iegőſſetől zenth Ioſeftől. melet megh
nieruen: menorzagnak keralni azzonia: ki mene nazeretnek wara-
ſabol: Ieroſalem fele egnihan zyzekel: Gondoliatok meǵ O hiv lel-
kők: mel alazatoſſon meǵőn es aietatoſſon: feie le haituan: zőmey
le figeztuen: az főd fele: Imadkozuan: es iſtenth diceruen: Meǵőn
uala keǵek mezitelen labbal: ezert hogh maǵat zabna az regula-
hoz: meleth az ő zenth fia adando wala az apaſtaloknak O mel
igőn az ő ziw őruőndőzuala Iaruan: es iſtennek fiat me-
heben wiſſeluen: hizőm hogh az nagh őrőmnek miata: az hozu
wtnak ſemi faradſagat nem eſmeri wala: de zent lelőknek malaz-
tianak edőſſegeuel telles leuen: ſietetőſſegel: es nagh widamſagal
meǵőn wala O en lelkőm: ha akoron ielőn uotal uona: mit tőttel
166 uona? hizőm hogh az zyz marianak labainak niomdokith: || őruőn-
detős kőnhullataſſal megh apolgattad uona: es zyuednek naǵ
őrőmeuel Imezt mondottad uona: Aldot uaǵ the zyz mindőn
hatho iſtennek ania: es aldot a the mehednek ǵőmőlche *Quid
dicam plura* mit mongiak thőbeth: mene az zyz maria elezteb ier-

ſalomba iſtennek templomaba: es ot vrat Imaduan: es vrnak hala-
kat aduaan: Indula zakariaſnak haza fele O bodok erſebőt azzon:
Minemő almat latal az el mult etzaka: almadade? hoǵ nekőd
ellen ielős vendegid mennenek: tudnia minth az Criſtus iſtennek
fia: es az ő zent ania: anǵaloknak azzonia *Itaque intrauit domum*
maria Elbemene azert azzonunk maria zakariaſnak hazaba: es kő-
zőne erſebőt azonnak monduan: őrőmőd leǵőn nekőd mindőnko-
ron: en zentſegős rakonſaǵom: Erſebőt azzon keǵek hogh halla
azzonu*n*knak kőzőnetet: zent lelők iſtennek malaztia azzonunk-
nak zauabol az ő mehebe zaluan: megh inditha az || kiſded gier- **167**
mőkőt: tudniaminth zenth Ianoſt: vǵ mond az magarazo iraſ: Az-
zonunknak zauath elezteb halla erſebőt. de az malaztot hamarab
erze zenth Ianos: eſmeruen azert zenth Ianos vrunkat anianak me-
hebe Ielőn lennie. őrőle: es Imada: es kit zauaual nem valhatha:
őruőndetőſſegenek mogiaual walla *Mox igitur elisabet repleta est*
spiritu sancto legottan kegek erſebőt azzon be telleſődek zenth
lelőkel: es terdire le eſuen: azzonunknak kezeit foga. ez utan
megh őlelǵethe: es apolgatha O zyz marianak edős apolgataſy O
erſebőt azzon: erzőttele wala [wo] ha ziuednek naǵob őrőmeth?
lelkődnek nagob wigaſagat? minth ez eǵ wttal h y z ő m h o ǵ a z
z y z m a r i a n a k lehellethe erſebőt azzonnak zaiaba be menwen:
az ő zyueth attal Iarya. es iſteni edőſſegel be tőthe: wgannera
hogh erſebőt azzon: magat megh nem tirhete: de nagh zoual feľ ||
kaitha es monda: Aldot uagh the azzonoknak kőzőtte: es aldot az **168**
the mehednek ǵőmőlche: es honnetan vagon ez ennekőm? hoǵ Iőiőn
az en vramnak ania enhozam *ecce enim vt facta est vox salutacionis*
tue: Mert Ime hogh lőn az the kőzőnetődnek zaua az en fileimbe:
őruőndőze az kis giermők az en mehembe: es bodok wagh ky hit-
tel: tudniamint az angalnak: mert megh tekelletnek the benned:
mellek monduan wannak tenekőd wrtul G o n d o l i a t o k m e g h
m e l n a g h u a l a erſebőt azzonnak zyuebe az wigaztalaſnak edőſ-
ſeǵe: az iſtennek fianak: es az ő anoknak Ielőn uotokbol: tehat
az bodok zyz maria iſtennel telles leuen: Nem fel emelkőduen: az
az hiw dicőſegnek miatta: de Ionkab magat megh alazuan: es
mindőnőketh iſtennek tulaidonituan: terdeire le eſuen: es kezeit
őzue teuen: Nagh vidam arcaual kezde iſtennek halakat adnia. es
nagh zoual kezde mondani *Magnificat anima mea dominum* Magaz-
talia az en lelkőm vrat: es vig||ada az en lelkőm: az en Iduőzithő **169**

iſtenőmbe: es mind az tőbit es wegik el monda: ennek wttanna
megh marada azzonunk erſebőt azzonial harom honapik: foglaluan
enne Időnek alatta magat erſebőt azzonnak zolgalattiaba. e s b e-
z e l i u a l a e r ſ e b ő t a z z o n n i a k azt: mint az angal hozia
menth. es mit neki zolth: es mint iſtennek fiat mehebe fogatta:
es hoǵ faidalomnal kil mehebe wyſſelne: es touaba: minth az ő
fianak miatta: az profetaknak mondaſok zerent: ez wilak megh
wona waltando A z h a r o m h o n a p b e t e l u e n Azzonunk erſe-
bőt azzontul el bucozek: es nagh alazatoſſaǵal esmeth az zyzekel
egetőmbe: zakariaſnak hazatul: tere nazaretbe: zenth Ioſephnek
az ő Iegőſſenek hazahoz: No azert criſtuſba zerelmes hugaim:
Mind ezőkből tanuliatok megh: minemő zeretettel keliőn zolgal-
notok az zyz mariat: kit hallatok nagh zerettettel zolgaltnak leni
170 erſebőt azzonth: az ő rakonſagat: kith ha tyztha ziuel || teztők:
az iſteni malaztot erdőmlitők: kinek Miatta lelkőtőkbe megh zen-
tőltetők: mikepen zenth Ianos es megh anianak mehebe megh zen-
tőltetek: es az eredet bintől megh tiztutatek: vrunknak es zenth
anianak Ielőnuotokbol: es touaba az bodokſakba: keralne azzonnia
eś koronaztattathattok: Mert az Io es tiztha zyzeketh: vriſten
menorzagba: zaz koronaual koronazia megh: mint vrunk monda
az zenth euangeliomba *O igitur virgo benedicta: O domina glorio-
sissima:* O azert aldot zyz maria O dicőſſegős azzonom zyz maria
O edős azzonom zyz maria: elmeieuel ki foghattia megh? es niel-
ueuel ki ielőntheti ki? az the nagh meltoſagidat: malaztidat: es
lelki Iozagidat: bizon ezőknek ky ielőnteſebe el fogiatkozik: nem
cak embőrőknek nieluők: de megh az angialoke es: kerlek azert
tegődet: hogh az the edős fiadnal legh eſſedőző miertunk: es ez
vilaǵon nieried malaztiat: Iőuendőbe zent orzagat amen.

.1.5.32. ||

K e z d e t i k   u r n a k   n e u e b e   a z z o n u n k m a r i a n a k m e g h
t y z t u l a t i a r o l   e ǵ   z e p   e s   a i e t a t o s   p r e d i k a c i o   m e ľ
h a r o m   r e z b e   l e z ő n

E l ſ ő   r e z e   l e z ő n Azzonunk marianak: megh tyztulaſſa-
nak alkolmas uotaroľ k e r d i k a z e r t ez meľľe az zenth doctorok
hogh ha [a] zikſegh ualae azzonunk marianak: az megh tyztulaſ-
nak tőruenet fel uenni: auaǵ nem Ez kerdeſnek megh erteſere:
reia felel: eǵ zent iraſbeli meſtőr: maroi ferenć es ad ket zep
tanuſagot e l ſ ő   t a nuſagh imez: hog azzonunk maria iſtennek
zent anya: az megh tyztulaſnak tőruenenek fel uetelere: nem
uala kőteles: ezt kegek megh ertheťők harom okoſſagbol e l ſ ő o k
uetettetik: urunk Criſtus felől: mert uǵ uagon megh iruan: az ća-
zari kőnbe: hoǵ az kiral: neem kőteles az tőle zőrzőt tőruenre
de ez megh tyztulaſnak tőruenet: iſten zőrzőtte ua‖la: es attauaľa 172
embőrőknek: hat eből kőuetkőzik: hoǵ azzonunk fya felől: ki by-
zon iſten uala: nem uot kőteles: az meǵ tiztulaſnak tőruenenek
felueteľere M a ſ o d i k o k uetettetik az ańa feľől: az az azzonunk
maria felől Mert uǵ mondnak doktorok: zőmőnkel es latiok: hoǵ
ſemi meǵ nem tiztittatik: hanem ćak az zeplős: es fertelmes alat
De azzonunk maria: mindőnőſtul fogua tyztha uala: mind az eredet
bintul: mind az boćanando binőktőľ: mind halalos binőktul hat
eből kőuetkőzik: hoǵ ő őmaǵa felől ſem uot kőteles: az meǵ tiztu-
ľaſnak tőruenenek fel uetelere h a r m a d i k o k uetetik az tőruen
felől Mert uriſten az meeǵ tyztulaſnak tőruenet: haual atta uaľa ky:
uǵmondot uala: *leuitici duodecimo* Az azzonialat: ha ferfiuv magtul
fyat fogadanť: zeplős lezőn: es zikőlkődik az megh tiztulaſra: de ‖
azzonunk maria: urunk criſtuſt: nem fyrfivtul: de zent lelőktul 173
fogada hat az iſtentől ki adot tőruen: ſem kőtelezte őtet az meǵ
tiztulaſra: es nem zikőlkődőt annak feluetelere: ſem fya felől:

ſem maǵa felől: ſem az tőruen felől Maſod tanuſaǵ kyt
mond az maroi ferenć doctor ez kerdeſre: imez hoǵ
Iolleth azzonunk: ne zikőlkődőt legőn az megh tyztulaſra: mint
megh mondatek: de maǵa alkolmas lőn felueni: harom okaert
elſő oka'ert az iſteni tiztőlletert Mert ebben: hoǵ azzonunk az
meǵ tiztulaſnak thőruenet felueue: uriſtent ket keppen tiztőle elſő
keppen: mert engeduen az tőruennek: meǵ mutatta: hoǵ ez megh
tiztulaſnak tőruene: igaz uona: es moiſeſnek attala iſtentul adatot
uona Mikepen ame urunk Criſtuſes: iollehet hoǵ: az kőrnől metel-
174 kődeſnek tőruenenek fel uetelere: ne || zikőlkődőt legőn: de
maǵa fel ueue: hoǵ ebbe meǵ mutatna: mert az tőruen igaz
tőruen uot: es iſtentől adattatot uot Maſkepen tiztőle: azzonunk
maria: az meǵ tiztulaſnak tőruenenek fel uetelebe uriſtent Mert iol
tugia uala: zent lelőktől meǵ tanutatuan: hoǵ ha feel uenne: ebe az
profetaknak mondaſi be teleſődnenek Az tőbi kőzőt kegek: ez mai
napon ket profetaknak mondaſok teleſődenek be előzőr be tele-
ſődek az aggeius profetanak mondaſa: *aggei:* II: holot uǵ oluaſ-
tatik: hoǵ mikoron az babiloniabelieknek miattok: ieruſalembe
az iſtennek temploma: el tőrettetőt uona: zorobabel kiralnak
miatta: eſmet megh epőttetek: ielőnek azert ur aggeius profetanak:
es monda neky uaǵone ualaky tikőzőletők: hoǵ ky lattauona ez
175 templomot: az ő elſő dićőſegeben Mon||da touaba: Meǵ eǵkeues
idő uaǵon: es el Iő az mindőnőktul keuanatus: es be tőtőm ez
hazat dicőſſeǵel: naǵob lezőn ez meǵ epőttetőt templomnak vtoſo
dicőſſeǵe: az ő elſő dićőſſegenel ez profetanak mondaſa: ma tele-
ſődek be: ualion ki uala az mindőnőktől keuanatus: hanem cak
urunk Criſtus: ky ez mainapon uitettetek zyz aniatul: ez tem-
plomba: kiről uriſten zola az profetanak atala: lőn touaba ez
templomnak utoſo dicőſſeǵe: nagob az elſőnel előzőr imeuel:
mert eth ez temploma tartatek fel azzonunk maria: es eth fogada
az V zizeſſeǵet uriſtenek Maſoćor mert: eth codalatos kepen
iegzetek az zent ioſefnek: es eth gakorta iſtennek angalitul uigaz-
taltatek harmaćor mert: urunk Criſtus: tizőnket eztendős ko-
raba: eth ez templomba talaltatek megh: es eth gakorta: az
nepet tanuta: es ſok codakat tőn Ime azert ſokal naǵob lőn: ez
176 templomnak az ő utoſo dicőſege: az elſőnel Maſoćor || be tele-
ſődek ez mainapon: az malakhiel profetanak mondaſa es: *Mala-
khielis tercio capitulo:* uǵ monda uriſten: Ime en el bociatom az en

angalomat : az az kőröztölő ianoſt : ki mondatik angalnak : Nem
termezeteből : hanem tiztiből : úǵmonda touaba : es hamar
el Iő az ő templomaba : az uralkodo : kyt ti kereſtők: mert
urunk criſtus kőröztölő Ianoſnak : el Iőuetenek utana : ottan
hamar el Iőue : ez uilagra : es ma uitetek : edős anatul az
templomba ez azert elſő oka : miert lőn alkolmas azzonunk-
nak : az megh tiztulaſnak tőruenet fel ueny Maſodoka'ert
alkolmas lőn felueni : őrdőknek ǵalazatokert Mert megh eſmerte
uala : azzonunk maria : zent lelőktul : hoǵ ha ez meg tiztulaſnak
tőruenet : feel uenne : eből őrdőgh megh ǵalaztatnek Mert emiat
mind az ő zizeſſeǵe : mind urunk Criſtuſnak byzon iſtenſeǵe : őr-
dőktől el eneztetnek : hoǵ az mi ualtſagunk megh ne bantatnek : ||
mert uǵ mond. iſidorus doctor hoǵ ha pokolbeli őrdőǵ : byzonſa- 177
gal megh eſmerhette uona : urunkat iſtennek leni. az ſidok attal :
ſoha őtet megh neem fezittette uona : es ekkepen az mi ualtſagunk :
meǵ bantatot uona : ha kegek azzonunk az meǵ tiztulaſra nem
ment uona : ky kelőt uona ielőnteni embőrőknek : hoǵ az ziles
utan : zizen meǵ maradot : es ez miat : mind embőrőknek : es mind
őrdőgőknek : ky ielőnt uona az ő fianak iſtenſeǵe De ha mon-
dana ualaky Nem de nem eſmerte ualahoǵ : pokolbeli őrdőǵ :
hoǵ azzonunk : az zileſnek uttana zizen megh maradot Ez
kerdeſre felel zent tamas : es úǵmond : hoǵ pokol beli őrdőǵ :
az ő termezeteből : ſokat meǵ tudhatna : es eſmerhetne : ha az
iſteni hatalomtul meǵ nem tiltatnek Megh tiltatek azert iſtentul :
az zileſnek mogianak meǵ tudaſſatul : hoǵ az mi ualtſagunk meǵ
ne bantatnek : Meǵ tiltatek tuaba || iſtennek anǵelitul es : kyk nem 178
hadnakuala : az zizhőz kőzelǵetni Mint ez meǵ peldaztatek o
tőruenbe : ſalamon kiralba *canticorum tercio capitulo :* holoth uǵ
oluaſtatik : hoǵ ſalamon kiralnak agiat : hatuan erős feguerős ui-
tezők : őrizik uala : az eieli felelőmert Pelda uala ez : az ſalamon
peldaza uala : urunk Criſtus ieſust : ſalamonnak agia : azzonunk
mariat : kinek mehebe : urunk criſtus kilenć honapik : keduefőn
nuguek Az erős uitezők : peldazak iſtennek anǵalit : kik azzonun-
kat zőnetlen őrzek : az eieli felelmektul : az az őrdőgőktul Har-
madoka miert alkolmas lőn azzonunknak : az megh tiztulaſnak
tőruenet : felueni az mi tanuſagunert : mert ebbe tanuta minket
azzonunk : az alazatoſſagnak : es tiztaſagnak iozagira : ha azert
azzonunkal az menei templomba : be akarunk || menunk : uele 179

eǵetoͦme magunkat meǵ kel alaznunk: es teſtoͦnnek lelkoͦnknek: tiztaſagat kel ualanu*n*k Mert kiloͦmben az menei templomba: nem mehetunk. eroͦl monda zent ianos: lataſarol irt koͦnuenek huzonegedik rezebe: ſemi zeploͦs alat: be nem megoͦn oda: az az az menei templomba Ez harom oka'ert loͦn: azzonu*n*k marianak: az meǵ tiztulaſnak toͤruenet fel ueni: kyre Maǵa nem zikoͦlkoͦdek: mint edefel meǵ mondatek: *et tm de primo*

Ez predicacionak maſodik reze lezoͦn ez mai p*ro*ceſſiorol kerdik azert doctorok Mioka ennek: hoǵ ania zent eǵhaz: ez mai napon: eǵoͦ zoͤuendoͦkoͦkel es giertiakal: iar proceſſiot: meleth eztendoͦ attal: eǵeb nap nem tezoͦn Ez kerdeſre felelnek azon zent doctorok: es uǵmondnak: hoǵ ezt ania zent egihaz tezi: negokaiert eloͤzoͤr Az regi teuoͦlgoͦ zokaſnak: el tauoztataſanak okaiert: mert az romabelieknek: mikoron meǵ poganok uonanak: eleten zokaſok uala: hoǵ az bodogazzon haua-
180 nak || elſoͦ napinak eielin: zeuendoͦkoͦket: es ǵertiakat eǵetnek uala Az ſebrue neuoͦ iſtenazzonak tiztoͦſſeǵere: kyt oͦk mondnak uala: az mars neuoͦ iſtennek anianak leni: melet hadnak iſtenenek mondnak uala ezt keǵek tezik uala ezert: hoǵ az mars iſten hadnak iſtene: Az tiztoͦſſeǵert meleth anianak teznek uala ſebruenak: adna nekik elenſegoͦkoͦn diadalmat: Vgian ezoͦn napokba: zoktanakuaſa aldozatot teny: az pokolbeli iſtenoͦknek es: mint plutonak: kyt oͦk mondnak uala: pokolnak iſtenenek leny: hoǵ zileioͦknek: es ǵermoͦkoͦknek: es rakonſaǵoknak lelkoͦkoͦn koͦnoͦroͤlnenek touaba az romabeli azonok es: ez honak elſoͦ napinak eielin: faklakat eǵetnek uala ennek emlekoͦzetire hoǵ az proſerpina: mikoron uona igoͦn zep ziz: Az pluto pokolnak iſtene: megh keuana oͦtet: es el ragada: pokolba uiue oͦtet: es ot iſtenazzona teue: ezt meǵ ertuen proſerpinanak zilei: az erdoͦkoͦn: es berekekoͦn: egoͦ faklakal kereſek Mikoron azert: az romabeliek urunknak hitet feluoͦttek uona. ez gonoz zokaſt: megh ſem haǵ-
181 hattiak uala el || latuan ezt az ſergius papa: ez gonoz zokaſt iora ualtoztatta: hoǵ ez zokas bator helen maradna: de maǵa iǵ: hoǵ mas igekoͦzet alat tennek: hoǵ amit toͦttenek az poganſagnak alapatiaba: az baluan iſtenoͦknek tiztoͦſſegoͦkre: Az koͦroͦztienſegnek alapatiaba: eztendoͦroͦl eztendoͦre tennek: azzonunk ziz marianak tiztoͦſſeǵere: ez gonoz zokaſnak el tauoztataſaert zoͦrze: azert ania zent eǵhaz ez mai proceſſiot Maſod okaert zoͦrze azzonunk

marianak tiztaſaganak: ky ielönteſſenek oka'ert mert ualaky haluan: hoǵ azzonun*n*k az meǵ tiztulaſnak töruenet felvötte uelhetne ezt: hoǵ azert uötte fel: mert zikölködöt rea: hoǵ azeret meǵ mutaſa aniazent egihaz: mert arra nem zikölködöt: mert ö zep es fenös uot: az zent eletnek miata: mikepen az ǵertianak uelaǵa: ez maſod oka: miert iarunk ma egö zeuendökökel: es ǵertiakal proceſſiot h a r m a d o k a e r t ez mai proceſſionak peldazaſaert Mert azzonunk maria: az bodok ioſef: ſimeon: es az anna Iöuendö mondo azzon: tiztöletös proceſſiot tönek: es az ǵermök ieſuſt: ig uiuek || az tempſomb'a: ezönkepen mies proceſſiot iarunk: es 182
kezönkbe egö zeuendököt uiſſelönk: mel peldaza urunk criſtus ieſuſt Mert az zeuendökbe auaǵ ǵertiaba: harmak uannak: tudniami*n*t: az ǵertianak mechy: uiuza: es uilaǵa Ezökön peldaztatnak az harmak: melek ualanak urunk criſtuſba: az uiuz peldaza urunknak zent teſtet: Mert mikepen az mehek: az uiuzt tiztan ereztik: ezönkepen azzonunk maria urunknak zent teſtet tiztan ziſe: mindön ferfiv magnal kil Az giertianak mechy touaba: peldaza az ö zent lelket: mert mikepen az mech: az uiuznak alata el eneztetöt: ezönkepen urunknak zent lelke: az ö zent teſte alat Az ǵertianak uilaga keǵek: peldaza az ö bizon iſtenſeǵet: Meſ örök uilagoſſak: kiröl uǵmonda az böć *Candor est lucis eterne:* örök uilagoſſagna fenöſſeǵe: kin ielönte urunknak byzon lelket: Vǵ monda touaba *et speculum sine makula:* es zeplönelkiluało tikör: kin ielönte zent teſtet Vǵ monda touaba: *et imago bonitatis dei*: es iſtenek iouotanak abrazatia: kin ielönthe: az ö bizon iſtenſegeth || N e- 183
ǵ e d e s v t o ſ o o k a'e r t Iarunk proceſſiot: az mi tanuſagunkert Mert ebe hoǵ az proceſſioba: eǵö ǵertiat uiſelunk: kibe mondam hoǵ harmak talaltatnak: meǵ tanuttatunk mi: hogha iſten elöt; tiztaknak akarunk talaltatnu*n*k: harmakat kel magu*n*kba ualanu*n*k e l ſ ö t az bizon hitöt M a ſ t az io celeködetöt h a r m a d o t az eǵenös igeközetöt Mert az kezönbe egö ǵertia peldaza az hitöt: az io miuelködettel: es mikepen az ǵertia: az uilagoſſagnal kil: meǵ hotnak mondatik: ezönkepen az hit: az Io miuelködetnel kyl Az giertiaba ualo meć keǵek: peldaza az io miuelködetbe: az egenös igeközetöt: az az hoǵ ami Iot tezunk: cak iſtenre nezuc tegök: Iǵ teziuala az Iot: amaz eǵ nömös azzoń kiröl uǵ oluaſtatik «*exemplum*» V a l a e ǵ n ö m ö s a z z o n ki azzonu*n*k marianak: igön aietatos zolgalo leańa uaſa Ez haźa mellet: azzonu*n*knak tiztöſſe-

ǵere: eǵ zep kapolnat rakattatotuala: Meľet killo̊m killo̊m ke-
po̊kel: meg ekőſitőt uaľa Eth ez kapolniaba: naponked azzonunk-
nak tiztőſſeǵere: kaplaniaual miſſet mondatuala Mikoron azert:
ez mai zent napra Iototuona: es kaplania ielo̊n nem uona: lata
184 hoǵ ez mai zenth || Napon miſſenel kil lene: elbe mene az kapol-
naba: os ot azzonunknak kepe előt terdere le eſuen: kezde azzo-
nu*n*kat naǵſiraſſal kerni: Hoǵ ez mai zent napon: ne hadna miſſe-
nelkil lenie Ezo̊nkőzbe el zo̊ndo̊ro̊dek: es eletten lataſt lata tehat
ő uaǵon: eǵ iǵo̊n naǵ zep zent eǵhazba: mikoron az eǵhaznak
zepſeget codalna: ezo̊nkőzbe latha: hat be Io̊uenek keth zep ifiak:
kik kariokon hoznakuala: codalatos zep zo̊nego̊ket: kiket ko̊-
uetnek uala naǵ ſok ifiak: kyk mind iſtennek angeli ualanak Az
zo̊nego̊ket azert az otarnak előte: le teritek: Ennekutana latha:
tehat elbe Iő eǵ embo̊r: ky teue zőrbo̊l cinalt ruhauaľ uaľa fel
őtőztetőt: kit kőuetnek uala: naǵ ſok venők Ez kegek uala az ko̊-
ro̊ztőlő zent ianos: mind az patriarkakal es profetakal E z u t a n
l a t a hat eſmet be Iő eǵ: ki piſpőki ruhaualuaľa fel őtőztetőt: kit
ko̊uetnekuala: na[p]g ſok piſpo̊ko̊k: es egeb rendbeli nepek: ez
kegek uala zent petőr: mind az apaſtalokal: Martiromokal: es
185 confeſſorokal: ezők azert mind || az naǵ otarnak elebe: zepo̊n fel
alanak Mikoron ez azzon: ezo̊ket codalna: ezo̊nko̊zbe lata: tehat
elbe Iő eǵ iǵo̊n zep: koronas kiralne azzon: kinek arciaia fenlik-
uala: mint az fenős nap. kit kőuetnek uala zantalan ſok zizek: ez
kegek uala azzonu*n*k ziz maria: mind az ſok zizekel Ennek azert
az zentők mind ſeiet haitanak: es eǵ kirali zekbe naǵ tiztőſſegel
le iltettek M i k o r o n e z kiralni azzonnak: zepſeǵet codalna:
ezo̊nko̊zbe lata: tehat az ſego̊ſtiebo̊l kiiőue: eǵ ifv: hat nala ua-
ǵon eǵ o̊l zeuendo̊k: ez ifv azert: az zeuendo̊kbe. elezteb ada az
kiralne azzonnak. az utan az utan mind az zento̊knek: ez azzon-
nak es ada e n n e k u t a n a lata tehat: az ſego̊ſtiebo̊l el ky Io̊ue-
nek ket zo̊uendo̊k uiſſelő Ifiak: kamſaba o̊tőztettek. ezo̊k kegek
ualanak: zent lo̊rinć es zent vinche: Ezo̊k utan Io̊nekuala: ket fel
papok: ezo̊k ket anǵalok ualanak: Vegre oztan el ki Io̊ue: az pap
es: ez kegek uaľa urunk Criſtus ieſus: es az naǵ otarra fel alanak:
186 z e n t p e t o̊ r kegek: az to̊b zento̊kel egeto̊mbe: Naǵ || zouaľ: ez
mai zent miſet: az zent eǵhaznak ko̊zepo̊tte: el kezde M i k o r o n
a z e r t Iutottanak uona az offertoriomra: az kiralne azzon: mind
az zento̊kel: zeuendo̊ko̊ket: az otarra az papnak fel offeralak Az

azzon keǵek : nem akara az o̊uet fel uini : de maganak akara tartani tehat az kiralne azzon : el kilde eǵ ifiat : ki ez azzonnak anǵala uala : es parancoľa neki : hoǵ az azzonńal : az zeo̊uendőkőt az otarra fel uitetne : es ne hadna az papnak : az miſebe meǵ keſne : ha keǵek fel nem uinne : tehat ero̊uel kezeből ki uona Mikoron azert ſemikepen : nem akarna fel uini : de maganak akarna tartani: az anǵal : az zo̊uendőknek eǵik ueǵeth ragada : maſikat az azzon : kezdek azert : eǵmas kezeben tetoua uonia : ezőnkőzbe az zo̊uendők kette zagada : es ez azzon az lataſbol fel ebrede : lata hat az zo̊uendőknek egik ſottia : kezebe uaǵon : naǵ halakat ada azert iſtenek : es azzonu*n*knak : hoǵ ez mai || zent napon : nem hattak 187 uona miſennelkől leni Az zo̊uendők ſot keǵek : igőn haznos uala : mert o̊ miatta killőmb killőmb korok meǵ uigaznak uala Ez peldabol azert meǵ tecik : hoǵ az ziz maria : az o̊ aietatoſit : mindőn zikſegőkbe meǵ ſeǵiti : ez neǵ okat uetik azert doctorok. miert zőrze ańńa zent eǵhaz : ez mai zenth proceſſiot : azert aietatoſon kel Iarni

Kőuetkőzik imar ez p*re*dikaćionak harmadik reze mel az aietatos lelőknek igőn a'etatos Mikoron azzonunk maria : urunk Criſtuſt betlehembe karaćon eiel : ez uilagra zilte uona az ſtaloba Mondatik keǵek ſtallonak ezert : mert az uaraſnak barmi niarba : ebbe zoktak uala delőlnie : Vala keǵek ez haz : dauit kiralnak attiae : aſiſaie : az ſidok azert : cak tartiak uala : es mindőnőſtőlfogua nem hadnak uala el puztulnia : dauit kiralnak emlekőzetiert Eth ez hazba azert : az bodok ziz maria : meǵ marada : az kis ieſuſal : es az bodok || zent ioſefeľ : 188 mind ez mai napigľan Mikoron azert : ez mai napra Iutottanak uona : azzonu*n*k maria ueue urunkat : es az zent Ioſefeľ betlehemből : menenek ieruſalembe : hoǵ urnak parancolatiat be teleſitenek : ki azt parancoltauaľa : hoǵ mindőn azzoniallat : zileſetől fogua neguen napra : fiaual eǵetőmbe : ieruſalembe az templomnak aitoiara menne : es fiat adna az papnak kezeben : Az pap kegek : uiuen az germőkőt az otarnak eleiben : haľakat adna iſtenek : az ziletőt ǵermőkről : es ennek utanna : fel emelne az ǵermőkőt iſtennek elöte eztes parancoltauala touaba uriſten : hogha az azzon : ol kazdagh uona : tehat eztendős barant : galambot : es ǵerlićet aldoznek : ha keǵek zeǵen uona : ket galambot : auaǵ ket ǵerlićet aldoznek Miert keǵek hogh azzonunk igőn zeǵen uala :

nem aldozhata barannal: hanem ket galambal: auaǵ ket ǵerlice-
uel: mint zent lukać euangeliſta iria Otőruenbe keǵek eleten
189 zokas uala ‖ hoǵ az azzoni allatok: harom rendbe alnak uala az
templomba: legh elől alnak uala az zizek: Az utaan az őzuegők:
leǵutol oztan az hazaſſok Azzonunk maria azert az tem-
plomba be menuen: kezde gondolnia: houa alana Miert kegek
hoǵ ő bizon ziz uala: gondola hoǵ az zizek kőze alana Mikoron
azert oda alot uona: Miert hoǵ azok: keuel zizek ualanak: megh
utalak azzonunkat: ueluen őtet hazaſnak es nem ziznek leni:
kezdek azert azzonunkat pirongatnia: es eleten bezedel iletnie
the mikoron fiadat őledbe ualiad: mikepen uelőd te magadat: az
mi tarſaſagunkra meltonak lenőd: menel azert ennen: az te ho-
zad haſonlatoſokhoz tehat azzonunk maria: feiet le figeztuen:
zőmeit le ha'tuan: naǵ pirult arcaual: mene az hazaſokhoz: Azok-
es kezdek azzonunkat: bozzuntania: es imezt neki mondania the
keuel azzon uaǵ: mert előzőr nem akaral kőzinkbe Iőnőd: uǵan
ezert: mikepen zegennek: es el uetőt zőmelnek: nem akaranak
190 helt adnia Gondola azert imar hoǵ ‖ ha az őzuegők kőze menne:
azok őtet ionkab megh utalnak: ezert mert meǵ őzuegh nem uala
Naǵ alazatoſſogaſ azert: mene az templomnak: leǵ utoſo aitoia
mőǵe O bodok ziz marianak naǵ alazatoſſaǵa: es naǵ bekeſeǵe:
Ime menorzagnak kiralne azzoṅa: mikoron leǵőn mindőn azzo-
noknak főlőte aldot: aſ az utoſo helőn: ol mint nem uona melto:
embőrőknek tarſaſagok kőźe ezőn kőzbe Az fő pap zakarias:
kőrőztőlő zent Ianoſnak attia: az templomnak ſanctuariomiabol
ki menuen: es latuan azzonunkat fiauaſ eǵetőmbe: az aitomőgőt
alania: be telek zent lelőkel: es eſmere őtet leni ziznek: es iſten-
nek es embőrnek aṅanak: es legottan kezde mindőnőknek halla-
ſara: urunknak bizon iſtenſeǵet ualania Ezutan foǵa azzonunknak
kezet: es uiue az zizeknek kőzikbe: es ada ot neki mindőn ziznel
tiztőletősb helt: Imezt monduan: ez az ziz: kiről eſaias profetala
monduan: Ime az ziz fogad es zyl fiat Mongia uaſa es ez ziz-
191 nek ő fia ‖ iſraeſnek bizon meǵualtoia Ezt haluan az nep: iǵőn
codalkoznak uala raitha: Es megh marada azzonunk ot: az helőn:
mind zent fianak az paptul be muttataſaiglan. mint edeſel meǵ
mondatek vegre oztan zakarias: ez uallas tetelert az zidoktul
megh őlettetek Ezt ielőnte ki urunk: az zent euangeliomba: zent
mathe iria: monduan barakhiaſnak fianak: zakariaſnak uereiglen:

kit megh ŏletŏk az templom kŏzŏt: es otar kŏzŏt Az zenth ſi-
meon keǵek: mikoron uona igŏn koros: tudniamint: tŏb hod-
nem mint zaz eztendŏs: es uona teľles zent lelŏkel: naǵ aietatoſ-
ſagal kŏnŏrŏǵ uala iſtenhŏz: zŏnetlenuaľo imadſagiba: embŏri
nemzetnek ualtſaga'ert Feleletŏt uŏt uaľa kegek zent lelŏktul: hoǵ
adek halalt nem koſtolna: mignem megh latna vrnak criſtuſat de
ualion hol uŏtte uala ez feleletŏt: ez bodok ſimeon zent lelŏk-
tŏl: vǵmondnak doktorok: hoǵ ez zent ſimeon: mikoron uona
o tŏruenbe igŏn naǵ doctor: es oluaſna ecćŏr eſaiaſnak kŏnuet:
Iutha az igekre: holot ugmond eſaias Ime az ziz fogad: es zil
fiat: ezt ſimeon lehetetlennek uele: azert az ziz neuet tud||nia- 192
mint: az uirgot el faraǵa: es az helŏn almat ira: az alman kegek:
ertetik ifv leanzo Mikoron maſnap reǵel: ezt meǵ tekentŏtte uona:
lata: tehat az almat: el faraktak: es az helŏt arannal uirgot irtak:
Ez latuan el codalkozek raita: ezŏn kŏzbe alom Iutha rea: es
el zŏndŏrŏdek: iǵ vŏn oztan feleletŏt: zent lelŏktul: hogh ez iſten-
nel nem lehetetlen: de lehetſegŏs: hoǵ az ziz magzatot fogagon:
es zilŏn: es adek megh nem halna: mig nem ezt zŏmeiuel latna:
ez keǵek ma tellefŏdek be Mikoron azert ez bodok ſimeon ez
mai napra iutot uona Ez mai napon Imadkozuan: ſokaſanak fŏ-
lŏtte: Ionkab fel geriede az aietatoſſagba: es imezt kezde mon-
dani O abraamnak: iſaknak: es iakobnak iſtene: valion mikoron
Iŏ el: az the zent fiadnak ziletefenek napia: hoǵ erdŏmhetnem
latnom: az criſtuſt: kit igŏn keuanok O miǵ lezŏk ez uilagba: Iay
nekŏm: mert az en zankiuetefŏm megh hozult O ergalmaſagnak
iſtene: kerlek: kŏnŏrŏl Imar embŏri nemzetŏn: ki enne ſok idŏtŏl
fogua tartatot: limboſnak ſokſagaba: bociaſdel imar az te zent
fiadat es ualć meg minket: az the iduŏſ||ſegh tetelŏdbe Mikoron 193
azert igh imadkoznek: Ime zent lelŏk iſten megh ielŏnte neky:
monduan: kelfeľ hamar: es men az templomnak aitoiara: Ime ot
ielŏn tartatik: az iſtennek fia: az ziz ananak kebelebe ezt hal-
uan az bodok zent ſimeon: legottan ragada iſtapiat: es ſiethe az
templomhoz: es latuan azzonunkat ot: es ŏlebe az kis ieſuſt: leg-
ottan eſmere ŏtet iſtennek fianak leni: es terdre le eſuen Imada
ŏtet: alduan urat: ennek utanna kere azzonunkat: hogh engedne
ŏlebe urunkat Mikoron azert azzonunk az kis ieſuſt ŏlebe
atta uona Valion ki ielŏnthetne ky: meľ edŏſdedŏn hoza zoron-
gattiauala: apolgattiauala: ezŏnkŏzbe arćaiat kŏnueiuel: ŏtŏzi-

uaľa es uriſtent naǵ zoual diceriuaľa O bodok uen: de miert teződ uala ezőket: uay bizon cak azert: mert tudod uala: hoǵ ez athe megh [ualtod: athe criſtuſod: es az the iſtenőd E z ő n k ő z b e kegek: kezde ez bodok ſimeon mindőnőknek hallaſara: az kis ieſuſrol iőuendőt mondania: Mongiauala azert Ime ez uettetőt: [celől] romlaſul: es ſokaknak fel tamadaſokra iſraelbe: Mert az
194 gonozoknak urunk adattatek karhozattokra: Az Ioknak || fel tamadaſokra: Vǵmonda touaba: es celul: kinek elene mondatik: tudniamint az ſidoktul: hitetlenőktul: es eretnőkőktul: es az gonoz kőrőztenőktul Vǵmonda touaba: es az the lelkődet: attal iaria az keſſerőſegnek ő tőre: Ez kegek be telleſődek: urunknak kenze*n*uedeſenek ideien e n n e k u t a n a kezde ez bodok ſimeon az zent attiakhoz keuankoznia: Azert mongiauala: Imar bociaſdel uram az the zolgadat: az the bezedődzerenth bekeſegbe Mel diceretbe ſim*e*on: urunkat neǵ kepen magaztala: auaǵ dicere e l ſ ő k e p e n mert urunk az bekeſegh: mind menőn: mind fődőn: azert monda: Imar bońaſad az the zolgadat bekeſegbe M a ſ k e p e n mert urunk ez uilagnak Iduőzőttőie Ezert monda: mert latak az en zőmeim: az the iduőſſeghtetelődet h a r m a d k e p e n mert urunk az bizon uilagoſſagh: ki megh uilagoſittya ez uilagot Azert monda: Vilagoſſaǵ nepeknek meǵ uilagoſitaſara: N e g e d k e p e n mert urunk az menei hazaba: az bodogoknak dićőſſegők Azert monda: es iſr*ae*l n e k az the nepednek dićőſſeǵere u a l a k e g e k mint az
195 euang||elium mongia: eǵ Iőuendőmondo azzoniallat: kinek Anna uala neue Ez az őzueghſegbe: imar eltuala ńoćuan neǵ eztendek ki az templomtuľ: el nem tauozikuala: imadſagokba es bőitőleſőkba zolgaluan iſtennek: eiel es napal Ezes azon oraba oda iutuan: nem tőrtenetből: de iſteni ihleſből: es uallaſt tezőnuala urnak: es zoluala ő rola. az az az kis ieſuſrol mindőnőknek: kik uariak iſraelnek ualtſagat: kegőſſőn hihetők azert: hoǵ imez igeket mondotta leǵőn A l d o t i ſ r a e l n e k ura iſtene: mert meǵ latogata: es meǵ ualta az ő nepet Aldot iſraelnek iſtene: ki enǵede ennekőm: megh latnom azt: kit mind az profetak keuantanak latnia: tugia azert kőzőnſegős iſr*ae*l: mert ezaz ziz: kiről regőn profetala eſaias profeta: ez touaba az ziz: kiuel en eth ez templomba egőt laktam: es gakorta lattam őtet: iſtenek anǵaliual zolnia Ez az: ki zizen fogatta zent fiat: zizen zilte: es az zileſnek utanna zizen meǵ maradot Velhetitők e? ezőket haluan: es latuan az bodok ziz maria:

mel nağ örömel telleſődik uaľa be: Vğan ezert: azzonunkes meg
alda ez zent ſimeont: || es ez anna Iőuendő mondot: es ezt 196
monda: Iot teğőn tinektők ez en zent fiam: ez iduőſſegős uallas
tetelert Mikoron azert meğ tekelőttenek uona mindőnőket: urnak
parancolattia zerent: es moiſeſnek tőruene zerent: terenek ieruſa-
lemből az templomből: az ő hazokhoz nazaretbe: mel Ieruſalem-
hőz harminć olaz melfőldőn uaľa: keriők azert ez bodok ziz ma-
riat: hoğ zent fiatul az kis ieſuſtul: ńeriőn eth ez uilagon malaz-
tot: Iőuendő bodokſagot: es dicőſſegőt: Amen

Kezdetik eǵ igőn zep predikaćio urunk criſtuſnak foganattarol

de annunciacione

mel predikacioes: harom rezbe lezőn
Elſő reze lezőn: az iſtennek fianak: embőrre letelenek zikſe-
gős uotarol: de minek előtte megh ertenők ezt: eǵnihan zep kerde-
ſőket tamaztnak ez mele: az zent doktorok elſő kerdes imez:
hoǵha zikſeǵ lőne? az angeli termezetnek terőmtetni Erre rea felel-
tetik az iſteni bőćeſſegnek miata: hoǵ zikſegh lőn Melet eleten
okoſſagbol erthetunk megh: vǵmond az zent ǵenis doctor: Az Io:
őmaganak egebekel kőzlőie: mint ennek megh erteſere: uegunk
197 peldat az naprol: Az nap ön||ön magaba: Ionak mondatik vǵan
ezert: eǵebekel kőzli az ő Iouotat: mert mihelt fel tamad: mind
Iokra mind gonozokra: ki önti melekſeǵet es uelagat De az iſten
felſegős Io: kinel Iob nem gondolttathatik: zikſegh lőn azert ua-
laminemő okos allatot terőmtenie: kit az ő iouotaba rezeſitene: es
kiuel az ő iouotat kőzlene: es iǵ uegeztetek el az iſtentől: hoǵ az
angeli termezet terőmtetnek: lelki es ertelmes alatba: hoǵ az iſtent
megh ertene: ertuen zeretne: zeretuen őrőke birna Mert az
iſtennek Iouotaba ualo rezeſőles: nem egeb hanem: iſtennek
meǵ erteſe: es biraſa Erről monǵa zent agoſton doctor: hizők hoǵ
iſten: mind az menei: mind ez fődi: mind lathatatlaan: es mind
lathatatos allatokat terőmtőt: cak az ő Iouotabol: Az Iot azert
melto cak ő felſeǵe: kőzle egebekel: nem zikſegből: de cak Io uo-
tabol Maſod kerdes imez: hoǵ zikſegh lőne iſtennek: az em-
bőri termezetőtes terőmtenye: auaǵ nem Ez kerdeſnek megh erte-
ſere: es felel az iſteny bőćeſegh: hoǵ zikſegh lőn: mint ezt megh
198 erthetők: imez ket okokbol Elſő okbol imezből: mert mikep||en
zikſeglőn iſtennek az lelki alatokat: az az az angalokat: terőmte-
nie: az főlől megh mondot okert: ezőnkepen zikſeglőn: cak teſti
allatokates terőmtenie: mint az fődeth: eǵeket Touaba zikſeglőn
oſ ol allatot es terőmtenie: hoǵ ki feſ rezent: lelki uona: es fel

rezent tefti : ez imar az embőr Az embőrt keǵek zikfegh lőn terőm-
tenie ezert : hoǵ az iftennek dolgai : auaǵ celekődeti : tekeletőffők
lennenek : Merth Vǵ monda moifes : az iftennek celekődeti tekelle-
tőffők t o u a b a a z embőr : mindőn terőmtőt allatoknak utanna :
hatod napon terőmtetek : es az embőr terőmtetuen : megh nuguek
iften : mind ő n celekődetitul : a mit tőt uala : ennek peldazafara ;
hoǵ az embőr mindőnőknek ueǵe : es tekelletőffeǵe Miert keǵek
hoǵ : ez uilaǵ terőmtetőt embőrert : hoǵ neki zolgalna : Ezőnkepen az
embőr : terőmtetőt iftenert hoǵ iftennek zolgalna M a f o d o k b o l
meges meǵ erthetiők : hoǵ zikfegh lőn az embőrnek terőmtetni. az
ifteni diéeretnek okabol Mert vǵmond : az zent irafbeli meftőr Ha
kerdetik : miert terőmtetőt az embőr : nem egebert : hanem iften-
nek Io uota'ert : es iftennek diceretiert : kiből || kiből haznal az **199**
embőr : es nem az iften : Vǵmond az zent irafbeli meftőr : terőm-
tetőt az embőr iftentől : iftenert : Nemhoǵ az felfegős iften : az ő
zolgalattiara zikőlkődnek : mert az mi Ionkra nem zikőlkődik : de
hoǵ zolgalna az embőr ő neky : es elne ő uele : kynek zolgalnia
orzaglas : ez zolgalafbol Azert : haznal az zolgalo : es nem az a ki-
nek zolgaltatik t o u a b a u ǵ m o n d meges Mikepen az anǵal
terőmtetőt : hoǵ menorzagba iftent dicerie : ezőnkepen az embőr
terőmtetőt : hoǵ ez fődőn iftent diéerie : es eth őtet diceruen : er-
dőmle az angalokal egetőmbe : menorzagba őrőke dicernie h a r-
m a d o k a e r t az anǵaloknak romlafoknaak : megh epőtteffenek
oka'ert Mert az embőri termezet : terőmttetek : hoǵ belőle az anga-
loknak helők : kiket tuduala iften elefendőknek leni : megh epőt-
tetnek Kiről uǵmond azon zent irafbeli meftőr : Az embőrről az
zent irafba talaltatik : hoǵ terőmtetőt || legőn : az angaloknak rom- **200**
lafoknak meǵ epőiteffenek oka'ert : mel nem uǵ ertendő : hoǵ az
embőr nem terőmtetőt uona : ha az anǵal nem uetkőzőt uona : de
iǵ kel' erteni : hoǵ az tőbi kőzőt egik oka ez lőn e n n e k m e g h
[megh] erteffere : peldat uet ez melle Az bafilius neuő doctor : es
uǵmond : mikoron az fődből terőmtetőt tőb lelkős allatok : arcia-
iokat ualiak ala : az' főd fele : mert ők efmet főde leendők : Az
embőr keǵek : feiet es arćaiat egenőfőn fel ualia menorzagh fele :
hoǵ tuǵa az angaloknak tarfafagok kőze : uegre őnnőn magat fel-
emelendőnek leni O a z e r t aietatos lelők : gondoliad meǵ zeretet-
tel : mi uegre terőmtettel Nem az uegre : hoǵ zerelmedel ez alnok
uelaghoz egeffől : de hoǵ iftenhőz az the terőmtedhőz : es az menei

iokhoz *harmad kerdes* meǵes tamada: az zent haromſagnak:
tanać tartohazaba imez: mert eluegeztetuen: hoǵ az embo̊rnek
kellene tero̊mtetnie: ez fölől meǵ mondot harom okokert: kerde az
201 attya iſten Hoǵha ugh kellenee: az em‖bo̊rt tero̊mtenie: hoǵ zabad
akarattia uona: kiuel Iotes gonoztes tehetne: auagh hoǵ bint ne
tehetőt uona Nemel doctoroknak lattatik: hoǵ iob uot uona iſten-
nek az embo̊rt uǵ tero̊mtenie: hoǵ bint ne tehető̊t uona: hoǵ ez
naǵ ńaualakra: es numuruſagokra kibe uagon: ne Iutot uona: De
ennek ellene: az iſteny bőćeſſegnek miatta imigen uegeztetek el:
hoǵ az okos tero̊mtőt allatnak: az az az embo̊rnek: iǵ kelle tero̊m-
tetni: hoǵ zabad akarattiauona: kiuel ha akarna Iotes gonoztes
tehetne: mert iǵ iob uona tero̊mtetnie: Imez harom oka'ert *elſő*
okaert az iſteni hatalmaſſagnak ki ielőnetinek okaert: mert
eben hoǵ az embőr zabad akaratba tero̊mtetek: kiielőntetik az
iſteni naǵ hattalmaſſagh: es meltoſagh Mert cak az iſten valtozha-
tatlan: es eľ izamhatatlan: az tero̊mtőt allatok keǵek: valtozok:
es izamok: zikſegh lőn azert: az embo̊rnek megh eſmerni: hoǵ
mikepen iſtennel kil nem lo̊t: ezőnkepen iſtennel kil megh ſem
202 alhatot: tudniamint az ioba *touaba* ebben meǵ ‖ tecik: az
iſteni bőceſegh es: mind az iok felől: mind az gonozok felől *Az*
iokfelől meǵ tecik: mert az iſteni bőceſegh zerent: ſenki nem
melto meǵ koronaztatni: hanem cak az: a ki to̊ruen zerent keſſaľ-
kodandik: mint zent pal apaſtal iria *Az gonozok* felől meǵ
tecik az iſteni bőceſſegh Mert az iſten: az gonozbol Iot tuda ua-
laztania: meľ nem lehető̊t uona: ha iſten az embo̊rt: az zabad-
akaratba nem tero̊mtőtte uona *touaba* uǵan ebe: meǵ tecik az
iſteni ergalmaſſages Mert az iſtennek fia: bocattatek embőri nem-
zetnek ualtſagaert: es az anǵaloknak romlaſſoknak meǵ epőiteſſe-
ert *Az iſteni* igaſſaǵ es. megh tecik imeben: mert az iſten fizet
kinek kinek mind: az ő miuelkődete zerent: tudnia mint. az Iok-
nak az bodokſagal: az gonozoknak kegek az őrők kennal *Az*
iſteni hozank uaľo zeretet es megh tecik imebe: hoǵ az embo̊rt
203 zabad akarattiaba hagia kiuel embőr kinen iduőzőlhetne Er‖ről
monda az bőć Az iſten tero̊mte az embo̊rt: es hagia őtet az ő ke-
zenek tanaćaba: az az az zabad akaratba O azert meľ igőn dice-
rendő̊ az iſten: es mel naǵ halaadaſſal neki tartozunk: ez ő naǵ
Iouotarol *Maſod okaert* Iob lőn embo̊rt: az zabad akaratba
tero̊mtenie: az nagob diceretert Mert naǵob tiztőſſegh: es dicere-

tőſb : mikoron ualaky uetkőzhetnek : es nem uetkőzik : hodnem
mint azert nem uetkőzik ualaky : mert nem uetkőzhetik Mint
ennek meǵ erteſſere : uegetők peldat az nemarol : Az nema nem
dićertetik : az ueztekſegh tartaſrol : mert azert tart ueztekſegőt :
hoǵ nem zolhat : de az a ky zolhatna : es nem zol : hanem veztekſe-
gőt tart : dicertetik imar az ueztekſegh tartaſrol ez Erről mongia
megh az poǵan bo̊c es : Azokert : melek beno̊nk termezet zerent
uannak ſem dicertetunk : ſem zidalmaztatunk Azert meltan dice-
rendo̊ : az ki iſtennek parancolattiat meǵ tőrhetne : es nem tőri
megh : gonozt tehetne es nem tezo̊n e z m e l e a m peldank uagon
dauid kiralrol : dauit kiral dicertetik err[illegible]l : hoǵ mikor || ſauoľ ki- 204
ralt : megh o̊lhette uona igaz kecőr : nem őle Azert Im meǵ teccik :
hoǵha az embo̊r bin tehetetlenől tero̊mtetőt uona : Nem uona dice-
reto̊s az Iorol h a r m a d o kaert : Iob lőn embo̊rt az zabad aka-
ratba' tero̊mtenie : Az alazatoſſagnak Iozaganak okaert Hogh ma-
gat megh alazna : es az keuelſegőt el tauoztatna : es alazatoſſagal
megh eſmerne : hoǵ zikőlkődik az iſteni ſegidſegre : es az bintuľ
ualo megh otalmazaſert : iſtenhőz ſolamnek O azert aietatos lelo̊k :
gondoliad megh : az iſtennek hozadualo Io uotat : es neko̊d ő elene-
uaľo halalatlanſagodat : laſad meľ igőn keuan tegőd o̊duo̊zőiteni :
mikoron tego̊d hadot leǵo̊n : az tenno̊n akaratodba : kiueel ha aka-
rod : az karhozatot el tauozthatod : es az menei bodokſagot megh
uehetőd Kiert aǵ halat neki : es dicered őtet Ez harom okat uetik
azert doktorok : miert kelle iſtennek az embo̊rt : az zabad akaratba
terőmtenie N e g e d k e r d e s m e g e s tamada az || zent harom- 205
ſagnak : tanć tartohazaba imez Hoǵ ha mind az embo̊rnek : es mind
az angalnak : kellee az el eſſetnek utanna : megh ualtatniok : auaǵ
nem Nemel doktoroknak lattatik hoǵ uǵ : Ez ő uelekődeſo̊ket bizo-
nuitak imezel Mert mind az angalnak bine : mind az embőrnek
bine : eǵ modo uot : tudniamint az keuelſegh : Azert lattatik : hoǵ
az iſtennek : mind az angalt : mind az embo̊rt : ergalmaſſagabol
megh kello̊t ualtania d e e z f o g a ſ r a rea felel az iſteni bőceſ-
ſegh : es imigen mond : hoǵ cak az embőrnek kellőt megh ualtat-
nia : es nem az angalnak : Imez harom okaert e l ſ ő o k uetetik az
angaloknak eſmeretők felől Mert az anǵal ertelmenek miatta : tel-
les velagoſſagba : eſmeriuala az iſtennek miuotat : Azert ő tuduan-
uetkőzek iſtennek ellene : az keuelſegben : keuanuan iſtennek haſ-
ſonlatoſſagat Az embo̊r keǵek : annera az iſtent megh nem eſmerte

uala: az uetko̊t es: bocanatnak remenſeǵe allat teue: es iǵ calat-
206 tatek || megh: Azert illek iſtennek az embo̊rt megh ualtania: de
nem az anǵalt e r r ö l m o n ǵ a damaſcenus neuo̊ doctor: mineueľ
no̊mo̊ſb uaľa az anǵalokba: iſtennek eſmereti anneuaľ: nehezb
es gonozb uot o̊bennők az teuo̊ľgeſnek oka: mert az zolga tuduan
uranak akarattiat: es nem teuen: meǵ uerettetik ſok uereſſego̊kel
M a ſ o d i k o k uetetik Az angaloknak akarattok felo̊l Mert az an-
galnak akarattia: Az binnek ualaztaſſa utan: fordithattatlan az
Iora. az az ſoha imar Iot nem akarhatnak Erro̊l monǵa azon da-
maſcenus: Az anǵalok erćed az o̊rdo̊go̊kro̊l: mikepen nem uotak:
ſem uannak: ſem leznek az penitencianak el ueuo̊i: ezo̊nkepen: az
bocanatnak es Mert amit tezo̊n embo̊ro̊knek az halal: Azt teue
[embo̊ro̊knek] az angaloknak az eſſet A z e m b ö r kegek az peniten-
cianak el ueuo̊ie: az az penitenciat tarthat az binro̊l: hat o̊t illek iſte-
nek megh ualtania. es nem az gonoz anǵalokat e n n e k meǵ erteſ-
207 ſere: peldat es oluaſunk Az bodok zent ma||rton piſpo̊kro̊l: ki ezt fo-
gaǵauaľa o̊rdo̊gnek: hoǵ ha penitenciat akarna bineiro̊l tartania:
tehat iſtento̊l bocanatot ńerne De az o̊rdo̊gh azt felele: hoǵ ſemike-
pen penitenciat nem akarna tartania h a r m a d o k uetetik: az bin
felo̊l: mert zent agoſton doctornak mondaſa zerent Az angalok ſen-
kinek kizteteſſebo̊l eſſenek el: azert nem illek megh ualtatniok Az
embo̊r kegek o̊rdo̊gnek kizteteſſebo̊l: azert illek megh ualtatnia t o-
u a b a az elſo̊ embo̊rnek: az az adamnak o̊ bine: mindo̊n pereput-
tiat az az telles embo̊ri nemzeto̊t: meg ferteztete Azert nem illik uala:
hoǵ telles embo̊ri nemzet az karhozatba hagattatnek Az angali ter-
mezet keǵek: nem ugan nemzettetik egik maſſiktul: mint az em-
bo̊ri termezet: es nem uohatta az bint egik maſiktul: de mind az kyk
el eſſenek: o̊nno̊n akarattiok zerent uetközenek Azert nekik nem
illek megh ualtatniok Mit monǵak azert: az binbe meǵ uakult
bino̊ſo̊kro̊l. kik az o̊rdo̊go̊kho̊z haſſonlatoſſok mert tulaidon gonoſ-
ſagokbol uetko̊znek: Az kik kegek garloſagbol. haſſonlatnak adam-
208 hoz hog uǵ lego̊n uǵmond rola: zent agoſton: || embo̊re az ueto̊k:
de o̊rdo̊ǵe az benneuaľo megh maradas o̊ t o̊ d k e r d e s m e g e s
tamada: az zent haromſagnak tanać tarto hazaban imez: eluegez-
uen: hoǵ cak az embo̊rnek kellene megh ualtatnia: kerde az attya
iſten Hogha: Az embo̊rnek ualtſagarol: eleǵet tehetne ualaminemo̊
tero̊mto̊t allat: ughoǵ: az iſtennek nem kellene embo̊rre leni Ez
kerdeſre imiǵen felele az iſteni bo̊ceſſegh: hoǵ ez ualtſaǵara nem

uona elegh : eǵ angales : eǵ embőres : es tizta terőmtőt allates :
de ſikſegh uona az iſtenek embőrre leni : es őnneki az embőrt
megh ualtani : Imez harom okokert e l ſ ő o k e r t Az alkolmas
eleghtetelert Mert Iollehet uǵmond zent agoſton doctor : hoǵ az
iſten maſkepenes : megh ualthattauona ez uilagot : mert mindő-
nők hatalmaſſaga ala uannak uettetuen : de maǵa az ualtſagnak :
elegtettellel kelle leni : mert igh alkolmaſb lőn. mind iſtenfelől :
mind mi felőlőnk e l ő z ő r m o n d a n iſten felől : mert iſtennek
mindőn miuel||kődeteben : megh kel tecceni ergalmaſſaganak : es 209
igaſſaganak Erről monda dauit : az zotar kőnbe urnak kőzőnſegős
vtai : ergalmaſſagh : es igaſſagh : De ha az iſten : embőri termezetőt
megh ualtottauona elegh tettelnelkil iſtennek ebbe : ca k ergal-
maſſaga ielőntetőt uona ki : igaſſaganal kil d e a z m e g h ualtaſ-
nak mogiaba : mind ergalmaſſaga mind igaſſaga : ki ielőntetek
Ergalmaſſaǵa : az megh ualtaſba : igaſſaǵa az megh ualtaſnak mo-
giaba : mert mikoron cak zinten az tizta embőr : az uetőkről ele-
ǵet nem tehetne : Az attia iſten : az ő fiat ada az elegh tetelert :
kibe iſtennek oľ ergalmaſſaǵa teccek megh : kineľ nagob ſoha nem
gondolttathatik M a z o r a z m i ualtſagunknak : elegh tetellel kelle
leni Mert iǵ alkolmaſb lőn : mi felőlőnk es : Mert mikepen az em-
bőr iſtenőn : tiztőlletlenſegőt tőt uala az binnek miatta : ezőnke-
pen || uizont tiztőlne : az kennak miata Mert mikepen tiztőletőſb : 210
az menei bodokſagot erdőmel uallania : hodnem mint erdőmnel
kil : ezőnkepen tiztőletőſb lőn iſtennek : az eleǵ tetellel megh en-
gezteltetni : hodnem mint az elegtetelnel kil M a ſ o d o k a e r t az
binnek artalmas uotaert Mert mindőn embőr : megh az anǵales :
es mindőn egeb terőmtőt allat : ueǵelualo Io es erdőmős : Az
iſtennek meǵ bantaſa kegek : az az az bin : iſtenfelől ueghetetlen :
Azert az pogan bőcnek mondaſazerent : mikoron az uegelualonak :
az ueghetetlenhőz ſemi haſonlatoſſaǵa ne leǵőn : ſemi terőmtőt
allat : az vetőkről iſtennek eleǵet nem tehet uaľa : t o u a b a cak ő
maǵa az iſten. az ő termezetebe kenzenuedhetetlen Azert az eleg-
tetelnek az az az kennak : magat ala nem uetheti : ezből kőuetkő-
zik azert imar. hoǵ az elegteuőnek kele leni iſtennek : es embőr-
nek : iſtennek : hoǵ az uekhetetlen bi||nrőľ : eleget tenne Embőrnek : 211
hoǵ az ki uetkőzőt uala zenuedne : es az embőri termezetbe : az
iſten eľeǵet tenne mindezőkből Azert meǵ teccik : hoǵ az elſő em-
bőrnek adamnak uetkőről. ſenki eǵebeleget nem tehetne : hanem

cak az: a ki iſten es embo̊r uona h a r m a d o k a e r t miert kelle
iſtennek embo̊re leni: az alkolmas megh ualtaſert Mert uǵmond
az zent anſelmus doctor: nem alkolmas uaľa: hoǵ cak azon tiztha
embo̊r tenne az ualtſagot: mert az bino̊s az bino̊ſt: megh nem
igazithattia: vǵ mond az anǵaľroles: zent tamas doctor: ha az
iſten nem o̊ maǵa: de anǵalanak miatta ualtotta uona megh: az
meǵ rontatot embo̊ri termezeto̊t: Imez ket alkolmatlanſagh: ko̊-
uetko̊zo̊t uona belo̊le e l ſ o̊ hoǵ mindo̊nkoron az embo̊r: az o̊ megh
ualto angalanak: ko̊teles uotuona: tudniamint az hala adaſſal
212 M a s hoǵ az bodokſagban: angalokhoz nem haſonlatatotuo||na:
meľ uot uona urunknak mondaſa ellen: ki uǵ monda: zent mathe
euangeliſta iria: leznek mikepen iſtennek angeli menorzagba t o-
u a b a ha lehetſego̊s uot uona ez: hoǵ ualaminemo̊ tero̊mto̊t alat
attal: az embo̊r megh ualtathatot uona: tehat az embo̊r az iduo̊ſ-
ſegnek adoſſagaual: annak tartozot uona: es ekkepen: az iſteni
tizto̊ſſego̊t annak attauona: auaǵ tulaidunitotta uona El uegezte-
tek azert codalatos iſteni buceſſegel Hoǵ az iſten lenne embo̊rre:
es ergalmaſkepen o̊ attala ualtatnek megh: az embo̊r: Mikoron
azert eluegezteto̊t uona: hoǵ az iſtennek embo̊rre kellene leni
h a t o d k e r d e s t a m a d a az zenth haromſagnak tanać tarto
hazaba imez Mikoron az iſten allattaba eǵ lego̊n: es zo̊melebe ha-
rom. attya: fiw: zent lelo̊k: kerde azert az attya iſten: hoǵ ez
213 harom zo̊melo̊k ko̊zo̊l: meliknek || kellene embo̊re leni: mert az
embo̊rre letel: lehetſego̊s uala: mind az attya iſtennek: mind az
fiv iſtennek: mind az zentlelo̊k iſtennek Mert ualamit tehet az
attya iſten: azont megh tehety az fiv iſten: az zent lelo̊k iſtenes
De ez kerdeľre imiǵen felele az iſteni bo̊ćeſſegh: hoǵ az attya
iſtennek: nem illenek megh teſto̊ſo̊lni imezert: mert nem alkol-
mas. hoǵ aki az iſtenſegbe attya: Az embo̊rſegbe fiv lenne: Vǵan
ezo̊nkepen: nem illek az zent lelo̊knekes: hoǵ az fivnak neue:
mas zo̊melre ne harintatnek: ez vegeztetek azert: hoǵ cak az fiv
iſtennek kellene megh teſto̊ſo̊lnie: Imez negh okaert e l ſ o̊ o k a-
e r t mert az zent haromſagba: az fiat illeti az ziletes: aki azert az
zent haromſagba: attia iſtennek fia uaľa: alkolmas lo̊n: hoǵ az
embo̊rſegbe es: az ananak az lenne fia: hoǵ az zent haromſagba
to̊b fiak ne lenenek M a ſ o d okaert imezert Mert mikoron az
214 fiv: lego̊n iſtenek || igeie: kiattaľ mindo̊no̊k tero̊mtettek: Alkolmas
lo̊n hoǵ azon iǵe attal: ualtatnek megh embo̊ri nemzet h a r m a d

okaert: mert iſten kőzőt es embőrkőzőt: az bekſegh zőrzőnek:
kőzbe Iaronak keluala leni az zentharomſagba kőzep zőmel: az
ſivnak zőmele: hat az bekeſſegh ionkab illethe őtet: hodnem az
attiat: ki elſő zőmel: es hodnem az zentlelkőt: ki harmad zőmel
N e ǵ e d okaert: mert az elſő embőr adam: uetkőzőt uala főke-
pen: az iſteni bőceſſegnek ellene: keuanuan azt Az bőceſſeg ke-
ghek: tulaidunitatik az ſiv iſtennek: hat neki illek az uetőkről
eleget tenni Eluegeztetuen azert: hoǵ az ſiviſtennek kellene em-
bőre leni: Monda legottan zent attianak: tudom hogh az embőr
keuanuan az bőceſſeghőt: eſek el Azert zent attiam ime en: es
bocaſel engőmet: De minek előtte el bocattatot uona ez uilagra:
az ſiv iſten Heted kerdes tamada az zent haromſagnak tanać ta||-
tartohazaba imez M i k o r o n kellene az iſtennek ſianak el Iőnie Az **215**
binnek előte: az artatlanſagnak allapatiaba: Auagh az binnek
megh tetelenek utanna legottan: Auagh ez uilagnak ueǵe fele
h o g h a z artatlanſagnak alapataba: kellőt legőn embőrre leni
lattatatik nemel doctoroknak: kik imigen zolnak hoźa Az iſtennek
embőrre letele: zarmazek es lőn az naǵ zeretetből: urunknak
mondaſſa zerent: zent Ianos iria: Iǵ zerethe iſten ez uilagot: hoǵ
az ő eǵ ſiat ada erthe: hoǵ mindőn ki lattia: es hizőn ő benne:
el ne uezőn: de az őrők eletőt ualia De az zeretet: nem cak az
aiandokot: de az aiandoknak hamarſagates keuanńa: hat az iſten-
nek ſianak ez nagh aiandokot: az az az embőre letelt: nem kelle
elhalaztania: de hamar tudniamint az artatlanſagnak allapattiba.
kelle tenie d e e z f o g a ſ r a Imiǵen felele az iſteni bőceſſegh Az
zeretetnek: ertelmeſegel kel: leni: hoǵ az aiandokot ne ſieſſe annak
adnia: a||kinek adattatik: minek előtte neki zikſegh ne legőn: ez **216**
felſegős aiandok keǵek: nem zikőlkődik uala embőrnek: auaǵ
nem uala haznos addek: mignem meǵ tudna embőr: meľ igőn rea
zikőlkődnek: hoǵ oztan eľ ueuen: dragabul uallattatnek Azert el
ueǵeztetek: az iſteni bőceſegh miath: hoǵ az binnek előtte tud-
niamint: az artatlanſagnak aľapattiaba: nem kellene az iſtenek
ſiannak megh teſtőſőlni: ezert hoǵ az uruoſſagnak nem kel adat-
nia: hanem cak az koroknak. urunknak mondaſa zerent: zent
Mathe euangeliſta iria Nem zikſeǵ az uruos az egeſſegbelieknek:
hanem az koroknak: Mert nem Iőue urunk hinia: az igazakat az
penitenciara: hanem az binőſőketh M i e r t k e g e k hoǵ az iſte-
nek ſianak megh teſtőſſőleſe: uruoſagh uala az binőknek ellene

Azert az binnek utanna kelle embo̊rre leni t o u a b a nemel docto-
217 roknak ‖ meges lattatik : ez heted kerdes melle : a hol kerdetek :
hoǵ ha az binnek megh tetelenek utanna : legh ottan kellee ? megh
teſteſőlni az iſtennek fianak Ezők azt monǵak hoǵ leghottan : ez
ő mondaſokat keǵek : bizonuttiak imellen okoſſagal : mert az kor
embőr mihelt megh korul : ottan zikőlkődik az uruoſſagra : de em-
bőri nemzek korolkoduan : az elſő embőrnek adamnak binenek
miatta : ottan hamar zikőlkődek az uruoſſagra : az az az megh
ualtaſra d e a z i ſ t e n i bőceſſegh ez fogaſra imigen felele : hoǵ
az iſtennek fianak : az binnek megh tetelenek utanna nem kelle
ottan hamar megh teſteſőlnie : imez harom okaert e l ſ ő o k a e r t
hoǵ az bin megh teccenek Mert az embőrnek bine eredetőt ualla :
az keuelſegből : es azert alkolmas uala : hoǵ elezteb megh gőzettet-
nek : mind az termezetnek tőrueneről : mind moiſeſnek tőrueneről :
es ekkepen megh alaztatuan eſmerne zikſeget leni : az megh za-
218 baditora ‖ megh ertuen : hoǵ ſem az termezetnek tőruenenek
miatta : ſem moiſesnek tőruenenek miatta : megh nem zabadittat-
hatnek : Ha keǵek az binnek megh tetelenek utanna : legottan
urunk el Iőt uona : Az embőr ezt uelhette úona : hoǵ az termezet-
nek tőruenenek miatta : zabadittatot megh : uǵan ezőnkepen : ha
moiſeſnek tőruenenek ideebe Iőt uona el : Azt uelte uona : es eke-
pen urunknak el Iőuetet : heiabaualonak uelthe uona M a ſ o d o k a-
e r t urunknak meltoſaganak ki ielőnetinek okaert : mert urunk
criſtus kiraloknak kiralia : es uraknak ura : mint zent Ianos iria :
lataſarol irt kőnuebe Azert mint felſegős kiralnak : uǵ kelſe neki el
Iőni : Mert ez uilagy kiraloknak Iőuetőket : zoktak ſokan meǵ hir-
detni : es zoktak őket : mikoron ualamel uaraſba : auaǵ faluba men-
nek elől uenni : es kőuetni Ezőnkepen kel urunkrol es ertenőnk :
219 Mert ‖ az iſten : eluegezte uaſa : hoǵ urunknak ez uilagra Iőuetet :
ſok profetak előluennek : es ez uilagnak hirdetnek Vgan ezőnkep-
pen ſokanes kőuetnek : zent Ianoſnak mondaſa zerent : ki vǵ
monda : lattaſarol irt kőnuebe : ez utan latek naǵ ſeregőt : kit ſenki
meǵ nem zamlalhat uala : mindőn nemzetkőzől h a r m a d okaert :
urunk criſtuſnak zerelmenek buzgoſaga'ert : hoǵ tudniamint urunk-
nak zerelme : embőrőknek zyuőkbe el ne aluna : de Ionkab gerie-
dőzne Ha kegek urunk : az elſő embőrnek adamnak el eſetinek
utanna. ottan hamar el Iőt uona : urunknak embőre letelenek Io
tetemene : ellen halalatos nem uot uona h a k e g e k ez uilagnak

igaz uegen iőt uona el: rola embőrrők elfeletkőztek uona. urunk-
nak mondaſa zerent: ki uǵ monda: zent lukać euangeliſta iria: ||
mikoron el Iőuend: embőrnek ḟya: Gondolode: hoǵhá talal hitőt ez 220
fődőn: mert bizonnaḟ ez uilagnak ueǵe fele: leznek embőrők igőn
tunak az Iora: es bőuőlkődnek mindőn gonoſſagokal: meḟ Ionkab
lőt uona: ha urunk az binnek megh tetelenek utanna: ottan ha-
mar eḟ Iőt uona Nem illek azert ſem az binnek megh tetelenek
utanna: ottan hamar el Iőni: ſem ezuilagnak igaz az ueǵen Ez
uilagnak ueǵen nem illek kegek el Iőni: imez harom oka'ert e l ſ ő
o k a e r t Az igaſſagert: Mert ez uilagnak uege: iteletnek es igaſ-
ſagnak ideie: dauit profetanak mondaſa zerent: ki uǵ monda
urunknak zőmelebe Mikoron időt ueendők en: igaſſagot itelők Az
iſtennek fiannak embőrre letele kegek: nezi az ergalmaſſagot: zent
palnak mondaſa zerent: Az ő ergalmaſſaǵa zerent: ualta ugmond
megh minket: hat nem kele arra halaztania M a s o k a e r t Az
embőri gonoſſagert: mert ez uila||gnak ueǵen: mind az iſteni bő- 221
ćőlet: mind az eletnek Io uota: megh zőnik: cak bőuőlkődik az
naǵ ſattallanſagh Ezt Ielőnte ki urunk: zent mathe iria: bőuől-
kődik ugmond az gonozſagh: es meǵ hidegődik az zeretet: hat
nem illek akkoron el Iőni h a r m a d Az alkolmaſſagert: mert
urunk azert Iőue ez uilagra: hoǵ iſtenkőzőt es emberkőzőt kőzbe
iaro lenne. hat az időnekes kőzepebe kelle el Iőni. Erről monda
az abakuk profeta. Az eztendőknek kőzepőtte: Ielőntőd megh azt:
az az urunknak embőrre letelet M i k o r o n Azert az iſteni bőce-
ſegnek miatta: el uegeztetőt uona: hoǵ urunknak ſem az artat-
lanſagnak allapattiaba: ſem az binnek megh tetelennek utanna:
ottan hamar: ſem ez uilagnak igaz ueǵen: nem kellene megh teſ-
tőſſőlnie: kerde azert aż attya iſten Hoǵ mikoron kellene tehat
ennek leni: kire imigen felele Az iſteni bőceſſegh: hoǵ Az időnek
telles uotaba: kiről ugh ir zent paḟ apaſtal: Mikoron el Iő||ue: az 222
időnek telles uota: eḟ boćatha iſten az ő fiat Az időnek telḟes uota
kegek: lőn igaz az idő: mel időbe el Iőue h o ǵ k e g e k az időben
keliőt legőn eḟ Iőni: meḟ időben eḟ Iőue: ezt megh erthettők ſok-
bol es e l ő z ő r imebből Mert mikepen adam: ez uilagnak terőm-
teſenek utanna: hatod napon terőmtetek: mint moiſes iria: elſő
kőnuenek elſő rezeben Ezőnkepen az mas adamnak: urunk criſ-
tuſnak: ez uilagnak terőmteſenek utanna: hattodezőr eztendőbe
kelle ez uilagra Iőni. es embőrre leni M a ſ b o l imebből Mert mi-

kepen az attya iſten: ez uilagnak terőmteſenek utanna: hattod
napon monda: tegunk embőrt az mi kepőnkre: es haſſonlatoſſa-
gunkr'a Vgan ezőnkepen: az fiv iſtennek: ez uilagnak terőmteſe-
nek utanna. az hat ezőr eztendőnek: hatodik pentőken kelle em-
bőrre leni: ki az attya iſtennek kepe: es abrazattya harmadbol
imebből Mert hoǵ ezt meǵ ercetők. ez uilagnak terőmteteſſeről
harom uelekődeſſők uannak elſő uelekődes: az eliezer otőruen-
223 beli meſ‖tőre: ki azt monǵa: hoǵ ez uilagh terőmtetőt zent mihal
hoba: mikoron az gőmőchők ertőkbe uannak: es terőmteſreualo
magokat: magokba ualiak maſod uelekődes Ioſuee: o tőruen-
beli meſtőre: ki azt mongia: hoǵ ez uilagh terőmtetőt bőt mas
hoban: mikoron az főd kezdy: az ueragokat terőmtenie: ezőnt-
tartiak ſokan az vy tőruenbeli doctorokes harmad uelekődes
uaǵon: ez uilagnak terőmteſenek napiarol: kiről uǵ mondnak kő-
zőnſegel az doctorok Hoǵ ez uilagh uaſarnap terőmtetőt Imar oda
teruen: a hol azt mondok: hoǵ ercetők ez uilagnak terőmteteſſeből
2c. Az elſő uelekődes zerent azert: holot uǵ mondatek: hoǵ ez
uilagh zent mihaľ hauaba terőmtetőt Ezőnkepen az miualt[ſa]ſa-
gunk: zent mihaľ hauaba kezdetek el: mert azzonunk maria: ki
urunk criſtuſt az mi ualtſagunkat: fogadandő uala: zent mihal
hauaba zillettetek ez uilagra touaba mikepen az mas uelekődes
224 zerent: ez uilagh ‖ terőmtetőt bőt mas hoba: ezőnkepen urunk
criſtus: e hoba fogantatek azzonunknak mehebe Touaba ezőn
hoba zenuede erőttunkes es mikepen uaſarnapon kezdetek ez
uilagh terőmtetni: ezőnkepen uaſarnapon zillettetek urunk ez ui-
lagra Azonnapon tamada feles hallottaibol: Azon napon bociata
el az zent lelkőt az apaſtaloknak: Azon napon iteli meǵ ez uilagot
es Negedből imebből: mert mikepen az elſő embőrnek adam-
nak eſetiben: az gonoz anǵal megh zolaluan: az eua zizet igh
haitha az binnek engedetire: es ekepen az embőrt megh őle pen-
tőkőn Ezőnkepen az io anǵal: pentőkőn kőzőne az ziz marianak:
es az iſtennek fianak foganattianak rea engedetire hattya: meľ ziz
maria: az gonoz angalnak feiet megh tőre: es megh ronta őtőd-
ből imebből: mert mikepen pentőkőn az elſő embőr adam: az
tyzta fődből uriſtentől terőmtetek: es az paradicomnak gőnőrőſe-
225 geben helhőztetek Ezőnkepen pentőkőn: az maſo‖dik adam urunk
Criſtus: az zeplőtelen ziznek zent uereből: az embőrſegőt fel ue-
uen: az ő meheben helhőztetek hatodbol imebből: mert mi-

kepen az elſő embőrnek adamnak: karhozatya eredetőt uőn az
azzoniallattul: ki az ő oldalanak contiabol terőmtetőt uala pentő-
kőn Ezőnkepen az mi iduőſſegunk eredetőt uőn pentőkőn: az az-
zoniallattul Azzonunktul: fogaduan urunk criſtuſt: es urunk criſ-
tus az kőrőztfan aluuan pentőkőn: Azzonunk maria Alla neki
mellete: iob odala felől: raita kőnőrőluen es iǵ tekelletek megh:
ez uilagnak iduőſſeǵe hetedből imebből mert pentőkőn hatod
oran adam zakazta le. az tiltot fanak gőmőćhet Ugan ezert Naǵ
pentőkőn az zeplőtelen zyznek gőmőche: hatod oran az magas kő-
rőztnek faiara fel figeztetek N'oćadbol imebből: mert mikepen
az elſő embőr adam. pentőkőn es az napnak hatod oraian: Az al-
manak el zakaztaſara ky nuitha az tiľtot fara kezet Ezőn kepen:
urunk Criſtus ‖ azon napon: es azon oraba: az magas kőrőztfan: 226
az ket toluai kőzőt ket kezet ky teriezte kilenćőr imebből
Mert adam az bint megh teuen: az pentőknek kilencedik oraian:
kerdetek urtul monduan: adam holot uaǵ Ezőnkepen az artatlan
Criſtus ieſus: az zent kőrőztfan kaiatuan: az naǵ kennak miatta:
azon oraba zenth attyanak zent lelked meǵ ada tizeccőr im-
ebből mert mikepen pentőkőn: az napnak hatod es kilenćed
oraian: hoǵ penitenciat nem akara tartani adam: ada magat mind
az ő magiual halalra: es őrdőgnek fogſagara Vǵan ezőnkepen:
azon napon: es az napnak azon orain: telleſſeǵel ada urunk criſtus
őnnőn magat: a mi ualtſagunra: mert mind teſtenek: mind ziue-
nek ueret: magabol eǵ cőpiǵ ki ſaitoltata: es lelket naǵ zernő ha-
lalra ada tizőn egecćőr imebből: mert mikepen pentőkőn kil-
lenćed ora koron: izettetek ki ‖ adam paradicombol: es bineert 227
kőteleztetek pokolnak tőmlőćere: Ezőnkepen az artatlan Criſtus
es. naǵ pentőkőn: killenced ora koron: ada megh lelket zenth
attyanak: es legottan zalla limboſba az zent attyakhoz: őket meǵ
latogatuan: es az ő iſtenſegenek paradicomanak kapuiat nekik
megh nituan tizőn kettőcőr es utozor: illek urunknak az időbe
el Iőni. a mel időbe el Iőue imezert: mert mikepen adam killen-
ced ora koron: uezte eľ mind ez főldi: mind az menei paradicomot:
es zanki uettetek ez ǵarlo uelagban Vǵan ezőnkepen urunk criſ-
tus: aldozo napian killenced ora koron: mene fel menorzagba: es
iǵ nita megh nekunk menorzagnak kapuiat O azert őrők min-
dőnhato attya iſten O ergalmaſſagnak attya: Meľ naǵ iſteni bőće-
ſegődel ualtal meǵ minket O edős artatlan. Criſtus ieſus: meľ igőn

zeretel minket: mikoron te magad telleſſegel mi ertunk adad: teneköd azert dicöſeg: es tizto̊ſſeg o̊ro̊ke. Amen. ||

228 Ez predićacionak maſodik reze lezo̊n az limboſba ualo zent attiaknak ko̊no̊rgeſſo̊kro̊l ki melle tudnunk keel: hoǵ mikoron az zent attiak: tartatnanak limboſnak to̊mlo̊ćebe: pokolbeli o̊rdo̊ǵ: mikepen zolgain akar uala uralkodnia De maǵa az profetaknak mondaſokbol: ertiuala: hogh az zent attyak: remehlenek az iſtent az teſtbe Io̊ni: es embo̊rre leni: embo̊ri nemzetnek ualtſagaert: de o̊rdo̊gh nem ertuen az iſteni tanacot: gondoliauala hoǵ az iſten kent nem zenuedhetne Az tyzta embo̊r kegek: az ueto̊kro̊l eleget nem tehetne Azert az keuelſegbe neueko̊duen: Coffoliauala az zent attyakat limboſba: es nekik ezt mongiauala: valazatok tiko̊zzo̊leto̊k eǵet: ki Io̊io̊n enhozam az bayuiuaſra: Io̊io̊nel es zabaduhon megh tito̊ket Mongia uala touabba: hiaba ualo az iſteni zolgalat: mit haznaltatok tyes uele: hoǵ iſtennek zolgaltatok Ezt haluan az zent attyak: teznek
229 uala naǵ || ohaitaſokat: es ſyraſſokat: es monǵak uaſa Aruakka lo̊ttunk: Az zolgak uralkodnak raitunk: megh zo̊nt az mi o̊ro̊munk: el eſo̊t az mi feio̊nknek koronaia: Iay neko̊nk mert uetko̊ztunk tehat adaam embo̊ri nemzetnek attya: kezde o̊ket uigaztalnia: es monǵa uala Minem o̊ro̊ke eluet iſten az o̊ zinenek elo̊le: Auaǵ minem o̊ro̊ke el uagia: az o̊ ergalmaſſagat mindo̊n nemzeto̊ktul: Im fel kelo̊k azert: es fel mego̊k urhoz: es erteto̊k alazatoſſon neki ko̊no̊rgo̊k Ezt haluan az zent attyak: mondanak: io ez bezed a kit zolal Fel menuen azert adam lelo̊kbe urnak eleibe: es le eſuen: monda Vram az the kezeid to̊ttek engo̊met: es mindo̊no̊ſtul fogua azok zo̊rzo̊ttenek: ezt haluan az iſteen monda adamnak O adam: alitad hoǵ tehozad haſſonlatos lennek: tudniamint: mikor keuanad az en haſſonlatoſſagomat: Megh fedlek azert tego̊det: es velem zo̊mbe allatlak Tehat adam megh rettenuen Monda magaba:
230 meǵ nemulek: es ueztegek: es az en ban||aton megh uitatek: Min ez attal adam magat megh bizuan: es batorſagot ueuen: Monda eſmeth Nem uonek meltho: az en arćamat menorzagra fel emelno̊m: az en gonozſagimnak naǵſagaert: de maga: ergalmaz enneko̊m vriſten ergalmaz: es az the naǵ ergalmaſſagod zerent: to̊ro̊ld el az en gonoſſagomat Monǵa uala touabba: te benned biztam uram: megh ne galaztaſſam o̊ro̊ke: ſyeſel hoǵ megh zabadić engo̊met: mind az en maradekimal tehat akoron ielo̊n leuen az igaſ-

ſagh : monda adamnak Mit zolz te adam vrnak : nemde iruan
uagone : hoǵ ki tőrőlteſſenek az binőſſők az elöknek kőnuőkből :
es az igazak köze nem zamlaltaſſanak Ezert monda dauit teritteſ-
ſenek az binőſſők pokolra : mindőn nepek kyk el feletkőztek iſten-
ről : té azert mikoron binős legh : meltan hagattatol pokolba :
mind az the maradekidal : kyk tőled uontak az bint e z t h a l uan
adam : el futha urnak zinenek elöle : es naǵ ſiraſſal imezt kezde
mondani || en ſirok : es az en zömeim uizeknek kifolaſſit aǵak : 231
mert az en fiaim el ueztenek : yai nekőm : mert az en zankiueteſſőm
megh hozult e z t h a l u a n mind az zent attyak : kezdenek naǵ
ſiraſt teni : es mondania Mikepen uetőtte el : zinenek elöle ur iſten
iſraelnek nőmőſſit : es megh nem emlekőzik az ő labainak zamol
zekiről : megh uetőtte ur iſten az ő otarat : es adot minket az
ellenſegnek kezeibe M i k o r o n a z e r t az ſiraſba : ſok ideigh
megh marattanak uona : elöue ala kőzőttők dauit profeta : es
monda nekik Mit ſirtok : nem tugatoke? mert az iſten edős min-
dőnőknek : es az ő ergalmaſſaga : mindőn miuelkődetinek fölöte :
dauitnak ez mondaſſabol : eǵ kis batorſagot ueuen az zent attyak :
tartanak tanaćot arrol : mint iſtennel bekeſſegőt zőrőzhetnenek
Tehat ime ualaztanak kőzőlők neǵet : Naǵ zentőket : tudniamint :
iſaiaſt : ieremiaſt : iobot : es dauitot : es mondanak Ezők az zen-
tők : kiket ualoztot ur : nem || tettetős zeretetbe Eſaias urnak 232
ielőnteſeből : killőmb killőmb Iőuendő dolgokat megh lata Iere-
mias megh ananak mehebe megh zentőltetek Iob kegek uala igőn
eǵ igő : kihőz haſſonlatoſt ur az időben ez ſödőn nem talala Dauit-
rol : ſamuel profetha imeleten tanubizonſagut tőn : kereſe maga-
nak ur : ziue zerent ualo embőrt m o n d a n a k azert keletők fel
ty neǵen : es menetők urhoz : es imagatok mi ertunk Ezőnkőzbe
ſirnak uala : es ezt mongak uala : halgaſſa megh ur az ty imad-
ſagtokat : es engezteltеſſegh megh tyhozatok : ſe el ne haǵon titő-
ket ez gonoz időben : Mi uelőnk kegek ergalmazon : es algon megh
minket t e h a t i m e elezteb fel mene urhoz eſaias : es imezt kezde
mondania urnak előtte : nagh alazatoſſagal Vram uay zagatnad-
megh az egeket : es zalanalle : hoǵ megh ielőntened az the neuedet :
az the ellenſegidnek : Ime uram the megh haraguttal : mert || uet- 233
kőztunk : de maga mi attyank uagh : mi kegek ſarok uagunk te
miuelkődetyd : ne haragugal azert uram reank : es touaba megh
ne emlekőzel a mi gonoſſaginkrol t e h a t a z a t t y a iſten ezőket

haluan : elôue allatha az igaſſagot : es parancola neky hoǵ zolna : Monda azert az igaſſaǵ O iſaias : am te magad irtad : ur monda the attalod Tauozal el en tőlem : ne kôzelges en hozam : mert fertelmes uaǵ Azert az ô kelebôkbe megh fizetôm : az ô attoknak gonoſſagokat ezôket haluan iſaias : igőn megh rettene : es tere limboſba az tôb zent attyakhoz : es naǵ ſyraſſal monda Syratok ez keuanatos tartomanon : Mert ninćen bekeſegôk az kegôtlenôknek monǵa vr ezt latuan Ieremias : Codalkozek iſaias profetan : Megh batorkôduan azert ôes : el fel mene urhoz : es naǵ alazatoſſagal imezt kezde mondania Vram emlekôzel megh rola :
234 mi tőrtent legőn || nekunk : tekenćed megh : es laſad az mi nauaſankat : Az mi attyaink uetkôzttenek : es mi uiſſeliôk az ô gonoſſagokat : Iai azert nekunk : hoǵ uetkôztu*n*k Miert feletkôzôl el ôrôke mi rolunk : el haguan minket : kerlek uram : emlekôzel meǵ rolunk : es teǵ az the ergalmaſſagod zerent miuelunk tehat az igaſſagh iſtennek parancolattiabol eſmet elôue alla : es monda ieremiaſnak Azt monǵa ur : Ne akar kônôrgenôd ez nepert : mert az ô kaiataſoknak ideieben : nem halgatlak megh : de ha meegh : moiſes es ſamuel kônôrgenenek ez nepert : Ninchen az en lelkôm ô hozaiok : mert el uetôttem ôket az en zinômnek elôle ezt haluan ieremias : ôes igőn megh iede es teruen az zent attiakhoz monda naǵ ſiraſſal Aǵattok ualaztaknak ſerge : zômôtôkbôl eiel es napal vizeknek folaſſit : es ne zônek ſiraſtul az thy zômôtôk : eiel ||
235 es napaľ : mert uetôt ur : az uelagoſſagrol minket ôrôk ſetetſegre Mikoron ezôket hallottauona iob patriarka : ô es megh batoroduan elôue alla : es monda El fel megôk enes urhoz : ne talamtan haragiat meǵ engeztelhetôm : fel menuen azert urhoz : imezt kezde ziuenek keſſerôſegeben mondani Enǵegh ennekôm uram : mert ſemi az en napom : miert nem kônôrôlz en raitham : ſem hagod ennekôm ńalamat eľ ńelnôm : vetkôztem : Mit tegek nekôd O embôrôknek ôrizôie : miert zôrzôttel engômet nekôd ellenſegôdôl : es lôttem magamnak nehez : miert nem uezôd el az en binômet : es nem tôrlôdel az en gonoſſagomat ezt haľuan ur monda kicoda ez : ki bezediuel be fôdôzi az naǵ ſentenciakat : Minem de ſemie tezôde te az en iteletômet : hoǵ meǵ igazitaſſal : valion ki alhat az en hatalmaſſagomnak ellene : ki adot ennekôm elezteb ualamit : hoǵ hatra aǵam neki ezôket haluan iob
236 ionkab megh batorkodek Monda naǵ || alazatoſſagaľ : hoǵ alazatoſ-

ſagaual iſtennek haragiat meǵ engeztelhetne : tudom uriſten hoǵ
te mindőnőket teheć : es ſemi titok tetuled el nem eneztethetik
Ezert ellenzőm magamat : es hamuba tartok penitenciat : Azert
miokaert teritődel az the zinődet entőlem : es alitaz engőmet ellen-
ſegődnek lenőm : Az leuelnek ellene : mel az zelnek miatta el
ragattatik : mutatod az the hattalmaſſagodat : es azzu pozdoriat
haborgać ezt haluan ur parancola az igaſſagnak : hoǵ zolna :
Monda azert az igaſſagh Miert zolz Iob elletenőket : minemde az
iſteen el topogiae az igaz iteletőt : es az mindőnhato el fordittia azt
ami igaz : es mit haznal iſtenek ha igaz leendez : es mit haznal
neki ha zeplőnel kil leend az the eletőd Am iruan uaǵon te miat-
tad : mindőnők melek eǵnek alatta uannak enimek : nem engedők :
az hatalmaſoknak kőnőrgő bezedőknek Mikoron ezt halotta
uona Iob : őes igőn megh iede : es tere az zent attiakhoz : es || naǵ 237
ſiraſſal monda nekik Eluezőt uona az nap : kibe zilettettem : es az
e kibe mondatot : fogattatot az embőr : miert adattatot uelagoſ-
ſagh : es eleth azoknak : kiik lelkőknek keſſerőſegebe uannak
tehat mind az zent attiak kezdenek naǵ ſiraſt teni : es imezt
kezdek egetőmbe mondani Yai : mert lőt ur ellenſegunk : eſ uetőtte
iſraelt : az ſetetſegőkbe helhőztetőt minket : mikepen őrőke megh
hotakat : es mikor kaiatan[an]k ki rekezte tőle az mi imadſagunkat
Monǵak uala touaba mi uriſten gonozul celekőttunk : es tegőd
haragra ingőrlőttunk azert uaǵ megh engeztelhetlen : laſſad azert
uram : mert megh tatta az ellenſegh miraitunk az ő zaiat Miko-
ron azert eleten ſiraſba : es ohaitaſba uonanak : olmint iſtentől
el hagattak : Mondanak meges Mit tegunk Imar touaba : vrhoz
imar nem boćathatunk : Mert ky őtőtte ur az ő haragiat mi reank :
es nem tekent Imar megh minket . Tehat eſmet || előue alla iere- 238
mias es monda Attyamfiai : ne ueztegiunk : mignem megh tekenćőn
es megh laſſon vr menből : Mert am en uǵmondek kőnuemnek
negedik rezeben : hertelenkődenek az vizek az en feiemre : mondam
el uezek : de en hiuam az te neuedet uram : az uiznek melſeǵen :
es az en zomat megh halgatad : terited az te fileidet az en kaiata-
ſimra ezt hogh halla dauit : ő es előue alla es monda Az zege-
nőknek kaiataſokat megh halgattia ur : főt bizatok : tuduan bizon-
nal hoǵ megh eſkőt ur dauitnak monduan : Az the mehednek
gőmőceből helhőztetők en az the zekődre tehat mondanak
mind egetőmbe dauitnak : Menel thees urhoz : es kőnőrőgh mier-

tunk Enneten kegek mies kaiatu*n*k urhoz : hoǵ ergalmaſſagot tego̊n
uelunk : es megh emlekőzek az mi attyainknak zo̊uetſegiro̊l Tehat
239 dauit kezde men||orzagba fel menni lelo̊kbe : es imezt kezde mon-
dania : Niſſatok megh neko̊m az igaſſagnak kapuiat : es be menuen
raitha : uallast tezo̊k urnak t e h a t l e g o t t a n zent mihal archan-
gal : Iarula o̊elebe : es monda neki : Ielo̊nchedmegh en attalom
urnak az the uttidat : es megh aggya neko̊d az the zyuednek
keuanſagat : felele legottan dauit : es monda : buit az en ziuem Io
bezedőt : az en dolgaimat az kiralnak mondom m o n d a e ſ m e t
neki zent mihal : laſſad dauit : hoǵ az kiralt ſok es hozu bezedel
meǵ ne banćad Mert the iol tudod : hog az nelues embőr ede nem
boćattatik : haluan ezt dauit monda Az en ńeluem Az hamar iro
diaknak iro zerzama h a l u a n e z t az anǵalok : gabriel archan-
gallal egeto̊mbe ſietenek urnak elebe : es mondanak Vram emle-
ko̊zel megh dauitrol : es mind az o̊ zirigſegiro̊l Ezt haluan ur
monda : meǵ talaltam dauitot az en zolgamat : az en zent olaiomal
kenthem megh o̊tet : az en igaſſagom es ergalmaſſagom o̊ uele : es
240 az en neuembe || fel̃ magalztatik az o̊ zarua : az az neue Parancola
azert ur gabriel archangalnak : hoǵ be boćattana dauitot m i k o-
r o n azertbe bocattatot uona dauit menorzagba : es az angoloknak
karit el Iartha uona : es menorzagnak edo̊ſſeǵet megh latta uona :
es koſtolta uona «m o n d a» : Iozagoknak ura mel zereteto̊s az the
lakodalmad : megh keuana az en lelko̊m vrnak hazanak gadorit :
bodogok uram kik lakoznak az te hazadba : mind o̊ro̊ke dićern-
nek tego̊d e z o̊ n k o̊ z b e mikoron Iutot uona az zentharomſag-
nak eleibe : le borula es naǵ alazatoſſagal imezt kezde mondania
Alǵon megh minket az mi iſteno̊nk : alǵon megh minket : es
fel̃ek o̊tet ez fo̊dnek mindo̊n hatari t e h a t monda neki az iſten
Mit keuanz hogh tegek ueled : Monda ottan dauit urnak : Vraḿ
holot uannak az the regy ergalmaſſaǵid : mint megh eſko̊ttel
241 dauitnak bizonſagba : the mondad vr||am : kaiat en hozam : es en
megh halgatom o̊tet : megh zabaditom o̊tet : es megh dico̊ito̊m
o̊tet : napoknak hozuſagaual to̊tto̊m be o̊tet : es megh ielo̊nto̊m
neki az en iduo̊ſſegh tetelo̊met Azert uram the hozad kaiatok [en
iſteno̊m] en iſteno̊m Ne ueztegh .en to̊lem : ſerkenfel miert aluttal
el vram : ſerkenfel es ne ueſel mind o̊ro̊ke : Miert terito̊del az the
zino̊det mi rolunk : es el feletko̊ztel az mi nomoruſagunkrol : hozd
ki az to̊mlo̊ćbo̊l az mi lelkunket : hoǵ tegu*n*k uallaſt az the neued-

nek uram tehat urnak parancolattiara: eſmet előue alla az
igaſſaǵ es monda dauitnak Nemde e dauit: iruan uaǵon the miat-
tad: igaz az vr: es igaſſágot zeret: egenőſſegőt latot az ő zine:
Az igaſſagnak azert tőruene ezt agia: hoǵ az binőſſők vetteſſenek
pokolra ezt haluan dauit monda: veztegh te maſt igaſſagh:
ſe legh nekőm ellenkődőm: nem tudode || hoǵ iruan uaǵon: vrnak 242
ergalmaſſagy mindőn miuelkődetinek főlőtte Ebből kegek dauit
megh batorkoduan: monda urnak Igaz uaǵ uram: es igaz ate
iteletőd: teǵ demaǵa az the zolgaidal: az the ergalmaſſagod
zerent: emlekőzel megh uram az the ergalmaſſagidrol: Iuſſon
eződbe az zeǵen gőlekőzet: melet kezdetulfogua birtal: leǵőn
uram a the ergalmaſſagod miraitunk mikent biztunk te benned Az
időben kegek mind az zent attyak limboſba: naǵ ſiraſſal
kőnőrőgnek uala uriſtenhőz: es ezt mongakuala Ne emlekő-
zel megh uram az mi bineinkről: auagh zileinknek uetkők-
ről: ſe al buzut az mi gonoſſaginkrol: miert vetőttel megh
minket uram: megh haragut az te hertelenſegőd az the iohaidra
az mi bineinkert: de tekenć az the ergalmaſſagodra: es teǵ
miuelőnk a the ergalmaſſagod zerent: || tehat az ergalmaſ- 243
ſagh kőnőrőluen embőri nemzetőn: alla urnak elebe es monda
Vram tamagh feľ: es ergalmaz ſyonnak: mert el Iőt az ő uele
ergalmaſſaǵ tetelnek ideye: Nemde tulaidonode nekőd uram
az ergalmaſſagh tetel: es ionkab illethe az the iouotodat: cele-
kődnőd ergalmaſſagod zerent: hodnem igaſſagod zerent hal-
uan ezt dauit legottan terdre eſſek: es az ergalmaſſagnak
ez mondaſarol: halakat aduan monda Vrnak ergalmaſſagit őrőke
enőklőm: Embőri nemzet es kegek: haluan hogh az ergalmaſſaǵ ő
mellette zolna kezde erőſſen kaiatania: es mondania O iſtennek
ergalmaſſaǵa O iſtennek ky ielőnthetetlen kegőſſeǵe O őrők iſten-
nek io uota: ergalmaz nekunk uram ergalmaz: leǵőn az the ergal-
maſſagod mi raitunk: mikent biztunk te benned: tamaǵfel uram:
es kelfel ſegić megh minket: mikent byztunk thebenned: es zaba-
dić meǵ || minket: az the neuedert: es ekepen megh engeztelteтuen 244
ur monda dauitnak Menel mert megh latogatlak titőket: es fel
tamaztom az en Io igeimet tiraitatok: es megh zabaditlak titőket
ezt haluan dauit legottan le eſſek urnak előthe: halakat aduan
es monda Vallaſt tezők te nekőd uram: en telles zyuemből: ki
ielőntőm mindőn the codaidad: őrőlők es vigadok the benned:

enőklők felſegős iſten az the neuednek: ky Ielőntőm az the neuedet: az en attyamfiainak: az igazak kőzőt dicerlek tegődet: es ekken dauit teruen limboſba az zent attyakhoz monda naǵ őrőmel kik felitők vrat: diceretők őtet: Iakobnak kőzőnſegős nemzethe: magaztalatok őtet: mert az zegenőknek kőnőrgeſőket megh nem uetőtte: es megh nem utalta Megh ertőttem urtul: hoǵ őrőke megh tartia nekőm az ő ergalmaſſaǵat ezt haluan az zent
245 attyak: || mind megh uidamulanak: es uriſtennek naǵ halakat adanak őtet diceruen: es monduan Aldot uaǵ uram mi attyanknak iſtenne Aldot uaǵ uram: ki neződ az melſegőket: Aldot uaǵ az the felſegős zekődőn: es diceretős es dicőſſegős őrőke amen Mikoron az.ert dauit iſtentől el· Iőt uona ezőnkőzbe iſten előt: az iſtennek ergalmaſſaǵa kőzőt: es igaſſaga kőzőt tamada naǵ uetekődes: mint az aietatos zent bernat doctor iria Az ergalmaſſagh azert imezt mongiauaľa: Io az zeǵen embőrnek: ki őnőn hattalmauaľ fel nem tamadhat: ergalmazni: ezt keǵek bizonuttiauaľa neǵ tőruenbeli okoſſagal elſőuel iſteni tőruennek okoſſagaulal: Mongiauala azert az ergalmaſſak: iruan uaǵon az profetanak miatta: Iſtennek ergalmaſſaǵa őrőktul fogua: mind őrőke: az őtet felőkőn: alkolmatlan uona azert iſtennek: az ő
246 ergalmaſſagat megh nem ielőntenie: mikepen mindőn iſteni || tőruenők ualiak: es profetak monǵak Mert edős ur mindőnőknek: es az ő ergalmaſſagy: mindőn miuelkődetinek főlőtte The azert őrők iſten: az the nagh ergalmaſſagodat ez[t] nezi: hoǵ embőri nemzetnek ualtſagaert: magadat kel adnod Maſaľ ugan ezőnt bizonutha tőruenkőnbeli okoſſagal Mert uǵ uagon megh irua az tőruenkőnbe: A mi eccőr kellőt: touaba megh nem utalttathatik: de tenegőd vriſten monga uala az ergalmaſſagh: kellemetős lőn az embőrt terőmtenőd: tudniamint az bodokſagra: azert az te ergalmaſſagodbol oda kel ő neki uitetni touaba uǵ uagon azon tőruenkőnbe megh iruan: hoǵ az gőlőſegők megh zoritandok: es az kegelmek neuelendők Az gőlőſegh uala adamnak bine: kiert erdőmle az kent: azert alkolmas O en iſtenőm: hoǵ az the ergalmaſſagot zerent: neuelied ő hoza kegelmedet: megh bociatuan
247 neki: es mind az ő ma||ginak binőket harmadal uǵan ezőnt: bizonutha poǵan bőcheknek mondaſoknak okoſſagaual Mert uǵmond az pogan bőć: alkolmas mindőn allatnak uǵ celekődni: ammint az ő termezeti nezi Mint pelda ez melle: az napnak tulai-

donſaǵa az meleghſegh : es uilagoſſagh : hat alkolmas neki termezet-
zerent celekődni Az iſtennek tulaidonſaga tudod igaſſaǵ hoǵ az
ergalmaſſagh : hat nekies tulaidonſaga zerent : az az ergalmaſſaga
zerent kel celekődni : hoǵ ergalmaſſagabol ez uilagot megh ualćha
N e g e d d e l es utoſſoual : bizonuta az ergalmaſſagh : hoǵ iſtennek
keel embőri nemzettel : ergalmaſſagot tenni : Cazari tőruennek
okoſſagaual : vǵ monda azert : uǵ uaǵon megh iruan az cazari
kőnbe : valakinek nem kel calardſaganak auagh hamiſſaganak
haznoſnak leni : hoǵ tudniamint || abbol neki ualaminemő hazon : 248
auagh nereſek kőuetkőznek : de mierthogh : az kegio : adamot es
euat hamiſſagaual calia megh : hogh őket zolgalattia aſa uetne :
azert igaſſagh : az kegonak Calardſaganak nem kelle haznoſnak :
a wagh nereſegőſnek leni : hoǵ mindőnkoron az embőrt hattalmaſ-
ſaga alat uallana t o u a b a az megh callattaknak : az cazari tőr-
uenok ſegitſeǵel leznek : vgianezőnkepen igaſſagh : az iſteni tőruen-
nekes ſegidſegel kel leni : az megh callatot embőri nemzetnek Ellen
okoſſagokal bizonuta az ergalmaſſagh : hoǵ az iſtennek kellene : az
zegen embőri nemzetőt megh ſegitteni : es ime kezde laſſan laſſan
az iſtent az ergalmazaſra haitania e z t l a t u a n a z i g a ſ ſ a g h
l e g o t t a n fel kaiatha : az ergalmaſſagnak ellene : es ezt kezde
mondania O ergalmaſſagh : mith zolz the ? Akarode hoǵ el uezek
en : Iol tudod mit mond az iras : hoǵ urnak igaſſagha || megh 249
marad őrőke : haliad azert ergalmaſſagh : mit monda az embőr-
nek az őrők iſten : valamel oraba eztők : tudniamint az ſanak
gőmőchebe : halalal haltok megh Azert zikſegh : hoǵ iſtennek ez
ſentenciaia legőn erős : es alhatatos : hoǵ az embőr őrőke az
halalba maraǵon megh e z t h a l u a n az az ergalmaſſagh monda
eſmet : az igaſſagnak Tudode igaſſagh : hoǵ ahol irua uaǵon : az
iſtennek igaſſaga meǵ marad őrőke : uǵan ot irua uaǵon : Mert megh
erőſſitetőt az ő ergalmaſſaga mi raitunk : ez ergalmaſſagh azert megh
teendő embőrel : hoǵ megh zabadittaſſegh enertem : hoǵ az iſten er-
galmatlannak ne lattaſſek : de tenekődes ebben engednőd kel enne-
kőm h o g h k e g e k az ſentenciaual melet mondal : hoǵ ualamel oraba
az ſanak gőmőchebe eendik : az embőr[t] halalal halmegh ellenőm
ne aſ : legőn az ualtſagh ellethen modon : hoǵ az embőr[t] megh es
halon the erted : es nimodőn megh ſe halon : en ertem : hoǵ mind
nekőd mind nekőm : elegh teteſſek Megh haſon || teſteben : mert ebbe 250
eſek az iſtennek ſentenciaianak miatta : ki azt monda halalal halz

megh : tudniamint teſti halalal : de ne halion megh lelki halalal : az az o̊ro̊ke : ebe kegek keľ neko̊m engedno̊d : mert iruan uaǵon Minemde o̊ro̊ke el uethie iſten ez nemzeto̊t : az o̊ zinenek elo̊le : Auaǵ mind uegik el uagiae : az o̊ ergalmaſſagat [ez] o̊to̊le : ol mint azt mondana nem ezt haluan az igaſſagh monda : bizonnal neko̊d nem engedno̊m : kemen uona : es kego̊tlenſegh : mert irua uaǵon : az iſten nem vizauonaſnak de bekeſegnek iſtenne : illek azert bator iſtennek az embo̊rrel ergalmaſſagot tenni : de maǵa iǵ : hoǵ en iǵaſſagh helen maraǵak ezt latuan az bizonſagh hoǵ az igaſſages az ergalmaſſagh melle alot uona : elo̊ue ala : es naǵ zouaľ Imezt monda Mit Celeko̊tto̊k O ergalmaſſagh : es igaſſagh Minem az iſten el fordittiae az ittelleto̊t : mert irua
251 uaǵon : bizon az ur : es bizonſagot zereth : Nem kel azerth || iſtennek embo̊rrel uǵ ergalmazni : hoǵ en bizonſagh ki rekezteſſem Mert az bizonſagot ez nezi : hoǵ mint irua uaǵon : eluetteſſek az kego̊tlen es bino̊s : hoǵ ne laſſa iſtennek dico̊ſegeth Monda ennekes az ergalmaſſagh O bizonſagh : ne legh en ellenko̊do̊m : de leǵo̊n ergalmaſſagh az zeǵen embo̊rrel : akar cak enerthem : ha adamert nem lezo̊n Mert am iruan uaǵon : urnak ergalmaſſagy mindo̊n miuelko̊detinek föllo̊tthe : ha mindo̊n miuelko̊detinek fo̊lo̊tte : hat bizonſaganak es föllo̊tthe Azert engegh reia the es : hogh theteſſek ergalmaſſagh az zeǵen embo̊ri nemzettel ezt haluan az bizonſagh monda : Nem engedheto̊k killo̊mben rea : hanem ha neko̊mes elegh lezo̊n : ſem illethi az iſtent : hoǵ Cak ergalmaſſaǵa zerent celleko̊gek : de bizonſaǵa zerentes Leǵo̊n azert neko̊m elegh az embo̊rnek binero̊l : es igh rea enǵedo̊k : hogh az embo̊r megh zabadittaſſek tehat az ergalmaſſagh haǵa dolgat az attya iſtenre : az attya iſten kegek lat-
252 uan enne ellenko̊deſo̊ket : az ergalmaſſagh ko̊zo̊t : igaſſagh ko̊zo̊t || es az bizonſagh ko̊zo̊t : az ſentencianak kiadaſſat ada zenth fianak : mint urunk o̊ maǵa monǵa : zenth ianos iria : ko̊nuenek o̊tto̊dik rezebe Az fiv iſten kegek : ki az atty iſtenek o̊ro̊k bo̊ceſſeǵe : megh haluan mind ez haromnak feleleto̊keth Monda Az igaſſagh azt monǵa : eľ uezo̊k ha adam o̊ro̊ke az halalba megh nem marad Az bizonſak touaba azt monda : el uetteſſek az bino̊s hoǵ ne laſſa iſtennek dico̊ſſeget Az ergalmaſſak kegek azt monǵa. el uezo̊k ha adam ergalmaſſagot nem nerhet : ez azert az el uegezo̊t ſentencia : az zenth haromſagnak tanać tartho hazaba lego̊n adamnak kenńa es halala Io : es mind az igaſſak : mind az bizonſak : Mind az ergal-

maſſak: ualia azt a mit keuan Ezt haluan: mind el Codalkozanak es mondanak: Mikepen lehet ez: mikoron az ken legőn keſſerő: es az binőſſőknek halalok gonoz: Mint lehet azert Io t e h a t m o n d a az biro: kereſteſſek adamnak fiay kőzől ualaki: ki mindőnőſtől fogua legőn igaz: es mindőn binnelkil: megh eredet binnel kil es: ki ne legőn melto || megh halnia: es ez halion megh az 253
zeretetből: es gőtretteſſek megh embőri nemzetert: Mikor ő ne legőn kőteles az kenra: es az halalra: es ekkepen az igaſſagnak: es bizonſagnak elegh tetetik: embőri nemzetteles ergalmaſſak tetetik e z t h a l u a n az bizonſak: nagh ſiettetősſegel ez uilagot mind be futha: es zeretettel kereſſe elen artatlant: es nem talaltatek ſenki tiztanak az binnek zeplőetul: megh Cak az eǵ napi germőkes Mikoron megh tert uona: az bizonſagh: folamanak elebe az ergalmaſſak es az igaſſak: es megh kerde az ergalmaſſak: ha ez artatlant megh talaltha uona: felele az es monda Mind el hailottanak: egetőmbe haznalatlanna lőttek: Ninchen kiiot teǵőn: ninchen mind egiglen t e h a t m o n d a az igaſſagh es [monda] de ha igaz talaltatnekes ellen igaz: es artatlan: amelet kerez: es uona Cak tiztha embőr: mint tetethetnek iſtenek igaſſaǵa zerent: ennek kenaual es halalaual elegh az elſő embőrnek adamnak bineről: Ielőſben mert az bin tetetőt előzőr: az vekhetetlen Ionak az az iſtennek ellene: Maſochor mert embőrt: az uekhetetlen Iotul foztot || megh: mindőn tiztha embőr kegek uegel ualo erdőműs: azert 254
ha ol talaltatnek: ki uekhetetlen erdőmős uona: az thehetne az uekhetetlen binről eleǵeth e z t h a l u a n a z iſteni zeretet: őes előue ala: es monda Akar mit pőrőlietők thi: cak ez az dologh: hogh ha azt akariatok: hogh az binről elegh teteſſek: az iſtenek embőrre kel leni: kinek kent es halalt kel zenuedni: es ő tehet kenaual es halalaual eleget az binről: es igh mind az igaſſagnak: Mind az bizonſagnak: Mind az ergalmaſſaknak elegh tetetik Megh ennek főlőthe: iſtennek nagh zeretethe es ki ielőntetik Mikoron igh zerette legőn az iſten embőrt: [ki] hoǵ kimoſta legőn az embőrt az ő bineiből: az ő draǵa zent uereuel e z ſ e n t e n c i a t haluan: mind [:] az igaſſak: mind az bizonſak: mind az ergalmaſſak: legottan megh egeſőlenek: es erre egetőmbe rea engedenek: es eǵmaſnak apolaſt adanak Tehat monda az attya iſten: Mindőnőket bőceſſegbe tőttunk: ez uilagot es bőceſſegőnk attal terőmtőttők: ezőnkepen bőceſſegunk attal: az az fiunk attal: keel ez uilagot megh epőttenunk e z t h a l-

255 uan az fiv iſten : monda legottan : ime ‖ en : bociaſ' engo̊met : mert
irua uagon : hoǵ tegem az the akaratodat : es igh uegeztetek el :
hoǵ az iſtennek fia lenne embo̊rre : es kent halalt zenuedne : az
embo̊rſegbe : es az oͤ kenanak halalanak miatta : ualtatnek megh
az zeǵen embo̊ri nemzeth O a z e r t [az] hiv lelo̊k O Criſtuſnak
uereuel megh ualtot : Gondolad megh : es laſſad megh : meľ nagh
zeretettel tegoͤd az iſten zerethe : laſſad meǵ touaba : meľ nagh
lo̊n az oͤ ergalmaſaga the hozad : hoǵ o̊ oͤnnoͤn magaba akara erted
eleget tenni : ſemie teue the erted o̊nnoͤn magat : az zolganak ab-
razattiat fel ueue : az the bineidnek terhet o̊ uiſſele : az oͤ teſten :
hoǵ the az binnek Megh halnal : es az igaſſagnak elnel O iſteni
boͤćeſſegnek kedues el uegezeſe : hoǵ az iſten embo̊r legoͤn : kinek
halalaual megh ualtaſſek az embo̊r O bodok bin : ki el meghualtot
erdo̊mrel ualanod O edeſſegoͤ iſten : ez te naǵ kegelmeſſegoͤdert :
minemoͤ diceretoͤket agunk the nekoͤd : ha ezo̊rzo̊r magunkat erted
adnok : ſemi uona az the iotetelo̊dhoͤz kepo̊ſth : leǵoͤn azert nekoͤd
oͤro̊k halaadas : Amen ‖
256 k e z d e t i k i m a r a z p r e d i k a c i o n a k h a r m a d i k
r e z e m e l l e z o̊ n azzonunk marianak : az iſtennek fiatul annyaia
ualaztaſarol Mikoron azert limboſba az zent attyak : megh ertoͤt-
tek uona : hoǵ az iſtennek fianak eroͤttoͤk emboͤrre kellene leni O
ualion ki fokhatna megh : es ielo̊nthetne ki : meľ nagh oͤroͤmbe
lenek raitha Tehat ime tanaćot tartanak : mint aietatos doctorok
irak : es mondanak kereſſo̊nk eǵ iſv es igoͤn zep zizet : ki alion az
felſegoͤs kiralnak eloͤtte : es zogaľon neki : oliat ki meltan fogad-
haſſa hazaba : az mi iſtenoͤnketh : ſe talaltaſſek o̊ benne oľ : meľ az
oͤ foͤlſegoͤs zoͤmeit megh banthatna : hoǵ mireank az aldomaſert
atkot ne ueſoͤn t e h a t i m e i o b patriarka oͤ koͤzoͤttoͤk eloͤue ala :
es monda Nem tughatiok mi azt megh tekelletoͤſſegel : az iſtennek
ananak mine Iozagokal kelioͤn fennie : de ennek ki ielo̊nteſe az
iſteni boͤćeſſegoͤt illethy Ezt haluan ieſus ſiraknak fia : ki az bibli-
257 aba eccleſiaſtikoſnak neueztetik : ‖ eloͤue aľa es monda Mindoͤn
boͤćeſſegh uriſtentoͤl uaǵon : Az tengoͤrnek foͤuen zoͤmeth : es az
eſoͤnek co̊pet : es ez uilagnak napit : ki zamlaltha megh : az iſten-
nek boͤćeſſeǵet ki tudakozhatta megh : Az boͤćeſſegnek goͤkere kinek
ielo̊ntetoͤt megh : eǵ az felſegoͤs : mindoͤnoͤknek teroͤmtoͤie : mindoͤn-
hato es vralkodo iſten : oͤ teroͤmtoͤtte azt tudniamint az oͤ ziz annat
M o n d a n a k azert kilgunk koͤuetoͤt az iſtennek boͤćeſſegehoͤz : hoǵ

tanuhon megh minketh : minemo̊ tullaidonſagokat kelo̊n uallania :
es minemo̊ Iozagokal ſenlek az ziz : kit keuan magannak anaul
ueni u a l a z t a k azert dauitot : es kildek az iſteni bo̊čeſſegho̊z :
az az az ſiv iſtenhoz : ki elmenuen monda Vram tehozad ſolam-
tam : tanuč megh engo̊m teno̊m az the akaratodat : mert en iſte-
no̊m uaǵ the : bizonaba az the io lelko̊d vizo̊n engo̊m az igaz
fo̊dre : Iol tudom ezt uram : mert bodok az a kit az the to̊ruenȏd-
bo̊l te meǵh tanitandaz : tanučmegh azert engo̊m : az te anad felo̊l :
minemo̊ tulaidonſagokat es lelki Iozagokat ualion Ezt haluan az
iſteni || bo̊čeſſek monda : halgaſſad es meǵ tarčad azokat meleket en 258
zolok : neko̊d ma : az ziznek meſ az iſtent fogadanda : kel ko̊rno̊l
uetetnie az zeretetnek napiaual : es ez uilagnak megh utalaſanak
hoganak keel labay allat leni : es az o̊ feiebe tizo̊nket cillagos
koronanak kel leni Mert az no̊mo̊ſſegnek tizo̊nket tulaidonſagiual
keel ſellenie : kik ko̊zo̊l neǵe uetetik teſte ſelo̊l : Neǵe lelke ſelo̊l :
es neǵe teſte lelke felo̊l u ǵ m o n d e k hoǵ az no̊mo̊ſſegnek neǵe
uetetik az ziznek teſte felo̊l : mert teſtefelo̊l neǵel kelle ſenlenie
e l ſ o̊ u e l zepſeǵel Mert neki igo̊n zepnek kelle leni : ualaes Ezert
monda rola az attya iſten : az bo̊čnek attala mindo̊no̊ſtulfogua
zep uaǵ en iego̊ſſo̊m : es ſemi zeplo̊ ninčen the benned De kerdik
ez melle az zent doctorok : hogha alkolmas ualae : hoǵ az iſtennek
annia zep uona : teſty zepſeǵel : Nemel doctoroknak lattatik : hoǵ
nem kello̊t uona zepnek leni : ezo̊k ez o̊ ueleko̊deſo̊ket imezel bizo-
nuitiak Mert az iſtennek annyaba ſemi hiuſagnak nem kelle leni :
de az zepſegh mint az bo̊č mongia || hamis es heiaba ualo malazt 259
Tehat neki nem kelle zepnek leni touaba az azzoniallatba : az zepſegh
binek es uezo̊delo̊mnek oka : erro̊l monda azon bo̊č : az azzoni-
allatnak zepſegeert ſokan el ueztenek : de azzonunk marianak kelle
leni : mindo̊no̊knek iduo̊ſſego̊knek oka : es nem uezo̊delmo̊knek :
hat nem kelle teſte zerent zepnek lenni t o u a b a uǵ mondnak
meges : az iſtennek : embo̊rre letelebe : naǵ allazattoſſagot kelle
mutatnia : zent pal apaſtalnak mondaſa zerent : de nagob alaza-
toſſagh teſto̊t ueni ruttul : hodnem zeptul : hat ebbo̊l lattattik hoǵ
az iſtennek annianak nem kelle zepnek leni hanem Ionkab rutnak
d e e z k e r d e ſ r e es fogaſra rea felel az nagh albert doctor : es
vǵmond hoǵ az iſtennek annianak nem kelle rutnak leni : ſo̊t igo̊n
zepnek teſtebenes : Im ez harom okaiert e l ſ o̊ o k a e r t az iegzeſ-
nek okaert : mert az iegnek haſſonlatoſſagot kel uallani ahoz :

aki raitha peldaztatik: de mind az azzoniallatok: kik peldazak
260 auaǵ iegzek az iſtennek anniat: zepők uotanak Mint pel||dank
uaǵon az heſter azzonrol: Iuditrol: Rakhelről: es rebekarol Ha
azert ezök zepők uotanak: kikőn az iſtennek annya iegzettetőt:
ſokkal Ionkab az iſtennek annia zebuot ezöknel M a ſ o d o k a e r t
az haſſonlatoſſagnak okaert: mert uǵmond az pogan bőć: hoǵha
az termezeth ualamibe megh nem bantatik: az ſiv haſſonlatos lezőn
attyahoz: auagh anniahoz: de urunk Criſtuſnak az zyznek eduős
gömöcenek: zepnek kelle leni: az profetanak mondaſſa zerent Hat
az ő edös annianak es: ezt Ielőnthe ki urunk: az zent euangeli-
omba monduan: nem terömthet az Io fa gonoz gőmöchőt h a r-
m a d o k a e r t az belſő zepſegnek peldazaſanak okaert Mert az
kilſő zepſegnek miatta: uitetik az elme az belſő zepſeghre: mert
az Io es zep lelkőt: nőmőſb es zeb teſt illethy: enneten uagon:
hogh mikor embőr: mindőn oktalan allatoknal: zeb es nőmőſb
lelkőt uallion tudniamint okoſt: teſtőtes mindőn oktalanallatok-
nal nőmőſbet es zebet uaſ Mikoron azert az ziz mariaba lőt
legőn: erćed lelkebe az tekelletős Naǵ zepſegh: teſtebe es
261 uru||nk Criſtuſnak utanna: mindőnőknek fölötte nagob tekel-
letős zepſeǵel kelle fenleni: eleten okoſſagokal bizonuttia
azert az nagh albert doctor: hoǵ azzonunknak megh teſte-
ben es: urunk criſtuſnak uttana: mindőnőknel zebnek kelle
leni M a ſ ſ a l a z z i z n e k teſtefelöl kelle fenleni Nőmőſſe-
gel: meſ ertetik koronaiabaualo maſod cillagon Mert azzonunk
marianak kelle leni: s ualaes nőmős ziznek Mint ezt es bizonut-
tia azon nagh albert doctor: harom nőmős okoſſagokal e l ſ ő u e l
az fel magaztalaſnak okoſſagaual: Mert az bodogh ziznek kele feſ
magaztaltatnia: mind angaloknak: Mind embőrőknek fölöttők
Hat kelle mindőnőknek föllőte alazatoſbnak es iozagoſbnak leni
De mikepen zent bernat doctor monǵa: Nőmőſb es diceretőſb az
alazatoſſagh: az nőmőſbe: hodnem mint az nemtelembe: hogh
azert melto lőt legőn: mindőnőknek főllötte fel magaztaltatni:
kellőt neki nőmős nemel fenleni: hoǵ az ő zizeſſeǵe nagob es
dićeretőſb lenne Mert uǵ mond zenth Agoſton doctor: ſoha azzo-
262 nunk maria || mindőn kar angaloknak ſölötte: fel nem magalzta-
tatot uona: mint enőkli zent eǵhaz: ha urunk Criſtus uttan:
mindőn embőrőknel Ionkab: magat megh nem alaztha uona
M a ſ ſ a l Az haſſonlatoſſagnak okoſſagaual Mert uǵmond az bućć

mindőn lelkős allat: zerethy az hoza haſſonlatoſt: enneten uagon:
hoǵ az kiralok: eſmet kirali magbol: akarnak magoknak iegőſt
ueni: mert az haſſonlatos hoza: vgian ezőnkepen az nőmőſek:
eſmet nőmős magbol Mikoron azert az iſten: legőn vekhetetlen
nőmős: hoza haſſonlatos nőmős zizet: kelle maganak anniaul
valaztania: harmadal Az kedues letelnek okoſſagabol Mert
mint zent ieronimus doctor mongia Az nőmőſőknek zolgalattiok:
embőrőknek előttők kellemetősb: Ielőſben kiraloknak előttők: de
az bodogh zyz marianak: kelle zolgania az felſegős kiralnak fianak:
az az az attya iſtennek fianak Azert hoǵ az iſtennek fianal: kelleme-
tőſ[b] lőt legőn az ő zolgalattia: őnneki nőmőſnek kelle lennie Ez
harom okoſſagaľ bizonuttiak doktorok: hoǵ azzonu*n*knak nőmőſnek
kelle lenie || Maſod okaert keľſe azzonunknak zepnek leni: az belſő 263
zepſegnek iegzeſseert: mert az kilſő zepſegnek miatta: vitettetik az
elme az belſő zepſegre: mert az Io es zep lelkőt: illet nőmőſb es zeeb
teſt: mikoron azert azzonunk maria: lelkebe urunk criſtus utan
mindőnőkneľ zeb lőtlegőn: teſtebe es tehat urunk uttan mindő-
nőknel zeb uot harmaad okaert kelle azzonunknak zepnek
leni teſtebe: az haſonlaſert Mert ha az termezet ualamibe megh
nem bantatik: az fiunak haſonlatoſnak kel leni attyahoz: auagh
aňahoz Mint az pogan bőć monǵa *secundo libro fisicorum* de
miert hoǵ az ziz marianak edős [t]zillőte: urunk criſtus: uot es
kellőt leni igőn zepnek: dauitnak mondaſa zerent: ki uǵmonda
Zeb es ekőſb embőrőknek fiainal: Mikepen azert az fiv igőn zepuot
ezőnkepen az anaes: mert az io fa gonoz gőmőćőt nem terőmt-
het: mint urunk monda *Mathei.* VII. Neǵed oka'ert kelle azzo-
nunknak zepnek leni teſteben: az naǵob diceretős Iozagert: Mert
azzonu*n*k ma*r*ia uala igőn tizta: es az ő tiztaſaga igőn || diceretős: 264
de diceretőſb az tiztaſagh az zeb zizekben: hognem az rutakba:
hat ebből kőuetkőzik: hoǵ ő teſte zerentes mondhatatlan igőn
zeph uot Minemő uot keghek az ziz maria teſtebe: az ziletеſeről
ualo p*re*dikacioba megh irom iſten hoza ſegituen *secundo beata*
virgo ex parte corporis debuit esse nobilissima Maſoćor meǵes az
bodogh ziz marianak teſtefelől: kelle leni nőmős nembelinek:
meľ ertetik az ő koronaiaba ualo maſodik Cillagon: harom oka-
ert: mint az naǵ albert doktor monǵa *primo racione exaltacionis*
elſő okaert: az fel magaztalaſert Mert ő neki kelle fel magaztal-
tatnia: mind embőrőknek es mind anǵaloknak főlőttők Azert

tehat neki mindőnőknel alazatoſbnak es lelki iozagoſbnak kelle leni: demikepen zent bernat doktor mongia: nőmőſb es diceretőſb az alazatoſſagh az nőmőſbe: hodnem az nemtelembe: hoǵ azert azzonunk melto lőt leǵőn: mindőnőknek fölöttők fel magaztaltatnia: kelle nőmőſnek leni: hoǵ az ő zizeſſeǵe diceretőſb lene Mert uǵmond zent agoſton doctor: ſoha azzonunk maria: mindőn
265 kar angoloknak főlőtte fel nem || magaztaltatot uona ha mindőn embőrőknel alazatoſb nem uot uona *secundo debuit esse nobilissima racione conformacionis* Maſſoćor kelle azzonu*n*knak nőmőſnek leni: az haſſonlatoſſagnak okaert: mert uǵ mond az bőć *eccl.* 13. *omne animal diligit sibi simile* Mindőn lelkős allat zerety az ő hoźa haſſonlatoſt: mint ennek megh erteſere: uegunk peldat ez uilagi kiralokrol es nőmőſekről: az kiralok eſmet kirali nemből: es az nőmőſek nőmőſnemből: akarnak magoknak iegőſőket uenie: mert azok ő hozaiok haſonlatoſok Vrunk criſtuſ keǵek uekhetetlen nőmős uala: Mert az nőmős attiatul: az az az attia iſtentul őrőktul fogua zilettetőt: hat [attiat es] anat es nőmőſſet kelle uallania *tercio ex parte corporis debuit esse nobilissima racione gratificacionis* Harmaćor es utozor teſte felől: kelle nőmőſnek leni: az kedueſſegnek oka'ert Mert mint zent ieronimus doctor mongia: migh embőr nőmőſb: annal kedueſb zolgalattia iſtennek előtte: erćed ha lelkebe es nőmős: de azzonu*n*k marianak kelle zolgalnia iſtennek
266 fianak: hath hogh kedueſb lenne: az ő zolgalat||tia az ő zent fianal: igőn nőmőſnek kelle leni *tercio beata virgo adhuc ex parte corporis debuit esse de dauid stirpe regia* Harmachor meges az ziz marianak teſte felől kelle leni: dauitnak kirali magabol: mel ertetik az ő koronaiaba ualo harmadik cillaǵon Mert mint az iras monǵa: dauidnak iǵertetek megh urunk criſtus főkepen az iſtentől: erről monda őnnőn maga az ſotary kőnbe M e g h eſkőuek ur dauidnak bizonſagba: es megh nem calia őtet: az the mehednek ǵőmőćeből iltetők en: az the zekődnek főlire: vgmonda touaba eſaias es *ca*: XI. *egredietur uirga de radice iesse* ⁊c tamad uező ieſſenek gőkereből: meľ uező lőn dauidnak attya iſai: es ő belőle tamad uiragh: ki lőn urunk Criſtus Touaba vǵ monda az gabriel angales azzonunknak: Agia ő neki vr az ő attianak dauidnak zekit: Mind ezőkből azert megh teccik: hoǵ azzonu*n*k maria uot dauid kiralnak nemeből: es iſtentől ualaztatot *Quarto beata virgo ex parte corporis: debuit nominari maria* Negeccőr meges es uto-

zor : teſtefelől kelle azzonu*n*kna neuez||tetni marianak : meľ erte- 267
tik az ő koronaiaba ualo negedik cillagon Mert ez zentſegős es
meltoſagos neuőn : Ionkab ki ielőntetik az ő zizei fogadaſſa : hod-
nem mint egeb neuőn : erről monga zent bernat doctor *super missus*
est loquar pauca de hoc nomine maria ꝛc zolok keueſet ez maria neu-
ről : mel magaraztatik tengőri cillagnak : mel az ziz anat fölötte
igőn illeti : mert ő iol haſſonlatik az cillaghoz : mert mikepen az
cillagh : maganak romlaſanal kil bociattia uillagoſſagat es fenet :
ezőnkepen az ziz maria : mindőn zeplőnel kil : zile zent fiat Touaba
az napnak fene : megh nem kiſſebőthety az cillagnak uilagoſſagat :
ezőnkepen az fiv ananak ekez uotat : ő azert az nőmős cillagh
Iakobbol tamadot : kinek fene ez uilagot el velagoſitotta : menor-
zagot megh ekőſitőtte : es poklokat attal hatta : ezőket mongia zent
bernat : hat meltan neueztetek azzonunk ez meltoſagos neuel : ez
negh iozagal kelle azert azzonu*n*knak teſtefelől fenleni : mint
negh nőmős cillagokal touaba az bodok ziz marianak
lelke felőles neget kelle ualania *Et primo debuit esse*
purissima || es elezteb kelle leni lelkebe : igőn tiztanak mel ertetik 268
koronaiaba ualo őttődik cillagon : mindőn bintől erről monda zent
lelők uriſten az bőcnek zaia attal : *canticorum.* IIII. *ca tota pulcra*
es amica mea ꝛc Mindőnőſtulfoga zep uaǵ en Iegőſſőm : es ſemi
zeplő ninchen the benned : tudniamint ſem az eredetbinnek
zeplőie : ſem az bocanandő binnek zeplőie : ſem az halalos binnek
zeplőie Oka kegek ennek imez : mert nem uala alkolmas : hoǵ az
iſtennek anna ualami binel zeplős lenne : mert az iſten nem
lakozik az binnek alaia uettetőt lelőkben : auaǵ teſtben. *sap.* I. *ca*
Erről monǵa zent anſelmus *de conceptu virginali ca.* XVIII. *decebat*
vt concepcio illius hominis ꝛc illik uala : hoǵ az embőrnek az az
criſtuſnak foganatia : lenne ol tiztaſagos anatul : kinel iſtennek
allatta nagob nem erthetik *secundo ex parte anime beata virgo debuit*
esse uirtutibus adornatissima Maſocor az bodok ziz marianak lelke
felől kelle leni : mindőn iozagokal megh ekőſőttetnek : mel ertetik
coronaiaba ualo [őtődik] «hatodik» cillagon Mert az iſtennek
anaul oľ ziznek kelle ualaztatni : ky mindőn lelki iozagokal ekős
uona : || mert ezt megh regőn az bőc : azzonu*n*knak zőmelebe megh 269
montauala *eccl. vigesimo quarto ca In me omnis gracia uie et verita-*
tis : en bennem az vtnak es bizonſagnak mindőn malaztya : enben-
nem mindőn eletnek es iozagnak remenſege Oka kegek ennek

imez: mert uǵmond az zent bernat doctor: akar meľ igön go̊to̊r'ed
es ſanargaſſad te magad: nem agia az Iozagoknak iſtene o̊magat
te neköd: hanem ha lelki Iozagokal leendez megh eko̊ſiteto̊th Miko-
ron azert az uriſten ſenkinek ne agia magat: hanem cak az lelki
iozagoſnak: ko̊uetko̊zik tehat: hoǵ az bodok zyz marianak: kinek
magat az iſten eluegezthe uala fiuiul adandonak: kelle mindön
lelki iozagokal ſenlenie Ezert monǵa az bodok zent agoſton Az
bodok ziz maria: elezteb lelkebe fogada [lelkebe] urunkat: az hit-
nek es az remenſegnek es az zent zeretetnek miatok: hodnem
mint teſtebe: mel Iozagok ha o̊ benne nem uotanak uona: az
iſtennek fia az o̊ mehebe nem zallot uona *tercio ex parte anime beata
uirgo debuít esse sanctitate excellentissima* Harmacor azzonun*k* ma-
rianak lelke felo̊l: kele leni zentſegel igön nagnak: mel ertetik
270 koronaiaba ualo hetedik cil||lagon Mert uala iſtent fogadando: es
menorzagba mindo̊n kar angaloknak ſo̊lo̊tte fel magaztando Az
zentſegnek nagob malaztyat kelle uallania: az iſtennek ananak:
megh ananak mehebe: hodnem mint akar meľ zentnek: eletebe:
erro̊l monǵa zent bernat doctor *puto inquit q. copiosior gracia sanc-
tificationis in ipsam descendit* ꝛc alitom hoǵ az megh zento̊leſnek
malaztya: bo̊ſego̊ſben zallot o̊ rea: hodnem az egeb zento̊kre: mel
nem cak az o̊ ziletefſet zento̊le megh: de o̊tet mindo̊n bino̊ktul
eleteben tyztan megh tartha: ha azert uriſten az zento̊ket: mint
Ieremiaſt: ko̊ro̊zto̊lo̊ Ianoſt: es az kiſſebik zent Iakab apaſtalt:
megh anoknak mehebe meǵ zento̊lte uot: Ionkab edo̊s anat: az
bodok ziz mariat *Quarto ex parte anime beata virgo debuit esse
dono dei perfectissima* Negećo̊r az bodok ziz marianak lelke felo̊l:
kelle leni iſtennek aiandokaua tekelleto̊ſnek: meľ ertetik coro-
naiaba ualo ńocadik cillagon Mert olnak keluala ualaztatnia iſten-
nek anaia: ki iſtennek aiandokiual tekelleto̊s uona: es mindo̊n
271 malaztal telles: ho||ǵ mondhaſſa azt: amit az bo̊ć mond: eǵ
ko̊nuenek huzon negedik rezeben *eccl.* XXIIII. *transite ad me omnes
qui concupiscitis me* ꝛc Io̊uetök en hozam mind ty kik keuantok
engo̊meth: es az en malaztimal teleſo̊getök be Mert az en lelko̊m az
meznel edo̊ſb es az en o̊ro̊kſego̊m az lepeſmeznek fo̊lo̊tte: ol tekelle-
to̊ſnek kelle azert az iſtennek ananak leni: kinel tekelleto̊ſb nem
lehetne Azert az bodok ziz marianak lelke felo̊l: ez neǵ no̊mo̊s
Iozagokal kelle ſenlenie: mikepen neǵ no̊mo̊s ſeno̊s cillagokal
touaba Imar mind teſte felo̊l: mind lelke felo̊l:

az bodok ziz ananak: neget kelle ualania: *Et primo*
debuit esse castissima es elezteb kelle leni tiztaſagoſnak: tudni-
amint mind teſtebe: mind lelkebe: mel ertetik koronaiaba ualo
killencedik cillagon Az ziz marianak tiztaſaǵa keǵek: mel peldaz-
tatek elöſzör az egö bokorba: *exodi* III. *ca*: megh maſoćor: az be töt
kapuba: kin ur mene be: es Iöue ki raitha: *ezekhielis* XLIIII: es
ſok egeb Iegökbe: kiröl meg ede ala iraſt tezök: eth riuidſegnek
okaert el mulatom *secundo ex parte corporis et anime: beata virgo*
debuit esse uoto Ioseph consecrata Maſoćor az bodok ziz marianak
lelke || es teſte felöl: kelle fogadaſſaual Ioſephnek zentöltetnie: 272
meſ ertetik coronaiaba ualo tizedik cillagon Mert annak kelle
iſtennek anaia ualaztatnia: mel nem cak hoǵ fogadaſnal kil zyz
uona: de aki uǵan fogadaſſal iſtennek zentölte uona zizeſſeǵet:
Mel megh mutattatik elözör zent agoſtonnak mondaſabol: ki
ugmond *libro de sancta virginitate Annunciante angelo maria respon-*
dit quomodo fiet istud ꝛc urunknak embörre letelet megh hirdetuen az
angal: maria felele: mikepen lezön ez: mert firfiat nem eſmerök:
melet bizonal az zyz maria nem mondot uona: ha azelöt iſtennek
zizeſſegöt nem fogadot uona Maſocor meǵ mutattatik
okoſſagbol mert az zizeſſegnek az iſtennek anaba: iǵön kelle
ſenleni: de iſtennek elötte keduesb az zyzeſſek: mel tartatik foga-
daſbo l: mikepen az eǵeb miuelködetökes: hogne*m* fogadaſnal kil
hat az iſtennek an̄anak fogadaſbol kellöt: az zyzeſſegöt tartania
De monthatna ualaky. mikepen merezlötte uot az zyz maria: az
zizeſſegöt fogadnia: mikoron ez az o töruenbe megh tiltatot uot
exodi. XXIII. *ca. Non erit infecunda nec sterilis in terra tua* Vgmonda
ur || nem lezön magzatnal kil: az azzoniallat: ſem medö: az the 273
födedbe: ez fogaſra rea feleltetik: hoǵ az bodok zyz maria: az
zyzeſſegnek fogadaſſat: harom kepen uallotta *primo in desiderio*
Elözör keuanſagaba: mert minek elötte: az iſtennek fianak em-
börre letelet: az anǵal megh monta uona. az zyzeſſegöt nem fogatta
uala: ezert mert nem illik uala Oka kegek ennek ez: mert az o
töruenbe: zikſegh uala mind firfiaknak: mind azzoniallatoknak
hazaſkodniok: mert az nep közöl uarattattatik uala vrunk criſtus
ziletendönek teſte zerent: Az idöbe azert azzonu*n*k maria: az
zyzeſſegöt cak keuanſagaba uallotta: es azt haual fogada: ha
tudniamint iſtennek kellene: Az ö akarattiat es keuanſagat iſten-
nek akarattya ala vetuen *secundo beata virgo habuit virginitatem*

in facto Maſoćor azzonunk maria az zyzeſſegőt uallotta teteme-
nebe: mert minek utanna neki meǵ ielőntetek: hoǵ az ő zyzeſſeǵe
iſtennek kellene: az zyzeſſegőt fel fogada: megh gabriel angalnak
hoza meneſenek előtte: es zent ioſephnek iegzeſſenek előtte *tercio
beata virgo habuit virginitattem in bn placito* Harmaćor az bodok
zyz maria: tarta az zyzeſſegőt egenlő akaratbol: Mert minek
274 utana: zenth || ioſephnek codalatos kepen Iegzetek: ő egetőmbe az
ő Iegőſſeuel ioſephel: egenlő akaratbol: es rea enǵedetből az
zyzeſſegnek fogadaſat megh teue: ezőket monǵa az bodok zent
tamas doktor *tercio beata uirgo ex parte corporis anime debuit esse
uiro desponsata* Harmaćor az bodok zyznek: teſte es lelke felől:
kelle leni Iegzettetnek firfiunak: mel ertetik koronaiaba ualo
tizőnegedik cillagon Mert ol zyznek kelle iſtennek anaiul valaztat-
nia: hoǵ ki iegzetőt uona Io es tiztaſagos firfiunak: Ioſeph neuő-
nek: Mert az ioſeph magaraztatik őregbőleſnek: auagh neuekő-
deſnek: mel igőn iol illeti az zyz marianak iegőſſeth: mert ez
iegzeſnek miatta fel magaztaltatek: es neuekődek az bodok zent
ioſeph: az zyzeſſegnek tartaſſaba Mert mihelt azzonunk neki ieg-
zetek: őes ottan őrők zyzeſſegőt fogada: mint zent agoſton monǵa
*Quarto ac vltimo beata uirgo ex parte corporis et anime debuit esse
in nazareth conmorata* Negećőr es utozor: az bodok zyz marianak:
teſte es lelke felől kelle nazzaretbe lakoznia: mel ertetik az ő
275 koronaiaba ualo tyzőn kettődik cil||laǵon Mert azzonunk marianak
kelle lakoznia akor: hoǵ urunkat fogada: az nőmős uaraſba naza-
retbe: hoǵ be telleſődnek az profetanak mondaſa: *quoniam naza-
reus uocabitur* mert nazaretbelinek hiuattatik: tudniamint az
Criſtus Ez tyzőnket iozagokat kelle az ert: az bodok zyz marianak
uallania: mikepen koronaiaban ualo tyzőnket cillagokat: teſte felől
es neǵet: lelke felől es neǵet: es teſte ⌞es⌝ lelke felől es neǵet:
minth im megh mondatek O azert bodok zyz maria: byzon nagh
meltoſagos uaǵ te: az the zent fiadnak az criſtus ieſuſnak előtte
Cum igitur dauid hec omnia audisset a diuina sapiencia Mikoron
azert dauid: mind ezőket hallottauona az iſteni bőćeſſegtul: Naǵ
halakat ada az ur iſtennek: es monda: byzon naǵ az mi urunk
iſten: es naǵ az ő hattalma: es az ő bőćeſſegenek ninchen zama:
vram mindőnőketh bőćeſſegbe tőttel be tőt az főd az te birodal-
madal: es megh teruen az zent attiakhoz limboſba: monda naǵ
őrőmel *Cantate domino canticum nouum: quia mirabilia fecit* enő-

kőletők urnak uy diceretőt : mert nagh codat tőt : Megh nilatkoz-
tata || ur az ő iduőſſegteteſet : az poganoknak zynők előt : kiielőn- 276
tőtte az ő igaſſagat Ennekutanna megh monda nekik : hoǵ az
iſtennek ananak : ez főlől megh irt iozagokat kellene vallania *tunc
sancti patres communi consilio* Tehat az zent attiak eǵenlő tanac-
bol : kildek dauitot nazaretbe : hoǵ megh latna : hoǵ ha ot ellen
zyzet lathatna : es talalhatna : es megh talaluan ot azzonunkat :
iegzettet zent ioſephnek : Iǵőn zep ziznek leni : es mindőn malaz-
tal telleſnek Monda neki dauid Halgaſſad leanom : es haićadle az
the filedet : mert megh keuantha ur az the zynődet : ő az the urad
iſtenőd : ezőket haluan azzonunk monda dauidnak *Paratum cor
meum deus* ꝛc kez az en lelkőm kez uriſten : enőklők es dicerlek
tegőd az en dicőſſegőmbe t e h a t d a u i d l e g o t t a n f o l a m e k
v r n a k e l e b e e s n a ǵ őrőmel monda Talalek helt urnak :
Iakobnak iſtenenek hailakot : tamagh fel uram az the nugodal-
madba : te es az the zenſegődnek zekrene : tehat ime legottan az
atťa iſten : bocyatta anǵalit : hoǵ megh latnak az zyzet : kit dauit
dicert || uona : kyk menuen azzonunkhoz es latuan őtet mondanak 277
hec est uirgo que nesciuit thorum in delicto ꝛc ez az zyz : mel nem
eſmert hazaſagot binbe : ual ǵőmőchőt az zent lelkőknek lataſaba :
es teruen urhoz : dicerek őtet az felſegős kiralnak [h]előtte Tehat
az attya iſtenes megh tekentuen : es megh zeretuen monda : ezt
zerettem őtet keuantam : magamnak iegőſſul venőm *Denique et dei
filius intuens eam* touaba az iſtennek fia es megh tekentuen őtet :
es megh zeretuen monda *hec requies mea in seculum seculi* ez az en
nugodalmam őrőkőn őrőke : eth lakozom mert valaztottam őtet A z
z e n t h l e l ő k i ſ t e n e s m o n d a zykſegh ennekőm őtet elől ve-
nőm : az edőſſegnek aldomaſiba : Nugoſik azert ő raitha vrnak lelke :
bőćeſſegnek es ertelőmnek lelke Tehat ime el ueǵeze az attya iſten :
hoǵ angal boćattatnek ő hoza : ki őneki kőzőnne : es az iſtennek fia-
nak fogadaſara akarattiat haitana : ezt megh ertuen dauit : az iſten-
nek előle tere az zenth attyakhoz : es nagh őrőmel monda nekik *exul-
tate deo* || vigagatok iſtennek az mi ſegegſegunknek : őrőlietők iakob- 278
nak iſtenenek Az zent attiakes legottan mind fel kelenek : es ege-
tőmbe imezt kezdek mondania *tu gracia ierusalem : tu leticia israel*
te uaǵ ierſalomnak dicőſſeǵe : te uaǵ iſraelnek őrőme : te uag az
mi nepunknek mindőn tiztőſſeǵe zyz maria : Azert lez aldot őrőke
amen : Ig ualaztatek azert az bodok zyz maria. az zenth harom-

ſagh iſtentôl: maganak iegôſſul O azert bodok ziz Maria: mikepen
magaztaľonk mi fel teǵôdet: minemô diceretôt mongu*n*k nekôd
tiztôſſegôdre O menorzagnak keralne azzona: byzonaba mindôn
malaztot the attalod uallunk: te uaǵ azert azzonom az mi dicôſ-
ſegunk: te uaǵ az mi remenſegunk. eletônk: es edôſſegunk: tene-
kôd tyztôſſegh es dicôſſegh amen

Ez predikacionak harmadik reze lezôn Az
angalnak azzonunk mariahoz ualo iôueſerôl mel
imeleten kepen lôn Mikoron az bodok ziz maria: kiſdet koraban
zileitôl: tudniamint az bodok zent ioakhimtôl: es zent anna azzon-
279 tol. ierſalembe az templomba fel uitet||tôt uona: Maganak az tem-
plomba imelen eletôt ualaztot uala: hoǵ effelitôl fogua terciaiǵ
Imadſagokba: es iſtenni elmelkôdeſôkbe foglalia uala maǵat Har-
mad oratul fogua kilenćed oraigh: magat kezy munkaba foglalia
uala: kilenćed ora koron: magat eſmet imadſaǵra aǵa uala: es az
imadſagbol addek fel nem kel uaľa: mignem urnak anǵala: neki
menorzagbol menei eleſeǵôt hoz uala *Cumque videret uirgines alias
in dei laudibus agere* Mikoron azert latna az tôb zyzeket: az iſteni
diceretbe: es zolgalatba magokat foglalnia ô ezôn enćôlkôdik uala:
hoǵ az uigazaſſokba mindônôknel elſô lene. Az iſtennek tôruene-
nek tudaſſaba uala mindôniknel bôćeb: az alazatoſſagba es imad-
ſagba aietatoſb: erkôćeben tyztôlletôſb: es mindôn lelki iozagokba
tekelletôſb *hanc irascentem nemo uidit* ôtet megh haraguduan ſenki
nem latta: ô neki mindôn bezede malaztal telles uala: hoǵ lattat-
nek az ô ńeluen iſten leni Mindônkoron iſtent alǵa uala: es az
eleſegôt mellet az angalnak kezebôl uezôn uala: maga megh ezy-
280 uala: Mellet keǵek az tem||plomnak papy feiedelmi: neki zolgal-
tatnak uala: azt az zegenôknek oztya uala Gakorta lattatnak
uala uele iſtennek anǵeli zolni: korok kôzôl ualamel ôtet illetheti
uala: ottan egeſſegôt uezôn uaľa *visis ergo eius sacris moribus et
virtutibus: quidam ex pontificibus* latuan azert az ô zent erkôćit:
es iozagit: az papifeiedelmek kôzzôl eǵ: abiathar neuô: Vin az tôb
papifeiedelmeknek naǵ kenćôt: hoǵ ôteth hazaſſagra az ô fianak
adnak. De az bodok zyz: ennek ellene monduan imezt monǵa
uala: Nem lehet ez hoǵ en hazaſſagra veteſſem mert zyzeſſegômet
vrnak iǵertem: az fogadas keǵek kôtelez az megh tartaſra: errôl
monda dauit *vouite et reddite domino* fogaǵatok es aǵatok megh
vrnak Az papifeiedelmek keǵek: es azzonunknak rakonſagy: ez

ellen imezt monǵak uala: Az iſten az fiakba tyztöltetik: mikepen
mindönkoron uot iſraelnek fiay közöt *beata autem virgo respondens*
aiebat Az bodok zyz maria ezellen eſmet imezt monǵa uala: Az
iſten az tyztaſſagba mindönöknek föllötte tyztöltetik: Am vegetök
peldat abelröl: ky zyzeſſege||nek miatta: iſtennek elötte igön kel- 281
lemetös vaſa: es attyafiatul kaimtul megh ölettetuen: az zyzeſ-
ſegnek koronaiat ńere es artatlanſagnak Touaba elles profeta:
miert hoǵ teſtebe az zyzeſſegöt meǵ tarta: iſtenhöz uetetek: Megh
eſmertem azert en eth ez templomba: hogh iſtennek: elötte igön
kedues az zyzeſſegh: ielöſben anǵaloknak ielönteſökböl: ez oka
hoǵ en zyzeſſegömeth iſtennek iǵertem lön kegek hoǵ miko-
ron azzonunk uona tyzönket eztendös zyz: Az fö papifeie-
delöm: az templomba niluan megh hirdete: hoǵ az zyzek kik az
templomba uålanak: es az hazaſſagra alkolmaſſok valanak: zyle-
iöknek hazokhoz menenek: es vrnak töruene zerent: hazaſſagra
mennenek: kinek parancolattianak mikoron az töb zyzek enǵettek
uona. Cak az bodok zyz maria nem akara ez parancolatnak enged-
nie Ket oka'ert elſö oka'ert mert az ö zillei öteth telles ele-
tebe: az iſteni zolgalatra attak uala Maſſod okaert mert az ö
ziſzeſſeǵet urnak imar fel fogatta uala tehat az fö papifeie-
delöm ezön megh rettenuen: Az töb papifeiedelmeket hoza
hiua: es monda || nekik: tugatok hoǵ mitöl fogua ez templom fon- 282
daltatot: Votanak ö benne kiraloknak: es profetaknak leani: kik
az zent eletbe igön Codalatoſſok uotanak: kik Iutuan az hazaſſag-
nak alkolmas allapattiara. megh hazaſultanak: urnak töruene
zerent Cak az mariatul Ioakhimnak leanatul: talaltatot Vy ellet-
nek zörzete: ki az ö zyzeſſeget Vrnak igerte es fogatta: Mit tegunk
azert: hoǵ mind urnak töruene: es mind az ö fogadaſſa hellen
alion *tunc omnium hec una fuit sentencia* tehat mindöniknek ez eǵ
lön ſentencia'ok: hoǵ ez naǵ dologba urnak tanaćat kerdenek
Mikoron azert magokat imadſagra attak uona: es
az fö papifeiedelm az ſanctuariomba be ment uona: Vrnak megh
kerdeſere: papi ruhaba. fel ötöztetuen: Ime naǵ hertellenſeǵel az
imadſagnak helen: mindönöknek hallaſara: imelleten zozat lön
Hoǵ dauitnak hazaba ualamel Iſak: hazaſſagra alkolmaſok: ha-
zaſtarſnalkil uonanak. kiki mind az ö vezö'et az otarra fel vinnek:
es valameliknek vezöe megh gömöćöznek: es eſaias profetanak
mondaſa zerent «zent» lelök galamb||nak haſſonlatoſsagaba rea 283

zalna: az uona kinek hazaſſagra az maria adatnek *erat autem inter ceteros viros sine coniuge ioseph de domo dauid* Vala kegek az töb ifiak kőzöt: dauidnak hazabol hazaſtarſnalkil ioſeph: mikoron azert mindőnők uezöiöket az otarra fel vittek uona: Cak ő nem uiue fel: ezt kegek teue alazatoſſagbol mint doctorok mońgak Mert mikoron uona igaz: iteliuala magat alazatoſſagbol meltatlannak leni: eleten zyznek iegőſeiul: kiről nagh ſok codakat hallot uaľa: ielőſben mikoron uona zegen es ach meſtőr Mikoron az papifeiedelőm latta uona: hoǵ ſenkinek vezöie megh nem Gőmőcőzöt uona: eſmet vrhoz kőnörǵe Tehat ime legottan imez feleletőt ueue: hoǵ cak az nem uitte uona fel vezőiet: kinek az zyz maria hazaſſagra adandő uona: es ekkepen megh tudak: hoǵ cak ioſeph nem uitte uona fel vezőieth: tehat kezőritek őteth hoǵ az otarra vezőiet fel vinne: Mikoron azert fel vitte uona: Ime legottan mindőnőknek lattaſara: megh veragozek: es gőmőchőt
284 terőmthe: es zent lelők iſten: galambnak || haſonlatosſagaba rea zala: mikor azert intetnek az zyznek el uetelere. ő mentuen magát: Monda neki az fő papfeiedelőm Ioſeph feľed iſtent: es emlekőzel megh rola: mit tőn dathannak es abironnak: az enǵedetlenſegert: kiket az főd eleuenőn el ńele: tenekődes azert uǵan ne tőrtennek dolgod tehat ezőket haluan az bodok zent ioſeph urnak felelmebe azzonu*n*kat hoza ueue: es az zent attiaknak moǵok zerent: uele kezeth foǵa: es ime legottan az ziz mariatul: az tiztaſagnak tartaſanak malaztiua: oľ igőn be telek: hoǵ mindőn gonoz keuanſagok benne megh ottatanak *tunc pontifex visa tam mira ostensione* tehat az fő papifeiedelőm: latuan ez naǵ codat: ada azzonunknak vigaztalaſara het zep zizeket: hozaia korokba egenlőket: hoǵ őtet naǵ tiztőſſegel vinnek: ierſalombol iſtennek templomabol nazaretbe: ioſephnek hazahoz Veue azert ioſeph azzonunkat: es hazahoz uiue: akaruan Iőuendőbe menekzöt zolgaltatnia Mikoron azert azzonu*n*k lakoznek
285 Nazeretbe Ioſephnek hazaba: megh || az menekző megh nem leuen: es eććőr uona az ő imadkozo hazaban: cak iſtennek ot ireſkődűen: es eſaiſnak kőnuet oluaſuan: es ielőſben az igeket: holot uǵmond eſaias *capitulo septimo ecce uirgo concipiet et pariet filium* Ime az zyz foǵad es zyl fiat: ime zokaſanak főlőtte: kezde az iſteni malaztnak edőſſeget erzeni: es koſtolnia Tehat zyuenek naǵ buzgoſagabol: imez iǵeket kezde mondania O mi attianknak: abrahamnak:

iſaaknak: es iakobnak iſtene: vayha cak ecćör erdömlenem en latnom az zyzet: mel az the löuendö fiadat fogadandő: byzon en mindönöket el hadnek: es ötet köuetnem: es magamat neki alazatos zolgalo leanul adnam t e h a t e z ö n k ö z b e k e z d e m e l e g h k ö n u e k e t e s böſegel hullatnia: es kezeit: es zömeit menorzagra fel emeluen: imezt kezde mondania O ergalmas es kegelmes uriſten: ki minket ſemiből terömtöttel: könöről az el uezöt embőri nemzetön: Niſſad megh menorzagot es zal le: Iöuel uram es ne akar keſnöd: mikepen megh igerted az mi attiainknak Vram mutaſſad megh nekönk az the ergalmaſſagodat: es az the iduözoitödet agiad nekunk: || mikoron azert azzonunk ezönkepen 286 könörgene: Azon oraba az zent attiakes: ohaitnakuala limboſbol uriſtenhöz: es ſiruan imezt mongak uala *Memento nostri domine in bonoplacitu populi nostri: visita nos in salutari tuo* emleközel megh uram: az mi nepönkröl: az the io akaratodba latogaſſmeg minket: az the iduöſſegtetelödbe t e h a t a z k e g ö s i ſ t e n t u d u a n i e l ö n leni: az el uegezöt idöt: kiben kel uala el bocattatnia az ö zent fianak: zola zent gabriel archangalnak imekepen: mint zent agoſton doctor monga Gabriel archangal: zikſegh minekunk köuetöt bociatanunk az mi iegöſſönkhöz: ki attal neki leuelet kilgunk: es az ö akarattiat keriök O gabriel te uag erre alkolmas. az en titkomnak azert leg tudoia: es benne el iaroia: Az teuölgö adamnak megh kereſeſere: zikſegh az en zekömböl le zallanom: akarom kegek ezt titkon tenöm: mind az menei vduartul: ez titkot cak neköd akarom ki ielöntenöm Az zyz mariahoz menel: az en fiamnak melto hailokahoz: es hirdeſſed megh neki az en ielönuotomnak harmatat: es az közönetnek bezedet: neki örömel hirdeſſed monduan iduöz legh maria malaztal telles ꝛc. h a l l a e z t g a b r i e l angal: es magaba || gondolia uala mond- 287 uan *stupendum est hoc miraculum quoniam deus terribilis* ꝛc. amilkodo ez choda: mert az rettenetös: es megh ſokhatatlan iſten: eg leanzonak igere: az ö lakozaſanak ielönuotat: es az ky euat karhoztata: az ö maradekat igeközik megh dicööttenie Monda azert az angal iſtennek: vram mendöhato iſten: mikepen hirdetöm en megh ez eg leanzonak: az te ielönuotodat: tegödet men es föd megh nem fogh: es mint foghat megh az zyznek ö mehe: Auag mint uiſelhety el az maria: az the felſegödnek tyzet es dicöſſeget t e h a t m o n d a u r *si lesit iguis presencia rubrum in solitudine*

ledet et mea presencia uirginalem talamom ha megh fertőtte az tiznek ielőnuota: az puztaba az bokrot: Megh ferti az en ielőnuotomes az zyznek ő tyzta mehet: Menel azert: es az en akaratomat tekeld megh: es mońgad megh az marianak: Neki adom egetlen eǵ fiamat: hoǵ ő legőn annak ańa: kinek en uagok attia: hogh keǵek ebbe ne ketőlkőgek: az ő mehet es lelket: zent lelők tőtybe: Imar ez uezőt uilagnak ſegigſegel akarom lenőm: Az zyzet kegek imez aiandokimal akarom megh aiandokoznom *Iam non*
288 *dicetur uiuencium mater eua: sed maria* || Imar eua ne mondaſſek elöknek ananak: de maria: ő lezőn byzon iſtennek es byzon embőrnek anya: ő lezőn angaloknak azzońa: es menorzagnak kiralne azzonia: ő lezőn az binőſſőknek zo zoloia tehat gabriel ez parancolatul meg rettenuen es az egből maganak fenős teſtőt ueuen: Naǵ hamarſagal az zyznek imadkozo hazaba el be mene: es elötte terdre le eſuen kőzőne: es monda *Aue gracia plena dominus tecum* Iduőzleǵh malaztal telles: ur vaǵon teueled Ez igekre az zyz megh rettenuen: Imadſagabol fel kele: es feie le hatuan: allazatoſſagual aluan: Megh haborodek az angalnak bezedere: es gondolia uala minemő uona ez kőzőnet: Annera nem gondoluala az angallal: mert angalt gokorta zokot uala latnia: de Ionkab az halhatatlan kőzőnetről: es zyuebe mondhattia uala *Quid est hoc domine deus: vt tam excellenti salutacione ego paupercula meruerim salutari* Micoda ez en uram iſten: hoǵ el felſegős kőzőnettel en zeǵen zolgalo leanod: erdőmliek kőzőntetnőm Es ime az zemermőſſegnek miatta: kezde felnie zyzey zemermőſſegnek miattha ||
289 megh ittetuen tehat monda az angal *Ne timeas maria inuenisti enim graciam apud deum* Ne feľ maria: mert talaltal malaztot iſtennel: Ne fel maria: mert nem felelmet de naǵ zeretetőt iőttem hirdetnőm: mert az malaztot melet az binnek miatta az elſő embőrel ueztőt uala: te azt megh talalad: nem cak te magadnak: de telles embőri nemzetnek Mert im fogać mehedbe: es zilz fiat es hiad az ő neuet ieſuſnak: Ez lezőn naǵ profeta: es az felſegős iſtennek fianak hiuattatik *et dabit illi dominus deus sedem dauit patris eius* es agia ő neki vriſten: az ő attianak dauitnak zeketh: Nem időzerent ualo orzagnak zeket: mert az ő orzaǵa ninch ez uilagrol: de az lelki es menei ierſalomnak zeket: mel peldaztatik dauitnak zeken: es orzagol Iakobnak hazaba őrőke: es az ő orzaganak ueǵe nem lezőn: mert ő nem cak aminebe

[embőr] iſten: de aminebe embőres tetőled O maria zilettetuen orzagol őrőke: nem cak embőrőkőn de megh angalokon es O bodok ziz maria O dicőſſegős azzonom: halgaſſad es zerettettel az the ziuedbe hanad ueſſed: minemő dicőſſegh maſt nekőd || hirdettetik 290
Mert ime egőm fogać: nem mint egeb azzoniallatok firfiuv magtul: de zent lelők iſtentől. nem valamel embőrt: de iſtennek byzon fiat: angaloknak es embőrnek urat tehat monda maria *Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco* Mikepen lezőn ez: mert firfiat nem eſmerők: Nem ketőlkődőm az the bezedődnek be teleſődeſeről: de akarom niluab megh ertenőm: ez zent dolgot: bizonoſuagok az megh letelről: de akarom megh tudnom az foganatnak es zileſnek mogiat Mert firfiat nem eſmerők: az az eſmernőm nem akarok: mert imar urnak igertem zizeſegőmeth tehat az angal az fogadaſnak es zileſnek mogat megh magarazuan: monda *Spiritus sanctus super veniet in te* zent lelők iſten főlől zal te read: Ne ueled maria: hog te embőrőknek mogiok zerent fogadnal: de iſteni mod zerent: mert főlől Iőuő zent lelők iſtennek hattalmabol: ki nekőd nem cak elmedet: de mehedet es megh zentőli: es tegőd iſtennek meltoſagos hailokaiul zőrőz Es az felſegőſnek iozaga: arnikoztatik megh te benned: es annak oka'ert a mi zilettetik tetőled zent: es az felſegőſnek fianak hiuattatik: Ne akariad azert || O bodok zyz maria velnőd: hog zizeſſegődet el veztened: az foganatba: de ionkab az iſtennek előtte erdőmeſitőd: es neuelőd: hogh kegek bizonoſb legh ebbe *ecce elizabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua* Ime erſebőt azzones az the rakonſagod: fogadot fiat az ő venſegebe: es ez honaph tudniamint bőt elő: hatod az erſebőt azzonnak fogadaſſahoz Mert erſebőt azzon kiſ azzon hoba fogada. kiſ azzon haua kegek bőt elő hohoz hatodho: mel erſebőt azzon hiuattatek: gőmőcnelkil ualonak ifwſagatul fogua: tugiad azert the bodok zyz maria: hog az iſten ki az termezetnek főllőtte megh ada: erſebőth azzonnak: az foganatot: tenekőd zyznek: termezetnek főllőtte megh agia Mert az iſten mindőnhato: azert nem lezőn iſtennel lehetetlen eg bezedes *O felicissima maria: noli morari: en seculum omne captiuum tuum expectat assensum* O bodokſagos ziz maria: ne akar keſnőd: ime ez megh fogatot vilagh: az te rea engetődet uaria: felel hamar es fogagiad iſtennek fiat tehath azzyz maria terdeire eſuen: es kezeit őzue teuen: zőmeit menorzagra fel

292 emeluen: felele monduan || *ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum* Ime vrnak zolgalo leana: leǵőn ennekőm az the bezedőt zerent: ez igeket megh monduan: legottan iſteni hatalombol fogada mehebe iſtennek fiat O azert aietatos lelők: Gondoliad megh: es hanad veſſed megh: meľ igőn naǵ lőn az the iſtenődnek hozadualo zeretete: hoǵ meltoltatnek the erőtted: az zyznek mehebe le zallania Gondoľad megh touaba meľ igőn nagh lőn: az zyz marianakes alazatoſſaǵa Mert mikoron vona iſtennek ania: anǵaloknak azzona: alazatos zolgalo leannak monda magat O mit gondolz: minemő edőſſek akoron az ziznek elmeiet be tőttőtte uala: mikorou iſtennel telles uala: mikoron maǵat eſmeriuala az mendőnhato iſtennek anianak leni: az zizeſſeknek allapatiba megh maraduan O en lelkőm: bator az ziznek akoron ualo őrőmenek: Cak mennel kiſſebik zikraiat ualhatnad Ennek utanna az anǵal eſmet menorzagba mene: kibe minketes be uigőn az Criſtus ieſus: az ő zent anianak erdőmenek miatta: ky attyaual es zent lelőkel el: es orzagol mind őrőke amen: *Anno domini Millesimo: Quingentesimo: tricesimo* ||

Vrnak neuebe kezdetik az zyz zent eugenianak 293
elethe imellen kepen

Mikoron romaba uralkodnek az komodius neuő cazar: eǵ ielős urat kinek filőph uala neue: ez cazar romabol kilde egiptomba: hog aľexandriat es egiptomat birna: ez filőph ur azert mikoron feleſegeuel egieetőmbe: kinek klaudia uala neue: es ket fiaiual: kikkőzől egiknek auito uala neue: az maſiknak ſergius. es leańaual eugeniaual romabol alexandriaba ment uona: egiptomnak mindőn tartomanit romaitőruenők aľa haita: holot az ő zep leanat eugeniat diaki tudomanra ada: mel oľ igőn elős elmeyő uaľa. hoǵ az het zabad tudomanokat: mind diaki es mind ǵőrőgh neluőn riuid időnek allatta tekelletőſſőn el tanula Vala touaba ez eugenia zyz arcaiaba igőn zep: teſtebe igőn ekos: de elmeiebe annales ekőſb: az zyzeſegnek tartaſaba keǵek igőn erős: Mikioron azert ez eugenia zyz uona tizőnőt eztendős: eǵ ielős urnak ǵermőketől: kinek aguilinus uala neue: hazaſagra kezde || keret- 294
tetni: ki megh: kerdetek attiatul: hoǵ ha ez nőmős iſvnak az hazaſſagra engedne: felele eugenia attianak es monda: az iegős erkőceert ualaztando: es nem nemzetſeǵert: Mikoron azert egebektules ſokaktul kerettetnek hazaſſagra: ő megh maraduaľa az tyztaſagnak tartaſaba: uegre Iuta ő hoza zenth pal apaſtalnak leuele: Iollehet azert zilei uonanak poganok: de maǵa ő lelkebe kezde kőrőztien lenie Az kőrőztenők keǵek attiatul alexandriabol ky kildettek uala: kere azert eugenia zileit: hoǵ mulatſagnak okaert hadnak megh latogatnia: az ő maiorhazokat: mel uala alexandrianak kiuőle: Mikoron azok megh enǵettekuona: es az varaſbol eugenia ki indult uona: ket ofmeſtőriuel: protoſſal: es Iacinctuſſal: es kőzelgetne eǵ faluhoz: hala az kőrőztenőket naǵ zoual imez iǵeket enőklenie *Omnes dy gencium demonia: dominus autem celos fecit:* Az poganoknak iſtenők mind őrdőgők. ur tőtte

az eǵeket: Ezőket haluan az bodok eugenia: Naǵon ohaitta: es
295 ſira: es monda az ő ofmeſtő||rinek: tugatok mert kiſdedſegtőktől
fogua az diaki tudomanba uelem egőt neuekőttetők: Megh oluaſ-
tok azert embőrőknek killőmb killőmb celekődetőket: az naǵbő-
ceknek tudomanokat: de akarmit monǵanak mind azok: az kőrőz-
tenőknek enőkleſſőkel az ő mondaſſok mind meǵ gőzetnek: miko-
ron mondak: az poganoknak iſtenők mind őrdőgők: es ur tőtte az
eǵeket: Vallas es zepſegh az ő zinenek előtte: zentſegh es nag-
ſagh ő felſegenek előtte parancola azert eugenia hoǵ
ez igek ottan ottan mondatnanak: es zent palnak leueleies
oluaſtatnanak: kezde azert imar eugenia azon meſtőrkődnie: mint
ofmeſtőriuel eǵetőmbe az iſteni bőćeſſegnek eſmeretire Iuthatna:
es erhetne: Monda azert nekik Iollehet az meltoſagh en-
gőmet zőrzőtleǵőn nektők azzontoka: de az bőćeſegh hugtokka
tőt: legőnk azert eǵ attiafiak: mikepen az iſteni bőceſegh zőrzőtte:
kellőnk fel es menunk az kőrőztenőkhőz: Az elenuſt mongak az
kőrőztenőkkőzőt piſpőknek leni: ki ol helőn lakik holot zőnetlen
296 az ő iſtene dicertetik: || kit hallottunk mies dicernie mind anne-
zor: minezőr onnetan multunk: de ez piſpők az zent eghaznak
ſok dolgaiba mondatik ſoglalatoſnak leni: Azoknak kegiklen kik
az iſteni diceretőkbe ireſkődnek: előttők iaroia zőrzőt egh papot:
kinek teodor[i]us neue: kiről ol naǵ ſok codak mondatnak: hoǵ
az ő imadſagiual vakoknak uilagot ad: ſantaknak iaraſt: ſiketők-
nek hallaſt: es őrdőngőſőknek megh zabadulaſt: ez azert a helre
a hol őtőlők iſten eiel es napal dicertetik: eǵ azzoniallatot ſem
bociat ezt ezert en megh gondoluan zikſegh az en
haiamnak ſirſy modra nirettetnőm: es magamat ſirſy ruhaba fel
őtőztetnőm: hoǵ mind harman zabadban meheſſunk az iſtennek
embőri kőźe: kelle azert eugenianak bezede protoſnak es Iacinc-
tuſnak: es mikepen monda: mind uǵan zőrze: az iſten keǵek oſ
malaſtal meltoltatek őket megh latogatnia: hoǵ azon oraba hoǵ az
monoſtorba erenek: az zent elenus piſpők oda Iutna: egiptomba
kegek zokas ez: hoǵ mikoron az piſpőkők az monoſtorokat kerőlik:
297 di||cerőknek ſeregy kőuetyk őket: kőuetik uala azert az zent ele-
nus piſpőkőt: olmint tyz ezőrőn: diceruen uriſtent es monduan
via Iustorum recta facta est Az igazaknak utok eǵenős: es az zen-
tőknek utok megh zőrőztetőt: haluan ezt az bodok eugenia monda
tarſinak: Gondoliatok megh ez diceretnek ereiet: es megh eſme-

ritők mert ualamit ezők enőkőlnek: minket illet: touaba mikoron az bizon iſtenröl akarna*n*k tudakoznia hallok: az köröztenőket nagh zoual enőklenie: Az poganoknak iſtenők mind ördögők: ur tőtte kegek az egeket: es ime maſt keuanuan az baluan iſtenőket el hadnu*n*k. es az bizon iſtent köuetnunk: Im emböröknek ſokſagy iarulnak mielenbe monduan nagzoual: Az igazaknak utok egenős: es az zentőknek utok megh zöröztetőt: ercők megh azert houa megőn ez nep: es ha az monoſtorba megőn az houa mi igekőzu*n*k menunk: tarſolkottaſſok magunkat uelők *igitur cum se lunxissent psallentibus:* mikoron azert egeſitöttek uona magokat az enőklőkhőz: kezdek tudakoznia ki uona az ven: ki cak ő maga az nep kőzőt: zamarnak hatan || ilne: Megh mondatek nekik hog 298
az uona az elenus neuő piſpők: ki kiſdedſegetőlſogua köröztien uot uona: ki mikoron megh kiſded koraba az monoſtorba neuekődnek: oſ nag zentſegel ſenlik uala: hog mikoron tyznek hozaſanak okaert zomzed monoſtorba kildetik uaſa: Az eleuen tyzet palaſtiaba mindőn bantaſnalkil hoza uala. I m e z t e s m o n d a k r o l a Mikoron ennek elötte eg keueſ idöuel: ede Iőtuona eg neminemő hitőgethő: zareas neuő: ki bezedőknek uetekődeſſiuel iſtennek nepet igekőzik uala az igaſſagrol el teriteni: Monduan ez piſpőkőt hamiſnak leni: et őtet Criſtoſtul bocattatnak leni: ez kegek uala calard: es az zent iraſokbol hitőgety uala el az nepet: vegre mind az köröztenők gőlenek ez zenth attiahoz: kit im lattok es mondanak neky: Az zareas azt monga: hog ő criſtoſtul bocattatot: hag napot azert neky: meſ nap ueged őtet magadnak tarſul: auag ha tehetőd gőzed megh őtet *Igitur constituitur dies* Azert nap hagattatek neky: es hel neopoliſnak uaraſanak piacan: el Iőue zareas az napon az ő hamis tudomaniual: el Iőue ez zenth piſpőkes az ő imadſagiual: || Mikoron azert az nepnek közönt uona 299
monda: Im megh eſmeritők maidan melunk legőn iſtentől: es terituen magat zareaſra: [monda] kezde uele bezedőknek nagh keſſalkodaſſat uallania: de miert hog az zareas igőn calard uaſa: bezedőknek okoſſagiual nem kezde az zent piſpők őtet megh gőzhetnie: Az köröztennep kegek ebből kezde lelkebe igőn megh ſertetnie: hog az zareas bezedeuel olmint ez zent piſpőknek bezedenek fölötte Iarna: Veztekſegőt uette es mouda *Pauli apostoli in hac parte monita omnino tenenda* [*est*] «*sunt*» az pal apaſtalnak inteſſe eth: minekunk mindőnőſtul fogua megh tartando: mert ug mo*n*da

az ȏ tanituananak timoteus piſpȏknek : Ne akar bezedȏkel uetekȏd-
nȏd : merth ſemire haznos : hanem cak az nepnek el teriteſſere :
Azert ez Varaſnak piaćan rakattaſſek eǵ igȏn nagh tiz : es mind
ketten menunk bele : es valaki kȏzȏlunk megh nem ek hiǵȏk mert
azt bociatta az Criſtos: tehat ez ſentencia mindȏnȏknek kelle : es
az tyz legottan megh rakattatek : Parancola azert ez zent piſpȏk
300 zareaſnak : hoǵ az tyzbe be menne : || kinek monda az zareas :
Menbe the elezteb ky ez dolgot inditad : tehat ez zent piſpȏk ke-
zeit ki terieztuen az tizbe el be mene : es megh maradda ot oſ
mint fel oraigh : ȏ neki ſem haia ſem ruhaia megh nem pȏrſȏlȏd-
uen : Intiuala azert zareaſtes hoǵ be menne : de zareas az be
meneſnek ellene kezde mondania : es el akara futnia : Ezt latuan
az nep : megh ragadak ȏtet : es az tyznek kȏzepibe el be vettek :
es az tyz legottan kezde ȏteth megh eǵetnie : Ez zent piſpȏk kegek
nem akaruan az gonozert gonozt adnia : de Ionkab Iot : ragada
ȏteth. es az tyzbȏl Iollehet hot eleuenȏl ky ueue : kyt oztan az nep
nagh galazattal az tartománbol el ky ize *Audiens hec beata eugenia*
Ingemuit haluan ezȏket az bodok eugenia fel fohazkodek : es le eſuen
annak labayelȏth ky neky ezȏket mongia uaſa : es monda neky :
kerlek tegȏdet hoǵ engȏmet imez ket attyamfiaiual eǵetȏmbe :
megh ielȏnć neki : mert az baluan Imadaſrol akarunk az Criſtoſ-
hoz ternunk : eztes keuanok ȏtȏle : hogh minket harman ſoha eg-
maſtul el ne zakazon A z k e g e k m o n d a : maſtan veztegletȏk
301 miglen be menȏn az monoſtorba a melbe indult : es keueſſe || nu-
gogek : es mikoron alkolmas idȏt talalandok neki : Az ty akaratto-
kat mind megh ielȏntȏm neki e z ȏ n k ȏ z b e m i k o r o n kȏzel-
getne az monoſtorhoz : a houa meǵȏn uaſa : Ime az monoſtornak
baraty es ky Iȏuenek nagh tyztȏſſeǵel ȏ elebe : Naǵ zoual iſtennek
tyztȏſſeǵere imez iǵeket monduan : *suscepimus deus misericordiam*
tuam : in medio templi tui : veuȏk vriſten az the ergalmaſſagodat :
az the templomodnak kȏzepȏtte : Be menuen azert az zent piſpȏk :
mind az nepel eǵetȏmbe az monoſtorba : be menenek eugenia : pro-
tus : es Iaccinctus es : Meǵ monduan azert az veterneket : keueſſe
azuttan nuguek az piſpȏk : es ime almaba imeleten lattaſt latha :
lata tehat vitetek eǵ iſten azzonnak baluana elebe : hoǵ annak
aldoznek : tehat monda : hagiatok nekȏm zolnom az ty iſten az-
zontokaſ : es mikoron neky zoltam uona mondek : eſmerieed ma-
gadat iſtennek terȏmtȏt allattianak lenȏd : es zalle : es ne had ma-

gad imadtatnod: Az keǵek ezöket haluan le zalla: es köuethe engömeth monduan: tegöd addek el nem hadlak: migh nem engömeth az en terömtömnek megh aǵ: ezönközbe az zent piſpök az alombol fel ebrede: || es mikoron az alomrol gondolkodnek: Iarula 302 ö hoza eutropius kinek eugenia zolt uala: es monda az zent piſpöknek: harom iſſv attyafiak egetömbe az baluan iſtenöknek imadaſokat el haguan: keuanak köröztenne leni: es az criſtuſth imadni: es ez monoſtorba az criſtuſt zolgalokal eǵetömbe ötet zolgalnia: es ez mainapon teǵödet köuetuen ede be Iöttenek: es neköm könhullattaſſal könörgenek: hogh te bodokſagodnak en attalom megh ielöntetnenek: tehat az bodok elenus piſpök monda: halakat adok te neköd uram ieſus criſtus. ki enuelem ez dolgot megh eſmerteted: tehat hozaia hiuata ez iffiakat: es foguan eugenianak kezet imadkozek: Mellet mikoron el vegezöt uona: maganak viue eugeniat. es kezde öket kerdöznie: mit akarnanak: es mi dolgoſſok vonanak: kinek naǵ alazatoſſagaſ monda eugenia: Romabeli pologarok vagunk: ez en attyamfiai közöl eǵiknek neue protus: maſiknak Iacinctus: enneköm kegek neuem eugenius: kinek monda az zent piſpök: meltan neuezted magadat eugeniuſnak: || mert nagh dolgot celeködöl: es eröſiteſſek megh az the ziued 303 az Criſtuſnak hittiert: eztes tugiad: mert zent lelök iſtennek miatta: Iouaſ ezelöt tegödet teſtödbe eſmertunk eugenianak lenöd: es mint Iöttelleǵön ede: es ez the tarſaid kik legenek eztes tugiok: ezt kegek meltoltatek ur neköm megh ielöntenie ezert: mert *quia gratissimum ei habitaculum in corpore tuo preparasti* öneki az the teſtöſdbe kedues hailakot zörzöttel: megh tartuan az zyzeſſegnek uiragath. es ez ielön ualo eletnek hamis hizölködeſet megh utaluan: tugiad keǵek leanom: mert az tyztaſagert te ſokat lez zenuedendö: de az a kinek telleſsegel attad magadat: el nem hagh teǵödet: ez vttan terite magat protuſhoz es Iacinctuſhoz: es monda nekik: fiaim az teſtbe leuen: az lelöknek naǵ meltoſagat ńertetök: ty nektök monda azert az ur ieſus Criſtuſ az euangeliomba: byzon byzon mondom nektök: Imar nem mondlak titöketh zolgaimnak: de baratimnak: bodoknak mondlak azert titöketh: || mert engettetök zent lelöknek: ugan ezert eǵetömbe Iuttok 304 az dicöſegre: ezöket zola az zent elenus piſpök: es ezuttan öket megh köröztöle: es az monoſtorba bees helhöztette *Redeamus Iam ad illud tempus quo protus et Iacinctus auferentes eugeniam abierunt:*

teriőnk Immar az időre: kiben protus es Iacinctus ueueen euge-
niat: el menenek: Mikoron megh ertőttek uona zilei: es attyafiai:
es mind alexandriaba ualo nep. eugenianak el vezeſet: mind egé-
tőmbe nagh ſiraſt kezdenek tennie: Az zilek ſirattiak uala leano-
kat: battyay őcćőcet: zolgak es zolgaloleanok azzonokat: kezdek
azert kereſnie: mind az telles tartomanba: kerdettetnek az varaſ-
lok: tudakoztatnak killőmb killőmb aldozattokal az őrdőgők az
baluan iſtenőkből: hogh houa ment uona es hol uona eugenia
megh ielőntenek: Mind egétőmbe azert ezt mongák uala: hogh az
iſtenők őtet menorzagba vittek uona: es ot őtet iſtenazzonia tőt-
tek uona *credidit factum pater* hive ezt attya: es ſiraſat őrőmre
terite. leananak kegek kepet tizta aranbol ki faraktata: es az
305 uaraſnak piaćan || fel tetete: Mel kepnek mind ő: mind hoza tar-
tozok: oĺ tiztőſſegőt teznek uala: mint igaz az ő baluan iſtenők-
nek. de mága az ő ania Claudia: es az ő battiai auitus: es ſer-
gius: ſemi vigaztalaſt nem uehetnek uala: de olmint zőnetlen
ſirnak uala *Beata autem eugenia* Az bodok zent eugenia kegek: Az
baratoknak monoſtorokba barati ruhaban nág hiuőn megh ma-
rada: holot az zent iraſoknak tanulaſaba ol igőn neuekődek: hogh
ket eztendőknek alatta: az zoloſmakat mind kordera el tanula:
ol nagh uala az ő lelkenek cendeſſegé: hogh mind egétőmbe
mongák uala őtet angalnak lenie: Valon ki erthette uona megh:
hogh azzoniallat uona: kit az Criſtuſnak hatalma: es az zyzeſſeg-
nek iozaga otalmaz uala? Az ő bezede uala alazatos zeretetbe: es
tyzta: Mindőnőket az alazatoſsagnak iozagaba főlől mulat uala:
ſenki az imadſagon nalanal elſőbnel talaltatik uala. uala mindő-
nőknek mindőn: Az zomorut vigaztalia uala: Az őrőlőue őről-
uala: Az megh haraguttat eǵ bezedeuel le engezteli uala: Az
keuelkődőt Io peldaiaual ol igőn epőty uala: hogh az farkaſbol
306 nagh hertelen||barant zőrőz uala: Vǵan ezert uriſtentől ol nagh
malaztot ńere: hoǵ ualamel korſaghbeli embőrt megh latogat uala:
legottan attul mindőn korſagh el tauozik uala: es tekelletős egéſ-
ſegőt uezőn uala: Az ő oſmeſtőri kegek: az lelki iokban őttet kőue-
tik uala: es mindőnbe neki engednek uala *tercio igitur anno con-
uersionis eius* Az ő megh tereſenek azert harmad eztendeibe: Az
feiedelm meĺ az monoſtorba uala: ki mulek ez vilagbol: kinek
halalanak vtanna lattatek mind az baratoknak: hogh magoknak
ſeiedelmől valaztanak eugeniat: tehat az bodok zent eugenia:

tuduan magat azzoniallatnak lenie : es az regula ellen feluen az
firfiaknak ellőttők vettetnie : Monda az baratoknak : kerlek titőket :
hoǵ minek előtte az feiedelőmſegőt ream vetnetők : hozatok az
zent euangeliomot : Mel mikoron el hozattatot uona : monda : vala-
minezőr az kőrőzten valamit akar tenie : elezteb criſtus tudako-
zanda : laſsok megh azert ez thy valaztaſtokba mit ő parancolion :
hoǵ az thy akarattoknak es : az [v] ő paranćolattianak es enge-
gőnk : es megh nituan az euangeliomot : talala imez igeketh :
Monda ieſus az ő tanituani||nak : tugiatok mert az poganoknak 307
feiedelmők : naǵobak azoknal kikőn uralkodnak : tinalatok keǵek
ne leǵőn igh : de ha ualaki akarand kőzőttetők vr leni : leǵőn ty
zolgatok : es touaba a ki akarand kőzőttetők elſő leni : leǵőn vtoſso :
et his dictis adiecit : es ezőket monduan imeztes hoźa teue : Ime :
attyamfiai : az thi akarattoknak es enǵeduen : el veǵeztem vaľa az
feiedelőmſegőt fel uennőm : de vizonth urnak parancolattya ze-
rent : alkolmaſb ennekőm magamat mindőntőknek zolgaiul zőrze-
nőm : felueue azert az monoſtornak mindőn nehez terhet : vizet
az monoſtorba hatan ő hord uala fat. ő vagh uala : es az monoſ-
tornak mindőn fertelmeſſeget ő el tyztittiauala Az monoſtorba ke-
ǵek maganak lakozaſt ualazta ot : a hol az aitotarto lakozik uaľa :
ezert hoǵ annal ſe lattatneek nagobnak lennie : Az ő Iozagos mi-
uelkődetiert azert : iſtennel ol kedues kezde lenie : hoǵ embőrők-
ből őrdőgőket iz uala : es uakoknak lataſt aduala *erat autem illis
diebus quedam matrona alexandrina : ceteris prestancior matronis :
Nomine melancia :* vala kegek az időben alexandrianak varaſaba eǵ
nőmős azzon : az tőb nőmőſőknel nőmőſb : Melancia neuő : ez azert ||
haluan az zent eugenianak hiret : hozaia mene : mert eztendek 308
megh touab neget napy korſaǵal gőttrettetőt uala : Mellet az
bodok : zent eugenia : mikoron olaial megh tőrlőt uona : legottan
mindőn mergőt ki okada : es egeſſegőt veuen : tullaidon labain
hazahoz mene : mel az monoſtorhoz rakon kőzel uala *ordinat
interea munera* ezőnkőzbe zőrze Ielős aiandokokat : tudniamint
harom aranaſ kupakat : kiket fornitokal be tőtte : es ezőket aian-
dekon eugenianak kilde : Melleket az bodok zenth eugenia Melan-
cianak viza kilde : es neki imezt izene : bőuőlkődőnk es főlőtte
igőn bőuőlkődunk mindőn Iokaľ : Azert intlek tegőd : hoǵ ezőket
ozad az zikſegh zenuedőknek haluan ezőket melancia : megh
zomorkodek : es fel keluen eſmet hoza mene : es kezde kerni : hoǵ az

aiandokokat el venne : es ezőknel dragabakat kezde neki igernie :
kezde azert az zent eugeniat igőn gakorlania : es nem ertuen hogh
leanzo vona : az ő zepſegenek miatta az zerelőmbe melancia megh
ſogattatek : Latuan ōtet iſvnak : bizonſagal hyzy uala ōtet ez vila-
309 ginak : es ő magath ueliuala nem zentſegenek miatta : de || meſtőr-
ſegenek miatta megh vigaztattat : Ezōnközbe tettete korſagat : kit
mikoron az bodok zent eugenia hiuattatuan megh latogatot uona :
Iluen eugenia melancianak agya elōt : imigen kezde neki zolnia :
El uiſelhetetlen nagh zerelōm az en lelkōmet tehozad haborgattya :
mellet ſemikepen nem eſmerők killōmben megh othatnom : ha nem
hogh tegödet mindōn en Iozagomon : es kenćōmōn vrrul zōrōzelek
Quid teipsum vanis et inanibus abstinencys crucias Mit gōtrōd the
magad : heiaba ualo es hiw zenuedetōſſegōkel : Ime ōrōkſegōmnek
ſokſaga : Ime eziſtnek arannak bōſege es zolgaknak zantalanſaga :
Ez eztendōbe fivnalkil ōzuege marattam : legh azert az en kaz-
dakſagomba ōrōkōs : es nem cak kenćōmnek de vra legh megh
magannak es *Cumque hec et his similia loqueretur :* Mikoron ezōket
es ezōkhōz haſsonlatoſſokath zolna : Monda neki eugenia : Igazan az
the neued hitetlenſegnek feketeſeget ualia : mert ōrdōgnek nag lako-
dalmat zōrzōtteľ magadba : tauozalel hittōgetō az iſtennek zolgai-
tul : Mert mi maſkepen keſſalkodunk ez teſtbe : es nem ugh amint
310 te alitod : Az the ka||zdakſagit hozad haſſonlatos vrakat valanak :
minekunk gōnōrōſſegh criſtuſal kodulnunk : bizonaual igōn kazdak
az : aki az Criſtuſſal zegen : tauozanak el the tōled az keuanſagok-
nak : abrazaty : mert iduōſſegōdet ez nem illety : ſarkannak hailo-
kaia tōtted magad : ugan ezert mergōt nemzez : de mi criſtuſnak
neuet hiuan : az the mergeidnek ereit el tauoztattyok : es urnak
ergalmaſſagat megh talaliok *tunc illa decepcioni sue pudorem non
ferens :* tehat az az ꝟ megh caladkozaſanak zemermet el nem zen-
uedueen : gondola elezteb ő eugeniat hyrebe megh kiſſebōiteni : mi-
nek elōtte ő meg kiſſebōitetnek : be mene azert alexandrianak ua-
raſaba : es az filōph urhoz mene : mel zent eugenianak attya uala :
es monda neki Eg gonoz iſvt kōrōzten zōrzetōt tettetōt : megh
vruoſolaſnak okaert mikoron hozam hiuatam uona : Azok kōzōl
egiknek alituan engōmet kikel ő uetkōzōt : Merezkōdek ektele-
nōl az binre engōm inteni : ha azert nem kaiattam uona : es
zolgalo leanom az kaiataſra hozam nem ſietōt uona Az gono-
zoknak mogiok zerent : engōm megh zeplōſitōt uona *Audiens*

hec prefectus nimio furore inflamatur : haluan || ezőket az feiede- 311 lőm : Nagh haragra fel geriede : es hamar az monoſtorba kilde : es parancola hoǵ eugeniat az tőb barattokal eǵetőmbe megh vaſaznak : es tőmlőcbe vetnek : Megh vaſaztatanak azert : es miert hogh egh tőmlőcbe nem fernek uala : killőmb killőmb tőmlőcre el oztatanak e z v t a n n a p h a g a t t a t e k neki : mel nap nemel kőzőlők uadakal zagattatnek megh : Nemel tizbe vettetnek : es nemel killőmb killőmb kenokal megh őlettetnek : ez gonoz hir azert egiptomnak mindőn tartomanit be tőtte : Mindő-nők el hiuek : Mindőnők őket karhoztattiak : es mindőnők hyzik az melancia nőmős azzont hamiſsat nem mondhatnia : Mit bant-lak ſok bezedel megh : Mikoron az hagot nap el Iőt uona : az napra alexandrianak kőrnőle ualo varaſokbol : alexandriaba mind be ǵőlenek : hoǵ latnak mint az baratok az vadaktul megh zagat-tatnanak : az tyztől megh emeztetnenek : es nagh zőrnő halalal megh őlettetnenek : ezőnkőzbe : az vaſakba ime elöue hozattatanak : az bodok zent eugeniaual egetőmbe : es ſenki nem eſmeri uala hoǵ leanzo uona : Az nepnek kaiataſa keǵek ő ellenők naǵ uala : || *tunk Iubetur adduci propinquus* tehat parancoltatek eugenia az 312 tőbinel kőzelben hozattatnia : hoǵ az feiedelőm nem kőuetők attal de ő magat halgatna megh : ezőn kőzbe fel cinaltatanak az cigak : fel ǵerieztetenek az tyzek : elöue alattatanak az hoherők : es mind azok melektől ualo felelőmbe : zokot az zyunek titka ki ielőntet-nie : tehat az filőph feiedelőm monda zent eugenianak M o n g a d m e ǵ kőrőztenőknek gonoza : az thi criſtoſtok parancoltae ezt tynektők ? hoǵ az teſtibinnek tetelebe ireſkőǵetők : Monǵad megh pokolſara ualo : minemő batorſagh inte teǵőd erre : hoǵ az nőmős azzont Melanciat gonozſagra keuannad : es bee menuen ő hoza huruoſnak zine allat : őtet binre intened ? *Audiens hec beata eugenia* haluan ezőket az bodok zent eugenia : feie le figeztuen : es zőmeit le haituan : hog megh ne eſmertethetnek : Az feiedelőmnek imigen felele : Az en uram ieſus criſtus : kinek en zolgalok : tiztaſagra tanitha : es az zizeſſegőt megh tartoknak az őrők eletőt igerthe : ez melanciat kegek hamis ta||nunak erhettők : de Iob : hoǵ Ionkab 313 ideik mi zenuegunk : hodnem ő : hoǵ az mi bekeſſegunknek erdőme el ne uezőn : de maǵa ha fel fogaǵa the vraſagod : hoǵ az halalnak ſentenciaiat ő rea nem ualtoztatod : es ez hamis tanunak nem haé ualamith zenuednie : Im megh bizonuttiok hoǵ az vetők kit reank

mondot: ő rea harintatik Mikoron azert az feiedelőm ezt fel
fogatta uona: Monda zent eugenia O melancia: feketőſegnek es
ſetetſegnek leańa: fel cinaltattad az cigakat: fel guttattad az tize-
ket: előue allattad az hoheröket: de tugiad hoǵ az Criſtus nem
vaal olian zolgakat minemőket te mondaz: de maǵa mind ezat-
tal hozaſd ede az leanzot: kit uallaz ez uetőknek tanuianak lenni:
hogh az: ő zaiabol ielőnteſſek ki az hazugſagh *Cumque applicata
fuisset in conspectum Iudicis:* Mikoron az bironak auaǵ feiedelőm-
nek elebe vitetőt uona: Imezt kezde az lean zent eugenia ellen
mondania: Ez ektellen es zemermőſſegnel kil ualo ifiat: Az gonoz
keuanſagh erre hoźa: hoǵ az en azzonomnak hazaba az napnak
elſő oraia koron elbe menne: elezteb azert Ielőnte: olmint az ő
314 egeſſegeiert || Iőt uona: ez uttan Ielőnte keuanſagat: vegre errő-
zak tetelet: ha azert en oda nem ertem uona: es az haznak
[cabar] calargiat oda nem hittam uona: kik es ez binnek tanui:
akarattiat tőtte uona: tehat az feiedelőm melancianak zolgai
kőzől előue hivatta ednihanat: kik ez dolgot az leannak mondaſa
zerent vallak lőtnek leni *tunc Iudex uehementer conmotus ait:* tehat
az biro igőn megh induluan eugenia ellen monda: Mith felelz
ezőkre pokolfara ualo: kiellen enneſok tanuk uannak: kinek
monda zent eugenia: Az zolaſnak imar ideie uagon: es az vezteg-
leſnek ideie el mult: Iollehet akarom uala: hoǵ az en ellenőm
mondot bin: az vtoſo iteletbe Ielőntetik uala ky. es az en tiztaſa-
gomat Cak annak keuanom uala kiielőntenőm: kinek [z] tartom
zeretetiert: de maǵa hogh ne dicekőgiek criſtuſnak zolgai ellen
az hamis vakmerő batorſagh riuid bezedel ki ielőntőm az bizon-
ſagot: nem embőri diceretnek okaerth. de criſtuſnak diceretinek
okaert *tanta enim est uirtus nominis eius:* Mert ol nagh az Criſtuſ-
nak Neuenek Iozaǵa: hoǵ megh az azzoniallatok es az ő felelmebe
315 leuen: ferfivi meltoſagot ualanak: kiről ugh mond zent pal || apaſ-
tal: ki mindőn kőrőztenőknek meſtőre: hoǵ urnal ninćen firfivnak
es azzoniallatnak ualogataſa: mert Criſtuſba mind eǵek uagunk:
ennek azert abrazattiat lelkőmbe fel ueuem: es az bizodalombol
melet Criſtuſba vallek: nem akarek leanzo lenőm: de az zeplőtte-
len zizeſegőt telles lelkőmnek igekőzetiuel megh tartuan: alhata-
toſſon Criſtuſba firfiv lők: *et hec dicens scidit a capite tunicam qua
erat induta: et apparuit femina:* es ezőket monduan. ketfele nita
melen ruhaiat: es ielőnek azzoniallatnak: es legottan monda az

feiedelőmnek: the ennekőm teſtőm zerent attyam wagh: Claudia
áńam: es azok kik melletted ilnek bataim: auitus: es ſergius: en
vaǵok azert eugenia az the leanod: ki az Criſtuſnak zeretetiert ez
vilagot: es az ő gőnőrőſeget megh vtaltam: mikepen az ǵanet:
Ihonot uannak protus es Iacinctus: az en oſmeſtőrim: kikel az
Criſtuſnak oſkolaiaba be mentem: Az Criſtos azert ot ol nag er-
galmaſſagat mutata en hozam: hoǵ az teſti binnek mindőn fertel-
meſſeǵet megh gőzethe en velem: kinek tartaſaba bizom mind
halalik megh maradnom *Agnoscentes itaque pater filiam: et sororem*
fratres: Megh eſmeruen azert az atya leanat: az batiak őćőket: Az
zolgak azzonokat: legottan ſietenek ő hoza: es kőn‖ueket hullat- 316
uan: az nepnek előttők nakara eſenek: őtet őlelgetuen es apol-
gatuan: ezőnkőzbe megh izentetek ez dologh Claudianak ananak:
mel legottan nagh hamarſagal el oda mene. Ezőnkőzbe el hozatta-
tanak aranbol zőt ruhak: es Iollehet akarattianak ellene. azokba
fel őtőztetek: es ez uttan eǵ naǵ maǵas es ekős zekbe be iltetek:
es mind az kőſſegtől naǵ zoual imez kaiattatek: eǵ az Criſtus:
eǵ az kőrőztenőknek iſtenők: Az papok es piſpőkes uriſtent
diceruen nagh zoual imezt monǵak uala *dextera domini glorificata*
est vrnak Ioǵa megh dicőőitetőt iozagba: vram az the kezednek
[Ioǵa] iogya megh tőrte az ellenſegőketh. ezőnkőzbe lattattatek
tyz le zallania az eǵből: mel melancianak hazat kőrnől ueue: es
mindőn kazdakſagaual eǵetőmbe őtet megh emezthe: lőn azert
nepnek nagh őrőme iſtennek felelmebe: Amía zenteghaz mel
olmint noć eztendek [őzuellőt] őzueglőt uala: fel nittatek: Megh
hiuattatek az kőrőztien nep: kik az filőph feiedelőmtől ualo fel-
tőkbe alexandriabol ki futot uala: Megh kőrőztőlkődek azert az
philőp feiedelőm: Megh kőrőztőlkődenek az ő fiay: Megh Claudia
eugenianak ania: Megh engede ‖ az kőrőztenőknek az zabatſagoth 317
kőuetőket kilde az ſeuerus neuő ćazarhoz: az kőrőztenők felől: es
Ielőnte az kőrőztenőket az kőſſegnek igőn haznalnia: azert habu-
ruſagnal kil engedne nekik az fő uaraſokba lakoznia. enǵede ez
kereſnek az cazar: es lőn telles alexandria olmint eǵ eghaz: vala
mindőn uaraſokba nagh őrőm: es az kőrőzten neunek meltoſaǵa
neragzik uała *sed quia semper sanctitatem emulacio sequitur inimici:*
de miert hoǵ az zentſegőt mindőnkoron az ellenſegnek iregſegye
kőueti: es az ionak ellene keſſalkodik az gonozſagh: őrdőgnek
anaćabol alexandrianak nőmőſſy kőzől nekiek: az baluan iſtenők-

nek imadoy : Nehezen ueuen hoǵ ez ſilőph ur : az kőrőztenőknek
zabadſagokat megh engette uona : Menenek titkon az cazarhoz :
es mondanak neki : Az kőſſegnek allapattya az filőph urtul igőn
megh haborittatot : ki killench eztendek az feiedelmſegbe megh
ſeǵelmezhetetlen lőt leǵőn : tyzed eztendőbe el vezthe mindőnő-
keth : touaba az halhatatlan iſtenőketh el hatta : es mindőn uaraſba
ualo nepeth eǵ neminemő embőrnek. kit az ſidok megh őltenek :
318 imadaſara haitot : Ninc az ty tőruentőknek || ſemi elő menete : es
az mi iſtenunk ellen mondnak killőmb killőmb karomlaſokat :
monduan őket kőueknek : es faknak : es ercből cinaltaknak ező-
ket es ezőkhőz haſſonlatoſokat ſokakat mondanak : ſeueruſnak
es antonius cazaroknak : kik az komodius cazarnak fiay ualanak :
kik megh haboroduan Imezt irak az filőph urnak *diuus pater nos-
ter comodus* Az mi felſegős attyank Comodus : ezellőt Cazar : nem
mint feiedelmől de minth kiralul zőrze tegőd egiptomba : es egip-
tomnak fő uaraſaba alexandriaba. Azert az ő io tetemenehőz ezt
mies hoza tezők : hoǵ az mendőnhato iſtenőknek zokot aldozati-
dat teged : es az meltoſagbol le uettetuen : tulaidon őrőkſegittőles
megh foztaſsal : ez kőueſegőt ueuen azert az filőph ur : az caza-
roktul tettete korſagat mind addek. mignem mindőn kenchet eǵha-
zaknak es zegenőknek oztogattata ő k e g e k a z i ſ t e n n e k felel-
mebe : es Criſtuſnak hitebe : egebeket es batorit uala : ezőnkőzbe
telles alexandria akara őteth piſpőke ualaztania : Az kőſſegh
azert ualia uala őtet feiedelmől : mert megh az el nem Iőt uala :
a kit az cazarok feiedelme valaztottak uaſa : zent eghaz keǵek
319 ualia uala ol mint piſpőköl : lőn azert ez filőph ur az piſpők||ſegbe
olmint eǵ eztendek es harom honapigk : ez idő alat keǵek el Iutha
az perennius feidelőm kit az Cazarok ő helőtte feiedelme tőttek
uala. akara azert őtet megh őlnie alexandriaba : de nem tehete :
mert az nep őtet igőn zeretiuala : be kilde azert ez feiedelőm ő
hozaia nekieket : kik tettetik uala magokat kőröztenőknek. es be
menuen talalak őtet imadkozuan : es le uerek őtet : tehat az gil-
koſſok megh fogattatanak az kőröztenőktul : es adatanak az [kő-
rőzten feiedelmeknek] perennius feiedelőmnek : az kegek tuduan
hoǵ az ő akarattiabol tőttek uona : kep mutataſert tőmlőcbe uet-
tete : es nem ſok napoknak uttanna zabadon őket el bociatťa *beatis-
simus autem filippus* Az bodokſagos filőph feiedelőm keǵek : az
leuereſnek uttanna harmad napek enǵettetek iſtentől az teſtbe

leni : nem egebert : hanem hogh az felelmes zyuöket az hitben erőſitene : harmad napra oztan ez vilagbol ky mulek : es iſtentöl az martiromſagnak coronaiat ueue. A z z i i z z e n t e u g e n i a kegek : nem meze attianak palotaiahoz : rakattatot uala eg monoſtort : kibe magat az criſtuſnak zyzeiuel be rekeztötte uala : ot temettete azert attyanak teſtet : ezuttan || ania claudia ket fiaiual 320
egetömbe : es lanaual zent eugeniaual : alexandriabol mene romaba : kiket az romai urak nag örömel es tiztöſſegel fogadanak · A z ö r e g b i k fi a t a z e r t Claudianak auituſt : kildek kartagonak biraſara : Az kiſſebiket kegek ſergiuſt affrikanak biraſara. Az bodok zent eugeniahoz romaba mikoron ſok azzoniallatok ſietnenek : vgian ezönkepen zyzek : es az ő inteſere az hazaſ azzonok : es özuegök : es zyzek az tyztaſagnak tartaſaba megh maradnak uala : es vrunk criſtuſba mind hiznek uala : vala kegek az töb zyzek közöt eg zyz : kirali nemből ualo : baſilla neuő : ez keuańa uala zent eugeniaual zömbe letet : de ő hoza nem mehet uala : keriuala hiv köuetök attal : hog ötet az körözten hitre megh tanitana : tehat az bodok zenth eugenia hiva hoźa az ő bodok tarſit : protuſt es Iacinctuſt : es monda : nekik *Accingimini milicia ad quam vos conuocat cristus* : öuedözetök magatokat az uiteſſegre : kire titöket hit az Criſtus : Im adlak azert titöket aiandoknak zyne alat : az baſille neuő zyznek. hog ty ötet criſtuſba tegetök ő zolgalo leanaia : veue azert az baſilla zyz öket olmint zolgait : de ireſködik uala uelök az iſteni tudomanba : olmint ||
apoſtolokal : Az Időbe romaba az papaſagot mikoron birna az zent 321
Cornelius papa : titkon az baſilla neuő zyz hoza mene : es megh köröztöle ötet megh erőſitötuen azert az zent baſilla iſtennek felelmebe : Iſtennek ergalmaſſaga engeduen : olmint mindön etzaka egmaſt zent eugeniauaſ megh lattiak uaſa *O quantas per eugeniam virgines saluator invenit* O mine zyzeket öduözittenk az zent eugenia attal talala : vgian ezönkepen mine ſok Iegöſſöket baſilla miat lele : Mine ſok özuegök zabadakaratok zerent Claudia attal özuegſegöt tartottanak : Mine ſok Ifiak protus miat es Iacinctus miat vr criſtuſba hittenek M i k o r o n e z u t t a n r o m a b a uralkodnanak Imez ket Cazarok : tudniamint valerianus es galienus : az köröztenök felöl haburuſak tamada : hog az zent Ciprianus piſpök kartagoba ualo nepet urunknak hitere teritötte uona : es Cornelius papa az romabelieket : hatalmat adnak azert az

Cazarok paternus feiedelo̊mnek : hoǵ ciprianus piſpo̊ko̊t megh o̊lne.
Az zent Cornelius papa kegek : miertḣoǵ ſokaktul megh az vrak
közöles zerettetik uala : uala reito̊kbe : tehat az bodok zent euge-
322 nia monda az zent || baſillanak : Megh ielo̊ntetöt enneko̊m urtul :
hoǵ az zyzeſſegert kent uagh zenuedendo̊ : Az zyz zent baſillaes
monda zent eugenianak : enneko̊m es meltoltatta ur megh ielo̊n-
teni : hoǵ the martiromſagnak ket koronaiat vezo̊d elſo̊t az hamis
hirert : melet alexandriaba zenuedel : Maſt az the ueŕo̊dnek ki on-
taſaert *tunc beata eugenia expandens manus suas* : tehat az bodok
zent eugenia ki terieztuen az o̊ kezeit monda : vram ieſus felſego̊s
iſtennek fya : ki az zyznek attala az mi iduo̊ſsegunkert Io̊uel ez
vilagra : Az zyzeſegnek erdo̊menek miatta : mind azokat kik enat-
talom tebenned hittek : vid az the dico̊ſſego̊dnek orzagara : le tele-
po̊duen kegek az zent zyzek : kik ualanak eugeniaual es baſilla-
ual : Monda eſmet zent eugenia : Ime az zyretnek ideie uagon :
kibe az zo̊lo̊ fo̊k le mettetnek : es labakal megh nomottatnak : es
ennek vttanna kirali lakodalmakba vittettetnek : No azert ty en
zo̊lo̊ uezo̊im : es en belſo̊imnek zo̊lo̊ fo̊i : leǵeto̊k kezek urba *virgi-
nitas enim est prime virtutis indicium* : Mert az zyzeſſek az elſo̊b
Iozaǵnak ceǵere : Iſtenho̊z igo̊n ko̊zel uaǵon : Anǵalokhoz haſſon-
latos : Az örök eletnek zilo̊ie : zentſegnek huga : batorſagnak vtta :
o̊ro̊mnek azzonia : Iozagoknak vezete «v e z z e r e» : hitnek coro-
323 naia : zeret||etnek ſegetſege : ſemibe nem kel nekunk vǵan mun-
kalkodnunk : minth hoǵ az zyzeſegbe elo̊nk : es hoǵ az zyzeſſegert
megh haliunk : vallon mićodak ez vilagnak calardſagos hyzo̊lko̊-
deſy : kik ido̊zerent ualo o̊römel Io̊nek : es o̊ro̊ke ualo keſſero̊ſſegel
birattatnak : teznek eǵ zo̊mpillantaſiglan ualo o̊ro̊met : es zo̊ro̊z-
nek o̊ro̊kkeualo ſiralmat : Iǵerik ez el mulando ido̊nek batorſagat :
hoǵ agiak az o̊ro̊kkeualo ǵo̊trelmeth *Ideoque charissime virgines* :
vǵan ezert dragalatos zyzek kik en hozam az zyzeſſegnek keſſal-
kodaſſaba folamatok : megh maraǵatok urnak zerelmebe : Ioban
hodnem eddek : Az ſiraſnak ideiet felelo̊mnel kil ido̊ zerent el
zenueǵeto̊k : hoǵ az örök o̊ro̊mnek ideiet mindo̊n zeretettel veheſ-
ſeto̊k : Mert en aianlottalak tito̊ket zent lelo̊knek : es hyzo̊m hoǵ
tito̊ket o̊ eǵezen es zeplo̊nelkil meǵ o̊riz : Ne akariatok az en teſti
zino̊meth kereſno̊to̊k : de az lelo̊knek elmelko̊deſenek miatta : mi-
uelko̊detimeth es celeko̊detimet : es ezo̊ket monduan megh apol-
gata mind o̊ket : es o̊keth ſirokat vigaztalia uala : ez vttan imadſa-

got teuen : es zent eugenia zent baſillatul el bucoſek : es tőle el va-
lek *et ecce eodem die* es ime azon napon : az zolgalo lanok kőzől
egik felkele : || es zent baſillanak matkaiahoz mene : kinek pom- 324
peius uala neue : es monda neky : tugiok azt : mert the az mi
azzonunkat baſillat : az cazartul erdőmled magadnak hazaſul venőd :
hat eztendei imar ſmegh tőb : hoǵ őteth haiadonul tartod : tugiad
azert őtet kőrőztennek leni : es tehozad hazaſsagra nem meni : de
az zyzeſſegnek tartaſaba megh maradni : Az ket ofmeſtőrőketes
kegek : protuſt es Iacinctuſt : tettette eugenia ṽneki aiandokon
adnia : kiket az the iegőſſőd baſilla : vǵ tiztől minth uraith : es az
ő labokat mikepen halhatatlan iſtenőknek labokat apolgattya :
mert ők az őrdőgy meſtőrſegnek tudoſy : kiuel az kőrőztenők cele-
kődnek *his auditis pompeius* ezőket haluan pompeius : legottan
ſiette zent baſillanak Naǵ attyahoz : kinek elenus uala neue : kies
kőrőzten uala : ki az zent [balif] baſillat fel tartotta uala. es monda
neki : el veǵeztem az menekzők ez napokba megh zőrzenőm :
Azert ad zőmőmel latnom az en Iegőſſőmet baſillat : kit az gőzhe-
tetlen cazarok ennekőm hazaſſul iegzőttenek e z ő k e t h h a l u a n
a z e l e n u s : megh erthe hoǵ zent baſilla be arultatot uona :
Azert monda neki : Migh fel neuekődek őneki gongiat viſſelem :
Maſt imar zabad akarattya uaǵon : ha azert őtet keuanod || lat- 325
nod : ő akarattya az : es nem en parancolhatom : haluan ezt az
pompeius : annal Ionkab kezde az haragba fel ǵeriednie : es men-
uen baſillanak hazahoz : parancola az kapu tartoknak. hoǵ az ő
ielőn uotat baſillanak megh mondanak : kik attal zent baſilla
imezt izene : ſem uelem zolaſra : ſem ennekőm kőzőneſre : ninchen
nekőm zikſegőm *his auditis turbatus est uehemencius :* ezőket hal-
uan Naǵoban megh haborodek : es mind romaba ualo uraknak
tanaciaual eluen : le eſſek az cazarnak elötte : es monda neky :
leǵetők ſegitſegől gőzhetetlen feiedelmek : az romabelieknek : es
az ui iſtenőket kiket eugenia egiptombol ede romaba uele hozot :
ez uaraſbol ki irćatok : Mert ſok ideie uaǵon annak : hoǵ azok kik
kőrőztenőknek mondatnak : az kőſſegnek igőn artnak kik megh
neuetik az mi tőruenőnknek zentſegős celekődetit : es a mi min-
dőnhato iſtenunket olmint heiaba ualo baluanokat : megh utalnak.
touaba az termezetnek tőruenetes el forgattyak. Az hazaſsaktuľ
el zakaztnak : es gonoznak mongiak lenie. ha az iegős iegőſet hoza
ueǵe : Mit tegunk kegős cazarok : talaltatnake || oľ iſtenők : kik ező- 326

ket megh tilcak ha azert embőrők nem zilettetnek: tehat kikőn uralkodhatnak *dum hec et his similia prosequeretur:* mikoron ezőket es ezőkhőz haſsonlatoſſokat mondana: es mind az urak őtet ſiralmas zouaľ kőuetnek: Az gallienus neuő cazar: ezt ueǵeze: hogh auagh baſilla urahoz pompeiuſhoz menne: auagh ſeguernek miatta megh halna: vǵan ezőnkepen eugeniaes: auagh hogh az baluan iſtenőknek aldoznek: auagh kegőtlenől megh őlettetnek: hattalmat ada touaba: hoǵ ualaki ualamel kőrőztent hazaba el eneztene: ezes megh gőtretnek: Intek azert baſillat hoǵ urahoz menne: ki felele: kiraloknak kiraliat uallania iegőſſul: ki az bizon iſtennek fia az criſtus: es mikoron ezőket mondotta uona: tőrel attal ittetek: es az martiromſagnak koronaiat igh ueue *tenti sunt statim protus et Iacinctus* Megh fogatanak legottan protus es Iacinctus: es uitetenek az Iupiter baluan iſtennek templomaba: es Imadſagot teuen ők: az baluan eſek az ő laboknak eleibe: es ol
327 igőn el rontatek: hoǵ megh az hele es megh nem || talaltatek: ezt keǵek az poganok neem iſtennek: de ördőgnek tulaidonituan: Az nicecius feiedelőm: az varaſnak feiedelme: ſentenciat ada: hoǵ feiők vetetnek: ez uttan zent eugeniat megh kereſtete: es elebe uitete: es kezde az őrdőgy [d] tudomanrol őtőle tudakoznia: Az zent eugenia kegek nagh batorſagal megh nituan az ő zaiat monda: *policior tibi: quod ars nostra vehemencior magis est:* fogadom nekőd: hoǵ az mi tudomanunk naǵob az tietőknel: Mert az mi meſtőrunk uaľ aňat attyanalkil: es attiat anianalkil: touaba igh ziliőtet attya: hoǵ azzoniallatot nem eſmer. iǵ zilte ania es: hoǵ ſirfiat nem eſmert: ennek iegőſſe zyz: meľ neki naponked fiakat zil: Naponked az ő teſtet teſtehőz eǵeſőity: ő nekik eǵmaſt apolgataſſok zőnetlen: eǵmaſ zeretetibe mindőnőſtől fogua megh maradnak: vghogh mindőn zyzeſſek: mindőn zereteth: es mindőn tyztaſagh az ő hazaſſagokbol zaŕmazik: *Audiens hec nicecius obstupuit*: haluan ezőketh nicecius feiedelőm: el codalkodek raitha: es hogh zent eugenia az cazarnak elebe ne uitetnek: mert fel uala
328 ezőn: hogh az cazar őtet őrő||meſt halgatna: vitete őtet az diana neuő baluan iſten azzonnak templomaba: es az hoher Ielőn leuen monda neki: valć megh az the eletődeth es őrőkſegődet eugenia: es aldozal az diana neuő iſten azzonnak t e h a t a z b o d o k z e n t eugenia: ki terieztuen az ő kezeit: kezde imadkozuan mondania: vr iſten: ki az en zyuemnek titkat iol eſmerőd: ki az zyzeſſegőt

az the zeretetödbe en uelem megh tartatad: ki engömet egeſſötel azthe zent fiadhoz: mi urunk ieſus Criſtoſhoz: ki az the zent lelkődet en bennem lakoztatad: leg ſegetſegul maſt ennekőm: az the neuednek vallaſaba. hog megh galaztaſsanak mind azok: kik imagiak ez baluant: es kik dicekődnek az ő iſtenőkbe *et dum oraret* [lőn n] es mikoron Imadkoznek lőn nagh főd indulas: az helőn: es az templomnak fu*n*damentoma az baluanal egetőmbe oſ igőn eſ ſillede: hog ſemi benne megh nem marada: hanem cak az otar. mel az templomnak aitaia előt uala: kin zent eugenia aſuala: ezők licaonienek zegetebe lőnek: mind azok előt: kik zent eugenianak halalat kőuetik uala: folamek azert oda ez codara nepnek ſokſaga: kik||kőzől nekiek ötet mongak uala Artatlannak: Nekiet **329** ördöngőſnek: ezőnkőzbe megh izentetek ez az nicecius feiedelőmnek: es az feiedelőm attaſ az cazarnak: tehat az cazar parancola: hog kőuet kőtnenek az niakara. es az tiberis uizbe uetnek: de legottan az kő el tőrek: Az bodok zent eugenia kegek iluala az folo uiznek zinen: es ig megőn uala aſa: hog mind az kőröztenőknek megh teccenek: hog az uot eugeniaual az vizőn: ki uot zent petőr apoſtollal: hog el ne merittetnek Az uizből azert kiuetetek es egő kemőncebe uettetek: kinek tyze legottan megh ottattek: ez uttan ſeteth tőmlőcre uettetek: es tyzed napek mind ettel: mind ital: mind uelagoſsak ötőle megh tagattatek: de oth naponked oſ nagh ſenőſſek bőuölkődik uala: hog embőri nelu ki ne ielőntheſſe *apparuit autem illi saluator*: megh ielőnek kegek neki iduözőitenk: uiuen az ő kezebe hohoz haſſonlatos feier kineret: edőſſegőſt: es malaztoſt: es monda neki: eugenia ueged ez etket: az en kezemből: mert en uagok az Criſtus: kit the telles elmedel zerettel: es zerech: Azonnap uezlek tegőd menorzagba: melnap en || zallek le ez fődre: es ezöket monduan el enezek: **330** karacon napian azert el kildetek az hoher: es neki feiet ueue: es feluetetek az ő teſte az kőrőzten rakonſagitul: es el temettetek Nem meze romatul: via latina: az ő tulaidon őrőkſegebe: holot ſok zentőknek teſteth temetteuala őes el *Claudia autem mater eius* Claudia kegek az ő ania: mikoron az ő koporſoianal ſirna: Ielőnek ő neki vigazonak effelinek ideien: aranbol zőt kamukaba fől őtőztetuen: zyzeknek ſokſagaual: es monda neki: őről es vigagh: mert engőmetes be uit az criſtos az zentőknek őrőmőkre: es attyamat az patriarkaknak zamokba: Imme ez Iőuendő uaſar-

nap: tegoͤdes vizoͤn az oͤroͤk oͤroͤmbe: Aianliad az the fiaidnak az en batiaimnak: az zent koͤroͤztnek ieǵet: hoǵ oͤkes miueloͤnk [nez] rezeſſoͤk leǵenek: ezoͤket monduan oͤ: Ime loͤn nagh fenoͤſſek: melet emboͤri zoͤm el nem zenuedhet uaſ́a: es az anǵalok nagh zoual iſtent dićerik uala: az oͤ dićeretoͤkbe cak ertetik uala urunk ieſuſnak: es zent leloͤknek neue: dicoͤſegh azert: es tyztoͤſſegh: attyanak: es fivnak: es zenth leloͤknek: oͤroͤkoͤn oͤroͤke: amen amen ||

Vrnak neuebe irattatik eǵ zep pelda az edős zyz 331
mariarol

Zent bertinuſnak conuentebe: vala egh barat: kinek Ioſtio uala neue: Mikoron azert eǵcőr eǵ neminemő erſők az zent födre ierſalomba ment uona zarandokſagh iarnia: ez erſők megh teruen tőrtenek ez főlől megh mondot conuentbe megh zalnia: tehat az erſők az baratoktul megh kerdetek: az zőrzetus embőrők az zent fődőn: azzonunk mariat minemő imadſaǵal tyztőlnek: tehat monda nekik az erſők: ertőttem en ieruſalembeli zőrzetőſſőktul: hoǵ az bodok zyz mariat főkeppeen naponked imigen dicerik: Miert hogh az ő neue őt diaki bőttőkből zőrőztetőt iſtentől: tudniamint emből: abol: erből: iből: es abol: vǵan ezert az elſő bőtőre mondnak eǵ pſalmoſt: tudniamint az M a g n i f i c a t o t: es ez vttan oluaſnak őt aue mariat: az uerſiculuſſal: *post partum virgo inviolata permansisti: dei genitrix intercede pro nobis. oracio :. concede nos famulos tuos quesumus domine deus noster* ꝛc, Az maſodik bőtőre az ara mondnak *Ad dominum cum tribulart:* es vttana az őt aue mariat az uerſiculuſal: es oracioual: Az harmadik bőtőre az erre: mondnak *Retribue* || *serno tuo*t*:* az őt aue mariaual: es 332 azon uerſiculuſal: es oracioual Az neǵedik bőtőre az ire mondnak *In conuertendo dominus*t*:* őt aue mariaual: es azon verſiculuſal: es oracioual: Az őtődik bőtőre az ara mondnak *ad te leuaui*tot*:* őt aue mariaual: es azon verſiculoſal: es oracioual: es eǵ aue ſanctiſſimaual: Mikoron ezőket hallotta uona az erſőktul: ez főlől meǵ mondot Iuſtio barat: kezde ez Imadſagal naponked azzonunk mariat aietatoſſagal tyztőlnie: tőrtenek keǵek: hoǵ eǵ ecćaka mikoron az baratok az veternen uonanak: ő nem uala ot: tehat ueterne uttan az ſupprior mene az ő cellaiaba: es aǵan őtet halua

talala: Mikoron ezt az tőb fratoroknak megh mondotta uona:
mind oda gőlenek: es arćiaiarol az leplet fel nituaan: latak hat őt
nőmős roſak Iőttenek ki: egik zaiabol: kettei zőmeiből: es kettei
fileiből: ezt latuan: naǵon őrőlenek raitha: tehat az teſtőt fel ue-
uek: es naǵ tyztőſſeǵel az zent eghazba uiuek: holot kezdek az
roſakat zőmlelnie: ſlatak hat mindőn roſan aranal megh iratta-
tot az maria: ez vttan heted napek tartak az teſtőt: naǵ edős
333 illattal illatozot: Mel napok alat har||om piſpőkők menenek oda:
ſok eghazy nepekel eǵetőmbe: kik latuan ez nagh codat: dicerek
vriſtent: es az ő zent aniat: az bodok zyz mariat: ez vttan oztan
teſtet naǵ tyztőſſegel el temetek O azert meltoſagos neu O kegős
neu O edős neu: ziz marianak neue: Mint magaztalialak tegődet:
byzon az the neued haznos: es ǵőmőchős: Mert eth ez vilagon
malaztot ad az binőſőknek: es Iőuendőbe az nagh bodokſagot:
Intlek azert en es titőket: kik ez peldat haliatok: es oluaſsatok:
hoǵ ez imadſagot az zyz marianak tyztőſſeǵere gakoriatok: Mert
neki igőn kedues: es nektők lezőn bizon igőn haznos: es erdő-
mős: es iduőſſegős: Amen

Irattatik meǵes eǵ peldamel igőn haznos embőrnek iduőſſegere az oraciot naponked megh mondania aietatoſſagal az zyz marianak tiztőſſegere:

Mel imigeen kezdetik el *O intemerata et ineternum benedicta :*
singularis : et inconperabilis dei genitrix virgo maria ꝛc. eǵ időbe:
uala eǵ neminemő nőmős embőr: ez halalos binbe el uala: de
maǵa azzonunknak aietatoſa vala: es neki tiztőſſegere ez oraciot
334 mindőnnap megh mongia uala: kit megh || bozuluan az agh
ellenſegh: az őrdők: egh hot karhozot embőrnek teſteth fel ueue:
es ez nőmős embőrnek vduaraba mene: es zolgalatra ő hoźa
alla: kinek az őrdők mindőnőkbe nagh hiuen zolgal uala: latuan
azert az nőmőſembőr az ő hiuſeǵet: de nem tugia uala hogh
őrdők uona: ada őtet iſpotaliaba: melet tulaidon kenćeuel cinal-
tatot uala: hogh ot az koroknak hiuen zolgalna: őkeǵek uranak
parancolattyat nagh hiuen teziuala: Az korokal nagh zerettetel

banik uaľa: vǵhoǵ az hiuſegrŏl mindŏnŏk ŏtet az urnak elŏtte
dicerik uaľa: *Accidit ut semel uenisset ad dominum suum:* tŏrtenek
hogh eccŏr mene az ŏ vrahoz: es kezde nemel korok zauaual tŏle
halat kernie: ezert mert eǵebet nem ehetnenek: tehat az vr kilde
az vaſarra erthe: es mikor ot nem talalhattak uona: Ime ez vr ŏ
maǵa ez zolgaua: haioba ile: es halaznia kezde: Mikoron azert
uonanak az viznek kŏzepen: az ŏrdŏk akaria uala ŏtet el merite-
nie: es az vizbe ŏlnie: de nem tehete: Mert az ekbŏl egh aranbol
zŏt kŏttel bocattatek ala: mel az haiot ol igŏn megh kŏte: hogh
cak meghſem indithata: es halat eleget foguan: eſmeth haza
terenek *altera* || *autem die* Maſod napon kegek: eſmeth keuana ura- 335
tul: hoǵ az korokert uadaznia menenek: mert az korok kilŏmben
megh halnanak: tehat ez ur fel kele cak ez zolgaual: lanciait:
nilait: beſteit es madarit ueuen. es eǵ naǵ erdŏben el be mene-
nek. Mikoron azert az uadat megh talaltak uona: es ez ur igŏn
izne: ez zolǵa akaria uala ŏtet megh ŏlnie: bociatuan az nilat
nem az vadra hatul. de az ŏ vrara: de legottan az vr kŏzŏt es ez
zolga kŏzŏt: eǵ igŏn zep pozta vettetik uala: mel az nilat el vezy
vala. Mert az napes az imadſagot megh monta uala: Az uadal
azert melet fokhatanak esmeth haza menenek eǵ neminemŏ
napon keǵek mikoron ez vr eǵ iambor piſpŏkŏt hituona uen-
deǵe: Az ebednek utanna ez vr ueue az piſpŏkŏt: es megh lato-
gataſnak okaert vele iſpotaliaba mene: Mikoron azert az zent
piſpŏk ez zolgat ot lattauona: kezde az koroktul ŏtet kerdŏznie:
Azok keǵek ez zolgat codalatos kepen dicerik uala es magaztaliak
uala: tehat Ime ez piſpŏk urnak ielŏnteſebŏl: eſmere ŏteth ŏrdŏg-
nek leni: Parancola azert neki mindŏnŏknek hallaſara: iſten||nek 336
hatalmaual hoǵ megh mondana ki uona: Miert az vrhoz ment
uona. tehat az ŏrdŏk fel kaitha es nagh zoual imezt monda: ŏrdŏk
uaǵok ſetetſegŏknek feiedelmenek tarſa: Iŏttem azert ede elŏzŏr
ezert: hoǵ eth az korokat megh fozam az zent gonaſtul: es az
zent kenetnek fel veteletul: es az otari zentſegtul Maſocor
Iŏttem ezert: hoǵ megh ŏlnem ez vrat: mert az binnek miatta
eletebe mienk: de celekŏdeteuel ellenſegunk: mert az nagh meſ-
tŏrnek anianak zolgal: eǵ imadſaǵal: mel imadſagnak ereienek
miatta: mind ez ketŏtŏl megh tiltattam: Ezŏket monduan az
ŏrdŏk nagh galazattal es ſiuaſſal Iaigataſſal onnan el enezek: ezt
haluan es latuan az zent piſpŏk: az vr: es mind azok akik ielŏn

ualanak: dicerek vriſtent es az ő aniat: az zyz mariath ez vtan az zent piſpők megh kerde az vrat: hoǵ miuot uona az Imadſagh Melet az vr: iſtennek tyztőſſegere es az bodok zyz marianak diceretire megh monda: Az imadſagk vgmond imez *O intemerata et in eternum benedicta* ꝛc Intlek azert en es titőket hogha az gonoz ellenſegnek calardſagat el akariatok tauoztatnotok: ez imadſagot igőn oluaſſatok ||

k e z d e t i k n a ǵ z e p p r e d i k a c i o : a z z o n u n k m a r i a n a k
h a l a l a r o l :

Ez predikacionak kegek harom reze lezoͤn *primum erit de gra-*
ciarum eius honore Secundum erit de eius felicissima Corporis et
anime glorificacione tercium erit de eius mortis modificacione Elſoͤ
reze lezoͤn : halalanak ideien ualo tiztőſsegroͤl : Maſod reze lezoͤn :
az oͤ teſtenek es lelkenek bodokſagos dicoͤſsegeroͤl Harmadik reze
lezoͤn : az oͤ zent halalanak modiſsagarol

Mondam : hoǵ ez predikacionak elſoͤ reze lezoͤn : azzonunk
marianak halalanak ideienualo tiztőſsegroͤl Mel melle tudnunk
keel : hoǵ emboͤroͤk koͤzoͤnſegel halaloknak ideien : zenuednek: ha-
rom rendbeli keſeroͤſegoͤt *primo amarissimum dolorem* Elſoͤt nagh ||
keſerues faidalmat Maſt naǵ zomuruſagos felelmet Harmadot 338
nagh rettenetoͤs kent : ezroͤl mongia egh zent iraſbeli meſtoͤr
h a y m o ſemi akarminemoͤ kennak Naǵob keſseroͤſeǵe : mint em-
boͤrnek halala : ieloͤſben halaloſbinbe megh halonak : Mert ako-
ron tamad emboͤrbe keſserues faidalom : meľ kezoͤrithy a lelkoͤt
a teſtboͤl ki meny : ki az zyuet attalfolia : es meǵ zagattia :, es
mindoͤn erzekoͤnſegoͤket az oͤ eleuenſegitoͤl : megh foztya Touaba :
akoron az leloͤkbe tamad nagh zomuruſagos keſseroͤſegh : az ha-
borgo gondolatokert : es keſertetoͤkert : mert latta emboͤr oͤ magat
megh foztatnia ez ieloͤnualo elettoͤl melet termezet zerent mindoͤn
emboͤr keuan t o u a b a l a t i a hogh ez vilagnak mindoͤn Iauat el
hagan[g]do : teſte az ferǵektul meǵ ragando : es ſemibe magat
meǵ nem ſegelhetoͤ : erroͤl monda az boͤć *o mors quam amara est*
memoria tua o halal mel keſerues az the emlekoͤzetoͤd : vgmond az
pogan boͤć || es *terribilissimum omnium mors est* mindoͤn rettenetoͤs 339
allatnal : rettenetoͤſb az halal : touaba akoron lezoͤn emboͤrnek naǵ
felelme : kiroͤl vǵ mond z e n t g e r g oͤ l d o c t o r Maſt igoͤn megh

kel nekőnk gondolnunk: mel igőn rettenetős lezőn minekunk
halalunknak oraia: elmenknek minemő felelme? mikoron mielőt-
tunk lezőn mindőn gonozſagunknak emlekőzeti: Miellenunk fel
feguerkőznek őrdőgőknek gonoſagy: vtannunk lezőn ez uilagi gőnő-
rőſegnek megh foztaſsa: főllőttunk kegek az rettenetős bironak
felelme O mel igőn nagh felelőm lezőn akoron: mert ielőn leznek
őrdőgőknek ſokſagy: akaruan az lelkőt el ragadnia: kiknek zynők
rettenetős: mert vgmond az tyztőletős b e d a d o c t o r hoǵ urunk
criſtos az kőrőztfan zenueduen: Ielőn uala az őrdők: hoǵha uala-
mit talalhatna őbene: vǵan ezőnkepen ſok zentőkről oluaſtatik:
340 halaloknak Ideien ielőn lőtnek leni Ha azert || urunk Criſtuſnak:
es az zentőknek halalokon őrdők ielőn uot: mineuel Ionkab az mi
halalunkon ielőn lezőn O en edős iſtenőm: mel naǵ felelőm ako-
ron lezőn: mert mennel kiſsebik gondolatunkrol es zamot lezunk
adandok: es megh hihatatlan ſentenciat lezunk veendők: Iay
azert: es Iay az binőſőknek: ez oka miert azok akik feltamaztat-
tak: ſoha nem neuetek: de Ionkab olmint zőnetlen ſirtanak
A z e r t m o n ǵ a az z e n t c i r i l l u s patriarka: zent agoſtonak
irt leuelebe: zent Ieronimoſnak coda teteliről: hoǵ mikoron harom
halottak tamaztattak vona fel: zent ieronimusnak koporſoia mellet:
migh oztan elenek mind zőnetlen ſiranak: es egiket kőzőlők az
tőby ielőn leuen: meǵ kerde zent Cirillus: mi okaert ſirna ollian
gakorta: tehat az felele: ha Cirillus azokrol bizonſagot vőttel-
uona melekről en teǵitlen: te es ſirnal: Monda' neki zent ciril-||
341 lus: micoda az: akegek monda: az en lelkőm el zakada az en
teſtőmtul ol nehezen: hoǵ embőri elme megh nem ſokhattia: enes
ha rola bizonſagot nem uőttem uona: ſoha nem hihettemuona: mert
mindőn kenok kiket gondolhatna embőr: ſemiek ahoz kepőſt
v g m o n d u a l a t o u a b a: h a l a l o m n a k oraia el Iőuen: őrdő-
gőknek ol ſokſaǵa ielőnek kőrnőlőm: hoǵ zamok nem uala: zinők
keǵek oľ igőn rettenetős uala: es ruth: hoǵ ſemi annal rutab nem
gondoltathatik: Ionkab adna magat iteletnek napiaigh: eǵeteſre
embőr: hodnem Cak eǵ zőm pillantaſik az ő zinőknek lataſara.
kik en kőrnőlem gőluen: mindőnőket meleket iſten ellen tőttem
uala: emlekőzetőmre hozakuala: Intuen engőmet erre: hoǵ az
iſtennek naǵ ergalmaſsagaba ketſegbe eſnem O iai azert: miert
nem uezik ezt ezőkbe embőrők: kiknek igaz ugan tőrtenik dolgok
342 mint nekőnk: ha azert az en ſiraſomnak || okat kerdőd: az ke-

noknak felelme. meľ meltan adattatik az binőſőknek: Ne codald azert ha ſirok: ſőt Ionkab azt kellene codalnod ha nem ſirnek Imar teriőnkazzonunk mariara: *Contra hanc triplicem anxietatem in morte hominum: deus contulit beate virgini in sua morte: triplicem maximam graciam: quibus eam honorificauit Prima gracia: quod ipsammori uoluit sine dolore: cum suauissima dulcoracione Secunda gracia: quod ipsam mori uoluit: sine merore: cum letissima consolacione tercia gracia quod ipsam mori uoluit sine timore: cum certissima assecuracione:* Ez harom keſerőſegnek ellene: mellek leznek embőrnek halalanak ideien: az iſten azzonunknak halala kor: ada harom rendbeli malaztot: kikel őteth tiztőle Elſő malazt imez: hoǵ őtet akara megh halnia: mindőn faidalomnal kil: naǵ gőnőrőſegős edőſsegel Maſod malazt imez: hoǵ || őtet akara megh 343 halnia: mindőn keſserőſegnel kil: nagh őrundetus vigaztalaſsal Harmad malazt imez: hoǵ őtet akara meǵ halnia: mindőn felelőmnel kil: bizonſagos batorſagal elſő malazt kiuel uriſten azzonunkat halalanak ideien zerethe imez. hoǵ meǵ halna mindőn faidalomnal kil: naǵ gőnőrőſsegős edőſsegel: hoǵ mikepen az binnek zeplőietől uot idegőn: ezőnkepen az halalnak kenatules idegőn uona. vgmond keǵek az profeta: az iſten eǵ binert kecőr embőrt nem gőttőr: mint ennek meǵ erteſere pelda: Ammel embőr ezuilagon ualamel bineről eleǵ penitenciat tart: Iőuendőbe oztan iſten azon binert nem gőtri őtet *sed beata virgo in fily sui passione percussa est gladio doloris et* ꝛc de az bodok ziz maria: fianak kenzenuedeſenek ideien: attal verettettek az faidalomnak tőreuel: vǵannera hoǵ az halalnak mindőn kenanal: melet ualamel martir zenuedőt: nagob uot az ő kennia: Azert akkoron meǵ fizethe az halalnak kenat: hat nem kelle vizont eſmet halala||nak ideien meǵ zenuedni: eről monǵa az damaſcenus neuő doctor az bodokoknak bodoka: az az az zyz maria: 344 mel az angeli termezetnek főlőtte fel magaztatot menorzagba. az faidalmakat meleket[:] el tauoztatta zileſenek: es halalanak ideien: ezőket meg zenuede fianak kenzenuedeſenek: es halalanak ideien: raitha kőnőrőluen de mondhatna ualaky mint lehetőt ez: hoǵ lelkenek teſtetől ualo elualaſba: kent nem zenuedőt: mikoron az lelőknek: termezetzerent ualo hailandoſaǵa legőn az teſthőz: miert keǵek hoǵ az ő lelke igőn nőmőſsegős uala: es nőmős es igőn zep teſtehőz egeſőtetőt uala: azert mikepen az ő

egeſőleſőkbe: nagobtermezetzerent ualo gőnőrkődes uot: ezőn-
kepen egmaſtulualo el valaſokba: lattattatik nagob kent zenuet-
nek leni: mikepen vrunknak halalanak ideienes: igőn ſanaruſagos
len az ken: erről monda az ő zőmelebe Ieremias profeta *trenorum*
tercio Ca: Quos omnes qui transitis per uiam ꝛc ſiralmarol zőrzőt
345 kőnuenek harmadik rezeben O mind ty kik iariatok || ez uilagnak
utat: iǵekőzetők rea. es laſsatok: ha uaǵon haſonlatos keen az en
kenomhoz: ez fogaſra reea felel az nagh albert doctor: es uǵ
mond: hoǵ az bodok zyz maria az zeretetnek naǵuotaert: es az
elmelkődeſnek edőſsegeert: kibe akoron uala: lelkenek teſtetul el
valaſaba ſemikent nem zenuede: Mikepen azert az termezet haitya
az lelkőt az teſthőz: hoǵ eǵmaſtul el nem zakadhatnanak: ezőn-
kepen az zeretet: ſokal Ionkab haithia az lelkőt: urunk criſtoſhoz
erről monda zent pal apaſtal eǵ leuelebe *Cupio dissolui es esse cum*
cristo keuanok el feſőlnőm: tudniamint az teſtől: es criſtuſsal
lenőm: ennek kegek Iobanualo megh erteſere. hozunk peldat az
zentőkről: ame moiſes profeta: es illes profeta: neguen nap bői-
tőluen: nem erzek az eſegnek es zomiuſagnak fogatkozaſat: az
346 iſteni elmelkődeſnek || edőſsegenek miatta: vǵan ezőnkepen az
bodogh zent lőrinc es: az tőb zentők: kik naǵ kenokat zenuette-
nek: urunk criſtuſhoz ualo nagh zeretetőknek miatta: az kenokat
edős es gőnőrſegős lakodalomnak mongak uala: erről monǵa zent
agoſton doctor *Omnia immania dulcia et leuia ac prope nulla facit*
amor Mindőn nagokat: edőſse: es kinőie: es ol mint ſemie tezőn
az zeretet: mind ezőkből imar Neǵ nőmős tanuſagok adatnak
Primum elſő: hoǵ azzonunk maria nem mulek ki ez uilagbol kor-
ſagal: mint eǵeb embőrők zoktak megh halnia *secundum documen-*
tum maſod tanuſagh imez: hoǵ azzonunknak elmeie halalanak
oraianak ideien: uot fel figeztetőt: edős elmelkődeſeben zent fia-
nak: es edős zeretetiben: es laſsan laſſan ezőnkőzbe az ő elete:
el fogatkozek: uegre az ő lelke zent fiaba ualo elmelkődeſbe meg
347 maraduan: mindőn fa||idalomnal kil lelke teſtet el haǵa *tercium*
documentum harmad tanuſagh imez: hoǵ ő nem agba fekőuen: de
terdőn aluan: es kezeit őzue kucoluan: es zőmeit menorzagra fel
emeluen hala megh *Quartum documentum* Neǵed tanuſagh imez:
hoǵ urunk Criſtuſnak kelle: az nagh kenokat fel vennie embőrſe-
ǵebe ezert: hoǵ eleǵet tenne embőri nemzetnek bineről: erről
monda zent petőr apaſtal elſő leuelenek maſodik rezebe *Qui pec-*

cata nostra ipse pertulit in suo corpore ki az mi bineinket: az az a mi bineinkrͦl elegh teuͦ kenokat: ͦ uiſsele az ͦ teſten: Azzonun*k* maria keǵek: nem embͦri nemzetnek ualtſaǵaert hala megh: azert nem lͦn zikſegh hoǵ ͦ az halalnak kenait zenuedne: ſͦt az kiualtkepenualo kegelͦmnek miatta: kelle leni az halalnak kenatol idegͦnnek *Secunda gracia quod ipsam mori uoluit deus sine merore: Cum letissima consolacione* Maſod ma||lazt meľľet tͦn urunk: 348
edͦs anniaual halalanak ideien: imez hoǵ ͦtet akara megh halnia: mindͦn keſerͦſsegnel kil: nagh ͦruͦndetͦs uigaztalaſal: Mert az bodok zyz maria halalanak ideien: ſokkepen ualo uigaztalaſt ualla *primo ab angelis* elͦzͦr az angaloktul: kik az ͦ halalanak ideien ielͦn uotak: Mert ha az zentͦk kͦzͦl nemeľek oluaſtatnak: halaloknak ideien angali uigaztalaſt vͦtnek lenni: mint az bodok zent ferench attiank: zent marton piſpͦk: es zent miklos piſpͦk: ſokal Ionkab az bodok zyz maria: halalanak ideien uigaztaltatot iſtennek angelitul: *secundo ab apostolis* Mazor az apaſtoloktul: mert az apaſtolok mind ielͦn lunek: az ͦ halalanak ideien: mint zent ǵenis doctor monǵa eǵ leuelebe: kik ͦtet iſteni diceretͦkel vigaztalak *tercio a domino ihu* harmachor vigalztatek urunk ieſuſtul: ky ͦtet edͦſͦn hiua az menei ͦrͦmre || errͦl monǵa zent Ieronimus doc- 349
tor *in sermone de assumpcione*: oluaſok az zentͦknek temeteſͦkre: gakortha iſtennek angelit Iͦtteknek leni: es zolgalatot tͦtteknek leni es az ͦ lelkͦket mind menorzagik: diceretͦkel fel vitnek leni es azon zentͦket naǵ fenͦſsegel fenlͦtnek leni: es naǵ edͦs illattal illatoznia: ha azert uriſten eletenͦket az zentͦkhͦz meltoltatot ielͦntenie: Mineuel Ionkab az ͦ zileienek halalanak napian: hiendͦ az menei uduart hoza mentnek lenie: es ͦtet ki ielͦnthetetlen uilagoſsagal kͦrnͦl uͦtnek lenie: es mind az zent haromſagnak zekiglen: diceretͦkel es enͦkleſͦkel fel vitnek lenie v a l i o n k i g o n d o l h a t i a m e g h minemͦ dicͦſeǵel ez uilagnak azzona: ment leǵͦn ki ez uilagbol: mel kedües arcaual: mel vig keduel: minemͦ iſteni tiztͦſsegel: fiatul fogattatek: es mindͦn kar angaloknak fͦlͦttͦk menorzagba fel magaztattek: ezͦket monǵa zent Ieronimus || uǵan ezert mongak nemel doctorok: hoǵ az tizes 350
[eǵ] ek: az az menorzagh imar kecͦr ireſittetͦt megh: elͦzͦr aldozo napian: mikoron mind az anǵalok urunknak elebe Iͦuenek: Mazor azzonunk marianak menbe uetethe napian: harmaćor oztan megh ireſͦl iteletnek napian: mikoron mind az anǵalok: es

zentők ki iőnek menorzagbol: az iteletre az itelő biroual eǵetőmbe
Sed forte uis scire qualibus meritis de netalamtan akarod megh
tudnod: minemő erdőmeiuel erdőmle az bodok zyz maria: hala-
lanak ideien: az menei vigaztalaſt: erre rea felelhetunk az doc-
toroknak mondaſok zerent: hoǵ ezt az bodok zyz maria erdőmle
imez harombol: ebből erdőmlőttek az zentők kőzőles nekiek
Primo per feruentem Cristi dileccionem elɵzɵr: az Criſtuſnak buz-
351 goſagos zeretetinek miatta: || mert az bodok zyz maria: [ ] urunk
criſtuſt igőn zerethe: ſoha nem uot olana: ki ǵermőket uǵ zerette
uona: mint azzonunk maria edős fiat: ennek miatta erdőmlek
halaloknak nap'an az iſteni uigaztalaſt: az bodok zenth petőr
apaſtales: zent Ianos euangeliſta: zent lőrinch: es tőb ſok zen-
tők *secundo aly hoc meruerunt per castitatis nitide obseruaciam*
Maſoćor: nemel zentők ezt erdőmlőttek: az zent tiztaſagnak tar-
taſanak miatta: mint peldank uaǵon zent katerin azzonrol: zent
margit azzonrol: zent kalara azzonrol: es tőb ſok zent zizekről
tercio aly hoc meruerunt per misericordie et pietatis exhibicionem
harmachor: uǵan ezőnt nemel zentők erdőmlőttek: az ergalmas
dolognak miatta: mint az bodok zent erſebőt azzon: zent martha:
es zent magdolna: Miert kegek hogh azzonunk zyz maria: mind
ez harom Iozagokat: mindőn zentőknel meltoſagoſban ualla: hat
352 mindőn || zentőknel Ionkab kelle: halalanak ideien megh uigaz-
taltatnia: ez harom nőmős Iozagokat ha mies tezők: az edős uriſ-
tentől halalunknak ideien megh uigaztatunk: *tercia gracia collata
beate virgini in sua morte est quod ipsa mortua est sine omni timore:
cum certissima assecuracione* harmad malazt: melet tőn urunk
criſtus edős anaual halalanak ideien imez: hoǵ akara őtet megh
halnia: mindőn felelőmnel kil: bizonſagos batorſagal: hoǵ keǵek
Ionkab meǵ erteſek nemel embőrők felik az halalt: ugan terme-
zetből: Nemelek felik az gonoſsagert melet tőttenek: Nemelek
felik touaba halaloknak ideien őrdőgőknek gonoſsagokat: Nemelek
felik meges az halalt az bizontalanſagert: mert nem tugia embőr:
hogh ha zeretetre auagh [d] gilőſegre meltho leǵőn: mint az bőc
monǵa azert felik iſtennek iteletit *sed in beata uirgine nullum
horum locum habuit* de az bodok zyz mariaba: ezők helt nem ual-
353 nak: Mert az halalt || nem feliuaſa: mert az ő fianak keuanſaga-
nak zeretetiuel ǵeriedőzuen: es malaztnak edőſſegeuel telles
leuen. keuanuala az teſtől el feſőlnie: es Criſtuſsal lenie touaba

tugia uala ő hoǵ iſtennek ellene cak bocianandő kepen ſem uetkőzőt: azert ſemi gonoztul ő nem felt: Az iteletnek ſenten-ciaiat ſem felthe: mert tugiauala hogh az iſtennek anianak lehe-tetlen uona karhoznia: ſőt zykſegh uona iduőzőlnie: es mindő-nőknek főlőtte fel magaztaltatnia *Denique ipsa a filio impetrauit:* uegre zent fiatul ő ezt megh neiere: hoǵ az ő lelke teſteből ki menuen: eǵ őrdőgőt ſe latna es eǵes neki ne arthatna: Mind ezőkből azert megh tecik: hoǵ az bodok ziz maria mindőn felelőm-nel kil: ſőt nagh batorſagal es lelki: teſti: iſteni edőſſeǵel hala megh O mel bodok uot az zyz marianak ez ellen teſtből ualo ki menety O en edős iſtenőm: ha akoron en ielőn uotam uona: mel nagh aietatoſſaǵal: mel nagh alazatos kőnőrǵeſſel: es mel nagh ſiraſsal: ennőn magamat neki aianlottam uona: hoǵ menorzagba zent fia előt: rolam binőſről el ne feledkőzőt uona O hiu lelők: gondoliad megh: az zyz marianak || meltoſagat es zentſeget: es 354
magadat mindőn aietatoſsagal aianliad ő neki es őtet keried: ſgakorta hyad: hoǵ az ő zent fianak zeretetiert: meltoltaſsek nekőd malaztot es dicőſegőt niernie amen

secundum erit de eius felicissima Corporis at anime Glorifica-cione Maſod lelky tanuſagtok lezőn: az bodok zyz marianak teſte-nek es lelkenek bodokſagos megh dicőiteſeről: Mel melle ſokan ketőlkődnek ebbe: hoǵha az bodok zyz maria: mind teſtebe es lelkebe fel uetetőt leǵőn menorzagba: es tekelletőſſeǵel megh dicőitetőt leǵőn: mikepen zent fia urunk ieſus criſtus: Ielőſben mert az bodok zent ieronimus azzonunknak ez napiarol tőt pre-dicacioiaba: ezt hatta leǵőn ketſegbe: de maǵa ania zent eǵhaztul ez keǵőſſőn hitetik: es vallattatik: Vgian ezert az bodok zent ago-ſton doctor ſok okoſſagokal byzonuithia. hoǵ mikepen urunk ieſus Criſtus teſtben lelőkben az bodokſagba uaǵon: ezőnkepen az ő zent ania es azzonunk zyz maria ennek keǵek bizonſa-gara tyzőnket okoſſagokat uehetunk: olmint tyzőnket cillagokat: kikel az bodok zyz maria dicekődik menorzagba. keǵőſſőn elmel-kődhetők azert: hoǵ azzonunknak menbe uetelenek napian. || akaruan urunk Criſtus edős anianak naǵ tyztőſſegőt tenie: em- 355
bőri elmelkődes zerent tanaćot tartha az anǵalokal: es az zentő-kel: es monda nekik: Im ielőn uagon az idő: kibe az en zent aniamnak lelke az teſtből ki iőuendő: es menorzagba nagh tyz-tőſſeget helhőztetendő: Minemő tiztőſſegőt ilek azert az ő zent

lelkenek es teſtenek tenőm? kinek meheből ueuem en fel ez zent
teſtőt: holot kilenć honapik nugouam: ezutan engőmet ez vilagra
zile: zyzei teieuel fel tartha neuele: Nekőm telles eletőmbe zere-
tetel zolgala: es en ritham kenzenuedőn es megh halon igőn kő-
nőrőle *tunc omnes sancti et angeli* tehat mind az zentők es anǵalok:
vrunk előt le eſuen: es őtet dićeruen mondanak: Nagh ur: es
nagh az ő hatalmaſſaga: es az ő bőćeſſegenek ninchen zama: Mon-
danak touaba: Vram te ueled uagon az bőćeſſegh: Meľ iol tugia
az the miuelkődetődet: mel Ielőn lőn mikoron ez fődet es terőm-
ted: es tugia uala mi uona kellemetős az the zőmeidnek elötte:
Az the vekhetetlen bőćeſegőd azert ueǵezeel: Mert igaznak lattatik
356 the zolgaidnak: hoǵ az the zent aniad mindőn tiztőſſegel || es dice-
rettel teſtbe es lelőkbe megh dicőittetuen: menorzagba fel ueteſ-
ſek: nekőd iogodra helhőzteſſek: hoǵ ueled eǵetőmbe orza-
golion mind őrőkun őrőke: es iǵ ekkepen az mendőnhato iſten:
el veǵeze: hoǵ őtet teſtbe lelőkbe az dićőſegre fel vinne: es teſ-
tebe lelkebe megh bodugutana: ezth keǵek igh akara: hoǵ az fel
vitelbe menorzagba: mindőn kar őtet tyztőlne. es mindőn karba-
ualok okoſſagokal byzonutanak: meltan menorzagba ualo ueteleth
Primo ergo angeli probauerunt eius dignam assumpcionem: racione
perfeccionis Előzőr azert az angalok bizonutak az ő meltan men-
orzagba ualo uetelet: az tekelletőſſegnek okoſſagaual: imelleten
kepen Az iſtennek ania mikepen hoǵ mindőn anǵaloknal es
zentőknel naǵob zent: Mel ol tiztaſagos: hoǵ zenth anſelmusnak
mondaſa zerent: iſtennek alatta az ő tyztaſaganal nagob nem ert-
hettetik: ezőnkepen tekelletős bodokſagot kel uallania: mindőn
angaloknak es zentőknek főlőttők: de az angalok ol tekelletős bo-
dokſagot ualnak. hoǵ az dicőſſegtul: cak eǵ zőmpillantaſiglanes
357 megh nem foztatnak: Ezőnkep||pen az zyz marianak lelkenek es:
nem kelle az tekelletős bodokſagtul cak eǵ zőmpillantaſigh es
megh foztatnia. de ha azzonunknak lelke teſtenelkil uetetőt uona
az bodokſagra: mierthogh mindőn lelők: termezet zerent ualo
hailandoſagot ual az ő teſtehőz: ebből ez kőuetkőznek: hoǵ azzo-
nunk marianak lelke: mikepen az tőb zentőknek lelkők es: az
tekelletős bodokſagtul megh foztatot uona enneben: mert az ő
lelke keuanſagot uallot uona az ő teſtehőz: es nem uallana az te-
kelletős bodokſagot annera: mint az angalok. melet tartanunk
alkolmatlan: Mert ugh enőkől ania zent eǵhaz rola *exaltata est*

sancta dei genitrix super choros angelorum ꝛc. fel magaztaltatek
iſtennek zent ania: menorzagba az angaloknak karok főlőt: vg-
mond zent agoſton doctores: tekelletőſſegel az a bodok: a ki
mind ualia azt a mit akar: de az edős zyz marianak lelke terme-
zetzerent keuania: az ő [k] teſtenek megh bodogulaſſat: tehat ebből
kőuetkőzik: hoǵ ő neki teſtebe lelkebe megh kelle bodogulnia
*secundo primi parentes probauerunt eius dignam assumpcionem: ra-
cione exempcionis:* Maſoćor az mi elſő zileink: bizo||nutak azzo- 358
nunknak meltan menorzagba ualo uetelet: az ki uetelnek okaſſa-
gaual: Imelleten kepen M i n d ő n h a t o r e t t e n e t ő s e s f e-
l e n d ő vr iſten. aldot uaǵ the: es aldot az the zent aniad: byzon
ő meltho teſteben es lelkebe megh bodugutatnia: ezert mert az
iſtennek ania: ki uetetek euanak atk'abol: melet ur iſten ő re'a
ada az binert: főt euanak mindőn atkia: ziz marianak aldomaſara
valtoztatek. ezert monda vriſten euanak: moiſes iria elſő kőnue-
nek harmadikrezeben: Megh ſokaſitom az the keſſerőſegidet: fai-
dalomba zilőd az the fiaidat: es az firfivnak hattalmaſſaǵa alat
lez: es ő vralkodik the raittad *sed ab his beata virgo exempta fuit:*
de ezőkből azzonunk ki uetettek. mert ő uala zeplőtellen zyz ki
faidalomnal kil foǵada zent fiat: neheſſegnel kil viſſele. kennal kil
zyle: es azzoniallatoknak mindőn kenzenuedeſſőkből ki uetetek:
ezt ielőnthe zenth lelők iſten: az bőchnek zaia attal monduan: *tota
pulcra es amica mea* Mindőnőſtul fogua zep uagh en iegőſſőm. es
zeplő ninchen the benned: mert az ziz mariaba: ſem lelki: ſem
teſti zeplő nem uala: touaba firfiunak hattal||maſſaǵa aĺa ſem uet- 359
tetek: mert ő mind firfiaknak: mind azzoniallatoknak azzona: ő
ki megh rontha az kegonak ſeieth: igaz azert es melto hoǵ ki ue-
tetőt leǵőn: amaz kőzőnſeǵős atokbol: por uagh es porra lez:
Monda uegre adam: Melto uram iſten hoǵ mikepen the enǵőmet:
es az en iegőſſőmeth euat: helhőztettel uala ez főldi paradicomba:
az artatlanſagnak nőmős alapatiaba: vghoǵ ha az the parancola-
todat megh tartottok uona: ſoha porra es hamuia lőttőnk uona:
ezőnkepen az the aniad: az bodok zyz maria: ki mindőn the pa-
rancolatidat tekelletőſſőn megh tartotta: ez meltoſagot ualia: hoǵ
ueled eǵetőmbe az menei paradicomba helhőzteſſek teſtbe es le-
lőkbe *tercio sancti patriarche* harmachor az zent patriarkak byzo-
nutat: az ő menorzagba ualo veteletħ: az tyztőſſegnek zalaſanak
okoſſagauaĺ: imelleten kepen: Az aňanak tyztőſſeǵe zaĺ az fivra:

Enneten vagon hoǵ ualami tiztőſſegőt az iſtennek anianak
tezunk: ezt az iſtennek tetetik: ki ő tőle zilettetőt: hoǵ azert
az vr ieſus Criſtus: az ő aniaba dicerteſſek mikepen ő dicőſ-
360 ſegenek zekibe: melto hoǵ iſten utan Mennel nagob tyztőſ||ſegőt
aǵon neki menorzagba: mind teſtbe mind lelőkbe: erről monda
zenth agoſton doctor: az zyz mariarol: Iſtennek zekinek:
vrnak hazanak: Criſtuſnak hailokanak: melto teſtbe es lelőkbe
ot leni: a hol ur Criſtus uaǵon *Quarto sancti profete* Neǵećőr
az zent profetak bizonutak azzonunknak meltan menorzagba
ualo uetelet: az Iőuendő mondaſnak okoſſagaual: mert az pro-
fetak zent lelők iſtentől zoltanak Iőuendőket: vrunk Criſtoſrol:
es az ő zent ańarol: melto azert:· hoǵ az ő mondaſokba hiuek-
nek talaltaſsanak: de ſok profetaknak mondaſi illetik azzo-
nunknak teſtebe lelkebe menorzagba ualo vetelet *vnde dauit ait*
Astit regina a dextris tuis ꝛc kiről ugmonda dauit: al az ke-
ralne azzon: az the Iogodra aranas őtőzetbe: kőrnől uetetuen
killőmb killőmb zinőkel: Az arannak keǵek imelleten tulai-
donſaǵa uagon: hoǵ ő megh nem roſdaſodik: ſem megh nem
rotad: ezőnkepen az zyz marianak teſtenek ſem kelle megh
rotadnia: touaba vǵ monda az bőćes *surge propera amica mea*
kelfel: ſies en Iegőſſőm: kiben ielőnthi azzonunknak teſtebe-
361 ualo fel tamadaſat || Az bodok zent Ianos euangeliſta es ira
azzonunkat: lataſarol irt kőnuebe Napal kőrnől uetetőt azzon-
nak: mel mondas nem illeti az lelkőt: hanem az teſtőt: Monda
azert moyſes profeta urnak: emlekőzel megh vram. mert· enne-
kőm parancolal hoǵ nekőd zőuetſegnek zekrenet cinalnek: mel
zekrent akarad hoǵ az ſetim neuő fabol cinalnam: mel ſanak
eleten tulaidonſaǵa uaǵon: hoǵ megh nem rotad: ſem az fer-
gektul megh nem ragathatik: ez ſa azert uram iſten peldazia
az the zent ańadat: mikepen azert az zőuetſegnek zekrenebe
lakozal: es feleletőt onnan ać uaľa: ezőnkepen zent ańadnak
mehebe: touaba mikepen az fa: kiből az zőuetſegnek zek-
rene cinaltatot uala: rothatatlan: ezőnkepen zent ańadnak
teſtenekes rothatatlannak kel leni: azert teſtbe lelőkbe fel kel
tamaztatnia: es menorzagba mindőn kar angaloknak főlőtte fel
kel magaztatnia *Quinto discipuli beati* őttőćőr bizonutak azzonunk-
nak meltan menorzagba ualo uetelet: az zent tanituanok: Az zol-
galatnak okoſsagaual: Mert vrunk Criſtus zoluan az tanituanok-

nak vǵ monda : zent Ianos euangeliſta iria *qui mihi ministrat me*
sequitur || a ki ennekőm zolgal : engőm kőueſőn : es aholot en ua- 362
gok : ot lezőn az en zolgames : de az iſtennek ania : mindőnőknek
főlőtte zolgalt urunknak előzőr : meheben zolgaltata tyztaſagos
uert : Maſoćor zilettetuen zolgaltata zyzei teiet : harmaćor telles
eletebe zolgala killőmb killőmb keppen : azert melto hoǵ ahol Criſ-
tus uaǵon : az ő zolgaloiaes tudniamint edős ania : teſtebe es lel-
kebe leǵőn *sexto sancti martires* hatocor az zent martiromok : bi-
zonutak azzonunknak melttan menorzagba ualo uetelet : az megh
bőćőleſnek okoſſagaual : imez keppen : Iruan uaǵon az martiro-
mokrol dauid profeta miat *Preciosa in conspectu domini mors san-*
ctorum eius dragalatos urnak zine előt : az ő zentinek halala : ha
azert az zentőknek halalok dragalatos : Az ő ańanak halala ſokal
dragalatoſbnak kel leni : mert ő mindőnőknel dragalatoſb es zent-
ſegőſb : Nem uona kegek az ő halala dragalatos : ha teſtbe es le-
lőkbe nem elne : hat ebből kőuetkőzik hoǵ teſtbe es lelőkbe men-
orzagba kel vitetnie : es az ő zent teſtenek az vtoſo kőzőnſegős
ſel tamadaſt nem kel uarnia *septimo sancti confessores* hetećőr bi-
zonutak azzonunknak || meltan teſtbe lelkebe menbe uetelet az 363
zent confeſſorok : Az megh mereſnek okoſſagaual : Imelleten ke-
pen : Iruan uaǵon zent lukać euangeliomaba *quacumque mensura*
[*mensura*] *mensi fueritis : remecietur vobis :* valaminemő mertekel
merenditők vizont aual merik nektők : Vguaǵon touaba irua : zent
mathe euangeliomaba *Reddet unicuique secundum opera sua* megh
fizet tudniamint az iſten : kinek kinek mind az ő miuelkődete ze-
rent : urunknak mondaſa. de az bodok zyz maria : teue az Ioth es
mertekle az ő erdőmet : mindőn embőrőknek erdőmőknek főlőtte :
Az erdőmhőz keǵek kel az Iutalomnak haſſonlatoſnak lenie : mert
dauit profetanak mondaſa zerent : malaztot es dićőſſegőt ad ur :
Az iſtennekes azert az bodokſagot kelle azzonunknak erdőmeze-
rent mertekleni : Mel killőmben nem lehethe : hanem iǵ : hoǵ teſ-
tebe es lelkebe megh bodugutatnek *Octauo sancte uirgines* Nioćaćor
byzonutak azzonunknak meltan teſtebe lelkebe menbe uetelet : az
zenth zyzek : az romhatatlanſagnak okoſſagaual : imelleten kepen :
Miert hoǵ az bodok zyz maria : eǵez zyz uala. || nem kelle az ő 364
teſtenek megh rothadnia : de menorzagba zent fia melle helhőztet-
nie : Mert am zent lelők iſten monda az bőćnek zaia attal *Incor-*
rupcio facit proximum deo : Az egezſegh az az az tyztaſak. kőzel

tezoͤn iſtenhôz: kezdek touaba eǵetoͤmbe az zent zyzek azzonuknak tyztoͤſſegere enoͤkloͤnie: Az boͤćnek mondaſat *hec est que nesciuit thorum in delicto* ez mel nem eſmert bint hazaſsagba: vaľ ǵoͤmoͤćoͤt az zent leloͤknek nezeſebe *Nono omnes generaliter electi* killenćoͤr bizonutak azzonunknak meltan menbe vetelet: koͤzoͤnſeǵel mind az valaztattak es zentoͤk: az valaztaſnak okoſſagaual. monǵak uala azert: aniazent eǵhaznak diceretet: valazta oͤtet iſten: es oͤroͤktul fogua valazta: az oͤ hailokaba lakoztattia oͤtet: melto azert hogh ha az zentoͤk: es az oͤ teſtoͤk ſok keppen tyztoͤltetnek ez foͤdoͤn iſtennek zoͤrzeſſeboͤl: ſokkal Ionkab az iſtennek anianak teſtenek kel tyztoͤltetnie menorzagba: touaba nemel zentoͤknek teſtoͤk megh maſtes eǵezzen tartatnak: ſokaknak touaba teſtoͤk

365 Coda tettellel aiandokoztattak megh ‖ Iſtentoͤl: Nekieknek keǵek koporſoIok anǵali keztoͤl cinaltattak: mint zent kelemene: es zent katherina'e: Mikoron azert az bodok zyz Marianak teſte: leǵoͤn mindoͤn zentoͤknek teſtoͤknel meltoſagoſb: hat mindoͤn zentoͤknek teſtoͤknel Ionkab kelle tyztoͤltenie: de lattiok hoǵ teſte ez foͤdoͤn nem tiztoͤltetik: hat menorzagba kel tiztoͤltetnie: houa teſtbe leloͤkbe felkel vetetnie *decimo deus spiritussanctus* tyzeććoͤr byzonuta azzonunknak meltan menorzagba vetelet: zent leloͤk iſten az telles letelnek okoſſagaual. Imelleten kepen: Az iſtennek zent ania: mindoͤnoͤknek foͤloͤtte telles malaztal: ezert monda az anǵal neki *spiritus sanctus super veniet in te* Az zent leloͤk iſten foͤloͤl Ioͤ the reiad: az az mindoͤnoͤknek foͤloͤtte boͤſſegoͤſben Ioͤ the read: nem cak lelkoͤdbe de meg teſtoͤdbe es: azert neki telleſnek kelle leni malaztal: mind teſtebe mind lelkebe: byzon telles uala azzonu*n*k marianak arcaia malaztal: vǵannera hoǵ cak eǵ tekenteteuel. az gonoz keuanſagot maſba megh ottya uaľa: feiees telles uala malaztal. agakartaualo iſteni elmelkoͤdeſnek miatta: telles uala mind

366 zaia: mind ‖ aiaki: dauit profetanak mondaſa zerent: oͤntetek malazt az the aiakidra: ol igoͤn telleſſoͤk ualanak kegek malaztal az oͤ aiaky: hoǵ oͤ neki mindoͤn igeire: mint az zent euangeliom ualia: codak tetetenek: oͤ neki eǵ koͤzoͤnetire erſeboͤt azzon malazttal be telleſoͤdek: es neki oͤt igeire tudniamint leǵoͤn nekoͤm az the bezedoͤt zerent. Iſtennek fia le zalla menorzagbol *Item aures eius plena erant gracia* touaba az oͤ fileies telleſſoͤk ualanak malaztal: mellek erdoͤmlek halania nem Cak anǵaloknak bezedoͤket: de megh az iſtenek fianak Criſtuſnak bezedet es: kezeies telleſſoͤk

ualanak malaztal: mert erdőmlek illetnie az iſtennek fianak zent
teſtet: ezőnkepen melle es emlei. kyk erdőmlek emtetnie az iſte-
nek fiat: Melto azert hog az ő zentſegős teſtenek tagay: legenek
menorzagba telleſſők dicőſſegel: mikepen hogh ez vilagba es
telleſſők uotanak malaztal *vndecimo dei filius* tyzőn egećőr by-
zonuta azzonunknak meltan menorzagba ualo vetelet: az
iſtennek fia vrunk ieſus. az egeſſőleſnek okoſſagaual imig||en: 367
Az teſt mel eǵeſſőtetek az iſteni termezethőz: nem kelle megh
rothadnia: de az kőzőnſegős fel tamadas előt fel kelle tamadnia:
es dicőittetnie: dauit profetanak mondaſa zerent: ki ugh monda
Non dabis sanctum tuum videre corrupcionem: nem ać az the zen-
tődnek romlaſt latnia: Miert kegek hoǵ az en teſtőm eredetőt
vőt az en zenth anamnak teſtetől: Azert mikepen az en teſtőmnek
nem kelle megh rothadnia: ezőnkepen az ő teſtenek es: es az
kőzőnſegős itelet elŏt fel kelle tamaztatnia: es menorzagba teſtbe
lelőkbe fel magaztaltatnia *duodecimo dei patris potencia* tizőn ket-
tőćőr bizonuta azzonunknak meltan teſtbe lelőkbe menorzagba
ualo vetelet: az attya iſtennek hatalmaſſaǵa: az fel magaztalaſ-
nak okoſſagaual: imelleten kepen: melto uala hoǵ en attya iſten
az en zent fiamnak aniat: mindőn terőmtőt allatoknak főlőtte fel
magaztalnam: mind az en fiamnak fogadaſaba: mind zileſebe: es
mindőn malaztoknak adaſaba: hoǵ be telleſődnek az ő mondaſa
ki uǵ monda *fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen
eius*: || thőn ennekőm naǵot: a ki hattalmas: es zent az ő neue: 368
ezőnkepen melto lőn hoǵ kiualtkepen ualo malaztombol: teſtebe
lelkebe menorzagba fel ueteſſek: es ot mindőnőknek főlőtte fel
magaztaltaſsek Ennek keǵek Ioban ualo hitelere peldaes oluaſ-
tatik *dum enim beatus anthonius ordinis fratrum minorum*: Mikoron
az bodok zenth antal: ki kiſſeb attifiaknak zőrzeteből ualo uala:
megh elne: zent Ieronimus doctornak innepe előue Iőuen: nem
akara az veterniere be menie: megh haboroduan zent Ieronimuſ-
nak ellene: ezert hoǵ zent ieronimus az aſſumpciorol irt predica-
cioiaba: azzonunknak teſtebe menbe uetelet ketſegbe hattauona:
Ime azon etzaka iſtennek anǵala zent antalnak ielőnek az cellaba:
es monda neky M i o k a e r t n e m a k a r z antal menőd az veter-
niere: tehat ő moda megh haragutnak magat zent ieronimus ellen:
ez főlől megh mondot okert: es Ime nem ſok idő el muluan:
Azzonunk maria es naǵ fenőſſegel: es angaloknak ſokſagaual neki

ielőnek: es zenth antal legottan terdre eſuen: kere azzonunkat:
369 hoǵ ötet erről byzonoſſa tenne: hoǵ ezt ő batorſagal pre||dikal-
hatna: tehat az bodok zyz maria erről ötet byzonoſſa teue: es
parancola neki hoǵ batorſagal p*re*dikallana: ezőnkőzbe az bodok
zenth ieronimus es naǵ fenőſſegbe ot ielőnek: es monda zent an-
talnak: Azert nem uallottam en ez fölöl megh irt p*re*dikacioba:
azzonunknak teſtebe menbe uetelet: mert en erről byzonos nem
uotam: haǵam kegek ketſegbe ezert: hoǵ az bodok zyz maria
ſokaknak magat megh ielőntene: es erről őket byzonoſſa tenne.
ezt megh monduan: mind azzonunk. mind zent ieronimus: es
mind az angalok menorzagba menenek: zent antal keǵek marada
naǵ lelki vigaſagba: es ezutan migh ele: azzonunknak mind teſ-
tebe: mind lelkebe menorzagba ualo uetelet batorſagal p*re*dikalla
Ad propositum itaque redeundo Az el kezdőt mondaſra azert ter-
uen: kegőſſőn megh gondolhattiok: hoǵ mikoron mind az zen-
tők ez fölöl megh mondot keppen: azzonunkat dicertek uona. es
okoſſagokal ötet teſtebe menorzagba fel vetetnie bizonutottak
uona: tehat az zent haromſagh iſten parancola: monduan az
370 dauit || profetanak mondaſat *Sumite psalmum et date tympanum ꝛc*
vegetők az diceretőt: es agiatok az dobot: őruőndetős enőkőt
hegedőuel: enőkőletők kirtel: ez fel uetelnek napian: tehat Ime
vrunk ieſus mind az angalokal es zentőkel: azzonunknak teſtehőz
mene es imezt kezde mondania *surge propera amica mea ꝛc* kel fel
ſyes en Iegőſſőm: en zepſegőm: es Iőuel. Iőuel ez vilagbol es Im
megh koronaztatol: es ekkepen fel tamada az bodok zyz maria
naǵ dićőſſegős teſtel: es menorzagba fel vitetek: es ot mindőn kar
angaloknak fölöte fel helhőztetek O Azert hiv lelők: gondoliad
megh menorzagba ez mai napon mel nagh őrőm es vigaſſak lőn O
az bodok zyznek es mel igőn nagh őrőme lőn O mel kiielőnthe-
tetlen dićőſege lőn: the es O aietatos lelők: ez őruőndetős napon
az zyz mariaual őrőluen: maǵad neki aianľad: es ötet nagh
keuanſagal hiaiad: ő hoźa kaiaćh. ő hozia ohać: hoǵ az bodok-
ſagba rolad megh emlekőzek: es az ki ielőnthetetlen Nagh bodok-
ſagba: tegődes rezeſſe tegőn amen ||
371 *tercium erit de eius mortis modificacione* harmad tanuſagtok
lezőn az zyz marianak halalanak modiſsagarol: Mel melle tud-
nu*n*k kel, hoǵ az apaſtolok mikoron az zenth lelők iſtennek el vete-
lenek vtanna ez vilagnak killőmb killőmb zeǵeletire: predikalaſnak

okaert el ozlottanak uona : Azzonunk maria marada ieruſalembe : a
hazba a hol zent fia az vek uaćorat tőtte uala : adek azert azzo-
nunk eǵ nap ſem ezik uala. mignem zent fianak ken zenuediſenek
helit el Iaria uala : el meǵőn uala azert oda : a hol imadkozek : a hol
megh fogatek : es kőtőztetek : annaſnal hol arcul verettetek : ennen
meǵőnuala kaifaſhoz : hol hamiſſan vadoltatek : ennen pilatoſ-
hoz : hol megh oſtoroztatek : es koronaztatek : es halalra ſenten-
ciaztatek : ennen erodeſhőz hol megh cufoltatek : ennen az kopazto
hegre : hol megh fezittetek : es vegre az koporſohooz holot el
temettetek : es mind ez helőkőn tezőn uala naǵ edős elmelkődeſő-
keth : es ezutan ezy uala oztan iſtenek anǵalatul hozt eleſegőt
quadam igitur die cum In fily desiderium eǵ neminemő napon
azert : mikoron az zyz||nek zyue : fiahoz ualo keuanſagba zokaſa- 372
nak főlőtte Ionkab fel ǵeriedőt uona : kezde naǵ aietatoſſaǵal : naǵ
ohaitaſſal : es naǵ ſiraſſal imezőket mondania O en edős fiam O en
edős zilőttem ieſus! bizonal keuannek Imar az teſtől el feſlenőm :
es ueled eǵőt lenőm. vay uona Ielőn az ora : kiben az dicőſſegben
teǵődet lathatnalak : ezőket es ezőkhőz haſſonlatoſſokat monduan
az bodok zyz maria *ecce mox angelus cum multo lumine eidem astitit* :
Im legottan iſtennek anǵala : naǵ fenőſſeǵel neki ielőnek : es naǵ
tiztőſſegel mint iſtennek anianak neki kőzőnne : es monda : Iduőz
legh aldot zyz maria : veǵed annak kőzőnetit : ki iduőſſegőt ada
Iakobnak : Ime az the zent fiad az vr ieſus criſtus : teǵődet tiztő-
letős aniat uar : harmad napon azert az teſtből ki uetetől : es az
bodokſagra vitetől : hoǵ az the ielőn uotodal az menei karokat
megh vidamućad : es az zent lelkőket megh vigaztaliad *ecce autem*
ramum palme Ime kegek paradicombol hoztam nekőd eǵ palmaſa
akat : melet halalodnak vtanna előtted viteſ : ez vtan ada neki eǵ
giaz ruhat es : hoǵ halalanak vtanna || teſtet abba őtőztetne : tehat 373
az bodok zyz maria terdre eſuen : zent fianak naǵ halakat ada : es
zent fiatul ket kereſt kere e l ſ ő t i m e z t hoǵ minekelőtte megh
halna : zőmeiuel lathatna az apaſtalokat : hoǵ ők ielőn leuen adna
megh lelket : es ők temetnek eles teſtet M a ſ t i m e z t : hogh ha-
lalanak ideien őrdőgőknek [z] rettenetős zinőket ne latna : kinek
monda az anǵal : Mioka'ert felőd azzonom latnod az ǵonoz lelkő-
ket : Mikoron the rontottad leǵőn megh az ő hattalmaſsagokat : de
maǵa leǵőn az thé kereſſőd zerent : ezőket monduan az anǵal :
menorzagba mene : Az palma ſanak keǵek leuele : iǵőn ſenlik uala :

es feno̊ſſeǵebe az eziſtnek haſſonlatoſſagat ualia uala: es az o̊tet
latoknak aietatoſſagot aduala *at beata virgo in magna consolacione
spiritus relicta:* Az bodok zyz maria keǵek: naǵ lelki vidamſagba
maraduan: legottan hoza hiua az zent zyzeket: es zent azzono-
kat: kik uele valanak: es nekik megh ielo̊nthe zent fianak akarat-
374 tiat: tehat azok egeto̊mbe nagh ſiraſſal kezdek monda||nia O zent-
ſego̊s O mido̊n azzonoknak fo̊lo̊tto̊k aldot: ne haǵ minketh
aruaiul: Azzonunk maria kegek megh vigaztaluan o̊ket monda:
ha thi az thi teſti fiatoktul nem keuantok Cak keueſſe es el zakad-
notok. miert nem kel tehat enneko̊m: ananak es zyznek keuanom:
az en zent fia*m*hoz mento̊met: ki mindo̊no̊knek elethe: es az Ioknak
Iutalma *hec cum agerentur* Mikoron ezo̊k celeko̊ttetnenek: lo̊n hoǵ
mikoron zent Ianos p*re*dikallana eſeſſomba: Nagh hertellenſeǵel
az ek megh do̊rdo̊le. es o̊tet feno̊s ko̊d ko̊rno̊l ueuen fel ueue: es
azzonunknak cellaianak aitoia elo̊t le teue: es az aiton cerǵetueen
be mene: es nagh bo̊ćo̊llettel zyz zyznek ko̊zo̊ne: kit az bodok zyz
maria latuan: az nagh o̊ro̊mnek miatta magat ko̊nhullataſtul
megh nem tarthata: es monda zent Ianoſnak *fily Iohannes memor
esto verborum* zereto̊ fiam ianos: emleko̊zel megh az the meſto̊ro̊d-
nek bezedero̊l: kiuel engo̊m neko̊d anaiul aianľa: es tego̊d neko̊m
fiuiul: Ime vrtul el hiuattat[u]am: az embo̊ri termezetnek adoſ||-
375 ſagat megh fizeto̊m: Az en teſto̊met azert az el temeteſre neko̊d
aianlom *tunc ille* tehat az bodok zent ianos: az fo̊dre le eſuen
nagh ſiraſſal kezde mondania O Iay enneko̊m en iſteno̊m: Miert
aćmi reank el nagh keſſero̊ſſego̊t: hoǵ ez mi zo̊rzetunknek meſto̊-
ret: zentſegnek tiko̊reth: minekunk eǵetlen egh o̊ro̊munketh el
ueǵed maſt ko̊zo̊lunk? Az bodok zent Ianos azert ezo̊nkepen ſir-
uan: megh mutata neki azzonunk az palmanak aǵat: es az gyaz
ruhat *dixit quoque uirgo ad iohannem* es monda zent ianoſnak: ez
palma aǵat viteſſed en elo̊ttem: mikoron az en teſto̊met el teme-
teſre vizito̊k. tehat monda zent ianos O vaiha eth uonanak mind
az apaſtalok: es attyamfiai: hogh neko̊d azzonom maſth alkolmaſ
zolgalatot es tyzto̊ſſego̊t tehetnenk: Ezo̊ket monduan zent Ianos:
mind az apaſtalok aholot predikalnak uala: feno̊s ko̊dtul fel uete-
tenek: es azzonunknak cellaia elo̊th le tetetenek: kik mikoron
eǵmaſnak ko̊zo̊ntenek uona: es ez dolgon iǵo̊n codalkoznanak
mo*n*giak uala valion mi oka'ert hozot minket ur: el nagh herte-
376 len||ſeǵel ede: zent Ianos haluan oda be az o̊ bezedo̊ket: el ki

mene hozaiok. es nagh ſiraſſal megh monda : azzonunkat ez vilag-
bol ki mulandonak leni : melet ők haluan : kezdenek nagh ſiraſt
tenie : vegre azzonukhoz be menenek : es neki naagh tiztőſſeǵel
imigen kőzőnenek *Aue dei mater : gracia plena :* Iduőz legh iſten-
nek ania : malaztal telles : vr uaǵon the ueled : teuagh aldot azzo-
noknak közötte : es aldot the mehednek ǵőmőlche : kiknek kőző-
netőket azzonunk imigen fogada : iduőzlegetők thies zenth fiam-
nak valaztot tanituani : es mikoron az ő oda meneſőknek mogiat
tőlők hallottauona : vr iſtenth dicere : es ez vtan halalanak
mogiat nekik megh monda : es az vtan az palma akat : es az gyaz-
ruhat nekik megh mutata : Az apaſtalok kőzőt kegek latuan zent
palt : őtet kiualtkepen tyztőle : tehath zent pal azzonunk előt
terdre eſuen monda *Aue impetracio mei solaminis* Iduőzlegh en
vigaſagomnak megh nierőie : Iollehet hoǵ || az criſtuſt az the zent 377
fiadat teſtebe nem lattam legőn : de maǵa mikoron tegőd latlak :
nem killőmb mint ha őtet latnam : az napek poganoknak hirdet-
telek tegőd iſtent ziltnek lenőd : ennapſagtul fogua Imar tanutom
őket : tegődet teſtbe lelőkbe menorzagba fel vetetnek lenőd : tehat
ezvtan kezdek az apaſtalok azzonunkat egenked dicernie : elezteb
azert az bodok zent petőr apaſtal monda *Gaude celestium talamorum*
sponsa : őről menei haznak iegőſſe : menei vilagoſſagnak giertia-
tartoia : ki attal az őrők vilagoſſak ki ielőntetek : Az thőb apaſta-
lok es eǵetőmbe mondanak : Iduőzlegh menorzagnak kiralne
azzońa : iduőzlegh anǵaloknak azzońa : Iduőzlegh zent gőker :
kiből ez vilagnak vilagoſſak tamada : őről dicőſſegős : mindőnőknel
zepſegőſb : es miertunk mindőnkoron criſtuſt Imaǵad *tunc virgo*
in medio eorum tehat az bodok zyz es őkőzőttők iſtent alda : ez
vttan mint az naǵ albert doctor mongia Megh gonek : az ő || con- 378
feſſorahoz : az zent Ianos euangeliſtahoz : de ualion mit gont az
bodok zyz maria ? ha ſoha ſem halalos bint : ſem bocianando bint
nem tőt uala : vǵ mondnak doctorok hoǵ az gonaſt tőtte : az hala-
latlanſagrol : hoǵ vriſtennek az anai meltoſakro l : anne halat nem
adhatot : minet kellőt uona : ez vtan conmunicalaes : es vegre az
vtoſo kenetőt es fel ueue *deinde vestimenta funebria induens* ez vtan
az giaz ruhaba maǵat fel őtőztetuen : inte az zyzeket kik vele vala-
nak : hoǵ az lampaſokhoz es zőuendőkőkhőz viǵaznanak : Azok keǵek
eǵetőmbe ſirnak uala : es imezt monǵak uala O mi vigaztalunk : miert
haǵ minket aruaiul : te uotal munkankba vigaztalunk : teueled azert

előuel elnőnk dićöſſegős: Ne haǵel minket O iſtennek bodok ania:
de nieried az the zent fiadtul: hoǵ veled megh haloual megh hal-
iunk: es veled orzagloual orzaglunk *tunc illa ad filium conuersa*
379 tehat || az bodok zyz maria fiahoz terituen maǵat: terdőn alua
monda the en zerető fiam ieſus: ezőknek kik az en halalomrol
bankodnak legh vigaztaloiok: es veſſed az the aldomaſodat ő
reaiok: ezőket monduan ki terieztlie kezeit: es megh alda őketh:
monda touaba *In manus tuas conmendo spiritum meum* az the ke-
zedbe aianlom fiam az en lelkőmeth: veǵed őtet tőled zerettet
melet mindőn bintől megh tartoztatal: Nekőd es nem az főd nek
aianlom az en teſtőmeth: tarch megh ekezen őtet: kibe kelleme-
tős lőn nekőd nugodnod: viǵ engőm the hozad: hoǵ a hol te
uagh enes ot leǵek: ez vtan mindőnőktől bućot veuen: zőrze ma-
gat az halalhoz *circa vero horam terciam noctis* az enek keǵek
harmadik oraian: az haz naǵ edős illattal be telek: Mert vr ieſus
criſtus mind az anǵalokal es patriarkakal: profetakal: Martiromo-
kal: confeſſorokal: zyzekel: őzuegőkel: hazaſokal: es telles menei
uduarral: Menorzagbol le zalla. es ſereǵenked azzonunknak ellőtte
380 megh allanak: es kezdek őtet || killőmb killőmb kepen dicernie
elezteb azert el kezde vrunk: es monda *veni electa mea* Iőuel en
valaztottam: es vetőm the read az en zekőmet: mert megh
keuantha az kiral az the zinődet: kinek monda azzonunk: kez az
en ziuem iſtenőm kez: Mind az zentők ezt haluan mondanak: ez
az ki binth nem eſmert az hazaſſagba: val Iottalmat az zent
lelkőknek nezeſſebe e z v t a n v r u n k i e ſ u s Nagob zoual monda:
Iőuel ez vilagbol Iegőſſőm Iőuel: megh koronaztatol. kinek monda
eſmet azzonunk: Imel megők: mert az kőnuenek feiebe irua
vaǵon enrolam: hoǵ teǵem az the akaratodat en iſtenőm: es iǵ
ekkepen az bodok zyz marianak lelke: teſtebői mindőn faidalom-
nalkil ki mene: es zent fianak kebelebe mene: legottan kegek kőr-
nől ueuek őtet zentőknek es anǵaloknak ſeregy: latak touaba az
apaſtalok azzonunknak lelketh: ol nagh fenőſſegbe: hoǵ embőri
nielu ki nem ielőntheti: kezdenek azert ő vtanna kaiatania: es
monǵak uala *virgo prudentissima quo progrederis* bőćeſſegős zyz: ||
381 houa meǵy: főlőtte fenuen: emlekőzel megh rolunk O azzonom:
Monda ez vtan vrunk az apaſtaloknak. Az en zyz anamnak teſtet
vigetők az Ioſafatnak vőgere: es eǵ vy koporſoba melet ot talal-
tok helhőzteſſetők: es engőmeth harmad napik ot variatok: vrunk

Criſtus ez vtan mind az zentőkel eǵetőmbe: zenth ańanak lelket naǵ iſteni dićerettel menorzagba viue: holot az dicőſſegnek zekibe zent Iogiara helhőztete *tanta quoque statim corpus eius claritate resplenduit* legottan keǵek az ő zent teſte ol nagh fenőſſeǵel fenlek: hoǵ az zyzektől az megh moſafra illethetnek. de tőlők nem latathatnek: Az fenőſſek azert mind addek megh marada: mik az zent teſth az zyzektől megh moſattatek: de az zent teſth nem tiztutatek megh az viztől. de Ionkab az viz zentőltetek megh az zenth teſtől: ez vtan az zent teſtőt tizta ǵocba takarak: es eǵ tiztőlletős niozolaba helhőztetek *et post quam hec gesta sunt* es minek utanna ezők lenek. kezdenek az apaſtolok ebbe celekődnie: hoǵ azzonu*n*knak zent teſtet urnak parancolattya zerent: az ſyonnak heǵeről: vit||etnek az 382
Ioſafatnak vőǵere: az el temeteſre: tehat monda zent Ianos zent petőrnek: ez palma akat iſtennek angalatul hozattat: viǵed ez zyz ańanak ńozolaya előt: mert ur tegőd nekunk feiedelmunkul zőrzőt: es az ő Iohainak paztoraiul k i n e k m o n d a z e n t p e t ő r ez palma aknak viſeleſe Ionkab tegődet illet: mert vrtul zyzen valaztattal: melto azert hoǵ az zyznek palmait zyz viǵe. en keǵek az zent teſtel vizőm az nyozolat: az tőb apoſtolok keǵek veǵek kőrnől az zent teſtőt: es monǵanak vrnak diceretőt: ezt haluan az bodok zent pal apaſtal: monda naǵ ſirua zent petőrnek: enes ki az apaſtalok kőzőt leg kiſſeb vagok: veled egetőmbe viſőm *tunc eleuantes feretrum* tehat fel emeluen az Nyozolat zent petőr el kezde ama diceretőt: *In exitu israel de egipto:* iſraelnek fiainak egiptombol ualo ki Iőuetibe *ꝛc* az tőb apoſtolok vele eǵetőmbe naǵ zoual kezdek mondania: vr keǵek az nyozolat es az apaſtalokat ködel kőrnől ueue: vǵ hoǵ ſenki őket nem lathatia uala: de zauokat haliak uala: ez enőkleſt az ſydok megh haluan mind fel tamadanak: es megh ertuen hoǵ az apaſtalok vinnek Azzonunknak teſtet: az temeteſre: Mynd feguert ragadozanak: es egmaſt intik uala monduan Gerőnkel: es az apaſtalokat őliők megh || mind: 383
es ez teſtőt mel az hitőgetőt viſelte eǵeſſők megh *princeps autem sacerdotum* Az papy feiedelőm kegek igőn megh haraguduan monda: Ime annak anianak teſte: ki minket es az mi nemzetunket igőn megh haboritha: es ezőket monduan: az fenős kődbe be futamkodek: es mikoron kezeit vetőtte uona az niozolara: hoǵ miuel le rantana: legottan kezei az niozolahoz ragadanak: es kariai telleſſeǵel megh azanak: kiből kezde nagh kent zenuednie. es az

naǵ kennak miatta naǵ ſiraſth tenie : Az to̊b nep keǵek iſtennek
anǵalatul mind vakſagal verettetek megh *tunc princeps sacerdotum*
tehat az papy feiedelo̊m kaiatuan zent peto̊rho̊z : [monda]bocianatot
kere: es eletenek megh Iobitaſat fogada : kinek monda zent peto̊r
killo̊mben ergalmaſsagot nem ńerheć. hanemha az niozolat megh
apolod : es imezt mondod : hizo̊k az vr ieſus criſtuſba. kit ez zyz
mehebe viſſelt': es az zileſnek vttanna zyzen megh maradot : Mellet
mikoron megh to̊t uona : legottan eǵeſſego̊t vo̊n *accipiensque petrus*
vnum dactilum es veuen zent peto̊r az palmanak eǵ go̊mo̊chet : ada
neki : es monda : veǵet ez palmanak ǵo̊mo̊chet : es illeſſed vele az
384 megh vakult nepnek zo̊mo̊ket : valaki azert hiend : || egeſſego̊t
vezo̊n : az ki kegek nem hiend az vakſagba megh marad e r u e n
a z e r t a z apaſtalok az ioſafatnak vo̊ǵere : talalanak ot eǵ kopor-
ſot : vrunk Criſtuſnak koporſoiahoz haſonlatoſt : Melbe azzonunk-
nak teſtet nagh tizto̊ſſeǵel helho̊ztetek : holot vrnak parancolattya
«z e r e n t» harmad napik iſteni diceretbe megh maradanak *ecce*
vero die tercio Ime kegek harmad napra. az koporſot nagh feno̊s
ko̊d ko̊rno̊l veue : es angali eno̊kleſſo̊k halattatanak. es edo̊s illat
ero̊ztetek : es Ime vrunk ieſus le zaluan anǵaloknak ſokſagaual : az
apaſtaloknak ko̊zo̊ne monduan. bekeſſek ty nekto̊k : kik terdo̊kre
eſuen felelenek : dico̊ſſek neko̊d vram : ki cak te tez nagh codakat:
Monda eſmet nekik vrunk : mi lattatik thi nekto̊k : hoǵ minemo̊
tizto̊ſſego̊d teǵek eſmet az en zent ańamnak : kinek o̊k felelenek :
vram igaznak lattatik the zolgaidnak : hoǵ mikepen the az halalt
megh go̊zuen orzaglaſ o̊ro̊ke : ezo̊nkepen aniadnak zent teſtet fel
tamaztuan : menorzagba helho̊zteſſed az the Iogodra *ecce autem*
continuo Ime keǵek legottan Azzonunknak lelke ielo̊n lattatek
leni : tehat vrunk zola monduan : kelfel Io̊uel en zereto̊m : dico̊ſ-
ſegnek hailoka : eletnek edene : zep uaǵ en Iego̊ſſo̊m : es zeplo̊
nicen the benned : mikepen azert binth nem uallal : ezo̊nkepen
385 rothatatoſſagot || ſem val : az the teſto̊d : es ime legottan azzo-
nunknak lelke Iarula zent teſteho̊z : es az koporſobol ky Io̊ue megh
dico̊o̊lt teſtbe : Az apaſtalok azert fel nituan az koporſot : ireſſo̊n
talalak : cak talalak benne az giaz ruhat : es az goćot : kibe azzo-
nunknak teſtet takartak uala *igitur apostoli osculantes sepulcrum*
azert az apaſtalok megh apolgatuan az koporſot : es vrat diceruen
terenek ieruſalembe : hirdetuen ezt : hoǵ azzonunk teſtbe es
lelo̊kbe fel veteto̊t menorzagba Tyes azert zyz marianak ko̊ueto̊i :

az zent apaſtalokal egetômbe ezt hygetők : es ezt valiatok : hoǵ az
zyz añaual egetômbe menorzagba megh koronaztaſſatok : De tanul-
iatok meǵ imar iſtenbe zereteto̊s hugaim : mint az bodok zyz
maria teſtebe lelkebe menorzagba fel vitetek : zent fiatul : es ot
houa helhőztetek *aduertendum igitur quod cum beata virgo celum*
empireum per petrasset : vbi beatorum est mansio Illic azert tudno-
tok : hoǵ mikoron az bodok zyz maria az tyzes ekbe Iutot uona :
dico̊ſſego̊s teſtbe es lelo̊kbe : holot uaǵon iſtennek es az zento̊knek
lakozaſſok : es latta uona az benne ualo naǵ dico̊ſſego̊t : es edo̊ſſe-
go̊t monda : || *quam dilecta tabernacula tua* Iozagoknak vra : meľ 386
zereteto̊s az the hailakod : kenuania az en lelko̊m : es el foǵatko-
zik az the hailakodba : byzonaual Iob az the hazadba eǵ nap
ezo̊rneel. tehat az o̊ zerelmes fia monda neki. Ime en edo̊s zilem
laſad menorzagnak zelo̊ſſegeth : es zepſegeth : meleth en [melet en]
zo̊rzo̊ttem az en valaztotimnak lakozaſokra : Im latod imar az
napnak : hodnak : es cillagoknak nagh votokat : melek tego̊d az
zenth iraſſokba ſok kepen peldaztanak : Im latod touaba ez tyzes
eketh : mel zep. mel edo̊s : es mel go̊no̊ro̊ſſego̊s : kibe lezo̊n Imar
neko̊d o̊ro̊k lakodalmad : es velem valo orzaglaſſod : mind ezo̊ket
az en kezeim zo̊rzo̊ttek : iſtenſego̊mnek dico̊ſſegere : es o̊ro̊k dicere-
to̊mre *tunc ait maria* tehat monda az zyz maria : bizonaual vallom
mert naǵ vr : es igo̊n dicereto̊s az mi iſteno̊nknek hazaba : az o̊
zent heǵen M i k o r o n a z e r t i m a r Ment vona menorzagba : az
legh alſo karba. holot uannak az kiſdet ǵermo̊ko̊k : kik az ko̊ro̊ſt-
ſegnek vttana ottan hamar ki multanak ez vilagbol : es az koroſ
embo̊ro̊k : kik cak halaloknak ideien tartottanak penitenciat bino̊k-
ro̊l : kezdek || azert ez karba ualok dicernie azzonunkat : es mon- 387
dania : tego̊det O azzonom ki erdo̊meľ mindo̊no̊ket fo̊lo̊l mulach :
illet es alkolmas feleb meno̊d. mert mi mindo̊n erdo̊mo̊nknel kil
idvo̊zo̊ltunk : cak az the zent fiadnak halalanak es vere hullaſſa-
nak erdo̊menek miatta : azert vagunk ez alſo karba. to̊lunk azert
el menuen hagiad nekunk az the aldomaſodat : eth azert azzonunk
megh koronaztatek : az zent haromſagtul : ez karba ualo zento̊k-
nek koronaiokal olmint elſo̊ cillagal *secundo ad chorum angelorum*
veniendo Maſoćor mikoron Iutot uona az angaloknak karaba :
kezde codalnia az karba valo angaloknak naǵ dico̊ſſego̊ket : hoǵ
vallanak az alattok ualo zento̊knek dico̊ſſego̊keth : es megh annal
nagobath wallananak : kezde touaba codalnia az o̊ ſokſagokat :

kiknek zamok mindőn zamlalhato allatoknak zamokat fölöl mulat:
kiröl vǵ ira zent Ianos lataſarol irt kőnuebe: ezőrzőr walo ezőrőn
alnak wala vduart neki: es tyzőr zaz ezőrőn zolgalnak uala neki:
tehat ez karba ualo anǵalokes kezdek azzonunkat dicernie mond-
uan *O regina angelorum* O angaloknak azzona: meltan the mi
388 fölöttunk fel magaztattal: mert mikepen || mi embőrőkőn vralko-
dunk őket őrizueen: ezőnkepen the vaǵ mindőn embőrőknek otal-
mazoia: es azzonia: men felleb azert: es had nekunk az the aldo-
maſodat: ethes azzonunk megh koronaztatek: ez karba ualo
angaloknak koronaiokal: olmint maſod cillagal *tercio ad chorum
archangelorum veniendo* harmachor mikoron Iutot uona az ar-
changeloknak karokba: kezde azoknak es naǵ dićőſſegőket ćodal-
nia: hoǵ mind az alattok ualoknak dićőſſegőket vallanak: es megh
annal nagobat vallananak: kezde touaba codalnia az ő ſokſagokat:
mert az maſkarba az angalok: tyz annen vannak mint az alſoba:
tehat azokes kezdek azzonunkat dicernie es monǵak vala *o felix
maria* O bodok zyz maria: Minket illet az: hoǵ iſtennek ielős
dolgait mi hirdettiők megh ez vilaknak: the ziled keǵek az min-
dőnnel naǵobat: az az az iſtennek fiat ez vilakra: meltan azert
magaztattalfel mi főlőttunk: kerőnk hagiad nekunk az the aldo-
maſodat: ethes azzonunk megh koronaztatek: ez karba valo
angaloknak koronaiokal: olmint harmadik cillagal *Quarto ad cho-
rum virtutum veniendo:* Negećőr mikoron Iutot uona az Iozagos
angaloknak karokba. kezde azoknak es naǵ dićőſſegőket codalnia ||
389 hoǵ tudniamint mind az allatok valoknak dićőſſegőket vallanak es
meǵ annal nagobat vallananak Codalia uala touaba az ő ſokſago-
kates mert az neǵed karba ualo angalok zazor tőben wannak hod-
nem mint az harmadkarbaualok Mondanak azert ezőkes azzo-
nunknak *O virgo maria* o zyz maria minket illet az coda tetel de
the kiielőnthetetlen coda kepen az iſtent mehedbe be rekezted es
teſtbe őtőzteted melto azert hoǵ nalunknal felieb men es nekunk
hagiad az the aldomaſodat ethes az bodok zyz maria megh koro-
naztatek ez angaloknak koronaiokal olmint negedik cillagal *Quinto
ad chorum potestatum veniendo* őttőchőr mikoron Iutot uona az hat-
talmas anǵaloknak karaba kezde azoknak es Naǵ dićőſegőketh co-
dalnia es touaba az ő ſokſagokat mert az őtőd karba walo anǵalok
az alattok ualoknak dićőſegőketh mind valiak es megh anńal na-
gobat walnak zamales főlől mullattak őket mert ezőrzőr tőben wan-

nak hodnem az neged karba ualok Mondanak azert ezőkes azzo-
nunknak *O benedicta femina* o aldot azzoni allat minket illet az
őrdő||gőknek hattalmaſſagokat megh enhittenunk de the az ő feiő- 390
ket vgian megh tőred meltho azert hoǵ nalunknal felieb men es
hagiad nekunk az the aldomaſodat ethes azzonunk meǵ koronaz-
tatek ez anǵaloknak koronaiokal olminth őtődik cillakal *sexto ad
chorum principatuum veniendo* hatochor mikoron Iutot uona az
feiedelmkődő anǵaloknak karaba Azoknakes kezde nagh dićőſegő-
keth codalnia mert ezőkes az allattokualoknak dicőſegőket mind
valliaks megh annal nagobat es valnak kezde touaba codal-
nia az ő ſokſagokat mert ez karba valok tyz ezőrzőr tőben
wannak hodnem mint az őtődik karbeliek Mondanak azert ezőkes
azzonunknak *o imperatrix omnium* o mindőnőknek chazarne azzońa
mi vralkodunk az anǵalokon the keǵek mindőn terőmtőt allaton
meltho waǵ azert nalunknal feleb menőd es hagiad nekunk az the
aldomaſodat ethes azzonunk megh koronaztatek ezőknek koro-
naiokal olmint hattodik cillakal *septimo ad chorum dominacionum
veniendo* hetećőr mikoron Iutot uona az wralkodo anǵaloknak
karaba azoknakes kezde ő nagh bodoſagokat codalnia hoǵ az
alattok ualoknak bod||okſagokat wallanak es megh ańal nagobat 391
wallananak kezde touaba codalnia az ő ſokſagokat es mert ez
karba ualo anǵalok zaz ezőrzőr tőben wannak hodnem mint az
hatod karba walok Mondanak azert ezőkes azzonunknak *o domina
inclita* o dicőſegős azzonunk mi az feiedmkődő angalokon vralko-
dunk the kegek mint edős ania parancolhać meǵ zent fiadnakes
azert melto waǵ nalunknal felieb menőd hagiad nekunk az the
aldomaſodat ethes azzonunk megh koronaztatek ez angaloknak
koronaiokal olmint hetedik cillakkal *octauo ad chorum thronorum
veniendo* Nocachor mikoron Iutot uona az zekős angaloknak ka-
raba kezde ezőknekes naǵ iſteni dicőſegőket codalnia hoǵ az alat-
tok ualoknak dicőſſegőket vallanak es megh annales nagobat val-
lananak kezde touaba codalnia az ő ſokſagokates Mert ez ńociad
karba ualo anǵalok tyz zaz ezőrzőr tőben vannak hodnem az hetted
karba ualok Mondanak ezőkes azzonunknak *o vere Iocunditas elec-
torum* o valaztattaknak byzon őruőndetőſſege melto vaǵ mi főlőt-
tunk || fel magaztaltadnod mert vriſten mi raitunk tezy az vtoſo 392
iteletőt raitunk nugoduan te benned kegek az iſtennek fia az em-
bőrſegőt fel veuen kibe megh itelendő leezőn ez vilagot nuguek

azert fel menuen hagiad nekunk az the aldomaſodat ethes azzonunk megh koronaztatek ez karba valo angaloknak koronaiokal olmint niocadik cillagal *Nono ad chorum cherubim veniendo* killencоͦr mikoron Iutot uona az kerubin Angaloknak karokba ezоͦknek es naǵ iſteni dicоͦſſegоͦket kezde codalnia hoǵ az alattok ualoknak dicоͦſſegоͦket mind wallanak es megh annal nagobat wallananak kezde touaba codalnia az оͦ ſokſagokat es mert ez karba ualo anǵalok zazzorzaz ezоͦrzоͦr tоͦben vannak hodnem az nioćad karba walok Mondanak azert ezоͦkes azzonunknak *o diuine sapiencie vas* o iſteni bоͦćeſſeknek edenie mi az iſteni bоͦćeſſegbe оͦruоͦndоͦzunk the keǵek az iſtennek bоͦceſſegenek ania vaǵ es zileie azert meltho hoǵ nalunknal felieb magaztaltaſſal menorzagba hagad azert nekunk az the aldomaſodat ethes azzonunk megh koronaztatek ez karba valo angaloknak koro-
393 naia||ual olmint killencedik cillagaal *decimo ad chorum seraphin veniendo* tyzećоͦr mikoron Iutot uona az ſerafin angaloknak karokba kezde az edоͦs zyz maria ezоͦknek kiielоͦnthetetlen naǵ bodokſagokates codalnia hoǵ mind az alattok ualoknak dicоͦſſegоͦket mind wallanak es megh annales nagob dicоͦſſegоͦt wallananak touaba codalia uala az оͦ ſokſagokat es mert az tyzed karba ualo angalok ezоͦrzоͦr ezоͦr ezоͦrannen vannak mint zent gienis doctor iria Mondanak azert ezоͦkes azzonunknak *o mater pulchre dileccionis* o zep zeretetnek ania mi gyriedоͦzunk az iſteni zeretetbe the az zeretetnek telles votaual zent fiadad mindоͦnоͦknek fоͦlоͦtte zereted Melto azert nekоͦd mi fоͦlоͦttunk fel magaztaltadnod az iſtentоͦl nekоͦd zоͦrzоͦt dicоͦſſegоͦs zekbe Az zyz maria azert ezоͦknek koronaiokal es megh koronaztatek az zent haromſak iſtentоͦl olmint tyzedik cillakal eth azert mind ezоͦkrоͦl kezde azzonunk vriſtennek Nagh halakat adnia es mongia vala *Benedictus dominus deus israel* Aldot iſraelnek vra iſtene ki cak maǵa tezоͦn naǵ codat
394 es legоͦn az оͦ neue aldot оͦrоͦke tehat || mondanak mind az angalok es zentоͦk amen Mikoron azert az bodok züz maria az angaloknak mindоͦn karoknak fоͦlоͦttоͦk ment uona tehat vrunk criſtus ieſus zent fia оͦtet helhоͦztete Iogiara az оͦ dicоͦſegenek zekibe ez kegek megh peldaztatek otоͦruenbe ſalamon kiralba mint irattatik harmad kirali kоͦnuenek maſodik rezebe letetetek vgmond eǵ kirali zek ſalamon kiralnak anianak ki ile оͦneki iogiara tehat az attyamendоͦnhato iſten megh alduan оͦtet monda Aldot uaǵ the

azzonoknak kőzo̊tte mikepen az angalnak miatta nekőd megh izenem megh aldottalak tegőd es aldot lez o̊rőke es fel magaztalom az the neuedeth ez napon tego̊det [fi] azzonul zo̊ro̊zlek mindo̊n tero̊mto̊t allatokon the wag angaloknak azzona ez vilaknak keralne azzona orzagoſ azert es o̊ro̊l az en dićo̊ſſego̊mbe mind o̊ro̊ke *filius quoque dei patris* Az attya iſtennek ő fiaes vr ieſus Criſtus megh alda o̊tet monduan Aldot legh the en edo̊s aniam zyz maria Aldot az the mehed kibe engo̊met iſtennek fiat viſelel es aldottak az the emlo̊id kikel engo̊met emtetel o̊ro̊l maſt azert es vigag en welem az o̊ro̊k dico̊ſſegnek ő zekibe Miert kegek hog ennek||o̊m hiuen zolgalal es aietatoſſon Az the zolgalatodert megh 395 akarok nekőd fizetno̊m mikepen azert the engo̊m fogadal az the tiztaſagos mehedbe ezo̊nkepen enes fogadlak moſtan tego̊d az menei dico̊ſegbe touaba mikepen teengo̊meth eltetel ez fo̊do̊n ezo̊nkepen enes eltetlek tego̊d az en iſtenſego̊mnek dico̊ſſegeuel es edo̊ſſegeuel t o u a b a mikepen the engo̊meth fel o̊to̊ztetel ez embo̊ri teſtel ezo̊nkepen enes fel o̊to̊ztetlek tego̊d maſtan lelki es teſti dico̊ſſegel t o u a b a mikoron en embo̊ri nemzetnek iduo̊ſſegeert az magas ko̊ro̊ztfan cuppa mezitelen pironganek akoron the enneko̊m edo̊s aniam Iogom felo̊l alal ezo̊nkepen az dićo̊ſegnek zekibe melet en nekőd zo̊rzo̊ttem leg helho̊ztetőt en Iogomra mind o̊ro̊ko̊n o̊ro̊ke Akarom touaba eztes hog mikepen engo̊meth mindo̊no̊knek kiraliat imad tizto̊l es dićer az angaloknak es zento̊knek mindo̊n ſeregy ezo̊nkepen tego̊det mindo̊no̊knek keralne azzonath tizto̊llio̊n zento̊knek mindo̊n ſeregy *Item spiritussanctus eam benedicendo ait* touaba az zent lelo̊k iſtenes o̊tet megh alduan monda bodok wag zyz maria ki az wr ieſuſt wyſſeled ez wilaknak || tero̊mteieth ziled azt 396 a ki tego̊det tero̊mte es o̊ro̊ke zyzen megh maradal Aldot wag en zereto̊ iego̊ſſo̊m ki ento̊lem megh ańadnak mehebe megh zento̊ltetel es az iſtennek fianak fogadaſodba en velem telleſſegel be to̊tetel Iozagokal es en aiandokimal telles lo̊l Ime azert adattatot the nekőd hog mikepen ez vilakba nugodoth the benned az malaztnak mindo̊n telles uotha ezo̊nkepen eth menorzagba en the benned nugogiam az dićo̊ſſeknek mindo̊n telles uotaual *tu itaque sis mater gracie* the legh azert az malaztnak ania the legh az ergalmaſſaknak ania the legh az bocianatnak es ania tego̊det be to̊to̊th vriſten mindo̊n Ionak telles votaual vghog mind az bocianat mind az malazth the attalod adatik ez vtan ez wilaknak Maſt azert o̊ro̊l zyz

maria es az eǵ byzon iſtent elmelkoͦǵed az zenth haromſakba
orzagoluan az the edős fiaddal weknel kil *tunc ait maria* tehat
monda az zyz maria Magaztalia az en lelkoͦm vrat es vigada az en
lelkoͦm az en iduőzőthoͦ iſtenoͦmbe Merth megh tekenthe az oͦ zol-
galo leananak alazatoſſakat Monda touaba Magaztaliatok enuelem
wrat es fel maǵaztaliok az oͦ neueth oͦ magaba oͦroͦlietoͦk en velem ||
397 mind thy kik zeretitoͦk wrat Mert mikoron kiſded uonek kelleme-
toͦs loͦk az felſegoͦſnek es az en mehemtoͦl zilem iſtent es emboͦrt
Mox autem omnes sancti Ime keǵek legottan mind az zentoͦk kez-
dek vriſtent Naǵ zoual dicernie Monduan Melto uagh vram men-
doͦnhato iſten venoͦd dicoͦſſekoͦt tyztoͦſſekoͦt es Iozagot tudniamint
az zyz anatul Mert megh oͦlettetel es megh valtal minket az the
weroͦdnek miatta meleth zyz anadtul fel weuel *et iterum* Monǵak
wala touaba oͦroͦlJoͦnk es vigagiunk es agunk dicoͦſſekoͦth vriſten-
nek mert elſ Ioͦttenek az barannak menekzoͦi Azert aldomas es
dicoͦſek es halaadas tiztoͦſſek es eroͦſſek az mi iſtenunknek mind
oͦroͦkoͦn oͦroͦke amen *ad virginem quoque* mondanak touaba az zwz
marianak bizonaual bodok uagh zyz maria es mindoͦn diceretre
meltho mert the toͦled tamada az igaſſaknak napia criſtus mi iſte-
nunk mongiak uala touaba the wagh ierſalomnak dicoͦſſeke the
waǵ minekunk tiztoͦſſekunk the uaǵ iſraelnek oͦroͦme ezert hoǵ az
tiztaſagot zeretted leǵoͦn vǵan ezert leez aldot mind oͦroͦke es igh
ekkepen az bodok zyz maria menorzagba nagh oͦroͦmel mindoͦn
398 karangaloknak || foͦloͦttoͦk fel magaztaltatek zent fianak Iogiara az
oͦ neki zoͦrzoͦt dicoͦſſeknek zekibe thies azert iſtenbe zeretetoͦs
hwgaim hogh az oͦ erdoͦmenek miatta malaztot es dicoͦſſekoͦt er-
doͦmleietoͦk Az anǵalokal eǵetoͦmbe dicerietoͦk es oͦ neki koͦnoͦrekie-
toͦk es aniazenth eǵhazal az oͦ ſekitſeketh hyattok monduan *Salue
regina misericordie vita: dulcedo es spes nostra* Iduoͦzlegh ergalmaſ-
saknak keralne azzonia·eleth edoͦſſek es mi remenſekunk iduoͦzlegh
the hozad kaiatunk euanak zanki wetoͦt fiay the hozad fohazko-
dunk ohaituan es ſiruan ez [ſir] koͦnhullataſnak woͦlǵeben No azert
mi zozolunk az the ergalmaſsagos zoͦmeideth mi reank terihed es
az ieſuſt the mehednek aldot goͦmoͦcheth ez zankiueteſnek wttanna
minekunk megh mutaſad o kegelmes o kegoͦs o edoͦs maria amen.

Ko̊uetko̊zik az oracio kinek haznat es az zyz marianak elo̊tte kellemeto̊s uotat ede fel eǵ peldaba megh iram

O Intemerata et in eternum benedicta ſingularis et in conperabilis virgo dei genitrix maria Gratiſsimum dei templum ſpiritusſancti ſacrarium Ianua regni Celeſtis per quam poſt deum totus viuit orbis terrarum Inclina aures tue pietatis indignis ſupplicacionibus meis et eſto mihi pia in omnibus auxiliatrix o Iohannes beatiſſime || xpi familiaris amice qui ab eodem domino noſtro 399
virgo electus et inter ceteros magis dilectus atque miſterys ſalutaribus vtra omnes imbutus apoſtolus et ewangeliſta eius factus es preclariſsimus te inuoca cum matre eiuſdem ſaluatoris vt opem tuam mihi cum illa ferre digneris O duo gemme celeſtes maria et iohannes o duo luminaria diuinitus ante deum lucencia veſtris radys effugate ſcelerum meorum nubila vos eſtis illi duo in quibus ipſe deus pater per filium ſpecialiter edificauit ſibi domum et in quibus ipſe filius dei patris vnigenitus ob ſinceriſſime veritatis meritum dileccionis ſue confirmauit priuilegium in cruce pendens vni veſtrum ita dicens mulier ecce filius tuus deinde ad alterum ecce mater tua In huius ſacratiſſimi amoris dulcedine qua ita ore dominico velud mater et filius invicem coniuncti eſtis vobis duobus ego peccatrix hodie corpus et animam conmendo vt omnibus horis atque momentis intus et exterius firmi Cuſtodes et py apud deum interceſſores exiſtere dignemini credo enim firmiter et fateor et indubitanter ſcio quod velle veſtrum velle dei eſt vnde quitquid ab illo petitis ſine mora obtinebitis per hanc igitur tam potiſsimum veſtre dignitatis virtutem poſcite mihi corporis et anime ſalutem et a deo indulgenciam omnium peccatorum meorum || atque in extrema 400
hora huius vite venite mihi in adiutorium contra omnes laqueos inimici et in die Iudicy quando redditurus ſum racionem de pec-

catis meis ſuccurite mihi ante tribunal Criſti vt no de puter cum Impys ad penam ſed cum Iuſtis ad gaudium et ad gloriam Agite queſo agite glorioſis veſtris oracionibus vt cor meum inviſere et inhabitare dignetur ſpiritus almus Graciarum largitur optimus qui me cunctis viciorum ſordibus expurget ſacris virtutibus exornet in dilectione dei et proximi perſeuerare faciat vt poſt huius vite curſum ad gaudia ducat electorum ſuorum benigniſsimus paracletus qui cum patre et filio coeternus viuit et regnat in ſecula ſeculorum amen Imez oracioes oda ualo Sancta Maria illuminatrix tocius mundi illumina cor meum et fac me agnoſcere pium filium tuum O dulciſsima ſponſa ieſu Criſti eſto mihi adiutrix in omni hora et precipue in illa quando anima mea egredietur de corpore meo et perduc in vitam eternam Amen Ko̊uetko̊zik Imar ez Imadſagoknak magarſaka

KAZINCZY CODEX.

Urnak zenth neuebe kezdetik azzonunk maria-
nak halalarol ualo zep predicacio 1.5.26.

Azonunk maria az iob rezet uaľazta: meľ el nem uetetik
v̄tőľe őrőke: ez igeket monda: az mi nőmős iduőzőitenk ur criſtus
ieſus: zent lukać iria: euangeliomy kőnuenek tyzedik rezeben: Meľ
igeket uehetunk: az edős zyz marianak diceretire Ez igék melle az-
ert: doktorok imelleten kerdeſt tamaztnak Hoǵ minemő tyztőſſegel
aiandokoza urunk criſtus: edős anat megh: halalanak ideien Meľ
kerdeſnek megh erteſenek előte: imezt ueǵetők ezőtőkbe: hoǵ kő-
zőnſegel embőrők: halaloknak ideien: harom rendbely zomoruſagot
ualnak Elſőt: keſſerues halalt Maſt zomuruſagos keſſerőſegőt Har-
madot Rettenetős felelmet: ezert mongya eǵ doctor «haymo» hoǵ
ſemy faidalomnak naǵob || keſſeruſſeǵe nem lehet: mint embőrnek ha- 2
lala: es ielőſben halalos binbe megh halandő embőrnek halala Mert
akkoron tamad embőrbe: keſſerues [banat] faydalom: ky kezőrity az
lelkőt az teſttul el ualnia: es embőrnek zyuet attal főlya: es megh
zakattya mindőn tagokat erőtul megh fozt: es mindőn erzekőnſe-
gőketh eleuenſegetől Akoron az lelőkben tamad naǵ zomuruſagos
keſſeruſegh: az haborgato gondolatokert: es keſſertetőkert: mert
az lelők lattya hoǵ megh foztatik ez ielőnualo elettől: melleth ter-
mezet zerent igőn zeretőt Touaba lattya hoǵ ez uilagnak mindőn
iauat eľ hagando: es hoǵ teſthe az ferǵektul megh emeztendő: es
hoǵ maǵat ſemibe nem ſegithety Erről monǵa uala az bőć O halal
meľ keſſerues az te emlekőzetőd: bizonaual az pogan bőcnek mon-
daſſa || zerent: mindőn rettenetős allatok kőzőt rettenetőſb az halal: 3
Touaba akoron tamad embőrnek naǵ felelme: kyről uǵmond zent
ǵergől Maſtan meǵ keel minekunk gondolnunk: mel rettenetős le-
zőn nekunk a mi halalunknak oraya: elmenknek minemő felelme
lezőn: mikoron előttunk lezőn mindőőn mi bineinknek emlekőzety:

mi ellenunk ördőgőknek gonoſſagy : hatunk mőgőt ez uilagnak gőnöröſſegenek el mult dicőſſeǵe: főlőttunk kegek az rettenetős itelletnek felelme O uallion minemő felelőm es rettőges lezőn akkoron : mikoron ielőn lezőn ördőgőknek ſokſaǵa : akaruan az lelkőt el ragadnia : kyknek ṽ abrazattyok rettenetős Uǵ mond keǵek az tyztőlletes beda doctor: hoǵ urunk criſtus az kőrőztfan kent zenuedüen : ielőn uala pokolbely őrdőǵ : hoǵ ha ualamit talalhatna benne : tőb zentőkről es oluaſtatik : kyknek halalokon ielőn uot : mint zent 4 martonnak : zent erſebőt azzonnak : || ha azert urunknak : es az zentőknek halalokon ielőn uot: ſokkal ionkab az mi halalunkon ielőn lezőn O en edős iſtenőm : ualſion minemő felelőm lezőn akoron : mikoron mindőn bineinkről zamot lezunk adandok : es megh hihatatlan ſentenciat lezunk ueendők: yai azert akoron ez binőſſőknek yay Ezert oluaſtatik azokrol : kyk halaloknak utanna eſmet feel tamaztattanak : hoǵ ſoha oztan nem neuettenek : de ionkab olmint zőnetlen ſyrtanak Ezert monǵa zent cyrillus: az harom halottakrol: kyk zent ieronimus doctor koporſoianal fel tamaztatanak: hoǵ azutan miǵ ez uilagba elenek: zőnetlen ſyrnakuala : es egiket kőzőlők az tőby ielőn leuen: zent cirillus piſpők megh kerde : miokaʼert ſyrna zőnetlen : imezt monda neky : O uayha tudnad cirillus azokat : melleket en tudok : tees byzonńal ſyrnal Mert az en lelkőm oligőn nehezen zakada ky teſtőmből : hoǵ embőry elme megh 5 nem ſokhattya: en es in||ǵen ſem hyhetnem : ha rola byzonſagot nem uőttem uona: mert ez uilagy keſſerúſegők : ſemiek ahoz kepőſt Monda touaba Az en halalom el kőzelgetuen : őrdőgőknek ſokſagy legottan ielőn lőnek : kyknek zynők oly rettenetős uala : kynel ſoha utalatoſb neem gondoltattathatik Ionkab adna embőr magat mindőn kenokra : hodnem mint : cak eǵ zőmpillantaſik latna az ṽ zynőket : kyk en kőrnőlem aluan : ennekőm mindőn bineimet emlekőzetre hoźakuala : intuen hoǵ iſtennek irgalmaſſagaba ketſeǵbe eſnem : es ne remellenem O yay hoǵ nem gondoliak megh ezt az halando embőrők : kyknek es vǵ tőrtenik dolgok : mint igaz ennekőm : es ne uetkőznenek : ha azert az en ſyraſſomnak okat kerdőd cyrille : az kenoknak felelme : mel igazan adatik az binőſſőknek Azert ne codalliad ha ſyrok : Ionkab azt kellene codalnod ha nem ſyrnek Azert mind ezőkből megh teccik : mert embőrők halaloknak ideien : ez harom keſſerues zomuruſagokat ualiak : de ezőknek ellenők urunk criſtus ieſus : edős zileiet halalanak ideien harom nő-

mős tyztöſſeǵel aiandokoza || megh Elſőuel imezel : mert azt akara : 6
hoǵ faidalomnal kyl halna megh ; naǵ iſteny edőſſeǵel : hoǵ mikepen
mindőn bintul ideǵőn uot : ezőnkepen ideǵőn lőn : az halalnak fai-
dalmatul es Ezt keǵek bizonuith'a az naǵ albert doctor eǵ kőn-
uebe : ha azert uriſten ezt megh enǵette : az zent ianos euangeliſ-
tanak : vay ſokkal ionkab azzonunk marianak Ezert monǵa da-
maſcenus neuő ianos doctor : Az bodogh zyz maria : ky anǵaloknak
kary fölöt fel magaztaltatek : az faydalmakat : melleket megh nem
zenuede zyleſeben : es halalaba : ezőket ſyanak halalanak ideien
zenuede megh Maſſal aiandokoza megh : urunk ieſus azzonunk
mariat : halalanak ideien ezel : hoǵ azt akara : hoǵ keſſerőſſegnel
kyl halna megh : naǵ iſteny uigaztalaſſal : mert halalanak ideien :
ſok keppen ualo uigaztalaſt ualla : mind az zent apaſtoloktul :
kyk halalanak ideien mind ielőn ualanak : Mind az angaloktul : kyk
v̊tet kőrnől alliakuala : es edőſſőn uigaztalliak uala : azert mon-
ǵak nemel || aitatos doctorok : hoǵ az tyzes eǵ : az az menorzagh : 7
imar keccőr ireſőttetőt megh Elo̊zo̊r urunknak menbe menete na-
pian : az az aldozo napian Maſſoćor azzonunk marianak halala na-
pian 'Megh harmaćores megh ireſſől : az vtoſſo itelet napian : mert
akkoron urunkal eǵetőmbe ky iőnek menorzagbol : iſtennek angely
De netalamtan akarnatok megh tudnotok : minemő erdőmeből er-
dőmle azzonunk maria : es uele eǵetőmbe erdőmlo̊tek eǵeb ſok zen-
tőkes : halaloknak ideien : az iſteny uigaztalalaſth : ha ezt keuana-
tok megh tudnotok : im megh irom en nektők : es kerlek hoǵ megh
tanuliatok harom iozagos miuelko̊detőkből : erdőmlo̊ttek nemel
zentők ezt Elſőből : az iſteny buzgo zeretetből : mint peldank ua-
ǵon zent peto̊rrol : zent ianos euangeliſtarol : zent lo̊rinć martirrol
kyk ur iſtent iǵőn zerettek : uǵan ezert halaloknak ideien : iſtentul
v̊kes megh uigaztaltattak Maſbol meges nemel zentők : erdőmlo̊ttek
halaloknak ideien : az lelky uigaztalaſth : az zent tyztaſſagnak ||
hiuen ualo tartaſſabol Mint uegetők peldat az zyz zent Katherina- 8
rol : zent margit azzonrol : es az tőb zenth zyzekről : kyk oliǵőn
tartottak az zent tyztaſſagot : hoǵ halalt zenuettenek erőtte : uǵan
ezert : v̊kes iſtentől halaloknak ideien : megh uigaztaltattak Har-
madbol meǵes nemel zentők : erdőmlo̊ttek az lelky uigaztalaſth :
az ergalmaſſagnak dolgabol : mint peldatok uaǵon az zent martha
azzonrol : zent erſebo̊trol : es tőb zent azzonokrol : kyk ez uilagon
iǵőn irgalmaſſok uotanak : azert halaloknak ideien iſtentől megh

uigaztaltattak Vǵan ezőn keppen ha tyes: az iſteny zent ze-
retetbe buzgok leendoͦtoͦk: es az zent tyztaſagnak tartaſſaba
hiuek: es az ergalmaſſagnak dolgaiba foglalatoſſok: egitoͦk maſ-
tokat ſegituen: byzon mondom halaltoknak ideien: iſtentoͦl
megh uigaztaltattatok Myert kegek hoǵ azzonunk maria: ez
harom nőmoͦs iozagokat iǵőn ualla: vͦes erdoͦmle az ṽ zent fya-
tul: halalanak ideien megh uigaztaltattatni Harmadal aiandokoza
9 megh az edoͦs || ieſus: az ṽ zent zileiet: halalanak ideien: imezel:
hoǵ ṽ megh hala mindőn feleloͦmnel kyl: naǵ batorſagal: mint im
az ṽ zent halalanak rendeboͦl megh teććik: vǵ oluaſtatik azert az
ṽ zent halalarol Mikoron az apaſtolok: az hitnek predikallaſanak
oka'ert: ez uilagnak tyzoͦnket zegere el ozlottanak uona: azonunk
maria marada ierſalomba: az ſyonnak heǵen: az az az hazba:
holot az ṽ edoͦs fya az ueeǵ uaćorat toͦtteuala: ṽneky kegek elſ'e-
ten zokaſſa uala: naponked urunknak kenzenuedeſſenek helit:
Tudniamint: holot megh koͦroͦztoͦltetek: holot boͦitoͦle: holot az
kerben ueroͦs ueritekőt hullatuan imadkozek: holot megh fogat-
tatek: holot annaſnal arcul uerettettetek: holot kaifaſnal hamiſſan
uadoltatek: holot pilatoſnal megh oſtoroztatek: es koronazta-
tek: holot erodeſnel megh cufoltatek: holot halalra ſentenci-
aztatek: holot megh fezittettetek: es holot el temettettetek Ezoͦket
el iarya uala: es ezoͦknek mindőn helin: naǵ edoͦs elmelkoͦdeſoͦket
10 tezőnuala: es ennekutana: az || anǵaltul hozot eleſegoͦt: vǵ uezy-
uala hozya Eǵ neminemoͦ napon azert: mikoron zokaſſa zerent:
fyanak kenzenuedeſenek helit el iarta uona: zokaſſanak fő-
lőtte kezde naǵ edoͦſſegoͦt eroͦznie: fyanak zeretetiben fel ǵer-
ieduen: es naǵ ſyraſſal imezt kezde mondania O en edős fyam
ieſus: en lelkoͦmnek uigaztaloya: vay keuannek en az teſtul
megh feſőlnőm: es ueled lenőm: bator ielőn uona az ora: kyben
en az oͦroͦk hazaban tegőd lathatnalak Mikoron eſ'eten koͦnoͦrgeſoͦket
tenne az bodogh zyz maria zent fyahoz Ime legottan iſtennek an-
ǵala: zenth gabriel archangal: naǵ fenoͦſſegbe neky ieloͦnek: es
mikepen iſtenek ananak tyztoͦſſeǵel koͦzoͦne monduan Iduoͦzleǵ iſ-
tennek edős ana: ueǵed annak aldomaſat: ky megh alda iakobnak
hazat: Im az te zent fyad vr ieſus Criſtus: tegoͦdet tyztoͦlletoͦs añat
uar: mert harmad napon az teſtboͦl ky vetettoͦl: es az meñey bo-
dogſagba uitettoͦl: holot oͦroͦke az zentoͦkel uigaztaltatol Ime kegek
11 az meney paradicombol: hoztam nekoͦd en azonomnak: eǵ pal||ma

fanak agat: meľet halalodnak utanna előtted uites: ennek főlőte
eǵ ǵaz ruhat es ada neky Tehat azzonunk maria mikepen alazatos
zyz: terdre le eſuen: az aiandokokat el ueuen: naǵ halakat ada
zent fyanak rola: ennek utana zenth fiatul harom kereſőket kere
Elſőt imezt: hoǵ halalanak ideien az apaſtalok ielőn lennenek:
hoǵ minek előtte megh halna: vͤket zőmeyuel lathatna: es lelket
vͤ előttők adna megh Maſth imezt: hoǵ halalanak ideien: őrdőgők-
nek rettenetős lattaſitul megh mentene Harmadot: hoǵ az halal-
nak kenat ne zenuedne Haluan ezt az anǵal monda neky: Azzo-
nom miert felőd the latnod az őrdőgőket: mikoron az vͤ hatalmaſ-
ſagokat telleſſeǵel megh rontottad legőn: de maǵa azzonom legőn
az the akaratod Ezt megh monduan iſtennek anǵala: menorzagba
el fel mene Az palma aǵ keǵek iǵőn fenős uala: es uala az ződ
uezőhőz haſſonlatos: de az vͤ leuely [fel] fennek uala mikepen az cil-
lagok Azzonunk maria keǵek: lelkenek naǵ édőſſege||be marada: **12**
es ime az zent zyzeket legottan őzue hiua: es vͤ nekyk megh ie-
lőnte zent fyanak akarattyat: ennek főlőte az palma agat: es az
ǵazruhat es vͤ nekyk megh mutatta Azok keǵek ezt haluan: kezde-
nek naǵ ſyraſt tennie: es imezt mondania O mindőn azzonoknak
főlőte aldot: miert hać imar minket aruaiul Azzonunk keǵek akar-
uan vͤket megh uigaztalnia: monda: ha ty nem keuannatok fya-
toktul ſokideigh el zakadnotok: miert nem kellene ennekőm fyam-
hoz ualo meneſőmet őrőlnőm: ky mindőnőknek eletek: es az bo-
dogoknak iutalma: Ezőnkőzbe kegek az bodogh zent ianos euan-
geliſta: predikal uala efeſomba: es ime vͤtet eǵ fenős kőd: naǵ her-
telenſegel kőrnől ueue: es azzonunk marianak cellaianak aitoia
előt le teue Ezt latuan zent ianos: el codalkozek raitha: es az
aiton cergetuen: azzonunkhoz el be mene: es naǵ tyztőſſeǵel az
zyz zyznek kőzőne Kyt mikoron azzonunk megh latot uona:
őrőmebe el fakada ſyral: es monda || zent ianoſnak En zerető fy- **13**
am ianos: emlekőzel megh az en zerető fiamnak: es az the edős
meſtőrődnek bezederől: kykel engőmet thenekőd anaiul aianľa:
es tegődet ennekőm fyuiul: en azert fyam ianos megh halok har-
mad napon: es az en teſtőmet el temeteſre nekőd aianlom Haluan
ezt az bodogh zent ianos: legottan ol mint hot eleuenől: az főldre
le eſſek: ennekutana olminth eǵ keues erőt ueuen: az főldről fel
kele: es kezde naǵ ſyraſſal imezt mondania O yay ennekőm en
iſtenőm: miert hoz maſt mireank el naǵ haburuſſagot: hoǵ ez mi

zerzetunknek meſtôret: zentſegnek tykôret: minekunk egetlen eg
uigaztalonkat: tulunk el ueged mikoron az bodogh zenth Ianos
ekepen ſyrankoznek: ezo̊nkôzbe azzonunk az palma agat neky
megh mutata: uele egetômbe az gaz ruhat es Es monda zent Ia-
noſnak Ez palma agat halalomnak utanna: elöttem uiteſſed az te-
meteſre: Tehat az bodogh zent ianos: nag ohhaitaſſal monda O
14 vayha et uonanak maſtan: az apaſtolok: az en at||tam fyay: hog
neköd azzonom alkolmas zolgalatot tehetnenk: ezôket mikoron
mondana az bodok zent ianos: az apoſtolok ahol ot predikalnak
uala: fenôs ködtul mind fel uetetenek: es azzonunknak cellaianak
aitoia elöt: le tetetenek Kyk mikoron eg maſt lattak uona: es eg
maſnak kôzo̊ntenek uona: igo̊n codalkoznak uala: es eg maſnak
imezt mongak uala Valſon mi oka: hog minket maſt uriſten o̊zue
go̊itöt: onnetan belöl kegek zent ianos: megh haluan az v̊ zauokat:
el ky mene hozaiok: es latuan v̊ket: el fakada ſyrral: es megh monda
nekyk: hog azzonok harmad napra ez uilagbol ky uona mulanda:
mellet azok haluan: mind nag ſyraſra induttatanak: es ekkepen
azzonunkhoz el be menenek: es v̊ neky ekôſſo̊n kôzo̊nenek monduan
Iduo̊zleg iſtennek aṅa: malaztal telſes: ur uagon ueled: te uag al-
dot azzonoknak kôzötte o̊es aldot az the mehednek go̊mo̊lće: kyk-
nek kôzo̊netôket azzonunk maria es el fogada monduan Iduo̊zlege-
15 tôk|| ties mind en fyamnak zerettetôs tanituany Es mikoron v̊ tölök
az v̊ oda meneſôknek [okat] mogat megh ertötte uona: vr iſtent
magaztaſa Az apaſtolok kôzôt kegek latuan zent palt: v̊tet kyualt
keppen iduo̊zle monduan Iduo̊zleg aṅa zent eghaznak fondamen-
toma: melet haluan zent pal: ottan terdeyre eſſek: es monda:
Iduo̊zleg en Iduo̊ſſego̊mnek nerôie: iollehet hog ur criſtuſt az teſtbe
nem lattam lego̊n: de maga mikoron tego̊det latlak: nem kylo̊mb
minth ha v̊tet latnam: eddegh tego̊det az poganoknak iſtent zilö-
nek predikaltalak: ezutan tego̊det v̊ hoza fel uetettet predikallak
Tehat kezdek az apaſtalok egenked azzonunkat dicernie: zent petôr
el kezduen [Jan]ôrôl meney iego̊s: iſteny uilagoſſagnak gertyatar-
toia: kynek attala az ôrôk uilagoſſak ky ielo̊ntetek: Az tôbyes mon-
gak uala: Iduo̊zleg menorzagnak kyralne azzona Iduo̊zleg anga-
loknak azzona Iduo̊zleg zent go̊ker: kytul ez uilagnak uillagoſſak
16 tamada: ôrôl dićôſſego̊s zyz: mindo̊no̊knel ekôſb: || es miertunk
mindo̊nkoron iſtent imagad Azzonunk mariaes: velök egetômbe
iſtent dicery uaſa Ennek utanna mint az nag albert doctor monga:

[az] megh gonek: nem bint: mert v̊ ſoha bint nem to̊t uala: ha-
nem az gonaſt teue az halalatlanſagrol: Megh es kenete magat
zent ianos euangeliſtanak attala: es v̊tule az otary zentſego̊t is
hozya ueue: ennek utana az ǵaz ruhat re'aueue: es inte az zyze-
ket hoǵ az lampaſoknak megh ne hadnanak alunia mind halalaig-
lan Az apaſtalok keǵek: az zyzekkel eǵeto̊mbe körnőle ſyrnak uala:
es ezt monǵa uala: miert hać el minket O mi uigaztalonk? the ua-
lal ez vilagon az mi munkanknak iutalma: the ueled eǵeto̊mbe
minekunk elnunk orzaglas: Ne haǵel azert minket iſtennek O
bodogh annya: O meľ igőn keſſerues minekunk: the tőled el zakad-
nunk: es el ualnunk: ky uaǵ telles meney uduarnak őro̊||me: es 17
uigaſſaǵa Tehat azzonunk terdeire le eſuen: es magat zenth fyahoz
terituen monda En zereto̊ fyam ieſus: ezo̊knek kyk az en halalom-
rol bankodnak: te leǵ uigaztaloyok: es aǵad az the aldomaſſodat
v̊nekyk Ezo̊ket monduan ky teriezte kezeit: es mind megh alda v̊ket
ennek vtanna v̊to̊lo̊k feyenked bucut vo̊n: es zo̊rze oztan maǵat az
halalhoz: es monda En zereto̊ fyam: az te kezeidbe aianlom az en
lelko̊meth: veǵed az en lelko̊met: zereteto̊ſt: mellet mindőn binto̊l
tyztan megh tartal: az en teſto̊met es [nem] neko̊d: es nem az fo̊d-
nek aianlom: tarćad megh fyam v̊tet eǵezen: melben kedues lo̊n
neko̊d nugodnod: vigh engo̊met tehozad: hoǵ a holot te uaǵ enes
ot leǵek Ennekutana elmeiet feel emele zent fyahoz: v̊ǵ hoǵ az naǵ
elmelko̊deſnek [egőſ] edo̊ſſegenek miatta: ſemy faidalmat neem erőz-
uala Az enek azert harmad oraian: az haz naǵ edo̊ſſegel || be telek: 18
mert urunk ieſus mind az angalokal: es az patriarkaknak es profe-
taknak ſeregiuel: telles menei uduarral: menorzagbol ky io̊ue: es
azzonunkat ſerego̊nked ko̊rno̊l allak: naǵ edo̊ſſo̊n eno̊ko̊luen Elezteb
keǵek urunk kezde el monduan Io̊uel en ualaztottam: es az en ze-
ko̊met helho̊zteto̊m tebenned: mert megh keduelte az kyral az the
zynődet Azzonunk maria kegek monǵa uala: keez uram az en zyuem
keez Tehat mind az zento̊k eǵeto̊mbe mondanak: ez az zyz: mel nem
eſmert hazaſſagot binbe: uaľ go̊mőćo̊t az zent lelko̊knek lataſſaba
Tehat eſmet urunk ieſus felieb kezduen monda Io̊uel ez uilagbol en
zereto̊ iego̊ſſo̊m Io̊uel: im megh koronaztatol Monda eſmet azzonunk:
im el mego̊k: mert iruan uagon en rolam: hoǵ teǵem az te akarato-
dat en iſteno̊m: es ezo̊nko̊zbe: az naǵ edo̊ſſegbe: azzonunknak lelke
zent teſtebo̊l ky mene zenth fyanak kebelebe es ime legottan ko̊rno̊l
ueuek az v̊ zent lelket az angalok: es kezdek naǵ iſteny edo̊s||ſeǵel 19

menorzagba fel uinie Latak keǵek az apaſtalok az v̄ lelket ol-
nagh fenőſnek leny: hoǵ embőri ńelu ky nem ielőnthety: kezdenek
azert az apaſtalok naǵ ſyraſſal uttana kayattania monduan Bőćeſ-
ſegős zyz: houa megy: iǵőn fenuen: emlekőzel megh mi rolunk
O azzonunk az the zent fyadnal: tehat monda urunk az apaſta-
loknak Az en zyz anamnak v̄ teſtet uigetők az ioſafatnak vőgere:
es eǵ uy koporſoba meleth ot talaltok helhőzteſſetők: es harmad-
napra engőmet oda uariatok: es ezőket megh monduan urunk:
zent ananak lelkeuel: es mind az meney telles uduarral: men-
orzagba mene fel: es zent fianak iogiara: az dićőſegnek ſekiben
helhőztetek Az v̄ zent teſte keǵek: oľ iǵőn naǵ fenőſſeǵel fenlek: hoǵ
az zyzek kyk v̄tet megh fyrőztek: illethetik uala: de maǵa nem
lattathatik uala: az fenőſſek keǵek mind addek megh marada:
migh nem megh fyrőztek: nem hoǵ az viz v̄tet megh tyztutotta
uona: de ionkab az vyz zentőltetek megh az zent teſtől: ||
20 mikoron azert megh fyrőztőttekuona az zent teſtőt: tyzta goć-
ban takarak be: es ńozolaba helhőztetek Az apaſtalok keǵek: mi-
kepen iſtennek ananak teſtenel: naǵ iſteny diceretőket tunek Mi-
koron azert akarnak imar az zent teſtőt az temeteſre uiny: monda
zent ianos petőrnek: ez palma aǵat petőr the uiget azzonunknak
előtte Haluan ezt zent petőr monda: fyam ianos: uay ionkab te-
gődet illet: mert urtul zyzen ualaztatal: azert melto: hoǵ az zyz-
nek palmaiat zyz uiſſelye: En kegek az ńozoľaba uizőn: az zent
teſtőt: az tőb apaſtalok kegek kőrnől ueuen ez ńozolat: monganak
diceretőt iſtennek Haluan ezt zent pal: monda zenth petőrnek:
enes ky mindőntőknel kyſſeb uagok: ueled uizőm az ńozolat: elle-
ten nőmős uetekődeſſők ualanak kőzőttők Tehat zent petőr zent
palal fel emelek az ńozolat: zent ianos kegek ueue az palma agat:
az tőb apaſtalok az ńozolat kőrnől ueuen: es ekkepen az dauid
profetanak diceretiuel: tudniamint: az in exitu iſraelel: el indu-
21 lanak: az ńozolat kegek || uriſten fenős kőduel kőrnől ueue az apaſ-
talokates: úghoǵ az apaſtalok nem lathattatnak uala: de zauok ha-
lathatik uala: ielőn lőnek az apaſtalokal eǵetőmbe az anǵalok es:
iſtent naǵ zoual diceruen: es edős zileiet magaztaluan Az uaraſba
ualo ſydok kegek: ez diceretőt megh haluan: es megh ertuen: hoǵ
urunknak tanituany edős ananak teſtet uinnek temeteſre: mind
ſeguert ragadozanak: es kezdek eǵmaſt intenie monduan Gertőkel:
es az calardnak tanituanit őliők mind megh: es ananak teſtet egeſ-

ſők megh Tehat el ky hertelenkődenek reayok Ierſalombol : es
az fő pap folamek az ńozolahoz : es ket kezeit rea uete : hoǵ azzo-
nunknak zent teſtet le ranthana : ky miert hoǵ az zent teſtőt mel-
tatlan akaryauala illetnye : ṽneky mind keet keze az ńozolahoz
ragada : es kőnőkbe megh azanak : es az kennak myatta kezde naǵ
ſyraſſokat teny : az tőb nep kegek iſtennek anǵalatul : vakſagal
uerettetek || megh Tehat az papyfeiedelőm : kezde zent petőrnek 22
kőnőrgenie az egeſſegert Kynek monda zent petőr : ſemikepen egeſ-
ſegőt nem veheć : hanemha : megh apolandot ez ńozolat : es ezt
mondandot : hyzők vr ieſus criſtuſba : kyt ez zyz mehebe uiſſele :
ez uilagra zyle : es az zyleſnek utana zyzen megh marada Mellet
mikoron megh tőt uona : legottan egeſſegőt uőn Uőue kegek zent
petőr : az palma agnak egik leuelet : es neky ada monduan : veǵed
ezt : es illeſſed az megh uakult nepnek zőmőket uele : es ualakyk
hyendnek : egeſſegőt ueznek : akyk keǵek az hitőtlenſegbe megh
maradnak : ſoha nem latnak Mikoron azert : az apaſtalok az ioſa-
ſatnak uőgere ertenek uona : talalanak ot eǵ koporſot : urunk Criſ-
tus koporſoiahoz haſſonlatoſt : melbe azzonunknak zent teſtet naǵ
tiztőſſeǵel be helhőztetek : es harmad napegh : mint urunk paran-
colta uala : iſteny diceretbe az koporſonal megh maradanak Har-
madnapra kegek : eǵ fenős kőd az koporſot kőrnől ueue : Angalok-
nak || zauok zengődőz : codalatos io illat erőztetik : kyn az apaſta- 23
lok igőn codalkoznak Es ime urunk ieſus : angaloknak ſokſagaual :
le zaluan menorzagbol : mene az apaſtalokhoz : es kőzőne nekyk
monduan : bekeſegh nektők Azok keǵek terdőkre eſuen : mondanak
Dicőſſegh te nekőd uram : ky cak the maǵad teheć codat : kyk-
nek eſmet monda urunk : Mi lattatik ty nektők : az en anam felől :
hoǵ maſtan minemő tyztőſſegőt teǵek ṽ neky Kynek mondanak az
apaſtalok : lattattatik minekunk te zolgaidnak : hoǵ mikepen te :
az halalt megh ǵőzuen orzaglas őrőke : ezőnkepen edős anadnak
teſtet : fel tamazad : es az te ioǵodra helhőzteſſed : őrőke orzag-
landoiul Es ime legottan azzonunk marianak lelke : ielőn lattatek
leny : es urunk zola monduan : tamagy fel en zeretőm : menorzagnak
dicőſſeǵe : es őrők eletnek edeńe : zep uaǵ en zeretőm : es zeplő ni-
ćen te benned : mikepen azert az te lelkőd : ſemy zeplőt nem uallot:
ezőnkepen az the teſtődes : nem ualľa : az rothatatosſagnak zeplő-
iet Es Ime leǵ||ottan azzonunk marianak lelke : zent teſtehőz iaru- 24
la : es az koporſobol : megh dicőiőlt teſtel iőue ky : es zent fiaual

eǵeto̊mbe : es telles meney uduaral : menorzagnak bodoghſagaba el fel mene : Holot zent fyatul : miert hoǵ ez uilagon mindőno̊knel alazatoſb uala : mindo̊n angaloknak kary fo̊lo̊t helhőztetek : mint zent eǵhaz enőkly Az apaſtalok kegek : az koporſot fel nituan : az zent teſto̊t benne nem talalhatak : hanem cak az ǵaz ruhat : es az ǵocyot : kyben zent teſtet be takartak uala Megh apolgatuan azert az apaſtalok az koporſot : es iſtent diceruen : az v̊ zent ańaba : terenek ierſalomba : hyrdetuen es predikaluan : mert teſto̊ſto̊l : es lelko̊ſto̊l fel uitettetőt azzonunk maria menorzagba O azert bodogh zyz maria : iſtennek ańa : Menorzagnak kyralne azzona : Angaloknak azzona : bino̊ſſo̊knek remenſeǵe : purtagoriumba ualo zegen halottaknak kyedelme : o̊rdo̊go̊knek to̊redelme : poganoknak megh rontoya : kerlek tego̊det en zeǵen bino̊s : alazatoſon : kego̊s elmeuel : hoǵ ez keues diceretődet : iollehet enfelo̊lem elektelent : meltoltas el ueno̊d : es enneko̊m : malaztnak es ergalmaſſagnak ańa : ńeried
25 az dico̊ſeǵo̊t : kyben ueled : dicerheſſem az the || aldot zent fyadat : o̊ro̊kun o̊ro̊ke : ame*n*.

Mel igo̊n io lego̊n : az zyz marianak zolgalnia : imez peldabol megh tećik : zent anſelmus doctor irya ˌVala franciabely karol kyralnak ideieben : ezo̊n kyralnak uduaraba : eǵ iffv : ky uala az maǵary kyralnak attyaffya : ez ifv : azzonunk marianak iǵo̊n aietatos zolgaya uala : mert az vͤ het uigiliait : mindo̊nkoron uizel bo̊ito̊ly uala ennekfo̊lo̊te : az vͤ zoloſmait naponked aietatoſſagal megh oluaſſa uala : addek nem ezik uala To̊rtenek ido̊ mulua : hoǵ ez ifv : korſagba eſſek : mel korſagba ez ifv fel fogada : hoǵ ha azzonunk maria : az korſagbol vͤtet fel tamaztana : tehat az vͤ zeretetyert : o̊ro̊k tyzthaſagot tartana : mert ez ifv zyz vala Es ime eǵ nap : mikoron ez ifv aǵaban fekunnek : lata az hazat : kyben fekzykuala naǵ uellagoſſaǵal megh uelagoſodnia : es magat naǵ codakepen talala egeſſegbe lenye : kyro̊l az edo̊s zyz marianak naǵ halakat ada Ennek utana : nem ſok napok el muluan : megh hala maǵarorzagnak kyralya : magzatnal kyl : es az urak ez ifyat franciabol el ky hozak : hoǵ vͤtet kyralya koro||naznak : ualaztanak keǵek vͤneky kyraly nembo̊l : eǵ iǵo̊n zep zyzet iego̊ſſo̊l : hoǵ az orzagh : az az ez maǵarorzagh : kyraly magtul megh ne foztatnek : Mikoron azert ez ifiv : iego̊ſſeuel egeto̊mbe : es mind ez orzagh bely urakal : az zent eǵhazhoz fel mentenek uona : az megh eſkeſnek okaiert : ezo̊n ko̊zbe : az ifiunak ezebe iutha : hoǵ az napon azzonunknak zoloſmaiat : megh nem oluaſtauona : es az zent eǵhaznak egik zeǵebe : megh uona maǵat : es kezde az zenth zoloſmat : azzonunknak tyzto̊ſſegere nagh aietatoſſagal oluaſnia : es oluaſuan mikoron mondana az dicereto̊t *Quam pulcra es: et quam decora charissima* Mel̓ zeep uaǵ es mel eko̊s dragalatos iego̊ſſo̊m : Ime leǵottan az zepſego̊s zyz : azzonunk maria ez ifvnak neky ielo̊nek : ket angalok ielo̊n leuen : es monda neky : ha zep uagok es eko̊s : a mint mondod : miert hattal el engo̊met : mas iego̊ſt magadnak ualaztuan : haluan ezt az ifv : megh 26

iede es monda: Azzonom mit parancolz ennekőm hoǵ teǵek Kynek monda azzonu*n*k: ha ez the iegőſſődet enerőttem ez uilaǵon el hagod: az menorzagba engőmet uallaz iegőſſől: es ha az en fogantataſſomnak napiat: eztendőnked illendőd: menorzagba megh
27 koronaztatol: ezőket meǵ || monduan: el enezek elől[ők]e Tehat ime ez ifv titkon az zent eǵhazbol ky uona magat: es ez orzagbol: el be futha aquilegiaba: es ot ſok ideiglen remőte eletőt uiſſele: vegre az v̈ zent elete ky hyrhőduen: aquilegiaba patriarkaya ualaztatek: es oztan azzonunknak fogantataſſat niluan predikalla: es illenye zőrze Azert ez peldabol megh teććik: mel igőn kedues az edős zyz marianal: az zyzeknek imadſagok

Kezdetik imar az zyz zent margit azzonnak elete ur criſtuſnak diceretire

Az margareta: mondattatik eǵ neminemő draǵalatos ǵőngh zőmnek: mel gőngh igőn fenős: kyſded: es haznos: vǵan ezőn kepen ez bodogh zyz: meltan neueztetek margaretanak: mert vͤ uala fenős: az zyzeſſegnek tartaſſaba: kyſded az naǵ alazatoſſagnak miatta: es haznos az coda tetelöknek miatta Ez margareta ǵőngh zőmnek keǵek imelleten tullaidonſaǵa uaǵon: hoǵ vͤ haznos az ver korſagnak elene: touaba az zyuy faydalombely korſagnak elenees: ha embőr rola izik: harmacor haznos az felelmes embőrnek: megh batoritaſara es: ha embőr vͤtet nala uiſſely Ezőnkepen ez bodogh zyz zent margit azzones: haznos lőn: az vͤ zent uerenek ky ontaſanak elene: az alhatatoſſagnak miatta: mert az martiromſagnak zenuedeſebe: igőn alha||tatos lun: Az zyvy faydalombely korſag- **28**
nak elenees haznos lőn: az az őrdőgnek keſſertetinek elene: az gőződelőm uetelnek miatta: mert vͤ őrdőgőt megh gőźe: Haznos lőn utozor: embőrőknek megh batoritaſſokraes: tudomananak miatta: mert tudomanianak miatta ſokakat az kőröztien hitre terythe: mint im az vͤ eleteből megh teccik: kynek eletet az zent teotimus doctor irta megh imekepen

Az Zent margit azzon: antiochia neuő uaraſbol tamada: es az teodoſius neuő poǵan patriarkanak leana uala: ez zent margit azzon mikoron neuekődőt uona: adak vͤtet eǵ daikanak fel neuelnie: es az koros eztendőre iutuan: megh kőröztőlkődek attyanak baluanistenit megh utaluan Eǵ neminemő napon azert: mikoron imar tizőnőt eztendős zyz uona: Az tőb zyzekkel eǵetőmbe: az vͤ daikaianak iohait őryzne: Antiokhianak feyedelme: kynek olibrius uala neue: az zyzek mellől muluan zolgaiual: Az tőb zyzek kőzőt megh latuan: ez zyz zent margitat: ottan iǵőn megh keduele vͤtet: es zolgainak parancola monduan Menetőkel es foǵiatok megh vͤtet: es hozatok enhozam: es ha nőmős nemből ualo leend: vͤtet en ma-

gamnak hazaſſul vezőm: ka keǵek parazt nemből ualo leend: zer-
etőmől uallom v̊tet Mikoron azert az zolgak megh fogtak uona v̊tet:
29 es olibruſnak || eleibe uittek uona: haromrol kerde v̊tet megh olib-
rius Elözör nemzetſegeről: minemő nemzetbely uona Maſſocor ne-
ueről: hoǵ kyuona neue Harmacor hitiről: hoǵ minemő hitőn uona
Kynek nőmőſſen megh felele az zent marit azzon monduan: ha azt
kerdőt: minemő nemből ualo en uagok? en nőmős uaǵok: mert az
teodoſius patriarkanak leana uaǵok: Touaba: ha azt kerdőd ky
nekőm neuem: ennekőm margareta neuem: ha azt kerdőd touaba:
minemő hitőn ualo uaǵok: en kőrőztien uaǵok: es az megh fezult
criſtuſt imadom Kynek monda olibrius: az ket elſők igőn illetnek
tegőd: tudniamint: az nőmőſſegh: es az margareta neu: mert zep
uaǵ mint az nőmős margareta gőngh zőm: de az harmadik ſemi-
kepen nem illet tegőd: hoǵ el zep: es genǵe leanzo: iſtenől ualya
az megh fezult embőrt Kynek monda zent margit azzon: honnetan
tudod az criſtuſt megh fezultnek leny Kynek felele az feiedelőm
Az kőrőztienőknek kőnuőkből Monda neky eſmet zent margit az-
zon: mikoron azonkőnbe oluaſtaſſek az criſtuſnak feel tamadaſſa-
nak dicőſſeǵe es: melbe oluaſtatik keńa: minemő arcya tytuletők:
hoǵ egiket hyzitők: es az maſſikat nem Mikoron azert ez bodogh
zyz: byzonuitana urunkat az halalt zabadakarattya zerent feel ||
30 uőtnek lenie az mi ualtſagunkert: es maſt őrők elni uallana
Megh haraguek raitha olibrius: es haragiaba v̊tet tőmlőcbe uet-
tete Maſſod napon v̊tet elebe uitete: es monda neky: őrdőgel tőt
lean: kőnőről az te zepſegődőn: es az en iſtenimet imaǵad: hoǵ
tenekőd iol leǵőn dolgod Kynek felele zent margit azzon es monda:
azt imadom: kyt ez főd rettőgh: az tengőr fel: es mindőn terőmtőt
allatok uralnak Monda eſmet az feiedelőm: ha ennekőm margit
nem engedendez: az te teſtődet en mind el zagattattatom Felele
neky zent margit azzon: az en Criſtoſom erőttem halalra atta ma-
ǵat: azert en es keuanok v̊erőte megh halnom Tehat az feiedelőm:
cupa mezitelen uzturura v̊tet fel uońata: es kemen uezőkel erőſſen
meǵ verettete Ennek utana vas ǵerebenőkel: zyzey huſſat mind le
zagattata: vǵhoǵ az v̊tetemy niluan lacnak uala Az zenth ver ke-
ǵek az v̊ teſteből: mint az kutfőből naǵ bőſeǵel ky zarmazik uala:
az kőrnől allok keǵek ſyrnak uala: ez bodogh zyzőn: es ezt monǵak
uala O margita: byzon teraitad igőn bankodunk: hoǵ im lattok
az te teſtődet el keǵőtlenől zagattatny O mel zepſegőt ueztel el:

az te hitőtlenſegődert : azert auaǵ cak maſt enǵegh imar az feiede-
lőmnek : hoǵ ely Kyknek zent ma||rgit azzon monda O gonoz tanać 31
adok : tauozatok el entőlem : nem tuǵatoke ? mert ez teſtnek ǵőtrelme
az lelőknek iduőſſege Monda touaba olibriuſnak : ektelen beſtye :
es elekhetetlen orozlan : teſtőmőn hatalmat uallaz : de lelkőmet
az en criſtoſſom megh oltalmaźa Olibrius keǵek palaſtiaual arcyaiat
be fődőzte uala : mert zent margit azzonnak uerenek bőſſeǵel
ualo ky folaſſat : nem lathattya uala Ennekutana az vztururol
le uetete : es tőmlőcbe uettete : holot naǵ uilagoſſak fenlek :
es az v̊ teſtenek egeſſeǵe megh adatek Tehat ez bodogh zyz :
imadkozek urunk criſtuſhoz : hoǵ az v̊ ellenſegek : ky v̊uele
uiaſkodik uala : neky zőmeſe zerent megh ielőntene Es ime
az tőmlőcbe ielőnek neky : eǵ igőn naǵ ſarkan : ky akaruan
v̊tet megh marnia : zenth margit azzon : zent kőrőztnek
ieǵet uete reya : es az ottan el enezek Ennek utanna pokolbely
ellenſegh : akaruan v̊tet megh calnia : eǵ zep ifvnak abra-
zattyat fel ueue : es tauol tőle megh allapek Melet mikoron
latotuona zent margit azzon : v̊magat ottan imadſagra ada : es
az imadſagbol fel keluen : hozaya iarula : az ellenſegh : es kezet
foguan monda neky : || margit hugom : elegőǵel megh uele ammit 32
raitunk tőttel : zőńel megh azert imar touab minket haborgatnod
Tehaat legottan zent margit azzon : v̊tet iſtőkőn ragada : es az fődhőz
ite : iob labaual keǵek torkara haǵa : es monda neky Főrtőǵy keuel
őrdőgh : ez eǵ leanzonak labay alat : az őrdőgh kegek kayat uala
monduan O bodogh margita : megh gőzettetem tuled : ha ualamel
fyrfiv attal gőzettettem uona megh : aual annera neem gondolnek :
mint hoǵ te tuled ǵengeſegős zyztuſ : ielőſben erről ionkab banko-
dom : mert az te attyad es ańad : ennekőm hiv baratim ualanak :
zent margit azzon keǵek : kezőrithe hoǵ megh mondana mit iartuona
Ky monda : hoǵ azert ment uona : hoǵ v̊tet intene : hoǵ az feiedelőm-
nek akarattianak enǵedne : eztes megh kerde tőle : mioka'ert keſ-
ſertene el ſok keppen az kőrőztenőket Kynek felele az ellenſegh :
ennekőm termezet zerent ualo ǵőlőſegőm uaǵon : az lelky embőrők
ellen : es iollehet gakorta tulők el izetteſſem : de maga el calaſom-
nak keuanſaganak miatta : el ſarathatatlan lezők : es iregkődőm
az bodoghſagrol : melet en el ueztek embőrőkre : || iol lehet imar 33
ſoha megh ne ńerheſſem : de meges igekőznem embőrőket attul megh
ſoztanom Eztes hoźa teue az elenſegh : az bőc ſalamon : eǵ nemi-

nemoͦ edenbe : oͦrdoͦgoͦknek ſokſagat rekeztoͦtte uala : az vͦ halalanak utanna kegek : mikoron az oͦrdoͦgoͦk az edenbol tyzet bocyatnanak gakorta : az ot lakozo emboͦroͦk uelenek ot kencoͦt lenye : es az edent fel toͦrek : kyboͦl az oͦrdoͦgoͦk ky menuen auaǵ zaladuan : az eǵet be toͦtek : ezoͦket az oͦrdoͦgh megh monduan : labat torkarol fel emele : es monda neky zenth [erſe] margit azzon Fuſel nyaualas oͦrdoͦgh : es ime eloͦle az ottan el enezek : kyboͦl zent margit azzon naǵ batorſagot uoͦn : mert az ſetetſegnek feyedelmet megh ǵoͦzuen : az vͦ zolgaiat az az olibriuſt ionkab megh ǵoͦzne Az koͦuetkoͦzoͦ nap mind az nep fel goͦluen : az bodogh zent margit azzon : az toͦmloͦcboͦl olibriuſnak elebe uitettetek : ky kezde vͦtet eſmet az baluan imadaſra intenye Kynek alhatatoſſagat mikoron latta uona olibrius : megh haraguek : es vͦtet mezitelen uetkoͦztete : es az vͦ zyzey zent teſtet : egoͦ fakľakal eroͦſſen egettete : vghoǵ az koͦrnoͦl allok : mind codallyak uala : hoǵ el naǵ ǵenge zyz : el naǵ kenokat zenuedhetne

34 Ennekutanna vͦtet eǵ edenbe : ky teľ||ľes uala hydegh uizel : be uettettete : es be koͦtoͦztettete : hoǵ ionkab az egeteſnek faydalma benne neuekoͦdek : de ime leghottan naǵ foͦd indulas loͦn : es ez bodogh zyz mindoͦnoͦknek lataſara : az ede*n*boͦl egeſſegben ky mene Ezt latuan az nep : oͦt ezoͦroͦn hynek urunkba : es az hyt melet mind halalt zenuedenek Olibrius kegek megh ieduen : hoǵ az toͦb nepes az hitre ne terne : ſentenciat ada : hoǵ ez bodogh zyznek : zent margit azzonnak feyet uennek Mikoron azert ez Criſtoſnak iegoͦſſet : az ńak uago helre ky uittek uona : imadſagnak tetelere az hohertul haladekot kere : Imadkozek azert eloͦzoͦr magaert : maſſocor az vͦtet haborgatokert : ennek utanna az vͦ hoza aietatoſſokert : eztes hoźa teue : hoǵ az germoͦk zyloͦ azzonialat : vͦtet aietatoſſagal hywan : magzattyat egeſſegben zylne Zo lun kegek az eǵboͦl hoza mondan : zeretoͦ iegoͦſſoͦm : az the imadſagidba megh halgattattal : Ioͦuel azert : es ueǵed az nekoͦd zoͦrzoͦttem coronat Tehat az imadſagbol zent margit azzon fel keluen : monda az hohernek : Attiamſya uedfel imar

35 fegueroͦdet : es uedel bator feyemet Az hoher keǵek : eǵ uagaſſa||ual ez noͦmoͦs zyznek : zent margit azzonnak feyet el ueue : es ueue az martiromſagnak koronaiat : es ime legottan angaly enoͦkleſſoͦk hallattatanak : monduan : oͦroͦliunk es vigagunk : es aǵunk diceretoͦt iſtennek Es naǵ iſteni dicerettel : anǵalok lelket az bodoghſaǵra uiuek : kyt agon nekunkes az dicoͦſſegoͦs zent haromſagh iſten : ky oͦroͦke eľ : es orzagol : Amen : ihs, maria, zent ferenć.

Oluaſtatik eǵ igo̊n zep pelda meľ iǵo̊n io az zent Ieronimuſnak aietatoſſaǵal zolgalnia es v̈ kepet az zyzeknek cellaiokba tartania

Eǵ neminemȍ monoſtorba: lakozik uala eǵ zyz apaća: ez az to̊binel koraba ifyab uala: zepſegeueles az to̊bit fo̊lo̊l halattauaľa: erko̊ceben tekelleto̊s uala: eletebe keǵek zent uala Ez az v̈ zyzeſſeget oligo̊n naǵ zorgalmatoſſagal tartya uala: es ȍrizy uala: hoǵ az to̊b zyzeknek mind tiko̊ro̊k uala: zo̊netlen cellaiaban iluaľa: holot zo̊netlen auaǵ zent iraſt oluaſuala: auaǵ imadkozik uala: auaǵ keǵek kezy munkat tezȍn uala ez zyznek io eletet meǵ ireluen || az mindo̊n ionak ellenſeǵe: pokolbely ȍrdȍgh: es eǵ no̊mo̊s 36
nembȍl ualo ifiat az v̈ zerelmere fel ǵeryezte Mel ifiv zeretetnek ol naǵ zykraiaua gȍtrettetik uala: hoǵ ſem eiel: ſem napal neem nukhatik uala: de mindo̊nkoron azon gondolkodik uala: mint az zyzet gonoſſagra ualhatna Gakorta keǵek: az v̈ naǵ zerelmet akarya uala az zyznek megh nilatkoztatnia: de az v̈ naǵ iamborſagaert nem merezkydik uala Az zerelemnek oľ igȍn naǵ zykraiaual guitattatot uala fel ez ifv: hoǵ ketſegbe eſuen: akarattianak megh nem telleſitheteſſerȍl: ſokzor akarya uala maǵat: kyllo̊mb kyllo̊mb halallal megh ȍlnie Mikoron azert ſemy kepen ez ifv az zyzhȍz nem ferhetne: eǵ ȍrdo̊ngȍs embo̊rt hoźa hywa: es v̈neky kenćnek ſokſagat iǵere: hoǵha ȍrdȍgy meſto̊rſegeuel: ez zyzet akarattyara hathatna. Ez ȍrdo̊ngȍs azert az v̈ ȍrdȍgy meſtȍrſeǵeue: eǵ ȍrdo̊go̊t hoźa hiua: es v̈tet enek ideien: ez apacanak cellaiara bocyatta: az ȍrdo̊gh kegek: ez apacanak cellaianak kȍzo̊bet atal nem mehete: az cellaba ualo zent ieronimusnak kepetul meegh ieduen: es eſmet az v̈tet bocyatohoz tere: megh ielo̊ntuen neki: az v̈ el futaſſanak okat: kyt az ȍrdȍngȍs megh cuſſoluan || maſt hyva kyt 37
es az zyznek cellaiara kylde: kynek es vǵ tȍrtenek dolga: mint az

elſoͦnek Harmadikat es el kylde: az toͦbinel okoſbat es rauazbat: ky mikoron az zyznek cellaiahoz koͦzelgetoͦt uona: ime kezde naǵon kayattania: es mondania: ha ennekoͦm ieronimus enneten el hać menoͦm: en touaba ſoha ede nem Ioͦuoͦk Ez kaiataſra az apach'a: ky akoron imadſagba ireſkoͦdik uala: es az toͦb apacak es: fel kelenek: es naǵ feleloͦmel az helre holot az oͦrdoͦgh kayat uala menenek Es legottan eſmerek vͦtet oͦrdoͦgnek leny: kyt kezeritenek: hoǵ megh mondana mioka'ert ment uona Kyknek meneſenek okat mikoron meg mondotta uona: monda magat zent ieronimoſtul: tyzes lancokal megh koͦtoͦztetnek leny: keruen vͦket: hoǵ az vͦ imadſagoknak miatta: zabadittathatnek el: ſoha touaba hozaiok neem menuen Kyk mikoron imadkoztanak uona: es az bodogh zent ieronimoſt magaztaltak uona: Az oͦrdoͦgh legottan naǵ kayattaſſal koͦzoͦloͦk el enezek: es mene az oͦrdoͦngoͦſhoͦz: kyt oſ iǵoͦn uere: hoǵ ſok ideiǵ lelkoͦt nem eroͦzhetnek uala bene Ezt monduan
38 neky: az en kenomnak || te uaǵ oka: kylduen engoͦmet az apaćahoz Azert ez uereſegoͦkel allok maſtan buzut the raitad Az oͦrdoͦngoͦs azert eſleten uezoͦdeloͦmbe leuen: lata hoǵ az vͦ oͦrdoͦǵy meſtoͦrſegeue magat megh nem ſegethety: kezde ſeǵetſegoͦl zent ieronimoſt hynia: monduan Zent ieronimus: fel fogadom en tenekoͦd: hoǵ ha oͦrdoͦgtul en megh nem oͦlettetendoͦm: te engoͦmet megh ſegituen: mindoͦn oͦrdoͦgy meſtoͦrſegnek ellene mondok es az te zolgalatodtul ſoha el nem zakadok: ezoͦket megh monduan: az oͦrdoͦgh legottan mint az fyſt: el enezek: egez eztendek fekuek azert az uereſegbe: kyboͦl fel tamaduan: oͦrdoͦngoͦs koͦnueit mind megh egete es mindoͦn iozagat zegenoͦknek oztogatuan: az cellaba: kybe zent ieronimus neǵuen eztendek tartot uala penitenciat: magat be rekezte: holot bineiroͦl penitenciat tartuan: Naǵ zentſeǵel fenlek Amaz bodogtalan ifv kegek az buiaſagnak tyzet megh nem goͦzhetuen: es az vͦ akarattyanak megh tekelleſſeroͦl ketſegbe eſuen: eǵ etzaka: magat fel akazta es vͦ magat: ez bodogtalan: mind ez elettul: mind az ioͦuendoͦ bodogh elettul [magat] megh fozta: ez peldabol azert el erthetitoͦk: mel iǵoͦn Io: ez dicoͦſſegoͦs zent ieronimoſnak zolgalnotok: es kepet cellatokba tartanotok: Az ky i r t a e ǵ a u e m a r i a t k e e r

1.5.26. ||

Vrnak neuebe kezdetik az dico̊ſſego̊s zent Anna 39
azzonnak elete ky uala edo̊s marianak annya es
criſtuſnak ikeye

Uala ſido̊ſagnak eǵ uaraſaba: tudniamint betlehembe Mint
zent cirillus piſpo̊k iria: eǵ zyz: kynek neue uala emerencia Ez
zyz nemebe nōmōs uala: koraba yffyv: termetebe zeep: es tekente-
tebe ekōs: Iſtenhōz uala igōn aietatos: Az tōruennek tartaſaban
igōn buzgo: es mindōn miuelkōdetebe igōn tyztha Ky az hazaſſa-
got igōn keuannya uala el tauoztatnia: de maǵa az iſtennek tōr-
ueńenek ellene nem: es akaruala az iſtennek zolgalattyaba: telſes
eleteben zyzen meegh maradnia: Ielo̊ſben mert az profetaknak
kōnuōkbe oluaſta uala: hooǵ ez uilagnak megh ualtoia: zyztu̍l uona
ziletendō: hoǵ azert az ṽ lelket: ualami zeplō megh ne zeplo̊ſit-
hetne az gonoz tarſaſagot: igōn zorgalmatoſſon el tauoztattyauala
Enneten lōn: hogh zent lelōknek ihleſebōl: az profetaknak ṽ fyo-
kat: kyk az karmelus neuō heǵōn || lakoznak uala: es uriſten zy- 40
zeſegbe zolgaliakuala Neha neha ezōket meegh latogattia uala:
kyktul nem cak az profetaknak kōnuōket tanula megh: de megh
iduſſegenek moǵat es megh tanuſa Azoknak azert tanacoknal
kyl: az zyzeſſegnek allapattyat: nem akara el ualtoztatnia Miko-
ron azert ez nōmōs zyz neuekōdōt uona: es imar az hazaſ-
ſagra alkolmas uona: ziley zandokozak ṽtet hazaſſagra ad-
nia: moyſeſnek tōrueńe zerent Kezdek keǵek erre ṽtet ziley ga-
korta zorgalmaztatny: ṽ kegek neminemō zyzey zōmermōſſegbōl:
ingen nem akaryauala hallania: de azok az ṽ zandokokba megh
maraduan: haladekot uōn: es titkon az carmeluſnak heǵere: az
profetaknak fyokhoz el feel futha: es az ṽ io zandokat nekyk megh
monda: hoǵ telſes eleteben zyzeſſegōt keuanna tartania: de zilei
ennek ellene moyſeſnek tōruene zerent: akarnak hazaſſagra adnia
Ez kettō kōzzōl melliket ualaztana ionkab: kezde naǵ ſiraſſal az

41 zent embőrőktől tudakozny: es megh erteny Az profetak||nak fyay
keǵek: ezt haluan: el codalkozanak raita: es uigazaſſokal: es
imadſagokkal: akarak ezt iſtentul megh tudnia Mikoron azert har-
madnapek az zenth emerencia zyzel: az imadſagba megh maratta-
nak uona: az profetaknak fyay kőzől: kyk az regulay tartaſaba
tekkelletőſbek ualanak: uriſten codalatos lataſth mutata: harmad
nap azert be teluen: ōzue gőlenek: es az feiedelmők kezde tuda-
koznia: hoǵ ha vallamellik ez dologrol erdőmlőtteuona: iſtennek
ergalmaſſagat uenie Tehat eǵ kőzőlők elōue ala: ky az tőbinel
ideieben koroſbuala: az imadſagba aietatob: es allapattyaba mel-
toſagoſb es monda: mind ez harom eiel imadſagomnak utanna:
latek eǵ codallattos zepſegő fat: mel ſok zep agakkal ekőſitettőt
uala megh: mel fanak agaikőzzől: latam az egiket az tőbinel zeb-
neek lenny: es magaſbnak: mel megh ueragozot uala: es terőmtőt
uala lataſra gőnőrőſſegős gőmőcőt: de mit peldazanak mind ezők:
nem kynnen magarazhatom megh Ezt ez megh monduan: az ket-
teies elōue allanak: es ezőn lataſt mondak Eſmet eǵmas akka-
42 r||attiabol' imadſagra adak magokat: hoǵ meltoltatnek uriſten ez
lataſnak ertelmet megh ielőntenie Tehat ime menorzagbol erdőm-
lenek ménei zolt hallani monduan Az naǵ es zep fa: kyt latatok:
az emerencia zyznek tyztaſſagos zyzeſſeget peldaza: Az fanak ke-
gek magaſb es nőmőſb aga: peldaza az zenth leanzot: ky v̊tőle
zilletendő: kynek anna lezőn neue: kytul eſmet nemzettetik eǵ
nőmős viragh: Az zyz maria: ky malaztal telles lezőn: es őrőke
ez zyzeſſegőt lezőn tartando Ez uiragtul oztan eſmet zillettetik eǵ
nőmős es edőſſegős gőmőc: Criſtus ihs: iſtennek fya: ky lezőn
ez uilagnak megh ualtoia. Az fanak kegek tőb agay: az v̊ uiragiual
es gőmőlceue: peldazak az zenth magokat: kyk ez zenth emerencia
zyztul: tamadandok Mikoron azert ez zent emerencia: iſtennek
akarattat megh ertőtteuona: naǵ halakat ada iſtennek rola: es
ekkeppen alazattoſſagal: az zenth embőrőktul zileinek hazahoz
terre Ky zileienek hazanal kezde iſtennek templomat gakorlania:
es naponked zőmeit menorzagra feel emeluen: kezeit ōzue kucol-
43 uan: elme'et iſtenbe ireſkőttetuen: kőnőrőgh uala naǵ || ſyraſſal
iſtenhőz: hoǵ v̊tet hazaſſagra oly embőrnek birna: ky v̊tet telles
zyueuel felne: parancolatit hyuen tartana: es kytul iſten felő mag-
zatokat zilhetne Ez zenth emerencia keǵek: miert hoǵ termetebe
ekős uala: es arcyayaban igőn zeep: erkőceben ert: es mindőn

ioual megh ekőſitetőt: ſokaktul v̊ keuantatek: es hazaſſagra kerettetek: de v̊ zenth lelőknek attala megh eſmeruen: hoǵ ionkab teſty zeretetből keuantatnek: hog neem iſteny zeretetből: ſokaknak kerelmeſőket megh utala: es megh uete Mynt am oluaſtatik az zenth tobiasnak kőnuebe: az zyz zenth ſara azzonrol: ky het embőrőktul kerettetek hazaſſagra: kyk v̊tet nem iſteny zeretetből: de teſty zeretetből keuana'k uala: vǵan ezert mihel ő uele az aǵaſhazba be mennek uala: az aſmodeus neuő ördőgh: v̊ket ottan meg őlyuala: hoǵ ez nőmős zyz: az kyſſeb zenth tobiaſnak iſtenth felőnek tartatnek: es az zenth rafael anǵal attal: hazaſittatnek el: ſokkal ionkab ez zenth emerencianak: kelle az iſtenth nem felőktul megh tartatnia: kytul el nőmős plantak: val||anak tamadandok Hat embőrő- 44 ket azert emerencia zent lelőknek ihleſeből: mikepen gonozokat megh uetuen: Az hetediknek: kynek neue uala ſtollanus birattattatek: kyes uala dauidnak nemzeteből ualo: iſtent felőnek: es az v̊ parancolattyat hiuen tartonak Kezdenek keǵek hazaſſagokban iſtennek felelmeben elnie: az zegenőknek alamiſnaiokat bőſſeǵel oztogattiak uala: Az iſtenek templomat gakorta megh latogattyak uala: Az templomnak zolgaloit iozagokkal ſegitik uala Vegre oztan az iſteny keǵelmeſſegh: az megh mondot lataſth akaruan megh tekellenie: Nem ſok idő el muluan: ez bodogh emerencia: az zenth ſtollanoſtul terőben eſſek: es idő rea teluen zille eǵ kednap: elſő zillőttet: kyt annanak neueztete Ez zenth annanak utanna: azon ſtollanuſtul zyle mas leanzo magzatot: kyt neueztete eſmerianak: ez eſmeria neuekőduen hazaſſagra adattatek: az tőruennek kőtelezetiből: az v̊ nemzetiből ualo nőmős iambor yffiunak: kynek neue uala aſra Ez aſratul az eſmeria zile idő rea teluen eǵ nőmős leanzo magzatot: kyt neuezenek erſebőtnek: ez erſebőt azzon aztan neuekőduen: hazaſſagra adattatek zakariaſ||nak: ez 45 zakariastul az erſebőt azzon az zenth hazaſſagbol zile: kőrőztőlő zent ianoſth Ennek utanna eſmeria eſmet aſratul zille: eǵ ſirſiv magzattot: kyt neuezenek eliudnak: ez eliud hazaſſul neue maganak: amaz őzueǵ azzonth: kynek fya halua vittettetik ky naimnak kapuian: kyt oztan vrunk fel tamaztha: minth zenth lukać euangeliſta irya: kőnuenek heted rezeben Ez őzueǵ azzon kegek: betſaidabol ualo uala: es zent petőrnek: es zenth andraſnak rakonſaǵa uala Ez keǵek eliudtul zile keeth fyrſiv magzatot: marcialiſt: es eminemőt: az marcialis vittettetik uaľa halua ky: kyt mondam

[halua] vrunk halottat fel tamazta: es anńanak megh ada: ezt oztan uegre zent petőr apoſtol piſpőkke zentőle: es zentől bira: harom ielős uaraſoknak piſpőkſeget Vegre oztan bodogſaguſſul urban el nugouek: Eminen kegek ez marciallíſnek őćće: attya eliud meg haľuan: zarandokul mene armeniaba: holot lakozandoywl megh marada: es uenſegebe maganak hazaſul vőn: eǵ nőmős leanzot: kynek neue uala memelia: ez memelia eminemtul zile: eǵ nőmős firfiv magzatot: kyt neuezenek ſeruaciuſnak: ky
46 oztan naǵ || zent embőr lőn: uegre az tungrorum neuő uaraſba piſpőke tetetek: lelket uǵan ot bodogſaguſſul iſtennek megh ada: tetemy kegek tartatnak traiektenſi neuő uaraſba: naǵ tiztőſſegbe: az ſegedſegőkert: meľľeket tezőn naponked az ꝟ aietatoſiual Ez zent ſeruaciuſnak attya eminem: ky műluan ez uilagbol: anńa memelia őzueǵe marada: kyes az őzueǵſegbe telles leuen iozagos miuelkődetőkkeľ: iſtenbe el nugouek Mind ezőkből azert megh teccik: minemő nőmős plantak tamadanak az zent eſmeriabol: zent anna azzonnak hugabol: kyknek Naǵ annyok lőn az zent emerencia: teriőnk imar az zent annara

Az bodogh zent anna azzonńak dićeretős ńaiaſkodaſarol es zent eleteről

Az zent anna azzon azert: zilettetuen: az zent emerenciatul: kyſded koraba ſemy ǵermőky dolgot nem celekődek: de az iſtennek vtan az ꝟ zent eleteben kezde naponked iobrol iobra neuekődnie Az feſlőt leanzoknak gonoz ńaiaſkodaſſokat: minth az mergős kegot zorgalmatoſſon el tauoztattyauala: Ionkab keuana
47 zileinek hazokba ben iſtenbe elmelkődnie: hod||nem minth magat kyuől ez uilagnak mutogatnia Mikoron azert ez bodogh zenth anna azzon: neuekődőt uona: es tyzőn őt eztendős korra iotot uona: az hazaſſagra keǵek alkolmas uona: hazaſſul iſtennek akarattiabol adattatek az nőmős es zenth ioakhimnak: nem teſty keuanſagbol: de moyſeſnek tőruenenek kezőlitteſſeből Ez zenth Ioachim keǵek: dauidnak nemzeteből ualo uala: es az zenth hazaſſagot zenth anna azzonńal: huz eztendős koraba kezde el Vala kegek nazaretből ualo: zenth anna betlehemből ualo: es eǵetőmbe lakozanak nazaretbe: zenth ioakhimnak hazanal: az zent hazaſ-

ſagh megh leuen: vala kegek ez zenth ioakhim zanto fődekbe:
Iohokba: es eǵeb barmokkal igőn kazdak: eletebe uala zenth:
eǵigő: iſtent felő: egebeknek őrőkſegőknek el foglalaſaba: magat
be nem bocyattyauala: mindőnőkel bekeſſegősuala: az zegenők-
hőz ergalmasuala: es az iſtenth felőkhőz igőn kegelmes: az vͤ
iozagabol igekőzikuala ſegeteni az zeǵenőketh: || aruakat: megh 48
nomorult őzuegőket: es mineuel az ergalmas dolgot ionkab tezy
uala: anneual iozaga iobban naprol napra zaporodikuala Az
zenth hazaſſagba keǵek zent anna azzon ez zenth ioachimot
tyztőlyuala: mint vrat: es zeretyuala mint edős attyat Az
zent ioachimes uizont tyztőli uala zenth anńat: minth ioha-
zaſſat: es zeretyuala minth edős anńat Eǵmas akarattianal
kyl ſemyt nem keuannak uala tenny: Gakorta eǵ maſth intik
uala: azoknak kőueteſere: mellek iſtene De miert hoǵ az iſtenek
itelete melſegős tengőrnek mondattatik: ez nőmős zenth iambo-
rok: az zenth hazaſſagba magzatnal kyl huz eztendek elenek: es
mikepen meduk: moiſeſnek tőrueńetul megh uettettek: marade-
koknak gőmőlcet ez huz eztendők alat nem uehetek Vǵan ezert
iſtennek: előtte ǵakorlatos ſyraſokat: es kőnőrgeſſőket teznek uala:
hoǵ amit az termezet őtőlők megh tagadoth uala: azt az vriſten:
kynek mindőnők lehetſegőſſők: ergalmaſſagabol megh adna:
Harom vton kezdek kegek: iſtennek ergalmaſſagat kereſnie Előzőr
az vͤ es ||*)

hoǵ kegek az zent anna azzon az vͤ aietatoſit 49
megh ſegiće imez peldabol megh teccik es megh
erthetitők

Eǵ neminemő uaraſba: lakozik uala eǵ ielős urnak eǵetlen
eǵ ǵermőke: ez zileitől az mirigh halalnak miatta megh foztat-
uan: zileinek temerdők kincők rea zalla: de az byzonſagh uetelnel
kyl ualo yfyaknak modok zerenth: tekozlo lőn: es feſlőt elető:
Vǵ hoǵ: huz eztendős koraba: mikepen az napnak fene az hot: az
melegh uiz az ſot: az tyz az ieget: es az zen az cőppőt zoktak
megh emeztenie: ezőnkepen ez ifv: nagh hamarſagal attyanak
temerdők kencet mind el tekozla: es vegre iutha naǵ zegenſegre

*) Itt az eredetiben két levélnyi hézag van.

Legottan el hagak vͤtet az vͤ baraty : el hagak rokonſaǵy : vǵhoǵ lattatik uala megh iſtentoͤl es el haitnak leny : mert mindoͤn teroͤmtoͤt allatok lattatnak uala vͤ elene elenkoͤdny Az vͤ hazat : ky naǵ kazdagſagokal telles uala : eǵ forgozel le zakazta : vetemenit az koͤ mind el uere : barmit mind el oͤle : enne ſok haburuſagokba azert leuen : nem uala ky vͤtet megh uigaztalia : ſoͤt minth az mas iobot : baraty bozontak uala Mikoron azert : elieten naǵ ńaualaba uona ‖
50 magaba tere : es naǵ ſiraſſal imezt kezde mondania Mit teǵek mindoͤn ńaualaſnal ńaualaſb ? houa terichem magamat : houa foǵam feiemet : Im latom : mert cak az kenć tiztoͤltetik uoͤt : annalkyl ſenky nem zerettetik Az kapalaſt nem tehetoͤm : mert nem zoktam : az kodulaſt kegek igoͤn zegoͤnloͤm : azert kyhoͤz folamiam : ha ime mind az men[i] mind az foͤd : es mindoͤn alatok : enelenoͤm lattatnak ellenkoͤdnie : megh ńeuettetoͤm baratimtul : es el haǵattattam tanac adoimtul : Iob azert ennekoͤm : hoǵ kodulua zarandokul menek az zenth iakab eǵhazahoz : hognem minth : el ǵakorta zomorkottaſſam azoktul : kyknek ados uagok Fel ueue azert iſtapiat : es az uaraſbol tytkon el ky mene : es az varaſnak mezoͤien terdeire eſuen : es magat iſtenhoͤz terituen : naǵ ſyraſſal imezt kezde mondania O irgalmas es kegelmes vr iſten : uallom en zegen bönös te felſegoͤdet nehezen megh bantottam leny : de kerlek en mindoͤnnel naǵob binoͤs : ky nem uaǵok melto tüled megh halgattatnom : hoǵ meltoltaſſad ennekoͤm megh ieloͤntenoͤd : hoǵ ha vagon az zentoͤk koͤzoͤl ualaky : ky illeten zegent meltoltatnek megh hal‑
51 gatni : es megh ſegitenie : ‖ Mikoron ez iſiv eleten koͤnoͤrgeſoͤket tene : ime zent iakab apaſtal : kyt regoͤn maganak zeretoͤ zentul valaztot uala : eǵi zarandoknak abrazattyaba neky ieloͤnek : es monda neky Mit ſirz O iſv es az te keſſeruſſegoͤdnek mićoda oka ? es maſt houa indultal ? akarnam megh ertenoͤḿ Kynek az iſv mikoron mindoͤn dolgait megh mondotta uona Monda eſmet zenth iakab neky : ha feǵetſegoͤt keuanz ueńoͤd : folamial az zenth annahoz : ezt tyztoͤlled : az vͤ leanaual : az edoͤs mariaual : es az vͤ onokaiaual : az criſtus ieſuſſal : ez az numurultaknak uigaztaloia : ez az bankodokat megh uidamuttya : Az zegenoͤket megh kazdakuttya : es ſenkyt benne byzokat megh nem utal[ia] : ez az vͤ koͤnoͤrgeſenek miatta : ńer tenekoͤd az vͤ onokaiatul uigaztalaſth : haluan ezt az iſv : megh batorodek es monda eſmet Kerlek tegoͤdet zeretoͤ uram : monǵad megh ennekoͤm : minth tehetnek en vͤneky alkolmas

es melto diceretőt: es zolgalatot Kynek monda eſmet zenth iakab: mindőn hetben: az kednap: az v̊ diceretyre Aye||tatoſſon oluas: 52
harom pater noſtert: es harom aue mariat: es ezőket oluaſuan: igekőziel adik az v̊ kepe előt: egő gerſ'at tartanod: ha ezőket aietatoſſon teendőd: ketſeǵnel kyl io zerenćaz leez: es amit keuanz v̊tőle megh ńerőd Haluan ezt az ifv monda eſmet: miert keel ezőket kedőn teny: es nem eǵeb napon Felele zent iakab: Mert az bodogh zent anna: kedőn fogantatek anianak meheben: kedőn zilettettetek: az Criſtuſnak annyat es kedőn zile: es kedőn hala megh Haluan ezt az ifv monda: de kerlek tegődet zerető uram: honnetan tudot te ezőket Monda neky zent iakab: en az v̊ harmadik leananak fya uagok: azert v̊ ennekem naǵi ańam: te azert iollehet ſemy iot ne tőttel legőn: de mert hoǵ enhozam: kiualtkepen ualo aietatoſſagot ualottal: ky uagok iakab apaſtal: ezert akaram magamat nekőd ez oraban megh ielőntenőm Ted megh azert azokat kykre intelek: es iol lezőn dolgod: melet megh monduan el enezek: az v̊ zőmeinek előle Az ifv keǵek: lelőkbe megh batoroduan: vtan eſmet el indula: es iutha eǵ meźeualo tartomanba: holot az tartomannak fő varaſaba: kyben az tartomannak kyralia lakozik uala: el be mene: es eǵ papnal zent || anna azzonnak celekődetiből: zalaſt kere mel pap 53
ez ifyat iobban megh tanyta [v̊tet] zent annanak tyztőletire: vǵan ezert ez ifv: az keues iozagbol kyt uele uituala: zent annanak kepet naǵ zepőn megh iratha: es igekőzik uala az kep előt naponked ǵertat eǵetny: es ekkepen az zent anna azzonhozualo aietatoſſagba: naprol napra neuekőduen: Megh tanula iollehet ne tudna diakul: imez harom neueket megh irnia: ihs: maria: anna: ennel tőbet nem tanulhata Ez harom meltoſagos neueket keǵek: ualahol iaruala: mind falra: es mind eǵebre ottan fel irya uala: es mikepen ez harom neueket iriauala embőrőknek lataſokra: ezőnkepen ez harmaknak zolgalattokra: igekőzik uala embőrőket ǵerieztenie inteſiuel Ezőnkőzbe az tartomannak kyralia: akara zarandokul romaba mennie: es eǵi megh mondot papot akara uele el uinie: tőrtenek hoǵ ez ifv es: az v̊ ǵazdaiaual el menne Mikoron azert az tengőrőn el indultanak uona: ime naǵ uez tamada: es eǵetőmbe urhoz naǵ ſiraſſal kőnőrőguen: ſemy ſeǵetſegőt nem uehetnekuala: || tehat ez zent anna azonnak zolgaia: kőńőrőg- 54
uen aietatoſſon az v̊ azzonahoz: amit eǵebek megh nem ńerhetenek: v̊ hertelen megh ńere Megh zonenek azert hertelen az ten-

goͦrnek habay : az zeleknek fuuaſy : es az habnak megh cendezoͦleſſe
mindoͦnoͦket oͦroͦmre : es el codalkozaſra indutha Az kyral keǵek
megh ertuen ez ifvnak aietatoſſagat : vͤnoͦn maganak naiaſul ueue :
es ruhazattarol : es eleſſegroͦl : vͤtet batorſagoſſa teue Kyroͦl zenth
annanak aietatoſſa : azzońanak naǵ halaado loͦn : ennek vtana idoͦ
muluan ez ifv : eǵ napon megh emlekoͦzek az vͤ naǵ kazdaǵſagarol
Kyroͦl naǵ zeǵenſegre iotot uala : el be mene eǵ zenth eǵhazba : es
az vͤ ualaztot azzonanak kepe eloͦt le eſuen : koͦnoͦroͦgh uala neky :
hoǵ vͤeroͦtte urunkhoz eſſedoͦznek : ez uilagy iozagnak adaſaert
Ime legottan urunk ieſuſnak kepe : kyt zenth annanak balya feloͦl
kebelebe iratotuala : az naǵ zeretetnek̀ ieǵeert : mert emboͦrnek
zyue bal feloͦl uagon : kyboͦl az zeretet ky zarmazik : iobia feloͦl
kegek : kebelebe irattauala azzonunkat : megh zolala vͤneky es
monda : The naponked az en ikoͦmnek *) tyztoͦlletoͦt tez : egoͦ ger-
tyaual : de nem ennekoͦm : ſem az en zilemnek : azert miert aǵam
55 en megh || amit en tulem keuanz? ezt haluan ez ifv : eſ́ codalkozek
raitha : es batorſagot ueuen : naǵ pirongaſſal felele es monda O yo
es edoͦs ieſus : iǵol (?) tudod : mert en iǵoͦn zeǵen uagok : es ideǵoͦn
foͦdoͦn vaǵok : ez oka miert eny ǵerſ́at nem eǵethetoͦk Mind ezatal
urunknak mondaſſat heiaba nem ueue : de ame leǵottan az zent
eǵhazbol el ky mene : es amy keues morhackat ualuala : eſ́ aduan
kezde abbol urunk eloͦtes gertyat eǵetnie Kynek eſmet eǵ nap urunk-
nak kepe megh [felele] zolala : es monda : zeretoͦ fyam : ha engoͦm es
az en ikoͦmet **) ǵertyaual tyztoͦlz : alkolmas hoǵ az en ańamath es
tyztoͦlſ́ed Kynek eſmet az ifv monda O io ieſus : oztozattok harman
ez ket ǵertyaual : mert toͦbet ninć miuel uenoͦm : [demaga] mind ez-
atal : el ky mene az kep eloͦl : es oͦuet : erzenet : ſaruit : ſyueǵet : el
aruluan : mert imar toͦbet nem ualuala : azzonunknak eleibe es egoͦ
ǵerſ́at zoͦrze Mikoron azert eǵćoͦr mind az harom ǵertyat az kep elebe
fel ragaztottauona : mond urunk neky : menel imar : es te rolad gon-
dot uiſſeloͦnk : es ekkepen az ifv az eǵhazbol el ky fordula : es az vͤ
gazdaia az pap iambor : eloͦl talaluan : monda neky Zeretoͦ fyam : te
az zenth anna azzonth iǵoͦn predikalod : azert ez zent eǵhaznak
56 nagobik tornara : napeſſet||re : iriad feel az vͤ kepet : hoǵ mindoͦ-

*) Más kéz e szót kitörölte s a lap szélére azt irta : Nagi Aniamnak.
**) E helyett is a lap szélén : Nagy Aniamot.

nôktuľ lathattaſſek : es tyztôlteſſek : ky legottan az eghaznak nagobik
tornara alaſth cinaltata: ol minth hatuan ſengnire fel: es zepôn
zenth annanak kepet megh ira: bal ôlebe ira urunkat: es iob ôlebe
azzonunkat: es az kepnek fôlôte imezt ira aran bôttôkel: zent anna:
mind harmad magadal ſegić megh engômet Melet mikoron el ve-
gezôt uona: es akarna le zalania: pokolbely ôrdôgh naǵ zelet ta-
mazta reaya: mel zel az alaſth el ite labay alol: v̄ kegek byzuan az
v̄ azzońaba: megh ragada az kepnek palaſtyat: es naǵ zoual imezt
kayata O zenth anna mind harmad magatdal: ſegić megh enǵôm:
es ime codalatos dologh: ez ifv olminth mind fel napik: az kepnek
palaſtan ſige: mig nem hyre lôn benne az kyralnak: ky v̄tet onne-
tan le uetete: es tytkon hozya hyuata: es monda neky Miert
hoǵ imar keććôr ſegitôt megh tegôdet az zent anna: en lataſ-
ſomra: azert en tegôdet naǵ tyztôſſegre feel uezlek: es ez
vilaǵy kazdagſagal megh kazdagitlak: ky az kyraltul naǵ kenćôt
ueuen: hazaiaba tere: es adoſinak megh fyzete: es eſmet az kyral-
hoz tere : ‖ kyt oztan az kyral maganak fô tanaćuľ vôn: kynek 57
inteſſebôl az kyral orzagabanualo eǵhazakat: zenth anna azzon-
nak kepeiuel: megh ekôſite: es hoǵ az v̄ innepet eztendônked aie-
tatoſſagal illene: ez zenth annanak keǵek megh mondot zolgaya:
zenth annanak zolgalattyaba mind halalik megh marada Halalanak
ideien keǵek: Azzonunk maria naǵ fenôſſegben neky ielônek: es
monda neky Zerethô battyam: ammynt latom erôttul megh foǵat-
koztal: kynek az ifv monda: ennekôm hugom ninćen: azert miert
mondal batadnak Kynek monda azonunk: Nam zenth annat anaiul
ualaztottad magadnak: en keǵek v̄ neky leana vaǵok: te azert enne-
kôm batyam uaǵ: az en edôs fyam ihs kegek nekôd onokad: ezôket
haluan megh ôruônde raitha: es naǵ ôrômel imezt kezde mondania:
O maria ergalmaſſagnak: es malaztnak annya: fogaǵ engôm az
the otalmad ala O dyćôſſegôs zenth anna azzon: mind harmad ma-
gadal ez oraban ſegić megh engômeth Kynek monda zent anna:
zeretô fyam ne fely ſemyt: mert iſtentul malaztot ńertel ez uila-
gon: es uitetôl az bodogſagra: mert valakyk engômet alkolmas dice
rettel tyztôlnek: ez‖ôket en io zerenceſſe tezôm lelkôkben: es orza- 58
goltatom az bodogſagban Ime az en zeretô onokam menorzagnak
kapuiat nekôd megh nittya: ôrdôgôt ellenôd megh nomoritotta: es
poklot be rekeztôtte: ezôket haluan az kor monda: Az te kezeidbe
aianlom vram az en lelkômet: ezôket megh monduan: lelket bo-

dogſaguſſul urnak megh ada: kyt vrunk az ṽͤ zent annyaual: es az ṽͤ naǵ annyaual: az őrők bodogſagra vőn: Mel bodogſagot agon nekőnk attya: fyv: zenth lelők iſten: amen: bathor: vǵ leǵőn:

Iduőzleǵ maria malaztal lelſ'es ur uagon teueled az the malaztod leǵőn en uelem the uaǵ aldot azzonoknak kőzőtte es aldot az te annyad zenth anna azon kytul fogantatek az the zenth es iſtenős teſtőd kytul zilettetek en vram ihs criſtus amen.

Ez imadſagot ualaky haromzor zenth annanak kepe előt megh oluaſſa tyz ezőr halalos bineinek es hwz ezőr bocyanando byneinek kennyat ottya megh vele alexander papa engette 6 finis 1.5.26.

eǵ aue mariat ker aky irtha ||

Kezdetik az edős zyz marianak neuebe ualo diaky 59 bőtőkről eǵ kyſded predikacio: kyſded de igőn zeep

uǵ monda zenth lukać euangeliſta: euangeliomy kőnuenek elſő rezeben Azzonunkrol: Az zyznek neue maria: ez zenth lukaćnak mondaſſa melle Iſtenbe tyztőlletős hugaim: akarom hoǵ tuǵatok: mert Azzonunknak neue őt diaky bőttőketh ualnak: kykőn peldaztatnak: őt draǵa kőueknek tullaidonſaǵy

Elſő bőttő azzonunknak neuebe az M: kyn peldaztatik az nőmős: es dragalatos margaretha neuő kő: ez kőnek kegek imelleten tullaidonſaga uaǵon: hoǵ az meel embőr őtet nala uiffely: felelmes helőn v̊tet batorſagoſſa tezy Ezőnkeppen azzonunk zyz maria: az v̊ zolgainak: es zolgalo leaninak zyuőketh mindőn gonoz felelőmbe megh batorittya: erről enőkly annya zent eǵhaz Az the otalmad ala folamunk O edős maria: az my kőnőrgeſunket zykſegunkbe megh || ne utaliad: de mindőn ueződelőmtől: es gonoz felelőmtől: 60 otaľmaaz megh minket: dićőſegős zyz: es mindőnkoron aldot

Maſſod bőttő meǵes azzonunknak neuebe az A: kyn peldaztatik az nőmős es dragalatos adamas neuő kő: ez kőnek es imelieten tullaidonſaǵa vaǵon: hoǵ az meel embőr v̊tet nala uiffely: őzue haborodot embőrőkkőzőt: kynnen bekeſegőt zőrőzhet Ez kőnek ereiet: es tullaidonſagat azzonunk maria es uallya: mert ő iſtenkőzőt es embőrők kőzőt: kyk őzue haborottanak uala: bekeſegőt zőrze: mert iſtennek haraǵa ſenky atal megh nem engezteltethetik embőry nemzethőz: hanem cak ő attala: meltan monda azert v̊ rola az bőć: eǵ kőnuenek neǵuen negedik rezeben Az haburuſagnak ideien megh engeztelő lőn

Harmad bőttő az edős marianak neuebe az R: kin peldaztatik: az nőmős es dragalatos rubinus neuő kő: ez kőnek es imelleten

61 tullaidonſaga uagon: hoǵ ő igőn || fenős: es ſetetſegőket uelagoſ-
ſagra ualtoztat: ez kőnek es iozagat es tullaidonſagat uallia azzo-
nunk: mert ő az zyz: kynek zenth elete el uilagoſita mind menet:
es mind fődet]: mint zent eǵhaz enőkli

Neged bőtő az Criſtusnak edős ańanak neuebe: az I kyn pel-
daztatik az nőmős es dragalatos iaſpis neuőkő: ez kőnekes imelle-
ten tullaidonſaga uaǵon: hoǵ az meel embőr őtet naľa uiſſely: az
ellenſegők kőzőt vͤtet] batorſagoſſa tezy: ezőnkeppen azzonunk
maria es: az vͤ hyueyt: őrdőgők ellen megh batorittya: mert vͤ ret-
tenetős őrdőgőknel: my*n*t az iol megh zőrzőt ſeregőknek orozattya
az ellenſegőknel:

Ötőd es vtoſſo bőttő az iſtennek annianak neuebe az A ezőn
kegek peldaztatik az allektorius neuő nőmős es dragalatos kő: ez
kőnek es elleten tullaidonſaga uaǵon: hoǵ vͤ az vͤttet uiſſelőket:
naǵ tyztőſſegre emeli fel: ez kőnekes ereet es tullaidonſagat ualya
azzonunk: mert vͤ az ő aietatoſit Iőuendőbe: az meney tyztőſſegre
62 emeli || feeľ: ime azert Criſtuſnak iegőſſy: megh teccyk: mert ez őt
nőmős kőueknek tulaidonſagit: uallya azzonunk edős zyz maria
Ha kegiglen ez őt kőueknek elſő bőtőit eǵmaſtul el zedittők: es
őzue rakyatok: maria lezőn benne: hoǵ kegik azzonunk az ő hyueyt
zykſegőkben eľ nem hagia: de megh ſegity: imez peldabol megh
teccik

«zeep pelda» Eǵ neminemő uaraſba ualanak keet monoſ-
torok: az egikben lakoznak uala baratok: Az maſikba zyzek: mind
keetten keǵek zent bernat zőrzeteből ualok ualanak Az baratoknak
monoſtorokbaualo ſegőſtieſnek: neue uala ieronimus Az zyzeknek
monoſtorokba ualo cuſtoſnak keǵek: neue uala borbala: ezők
mind keetten az edős zyz marianak naǵ aietatoſy ualanak: es
ketten eǵmaſth iſtenbe igőn zeretik uala: es eǵmaſſal ritkan bezel-
nek uala: de maǵa az bezednek ideien: egik maſiknak lataſra
[magat] zynet nem agyauala: egik maſſikat keǵek az vͤ tyzte-
ben amminere tehetyuala: ſegetyuala: mert az frater Ieroni-
63 mus: az zyznek gakorta || zeep imadſagokat iruala: es zentőknek
eletet: neha kegiglen zőuendőkőket cinaluala neky: es egebbeles
amy az vͤ tyztet illetyuala ſegittyuala Az zyz es keǵek: ez frater
ieronimuſnak gakorta zeep kezkenőket cinaluala: es neha zeep
kooporalokat: es vͤes az frater ieronimuſth az vͤ tyztyben: ammynere
tehetyuala igőn ſegittiuala: es ekkeppen eǵmaſhoz az iſteny zere-

tetben naprol napra neuekődnek uala Az frater ieronimus kegek: cellaiaban azzonunk marianak keepet: igőn zeepőn feel irattauala: es ȯrdőgnek keepet azzonunknak labay alla: nag ruth abrazatban eztes megh irattauala Et ez keep elȯt ez frater ieronimos azzonunknak gakorta imadkozik uala Megh iregle kegek ezt pokolbely ȯrdőgh: es ime eg etzaka: mikoron az keep elȯt imadkoznek: az abrazatban kyben cellaiba feel irattauala: neky ielőnek: es v̊tet megh fenithe: hog ha el nem tȯrȯltetne azzonunknak labay alol: tehat v̊ raitha iőuendőbe bozuth allana: de Az frater Ieronimos aua ſemyt ſem gondola: || Nem ſok idő el muluan: Ime eg **64**
etzaka ueterńenek elȯtte: pokolbely ȯrdȯgh: az borbala zyznek abrazattyat felueue: es ez frater ieronimuſnak cellaiara mene: es kezde az cellanak aitaian be cergetnie Mikoron ezt megh hallottauona az frater ieronimus: agabol ottan fel zőkek: es miert hog nem tugiauala ky uona: az cellanak aitat ottan feel nita Am az kegek onnetan kyuől az cellaba magat gorſon be uete es ez frater ieronimoſnak elȯte: az borbala zyznek abrazattyaba megh allapek Monda kegek neky: en lelkőmnek uigaztaloia: ſok idȯtȯl fogua geriedőztem en az te hozadualo zeretetbe: es mind eddegh el uiſſeltem: de imar maſtan az nag zeretetnek miatta megh gőzettetueń: iȯttem tehozad: hog az te ielőnuotodbol uigaztaltaſſek az en lelkőm: eztes mondom the nekőd: hog en hozadualo byztomba: az en eghazamnak ſegőſtieebe ualo aran es eziſth edenȯket: mind ȯzue tȯrtem: es im ede hozad hoztam: kerlek azert tegȯdeth: hog tees az the eghazadnak ſegőſtyeiebe ualo aran: es eziſth kel||hőket **65**
es kȯrȯztȯket: tȯry mind ȯzue: es uelȯk egetȯmbe menȯnk ky ez monoſtorbol: es fuſſunk eſmeretlen fȯdre: holot lakozhaſſunk mind halaligh: kedunkre nag gȯnȯrȯſegbe Ezȯket monduan pokolbeli ȯrdőgh: kyuől teſteben gerieztyuala: bezedeuel: belől kegek lelkeben gonoz keuanſagal Es ime ez Criſtuſnak uiteze: megh gȯzettetek: ugannera hog ſemyt nem tuda ellene zolnia Elbe mene azert nag hamarſagal az ſegőſtiebe: es az aran es eziſth kelhőketh: es kȯrȯztȯketh ȯzue tȯruen: eg zakba raka: es az cellaba menuen az ȯrdȯgel az monoſtorbol el ky zȯkek: Mikoron eg keueſſe az monoſtort el halattak uona: monda az ȯrdőg frater ieronimoſnak O yay ennekȯm en edȯs zeretȯm: meel igőn draga kencȯth felettem en el: az en monoſtoromba: ky utan ſok eztendeigh el elhettunk vona: kerlek azert tegȯdet: hog

iľľe eth : es uar megh : imbe tero̊k utana : es el hozuan menunk el
oztan utunkon : ezt monduan frater ieronimos ot le iľľe : es o̊rdo̊gh
66 frater ieronimosnak monoſtoraba el be tere Tehat ime az || mo-
noſtorba kezde naǵ kaiataſth tennie : es imezt kezde mondania Kel-
yeto̊k fel hamar : mit aluztok : mert az frater ieronimus eǵhaztok-
nak kenceth mind el lopa : es uele el zo̊kek : ha azert utanna leen-
do̊to̊k : v̊tet eth ez helo̊n megh talaliatok Haluan ezt az baratok :
raitha mind eľ Codalkozanak : es hamar folamanak frater ieroni-
muſnak cellaiaba : hat oth ninć : onnetan az eǵhaznak ſego̊ſtieebe :
es az kelho̊keth es ko̊ro̊zto̊ket oth nem talalak : kin igo̊n el iedenek :
ſietenek azert o̊ utanna : es az helo̊n a hol o̊rdo̊gh mondottauala :
v̊tet megh talalak : az monoſtornak iozagaual eǵeto̊mbe Kyt az ba-
ratok ottan megh foganak : es v̊tet eſmeth uizza uiuek Ezo̊n kegek
az frater ieronimos igo̊n Codalkozik uala : mert neky vǵ teccyk
uala : hoǵ miuel almadoznek Mikoron azert az monoſtorba be uit-
tek uona : ot v̊tet ero̊ſſen megh ko̊to̊zek : es eǵ to̊mlo̊cbe el be ue-
tek : labayth kalodaba uerek : es ekkeppen az to̊mlo̊cnek aytoyat
reya rekeztek : hoǵ oztan regel : megh latnak mi dologh uona ez
67 Mikoron azert frater ieronimos || az to̊mlo̊cbe az kalodaba megh
ko̊to̊zue ildo̊gelne : megh erthe hoǵ o̊rdo̊gy dologh uona : es magaba
teruen : kezde azzonunk mariahoz naǵ ſyraſſal ohaitania : es kaya-
tania es imekeppen kezde v̊ hozya fohazkodnia : O bino̊ſſo̊knek
naǵ remenſege O megh nomurultaknak otalma : emleko̊źel megh :
mert the uaǵ az ergalmaſſagnak annya : azert imad en ero̊t-
tem az te zenth ſyadad : iol lehet hoǵ nem uagok melto
az v̊ zenth ergalmaſſagara : de maga tego̊n en uelem az v̊
iouota zerenth Mikoron iǵ ſirankoznek frater ieronimus az
kalodaba : ezo̊n ko̊zbe pokolbely o̊rdo̊gh neky ielo̊nek : es kezde
v̊tet bozontania : es imezt mondania Nam mondam neko̊d : hoǵ
az the azzonodnak laba allol engo̊meth el to̊ro̊ltes : kyt te nem
teuen : im bozuth allottam imar raytad gonoz frater Ezt monduan
frater ieronimuſnak labayt az kalodabol ky ueue : es eǵeſſegben az
to̊mlo̊cbo̊ : ki bocyata : v̊ kegek Azzonunk marianak parancolattyara :
frater ieronimuſnak abrazattyaba az kalodaba be iľľe Amonnan fra-
68 ter ieronimos : hamar az zent || eǵhazba eľ be mene : es az v̊ helen
holot zokot uala alnia ueternienek ideien : magat imadſagra ada :
es kezde ko̊nhullataſſal azonunknak naǵ halakat adnia Az baratok
kegek ko̊zo̊lo̊k ualaztottak uala eǵet : hoǵ ky az ueternie kor el Io̊-

uen : ṽket feel kötene : ez azert az ueternienek elötte eǵ keueſſe : az
eǵhazba menuen : frater ieronimuſt az zenth eǵhazba talala : mert
ṽes uariauala az oranak megh eſetit : hoǵ az baratokat az ueter-
niere feel ko̊tene : Latuan azert frater ieronimuſth : az zent eǵhazba :
kyt az to̊mlo̊cbe az kalodaba megh kötözue hagot uala : el Codal-
kozek raitha : es hamar az monoſtornak ſeyedelmeth feel ko̊te : es
ṽneky : megh monda : hoǵ frater ieronimus az to̊mlöcbo̊l ky zabadult
uona Tehat az feiedelm : eǵnihan fratorokkal az zent eǵhazba el be
mene : es frater ieronimuſt oth helen talala : uele kegek az feidelm
hoǵ o̊rdo̊gy callardſagh uona : es ueue az zento̊lt uizeth : es ṽtet
uele megh zento̊le Az frater ieronimos kegek : az zento̊lt uizet naǵ
allazatoſſagal ueue : Onnetan az feiedelm azon fratorokkal || ſyethe 69
az to̊mlo̊cbe : es ot es az kalodaba latta frater ieronimuſth lennie :
eztes megh zento̊le az feiedelm : es o̊rdo̊gh az zento̊lt uiznek ere-
yet el nem zeuedhetuen : mikeppen az fyſth el enezek ṽ elo̊lo̊k Lat-
uan ezth az feyedelm monda az fratoroknak : byzon mondom ty-
nektök attyamfyay : hoǵ ez etzaka o̊rdo̊gy calartſagh lo̊t mi raitunk
Ennek utanna az ueterniet megh monduan : Iutanak hota keluere :
es az feiedelm az fratorokat mind be göttete : es ez frater ieroni-
mus elo̊ue aluan : naǵ alazatoſſagal megh monda : minth o̊rdo̊gtul
megh calattatot uoth : es minth az ergalmaſſagnak annyatul megh
otalmaztatek : ezt haluan az fratorok : dycerek az bodogh zyz ma-
riath : ky az ṽ benne byzokath el neem hagy Ennekutanna az ſego̊ſ-
tyebe el be menenek : es az zenth eǵhaznak edenith : kyket frater
ieronimus el to̊rdelthuala : mynd eǵezen talalak Ime azert iſtenbe
tyzto̊lleto̊s hugaim : ez peldabol megh teccik mel igön Io : az edo̊s ||
marianak zolgalnia : ky zille az edo̊s criſtuſth ky attyaual es zenth 70
lelo̊kkel eǵ byzon iſten Amen

Kezdetik az bodogh zenth eleknek elethe: kyt nektők peldaiul vetők zyzek

Az bodogh zent elek : zyllettetetek romabely nőmős zillektuſ Attyanak neue uala euſemianus : Annianak kegek neue uala Aglaes : ez eufemianus az romay cazarnak uduraba elſő uala : Ky olygőn nağ uruala : hoğ mindőn nap harom ezőr uitezők alnak uaſa neky uduart : kyk naponked aranas barſonnal őtőztetnek uala : es parthaőuekkel őuedőztetnek uala Vala keğek ez eufemianus mondhatatlan igőn ergalmas embőr : es naponkeed az ỽ hazaban : az zegenőknek : aruaknak : őzuegőknek : es zarandokoknak harom aztalok zőrőztetnek uala : kyknek ez eufemianus nağ zeretettel eleőkben zolgaluala Annakutanna : azokath hazatul el bocyatuan : őes kyllenced ora koron : zőrzetős iamborokkal : es eğhazy embőrőkkel : iſtennek felelmebe eleſegőt uezőnuala Az ő iegőſſe kegek ag-
71 laes : az es haſſonlatos nőmős || Iozagal fenlik uala De mağa ỽ nekyk magzattyok nem uaſa : vegre az ſok iambornak kőnőrgeſſőkre ỽket iſten mağzattal zerette : kyt eleknek neuezennek Mikoron azert ez nőmős magzat zillettetetőtuona : feel fogadak ez nőmős iamborok : hoğ telles eletőkbe őrők tyztaſſagoth tartananak Az ğermők kegek neueköduen : adak ỽtet diaky tudomanra : ky az pogan bőćeknek kőnuőket : ryuid időn mind el tanula. Az hőſkorſagra azert Iotuan : attya az cazarnak uduarabol ỽneky iegőſth iegze Az menekőzőnek napya es mikoron előue Iőt uona : ez bodogh zenth elek iegőſſeuel agiaſhazokba el be menne : ol minth el nugouaſra Tehat ez zenth iffiv : kezde iegőſſeth az iſtennek felelmere intenie : es kezde ỽellőtte az zenth zyzeſſegnek nőmős iozagat predikalnia Ennekutanna viabol aran ieğ gőrőieth ky ueue : es parthaőuenek farkuaſſat el mecce : es iegőſſenek ada : es monda neky Ueğed ezőketh en zerető iegőſſőm : es tarcy megh migh iſten akaria : es legőn iſten teueled

es enuelem : Iegőſſetől azert el bucuzuan : vőn attianak || kenceből 72
annet : mynet eſmere zikſegőſnek lenny : es ekkeppen etzaka attya-
nak udurabol el ky mene Et titkon eǵ haioba el be mene : es az
tengőrőn laodiciaba mene : ennenes felkele : es ſyrianak ez tartoman-
nak eǵ uaraſſaba : kynek ediſſa uala neue : el be mene : ez uaraſba-
ualo zenth eǵhazba : vrunk Criſtoſnak kepe embőry keznel kyl irat-
tattatot : gocyon tartatik uala Mikoron azert az uaraſba iutot uona :
attyannak temerdők kencet : kyt hazol uit uala : mind az zegenők-
nek oztogatta : es draga ruhaiat rola le hanyuan : zyrben őtőzek :
es az tőb zegenőkkeel eǵetőmbe : az zenth eǵhaznak portikoſſaba
le ille : es az be menőktul : es az ky Iőuőktul : kezde iſtennek zere-
tetyert alamiſnat kudolnia Az alamiſnabol keǵek : ammynet eſmer
uala maganak zykſegnek lennie : azt maganak tartyauala : az fől-
lőtte ualoiat zeǵen tarſainak oztogattyauala Onnetan hazol keǵek :
hyre lőn benne eufemianuſnak : hoǵ fya elek el futot uona : es
raitha igőn || el keſſerődegh : es ime ez uilagnak mindőn orzagira : 73
es tartomanira zolgait kilde : hoǵ az ṽ zerető fyat zeretettel megh
kereſnek : es uizont romaba uinnek Megh hattauala kegek eufemi-
anus : az ṽ zolgainak : hoǵ uallamel uaraſba : auaǵ falukba ernenek :
tehath az zegenőknek alamiſnath oztogatnanak : hoǵ az edős
iſten az ṽ imadſagoknak miatta : meltoltatnek megh illőnteny
fyat holot uona Az zolgak kőzzől keǵek nikiek menenek az
ediſſa neuő uaraſba : holot zenth elek naǵ zegenſegbe lakozik
uala : es zenth elektől az zolgak megh eſmertetenek : de zent
elek ṽtőlők megh nem eſmertetek : es az tőb zegenőkkel eǵetőmbe :
az zolgak zenth eleknekes alamiſnat adanak Kyt az zenth elek
naǵ halaadaſſal ueuen : imezt monǵauala : halakat adok tenekőd
en edős iſtenőm : hoǵ en erdőmlőtem az en zolgaimtul [erdőmlőt-
tem] alamiſnat uenőm Ezőnkőzbe az zolgak mind megh terenek :
es eufemianuſnak megh mondak : hoǵ fyat : ſohol megh nem talal-
hat||tak uona Ez zenth eleknek annya keǵek fel őtőztete : ṽmagat 74
gaz ruhaba : es agaſhazanak egik zegeben : zakoth terithe le : az
fődre : es imezt monda : eth ez helőn ſyraſba es ohaitaſba megh ma-
radok : mignem az en zerető fyamat zőmeimel lattom Az zenth
eleknek iegőſſe azes : monda : napanak : ueled eǵetőmbe enes et ez
helőn [ueled] ſyraſba megh maradok : az ǵerlicenek mogia zerenth :
mignem ualamit hallok az en zerető iegőſſőmről Amonnetan ke-
gek zenth elek : tyzőnhet egez eztendek : az fölől megh mondot zenth

eǵhaznak portikoſſaba megh marada: Eǵ neminemö napon kegek:
Azzonunk marianak kepe: melet az zenth eǵhaznak naǵ otaran feel
faraktanak uala: az eǵhaznak kuſtoſanak megh zolala: es monda
neky: hozbe onnetan kyuo̊l az iſtennek embo̊ret: mert melto iſten-
nek orzagara: mert iſtennek lelke nugozyk v̊ raytha: es az v̊ imad-
ſaga mikeppen az to̊miennek fyſte: fel mego̊n iſtennek eleibe
75 Haluan ezt az cuſtos: nem erthetyuala kyro̊l mon||dana: monda
eſmet neky azzonunknak kepe: Amaz zeǵen az iſtennek embo̊re:
aky az portikuſba az zegeno̊k ko̊zo̊t legh utoſ iſ Tehat az cuſtus
legottan ky mene: es zenth eleko̊t kezo̊n fogua: az zent eǵhazba
naǵ tyzto̊ſſegel el be uiue: Ezben keǵek hyre lo̊n: mind az tarto-
manba lakozo embo̊ro̊knek: es ielo̊ſben az uaraſba lakozoknak: es
kezdek ez zenth eleko̊th minth iſtennek zentet tyzto̊lnie: zenth
elek keǵek akaruan az hyw dico̊ſſego̊t el tauoztatnia: tytkoon az
uaraſbol ky futha: es eſmet laodiciaba mene holot haiora iſſe:
hoǵ ſicilianak tarſomaba menne: de iſteny akaratbol: az tengo̊ro̊n
uez tamada es zenth eleknek haioiat: az uez romanak partiara
uete ky Latuan ezt zenth elek: kezde magaba gondolkodnia houa
menne: tehat monda magaba: el mego̊k attyamnak hazahoz: es
nala eſmeretlen megh maradok: es eǵebnek tero̊ megh ſem lezo̊k
Mikoron azert zent elek romanak egik piacćan elo̊ue indultuona:
latta: tehat attya az cazaroknak uduarokbol naǵ ſereǵel ky io̊do̊-
76 ǵel: mikoron zenth eleko̊t el halatta uona: kezde || zenth elek naǵ
torokkal utanna kaiatania: es imezt mondania Iſtennek zolgaia
eufemianus: engo̊met zeǵen zarandokot fogaǵ be az the hazadba:
es tarćel aztalodnak morſalekyaua: hoǵ az uriſtenes meltoltaſſon
ergalmaſſagot tenny: az the eǵetlen eǵ zarandok fyaddal Ezt hal-
uan attya: hatra tekenthe: es zo̊meibo̊l az ko̊n ottan ky indula: es
ez zeǵen zarandokot: hazaban be fogada fyanak zeretetiert: es
v̊neky tullaidon hazat ada: es tullaidon zolgat zo̊rze: ky neky
hyuen zolgalna: es kezde v̊tet aztalarol zerettettel tartania Ez bo-
dogh zenth elek kegek: attyanak hazanal: az zenth imadſagokba
ireſko̊dik uala: es az v̊ zent teſtet uiǵazaſſokkal es bo̊tto̊leſo̊kkel
go̊tryuala Az uduarnak ifyay kegek: v̊tet ſokkeppen cufolyak
uala: Mert nekyek v̊tet arcul uerik uala: Nekyek zakalat zagatťak
uala: es nekyek az moſdo uizet niakaba o̊ntikuala: de v̊ mind
ezo̊kket iſtenert naǵ bekeſeǵel el zenuedyuala: Attyanakes hazanal:
ez bodogh zenth elek: eſmeretlen tyzo̊n het eǵez eztendek megh

marada : uegre megh eſmere : hoǵ uriſten ky akarna ez uilagbol nenny Az zolgatul ky vͤneky zolgaluala : tentat es pap||iroſt kere : 77
es eletennek mindoͤn rendet megh ira : ennekutanna az papiroſth markaba be zoritha : es lelketh uriſtennek naǵ bodoghſagoſſul megh ada Az Ioͤuendő uaſſarnapra keǵek ; az papa innocencios az ket cazarokkal : tudniaminth archadioſſal : es honorioſſal : es mind az koͤſſegel : feel goͤlt uala az zenth petőrnek eǵhazaba : es ime az naǵ miſſenek uttanna : az zenth eǵhazba zozat loͤn az eǵbol monduan Ioͤietoͤk en hoźam : mind ty kyk munkalkottok : es megh nattok terheltetuen : es en megh elegitlek titőketh Haluan ezt : ottan mind fődre hullanak : es ime eſmeth az zozat maſſoccor monda : kereſſetők megh iſtennek emboͤret : hoǵ imagon romaert Mikoron azert kereſtekuona : es fohol megh nem talalhattakuona : harmacćor imez mondatek nekyk Az eufemiuſnak hazaba kereſſetők Tehat az papa az cazarokkal megh kerdek : hoǵ ky uona az vͤ hazaban : az iſtennek emboͤre : eufemianus keǵek kezde magat menteny ; hoǵ miuel nem tudna : felkele azert az papa az Cazarokkal : es mind az koͤſſeǵel : es eufemianuſnak hazahoz menenek : ezoͤnkőzbe az zenth eleknek zolgaloya : alla ura||anak elebe : es 78
monda neky Laſſad uram netalamtan az zeǵen embőr az iſtennek emboͤre : kyt the fyadnak zeretetiert uduarodba be fogattaluala : es engoͤmet vͤneky zolgaiul attaluala : ez embőr igoͤn bekeſſegoͤs uala : es naǵ imadſaguuala : Ezt haluan eufemianus : zenth eleknek cellaiaba el be mene : es vͤtet halua talala : es latta az vͤ arcyaiat fenleni : mikeppen anǵalnak arcyaiat : es akara az leuelet kezeboͤl ky uenny : de nem tehete Tehat hamar az cellabol ky fordula : es az papanak es az ćazaroknak ezt megh monda Azokes az cellaba ottan el be menenek : es vͤneky ekkeppen zolanak Iſtennek emboͤre : iollehet hoǵ binoͤſſők legoͤnk : de maga ez orzagnak birodalmath ualľok : es az lelky paſtorſagnak tyztet : kerunk azert tegoͤdet : hoǵ engeǵed minekunk ez leueleth : hoǵ laſſok es erćoͤk miuagon benne Ezth monduan az papa : iarula es az leuelhoͤz ńula : es az leuelet zent elek neky enǵede Tehat ime az papa : az leuelet mind az ſokſagh eloͤt es attya eloͤt el oluaſtata : haluan keǵek eufemianus : hoǵ az vͤ fya uona : legottan el keſſeroͤdek : es az naǵ keſſeroͤſſegnek miatta ottan foͤdre le eſſek Ennekutanna eǵ keues eroͤt ueuen : az zolgak az foͤdroͤl fel emelek : es eufemianos kezde ruha||iath zagat- 79
nia : ven zakalat es haiat tepnie : vͤnnoͤn magat oͤkoͤllel arcul

vernie : es zenth fyanak teſtere le buruluan : elſeten ſyraſth tennie
O yay ennekôm en zerető fyam : mi oka'ert haborital el igôn megh
engômet : es enne ſok eztendôtul fogua neueled keſſerôſſegômeth :
yay ennekôm niaualaſnak : mert im latlak tegôdet : en uenſegôm-
nek eſtapiat : enelôttem az nozolaba fekôdnôd : es ennekôm nem
zolhatnod O yay ennekôm : minemő uigaztalaſth uehetôk imar
ezutan Ezônkôzbe hyre lôn benne anńanak es : es ime az mikep-
pen az tenező orozlan : megh zagatuan az halot : es ſyet az vͤ kôl-
keihôz : ezônkeppen zenth eleknek anńa : ruhay megh zaggatuan :
haiat meg bocyatuan : kezeit feyere fel kućoluan : es zômeit men-
orzagra feel emeluen kezde az zenth teſthôz ſietnie De mikoron az
ſokſagtul hoźa nem iothatna : kezde naǵ kaiataſſal imezt mondania
Agiatok utat ennekôm romay fyrſyak : hoǵ lathaſſam az en zerető
fyamat : es azt : ky emlôtte az en emleimeth Ezônkôzbe naǵ erôue
80 Iutha az zent teſthôz : es legottan eſſek rea : es naǵ ſyraſſal || imezt
kezde mondania O yay ennekôm en zerető fyam : en zômeimnek
uillagoſſaga : lelkômnek wygaztaloia : mehemnek edôs gômôće : es
telles eletômnek eǵetlen eǵ remenſege : miert celekôdel el kegôt-
lenôl miuelônk : latoduala attyadat es engômet : niaualaſth : na-
ponked ſyrankoznunk : es nem ielônted magadat minekunk megh :
ezôket monduan : ottan ottan el teryeztyuala magat az zent teſ-
tôn : es neha arcyaiat apolyauala : ne ayakyt : neha zômeit : es neha
homlokath : zenth eleknek arcyaya kegek : fenlik uala mint az napa :
Neha kegek anńa terityuala magat az kôſſegre : es naǵ ſiraſſal imezt
monǵauala O mind ty kyk maſt ielôn uattok : ſyriatok enuelem :
ezen zerető fyam tyzônhet eǵez eztendek eſmeretlen lakozot az
en hazamnal : az vͤ zolgay ſok buzuſagot teznekuala raita : es
mind bekeſſegel el zenuedy uala : Iay azert ennekôm en edôs fyam
eſek : ezôket monduan : az angeli arćat kezeiuel megh illetyuala
Azonba hyre lôn benne iegôſſenek es : ky magat ǵaz ruhaban feel
ôtôztete : es naǵ ſiraſſal vͤes folamek edôs iegôſſehôz : kinek zenth
teſtere eſuen imezt kezde mondania O yay en nekôm : en zerető ||
81 iegôſſôm : mert ez may nap ôzueǵe marattam : ma tôrettetôt el az
en tykôrôm : es imar nyncen kyre feel emelnôm az en zômeimeth :
ma kezdetôt el az en ſyraſſom : kynek ſoha ueǵe nem lezôn Az
kôſſegh azert ezôket haluan es latuan : hozaiok kepôſt naǵ ſyraſth
teznek uala : Latuan ezt az papa es az cazarok : az zenth teſtôt
tyztôletôs ńozolaba helhôztetek : es eufemianuſnak uduarabol : ro-

manak pyaccara ky emeltetek : es feel kayattatak : hoǵ az iſtennek
embőre megh talaltatot uona : kyt egez romaſagh keres uala : tehat
az nep az zenth teſtnek lataſara feel todula : valamel kor ez zenth
teſtőt illetyuala : ottan egeſſegőt uezőn uala. az vakok lataſt : az
ſantak iaraſth : es az ődőngőſſők megh zabadullaſth ueznek uala :
Az papa kegek az cazarokkal ez naǵ coddat latuan : v̈nnőn magok
kezdek vallokon az ńozolaba ez zent teſtőt uinnie : hoǵ v̈kes az
zenth teſtől megh zentőltetnenek : tehat az papa az cazarokkal pa-
rancolanak : hoǵ az vccakra kencőt hintenenek : hoǵ az kőſſegh arra
eſuen : az zenth teſtőt kineben uihetnek : de az nep az kencőt
hatra uetuen : Ionkab ſyet uala az zenth teſtnek lataſara es illete-
ſere : Nem uihetek azert touab : zenth || elekőt naǵ faratſagal be ui- 82
uek zent bonifaciuſnak eghazaba : es oth ez teſtel egetőmhe : heted
napigh iſtennek diceretiben megh maradanak : es ez zenth eleknek
aranbol : es eziſből : es draga kőuekből Nőmős koporſot alkotanak :
kyben zenth eleknek teſteth naǵ tyztőſſegel be alkotak Az kopor-
ſobol kegek : mind eddegh nőmős illath zarmazik ky : ky mulek
azert ez bodogh zenth elek ez uilagbol : es vrban el ńugouek : urunk-
nak ziletefenek utanna : mikoron irnanak ezőr haromzaz kyllenc-
uen ńoc eztendőben : Az mi urunk Criſtuſnak dyceretyre : ky at-
tyaual : es zenth lelőkkel el : es orzagol mind őrőke amen ||

83 Vrnak neuebe kezdetik az zenth barlaamnak elethe

kerőm azert en ky ezt irtam mind azokat kyk ez kőnuecket oluaſandok hoǵ zeretetteſ oluaſak mert igőn zep

Az zenth barlaam: kynek eletet az tyztöllettős damaſcenus Ianos doctor: zerettettel őzue' zedőgette: es megh irtha: az zenth ioſafath kyralth: iſteny malazth v̄ benne cellekkőduen: az poganſagnak allapatťarol: az kőrőztien hytre terithe imélletten kepen: Mikoron kőzőnſegős india: kőrőztien baratokkaſ tellies uona: fel tamada eǵ neminemő hattalmas kyral: kynek neueuaſa auennir:
84 ky az kőrőztienőketh: ielőſben || az baratokath: igőn haborgattyauala Tőrtenek kegiglen: hoǵ az kyralnak eǵ neminemő barattya: ky az v̄ uduaraba elſőuala: iſteny malaztbol az kyrali palotat eſ haǵa: es baratta lőn Melleth mikoron az kyraſ megh hallotuona: az naǵ haragnak miatta dihőſkődny kezde: es v̄teth az puztanak belſőibe zorgalmatosſagal megh kereſtete: Mikoron megh talaltak uona nehezen: eleben uitete: latuan kegiglen aſaualo ruhauaſ feeſ őtőzteth: ky annakelőte zokotuala draǵa ruhakba iarnia: es az ſok bőitőknek miatta megh heruatnak leny: ky annak előte ſok kencőkkel: es draga etkekkel zokotuala elnie Monda neky O balga-
85 tagh es eſuezőt elmeyő: mi||okaiert ualtoztattad az tyztőſſegőt zydalmaſſagra: es te magad ǵermőkőknek iatekuſ zőrzőted: kynek az monda: Ha ennek okat keuanod entulem meghertenőd: az te ellenſegidet tauol tőled eſ tauoztaſſad Az kyral kegegh megh kerduen: hoǵ kyk uonanak az v̄ ellenſegy Monda amaz: Az haragh es az keuanſagh: mert ezők bantiak megh: hogh az bizonſagh megh ne eſmerttetheſſegh: ielőn legenek keǵek az mondaſoknak hallaſſara: az bőceſſegh: es az igaſſagh: kynek monda az kyraſ Legőn

uǵ amynt mondad : Tehat az monda Az balgatagok : azokat mel-
lek uannak megh utalliak : olminth nem uonanak : Azokat kegig-
len mellek nincek : iǵekőznek hozyaiok ölelnie : ualaky azerth
m||egh nem koſtolanǵa azoknak edőſſegit : mellek uannak : nem ta- 86
nulhattia megh azoknak byzonſagit : melſek nincek Ennekutana :
ſokat zoſa az kyralnak elöte : urunknak embőrre leteleről : es az
hitről : Tehat monda neky az kyral : ha tenekőd elezteb feel nem
fogattamuona : hoǵ az haragut eſ tauoztatnam : az te teſtődet in-
gen maid tyzre uettetnem : keelſel azert hamar : es fuſel az en
zőmeimnek előle : hoǵ tegőd touaba ne laſſalak : es gonozul el ne'
uezeſſelek Az iſtenek embőre kegiglen : nagh zomuruſagaſ mene'
eſ az kyralnak előle : ezert hoǵ martiromſagot nem zenuedhete
Ezőnkőzbe mikoron az kyralnak magzatya nem uona : zillettette-
tek ṽneky eǵ igőn zeep firfiw maǵzat : kyt ioſafat||nak neueztete 87
Özue guituen keǵek az kyraſ őrőmeben : naǵ ſok nepet : hoǵ az zi-
letőt ǵermőkert : az iſtenőknek aldoznanak : ötueu eǵbe nező bőce-
ketes hiuata hozya : hoǵ minth lene Iőuendőbe az ṽ maǵzatianak
dolǵa : zeretettel megh tudakoznak : es ṽneky megh ielőntenek So-
kan azert kőzőlők mondak az ǵermőkőt iőuendőben naǵnak lenny :
hatalmaſſagban : es kazdaǵſagban : de eǵk ky az tőbinel bőćeb
uala : az kyralnak imezt felele Ez ǵermők ky tenekőd zillettetetőt
O kyraſ : nem leźőn az te orzagodba kyraſ : de ez te orzagodnaſ
haſſonhatatlan iobba : mert az kőrőztien hitnek : melſet te habor-
gac : ez ǵermők iővendőbe tyztőllőie lezőn : ezt kegiglen ez bőć ṽ
magatul nem monda : hanem iſteny ihles||ből Haluan keǵek ezt az 88
kyraſ : igőn megh retteńe raitha : az uaraſban maganak eǵ igőn
zeep palotat rakattata : es az ǵermőkőt az palotaba be helhőztete :
zőrze keǵek ṽ melſe nőmős ifyakkat zolgalatra : es parancola ṽne-
kyk : hoǵ az ǵermők előth ſe korſagot : ſe uenſegőt : ſe halalt : ſe
kegiglen zeǵenſegőth ne emlőtenenek : ſe eǵebet ualamit : ky ṽneky
ualamy zomoruſagoth hozhatna : de mindőnőket gőnőruſegőſſőket
mondananak : ṽ előtte : hoǵ az ṽ elmeie gőnőrőſegőkben foglaltat-
uan : ſemyt az iőuendőkről ne gondolhatna Ez yfyak kőzől kegeg-
len haa ualamelliknek tőrtenikuala megh korulnia : az kyral azt
onnetan ottan ky uitetyuaſa : es mas ifyat allatuala helebe Paran-
cola touaba az kyral : hoǵ ez ǵe||rmőknek előtte : ualamy emlekő- 89
zetőt urunk Criſtofrol ne tennenek Azon időben az kyralnak udua-
raba uaſa eǵ uitez : ky titkon kőrőztien uala : ez az kyralnak naǵ

zeretetibe uala: es az ṽ uduaraba elſőuala: ez eǵ időben mikoron
az kyrallyal uadaznia mentuona: talalla eǵ zeǵen embőrt az főd̄őn
fekuuen: ky az ṽ lababa beſtietul megh ſertettetőt uala: ky kezde
az uitezt kernie: hoǵ ṽtet feluetetne: hazahoz uitetne: es gonǵat
uiſſelne: es netalamtan ṽneky időiartaba valamibe haznalhatna
Kynek monda az uitez: en tegődet őrőmeſt fel uetetlek: de mibe
haznalhatnal ennekőm: nem gondolhatom: az zeǵen embőr kegik
monda En bezednek uruoſa uagok: ha ualaky azerth: bezedel
90 megh bantatta||tik alkolmas uruoſſagot tudok ṽ neky adnom Az
uitez kegiglen az zegennek mondaſſat ſemynek alitha: de maǵa
iſtenert ṽtet feel uetete: hazahoz uitete: es ṽneky zeretettel gonǵat
uiſſele Neminemő uduar hazugy kegiglen: latuan ez uitezt: az ky-
ralnak eſ naǵ zeretetibe: megh iriglek: es ṽtet az kyralnal be uad-
lak: hoǵ nem cak kőrőztienuona: de megh az orzagnak byrodal-
mates maganak akarna tytkon foglalnia: ha kegiglen kyral ennek
uegere akarz menőd: titkon uǵmond ṽtet hyad te hoźad: es mon-
ǵad ṽelőtte ez ielőnualo eletőt hamar eſ uegezendőnek: es ez te
orzagodnak dicőſſeǵeth hamar eſ hadnod: es az baratoknak ruha-
iokat es eletőketh fel uenőd: kyket edegh tudatlan haborgattal: es
megh latod myt felel tenekőd Mellet mikoron mind megh tőtuona:
91 az uitez || az aruloknak rauaſſagokat neem tuduan: az kyralnak io
zandokat kőnueket hullatuan dicere: es ez uillagnak hyuſagat em-
lekőzetre hozuan: inte az kyralt az io zandokoth hamar megh te-
kellenie Mellet az kyraſ haluan igaznak hyue az aruloknak mon-
daſokat: es nagh haragra feel gerieduen: az uiteznek demaga
ſemit nem feſeſe Az vitez kegek: ezeben ueuen hoǵ az kyral az
ṽ bezedet nehezen uőtteuona: Naǵon megh iede: es iǵe mene eſ
az kyralnak előle: es folamek az bezednek uruoſahoz: es minth
az kyralial iartuona: ṽneky megh ielőnte Tehat monda neky az
bezedőknek uruoſa: tugiad azt uitez: hoǵ az kyraſ te hoziad ketől-
kődigh: hoǵ ezert mondottad legőn: hoǵ orzagat magadnak aka-
92 rod foglalnod Kelfel azerth hamar: es az the haiadat niresd||el
draga ruhaidat haǹad le rolad: es őtőzel fel zyr ruhaban: es igőn
reǵel menelbe az kyralnak eleiben: mikoron kegiglen megh ker-
dendi az kyral: mith peldaz az te őtőzetőd: imezt felelied ṽneky
Ime kyraſ kezuagok tegődet kőuetnőm: nohat azert az uth az kyn
akarz iarnod igőn nehez legőn: demaǵa ennekőm teueled lenőm:
kynő lezőn Mikeppen azerth az gőnőrőſegőkben tarſul uallottal

engo̊m : az nehez eletbenes tarſod akarok leno̊m Melleth mikoron
az uitez megh tőtuona Az kyral el codalkozek raita : es az hamis
uadolokat alkolmas kenok ala uethe : es ez uitezt nag̍ob tiztőſſegre
ueue Az kyralnak fia keg̍ek : az palotaba feel neueltetuen : az hős
korſagnak alapatiara iutha : es mindo̊n bo̊ceſſegben megh tanitat-
tek : Kezde kegek codalnia : miokaiert rekeztőtteuona be az palo-
taba || az v̊ attya Tehat egiketh zolgay kőzől kyuel az tőbinel 93
ionkab n̍aiaſkodik uala : titkon hozia hiua : es ez dologrol v̊tet
megh kerde : es mong̍auala v̊magat Nagh zomoruſagban leni : ezert
hog̍ v̊neky zabad nem uona az palotabul ky meny : ug̍hog̍ ſem az
etők : ſem az ital : v̊neky izes nem uona Mellet mikoron az attya az
kyral megh hallot uona : bankodek raita : es ime hamar az uaraſ-
nak uc̍ait no̊mo̊ſem el ekőſitete : es mindo̊n uc̍akra killo̊mbkillo̊mb
tanc̍okath zőrőztete : es az kinnen tartot io louakat az uc̍akra ky
uitete : paranc̍ola kegiglen : hog̍ ſemy oly hog̍ ky v̊neky ualami-
nemő zomoruſagot tehetne : auag̍ adhatna : eleben ne bociattatnek :
es ekkeppeen ez kyralnak fya ioſafat : az palotabol ky bocyattat-
uan : Nag̍ pompaſag̍al az uaraſnak ucyaian előue indula Tehat ime
tortenet||zerenth : eg̍ poklos : es eg̍ uak v̊neky elebe iarulanak Kyket 94
mikoron ioſafat latot uona : codalkozek raitok : es megh kerde kyk
uonanak : es mi dolgok uona Az zolgak keg̍ek mondanak : ezőkes
embőrők mikeppen mi : es az niauaſak kyk v̊ raithok uannak : az
korſagok kyk zoktanak embőrőkőn tőrtennie Monda eſmeth ioſa-
fat : mindo̊n embőrőkre zalhatnak e ? ez korſagok : auag̍ cak ne-
kiekre Mikoron azok tagadnak : ioſafath nag̍ zomurukezde lenny :
ez dolog̍nak lataſſabol : es ekkeppen az palotaba eſmet el be tere
Mas nap eſmeth az uaraſnak uc̍aian elo̊ue induſa : es ime iaruſa
v̊ elebe : eg̍ uen : ky az v̊ hataban megh horgatuala : arciaiaban
megh ſőmőrkőző̊t uala : labaiban megh ſantultuala : es n̍eluebe
megh pőlpőltuala : ezt latuan ioſafat : el codalkozek raitha : es ez
codanak akara ueg̍ere menny Mikoron megh ertőt||teuona : hog̍ 95
az ſok eztendőknek utanna : ez alapatra kellene embőrnek iutnia :
Monda mi lezőn aztan ennek ueg̍e Mondanak az zolgak : az halal
Monda eſmeth ioſafat : az halal cak nekieketh illete ? auag̍ mindő-
nőket : mikoron megh ertőtteuona hog̍ mindőnőknek : megh kel-
lene halniok Monda eſmeth : han eztendőkbe zal az uenſegh em-
bőrőkre Mondanak az zolgaak : noc̍uan auag̍ kyllenc̍uen auag̍ zaz
eztendőkbe : es ug̍ kőuetkőzik oztan az halal : ezőketh azert az

yfiv igo̊n ezebe zeduen: es gakorta rola megh emleko̊zuen: naǵ
zomuruſagban uala uettetuen: de maǵa attyanak elo̊tte: io ked-
ueth mutatuala Lakkozik uala kegiglen: az ido̊ben ſennaarnak
puztaiaba eǵ barath: ky az v̊ eletebe tekelleto̊s uala: [eleteben ze]
96 hireben zenth: || uala: kynek neueuala barlaam: ez lelo̊kben megh
eſmere az kyral fyanak ekkeppen ualo celleko̊deteth: es eǵ kereſ-
ko̊do̊ embo̊rnek ruhaiat hamar re'a ueue: es az uaraſba el be
mene Megh talaluan kegek az kyral fianak oſmeſto̊reth: monda
neky En mikoron kereſko̊do̊ embo̊r legek: uallok eǵ el ado draga
ko̊uet: meſ ko̊ az uakoknak uilagot ad: az ſiketo̊knek hallaſt: az
nemaknak zolaſth: es az tudatlanoknak bo̊lceſſego̊th: uiǵ be azert
engo̊meth az kyralnak fyahoz: es ez draga ko̊ueth neky adom.
Kynek az oſmeſto̊r monda: Lattattatol te bo̊ch embo̊rnek leno̊d:
de az the bezedid bo̊lceſſego̊dho̊z neem hordnak: de maǵa miko-
ron en ualliam az ko̊ueknek eſmeretit: az ko̊ueth enneko̊m megh
97 mutaſſad: es ha az ko̊ueth olleta||nnak eſmerendo̊m lenny: ammi-
nemo̊nek mondod: az kyralnak fyatul naǵ tyzto̊ſſego̊keth ueez
Haluan ezt barlaam monda eſmet: Az en ko̊uemnek megh elſetten
ereiees uaǵon: hoǵ az ky eǵez zo̊mo̊keth nem ual: es az ky zyzeſ-
ſego̊th nem tart: mihelt ez ko̊ueth lattia: az ko̊ az v̊ ereieth ottan
eſ uezty: en kegiglen uruos meſto̊r nem leuen: latlak tego̊deth
eǵez zo̊mo̊keth nem uallanod Az kyralnak fyat kegiglen hallottam
zyznek lenny: es eǵez zo̊mo̊keth uallania Kynek monda az oſmeſ-
to̊r: ha iǵ uaǵon aminth mondod: az ko̊uet enneko̊m bator megh
ne mutaſſad: merth en eǵez zo̊mo̊keth ſem uallok: es telleſſeǵel
teſty bino̊kbe uaǵok Megh monduaan azerth ezo̊keth az oſmeſto̊r
98 az kyralnak fyanak: naǵ hamarſaǵal barlaamoth az kyral||fyanak
eleibe el be uiue Mikoron azerth beuiteto̊t uona: es az kyralnak fya
v̊tet naǵ tyzto̊ſſeǵel fogatta uona Monda barlaam: Kyral ezt igo̊n
iol teued: hoǵ engo̊meth ellen naǵ tizto̊ſſeǵel fogadal: es az en
kyuo̊l ielo̊no̊ kyſdedſego̊mel nem gondolal Merth ame eǵ ido̊ben:
eǵ hattalmas kyral aranas zekereben utan el induluan: mikoron
elo̊l talalt uona neminemo̊ zakadozot ruha'u embo̊ro̊ket: kyk ar-
cia'okba es megh heruattanak uala: Leǵottan zekerebo̊l ky zalla:
labokhoz eſſek: es v̊ket iǵ tizto̊lle Ennek utanna feel keluen: N'a-
kokra eſek v̊ket apolgatuan Az orzagbaanualo iobbagok keǵek:
kyk az kyrallial ualanak: az kyraltul ezt nehezen ueuek: merth
az kyrali meltoſagnak tyzto̊lletlenſego̊t to̊t uona: de maga az ky-

ralt || erroͤl nem merik uala vͤk megh ellenzenie : mondak az ky- **99**
ralnak attyafianak : ki az kyralt ez dologrol megh ellenze : es
megh fedde Az kyralnak keǵek imelľeten zokaſſauala : hoǵ miko-
ron tulle «ualaky» halalra iteltetik uala : az kyral az hoherth ahoz-
ualo trombitaual : annak aitoia elebe kyldiuaľa Az eſtue azert el iö-
uen : az vͤ attyafianak aitoia eloͤt az kyral az porozloua auaǵ hohe-
rel az trombitat feel futata Melleth az kyralnak attyafia mikoron
megh halloth uona : eľ iede raitha : eleteröl ketſegben eſuen : az
etzaka ſemit nem nukhatek : es teſtamontomot tőn : Reǵelre keluen
feel ötözek fekete ǵaz ruhaba : feleſſeǵenek es ǵermoͤkinek kezoͤketh
foguan : naǵ ſiraſſal az kyralnak palotaianak elebe mene Kyt az
kyral hozya be uitetuen monda neky O balgatagh : ha az the
attyadfianak hoheretul el igőn megh rettentel : || ky ellen ſemyt **100**
nem uetöttel : mierth ne kellőn ennekőm az en uramnak : az az
iſtennek porozloit neem felnőm : es rettögnőm : ky ellen igőn uet-
köztem : meľ porozlok az az anǵalok : az rettenetős vtoſſo kyrt-
nek zauaual : az itelő bironak rettenetős eľ Iőuetit ielőntik Ezőn
kőzben keǵegh az kiral cinaltata neǵ ladakath : es ketteit az la-
daknak kyuől arańal be borittata : es belől hot embőrőknek dohoſ-
ſagos tetemőkkel be tőttettete Az ketteit kegiglen zirrel kyuől be
uonattattata : es belől draǵa gőnǵel be tőtete Es az iobbaǵ ura-
kath : kyk panazoltanakuala rea attya fyanak : elöue hiuata : es ez
neǵ ladakat vͤ nekik eleiőkben tetete : es azok kőzzől melľek uona-
nak dragabak megh kerde Azok keǵek az aranaſſokat igőn dragak-
nak itelek : az zirrel be uontakat keues iutalmuknak mondak Pa-
ranco||la tehat az kiral : hoǵ az aranas laddak feel nittatnanak : **101**
es ime legottan el uiſſelhetetlen dohoſaǵ ite ky belőlők : kyknek
monda az kyral Ez ladak azokhoz haſonlatoſſok : kyk kiuől draga
ruhakkal ötöztetnek : belől kegek binöknek dohoſſagaual telleſſők
Ennek utanna az zirrel be uonth ladakates : feel nittata : es ime
legottan codalatos io illat ithe ky belőlők : Monda eſmet az kyral :
ez ladak az zeǵenőkhőz : haſſonlatoſſok : kyket en tyztőlek : kyk
kyuől iol leheth hoǵ allaualo ruhakkal ötözteſſenenk : de maǵa be-
lől mindőn lelky iozagoknak illattiaual [felnek] fennek : ty azert cak
az kylſőkre iǵeköztők : es az belſőketh iol megh nem gondoliatok
Vǵan ezőn keppen tees kyral : igőn iol tud : hoǵ engőmeth ky hit-
uan ötözetőt uallok : tyztőſſeǵel fogadal Tehat ime barlaam kezde
az kyral fy elöth : Naǵ edős predicaciotł tenny : ez uillagh||nak te- **102**

rőmteſſeroͦl : Az elſoͦ zilenknek eſ eſſeſoͦkroͦl : iſtennek fyanak megh
teſtoͦſoͦleſeroͦl : kenzenuedeſeroͦl : es feel tamadaſarol : es touabba
az utoſſo iteletroͦl : es az rettenetoͦs ſentencianak ky adaſſarol : Az
baluan imadokat kegek kezde igoͦn zidalmaznia : es az vͤ balga-
tagh ſagokrol imellen peldat kezde mondania Eǵ neminemoͦ ma-
daraz eǵ kyſdet madarat : kynek filemile uala neue : mikoron megh
fogotuona : akara vͤtet megh oͦlni : es ime megh zolala vͤneky az
madar : es monda Mit haznal te nekoͦd o emboͦr ha engem megh
oͦlendez : enuelem gomrodat be nem toͦthetoͦd : de ha engoͦmet eſ
bociatnal : tenekoͦd harom tanuſagokath mondanek : melleket ha
megh tartannal : tenekoͦd beloͦloͦk naǵ haznod koͦuetkoͦznek Az ma-
daraz kegek ez madarnak zolaſſarol el codalkozuan : feel fogada :
103 hoǵ vͤtet || eſ bociatna : hoǵha vͤneky az harom tanuſagokat megh
mondana Tehat monda neky az filemile Elſoͦ imez : ſoha oſy alatot
ky megh nem fogathatik : iǵekoͦzel megh fognod az maſſik : Az
megh talalhatatlan Iozagrol : ſoha ne bankoǵal Harmadik hihetet-
len bezedoͦt ſoha ne hiǵ : ez harmakat tarcy megh : es haznalz
uele Az madaraz minth feel fogatta uala : az madarat el bocyata :
az filemile keǵek az egben roͦpoͦſuen : Monda az madaraznak Iay
tenekoͦd emboͦr : meel gonoz tanac adot uallal ma : es meel naǵ
kenćoͦt ueztel el Mert uaǵon az en ǵomromba eǵ draǵalatos mar-
gareta goͦnǵ zoͦm : ky az vͤ naǵſagaual : az uzturuc madarnagh haz-
nat foͦloͦl mulatta Mellet mikoron hallot uonna az madaraz : megh
zomorkodek raitha hoǵ eſ bocyatta uona vͤtet : es igekoͦzik uala eſ-
met vͤtet uizont megh fognia : es monǵauala Ioͦuel az en hazam-
104 hoz : es tegoͦd || en naǵ ioſ tartlak : es ennekutanna en tegoͦd el
bociatlak Kynek monda az filemile : Maſtan byzonſaǵal megh eſ-
mertelek tegoͦd : balgatagnak lenoͦd : mert azokbol melſeket nekoͦd
mondek ſemi haznokat nem uallal : merth en rolam el ueztoͦtroͦl
es megh foghatatlanrol bankodol : merth engoͦmeth keſertez
megh fognod mikoron ne teheſſed Es touaba hiz elſeten naǵ mar-
garita koͦueth : az en gomromba lenny : mikoron mindoͦnoͦſtoͦl fogua
ſe leǵek akkora Uǵan ezoͦnkeppen balgatagok azok : kyk byznak az
baluanokba : es vͤtoͦlloͦk zoͦrzoͦttoͦketh imadnak Touaba kezde ez uil-
laǵy hamis goͦnoͦroͦſſegoͦk ellen : es hyuſagok ellen : ſokakath zol-
nia : Imeſſeten peldakkal bizonuituan Az kyk az teſty goͦnoͦroͦſſegoͦk-
keth keuanńak : es az vͤ lelkoͦketh ehel haǵak megh halnia : ezoͦk
105 haſſonlatoſſok az eǵ emboͦrhoͦz : ky || mikoron futna az unikornis

uad elo͛th : hoǵ vͤtule megh ne marattatnek : eǵ naǵ ueroͦmbe el be eſſek : es hoǵ az ueroͦmnek fenekere ne eſhetnek : eǵ kys bokrot kezeiuel megh ragada : es labait eſ omlot likakba el be uete Tekentuen keǵek az bokornak gôkerere : lata keet egereketh : kyknek egik feieruaſa : a maſik feketbe : az bokornak gôkeret zo͛netlen ragnia : úghoǵ imar az bokor rakon kőzel uala az el zakadaſhoz Az ueroͦmnek feneken keǵek latta eǵ rettenetős ſarkant : tyzes lehelletőt torkabol bociatuan : es megh tatot zaual vͤtet meǵ marnia keuanuan Az likakbol kegeglen : kykben labait uetőtteuala : lata neǵ mergős kegokat ky tekero͛duen : feel uetuen kegek zo͛meit az bokornak teteire : meſſet megh ragadothuala : lata onnetan eǵ kyſded mezeth le cőpo͛gnie Es ime ez bollond embőr : el feletkőzuen az ſok ńaualakrol : kykben vettetuenuala : ada vͤ || magat telleſſeǵel az kyſded meznek megh coſtolaſſara Megh maǵaraza ez peldates barlaam az kyral fy elo͛t : monduan Az unikornis uad kyral : peldaźa az haſalt : meſ embőrt mindőnkoron iz : auaǵ ko͛ueth : es iǵekőzik vͤtet megh fognia Az naǵ ueroͦm keǵek ez uilagh : meſ mindőn gonozſagokkal telſes Az kyſded bokor kegek embo͛rnek elethe : meſ az napba es ebe ualo oraknak miattok : zo͛netlen ragattattatik : mikeppen az feyer es fekethe egereknek miattok : es kőzelget az el zakadaſhoz : az az az halalhoz Az neǵ mergős kegoknak el omloth likok : az neǵ eltető allatokbol zőrzőt teſth : kyknek zertellen uotokbol : az teſt naprol napra kőzelget az el feſeſhőz Az rettenetős ſarkan pokolnak torka : ky keuan mindőno͛keth meǵ marnia es emeztenie Az kyſded bokornak teteinualo mezeſcke : ez uilagnak hamis gőnőrőſſeǵe : kynek miatta embőr megh calattatik : hoǵ az vͤ uező͛delmeth ne lathaſſa eztes hoźa ||. teue barlaam Monduan haſſonlatoſſok meges ez uilagnak zeretői : az eǵ embőrhőz : ky harom baratokat ual uala : kyk kőzől Egiket Ionkab hognem magat Az maſſikat minth magat Az harmadikat maganal keueſebbe : es olminth ingen nem zeretyuala Az kyraltul azert eleben ideztetuen : folamek ez embőr az elſő barattiahoz : vͤneky ſegetſegeth keuanuan : es minth vͤtet zerette leǵőn emlekőzetre hozuan Kynek az monda : az kiralnak eleben ueled en el nem mehetők : iǵen ſem tudom ky uaǵ : uallok en maſth mas baratokath : kykkel zikſegh ennekőm o͛ruo͛ndőznőm : demaga immeges harom ſengh uaznat adok : kykben teſtőd halalodnak utana be ſődőztetheſſek Ez barattianal

106 107

azert megh galaztatuan folamek az maſſikhoz: haſſonlatoſkepen
ennekes ſegedſeget keuanuan: kynek ezes monda Az kyralnak
elebe ueled en el nem mehetők: mert ſok gondokkal uetettem kőr-
108 nől: de‖maǵa az kyralnak palotaiglan tegőd el kőuetlegh: es
onnan haźa teruen: dolgaimba ireſkődőm Ketſegben eſuen azerth
ez embőr: naǵ zomoruſaǵal folamek az harmadik barattyahoz: es
ỽneky maǵa megh alazuan monda Nem uallanek battorſagot zol-
nom tehozad: mert tegődet minth baratomath nem zerettelek: de
Niaualaua kőrnul uetetuen: es az thőb baratimtul eſ hagattatuan:
kerlek bocyaſmegh ennekőm: es maſtany niaualamba leǵ enne-
kőm ſegegſegul Kynek az naǵ uidam arciaual monda: byzon ual-
lak tegőd en byzon baratomnak: es az the kyſded io teteme-
nődről el nem feletkőzuen: az kyral eleebbe ueled el megők: meǵ
elől uezlek tegődeth: es az kyralnal kőnőrgők erőtted: hoǵ az el-
lenſegőknek kezőkben ne aǵon tegődeth O uayha ez uilagnak
zeretőy ezőkbe uennek ez peldath: byzon nem ragazkodna-
109 nak ‖ elleten igőn ez uilaghoz Ez peldates megh magaraza
barlaam az kyral fianak előtte: monduan Embőrnek elſő ba-
rattya ez uilaǵy kazdagſagh: kyert embőr kyllőmb kyllőmb
uezedelmekre uety ỽnnőn magat: mert ionkab zerety maga-
naſ: de az halalnak oraya el iőuen: ſemmit embőr belőle ky nem
uiheth: hanem cak az harom ſengh uaznath: meſ zemfedelől uet-
tetik embőrnek teſtere Maſſod barattya embőrnek: feleſeǵe: fyay:
es zilely kyk embőrt cak az ſyrigh kőuetnek: es onnetan hazokhoz
teruen: tullaidon dolgokba ireſkődnek Harmad barattya embőr-
nek: az hyt: remenſegh: es zenth zeretet: es az alamiſnak: es eǵeb
iozagos miuelkődetők: kyk kőzől egik Az zeplőtelen zenth tyztaſ-
ſagh: ezők embőrt halalanak ideien elől uezik: es iſtennel em-
bőrert kőnőrőgnek: es az ellenſegtől őrdőgtől megh otalmaznak
110 Imeztes ‖ hozya teue barlaam: monduan Eǵ neminemő naǵ ua-
raſban lakozo pologaroknak: imelſeten zokaſſok uala: hoǵ mindőn
eztendőben: uy eſmeretlen embőrt ualaznak uala magoknak feie-
delmől Az eǵ eztendőben ualamit akaruaſa: azt tehetiuaſa: es
az uaraſt fődeuel eǵetőmbe byria uala Az feiedelőm azert naǵ gő-
nőrőſegben lakozuan: az eztendő be teluen: Naǵ hertellenſegeſ fel
tamadnak uala az pologarok ỽ reya: es megh foguan: az uaraſnak
uciain loſarkon meźtellen megh hordozuan: Naǵ meźee ualo puzta
zigetben: zanky uetik uala Holot ſem ruhat: ſem eleſſegőt: nem ta-

laluan : mezitelen es eheſ keluala megh halnia De ame uegre mi-
koron eǵet az orzagba feel magaztaltanak uona : titkon az polo-
garoknak zokaſſokat megh erte : es az eztendő allat : az zyget||-
be temerdők kencőt kilde : houa az eztendő be teluen : mikoron **111**
zanky uettetőtuona : eǵebek eſſegnek miatta el fogatkozuan : v̊ naǵ
gőnőrőſegőkkel bőuőlkődik uala Eztes megh magaraza barlaam
ioſafath előt : monduan Ez uaras kyral : ez uilagh : ez uaraſnak
pologary : pokolbely feiedelmek : kyk embőrőket ez uilagnak ha-
mis gőnőrőſegeuel : el hitőgetik : es embőrők inǵen nem ueluen :
az halal el iő : es ez feiedelmek : embőrőket az ſetetſegnek helere
ſilleznek el ala : Az zigetbe kyldőt kazdakſagh keǵek : nem eǵeb :
hanem az zenth alamiſna : kyuel embőrők őrőkke elnek : oztan
Iőuendőbe Mikoron azert barlaam az kyralnak fyat tekelletőſſeǵel
megh tanutotta uona : es Ioſafat attya eſ haguan : akar||na v̊tet **112**
barlaamot kőuetnie : monda neky barlaam Ha ezt teendőd eǵ yfyw-
hoz haſſonlatos leez : kynek zilley mikoron hazaſſagra akarna-
nak eǵ nőmős zyzet uenie : v̊ nem akara : es feel keluen titkon : el
futha Eǵ uaraſban azert eruen : lata az uaraſba eǵ zeǵen embőr-
nek zyz leanat: ky az v̊ kezeiuel munkalkodik uala : zaiaual kegek
iſtenth dicery uala Kynek monda az ifiv : Mith cinalz O azzonial-
lat ? mert mikoron igőn zeǵen leǵ : de maga megees halakat aćy
iſtennek : oſ minth ſokakat uőtteluona iſtentul Kynek monda az
zyz : mikeppen az kyſded uruoſſagh : gakorta az nagh korſagbol
megh zabaduth : ezőnkeppen az kyſdedőkben az halaadas : naǵ
aiandokoknak neuelőie lezőn : hezők keǵek mellek kyuől || uannak : **113**
az az ez teſtyek : nem mieink : de az belſők : az az az lelky ioza-
gok : mert azokkal ődőzőlhetunk : es őrőke elhetunk Az iſtentul
kegek nagokat uőtem : mert engőmet az v̊ kepere terőmtőth : enne-
kőm ertelmet adoth : engőmet az v̊ dićőſeǵere hyt : es imar az bo-
dogſagnak kapuiath ennekőm megh nitta : enne ſok aiandokiert
azert alkolmas v̊tet dićernőm Latuan az ifiv az zyznek naǵ bőlceſ-
ſeget : v̊tet megh zerete : es zyleytől kezde maganak hazaſſagra
kernie Kynek monda az zyznek attya : az en leanomath nekőd
nem adhattom : merth te nőmős es kazdagoknak waǵ fya : en ke-
ǵek zeǵen uagok : de mikoron az yfiw zorgalmaztatna Monda az
zyznek attya : Nem adhatom v̊tet || tenekőd : hoǵ az te attyadnak **114**
hazahoz uiged : mikoron ennekőm eǵetlen eǵ legőn Haluan az
iffyw ezt monda : tynalatok lakozom : es magamat mindőnőkben

hozzatok zabom: Leuetuen az ert ez ifiv az v̊ draǵa o̊to̊zetit: az
vennek zeǵen ruhaiat feel ueue: es v̊uelo̊k lakozuan: az zyz az ifiv-
nak hazaſul adattatek Mikoron azert az uen v̊tet ſokaiglan megh
byzonutotta uona: be uiue v̊tet az v̊ aǵas hazaba: es mutata v̊neky
kencnek ſokſagat: melľek ſoha nem latotuala: es mind neky ada
Haluan ezt ioſafat monda: ez pelda attyaam igaz engo̊met illet:
es uelo̊m en rolam mondanod: de kerlek zereto̊ attyam: monǵad
megh enneko̊m: han eztendo̊s uaǵ: es holot lakozol: mert teto̊lled
ſoha nem akarok el zakadnom: haluan ezt barlaam monda Neǵ-
115 uen o̊t eztendo̊s || uagok: es lakozom ſennarnak fo̊denek puztaiaba
Kynek monda ioſafat: enneko̊m attyam igaz hetuen eztendo̊ſnek
téććo̊l Monda eſmet barlaam: ha ziletеſo̊mtul fogua kerdo̊d az en
eleto̊mnek eztendeit: igaz megh talalad: de az eztendo̊k: melľek
ento̊lem ez uilagnak hyuſagaban ko̊ttettek el: eleto̊mnek eztendey
ko̊źe nem zamlaltatnak: merth akkoron az belſo̊ embo̊rbe: az az
az lelo̊kbe megh hotam uot: es az halalnak eztendeit: eletnek ez-
tendeinek nem mondom Mikoron azerth ioſafat ez no̊mo̊s uiragh:
akarna v̊tet az puztaba ko̊uetnie Monda neky barlaam: ha ezt
teendo̊d: az the tarſaſagottul es megh foztatom en: es az en
attyamfiainak habaruſagoknak es oka lezo̊k: de mikoron alkolmas
ide'et talalandod: akkoron Io̊y en hoźam Ennek utanna barlaam
116 az kyralnak fyat megh ko̊ro̊zto̊le: || az ko̊ro̊ztien hytben no̊mo̊ſen
megh tanita: es eǵmaſth naǵ ſiraſſal: zeretettel megh apolgatuan:
az kyralnak fyatul el bucozek: es ekkeppen az puztaba el be tere
az v̊ cellaiaba Ezo̊nko̊zben az kyralnak hyre lo̊n benne: hoǵ fya
az ko̊ro̊ztien hito̊t feel uo̊tte uona: es ime nagon el buſſula raitha
Kyt egy fo̊ zolgaia akaruan megh uigaztalnia monda: kyral ne
bankoǵal ſemith: tudok en eth ez puztaba eǵ uenth: ky az mi
hito̊nketh tartia: ky az barlaamhoz mindo̊no̊kben haſſonlatos:
ezth azert en ma'd meg kereſſo̊m: es ez elezteb tetteſſe az ko̊ro̊z-
teno̊knek hito̊keth ero̊ſſen otalmazni: ennek utanna haǵa magat
meegh go̊znie: es ualamire az ifiat tanutotta mind megh hya: es
117 ekkeppen kyral az te fiad eſmeth az iſteno̊kho̊z ter. Tehath || ime
ez feiedelm: az kyralnak ereieth felueue: es barlaamnak kereſeſ-
ſere mene: es az uent megh foguan: hazuda azt: hogh barlaamot
fogtauona megh Mellet az kyralnak fya haluan: naǵ ſiraſt kezde
raitha tennie: hoǵ az v̊ meſto̊re megh fogattatot uona: de uegre
iſteny ielo̊netbo̊l megh eſmere: hoǵ nem az uona: be menuen

azert az kyral fyahoz monda En zerető fiam: nag̋ zomuruſagban uetőttel engo̊met: Mert az en uenſego̊mo̊n tiztőletlenſego̊t tőttel es az en zo̊meimnek uillag̋at el uo̊tted Miert tőtted azert ezt zerető fyam: hog̋ az en iſtenimet eľ hattad: es hatra uetőtted Kynek monda ioſafat: attyam: az ſetetſego̊kket el tauoztattam: es az uelagoſſagot megh talaltam Az teuo̊lgeſt el hattam: es az byzonſagot megh eſmertem: || Azert attyam ne akary heiaba tőrekődnőd: mert 118
ſoha engo̊met az Criſtoſtul el nem zakazthac Mert mikepen tenekőd lehetetlen dolog̋: kezedel az eg̋nek mag̋aſſagat megh illetnőd: es az tengo̊rnek uizet megh zaraztanod: vg̋an ezo̊nkepen: lehetetlen dologh engo̊met az criſtus mello̊l el uenőd Tehat az kyraľ monda: ez the dagaloſſagodnaak en mag̋am uagok oka: ky teg̋őd nag̋ g̋engeſſeg̋el barſonba byborba feel neuelelek: es teueled olliakat tők: kyt ſoha eg̋ kyral ſem tőt fyaual Azert az te gonoz akaratod: es az te dagaloſſagod: tamaztot fel tego̊d en elleno̊m Meltan az eg̋be nező meſtőrők: az te ziletefődnek ideien: mondanak tego̊det tyztőſſegh keuanonak: dagaloſnak: es zileidnek engedetlennek: ha azert enneko̊m nem engedendez: en teg̋őd tőllem el uetlek: es attyad helo̊t lezo̊k ellenſeg̋őd: es teraitad azt tez||o̊m: 119
ky ellenſego̊mel ſem tőttem Haluan ezt ioſafat monda attyanak Mith keſſergez ezo̊n kyral: hog̋ az iob rezt ualaztottam: magamnak: uallon meľ attya bankodot ualaha az ṽ fyanak elo̊menten Azert imar en tego̊d atiamnak nem mondlak: de ha en elleno̊m ellenkődo̊l: te to̊lled mikeppen az mergo̊s kegotuľ eľ futok Tehat ime az kyral nagh harag̋al fiatul ky Io̊ue: es arachinak az főembőrenek: meg̋ ielo̊nte fyanak az kőrőztien hitbe ualo alhatatoſſagat Ky inte az kyralt: hog̋ kemen bezedo̊kkel ne zolna ṽneky: de ionkab hizo̊lkődőkel: mert az ifiak aual Ionkab eľ haitathatnak: Az kőuetkőző rig̋el: az kyral eſmet be mene fiahoz: es kezde ṽtet o̊lelgetuen apolgatnia: es mondania En zerető fiam: tiztőlľed az the attiadnak uenſeget: felied fyam attiadat: || auag̋ nem tudode 120
fyam? meľ igo̊n Io az fyaknak zileiőknek eng̋edniők: es ṽket uigaztalniok: uizonth meľ igo̊n gonoz: ṽket neem halgatniok: mert ualameel fyak: zileiőket nem tyztőltek: azok mind [mind] eľ ueztenek Kynek monda ioſafat: Ideie uagon mind az zeretetnek: Mind az go̊lo̊ſegnek: mind az engo̊delmeſſegnek: Mind az bekeſſegnek: mind az haburuſagnak: akkyk azert igekőznek minket iſtentől el zakaztania: azoknak ſemikepen nem illik engedńők: akar attiank

legőn: akar anank Latuan azert attya az ṽ alhatatoſſagat monda
Im Iol latom az te uak merő batorſagodat: Mert ennekőm nem
akarz engednőd: Iőuel azert es egetőmbe hygőnk az igaſſagnak:
121 Mert az barlaam ky tegőd el hitőgetőt: en tőlem fo||gua tartatik
Im feel kaiattatom kegek: hoģ az en hitőmőn ualok: es az the
hitődőn ualok: barlaamal felgőlienek: es mind az galileabeliek es:
felelőmnel kyl be iőienek: es megh uetekőduen: ha barlaam ńe-
reendy: hyzőnk nektők: ha kegek mi nerendők: tyes higetők ne-
kunk Meel mikoron az kyralnak fianak kellőtuona: zőrze az kyral
az tettetős barlaamal: hoģ elezteb tettetne: az kőrőztienőknek
hitőket otalmaznia: vegre oztan hadna magat megh gőznie Tehat
ime az hagot napra es helre mind őzue gőlenek: terite kegek ma-
gat ioſafat nakorhoz: kyt mondnak uala barlaamnak lenny: es
monda neky Tudode O barlaam? minth engőmeth tanutal: ha
122 azert az hitőt kyre engőmet tanutal: megh otal||mazandod: az te
tanuſagodba mind uegigh megh maradok: ha kegek megh gőzet-
tetendől: en te raitad ottan buzumath megh allom: es tenekőd
zyuedeth ńelueddel egetőmbe: tullaidon kezeimel ky uezőm: es az
beſtiknek adom: hoģ egebekes megh tanuliak: hoģ el felſegős
kyraloknak fyait: teuőlgesbe ſenky ne merie e'teny Mikoron ezt
hallottauona ńakor: főllőtte igőn megh iede: latuan magat az
uerőmbe eſőtnek lenny: kyt zőrzőtuala: Gondola azert hoģ iob-
uona az kyralfyahoz alnia: hoģ az halalnak ueződelmeth el tauoz-
tathatna: hoģnem az kyralhoz Tehat ime az pogan bőlćek kőzől
egik előue ala es monda Te uaģe az barlaam? ky az kyralnak fyat
el hitőgetted Nakor haluan monda: en uagok az barlaam: ky az
kyralnak fyat teuőlgeſbe nem eitőttem: de ionkab az teuőlgeſből
kyuőttem Monda eſmeth az bőlć: Mikoron Naģ hatalmas kyralok:
123 es || bőlcek imadtak legőn az mi iſteninket: mikepen merezlek te
ṽ elenők feel tamadnod Monda nakor Az kaldeoſok: gőrőgők es az
egiptombeliek: teuőlőguen az terőmtőt allatokat mondottak iſte-
nőknek lenny Mert az kaldeoſok ueltek ṽ iſtenőknek lenny: az
neģ eltető allatokat: minth az eget: az tyzeth: az fődet: es az uizet
Az gőrőgők es: gonoz embőrőketh ueltenek iſtenőknek lenny: mi-
kepen az ſaturnoſth: kyről azt ualliak: hoģ fiait megh őtteuona:
es touabba hoģ az ṽ zemerőm teſtet el uaktauona: es az tengőrbe
haitotta uona: es az uenos iſten azzon abbol terőmtettetőt uona:
es hoģ az ṽ fiatul az iupiter iſtentul: megh kőtőztetőt uona: es

pokolra uettettőth uona Touaba az iupiter iſteen az tőb iſtenők-
nek: kyraloknak neueztettetik: kyről maǵa ezt ualiak: hoǵ ga-
korta oktalan allatok||nak haſſonlatoſſagokba: abraztattauona ma- 124
gat: hoǵ cak az teſty binth megh tekelhetteuona: Mert neha az
gonozſagot megh tekellőtte: marſal: neha adonidemel Az egiptom-
beliek es oktalan allatokat imadtanak: minth: Iohot: buriut: diſ-
not: es ezőkhőz haſonlatoſokath Az kőrőztienők kegiglen: az fel-
ſegős iſtennek fyat imaǵak: ky menorzagbol le zalla: es az teſtőt
az zyztul feel ueue Kezde tehat nakor az kőrőztien hitőt killőmb
kyllőmb okoſſagokkal igaznak byzonutania: vghoǵ az bőlcek:
mind el nemulanak: es ſemit nem kezdenek zolhatnia Ioſafat ke-
gek iǵőn őről uala: hoǵ uriſten az byzonſagnak ellenſegenek
miatta: otalmaztauona megh: az byzonſagot Az kyral kegek nag
haragra feel ǵerieduen: az uetekődeſth el haǵattata: hoǵ eſmeth
az kőuetkőző rigel: uionnan megh uetegőtnenek Tehath || monda 125
ioſafat: attyanak Auaǵ hoǵ az en meſtőrőmet ez etzakara engeǵed
ennekőm: hoǵ az uetekődeſőkről eǵetőmbe zoliunk: es tees az
tyeided marazd maǵadal Auaǵ az tieided enǵeged ennekőm: es
ez en meſtőrőmeth ueǵed hozad: ha kegek egiket ſem akarod te-
nőd: tehat nem igaſſagot teez: hanem Ionkab erőſſakot Tehat az
kyral engede fyanak nakort: remenſegőt ualuan hoǵ megh fyat el
hitőgetne Mikoron azerth ioſafat nakorral hazahoz tert uona:
monda neky: Ne uellid azt hoǵ nem tudnam en ky leǵ te: mert
nem uaǵ te az [nakor] barlaam: hanem nakor uaǵ Tehat ime
Ioſafat kezde v̄ előtte az iduőſſegnek utat predikalnia: es az hitre
terituen: reǵel az puztaba be bociatta: holot az kőrőztſegőt fel ||
ueuen remőthe eletőt uiſele: es eletet ioba uegeze Eǵ neminemő 126
őrdőngős kegek: kynek neue uala teodas: mikoron ez dolgot megh
ertőtte uona: fel kele es az kyralhoz mene: es az kyralnak fel
ſogada: hoǵ fiat akarattyara haitana Kynek monda az kyral: ha
azt tehetendőd: tenekőd tyztőſſegődre eǵ aranozlopot cinaltatok:
es nekőd mikepen iſtennek aldozatot tezők Tehat monda neky
teodas Az the fyadtul mindőnőketh ky ueǵ: es zőrőz v̄ melle zeep
zyzeketh: draga ruhakal megh ekőſittetteketh: hoǵ mindőnkoron
v̄uele leǵenek: Neky zolgalianak: es v̄uele ńaiaſkogianak: merth
ſemy az ifiakath uǵan el nem haithattya: minth az azzoniallatok-
nak ekős arcyok Hoǵ ez vǵ legőn: imelleten peldat mondok ez
melle kyral en the előtted Eǵ kyralnak mikoron ſok eztendők utan

magzattya lo̊tuona: az bőlćek az magzat felo̊l imezth mondak az
127 kyralnak: || hoǵ ha tyz eztendo̊nek allatta: az germo̊k az napnak
auaǵ az hodnak feneth lathatna: zo̊meinek uillagatul megh foz-
tatnek Haluan ezt az kyral: felſele eǵ kő ziklabol eǵ palotat ky
ſaraktata: houa ſem az napnak ſem az hodnak fenė nem erhet-
uala: es tyz eztendek fyat ot tartha·Az eztendők kegek be telueen
mindo̊n allatoknak nemyt elebe uitete: az kyral fyanak: hoǵ min-
do̊n allatoknak eſmeretet es neueth tudhatna: viuenek azert v̊ele-
ben: aranath: es eziſtőt: draga ko̊ueketh: Io louakath: es draga
ruhakath: ezőknek neuo̊keth mind megh kerdyuala: es az zolǵak
rea felelnek uala Mikoron kegek az azzoniallatokes elleben uitet-
tekuona: kezde azoknak neuo̊ket zorgalmatoſſaǵal tudakoznia: te-
hat az kyralnak zablia uiſſelő zolgaia monda: v̊ket cuſſagbol o̊rdő-
128 go̊knek lenny: kyk embőrőket el̓ calnak: Az kyral || keǵek megh
kerduen fyatul: hoǵ azokkőzo̊l melleketh latotuala: mith keduelt-
uona: es zeretőtuona: Ionkab: Monda: ſemyt nem uǵan attyam
minth az o̊rdőgőketh: mert ſemire uǵan fel nem ǵeriede az en
keuanſagom: minth v̊reaiok Azert tugad kyral: hoǵ ſemiuel hama-
rab fyadad el nem haithatod: mynth zeep azzonokal Tehat imme
az kyral naǵ hamarſagal: az zolgakath fya mello̊l ioſafat mello̊l
mind ky ueue: es zőrze v̊melle Igo̊n zeep zyzeketh: kyk v̊tet min-
do̊nkoron az gonoſſagra intik uala: merth nem ualuala ſenkyt:
hoǵ kyre nezne: kyuel zolna: es kyuel naiaſkodnek: hanem cak
az zyzeketh Az o̊rdőngo̊ſtul keǵek az buiaſagnak lelke el bocyat-
tatek: es hertellenkődek az yfiura: es v̊tet az gonozſagnak tyzeuel
belo̊l feel geriezte: belo̊l az o̊rdőgh gerieztyuala: kyuo̊l kegek az
zyzek: ky mikoron eſmerne magat igo̊n haborgattatnia: folamek
129 az iſtenny ſegidſegre: es magath tel||leſſeǵel iſtennek aial̓uan:
iſteny uigaztalaſth uo̊n: merth az gonoz keuanſagh v̊benne tel-
leſſegel me ottatek: es keſſertet to̊le el tauoztatek Ennekutanna
kilde be v̊ hozya attya [ez] megh hot kyralnak eǵ igo̊n zeep zyz lea-
nat: es parancola v̊neky: hoǵ [ha] ioſafatot az v̊ akkarattyara hai-
tana: mert killo̊mben megh o̊lettetnek: kezde azert ez leanzo v̊tet
az gonozſagra zolgalmaztatnia Monduan ha engo̊meth az baluan
iſteno̊ktul el akarz zakaztanod: tehath hazaſul ueǵ hozad engő-
meth: Mert megh az ko̊ro̊ztieno̊kes dicerik az hazaſſagoth: merth
az v̊ patriarkaiok: es profetaiok: hazaſſok uotanak: megh az pe-
tőr apaſtales Kynek monda ioſafat: heyaban mondod ezo̊keth en-

előttem : merth iolleheth hoǵ az hazaſſagh : az kőrőztienők kőzőth
megh leheth : de nem azok kőzőth : kyk Criſtoſnak ſogattak az
zyzeſſegőt megh || tartania O zyzeknek uiraga O tyztaſagh tartok- 130
nak gőnǵe : es tykőre : uallion kycoda maſth az ? aky az zyzeſegőth
elleten naǵ zorgalmatoſſagal tarcy : gerőnkel es dićerők vͤteth
Monda eſmeth neky az leanzo : leǵőn vǵ aminth akarod : de ha az
en lelkőmeth keuanod megh ńernőd Auaǵ cak ez eǵ kerelmeſőmbe
enǵeǵ ennekőm : ez eǵ eiel leǵ en uelem : es im fel fogadom tene-
kőd : hoǵ reǵel feel uezőm az kőrőſtſegőt : mert ha iſtennek anǵali-
nak őrőmők uaǵon : eǵ binős penitencia tarto binőſőn : ſokkal ion-
kab az megh teritőnnek őrőme neuekődik menorzagba : engegh
azert cak ez eccőr ennekőm : es engőm megh ńerz Tehath kezde
ez leanzo az vͤ lelkenek torniat erőſſen haborgatnia Mellet őrdőgh
latuan : monda az vͤ tarſainak : lattiatoke ? az eǵ leanzo meľ igőn
megh indita azt : kyt mi megh nem indithatunk uala : mindőn
meſ||tőrſegunkel : Gerunkel azert : es hertellenkőgunk vͤ reya : mert 131
im alkolmas utat talaltunk az keſerteſre. Latuan keǵek ez zenth
ifiw magat ez eǵ leanzotul igőn megh fogatnak lenny Merth az
gonoz keuanſages geriezty uala : es őrdőgőknek kyzteteſőkből az
binre ualo engedetre az leannak iduőſſegees uonza uala Ime legottan
folamek az zent Imadſagra : kibe peldat ada tynektők zyzek : hoǵ
mikoron keſertettők : ielőſben az harom fő ellenſegtul tudniaminth :
teſtőttőktul : őrdőgtul es ez uilagtul : ha gőződelmeth akkartok
raitok uennőtők : az zent imadſagnak paiſat auaǵ uertet uegetők
vͤ ellenők : merth killőmben vͤketh megh nem gőzhetitők O zenth
imadſagh : the megh fogod az foghatatlan iſtenth : Megh gőződ
az gőzhetetlen iſtenth : es megh kőtőződ az hatalmas iſtenth :
teuőlőgh azert mindőn az ualaky azt monǵa : hoǵ naladnal
kyl zyzeſſegőd tarhat : Valamel || zyz tetőlled el zakadot : Az el 132
eſőt : es uallamel tegődet gakarlot : az megh koronaztatot Gakar-
ľatok azert az zenth imadſagot : ha az ty iegőſtőknek : az edős
criſtoſnak zyzeſegtőketh tyztan megh akariatok adnotok O vay ha
tudnatok az zyzeſſegnek erdőmeth : edős uona nektők az vͤ gőmőće
es keuanatos az vͤ tartaſſa : kynek erdőmeről talam megh ualaha
iraſth tezők : [Az] terők az zenthnek eletere Az imadſagba azerth
ioſafat el zendőrődek : es ime latha : tehat uitettetőt eǵ igőn zep me-
zőre : mel naǵ zeep uiragokkal megh ekőſittetőtuala : holot az fak-
nak leueley nemĭnemő hyuős zelnek fuuaſſara : edős zozattot adnak

uala: mel ſaknak gőmo̊cy: lataſra igőn zepo̊k ualanak: es megh
koſtolaſra edo̊ſſo̊k: ualanak kegek ottollian aranbolt cinalt zeko̊k: es
göngel megh eko̊ſittek: es zep megh uetőt aǵak: ez mezőt laſſan
133 folo zep uizek attal follyak uala: ennet ez zep mezo̊||ről be uiuek
v̊tet eǵ igőn zeep uaraſba: kynek ſalay ſarga aranbol ſaraktattanak
uala: ſenlik uala kegek ez uaraſ codalatoſ ſeno̊ſſeǵel: holoth halla
ioſaſat: naǵ edős eno̊kleſo̊keth: meleth halando embo̊rnek ſile ſoha
nem hallot Tehat imez mondatek neky: ez az bodogoknak helők:
Mikoron kegek azok akyk uiſſelik uala: akarnak v̊tet uiza hoznia:
kőnőrőgh uala: hoǵ hadnanak ot lakoznia: kyk mondanak neky:
ſok munkaknak utana Iőhet ede Ennek utanna uiuek v̊tet eǵ ſytet
helre: honnet naǵ dohoſſagh zarmazik uala ky: es imez mondatek
neky: ez az karhoztaknak helők: Ezo̊n kőzbe mikoron ez alombol
ſeel ebredőtuona: az kyrallianának es az to̊binek zepſego̊keth azon-
kepen el utala: minth az ganeth Az ōrdo̊go̊k kegek mikoron teo-
daſhoz tertekuona: kezde üketh teodas zidalmaznia: hoǵ ez eǵ iſiv-
nak ſemit nem tehettek uona: azok kegek mondanak: migh az
134 kőrőzt||nek ieget rea nem uete: őtet erőſſen megh indutok De mihel
azt reya uete: ottan naǵ haraǵal to̊le el ize: tehat teodas az kyral-
lial el be mene v̊ hozya: remeluen hoǵ v̊tet el ha’thatna es ez te-
odas ōrdo̊ngős az tōl ſogattatek megh: kyt v̊ akaruala megh ſog-
nia: merth ioſaſattul megh terittetuen: az ko̊rőztſegőt ſeel ueue es
annakutanna Iol ele Az kyral keǵek ketſegben eſuen ő ſelo̊le: bara-
tinak tanacibol: megh ozta orzagat: es ſeleth ada ioſaſatnak: Io-
ſaſat kegek iollehet az puztat igőn keuanna uala: de maga az
hitnek iobanualo ky terieztéſeert: ideiglen orzagaba megh ma-
rada es az v̊ uaraſiban templomokat rakattata: es mind allatta
ualo nepeth az hitre terithe Attya es uegre megh eſmeruen az
igaſſagot: ſianak predikacioia miath: az ko̊rőztſegőt ſeel ueue: et
orzagat telleſſeǵel ſianak kezeben bocyatuan: v̊ maga ergalmaſ do-
135 logban ireſko̊dighuala: es ennek || utanna eleteth ioban uegeze Ioſa-
ſat keǵek orzagat aianla eǵ ielős urnak: kynek barakhya uala neue:
es v̊maga tytkon az puztaba el ky ſutha Mikoron kegek az puztaba
tetoua teuo̊lo̊gne talala eǵ: zeǵen condoras embo̊rt: tehath kyraly
ruhaiat rola leuetuen: ada ez zegen embo̊rre: es annak ruhaiat
ueue magara Pokolbely ōrdo̊ǵ kegek: ſokkepen akarya uala v̊tet
az iſtenny zolgalattul megh uonnya: mert neha azuton meziteleen
to̊rrel aluala v̊elebe: Neha kegek kego̊tlen uadaknak haſſonlatoſ-

ſagiban : de ioſafat zenth köröztnek ieǵeth reauetuen : imezt monǵa
uala Ur enneköm ſegitſegöm nem felők mit tegőn enneköm
embőr : ket eztendek azert ioſafat az puztaba teuőlgőlőn : uegre
oztan talala eǵ barlangoth : es annak aitoya előt megh aluan : monǵa
uala Alǵ meǵ atyam alǵ megh : kynek zauat haluaan belől barlaam :
el ky mene kezdek || egmaſth naǵ edőſdedőn apolgatnia : minth iſten- 136
nek keth anǵaly Megh monda oztan ioſafat barlaamnak minth :
iart uona attyaual : es barlaam naǵ halakath ada iſtennek rola :
lakozek kegek ioſafat barlaamal : ot ſok eztendek naǵ zenthſegbe
Mikoron kegek irnanak urnak ziletefenek utanna : haromzaz noć-
uan eztendőkbe : tellies leuen Iozagos miuelkődetőkel : barlaam ky
mulek ez uilagbol : Ioſafat kegek huzonőt eztendős koraba haǵa el
orzagath : es harminchőt eztendek lakozek az puztaba : es iozagos
miuelkődetőkel telles leuen : v̈es ky mulek ez uilagbol Mellet hal-
uan barakhias kyral : kynek ioſafat orzagat hattauala : el oda
mene naǵ ſeregel : es barlaamnak es ioſafatnak teſtőket feel ueuen :
az v̈ uaraſaba viue : es ot naǵ tyztőſſegel el temettete : kyknek
koporſoioknal mind eddek ſok codak leznek : az mi urunk criſtuſnak
diceretyre : ky attyaual es zent lelőkel eǵ byzon iſten : Ame*n*

A k k y e z i r a ſ t h i r t a e ǵ a u e m a r i a t h k e e r
1.5.26. ||

139 Kezdetik eǵ zep predicacio Az zent tyztaſagrol
ees yeleſben ylleti azokat kyk magokat yſtennek
kőtelezteek az zyzeſegnek tartaſaual:

Az zent ſeľöktuľ megh uelaguſutatot bőć uǵ mond eǵik kőn-
uenek maſodik rezeben «*Cantikor secundo*» Mikepen az lilium az
tőuiſkek kőzőt ezőnkepen az en matkam auaǵ iegőſőm az lianok
kőzőt ez iǵekben az bőć az zent tyztaſſagot haſſonlia az zep lilium-
hoz az liliumnak hat tulaidonſagaiert Mert az liliumnak hat nő-
mős tullaidonſaga uaǵon Elſő tullaidonſaga az zeep liliumnak
140 imez || hoǵ ṽ fölöl ky uaǵon nitua: az az ky nilik: alol keǵek be
uaǵon teue Ezőnkepen az zyznek elmeiet be keľ teny ez fődiekre:
es az teſtyekre: hoǵ ez fődiekre: es az teſty gőnőrőſegőkre ne ua-
goǵek: es elmeienek nitua kel leny: az meneiekre: hoǵ mondhaſſa
az zent pal apaſtallal egetőmbe: az mi niaiaſkodaſunk: menekbe
uaǵon Erről iria uala zent ieronimus eǵ zyznek: «*Ad demetriadem vir-
ginem*» O mel bodogh lelky eſmeret: mel bodogh zyzeſegh az: kynek
elmeiebe ſemy egeb zeretet nem forogh: hanem cak az criſtuſnak
zeretety Eről ira zent pal apaſtales: eǵ leuelenek hetedik rezeben
«*Paulj ad chorinteos secundo*» Az hazaſſagnal kiil ualo azzonialat:
141 es az zyz gon||dolia azokat: meſek iſtene: hoǵ legőn zent: mind
teſtebe: es mind lelkebe Maſod tullaidonſaǵa az zeep liliumnak
imez: hoǵ ṽ eǵez uotaba io illatu: de megh tőrdeltetuen dohoſſa
lezőn Uǵan ezőnkepen az zyz: ky zyzeſſegeth lelkeben es teſteben
egezen megh tartya: io illatu iſtennek es az ṽ anǵalinak elöttők
Eről monda az aran zayv zent ianos: Iſtennek es az ṽ angelinak
elöttők: oli keduesők az zyzeſſegh tartho embőrök: mikepen mi
elöttunk az io es gőnőruſſegős illatu uiragok De ha megh rontya az
zyz zyzeſſeget lelkebe: auaǵ teſtebe: ottan dohoſſa lezőn: az az uta-
latos iſtennek es az ṽ anǵelinak: eről monǵa zent ǵergől doctor:
ſemy oſetan utalattos embőrőknek zőmők előt: mint iſtennek előtte:

az halalos binbe elők H a r m a d tulſaidonſaǵa || az zep liliumnak 142
imez: hoǵ v̊ egőt ſebőknek megh uigaztoya Ezert monǵak termezet
tudo meſtőrők: hoǵ ha embőr az liliomnak leuelet megh zedy: es
megh főzy: ennekutanna az megh egőt ſebre kőty: az ſebből az
merget ky uonzya: es az ſebőt megh uigaztya Ezőn kepen: az zy-
zeſſek az gonoz keuanſagnak tyzenek megh uigaztoia: es az zyznek
zyueből az gonoz keuanſagnak merǵenek kyuonoya: Erről mongia
zent agoſton doctor: ſenky teſteben iſtennek kedues zyzeſſegőt nem
tarthat: hanem ha elezteb lelkebe leend zyyz: az az tyztha az fer-
telmes gondolatoktul N e ǵ e d tullaidonſaǵa meges az zep liliumnak
imez: hoǵ v̊ zeplőknek eſ ueuőye: mert az termezet tudo docto-
roknak mondaſſok zerent: ha || embőr az liliumnak gőkeret ky 143
aſſa: es megh azalya: ennek utanna megh tőry: es roſa uizel ele-
gőtuen: uele [es] arcyaianualo es eǵeb taǵanualo zeplőt megh
tőrly: az zeplőt el uezty: es az zeplőnek helet feierre tezy Ezőnke-
pen az zent zyzeſſegnek: az zyznek lelkeből ky kel tőrleny binnek
mindőn zeplőiet Erről mongia zent agoſton doctor: az zyzeſſegről
irt kőnuebe: Mikoron mindőn te cellekődetidet: megh tyztitandot
binnek mindőn zeplőitul: iǵ erć zyzeſegőt tartanod: es iǵ uaryad
Iſtentul az zyzeſſegnek coronayat: az mondattatyk azert iſten előt
io zyznek: a ky lelketes tyztan tartya: az binnek zeploietul Ŏ t ő d
tullaidonſaǵa meges az zep liliumnak imez: || hoǵ v̊ megh horgat 144
leueleket uaſ: mint iol latſok Az zep liliumnak horgas leuelein: erte-
tik az zent alazatoſſagh: mert az zyznek iǵőn alazatoſnak kel leny
Ezert monǵa zent amborus doctor: alkolmaſb: hoǵ az zyz mine-
uel tyztab: anneual alazatoſb leǵőn Vǵmond touaba zent agoſton
doctores: keduesb iſtennek előte az alazatos hazaſſagh: hodnem az
keuel zyzeſſegh: mert iſten ellenők aſ az keuelőknek es az alaza-
toſſoknak agya malaztyat H a t o d e s u t o ſ ſ o tullaidonſaǵa az
liliumnak imez: hoǵ v̊ belől harom aran zynő magokkal ekőſitte-
tőt megh: kyn ertetik az iſteny aranas zerettet: Mert az zyznek
iſteny zent zeretetbe kel elnie: ha azt akarya: hoǵ zyzeſſeǵe iſten-
nel kedues: es kellemetős leǵőn Erről mongia zent bernat doctor
Az zyzeſſegh || az zeretetneſ kyſ: oſetan mint az lampas az olaynal 145
kyl: az lampas az olaynal kyl nem uelaguſut: uǵan ezőnkepen a
zyzeſſegh az zent zeretetnel kyl: iſten előt nem kellemetős Az lili-
umnak harom aran zynő maǵan: keǵek: ertettetik ez: hoǵ az zyz-
nek harom kepen kel iſtenet zeretnye Előzőr bućen: hoǵ meǵ ne

calattaſſek az teſtől Maſſoćor edőſſőn : hoǵ edőſſőn elmelkőǵe iſte-
net Harmacor erőſſen : hoǵ tőle ſoha eľ ne zakaǵon : Iǵ zerete az
bodog zyz zent urſula azzon : uǵan ezert mind halaligh megh ma-
rada az iſteny zent zeretetben : mint az v̊ eleteből megh erthetitők
Az liliumnak azert : ez hat tullaidonſagaiert : haſſonlia az bőć : az
zent zyzeſſegőt az liliumhoz : de kerdeſt tamaztnak imar doc-
torok ||
146 Mikepen tarthatna megh az zyz az v̊ zyzeſ-
ſeget zeplőnelkyl
hoǵ mind halaligh : az v̊ iegőſenek urunk criſtuſnak : zerete-
tibe : es maľaztaba megh maradhatna Meľ kerdeſre az zent doc-
torok rea felelnek : es vǵ mondnak : hoǵ mikepen az zep liliumnak
hat zep feyer leuely uannak Ezőnkepen az zent zyzeſſegnek hat
tarſokat keel uallanya : kykel v̊ iol megh tartatyk Elſő tarſa az
zent zyzeſſegnek : kyuel ő iol megh tartatik : az teſtnek megh ſa-
nargataſſa : mert az zyznek : igőn megh kel teſtet ſanargatnia :
hogh az lelők ellen ne rugodozek Erről iriauala zent ieronimus eǵ
zyznek : ſenky az zyzeſſegnek tartaſſaba : megh nem maradhat : ha-
nem cak az : aky teſtet megh enhity : uǵmond touaba : ha az őz-
147 uegh gőnőrőſegben || eluen : megh haľ : myt tezőn tehat az leanzo
gőnőrőſſegbe eluen : mikepen azert monǵa ieronimos : az ho : migh
naǵob der uagon : annal ionkab ſenlik : es feyerb : ugian ezőnkepen
migh ionkab az zyz : teſtet naǵob ſanaruſagba tartya : annal ſenőſb
zyzeſſeǵe iſtennek előtte : ez ertetik azert az liliumnak elſő feyer
leuelen Maſod tarſa meges az zent zyzeſſegnek : az zenth
iozanſagh : mel ertetik az zep liliumnak maſſod feyer leuelen : mert
az zyznek igőn iozannak keel leny : mind etelebe : mind italaba :
mind almaba : ezert monǵa zent ieronimus az teſty bin : az
torkoſſagbol tamad embőrben : zent bernad doctor es vǵ mond :
ueződelmet zenued az zyzeſſegh : az io lakaſba Ezert monǵa
148 az aranzayv zent ianoſes : az zyzeſſegh az || v̊ tarſainal kyl :
tudnia mint az buitnel kyl : es mertekletőſſegnel kyl : hamar
el izamik : dee ha azokal tarſolkottatandik : kynen megh ko-
ronaztatik harmad tarſa meges az zent zyzeſſegnek : az hiuolko-
daſnak el tauoztataſſa : ez ertetik az zep liliumnak harmad feyer
leuelen : mert az zyznek : igőn el keel tauoztatny az hyuolkodaſt
Erről mongya az iſodorus neuő meſtőr «*Isodorus de summo bono*»
Az iſtennek zolgaianak : es zolgalo leananak : zőnetlen keel auaǵ

oluaſny: auaǵ imadkoznia: auaǵ munkalkodnia: hoǵ elmeiet az
buiaſagnak lelke megh ne oſtromhaſſa: mert enǵed az munkanak
az gonoz gőnőruſſegh: az hyuolkodo lelkőt kegek hamar megh oſt-
romlia Vǵ mond zent ieronimus es: eǵ barattianak iruan: «*Iero-
nimos ad rusticum monachum*» Mindőnkoron || ualamy iot teǵ: hoǵ 149
őrdőgh tegődet mindőnkoron foglalatoſſon talalion Uǵmond to-
uaba: zereſed az iras oluaſaſt es az teſty binőket nem zeretőd Ezert
irya ualerius az naǵ octauianos ćazarrol: hoǵ az ṽ leanyt az fonaſra
es zőueſre megh tanittattauala: hoǵ ſoha ne hyuolkodnanak: de
zőnetlen munkalkodnanak: es euuel mindőn binőket el tauoztatna-
nak Mit monǵon keǵek zent agoſton doctor az hiuolkodaſrol: halia-
tok Az hiuolkodaſnak miatta attyamfyay: keſſertetnek ſok zőrze-
tőſſők zőrzetyőkből ky meny: ennek miatta gerieztetnek ſokak
fel az buiaſagra: batoritatnak az keuelſegre: ennek miatta emeltet-
nek feel az hyv dićőſegre: ennek miatta uonattattatunk az hozu
alomra es ez uilaǵy bezedőknek edőſſőn || halgataſara Ez azert 150
zerető hugaim az hiuolkodas: mel az zentőknek gőlekőzetőket megh
haborittya nemzeuen ṽ bennők buiaſagot: Neueluen torkoſſagot:
hintuen kőzikben haburuſagnak konkolẏat: es mind az teſtnek mi-
uelkődetet Ez hiuolkodaſt: keuanuan az naǵ zent antal el tauoz-
tatnia: az puztaban kayatuala uriſtenhőz monduan O en uram iſ-
ten O lelkőknek es teſtőknek byzon őrizőie: tamazt fel en bennem
az the malaztodat: es őnćed ergalmaſſagodad: hoǵ ez puztaban
az the zinődnek előtte: hyuolkoduan ne talaltaſſam. Kynek imez
feleltetek: antaẏ keuanze iſtennel kellemetős lenőd: Imadkoźal: es
mikoron nem imadkozhatol: kezeidel munkalkoǵal: es mindőnko-
ron teǵ uala||mit: enes ezt mondom ty nektők: hoǵ mindőn hyuol- 151
kodaſt el tauoztattaſſatok: es mindőnkoron valamy iot teǵetők: es
aky kőzőletők megh unya az imadſagot: ottan iraſt oluaſſon: ha azt-
es eẏ unya ottan uarion Megh gondoluan mert miǵ dauid kyral az
uitezſegben magat ſerkőǵete: nem oſtromhatha megh az buiaſag[ak]:
de mihelt az hiuolkodaſra ada maǵat: buiaſagot tőn es gilkoſſagot
Ezőnkepen ſanſon: migh az iazokkal uiaſkodek: ellenſegitul megh
nem fogathatek: de minek utanna az dalida gonoz azzonnak kele-
bebe nuguek: es hyuolkoduan uele megh marada: megh fogattatek
es az ellenſegtul zőmey ky nomattatek Myt monǵak touaba dina-
rol: iakobnak leanarol: ky miglen attyanak || hazaban munkaba 152
megh marada zyzeſſeǵet tyztan megh tartha: de hoǵ kymene

attyanak hazabol az mas tartomanba ualo nepeknek megh lata-
ſara es hyuolkodaſra bocyata magat: zyzeſſeǵet ottan el ueszte:
mert el ragadak: es ůtet megh rontak Neem uattok azert zentőbet
dauidnal? ſem erőſbek ſanſonnal? ſem tyztabak dinanal? kyk mind
az hiuolkodas miat eſſenek Ez azert atkozot hyuolkodas: mel az
iſtennek zolgait: es zolgalo leanit mindőn iotul el poztit: es min-
dőn iozagos miuelkődetőknek ekőſſeǵetul megh fozt Azert az zenth
zyzeſſegnek harmadik tarſa: az hyuolkodaſnak el tauoztataſſa
N e ǵ e d tarſa meǵes az zent zyzeſſegnek: kyuel ů iol megh tarta-
tik az aietatos imadſagh: kyről uǵ mond az bőć: tudom hoǵ en
153 tyztaſagh tartho nem lehetők: hanem || ha iſten adangia ennekőm:
euel tarta megh zyzeſſeǵet az bodogh zent imrů herćegh: kyről
uǵ oluaſtatik: hoǵ ećőr byzprimőt efelikor eǵ komornikiaual: mi-
koron imadſagnak okaier: az zent ǵőrgh martirnak eǵhazaba ment
uona: imadſagaba urunkhoz kőnőrőgh uala ezőn: hoǵ neky megh
ielőntene: minemů zolgalattya uona keduеſb ő felſegenek előtte
Tehat ime naǵ fenőſſegh az zent eǵhazat be tőte: es az fenőſſeg-
ből urunk megh zolala neky monduan Imrů: lelkődnek es teſtőd-
nek tyztaſagat keuanom en the tuled Melet haluan az bodogh zyz
zent imrů herćegh: nem byzek magaba: de legottan folamek az
iſteny ſegećſegre: es imezt monda En edős iſtenőm es uram: ha
154 ezt keuanod en tulem: ke||rőm te felſegődet: oććad megh en ben-
nen: az gonoz keuanſagokath: melek keſſalkodnak az en lelkőmnek
tyztaſaganak ellene: az the zent malaztodnak harmattyaua: kybe
az imadſagnak iozaganak miatta: az gonoz keuanſagh oľ igőn
megh otatek: hoǵ az tyzet kebelebe uiſſelye de azert nem ſertetek
megh tulye: ez peldaztatik azert az liliumnak neǵedik feyer leuelen
h ő t ő d tarſa meges az zent zyzeſſegnek: az ert erkuć: meľ ertetik
az zeep liliumnak őtőd feier leuelen Mert az zyznek: iǵőn ert er-
kućunek keel leny: mindőn dolgaiban ielőſben bezedeben Mert am
zent pal apaſtal irya: Meǵ rontiak az io erkućőket az gonoz zolaſ-
ſok Ezert irya uala zent ieronimuses eǵ zyznek: az ſok zolaſſok:
155 igőn ektelen az hazas || a z z o n o k b a: annales ektelenb az őzue-
gőkbe: de annales ektelenb oztaan az zyzekben Azert zyzek intlek
titőket: hoǵ keues zolok legetők: mert ez az zyzeſſegnek őtődik
tarſa: kyuel ő iol megh tartattathatik h a t o d es u t o ſ o tarſa
az zyzeſegnek: kiuel ő iol megh tartattathatik: urunk criſtuſnak
kenanak: es halalanak aietatoſſaǵaľualo gondolattya: meľ ertettetik

az zep liliumnak hatodik feier leuelen: mert az io zyznek iǵőn ga-
korta megh kel az ő zerető iegőſenek kenarol: es halalarol emle-
köznie: es megh es keel ſyratnia Mert uǵ mond zenth bernat doctor:
ninchen az binők ellen haznoſb uruoſſagh: mint urunknak keń-
anak: es halalanak aietatoſſaǵal uaľo gondolattya: Ez hat nőmős
iozagokkal: tartha azert megh tyzthan zyzeſſeǵet: az || zyz zent 156
urſuľa azzon mint im az ő eleteből megh erthetitők.

Britania neuő orzagba: uala eǵ iambor kő-
rőzťen kyraľ: kynek nochus uala neue: ez kyral-
tul az kyralne azzon: zyle eǵ iǵőn zeep leanzot: kyt urſulanak
neueztete Ez zyz azert neuekőduen koraba: neuekődikuala zepſe-
gebenes: mert codalatos zepſeǵel ekősitőtteuaľa megh őtet ur-
iſten: de meľ meǵ ennel naǵob: neuekődikuala bőćeſegben: es io
erkőćben: uǵannera: [hoǵ annera] hoǵ az ő io hyre neue es naǵ
zepſeǵe: ſok orzagokra ky teriedőt uala Az anglia neuő orzagnak
kyralia: mikoron iǵőn hatalmas uona: es ſok orzagokat byro-
daľma aľa haitotuona: halv||an ez nőmős zyznek hyret: bodognak 157
uely uala maǵat: hoǵha ez zyzet hazaſſagra: az ő eǵetlen eǵ fya-
nak uehetne Az kyralnak fyaes ezt iǵőn keuańa uaľa es ahittya-
uala: attyat keǵek ez dologrol iǵőn zorgalmaztattya uala Az
anglia bely kyral azert britaniaba zent urſula azzonnak attyahoz:
kylde ielős kőuetőket: naǵ kyraly aiandokokal kyk atal: kezde
zent urſula azzont attyatul: ſyanak hazaſſagra kernie: meghes
fenituen zent urſula azzonnak attyat: hoǵ ha akarattyanak ellene
merezkődnek tenye: es az kőuetőket merezkődnek ireſſőn megh
boćatnia: Tehat az kyral: zenth urſula azzonnak attya: iǵőn
kezde bankodnia Elősőr imezőn: mert urunknak hyteueľ megh |
ieǵzettet nem akaryauala: baluan imadonak adnia Maſoćor im- 158
ezőn: mert tuǵauala leanat: az hazaſſagra nem engednie Har-
maćor imezőn: mert az kyralnak keǵőtlenſeǵet: es kemenſeǵet:
iǵőn felyuala A z zent urſuľa azzon keǵek: az angliabely kyralnak
akarattyat megh ertuen: iſteny ihleſből: inte attyat: hoǵ az ky-
ralnak akarattyanak engedne: es őtet az kyralfianak hazaſſagra
iǵerne: de maǵa igh: hoǵ az kyral ſyaual: v̄neky tyz zeep ualaztot
zyzeket uigaztalaſara kyldene: es mind őneky: mind az tyz zyzek-
nek: ezőr ezőr zyzeket zőrzene Es hoǵ harom eztendő haľadekot
adna neky: kykben az v̄ zyzeſſeǵet iſtennek aldozhatna: es hoǵ az
kyralnak fya es megh kőrőztőlkődnek: es ez ha||rom eztendőkben: 159

az kőrőztien hitben megh tanittatnek Ez ualazt keǵek attya attal
ezert tetete ekkepen : hoǵ auaǵ ez nehez dologal : az kyralnak aka-
rattyat az hazaſſagra uetelnek zandokatul el terithene Auaǵ ke-
ǵek az zyzeket uele eǵetőmbe az martiromſagnak attala iſtennek
aldozna A z ifv keǵek ez ualazt megh ertuen : attianak kőnőrǵe :
hoǵ ez ualazt fel uenne : es amit keuant uona : az zyz meegh zőr-
zene Tehat ime az zyzek : kezdenek ez naǵ codara zent urſula
azzonhoz ǵulnie : uǵian ezőnkepen ſok kőrőztienők : kykel ſok zent
piſpőkők : Iſteny ihleſből az martiromſagagnak zenuedeſebe őma-
160 gokat tarſul adak Sycilianak kyralne azzonaes : kynek ǵer||aſina
uaſa neue : iſteny ihleſből : orzaǵat eǵ kys fyanak haguan : harom
zyz leanyual egetőmbe : kyk kőzől : egiknek neue uaſa babilla : Az
maſiknak iuliana : harmadiknak uictoria : es az kyſſebiknek aurea
Ezőkel eǵetőmbe : es mas kys fyaual : kynek adorian uala neue :
britaniaba mene zent urſula azzonhoz : mel kiralni azzonnak tana-
ćabol : kezdenek kylőmb kylőmb orzagokbol : zenth urſula azzon-
nak zyzek hozattatnia : meſ zyzekel az ǵeraſina neuő kyraſne
azzones : martiromſagot zenuede Az zyzeknek azert galiat cinal-
uan : es kőtſegőt zőrőzuen : az zyzeket zent urſuſa azzon mind az
kőrőztieen hitre terithe : es ennekutanna : az v̇ zyuenek tytk'at
161 nekyk megh ielőnthe : es ekkepen egy || nap az gaſiaba be iſuen :
io zelők leuen : menenek az tengőrőn eǵ uaraſba : kynek tyella
uala neue : es onnetan menenek koloniaba Holot zent urſula az-
zonnak : iſtennek anǵala megh ielőnek : es megh monda ő neky :
hoǵ ot koloṅaba uona az tőb zyzekel egetőmbe : martiromſagot
zenuedendő Koloṅabol eſmet az anǵalnak inteſere : indulanak
romaba : es mikoron iutottanak uona eǵ uaraſba : kynek baſilia
uala neue Holot galliaiok megh haguan : romaba ǵalogh menenek
Kyknek oda meneſőkőn : az Ciriakos neuő papa igőn megh őrőle :
ielőſben mert őes britaniabol ualo uala : es az zyzek kőzőt ſokakat
rakonſagy kőzől eſmere leny : uǵan ezert az papa : az tőb eǵhazy
162 nepekkel || eǵetőmbe naǵ tyztőſſeǵel ueue Azon etzaka iſtentul az
papanak megh ielőntetek : hoǵ az zyzekkel egetőmbe : martiromſag-
nak coronaiat uona ueendő Tehat az papa : az papaſagot : az gar-
dinalok előt megh haǵa De mikoron az gardinalok ellene monda-
nanak : es mondanak v̇tet eztelennek : hoǵ eſ meltoſagh el haguan :
akarna az garlo zőmelőket : az az az zyzeket kőuetnie Az papa ke-
ǵek : ſemikepen nekyk nem engede : de eǵ zent embőrt kynek

ametos uala neue: őhelőtte papaya zentőle Miert keǵek hoǵ az
papaſagot: az gardinalok akarattyok ellen haǵa el: az gardinalok
az ő neuet: az papaknak neuők kőzől ky uakarak t e h a t ket
romabely feyedelmek: miert hoǵ poganok ualanak: latuan az zy-
z||eknek ſokſagokat: es hoǵ naprol napra tőben tőben neuekődne- 163
nek: hoǵ az kőrőztien zőrzet: ő attalok ionkab ne neuekődnek:
kezdenek utanok leſelkődnie Kőuetőket kyldenek attillanak fő had-
nagyahoz: kynek iulius uala «n e u e» ky őnekyk rokonſagok uala:
ky imar ſok maǵarokkal eǵetőmbe: kolonat megh zalottauaľa:
hoǵ mikoron ez zyzek kolońaba iutnanak Tehat őket mind le ua-
gatna A z bodogh zent Ciriakus papa azert: romabol az zyzekkel
eǵetőmbe el ky indula: kyt kőuetenek ſok pyſpőkők: az zent uince
neuő gardinallal eǵetőmbe A z o n k ő z b e ethereus: zent urſula
azzonnak iegőſſe: urunk Criſtuſtuľ anǵalanak attala intetek: hoǵ
ańat megh kőrőztőltetne: mert attya imar ez uilagbol ky muluan:
az || orzagot imar etereus byrya uala Intetek touaba iſtennek 164
anǵalatul hoǵ az vͤ iegőſſenek zent urſuľa azzonnak elebe menőn
es vͤuele egetőmbe Colonaba martiromſagnak coronaiat ueǵe ky az
iſteny inteſnek enǵeduen Annyat megh kőrőztőltete es annyaual
egetőmbe es eǵ kys hugaual kynek florencia uala neue es eǵ zent
piſpőkkeel kynek kelemen uala neue zent urſula azzonhoz mene
Azert zent urſula azzon iegőſſeuel es az etereuſſal es az zent ciria-
kus papaual az zent piſpőkkőkel kolonaba menenek meľet imar az
poganok megh zaltanak uala az az az magarok kyket az pogan
magarok mikoron lattan||ak uona naǵ őuőteſſel reaiok hertellen- 165
kődenek es őket mind le uagak Mikoron azert az tőbit megh
őluen Iutottanak uona az zent urſula azzonra latuan az feyedelőm
az vͤ zepſeget el codalkozek raytha es kezde az tőb zyzeknek hala-
lokrol vͤtet uigaztalnia iǵ hoǵ vͤtet maganak hazaſſul venne kyre
zent urſula azzon mikoron ſemykepen nem engedőt uona Meg
haraguduan az feiedelőm vͤtet torkon attal lőue es az martirom-
ſagnak coronaiat zent urſula azzon iǵ ueue eǵ zyz kegek kőzőlők
kynek Cordula uala neue az halaltul ualo feltebe magat az etzaka
az haioba || el reythe de hotakelue zabadakaratya zerent magat 166
az halalra aduan ezes *az martiromſagnak coronayat ueue Mar-
tiromſagot zenuede azert az zyz zenth urſula azzon urunknak
zyleteſſenek utanna mikoron irnanak Neǵ zaz őtuen ket eztendő-
ben Amen finis Anno d. 1.5.2.7.

Mind e Parančolatokrol e keppen zol Isten En uagok te Vrad Iſtened, erőſſ, igőn zerető meg latogatuan atťaknak bőnőket az ő fyokra, azoknak harmad es neǵed nőmzedčegiglen kyk engőm győlőlnek. es irgalmazuan mind ezeriglen azokual kyk zeretnek engőm, es őrizik az en parančolatimat. Erőſs fenegeteſt tezen az Vr iſten mind azoknak kyk e parančolatokat meg tőrik es el hagyak. Kel azert felnőnk haragyat es è parančolatokat meg tarčuk. ||

167 A tyz Parančolat kőzőt

elſő

Ne leǵenek idegen Istenid, azaz, felyők es zereſſők az Istent, es čak ő bènnè byz[ő]unk.

Maſod.

Ne ueǵed a te Vradnak Istenednek nèuét heyaba, azaz, felyők es zereſſők az Istent, Senkit az ő nèuè altal nè atkozzunk, nè eſkegőnk, ne bayolyunk, ne hazuǵunk, ne čalyunk, dè inkab mindőn ńomoruſagonba Iſtennek neuet ſegetſegől hyuk, neky kőnőrőgyőnk, őtet dičeryők, neky halat adyonk.

Harmad.

Emlekezzel mèg hoǵ Innepet ſcentőľ, azaz, felyők es zereſ-
168 ſők || az Iſtent, [S] Az ő Isteny igyet meg ne utalyuk el ſe mulaſſuk, Inkab azt fel magaztalyuk, tiztelyők őrőmeſt eǵebektőlis halgaſſuk es eǵebeketis tanečonk reya.

Negyed.

Tiztőlyed atťadat es ańadat, azaz, felyők es zereſſők az

Iſtent, a mi zileinket es azokat kyk mi uelo̊nk byrnak meg ne utalyuk, ellenekſe uečo̊nk: Incab o̊ket tiztelyo̊k, zolgalyunk nekyk, engedelmeſek legyo̊nk, tiztelyo̊k o̊ket, es felyo̊k.

O̊ t ö d.

Ne o̊ľ, azaz, felyo̊k es zereſſo̊k az Iſtent, a mi felebaratonknak teſtet mèg ne ſerčo̊k, bozzuſagual ſe illeſſo̊k: Inkab ſegečo̊k es mindo̊n eletenek uezedelmeben yelen legyo̊nk. ||

H a t o d. 169

Ne Paraznalkodyal, az az, felyo̊k es zereſſo̊k az Iſtent, tizta es mertekleto̊s eletben elyo̊nk, ſemmit mertekletlen ſe zolyunk ſe teǵo̊nk.

H e t e d.

Ne orozz, azaz, felyo̊k es zereſſo̊k az Iſtent, eǵebeknek marhayat ero̊uel el ne ueǵo̊k, es ualami alnak aruual, a uaǵ čalarčaggal myenké ne teǵo̊k: Inkab eǵebeknek iauayt o̊regbičo̊k, gongyat uiſelyo̊k es otalmazzuk.

N' o l c z a d.

Felebaratod ellen hamos tanoh ne leǵ, azaz, felyo̊k es zereſſo̊k az Iſtent, Eǵebeket hamoſſan be ne aǵǵonk, ſenkyt el ne arolyonk, ne ragalmazzonk, eǵebek hiret neuet mèg ne kiſſebičo̊k: Incab menčo̊k o̊ket, iot gondolyunk felo̊lo̊k, mindo̊no̊ket io uegre magyarazonk

K y l e n c z e d. ||

Felebaratodnak hazat ne keuanńad, azaz, felyo̊k es zereſſo̊k 170 az Iſtent, a mi felebaratonknak o̊ro̊kſegebe a uag io zerenčes marhayban ne zalyunk, ualami čalarčaggal a uaǵ alnokſaggal, meeg ha a to̊ruennek ualameľ rezeis neko̊nk engedne myenke ne tegyo̊k: So̊t inkab o̊tet ſegetčo̊k, hoǵ az o̊ iozagaban eppen meg maŕaǵon.

T y z e d.

Ne keuanńad neky feleſeget, ſe zolgayat, ſe zolgaloleyańat,

ſe o̊kret, ſe zamarat, ſem eǵeb iozagat, azaz, felyo̊k es zereſſök az Iſtent, felebaratonknak ſe feleſeget, ſe zɵlgayt, ſe barmayt ualami c̀alarčaggal myenke ne tegyoͤk, toͤlo̊kis ualami ero̊uel, uaǵ rauaſſagual el ne idegeničoͤk : Soͤt inkab inčoͤk es onzolyuk, hoǵ az o̊ vroknak ualo zolgalatba meg maraggyanak.

V e g e. ||

Az dićo̊ſego̊s zenth haromſaghnak tyztőſſeghere : es dychere- 173
tire : ky allattyaba egh byzzon iſthen : zo̊melebe keǵek harom tud-
nya minth : az `atthya iſtennek zo̊mele : az fyw iſtennek zo̊mele :
az zenth lelők iſtennek zo̊mele : ez harom zo̊melők kőzzo̊l az maſ-
sodik zo̊mel : raytunk kőnőrőluen : ergalmaſſagabol : es hozank-
ualo nagh zeretetibo̊l : az zeplo̊ttellen zyznek mehebe be zalla : az
embo̊rſego̊t feel weue : az az mind az lelkőth mind az teſtőth : az
erzekőnſego̊kkel eǵettőmbe : ky az zyznek mehettől azonkeppen
zylettetek : mikeppen az zep weragh az fatwl : a wagh az Nőmo̊s
illath az weragtul Ez az || feel wőth embo̊rſegbe : ſokat zenuede 174
wegre megh hala : es az igaz ioſephnek koporſoiaba : el temet-
tettek : Mel koporſobol harmad napon : azzon teſtbe lelőkbe kybe
zenuede : byzzonal feel tamada Ebben azert hogh feel tamada :
mynked megh tanutha : hogh nekunkes feel keel tamadnunk :
Touaba ebben hogh az koporſobol tamada feel : [ebben] megh
tanutha : hogh nekunk es : feyenked az koporſobol a kybe ha-
lalunk wttan tettetunk : keel feel tamadnunk Erről keǵek az
Criſtus o̊ maǵa zola zenth ianos euanǵeliomanak o̊tőd reze-
ben : wgh monda *Omnes qui in monumentis sunt : audient vocem
fily dei.* Myndőnők kyk az koporſoban wannak : halyak || embőr- 175
nek fyanak : az az zyz marianak fyanak zauath : es mennek az kyk
ioth tho̊ttennek : az elletnek feel tamadaſara : az az az bodogſagra :
a kyk keeǵek gonozth thőttennek : az ittelletnek feel tamadaſara :
az az az karhozatra Hogh keǵek az feltamadaſba ketſego̊ſők nee
lego̊nk : mikeppen az ſaduceoſsok : kykről zol zenth mathe : ewan-
geliomanak hwzzonkettődik rezeben *Math.* XXII. kyk az feel
tamadaſt tagagiak wala Megh byzonwthaťok mindőn thőrwenbeli
iraſsal

Elo̊zo̊r termezetnek thőruenybeuala iraſsal Alion elo̊ue az
zenth iob patriarka : ky akoron wala ez wylakba miko||ron megh 176
embo̊rők az thermezetnek thőruenebe elnek wala : tudniaminth

az wyz ezzőnnek előtte ez azert az feel tamadaſrol imiǵen zola: kőn-
uenek tyzzőnkyllenćedik rezebe *Iob* XIX. *Scio quod redemptor meus
viuit* ꝛc.: tudom hogh az en megh valtom eel: es az vtoſso napon
az fődből feel waǵok tamadando: es az en teſtőmbe megh lattom
az en idwőzőithő iſtenőmeth Maſoćhor wgyan ezőnth megh byzonut-
hatuk: profetaknak thőruenőkbe wala iraſſal: O the daniel: mon-
giacia megh mith ertez az feel tamadaſrol *Dani* XII. *Qui dormiunt
inquit interre puluere: euigilabunt*: akyk wgmond aluznak az fődnek
poraba: feel ſerkennek: nekyek kőzzőlők az őrők eletre: nekyek ke-
177 ǵek őrők G'alazatra Hogh mondaz thees az feel tamadaſ‖rol eſaias
profeta *Esai* XXVI. *Viuent mortui* megh eleuenődnek az halottak: es az
megh őlettek fel tamadnak: Az thőb profetak mondaſsat rywydſeǵert
el haǵom Harmaccor wgyan ezőn megh byzonuttatik: ewangeliom-
beli thőruennek iraſawal: Ielőſben zenth mathe euangeliumanak
huzzon kettődik rezeben *Math.* XXII. holoth az ſaduceoſok ezt taǵa-
giak uala: kyknek Criſtus imellettenkeppen felele *Erratis nescientes
scripturas*: tewőlgőttők wǵmond: Nem ertuen az iraſokat: Nem tu-
gattoke: mert az feltamadaſba N*em* hazaſkodnak embőrők: ſem
hazaſſagra nem vetetnek azzonok: de leznek az igazak minth iſten-
nek anǵaly Negyeccőr wgyan ezőn megh byzonuttatik apoſtoli
178 thőrue‖nbeli iraſsal: zenth pal apaſtal az thőb apaſtalok kőzőt:
az feel tamadaſrol imellettenkeppen zola: egh lewelenek tyzőnőt-
tődik rezeben *Ad chor* XV. *Omnes quidemr esurgemus*: Iolleheth mind
feel tamagunk: de mind el nem valtoztattunk: mire? az őrők eletre:
mert arra: cak az Iok waltoztatnak egh zőmpillantaſba: nagh her-
tellenſeǵel az wttoſo kyrtnek zawara Ottőććőr meghes megh by-
zonuttatik feel tamadaſſunk thőruen kőnbeli iraſſal: Vǵmond az
thőruen kőnw *Omnes cum suis resurgent corporibus*: Mindőnők
twllaidon teſtőkbe tamadnak feel: meliet maſt wiſselnek: hogh ky
ky mind miwelkődethe zerenth weǵőn: awagh Iot: awagh gonozth:
Az gonozok őrdőǵel őrők kent: az Iok criſtuſal őrők dicőſſegőth: ‖
179 Hattoćor es vtozor: megh byzonwytattik feel tamadaſunk: hytőnk-
nek aǵazattyawal Mynd az harom kredoba wallyok feel tamadaſunkat
Az apaſtalok credoiaba wgh mondunk *Credo in spiritum sanctum* hy-
zők zenth lelőkbe: kőrőztin zenth eghhazat: zentőknek eǵeſſegeth:
binőknek bocyanattyat: vǵ mondunk ozthan: teſtnek feel tamadat-
tyat: es az őrők elęthőth amen Az nichenombeli conciliomnak cre-
doiabaes wgh Mondunk: melieth zenth eǵhaz az miſſebe enőkől

Imelietten keppen *Et expecto resurectionem mortuorum* : es warom az
hottaknak feel tamadaſokat : es az Iŏwendŏ wylagnak elettet amen
Az attanaſiuſnak Credoiabáes wgh enŏkŏliŏk *Ad cuius aduentum*
omnes homines resurgere habent cum corporibus suis Meel Criſtuſnak ||
eſ Iŏuettire : mindŏn embŏrŏk feel tamadnak az ŏ teſtŏkkel : es tw- **180**
laidon celekŏdetŏkrŏl zamot leeznek adanddok : es akkyk Iot tŏtten-
nek: mennek az ŏrŏk eletre: akyk kegek gonozth: az ŏrŏk tyzre O az-
ert Iay az binŏſnek : Mert Iŏwendŏbe teſtebe lelkebe iſtennenek elŏtte
megh keſ ielŏnnye : es mindŏn dolgairol zamot keel adnya Akoron
nemwl oztan megh az binŏs : kyrŏl imez mondatik az Criſtus birot-
twl : kŏttŏzettŏk megh neky kezeyt : es labayt es weſſetŏk az kylſŏ
ſetetſegre : holot lezŏn ſyralom : es fogaknak cikorgottaſsa Akaria ke-
ǵek wriſten hogh embŏrŏk teſtŏkbe lelkŏkbe fel tamagianak az igaſ-
ſagnak hellen allaſa'ert Mert mindŏn tŏruenŏk ezt wallyak : hogh
akyk rezeſſŏk az Ioba : reſſeſſŏk legennek az Iwttalomba es : wyzonth
Akkyk rezeſſŏk az binbe : rezeſſŏk leghennek az kenbaes : de miert
hogh az le||lŏk eǵettŏmbe tezy mind az Iot es mind az gonozt **181**
az teſtel : hat az Io'ert egetŏmbe kel az feltamadaba : az teſtnek
az lelŏkel megh aiandokoztatnia Az binert eſmeth eǵettŏmbe keel
az teſtnek az lelŏkel megh gŏttretnie : errŏl mongya zenth Gerǵŏl
doctor : *Ad districti Iudicis Iusticiam pertinet :* Az zoroſsan itelŏ bi-
ronak igaſsagat nezy ez : hogh akyk mikoron elnenek binnelkyl leni
nem akartannak : ſoha kennal kyl Iŏwendŏbe ne legennek Thowaba
az mi Iŏwendŏ bely fel tamadaſunk : Meǵ peldaztatek azokba kyk
fel tamaztattanak cak iſteni hatalomal : mind o tŏrwenbe : mind wy
tŏrwenbe Oh thŏruenbe illes profeta Imadſagawa fel tamaztha az
egh ŏzwegh azzonnak fyath : Mynth megh wagyon Irwa : harmad
kyrali kŏnwnek tyzŏnhettedik rezebe Towaba eliſeus profeta keeth
halottat tam||aztha feel : egiketh elethebe : Maſikath : halalanak wt- **182**
tanna : ez megh wagion irwa Negied kyrali kŏnwenek negiedik es
tyzŏnharmadik rezebe Towaba wy thŏrwenbe wrunk criſtus : harom
halottakat tamaztha : egik lŏn az egh ŏzwegh azzonnak ŏ fya : ky-
rŏl zol zenth Lukac ewangeliſta *Luce* vii: Maſodik lŏn az egh feye-
delŏmnek leaña : kyrŏl zol zenth mathe ewangeliſta *Math. nono*
Harmadik lŏn Lazar : martanak es magdalenanak battyok : kyrŏl
zol zenth Ianos ewangeliſta : *Ioanis* ii. zenth pethŏr apaſtal es fel
tamaztha az egh azzonth : kynek tabitha wala newe : zenth lukach
iria apaſtaloknak iaraſokrol irt kŏnwebe : mind ezŏkbe azert megh

erőſittetunk az fel tamadaſnak hytteben Ha keǵek mondana wa-
laky: Imerthőm en hogh byzonńal feel keel thamadnom: Imezth
183 akarnam az zenth || iraſbol megh erthenőm: miből lezőn feel ta-
madaſom: Veǵethők ezőttőkbe es tanuliattok megh: Mynt kőzőn-
ſeǵel az doktorok mongyak Az hottaknak teſtők auagh teſtőknek
porok: ha leyendnek az koporſokba oth ep'ötetnek megh: es on-
nan tamadnak feel: ezth keǵek walya iſten őmaǵa: ezekhyel pro-
feta ira megh kőnuenek harminch hettedik rezeben: *Ecce inquit ego
aperiam tumulos vestros:* Im en feel nittom wgmond az thy koporſot-
tokat: es ky hozlak tyttőket az thy ſyrőttőkből Am azokes kyk
Criſtoſſal eǵettőmbe feel tamadanak: mind koporſoyokbol tama-
danak feel: Mynth zenth mathe ewangeliſta irya: *Math.* XXVII. ha
keǵek az hallottak kőzzől walamelyeknek teſtők nem lezőn az ko-
porſoba: ezők oth tamadnak feel: a hol leezőn teſtőknek Iob reze:
184 tudniaminth zywők: a wagh || feyők: ha towaba kerdettik: Mellik
embőrnek teſtennek Iob reźe zywee: awagh feye? Nekyek azt
mongyak hogh az zywe: byzonwttyak ezők az poǵan bőchnek
mondaſawal: ky wgmond *Cor inquit est principium viuens et vlti-
mum moriens:* az zyw wg mond elől elő: es wtto meǵh hallo: az az
előzőr elewenődik megh: es wttol hal megh: Nemeliek towaba azt
monǵiak: hogh embőrnek teſtennek Iob rezye az feye: wghes wa-
gyon: Merth őbenne wannak mind az erzekőnſegők: wgyan ezert
walalol leezőn embőrnek feye oth leezőn feel tamadaſa es Mert az
embőri teſtnek feltamadaſa: lezőn az okos lelőkert: azert az feel
tamadas oth leezőn: a hol az teſtnek reźe kőzelben nezy az okos
lelőknek cellekődetyt: az főben wannak keǵek mind az kylſő mind
185 az belſő erzekőnſegők: mellyek főllőtte igőn nezyk az okos || lelők-
nek cellekődettit Az feel tamadas melle Imezt es Io megh twd-
nwnk: hogh az feltamadaſba ſok codalattos dolgok leznek

Elſő codalattos dologh leezőn Imez: hogh mindőn embőrőknek
teſtőknek elezteb porra es hamwya keel lenyők: ennek keǵek oka
Imez: mert mikeppen az embőrre az binert zalla az halal: ezőn-
keppen az binnek megh rottadaſaes: erről mongya az zenth iras:
hogh mindőnőketh kyk eredetbinbe fogantattanak: illeth Imez
ſentencya: por wagh es porra keel lenőd: iſten monda *Genesis* III

Maſod codalattos dologh lezőn az fel tamadaſba Imez: az
hottaknak poroknak fel gőitteſſe: ez keǵek lezőn az anǵalok myath:
Minth am wrunk monda zenth mathe ewangeliſta ira megh *Mittet*

inquit filius hominis angelos suos El kyldi wǵmond embőrnek fya az ő angelyt: es őzwe Gwyttik az ő walaztottit ez wylagnak negh zegiről: az anǵalok || zőrzik azert: mindőn embőröknek mind Ioknak mind 186 gonozoknak teſtőknek porokat oda: ahonnan keel feel tamadniok:

Harmad codalatos dologh leezőn: iſteni hattalombol mindőn teſtőknek megh epőľettők: az Criſtuſnak bezedere: mikoron azt mongya: *surgite mortui venite ad Iudicium:* tamagiattok feel hallottak Iőiettők az ittellettre:

Negied codalattos dologh leezőn az feltamadaſba: mindőn embőri tagoknak megh epőlettők: mert mindőn tagok melliek annak ellőtte az teſtől el wagattanak wot: iſteni hattalombol: kynek celekődety tekellettőſſők: mint mongia moſes profeta: megh epőttetnek es feel tamadnak Erről ira zenth pal apaſtal es: az korontaľ totoknak *Mortui resurgent incorupti:* Az hallottak || feel tamadnak: 187 mindőn fogatkozaſnal kyl: de mondhatna emelle walaky: Im lattiok mert az ornak: az wrzaſert G'akortha el wagattatik keze: awagh teſtenek walamel taǵa: ky annak wttanna penitenciat tartwan ődwőzől Mint agya tehat az elletten embőrnek el wagot tagyat iſteen megh: Mikoron az fel tamadas leǵőn ezert: hogh az teſt megh aiandokoztaſſek az Ioert: awagh Gőtreſſek az gonozert: meliet az lelők cellekődőt w̃ attala: ha azert megh epőttetik ez elľetten embőrnek el wagattot taǵa: megh nem aiandokoztathatik az fel tamadaſnak dicőſſegewel az Io celekődetről: melľet annakwttanna thőt penitenciat tartwan Mert az el waǵot tagh az Ionak tettelebe az thőb tagokkal nem celekődőth: ebből lattattatik azert: hogh mindőn tagok ne tamagianak feel mindőnőkbe Veǵetőze ezőtőkbe Criſtuſnak iegőſſi Mert az tyztha lelők Criſtuſnak iegőſſe Az Io celekődet||ők kykert erdőmľők az bodokſaǵoth: twlaidonkeppen 188 zolwan: Nem az kezeke awagh labake: de az telľes embőre Mikeppen az meſtőrſeges nem twllaidwnwttatik az fireznek: de az aǵ meſtőrnek: Iolleheth azert: az tagk meel az penitencianak előtte el wagattatot woth: az Ionak tettelebe celekődőt legőn: de maga dicőſſegőt erdőml: Mikoron az telles embőr erdőml: Igh feytetik azert ez fogas megh

Hőttőd codalattos dologh lezőn az fel tamadaſba: az termezet zerent walo nedweſſegőknek megh adaſſa: Miert hogh embőrnek keel fel tamadnia nagh tekellettőſſegbe: zykſegh azert hogh mind azok fel tamagianak: melľek nezyk az embőri tekellettőſſegőt: az

az az embőri termezetnek tekellettős wotat: fel tamad azert embő-
rel were: Mert az wer az lelőknek zeky: mint monǵa az poǵan bőć
189 az [lelőknel kyl] vernel kyl megh nem || elewenőthettik az teſth:
wgian ezert wrunk Criſtus es fel tamadaſaba fel wewe zenth weret:
fel tamadnak towaba az harom termezet zerenth walo fw nedweſ-
ſeǵők: twdniaminth Az fekete ſaar: az ződ ſaar: az feyer ſaar: ezők
kőzől azok fel nem tamadnak: melleketh az termezeth megh weeth:
hanem cak azok melek leznek az taǵoknak tekellettőſſegire: Ezth
keel azert mindőnőknek tartaniok: hogh ſeminemv nedweſſek mel
az termezettwl megh wettetik: es meľ embőrnek tekelletősſeǵere
ninchen: feel nem tamad: Nem tamad azert feel ſem az weritek:
nem az pőkes: awagh haǵappas: Nem az thőb fertelmeſſegők: kyk
az teſtnek kyllőmb kyllőmb taǵain ky zarmaznak.

Hattod codalattos dologh lezőn az feel tamadaſba: az haiak-
nak: zakaloknak: kőrmőknek: zep ekeſſegők: Am Criſtus zola erről
190 zenth lwkach ewangeliomaba: wgh monda *Capillus de capite* || *vestro*
non peribit hayzaal az thy feiettőkről el nem wez: de megh adat-
nak az fel tamadaſba: nem cak azok tamadnak azert feel melľek
nezyk az embőri termezetnek tekkellettős ſegit: de melľek nezik
zepſeǵet es: fel tamadnak azert az hayak: az zakalok: az kőrmők:
towaba embőrnek beli: zywe: ǵomra: tydeye: maya: ha keǵek
mondana walaky: ha az hayak es kőrmők mind feel tamadnak:
Iǵőn hoźak leznek: az hwzwſsak keǵek ektellenſegőt Ielőnth az
teſtbe: hogh megh erćettők: ezők cak anneba tamadnak fel: ami-
nebe leznek az teſtnek ekőſſeǵere: Az fốllőtte waloy waltoztatnak
twllaidon teſtőknek tagainak megh epwiteſſere: a mel tagba fo-
gatkozas woth: tudniaminth ſantaſagk: awagh egeb bennaſagh:

Hetted codalattos dologh leezőn az feel tamadaſba Imez: az
lelőknek teſtehőz walo egheſſőleſſe Mert ez főlől megh mondattak
megh zőrőzthettwen: kynnek kynek mynd lelke: Nagh hertellenſe-
191 ǵel egh zőmpillantaſba eǵeſſőt||tettik az ẘ twllaidon teſtehőz: ez
kegek lezőn cak iſtenni hattalombol

Nocćad codalattos dologh leezőn az feel tamadaſba: Mindőn
rwtſagoknak el tawoztattaſsa: Erről wgh mond zenth agoſton
doctor *Resurgent sanctorum corpora sine vllo vicio:* feel tamadnak
az zentőknek teſtők mindőn binnelkyl: Myndőn rwtſagnal kyl:
Myndőn neheſſeghnelkyl mindőn ſantaſagnal: kyl Mindőn gőrbe-
ſegnelkyl: Mindőn fekettefegnel kyl: Mindőn ſebnelkyl: Iollehet

az martiromok ſeel tamagianak az ſebôkkel: melleketh criſtuſert
zenwettenek: ez ſebők ő bennők az napnal Ionkab felnnek: eǵeb
ſebők keǵek: ſem ő bennők ſem az thőb zentőkbe feel nem tamad-
nak: Nem lezőn towaba az zentőkbe az thyztaſsagnak el wezteſſe-
nek ondokſaǵa: mert ők feel tamadnak az zyzeſſegnek eǵez teſ-
tebe: de maǵa az aureolat ez el new Coronat: nem wallyak hanem
cak az byzzon zyzek: towaba || Nem leezőn az zentőkbe az főllőtte 192
waloſagnak: awagh keweſbſegnek rwtſaǵa: ſenky azert feel nem
tamad hat wyakkal: awagh negiel: hanem őtťel: ſenky keth főwel:
hanem cak egiel: ſenky negh zőmel: hanem cak kettőwel: ſenky
nem negh fillekkel: hanem cak keth filſel: ſenky negh keźel awagh
labbal: hanem cak kettőwel: towabba az oriaſſokes nem tamadnak
olliettan nagh allapatba feel: melbe ez willagba wottanak: hanem
alkolmas allapatba: erről zola wriſten eſaias profeta ira megh
Gigantes non surgent: az oriaſſok nem tamadnak feel eréhed ollian
nagh allapatba: Iollehet eǵeb embőrőknel magaſb es naǵob alla-
patba: Igh mondok az kys embőrőkről es: kyketh mi liky embő-
rőknek mondunk: awagh thőrpeknek: ezők magaſb allapatba
tamadnak feel: vghogh kőzőnſeǵel zolwan: mindőnők feel tamad-
nak az alkolmas allapatba: meel kynek kyn||ek nezy őnnőn ter- 193
mezettit: Iolleheth nem mind egh allapatba: hogh mind eǵ korunk
lenne*n*k: de nekyek maǵaſbak leznek: nikyek keǵek kyſſebek: el
wagwan az iſtenni hattalom az főllőtte walokat: es be tőttwen az
teſtbe walo fogiatkozaſſokat Minth zenth agoſton mongia: iſtennek
waraſarol zőrzőt kőnuebe: Az karoztak keǵek feel tamadnak Nagh
ondokſagba: rwtſagba: es fekettefegbe: wghogh őrdőkőkhőz leez-
nek haſſonlattoſsok

Killenćed codallattos dologh leezőn az feel tamadaſba: az
koroſsagnak tekellettőſſeǵe: Mert mind Iok mind gonozok: feel ta-
madnak harminch harom [allap] eztendős kor allapatba: kybe feel
tamadot Criſtus es: Mert az mi elſő zyleynekes ez allapatba terőm-
tettenek iſtentwl O azerth iſtennek hattalmaſſaǵa O criſtus ieſus-
nak kegel||meſ ergalmaſsaga: ky az ő walaztottit Nagh dycőſſeǵel 194
maǵaztallya feel az gonozokkat kegik nagh gyalazattal es rwttſa-
ǵal feddy megh Imeztes zykſegh megh twdnunk: hogh az Ioknak
es gonozoknak feel tamadaſokba kyllőmſegh leezőn: Mert zenth pal
iria az korontal tottoknak: az feel tamadaſrol *Stella differt a stella
in claritate*: Cillak kyllőmbőz az cillagtwl fenőſſegbe: ezőnkeppen

leezőn az hottaknak fel tamadaſok: hogh azert megh erćettők: az
Ioknak fel tamadaſok kyllőmbőz az gonozoknak feel tamadaſoktwl
ōtben

Primo per agilitatem et Grauitatem: elözör Gorſaſagnak miatta:
es nehſſegnek miatta Mert az Iok az feltamadaſba ottan walnak
gors teſtöt: kynek miatta vitettnek Criſtusnak elebe az ekbe: mint
zent pal mongia teſſacolinbelieknek: wyzonth ennek ellenne: az Go-
nozok walnak nagh nehez teſtöt: wgh hogh magokat megh nem moz-
195 dithattiak: ‖ de wittetnek az iteletnek helere ördögöknek miattok:

Secundo differt resurectio bonorum a malis Maſoćor kyllőmbőz
az Ioknak feel tamadaſok az Gonozoknak feel tamadaſoktwl: Az
kenzenwedhetlenſegben: es kenzenwedeſben Merth az Iok kenth
nem zenwethetnek: de az Gonozok: mindőn keeth zenvednek:
minth erröl thőbeth irok mikoron az rettenettős ittelletröl ironk

Tercio differt per claritatem et deformitatem Harmachor kil-
lőmbőz az Ioknak fel tamadaſok: az Gonozoknak feel tamadaſok-
twl: az fenőſſegben es rwtſagban Mert az Iok leznek fenőſſők minth
az naap minth Criſtos monda Az ǵonozok keǵek leznek ondokok
minth ördőgők.

Qarto differt per charitatem et odiositatem Negećör kyllőmbőz:
az Ioknak fel ‖ tamadaſok az gonozoknak feel tamadaſoktwl Mert
196 Criſtus az Iokhoz muttattya nagh zerettettet: Az gonozokhoz kegek
nagh gőllőſeǵeth: wgyan ezert az Iokat Iogyara allatwan tyztőlly:
es megh algya: az gonozokat keǵek balya felől allatwan zidal-
mazya: es megh atkozya: Az Iokhoz kedwes es vidam arcath mwt-
tat: az Gonozokhoz keǵek komuro es megh haragwt arciat

Vltimo descernunt per Iocunditaten vtozor killőmbőz az Ioknak
feel tamadaſok: az gonozoknak feltamadaſoktwl: az őrwendettőſ-
ſeknek es ſyralmaſſagnak miattok: mert az Iok örwőndőznek: az
gonozok keǵek ſyrnak es ohattnak: Az Iok mennek az bodokſagra:
az Gonozok keǵek az örök kenra mint Criſtus monda zenth mathe
ewangeliſta irtha megh *Math*. IV. O Iay azert az binőſnek: ky maſ-
than bineit nem ſirattia: Mert akoron byzzon ſyrattya: es
197 mind iſtenet: mind magat öröke atkoźa: ‖ de mondhatna
Meǵes kőzőllettők wala ky Imezthes: Igőn kewannam en az
feltamadas melle megh twdnom: Minemő idöben: es Na-
pon: es oraba tezy Criſtus az kőzőnſegős feel tamadaſth: to-
wabba Nappal tezye? awagh keǵek eyel? Mert Criſtus eiel ta-

mada feel: az ő feel tamadaſa az mi feel tamadaſwnknak oka: lat-
tattik azert: hogh mies eyel tamagunk feel: ezt lattatik zenth paal
apaſtales Ielőnthenie *Dies domini sicut fur ita innocte veniet:*
Wrnak ő napya mikeppen az orw: eyel Iő el: hogh ez kerdest es fo-
gaſth megh erchettők: Wr criſtus az mi fel tamadaſunkat nem
eyel teezy: ſem kel zenth palnak mondaſath wgh ertenőnk: hogh
az feel tamadas eyel lenne: de Imigen keel ertenunk hogh mikoron
Ingen ſem hynnők: awagh welnők: akoron leezőn mikeppen az ||
orwes akoron Iő el mikoron Ingen nem hittetnek Towaba wrunk- 198
es nem zynthen eyel tamada feel: de haynal feſe: Minth mongiak
azert doctorok az feel tamadas lezőn: mikoron az egek forgaſok-
twl megh zőnnek: az egek kegek: zőnnek megh forgaſoktwl igaz
nap tamadatba: Az hod leween naap eſetbe: Mert igh terőmthe
iſten ez keeth wylagoſſagokath: az naapoth naph tamadatba: az ho-
dat kegek naph eſſetbe Azoknak azert a kyk lakoznak nap tamadatra:
hamarab wylagwſwth az naph: hodnem minth azoknak akyk lakoz-
nak Naap eſſetre: az hottak közöl kegek nekyek naptamadatra ta-
madnak fel: minth akyk oda lakoztannak: Nekyek eſmeth naph
eſetre: wgan ezert nemelſek feel tamadnak eyel: twdniaminth az
nap eſetre lakozok: Nemeliek Napal twdniaminth az nap tama-
datra lakozok: de wgyan kőzőnſe||gel zolwan: az fel tamadas lezőn 199
akkoron: mikoron az naph lezőn az ő fel tamadaſaba: es az hogd
el nwgwaſaba: lezőn kegek az feel tamadas minth hyhettők waſar-
napon: mert iras ninchen rola Ezt kegek megh erthettők Elſőből
Imebből: Mert mikeppen waſarnapon kezde iſten ez wylagot te-
rőmtenie: azon napon akara Criftuſnak az ő fianak feel tamada-
ſanak miatta megh wywttania: tudniaminth az dicőſſegős elettre
Ezőnkeppen az napon akarya mindőnőknek fel tamadaſokat megh
tekellenie Maſbol ezőnth megh erthettők Imebből: Mert waſarna-
pon kezdenek az egek forognia: az nap kezde az idő lennie. mert
az elôth ee nem woth: Ezőnkeppen az naphon zőnnek megh az
egnek forgaſſy: es az idő: vt hogh az vttan ſoha őrőke nem leezőn ee
Harmadbol ezőnt megh erthettők imebből: Mert mikeppen Criſtus
ez wylagra Iőue*n* || vaſarnapon zyllettetek ez wylagra: mert pentő- 200
kőn fogantatek azzonunknak mehebe: ozthan waſarnapon zilette-
tek: Minth zenth Agoſton doctor mongia Ezőnkeppen waſarnapon
Iő az ittelettre: meſ ottan kőwetti az fel tamadaſth [harmadbol]
N e g i d b ő l meghes megh erthettők Imebből: Mert waſarnapon

ielőnnek embőrőknek az feel tamadſnak dićőſeǵeben: minth az
zenth ewangeliſtak mongiak Ezőnkeppen az napon Ielőnnik min-
dőnőknek ez wylaknak weǵen nagh dycőſſeǵel Őttődből megh ert-
hetťők Imebből: merth waſarnapon terőmthe az anǵalokat es az
diadalom wettel wttan: azonnap muttata megh nekyk az ő zynenek
dicőſſeǵeth: megh erőſſitwen őkketh menorzagba Ezőnkeppen azon
napon aggya az Ioknak megh az ő dićőſſegős zynenek lattaſſath:
feel tamaztwan őketh Hattodbol megh erthettők Imebből: mert
201 waſarnapon wette le men||orzagbol az gonoz anǵalokat Ezőnkeppen
waſarnapon wetti pokorra az karhoztakat őrőke Gőtrendőkkől Het-
tedből megh erthettők Imebből: mert waſarnapon hoza ky Criſtus
az zenth attyakat limboſbol: Azzonnaap tamazt mind Iokat mind
gonozokat fel az fődből Nyociadbol el erthettők Imebből: mert
mikeppen az haynal es az napnak feel tamadaſa: kezdettől fogwa
wot megh wydamutho: es Ielőſben mert az zepőnzolo madarakat
enőklesre indwtto Ezőnkeppen wrunk ieſus az oraba feel tamad-
wan: ez wylaǵoth megh vidamutha: es az zenth attyakat iſtennek
dićerettire Indutha: Alkolmas azert hogh azon naph: twdniaminth
waſarnaph: es azon oraba feel tamadwan: teſtwnkbe es lelkőnbe:
kezǵőkel az hattalmas iſtennek dicerettit Meel dićeretnek ozthan
202 ſoha weǵe ne*m* lezőn: || mel dicheretre be wygőn minket maſt lel-
kunkbe: feltamadaſunknak wttanna lelkunkbe teſtunkbe: ieſus
criſtus: ky az attya iſtennel: es zenth lelőkkel: eel: es wralkodik:
Myndh őrőkkun őrőke Amen: Ez wttan Immar kőwetkőzik az iras
az iſtennek rettenetős itteletiről: Meel az feltamadaſnak wttanna
leezőn; ez iras el weǵeztetőt zenth mihal napian ezőr őtzaz Neg-
wenegh eztendőbe iſtennek hala

HORVÁT CODEX.

Mert mykeppen zent gergely doctor mongya. hog az oly ember meltatlan az adando jokra. ky halat nem ad az adatot iokrol. Seneca pogan bevlc es vgy mond. Igeen rutſagos dolog. halat nem adny az jo tetelekrevl. Inneten vagyon hog mykoron iſtennek dychevſeges zvleye zvz maria. myn-kevnc zamlalhattatlan jokat tevt es tezen. mert valamy jonk vagyon. myndev myatta vagyon. Ennek okaert hog ne leleſſevnk halalatlanoknak ev az vr iſtennek es zvz marianak jo tetelerevl. It kezdetnek iſten fyanak teſt fel vetelerevl. es zvz marianak evrevmevl meltoſagarwl valo kevn ezenkeppen monduan.

*E*revktevl fogva. es az jdevk[tev]nek elevtte. mynek elettev fevld lenne. zereztetuen vagyok. Ezekeet mongya bevlc ſalamon. pelda bezedrevl irt kevnyvenek nyolchad rezebe. || zeretevym. chodalatos 2
amy iſtenevnknek my hozyank valo zerelme. Igeen chodalkozando az ev io voltanak meg mutataſa. Mert evrevktevl fogva meg zer-zette az ev meg tudakozhatatlan bevlcheſſege myat. fel venny az my termezetevnket. meg teſteſevleeſnek mogya myat. az dychev-ſeges zvz marianak meheben. hog mynket. okos allatok kevzzevl mentevl alab valokat. mynden teremtet allatok fevlevt magaztatna evnevn magaban. az az. hog iſten lenne ember. es ember lenne iſten. zent ianoſnak mondaſa zerent. Ige levn teſte es lakozyk my bennevnk. Byzonual my lehet ezneel chodalatoſb allat. mynt hog ember lenne iſten. es melyet az menyek megnem foghatnak. hog az egy zvznek meheben be rekezt-ueen. meg fogatneek. Byzonyaban nagy choda volna. hog ha az meny le zallana. es az fevld||hez egyeſevlne. de ſokkal chodala- 3

toſb hog az iſten menynek teremteye es mendeneknek teremteye.
egyeſevlteſſeek amy vtalatos termezetevnkhez. Annak okaert mon-
gya damaſcenus az miſus eſten. Mykeppen levttek egye. iſten es
ember. ezt chodalyak angelok. feelnek egek. zozat vezteg halgat.
elme meg fogyatkozyk. mykoron egy lean ezenkeppen fogta meg
iſtent evmeheben. hog az zenteknek agyon bekeſſegevt. holtaknak
eletevt. el vezteknek jdueſſegevt. Ezeket damazenus mongya. Ezek-
nek felette. mychoda embernek nagyob meltoſag. mynt hog ember
lenne iſtennek atyafya es kevzele. kynek okaert vgy mond zent
bernald. aleytom hog Immar engemet megnem vtalhat iſten. az
en tetemem. en teſtem. es en atyamfya. Mychoda zeretet nagyob
ez zeretetneel. kyt meg byzoneyt iduezeytevnk. es meg irta zent
4 ianos kevny||venek harmad rezeben. monduan. Ezenkeppen zerette
iſten ez velagot. hog ev egyetlen egy fyat adnaya. hog mynden ky
ev benne hyzen. el ne vezzyen. de valyon evrek eletet. Azert ez az
ky amy zyvevnket keuankoztagya es zoreygya iſtenhez. ez az ky
amy lelkevnket chodalkozaſba feel fyggezty. Mert az vr iſten
evrektevl ezenkeppen zerzette. hog az aldot zvz marianak mehe-
ben teſteſevlne meg. es lenne emberre. Ennek okaert mongya az
iſteny bevlcheſſeg. ez felyvl mondot jgeket monduan. Evrektevl-
fogva. es az jdevknek elette. mynek elevtte fevld lenne. zereztet-
veen vagyok. Az az. Evrektevl fogva meg vagyon zereztetven. hog
az iſteny bevlcheſſegnek chodalatos zerzeſebevl. iſten emberre
lenne. veueen teſtet zvz mariatwl

It kezdetyk az zent atyaknak keuanſagokrol. es
5 iſten fyanak teſt feel || veteleert valo Imadſag-
rol jras.

Ezenkeppen monduan dauid kyralnak es pro-
phetanak mondaſaat. *Ostende nobis domine misericordiam
tuam.* Az az. Vram iſten mutaſſad meg nekevnk te irgalmaſſago-
dat. es agyad nekevnk te jduezeytevdet. Ezek meg vadnak iruan
az ſoltarnak nyolchuan negyed rezeben. es mondatnak az embery
nemzetnek kepeben. ky keuannya iſten fyanak meg teſtelevſet.
emberre leteet. Mert embery nemzet az my elſev zvleynknek
byneuel vala karhoztatot. ſok gonozokkal meg zoreytatot. es

pokolbely tevmlevchre vettetevt. Eſmeg vala embery nemzet ez velagnak ſok ky jelenthetetlen neuolyaſagokra kevldetevt. es az menyey hazatwl ky rekeztetevt. Es myert embery nemzet meg eſmerte vala. hog kylemben megnem zabadulhatna hanem chak iſten fya myat. kynek volna veeghetetlen erdeme. my-kep||pen ezt meg monta zent lelek mynden prophetak zaya altal. es o tevrvenbely zent atyaknak tetetevt pelday myat. Annak okaert az zent atyak. mynd tellyes embery nemzetnek kepeben. lymboſban kyaltnak vala keuanuan meg zabadulny. es mondnak vala. Vram iſten mutaſſad meg nekevnk te irgalmaſſagodat mynket meg valtuan. es te jdueſſegevdet. az az criſtuſt agyad nekevnk. Annak okaert ez zent atyaknak keuanſagokrol es jmadſagokrol zoluan. harmakat vegyevnk ezevnkben.

Elſev kyt ezevnkbe kel vennevnk mondatyk Imadkozaſnak kevnyergeſnek. Maſyk mondatyk el vegezeſnek. Harmadyk mondatyk valaztaſnak. : —

Mondam hog az elſev mondatyk jmadkozaſnak vagy kevnyergeeſnek. kyrevl aytatos doctorok zerent gon||dolkothatonk. 7
hog mykoron az zent [de] atyak tartatnanak fogva lymboſba. Pokolbely evrdeg akar vala ev raytok vralkodny. mykeppen zolgayn. zent peter apoſtol mondaſa zerent. kyt meg jrt maſod kevnyuenek maſod rezeben monduan. kytevl valaky meg gyevzetyk. az annak zolgaya. De maga pokolbely evrdeg meg eſmerte vala. hog az zent jraſnak hyrdeteſe myat. az zent atyak remenlyk vala criſtuſt iſtent teſtben jevuendevnek. es keent zenuedevnek embery nemzetnek meg valtaſaert. De nem vezy vala ezeben pokolbely evrdeg az iſteny tanalchot. aleygya vala hog iſtennek nem kellene keent zenuedny. Es hog tyzta ember chak. eleget nem tehetne. meg fyzetveen az tevt chalardſagnak kaarat. Ennek okaert pokolbely evrdevg keuelſegre feel neuekevdveen. meg chvfolvan lymboſba a zent atyakat. monduan az jgeket kyk meg vadnak jrvan elſev kyraly kevnynek || tyzenheted rezeben monduan. Valazzatok kezzev- 8
letek ferfyat. ky le zalyon en velem keſalkodaſra. [jevyel] jevyen el es zabadyhon meg tyteket. Es bozzontuan az evrdeg az zent atyakat. monda ev nekyk az bezedeket kyt meg jrt zent malachyas kevnuenek harmad rezeben. hytſagos mynden ky iſtennek zolgal. es mychoda nyereſegtek myert zolgaltatok evneky. Annak okaert

az zent atyak ſyruan mondak Ieremyas prophetanak ſyralmarol jrt kevńben valo Igeket monduan. Aruak lettevnk. zolgak vralkodnak my raytonk. es nem volt ky mynket meg valtana. el fogyot amy evrevmenk. el eſeet amy feyevnknek coronaya. Iay my nekevnk mert vetkeztevnk. Tahat adam embery nemzetnek atya. vygaztalya vala evket monduan. Mynem mynd evrekke el veet iſten. vagy my nem mynd vegyg el zakazgya ev jrgalmaſſagat nemzetrevl nemzetre.
9 || Maſtan azert el megyek vr iſtenhez. es kevnyergek evneky. Mondanak az zent atyak. Io ez bezeed. kyt zolal. Azert be mene adam lelek zerent. az iſteny felſegnek eleyben. es le eſueen mondaa adam Iob prophetanak mondaſat monduan. *Manus tue domine fecerunt me* ꝛc Az az. Vram iſten te kezeyd tevttenek es teremtevttenek engemet tellyeſſeggel mynd kevrnyevl. es ezenkeppen hertelenſeggel le vech engemet. Monda vr iſten adamnak. *Existimasti inique qd' ero tui similis.* az az O adam. aleytad ektelen. hog hozyad haſonlatos lezek. mykoron keuanad az en haſonlatoſſagomat. meg fedlek tegedet es allatom te orchadnak eleyben. Tahat meg Iyede adam. es kezde mondany ennen magaban dauidnak mondaſat monduan. *Obmutui et silui abonis. et dolor meus renouatus est.* Az az. Meg nemuleek. es veztegleek joktwl. es en banatom meg vyvla.
10 Es byzodalmat es [ev] erevt veuen adam. || monda az Igeket kyk meg vadnak jruan negyed keraly kevnvnek vtolſo rezebe monduan. Zegyenlem en orchamat fel emelnem menyben. en alnokſagymnak nagyſagaert. de maga vr iſten irgalmaz ennekem dauid prophetanak mondaſa zerent. az te zent irgalmaſſagod zerent. Es te kevnyerevleſydnek fokſaga zerent. vakaryad el en ektelenſegevmet. Vram te benned remenkevttem. evrekke ne zegyenvlyek. te Igaſſagodban zabadoh meg engemet. haychad en hozyam te fevledet. ſyes hog mench meg engemet. mynden en meg maradekymmal. Tahat elev alla iſtennek Igaſſaga. monda. Myt zolz te adam. monduan az vr iſtennek. te Igaſſagodban zabadoh meg engemet. Nemdee meg vagyon zerezuen az iſteny jgaſſagnak. hog az byneſek le vakartaſſanak elevknek kevnvebevl. es az jgazakkal be ne Irattaſſanak. Errevl byzonſagot tezen dauid propheta es az ſoltarban monduan. *Convertantur peccatores in infernum* ꝛc. az az.
11 fordulya||nak az byneſek pokolba. mynden poganok kyk el feledyk iſtent. Azert te [bynes] mykoron bynes leg. Igazan hagyatol pokolba. mynden te meg maradekyddal. kytevl vontatot az byn. Eze-

ket haluan adam meg jyede. es el futa vrnak zyne elevl. Es ſyr-
uan kezde mondany az Igeket. kyk meg vadnak iruan Ieremyas
p*ro*pheta ſyralmarol valo kevnyvenek elſev rezeben. monduan.
En ſyruan. es en zemem vizet hozuan. mert az en fyaym lettek
el veztek. Eſmeg monda adam. Iay ennekem mert az en lacos vol-
tom el nyvlt. Tahat mynd az zentek kezdenek nagy ſyralmal ſyr-
nya. es kezdeek mondany Ieremyas p*ro*phetanak mondaſaat
monduan. Mykeppen vete el vr izrahelnek nemeſeet. es megnem
emlekevzeek az ev labaynak ſamely zekerevl. El evzte vr ev olta-
rat. es adot mynket ellenſegnek kezeben. Azert mykoron az zent
atyak maradnanak ſyralmban. monda ev keztek dauid p*ro*pheta.
Myg akartok ſyrnya || gyevhchetek evzue az zenteket. kyk zerzettek **12**
az teſtamentomot vagy az tevrueent az aldozatokon. Mert edes az
vr iſten. es az ev jrgalmaſſaga mynden ev myelkevdety felet. Ez
bezedekkel meg erevſevdenek az zent atyak. evzue gyevlenek ta-
nalcra. hog az bekeſſegnek meg nyereſere kevuetſeget vagy kev-
nyergeſt kevldenenek vr iſtennek. Es valaztanak nagy zentſegyev
neegy ferfyakat. az az. Iſayas p*ro*phetat. hyeremyas p*ro*phetat.
Iob p*ro*phetat es dauid p*ro*phetat. es mondanak. Ezek zent embe-
rek. kyket valaztot vr iſten nem chalard zeretetben. Mert Im Iſa-
yas iſtennek Ielenteſe myat eleue meg lata [allatoknak] Ievuendev
allatokat criſtuſba es anyazentegyhazba. Ieremyas meeg anyanak
meheben meg zenteltetet volt. Iob egygyevgyev ember vala. kyhez
haſonlatoſt iſten fevldevn nem lele. dauid kedeg tanot valla
ſamuelt auagy tanolſagot tevn ſamuel da||uidrol monduan. kereſet **13**
vr evmaganak ferſyat. ev zyvenek zerelme zerent. az az dauidot.
Mondanak azert az zent atyak. menyetek el vrhoz. Imaduan men-
deneknek idueſſegekert. Es ſyruan mondnak vala az zent atyak.
Exaudiat dominus oraciones nostras et reconcilietur vobis. et cet. Az
az. halgaſſa meg vr azty Imadſagtokat. es meg engezteltéſſeek ty
nektek. ſe el ne hagyon tyteket gonoz Idevben. Eſmeg mondanak·
Deus misereatur nostri et benedicat nobis. et cet. Az az. iſten kev-
nyerevlyevn auagy irgalmazyon nekevnk es meg algyon mynket.
meg velagoſeha ev orchayat my raytonk es irgalmazyon nekevnk.
Ezeket monduan. el mene elevzer vrnak eleyben Iſayas monduan.
O vram mendenhato iſten. tevrneed le az egeket. es zallanal le.
hog lenne nyluan azte neued az te ellenſegydnek. Ime te meg
haraguttal mert vetkeztevnk. es maſtan vram my atyank || vagy. **14**

my kedeg myndnyayan vagyonk ſaar vagy fevld. es te kezeydnek
mukaya. Vram ne haragogyal. es touabba ne emlekevzzel amy
alnokſagynkrol. Tahat ezeket haluan atya iſten. tekente az Igaz-
ſagra. Es monda az Igaſſag. Iruan vagyon ez iſayas p*ro*pheta myat.
kevnyuenek hatuan evtevd rezeben monduan. Tauozzal el en tev-
lem. ne kevzelehc en hozyam mert nem vagy tyzta. Ime iruan va-
gyon en elevttem. meg adom es meg fyzetevm. ev kebelekben az
ev alnokſagokat auagy ev atyoknak alnokſagyt. Ezeket haluan
iſayas p*ro*pheta meg jyede es meg tere az ev tarſyhoz ſyruan. ės
monduan. Syryatok az keuanatos orzagon. mert nynchen bekeſſeg
az alnokoknak. vr mongya. :. Maſodzer el mene vr iſtennek eley-
ben hyremyas ſyruan zoluan. kyt meg Irt ſyralmarol valo kevnyue-
nek vtolſo rezeben monduan. Emlekevzzel meg vram. my tevrtent
15 my nekevnk. tekeenched es laſſad amy bozzv||ſagonkat. Amy
atyaynk vetkeztenek. es my viſeltevk az ev alnokſagokat. Iay my-
nekevnk mert vetkeztevnk. myre felec el mynket vr iſten evrekke.
El hagyuan mynket napoknak hozzyvſagaban. fordeyc mynket vr
iſten te hozyad. vyohad meg amy napynkat mykeppen kezdettevl-
fogua. Tahat az Igaſſag iſtennek parancholatyabol monda az Ige-
ket kyt meg irt zent hieremias p*ro*pheta monduan. Te azert ne
akary Imadnod ez nepert. mert az ev kyaltaſoknak ideyen. es az
ev gyevtrelmeknek Ideyen megnem halgatom. Tenen magad Irtad
ezeket hieremias. hogha moiſes es ſamuel alland en elevttem. nyn-
chen en lelkem. ez nephez. el vetettem. evket en orcham elevl.
Ezeket haluan hieremias p*ro*pheta meg rettene. es meg tere az
zent atyakhoz. monduan. Valaztattakuak [ze] ſeregy ſyryatok eyel es
nappal. es ne veztegyen ty zemeteknek haya. Harmadzer el mene
iſtennek eleyben Iob p*ro*pheta. es zoluan ev zyvynek keſerevſege-
16 ben monda. ky agya ennekem || hog jevyen en kereſem. es amelyet
varok hog meg agya ennekem iſten. Eſmeg vgy monda. bochas
vram ennekem. mert ſemmyk en napym. Myg nem bochak enne-
kem. ſem el nem bochac hog el nyelyem az en keſerevſegemet.
vetkevztem. my tegyek teneked o embereknek evryzevye. Myre
vetetteel engemet te magadnak ellenkevdevye. es lettem enen ma-
gamnak nehez. Myre nem vezed el az en bynemet. es myre nem
vezed el az en alnokſagomat. Tahat monda vr iſten. kychoda ez.
ky be fedezveen az regy bezedevket. kevnyergeſre zerzet tudatlan
bezedekkel. Nemdee te ſemmye tezede az en Ityletemet. hog te

meg Igazvltaſſal. Mert kychoda alhat az en akaratom ellen. ky atta
elevb ennekem. hog eſmeg meg agyam neky. Tahat erevt veueen
Iob propheta. hog lagy bezeddel el tevrneye iſtennek haragyat
monda. Tudom vram hog mendeneket tehec. es hog ſemmynemev
gondolat elnem tytkoltathatyk tetevled. || annak okaert magamat **17**
meg feddem es penitenciat tartok hamuban. Eſmeg monda. Az
mendenhato iſtenhez zolok es az en vtaymat ev zyne elevt meg
feddem. es ev lezen en iduezeytevm. Eſmeg vgy monda iob. Vram
iſten myre reytevd el az orchadat. es aleytaz engemet te ellenſe-
gevdnek. az leuelzal ellen. kyt az zeel el ragad. mutatod az te
hatalmadat. es az azyv pozdoryat evldevzevd. Irz en ellenem keſe-
revſegevket. es meg akarz emeztened. en iffyvſagomnak byneyuel.
Tahat neky zola iſtennek igaſſaga monduan. Myg akarz illyeneket
zolnod. mynem meg chalya iſten az ityletet. es az mendenha my-
nem el fordeygya azt amy igaz. Es myt haznal iſtennek ha igaz
leyendez auagy myt ach evneky. ha zeplevtelen lezen az te vtad.
tenen magad irtad ezeket. Mendenek kyk mennek alatta vadnak
enymym. es nem engedek kevnyergeſre zerzevt hatalmas igeknek.
Meg Iyede || Iob *pro*pheta. es el fvta az ev tarſyhoz ſyralmakkal **18**
monduan El vezzen az nap kyben zvlettem. es az ey kyben mon-
datot. fogantatot ember. Myre adattatot neuolyaſnak velagoſſag. es
elet azoknak kyk leleknek keſerevſegeben vadnak. Tahat az zent
agyak mynd nyayan ſyrnya kezdenek monduan. Iay mert levt az
vr iſten. mykeppen my ellenſegevnk. el vete evtevle izrahelt. Eſ-
meg mondanak. ſetetſegevgben helheztetevt mynket. mykeppen
evrekke meg holtakat. es mykoron kyaltanank. kyre kezte amy
Imadſagynkat. Vram my tettevnk kegyetlenſegevt. es tegedet ha-
ragra ingerlettevnk. annak okaert egeztelhetetlen vagy. Meg
verteel. es nem bochach meg. Laſſad vram mert meg nytottak ev
zayokat my reank. menden ellenſegevk. Ezenkeppen az zent atyak
ſyralmban es fazkodaſban meg puztuluan. mondanak egy maſnak.
Myt tegyevnk || Immar touabba. Nemelyek mondnak vala lelekben. **19**
nem zv̊ͤkſeg touabba vr iſten kevldenevnk. mert meg telyeſeytette
vr iſten az ev haragyat. es nem tekent my reank. de zent hiere-
mias *pro*pheta zoluan ev kevztevk. monda. Ne veztegyevnk. azert
hog nem volna nyvgodalm. mynd addeg mygnem tekenchen es
laſſon iſten menyekbevl. Mert ennen magam irtam ezeket mond-
uan. Meg arradanak az vizek en feyemen. mondeek. el vezeek. de

hyvam vram iſten az te neuedet az vtolſo verembevl. meg halga-
tad az en zoınat. el fordeytad az te fyledet az en zepegeſemtevl
es kyaltaſomtevl. Tahat dauid p*ro*pheta es vgy monda. en es Ig
irtam az ſoltarban monduan. Az zegenyeknek kyaltaſokat meg hal-
gatya vr iſten. ſèvt azt mondom hog byzyatok. tuduan ezt byzon-
ual. es en irtam meg az ſoltarban. hog meg eſkevt vr iſten byzon-
20 ſagot da||uidnak. es megnem chälya evtet monduan. te mehednek
dymevlchebevl veteek az te zekedre. Tahat mondanak dauidnak
myndnyayan az zent atyak. Menyel azert te es vr iſtenhez. es
kevnyeregy my ertevnk. Maſtan kedeg my es kyalchonk vr iſten-
hez menyekben. es kenyerevl my raytonk amy iſtenevnk. es meg
emlekevzyk amy atyaynknak teſtamentomarol. Tahat dauid p*ro*-
pheta kezde lelekben fel menny [lelekben] menyekben es mondany.
Aperite michi portas iusticie. Az az. Nyſſatok meg ennekem igaſſag-
nak kapuit. be megyek evbeleyek es vallaſt tezek vr iſtennek.
ffelele neky zent myhal archangyal monduan. Ielenched meg vr-
nak en myattam az te vtadat. es meg agya ate zyvednek kereſyt.
ſelele dauid. Az ev zyvem Io igeet kerevdevt. en magam mondom
meg az kyralnak az en dolgomat. Monda zent myhal laſſad dauid.
hog az kyralt ſokayg ne nehezehed hozyv bezeddel. ffelele dauid. ||
21 Az en nyeluem olyan mynt az gyorſon Iro meſternek talla. hamar
meg mondom az en dolgomat. Tahat az angelok. elevl vetetueen
zeretettel. mennek vala vr iſtenhez monduan. *Memento domine
dauid.* Az az. Vram emlekevzyel meg dauidrol. es menden ev zeled-
ſegerevl. Es monda vr iſten. *Inveni dauid seruum meum.* Az az.
Meg leleem dauidot en zolgamat. en zent olayommal meg kentem
evtet. Es az en byzonſagom es az en irgalmaſſagom ev vele va-
gyon. es en nevembe fel magaztatyk ev zarua. Monda dauid zent
myhalnak. kychoda vizenbe engemet ez erevs varaſban. Es be
viteteek dauid p*ro*pheta az angeloktvl. es kezde dauid p*ro*pheta
tetoua ſpacialny egy angely carbol mas angely carban. egy angely
zerbevl mas angely zerben. Es tekentven az helnek kyeſſegeet
zepſegeet. monda. *Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum.*
22 O vram iſten mely Igeen zerelmes az te aylokod || erevknek vra.
keuankozyk es meg fogyatkozyk en lelkem vrnak pituaraban.
Vram bodogok kyk lakoznak te hazadban. mert erevkkevl erekke
dychyrnek tegedet. Tahat Ivtuan dauid p*ro*pheta iſtennek zekyhez.
hol evl vala zent haromſag. es alazatoſon le teryezkevduen Imada

lelekben zent haromſagot monduan. Algyon meg mynket iſten.
my iſtenevnk. algyon meg mynket iſten. es felyek evtet fevldnek
menden hatary. Tahat monda vr iſten. myt akarz dauid hog te-
gyek teneked. ffelele dauid. vram iſten hol vadnak az te irgalmaſ-
ſagyd. mykeppen meg eſkevtteel dauidnak te byzonſagodban. Te
mondottad. es en meg irtam. kyalt en hozyam. es en meg halga-
tom evtet. ky zabadeytom evtet es meg dychevytem evtet. napok-
nak hozyvſagaual meg tevltevm evtet. es meg mutatom evneky az
en iduezeytevmet. Azert vram iſten te hozyad kyaltok. en iſtenem
ne veztegy en rolam. kelfel vram myre aloz. kelfel ne hagyad
vegre. myre || fordeytod el ate orchadat. el feledevd az my nyomo- 23
rvſagynkat. hozdky amy lelkevnket az tevmlechbevl. hog tegyevnk
vallaſt azte neuednek vram iſten. Tahat iſtennek parancho-
latyabol monda dauidnak az jgaſſag. Nemdee dauid tenen magad
irtat ezt monduan. Igaz az vr iſten. es igaſſagot zeretet. egyeneſ-
ſeget latot az ev zyne. Azert az Igaſſagnak tevruenye agya azt. hog
az byneſek pokolban fordultaſſanak. ffelele dauid. halgas vezteg
te maſtan o Igaſſag. ſe megne banc engemet. mert iruan vagyon.
hog vrnak irgalmaſſagy. menden myelkevdetynek felette vagyon.
Annak okaert. erevt veueen dauid monda vr iſtennek. Ygaz vagy
vram. es igaz ate iteleted. de maga tegy ate zolgaddal ate irgal-
maſſagodzerent. Emlekevzyel meg vram ate irgalmaſſagydrol. em-
lekezyel meg vram ate gyevlekevzetevdrevl melyet byrtal kezdet-
tevl fogua. legen vram ate irgalmaſſagod myraytonk. mykeppen
remenkettevnk te benned. Tahat mynd azent atyak es kyalt||van 24
mondanak. *Ne reminiscaris domine delictis* Az az. Ne emlekezyel
meg vram az my byneynkrevl. auagy my zvleynknek byneyrevl. ſe
vegy bozzv allaſt my byneynkrevl. Myre evzzel mynket vegre. meg
haragvt azte haragod az te eledelydnek Iohyra. Mutaſſad meg
vram mynekevnk te irgalmaſſagodat es te idueſſegedet agyad my-
nekevnk. Ezenkeppen az irgalmaſſag kenyerevle embery nemze-
tevn. es munda vr iſtennek. Vram te fel kelueen irgalmaz ſyon-
nak. mert ideye vagyon evneky irgalmazny. mert el Ievt az Idev.
Nemdee tulaydonode teneked irgalmazny. es Inkab illic ate io vol-
todnak. myelkednek ate irgalmaſſagodzerent. hognem chak atte
tyzta igaſſagodzerent. Haluan dauid az irgalmaſſagot ev erte
zolny. halat aduan monda. *Misericordias domini in eternum cantabo*
Az az. vrnak irgalmaſſagat evrekke eneklem. de ennek felette em-

bery nemzet es haluan az irgalmaſſagot ev erte zolny. kezde nagy
25 erevſſen kyaltany. monduan. || O iſtennek irgalmaſſaga. O iſtennek meerhetetlen kegyeſſege. O iſtennek yo volta. irgalmaz my nekevnk vram. legen vram iſten my raytonk az te irgalmaſſagod. kelyſel vram ſegely mynket. es zabadeyc meg mynket az te zent neuedert. Tahat ezenkeppen az evrek irgalmaſſagnak iſtenne meg engezteltetuen. monda dauid p*ro*phetanak. Menyel dauid propheta. mert meg latogatlak tyteket. es fel kevltevm ty raytatok az en igemet. dauid p*ro*pheta kedeg ev magat fevldre le teryeztueen. es halat aduan monda. Vallaſt tezek vram iſten teneked en telyes zyvembevl. meg ielentem menden te chodaydat. Evrevlevk es vigadok te benned. kyntornalok te felſeges neuednek. Meg ielentevm az te neuedet vr iſten az en atyamfyaymnak. az igazak kevzevt
26 dychyrlek tegedet. Es meg teeruen dauid p*ro*pheta || az ev tarſyhoz. monda nagy evrevmmel. kyk felytek vr iſtent. dycheryetek evtet. Iacobnak menden magzatya dycheveychetek evtet. mert nem vtalya meg az zegenyeknek kenyergeſevket. Meg erteem az vr iſtentevl. mert dauidnak evrekke meg targya az ev irgalmaſſagat. Tahat mynd az zentek. az az. az lymboſbely zent atyak meg evruendenek nagy evrevmmel. halat adanak az vr iſtennek. Es ev nagy evrevmekben Imylyen zeep eneket eneklenek vr iſtennek monduan. *Benedictus es domine deus patrum nostrorum. et laudabilis et gloriosus in secula.* Az az. Aldot vagy my atyaynknak vra iſtene. Es dychyretes es dychevſeges mynd erekke. Es aldot te dychevſegednek neue. ky zent. Es dycheretes ꝛc. Aldot vagy te dychevſegednek zent templomaban. es dycheretes es. dychevſeges
27 mynd evrekke. Aldot vagy ky te orzagodnak zent zekyn || evlz. es dycheretes es dychevſeges mynd evrekke. Aldot vagy te iſtenſegednek iſtapyan. es dycheretes es dychevſeges mynd erekke. Aldot vagy. ky zeleknek tollayn Iarz. es dycheretes es dychevſeges mynd evrekke. Aldot vagy. ky cerubin angelon evlz. evruenyeket auagy melſegevket nezuen. es dycheretes es dychevſeges mynd evrekke. Algyanak tegedet mynd te angelyd es te zentyd. dychereteſt es dychevſegeſt mynd evrekke. Algyanak tegedet menyek es fevld es tenger. es menden my ev bennek vagyon. dychereteſt es dychevſegeſt mynd evrekke. dychevſeg legen atyanak es fyvnak es zent leleknek. dychereteſnek es dychevſegeſnek mynd evrekke. Mykeppen vala kezdetben es maſtan. es mendenkoron es mynd evrekke

amen. es dycheret es dychevſeg tyzteſſeg es hatalmaſſag es paran-
cholat. Amen. || Maſod reze ez predycacyonak mondatyk el vegezeſ- 28
nek. mert nagy vetekevdees tamada az iſtennek irgalmaſſaga kev-
zevt. es iſtennek igaſſaga es byzonſaga kevzevt. embery nemzetnek
meg zabadulaſarvl. ky el vegezteteek iſtennek bevlcheſſege myat ez
keppen. Es ez fele elmelkevdeeſt vety zent bernald doctor. kyrevl ha-
rom keppen elmelkevdhetevnk auagy gondolkodhatonk. Elevzer az
irgalmaſſagnak bezedenek eleue veteſeet es meg byzoneytaſat ez kep-
pen. Mert az irgalmaſſag vgy mond vala. kegyeſſeg auagy irgalmaſ-
ſag. az oly neuolyas embernek ſegelleny auagy irgalmazny. ky evnen
magamyat fel nem kelhet. Es ezt az irgalmaſſag meg byzoneygya vala
ſok keppen es ſok okoſſagokkal. Elevzer az irgalmaſſag meg byzoney-
gya vala ezt hog az neuolyas embernek irgalmaznykel. iſteny ter-
venbevl. Maſodzer byzoneygya vala [teruen kevnbevl] egyhazy
embereknek tevrvenyebevl. Harmadzer pogan || bevlchnek tevr- 29
uenybevl. Negyedzer varaſy tevruenbevl. Mondam elevzer hog az
irgalmaſſag byzoneyta iſteny tevruenbevl. mert iruan vagyon *pro*-
pheta myat monduan. Vrnak irgalmaſſaga evrektevlfogua mynd
evrekke. evtet felevken. Eſmeg vgy mond touabba. Mynem el fe-
ledkevzyk az vr iſten irgalmazny. auagy mynem meg targya az ev
irgalmaſſagat ev haragyaban. Azert irgalmazny kel embery nem-
zetnek. es ezenkeppen erevſeyty vala az jrgalmaſſag az ev monda-
ſat monduan. Ektelen es mendeneſtevl fogua alkolmatlan. az felſe-
ġes irgalmaſſagnak iſtenenek. meg nem mutatny az ev nagy
felſeges irgalmaſſagat. kynek nagy irgalmaſſagat kyalgyak menden
iſteny tevruen es *pro*phetak. Mert edes az vr iſten mendeneknek
es az ev irgalmaſſagy menden ev myelkedety fevlevt. Azert te vr
iſten menden te myelkedetydnek felette || kel tenned az irgalmaſ- 30
ſagnak myelkevdetyt. aduan tenen magadat embery nemzetnek
meg valtaſaerth. : —

Maſodzer az irgalmaſſag byzoneyta az egyhazy embereknek
tevruenyebevl ezenkeppen monduan. Mert amely egyzer kelle-
metes let. touabba kellemetlen nem lehet. Az vr iſtennek kedeg
kellemetes volt embert teremteny ez vegezetre. az az. az bodog-
ſagra. Azert ha az vr iſten embert az bodogſagra teremtevt. tahat
azon bodogſagra meg kel hozny irgalmaſon az bynben eſees vtan.
Eſmeg vgy mond. hog az gyevlevſegek meg elnytendevk. az barat-
ſagok meg beueytendevk. mykeppen meg vagyon Iruan az tevr-

uenkevnben. de adamnak ev byne volt gyevlevſeges. es keent
erdemlet. Azert melto o vr iſten. hog az te irgalmaſſagod zerent
beuehed meg embernek az te kegyelmelmeſſegednek es irgalmaſſa-
31 godnak ‖ baratſagat zerelmeet io teteleet. meg bochatuan az ev
byneet.

Harmadzer az irgalmaſſag byzoneyta pogan bevlchnek tevr-
uenyebevl. ezen keppen monduan. Menden nemev allatnak alkol-
mas az. amy illic ev hozya. az ev termezet zerent valo tulaydon-
ſaga zerent. mykeppen ariſtoteles es porphirius mongya. monduan.
Tulaydonſag ez. mely egynek es mendenkoron illic. Mykeppen
pelda. illic embernek meuetny zolny nezny. okoſkodny. Az vr
iſtennek kedeg tulaydona irgalmazny. mykeppen enekly anya zent
egyhaz. iſten kynek tulaydona irgalmazny es bochatny. Azert ha
tulaydona irgalmazny. tahat irgalmaznykel embernek. Ez meg
byzoneytatyk termezet zerent valo peldaual es. mert az kegyeſſeg
es irgalmaſſag tulaydonſagok az nagy es nemes lelkes allatoknak.
32 Nemes az orozlannak haragya. mert az ev elevtte ‖ le teryezkev-
devtnek meg bochat. Az medue es jgeen haragos lelkes allat. es
az erdey dyzno jgeen erevs lelkes allat. de maga meg bochatnak
ev elevttevk le teryezkevdevtnek. Annak okaert alkolmas melto
hog az vr iſten irgalmazyon. penitencianak alazatoſſaga myat. le
teryezkevdevt embernek. : —

Negyedzer byzonyeyta az irgalmas varaſy tevrueenbevl ezen-
keppen monduan. Mert valakynek chalardſagat. nem kel evnen
maganak ſegelleny. hog azbol kevuetkevzyek jutalm auagy nyere-
ſeeg. ſem kel valakynek kevuetny auagy nyerny nyereſeget auagy
jevedelmet. az ev hazvgſagabol. de myert az kegyo adamot es euat
chalardſaggal chala meg. azert hog evket az ev zolgalatyara es
fogſagara valtoztatnaya auagy fordeytanaya. Ennek okaert az
kegyonak gonoſſa myat nemkel evneky nyerny nyereſegevt avagy
33 jevedelmet. tartuan embery ‖ nemzetevt mendenkoron ev kevtele-
ben. Eſmeg vgy mond. az tevruenyek haznalnak az meg chaltak-
nak es. es az megnem chaltaknak. kel azert ſegelleny az iſteny
tevruennek. az meg chalt embernek. : —

Azert mykoron az irgalmaſſag illyen okoſſagokkal haytanaya
atya iſtent irgalmaſſagra es embery nemzetnek meg valtaſara. az
byzonſag ellene al vala monduan. O irgalmaſſag myt zolz te. azt
akarode hog en byzonſag el vezyek. Mert te o evrek atya iſten.

mykoron te legy iſten. es hamiſſag tebenned ne legen. Iam iruan
vagyon. hog vrnak byzonſaga evrekke meg marad. de te vr iſten
azt mondad embernek. valamely horaban eyendetek ez ſanak dy-
mevlchebevl. halallal haltok. Azert vgykel. hog ez te ſenteneiad
erevſſen meg maragyon az te byzonſagodban. es ezen||keppen 34
ember maragyon halalban. Erre az irgalmaſſag feleluen monda.
nemdee hol ez meg vagyon iruan. hog vrnak byzonſaga evrekke
meg marad. vgyan ottan legottan vtanna jg vagyon meg Iruan.
Mert meg confirmaltatot meg erevſeytetevt my raytonk ev irgal-
maſſaga. Azert ez irgalmaſſagot meg kel tenny embery nemzetnek.
hog meg zabadeytaſſeek en ertem. hogne lattaſſeek az vr iſten
irgalmatlannak lenny. ezben kedeg o byzonſag neked es. nekem
kel engedned. hog kedeg ez ſenteneiayanak ellene ne aly te
byzonſag. akyt elev veteel monduan. Valamely horaban eyendetek
ez dymevlchbevl. halallal haltok. legen Imezenkeppen ez. hog
ember meges halyon. es nemykeppen megſe halyon en ertem.
az az az irgalmaſſagert. Az az. Meg halyon ember teſt zerent. mely
halalnak zvkſegeben eſet az ſenteneianak myatta. de megne halyon
ember || az evrek halallal. Ezben kedeg teneked o Igaſſag enged- 35
nedkel ennekem irgalmaſſagnak. mert iruan vagyon az ſoltarban.
Nunquid in eternum proiciet deus. Az az. Mynem mynd evrekke el
hany el veet iſten. auagy mynem el zakaztya mynd vegyg ev irgal-
maſſagat. nemzetrevl nemzetre. Monda az byzonſag. byzonyaban
teneked nem engedny. Igeen kemenſeges dolognak Itylem. Mert
Iruan vagyon. hog az vr iſten nem haboruſagnak oka. hanem
bekeſſegnek. Illyek azert embernek irgalmazny oly modon. hog az
byzonſagnak gyalazat ne adaſſeek. Ezeket latuan az Igaſſag. hog
az byzonſag engedet volna az irgalmaſſagnak. Monda nekyk az
Igaſſag. myt myeltek ty o irgalmaſſag es byzonſag. Mynem el for-
deygya iſten az igaſſagot Ityletet. mert iruan vagyon az ſoltarban.
Igaz az vr iſten. es igaſſagot zeretet. egyeneſſeget latot az ev
orchaya. || Azert nem hagyok ezenkeppen irgalmazny embernek. 36
hog en ky rekezteſſem. az az. az igaſſag. Mert az igaſſag meg
kereſy ezt. kyt meg irt iſayas monduan. El veteſſeek az kegyetlen
es az bynes. hogne laſſa iſtennek dychevſegeet. Monda az irgal-
maſſag. O igaſſag ne legy ennekem ellenem. de legen embernek
irgalmaſſag akar chak en ertem. ha adamert nem lezen. Mert Iruan
vagyon az ſoltarban. vrnak irgalmaſſaga menden ev myelkevdety

felevt vagyon. Azert ha iſtennek irgalmaſſaga menden myelkev-
dety fevlevt vagyon. tahat igaſſaganak es felette vagyon. Annak
okaert teneked es engedned kel ennekem. hog ember irgalmaſſa-
got nyeryen. Monda az igaſſag. egyeb keppen nem engedhetek.
hanem hog ennekem es eleg legen. ſem illic hog iſten chak irgal-
37 maſſaga zerent myelkevgyek. de jgaſſaga zerent es. || legen azert
eleg ennekem embernek bynerevl. mynd az vtolſo fylyeryg. my
keppen meg vagyon iruan zent mathe kevnyuenek evtevd rezeben
monduan. Byzon mondom nektek. hog nem megyenk jnnen em-
ber. hanemha meg adangya az vtolſo fylyert. Ezek meg leuen jol
neked engedhetek. hog ember meg zabadeytaſſeek. de ha ennekem
eleg nem leyend. tahat az Igaſſag el veez. Az bynt kedeg meg
bochatny eleg tetel nekevl. ſemmy nem egyeb. hanem azbynt
megnem feddeny. ha kedeg az byn megnem feddetyk tahat
valamy dolog zertelen el hagyatyk. mely zertelenſeg nem illety
iſtennek orzagat. azert nem kel ember irgalmazny. :

Azert mykoron illyen vetekevdeſek tamattanak volna az
irgalmaſſag kevzevt. az byzonſag kevzevt es az igaſſag kevzevt.
38 Az atya evrek mendenhato iſten. ada menden Ityletet tenny || es
paranchola ez dolgot el valaztany. Az fyv kedeg. ky atya iſtennek
bevlcheſegenek es mondatyk. zent pal apoſtolnak mondaſa zerent.
Meg halgatuan mynd az keet felnek mondaſat. es monda. Az jgaſ-
ſag ezt mongya. en igaſſag el vezek. ha adam halalban nem marad
evrekke. Az irgalmaſſag azt mongya. en irgalmaſſag el vezeek. ha
adam irgalmaſſagot nem kevuet auagy nem nyer. Ez azert az el
vegezet ſentencia ez vetekevdeſen. hog legen io keen es io halal
adamnak. es mynd az igaſſagnak. mynd kedeg az irgalmaſſagnak
meg lezen. amyt keer. Ezeket haluan atya iſtennek bevlcheſſege-
tevl. myndenek el chodalkozanak es mondanak. Mykeppen lezen ez.
mykoron az [halal leg] keen legen keſerev. es az byneſeknek halalok
gonoz. zent jras zerent. Azert mykeppen lezen io keen es io halal.
39 Monda atya iſtennek bevlcheſſege || auagy az byro. kereſteſſeek
adamnak fyay kezzevl oly ember. ky mendenkeppen legen igaz
ember. es legen tyzta mynden byntevl. meeg az eredendev byntevl
es tyzta legen. es ky ne legen melto meg halny. Es ez illyen tyzta
artatlan es igaz ember halyon meg zeretetbevl. es gyevtevrteſſeek
kenoztaſſeek embery nemzetert. holot ev ne legen kevteles az
halalra es az kenra. Ezenkeppen eleget tezen az igaſſagnak. es

embery nemzetnek irgalmaſſag adatyk. Ezeket haluan az byzonſag.
el futa es meg kerevle mynd ez zeles velagot. es kereſy az byzon-
ſag. ha lelhety ez illyen tyzta artatlan embert. Es ſenky tyztanak
byntevl nem leletheteteek. meeg chak egy napy gyermekes fevl-
devn. zent iraſnak byzoneytaſa zerent. Tahat mykoron az byzon-
ſag meg teert volna. az byzonſag es irgalmaſſag elevl leleek || egy- **40**
maſt. Es meg kerde az irgalmaſſag. hogha meg lelte az artatlan
Igazat. ffelele az byzonſag. mendenek el haylottak az igaſſagtvl.
egyetemben lettenek hazontalanok. nynchen ky jot tegyen. nyn-
chen egy es. mykeppen dauid p*ro*pheta mongya az ſoltarban. Tahat
monda az igaſſag es. noha meg leletneek ez illyen jgaz ember. de
ez chak tyzta ember volna. Mykeppen tenne eleget iſtennek jgaſ-
ſaga zerent. az ev halalaual vagi kenyaual. embery nemzetnek
bynerevl. Mykoron embery nemzetnek byne. legen veeghetetlen
nehezſegev. Azert es. mert az byn levt az veeghetetlen ionak
ellene. azert es. mert az byn embery nemzetet veeghetetlen
iotvl foztot meg. Menden ember kedeg veeggel valo erdemev.
azert ha jgaz meg lelethetneek es. az artatlan jgaz ember. nem
tehetne eleget embery || nemzetnek bynyert. Tahat monda az **41**
iſteny zeretet. akar myt vetekevgyetek embery nemzetnek meg
valtaſarol. Ez az igaſſag ez az itylet. hog az iſten legen igaſſagos
ember. es legen tyzta menden byn nekevl. Es az ev iſteny zerelme-
bevl eleget tegyen emberert. tyzta igaſſag zerent. az ev kenyual es
halalaual. Es ezenkeppen eleget tezen az irgalmaſſagnak. az igaſ-
ſagnak es. Es ezzel egyetemben ky ielentetyk iſtennek veeghe-
tetlen zerelme. mykoron az vr iſten embert illyen Igeen zeretet. es
meg moſta evtet az ev zent vereben. az ev bynybevl. Ez iſteny
zerelmnek ſentenciayan meg engezteltetеek az igaſſag. es bekeſſeg-
nek chokolaſat ada az igaſſag. az irgalmaſſagnak es az zeretetnek.
Es tahat az igaſſag es az bekeſſeg egy maſt meg chokolak. Tahat
monda atya mendenhato iſten. mendeneket bevlcheſſegben tet-
tevnk: ez ve||lagot teremtuen. Ezenkeppen mendeneket bevlcheſ- **42**
ſegben. az az. fyvban tezevnk. ez velagot meg epeytueen. Monda
fyv iſten. Ime en keez vagyok. hog legen ez irgalmaſſag. ez
zeretet. ez igaſſag. es ez byzonſag Igyretben. Mert az kevnnek
feyeben meg vagyon iruan en rolam. hog en meg tenneem az te
akaratodat. Es ezenkeppen el vegezteteek. hog az iſtennek fya
ember legen. es hog az ev teſt feel vetele myat. es kenya myat

embery nemzet meg zabadeytatneek. O azert hyv lelek. O criſtuſ-
nak zent vereuel meg valtot. laſſad mely nagy zerelmel zeretet
tegedet az irgalmas vr iſten. laſſad hyv lelek mely nagy irgalmaſ-
ſagot te veled tevn. mene io voltat neked mutata. hog ev felſeges
jo leuen. te eretted byneſert akara evnen magaban eleget tenny.
Es mykoron te bynes ember fel nem kelhetneel. evmagat te alad
43 vete. hog || tegedet fel emelne: Meg alaza evmagat te eretted: es
zolganak zemelyet veue fel: ky az te byneydet viſele az ev teſten:
hogky bynekkel meg holtal. Igaſſaggal ely: O azert iſteny bevlcheſ-
ſegnek jgeen kedues·vegezeſe es jtylete. vgyhog iſten legen ember.
ky keen zenuedeſeuel meg valtaſſeek embery nemzet: Mely meg
valtaſrvl vgy mond zent gergely: O bodog byn. ky jl nagy meg
valtoot erdemleel vallanod: O kegyelmeſſeges iſten. mynemev dy-
chyreteket es hala adaſokat agyonk teneked. Mert ha [zer] ezerzer
[adon] adnoyonk magonkat te eretted kenokra es halalra: meges
kyſſeb volna arra: kyre te neked meltan tartozonk. Illyen nagy
kegyes es merhetetlen ayandokodert es te nagy jo tetedelerth. : —

It kezdetyk Immar arrol valo Iras. hog mynemev
44 tulaydonſagbelynek || kel vala lenny az iſtennek
anyanak. vgyan ezen lezen az predicacyonak
harmad reze es .:.

Mondam hog harmad reze ez predicacionak mondatyk. an-
nyay valaztaſnak. Mynek vtanna az lymbos bely zent atyak meg
tuttak volna. hog az iſtennek fyanak meg kellene teſteſevlny. az
ev evrektevl fogua valo valaztot annyatvl. Tanalchot tartanak
ez zent atyak monduan. kereſſevnk Igeen zep iffyv leant es zvzet.
ky alyon kyraly elevt. es zolgalyon evneky. Olyat kereſſevnk. hog-
ky melto legen az ev zallaſara fogadny amy iſtenevnkket. Se leleſ-
ſeek ez zvzben oly dolog. hogky az ev felſegenek zemeyt meg
bantanaya. hog ne hozyon my reank atkot. az aldomaſert. Tahat
az tevb zent atyak kezzevl monda zent iob *pro*pheta. Ezt tevkel-
45 leteſſeggel my nem tudhagyvk myndenkeppen. hog me||ny es my-
nemev tevkelleteſſegekkel kel fenleny az iſtennek anyanak. hanem
ez dolgot illic meg ielentenevnk az iſtennek bevlcheſſegenek. ffel
kele ieſus ſirak fya es. ky eccleſiaſticuſnak es neueztetyk. es

monda. Menden bevlcheſſeg vr iſtentevl vagyon. tengernek fevuenyet. eſſevnek cheppeyt. es velagnak napyayt. ky zamlalta meg. Iſtennek bevlcheſſeget. mendeneket elevl veuevt. ky tudakozta meg. bevlcheſſegnek gyevkere kynek ielentetevt meg. es az okoſſagyt ky eſmerte meg. Egy az mendeneknek felſeges teremteye. mendenhato es vralkodo iſten. ev terevmtevtte evtet. Az az. az [zvz] ev zvz anyat. Az az. teremtendevnek eleue meg lata. es ſok tevkelleteſſegevkkel meg ekeſeytendevnek eleue meg eſmere. Ev chak evmaga az vr iſten. latta es meg zamlalta es meg merteklette. es menden ev myelkevdety felet fel magaztatta || es menden teſtnek felette 46
az ev adomanya zerent. Es mondanak az zent atyak. bochaſſonk legatot kevuetet iſtennek bevlcheſſegehez. hog tanehon meg mynket. mynemev tulaydonſagbelynek kellenny. es mene tevkelleteſſegegnek ekeſſegeuel kel fenleny annak. ky melto valaztatny iſtennek annyaua. Azert az zent atyak bochatak dauid *pro*phetat iſtennek bevlcheſſegehez. Iutuan kedeg dauid iſtennek bevlcheſſegehez monda. *domine ad te confugi doce me facere voluntatem tuam. quia deus meus estu.* ꝛc. Az az. vram iſten te hozyad futottam. taneyc engemet tennem atte akaratodat. Az te lelked be vizen engemet jgaz fevldben. az te neuedert vram meg eltec engemet az te egyeneſſegedben. Mert tudom hog bodog az. melyet te taneytandaz vram. es az te tevruenyedbevl taneytandod evtet. Azert kerlek tegedet o evrevk bevlcheſſeeg taneyc engem tennem atte akara||todat. az iſten fyanak 47
anyanak tulaydonſagynak meltoſagynak valaztaſarol. ffelele az iſteny bevlcheſſeg dauid *pro*phetanak monduan. halgaſſad es meg tarchad. melyeket en teneked ma zolok. Az dragalatos zvznek. kynek iſtent kel fogadny. kel ez illyen nemes zvznek lenny az iſteny zeretetnek napyaual evltevzevt[nek] zvz leannak lenny. Es ez velagy alhatatlanſagnak holgyanak kel lenny az ev labay alat. menden fevldyeknek vtalalagya myat. Es ev feyeben kel lenny tyzenkeet chyllagv coronanak. mert tyzenkeet nemeſſegnek tulaydonſagyual kel fenleny es dychekevdny ez meltoſſagos zvznek. Mely nemeſſegnek tulaydonſagy kevuetkevznek jde ala Immar.:.

Elſev tulaydonſaga ez nemes zvznek. hog ev legyen jgeen zepſeges.

Maſod tulaydonſaga ez kegyes zvznek. hog ev legen nemeſſeges.

Harmad tulaydonſaga ez bodog zvznek. hog ev legen dauid kyral nemzetebevl. ||

48 Negyed tulaydonſaga ez kegyes zvznek. hog evneky maria legen neue.

Evted tulaydonſaga ez zent zvznek. hog ev menden byntevl tyztaſſagos legeen.

Hatod tulaydonſaga ez. hog ev legen menden iozagos myelkevdetekkel. Igeen meg ekeſeytetevt.

Heted tulaydonſaga ez zerelmes zvznek. hog ev legen zentſegel fel magaztatot.

Nyolchad tulaydonſaga. hog ev legen iſtennek ayandokaual Igeen tevkelletes.

Kylenched tulaydonſaga ez zent zvznek hog ev volna tyztaſſagos zvz.

Tyzed tulaydonſaga. hog ev legen fogadaſſal ioſephnek zenteltetevt.

Tyzen egyed tulaydonſaga. hog ev legeen ferfyvnak iegyeztetevt.

Tyzenkettevd tulaydonſaga ez fel magaztatando zvznek. hog ev legeen nazaretben lakozo . : .

Mondam hog elſev tulaydonſaga vagy elſev chyllag. kyuel
49 dychekevdyk az bodog zvz maria. mondatyk zepſeg||nek. Mert az
iſtennek anyanak kellet lenny. es volt Igeen zepſeges zvznek mynd
teſtben mynd lelekben. kyrevl vgy mond ſalamon. Tellyes zep vagy
en zeretevm en baratom. Ezrevl Imylyen kerdees vagyon. hogha alkolmas valae iſtennek anyanak Igeen zeepnek lenny
teſty zepſeggel. Ennek ellene vetekevttetyk es mondatyk. hog
az iſtennek anyanak nemkellet volna lenny zepnek teſty
zepſeggel. ez okaert. Mert az iſtennek anyaban ſemmy hevſagnak nemkellet lenny. de bevlchnek mondaſa zerent az teſty
zepſeg. chalard malazt es hevſag. Ennek felette az teſty zepſeg
azzonyallatokban vezedelmnek oka. Mert azzonyallatoknak zepſegekert. ſokak veztenek el. Azert mongya ſyrak ſya ieſus. az zvzet
ne nezzed. hog megne botrankozyal ev zepſegeben. Azzonyonk
marianak kedeg kellet lenny mendeneknek idueſſegnek okanak.
es nem vezedelmnek okanak. Azert azzonyonk marianak nemkel-
50 let zepnek lenny. teſty zep||ſeggel. Ennek felette. Az iſtennek kel-
let mutatny nagy alazatoſſagot. az ev meg teſtelevſeben. Zent

pal apoſtolnak mondaſazerent. monduan. Meg alaza magat. Zolganak zemelyet fel veueen. de nagyob alazatoſſag teſtet venny zernyev anyatvl. hognem zep anyatvl. azert zernyevnek kellet lenny az iſtennek anyanak. Ez kerdeſre feleltetyk ezenkeppen. hog az iſtennek anyanak nem kellet leny zernyevnek. de kellet lenny az iſtennek zentſeges anyanak Igeen zepſegeſnek. meeg teſty zepſeggel es. Es ennek kellet lenny ſok okokert. mely okokat veet nagy albert.

Elevzer kellet zepnek lenny iſtennek anyanak. [eue] eleue meg mutataſnak vagy meg iegye[ſeg]zeſnek okaert. Maſodzer meg iecheeſnek okaert. Harmadzer haſonlatoſſagnak okaert. Negyedzer dychyreteſb iozagnak okaert. Mondam elevzer. hog az || 51 iſtennek anyanak kellet lenny Igeen zepnek meeg teſty zepſegel es. eleue meg mutataſnak vagy meg iegyezeſnek okaert. Mert az iegyezeſnek az iegyel haſonlatoſnak kellenny. de mynd az azzonyallatok kyk eleue meg mutattak vagy meg peldaztak iegyeztek criſtuſnak anyat. ezek mind Igeen zepek voltanak. az zent Iraſnak byzoneytaſa zerent. Mykeppen Iudit azzon. Rachel es rebecca. Maſodzer kellet zepnek lenny az iſtennek anyanak. az meg iegyczeſnek okaert. az az. az belſev zepſegnek auagy lelky zepſegnek okaert. Mert az kylſev zepſegnek myatta. vitetyk az embery ertelm az belſev auagy az lelky zepſegre. Mert az Iob es zeeb leleknek. nemeſb es [zep] zeeb teſt kel auagy illic. Azert az embery teſt. nemeſb es zeeb menden egyeb oktalan lelkes allatoknal. az okos leleknek nemeſb egyeſevleſeert || 52 Azert mykoron az zvz mariaban volt tevkelletes zepſege az ev lelkenek. kellet lenny azzonyonk mariaban. criſtuſnak vtanna teſtnek tevkelletes zepſegenek. harmadzer kellet zepnek lenny az iſtennek anyanak. haſonlatoſſagnak okaert. Mert pogan ,bevlc vgy mond. hog az termezetbe helheztetet erev. haſonlatos allatokbol haſonlatoſſokat teremtuen. Azert ha meg nem bantatyk az termezet. tahat haſonlatos lezen az fyv ev atyahoz auagy anyahoz. de myert az aldot zvz maria fyayanak criſtuſnak ieſuſnak kellet lenny Igeen zepnek. dauid propheta mondaſa zerent. monduan. Embereknek fyay felet. zepſeges abraz. ſem lehetet kedeg It termezetnek valamynemev bantaſa. mykoron criſtus zvletet anyatvl atyanekevl. zent leleknek zerzeſe myat. kynek ev myelkevdety tevkelleteſevk. Azert mykeppen criſtus zvz marianak ſya volt Igeen zepſeges.

53 ezenkeppen kellet lenny es volt Igeen zep az ev || anya es. az zeplevtelen zvz maria. Negyedzer kellet lenny zepnek az iſtennek anyanak. dychyreteſb iozagnak okaert. Mert az bodog zvz maria Igeen tyztaſagos volt. es az ev tyztaſaga jgeen nagyon dychyretes. de az tyztaſag dychyreteſb az ˇzeep emberekben. hognem az zernyev emberekben. Azert mikeppen dychyrtetnek nemely zent zvzek az teſty zeepſegrevl. mykoron az teſty zeepſeg zerkeztetyk az lelky zepſeghez. Mykeppen enekly anya zent egyhaz nemely zvzekrevl monduan. zeep vala orchaual. de zeeb vala hyttel. Ezenkeppen az bodog zvz maria [mento] melto menden dychyretre. es nagyal Inkab kellet es kel evtet dychyrny az ev tyztaſagarol. az ev teſty nagy mondhatatlan zeepſegeben . : .

Maſod tulaydonſaga. auaǧy maſod chyllag. kyuel [kellet] dychekevdyk az bodog zvz maria. ky mondatyk nemeſſegnek. Mert az zvz maria volt. es kellet lenny nemeſſeges zvznek. nagy ||
54 albertnak mondaſa zerent. ſok okokert. Elevzer kellet lenny nemeſnek azzonyonk marianak fel magaztataſnak okaert. Mert azzonyonk marianak kellet ſel magaztatny. menden embereknek es angeloknak felette. Ennek okaert kellet lenny azzonyonk marianak. mendeneknel alazatoſbnak es jozagoſbnak. de mykeppen zent bernald mongya. hog nemeſb es dychyreteſb az alazatoſſag az nemes nemzetben. hognem az nemtelen es el vetet emberben. Azert hog azzonyonk maria melto legen mendeneknek felette fel magaztatny. kellet evneky fenleny auagy tamadny nemes nemzetbevl. Mely nemes nemzetben nagyob es dychyreteſb volna. az ev zvzeſſege. Mert mykeppen zent agoſton mongya. hog azzonyonk maria ſoha mendeneknek felette ſel nem magaztatot volna. ha menden embereknek felette magat megnem alazta volna. Maſodzer kellet
55 lenny nemeſnek. ha||ſonlatoſſagnak okaert. mert mykeppen mongya ſyrak ſya bevlc. hog menden lelkes allat. evhozya haſonlot zeret. Pogan bevlc es vgy mond. hog az haſonlatoſok. evrevlnek ev hozyayok haſonlatoſſoknak. Ennek okaert az kyralyok es. kyraly nemzetbevl akarnak magoknak jegeſt venny. Az nemeſſek kedeg eſmeg nemes nemzetbevl. Azert mykoron criſtus iſten. legen vegtelen nemeſſegev. Mert az jgeen nagy felſeges nemeſſeges atyatvl. az az atya iſtentevl evrektevl fogua zvletet. meltoſagos nemzeſſel. kellet azert ez nemeſſeges iſten fyanak lenny. ev hozya haſonlatos nemeſſeges anyanak. Harmadzer kellet lenny nemeſnek azzonyonk

marianak. keduefb zolgalatnak okaert. Mert mykeppen zent Iero-
nimus mongya. hog keduefb az nemeffeknek zolgalattyok. de az
zvz marianak kel vala zolgalny felfeges iftennek fyanak. azert hog
az ev zolgalatya keduefb volna. kellet ev||neky lenny Igeen nemef- 56
feges zvznek. :

Harmad tulaydonfaga auagy harmad chyllag. kyuel dychekev-
dyk azzonyonk zvz maria. ky mondatyk dauid kyral nemzetfegenek.
Mert az iftennek anyanak kellet lenny. dauid kyral gyevkerebevl. Mert
mykeppen az zent jras byzoneygya. dauid kyralnak let az Igyeret crif-
tofrol. kyrevl dauid *pro*pheta evnen maga vgy mond az foltar kevnben
monduan. Meg efkevt vr dauiduak byzonfagot. es megnem chalya
evtet. te mehednek dymevlchebevl tezek az te zekedre. Zent Ifa-
yas es vgy mond. ky jev ieffenek gyevkerebevl az vezzev. Mely ieffe
volt dauid kyralnak atya. es az ev gyevkerebevl verag megyen fel.
Ennek okaert az angyal meg hyrdetuen azzonyonk marianak
criftuft: Ig monda ev rola. Agya evneky vr iften ev atyanak da-
uidnak zekyt. lyray myklofnak mondafa zerent. dauid kyralnak ez ||
velagy zekyrevl auagy orzagarol ertuen. Igen ezenkeppen criftus 57
nem evl dauid kyralnak zekyn. fevt inkab meg tagada pilatofnak
elevtte. monduan. Az en orzanom nynchen ez velagbol. Az ezeket
zola az angyal az menyey es lelky orzagrol. ky volt meg peldaz-
tatuan dauidnak ez velagy orzagaan. Mykeppen menyeknek orzaga
peldaztatyk ez velagy auagy j ev zerent valo orzagon. Azert
ezekbevl nyluan vagyon. hog azzonyonk maria volt dauid kyralnak
nemzetebevl. es iftentevl valaztatoth . : .

Negyed tulaydonfaga. auagy harmad chyllag. kyuel dyche-
kevdyk azzonyonk zvz maria. az ev neuenek meltoffaga. Mert az
iftennek anyat kellet neuezny ez meltoffagos maria neuel. Mert ez
maria nevnek myatta Igazban Ielentetyk meg. az ev zvzey es mel-
toffagos fogadafa kyuel iftennek fyat fogada. hognem akar mely
egyeb nevnek myatta. Azert mongya zent bernald monduan. || zol- 58
yonk keuefet az maria nevrevl. mely maria nev magyaraztatyk
tengernek chyllagyanak. Mely tengernek chyllagya Igeen jgazan
illic az iftennek anyanak. Mert mykeppen az chyllag ev maganak
tevrefe nekevl ky bochatya az ev feneffeget. ezenkeppen az zvz maria
evmaganak tevrefe nekevl. zvlte iftennek zent fyat. Mykeppen az
feneffeg ky ky jev az chyllagbol. az chyllagnak feneffeget meg nem
yffebeyty. ezenkeppen az zvz marianak ev zent fya iefus. az ev

zvz anyanak zvzeſſeget megnem kyſſebeyte. Mert az zvz maria.
iacobbol tamadot nemeſſeges chyllag. kynek ev feneſſege meg vi-
lagoſeygya mynd ez velagot. kynek ev velagoſſaga fenlik meeg
menyorzagba es. poklokat es altal hat. Annak okaert meltan kellet
venny neuet az chyllagtvl. az iſtennek anyanak. Mert vgy vala
59 meg p*ro*phetaltatuan || moiſes p*ro*pheta myat monduan. ffel tamad
az chyllag iacobbol . : .

Evtevd meltoſaga. auagy evted chyllag. kyuel dychekevdyk
azzonyonk maria. Mondatyk tyztaſagnak. mert az aldot zvz maria
ky vala valaztando iſtennek anyaſagara. kel vala evneky lenny
menden byntevl valo zepplevtelen tyztaſſagos zvznek. Mykep-
pen ez meg vala p*ro*phetaltatuan bevlc ſalamonnak myatta mond-
uan. Tellyeſſeguel zep vagy en zeretevm. es zepplev nynchen te
benned az az bynnek zeplevye. Mert nem illic vala meg zepple-
ſevlny iſtennek anyanak valamely bynnek zepleveuel. Mert vgy
mond bevlc. hog az vr iſten nem lakozyk. az bynnek alaya
vetet lelekben auagy teſtben. zent anſelmos es vgy mond az zvz
marianak fogadaſarvl monduan. Illic vala. hog az embernek foga-
60 natya lenne tyztaſſagos anyatvl. oly || nagy tyztaſſagual. kynel na-
gyob tyztaſag nem erthethetyk iſtennek alatta. kynek az atya evrek
vr iſten zerzette vala adny az ev egyetlen egy fyat. ky ev hozya
egyenlev iſten vala. melyet zevlt atya iſten az ev zyvybevl. hog
lenne mynd egy es vgyan azon. az atya iſtennek fya es az zvznek
fya. Es hog lenne ez zvz oly jgeen tyzta. melyet melto lenne az
fyv iſtennek evmaganak kyualtkeppen valaztany anyavl. Es kyben
vala zent lelek myelkevdendev. hog ez zvztevl volna fogadando es
zvlendev felſeges iſtennek zent fya . : .

Hatod meltoſaga. auagy hatod chyllag. kyuel dychekevdyk
az zvz maria. mondatyk Iozagnak. Mert oly zvzet kel vala valaz-
tany az ifteny anyaſagra. hog mely zvz volna jozagos myelkev-
detekkel meg ekeſevlt. Mert ez zvzrevl vagyon jruan bevlchnek
kevnyueben monduan. En bennem vagyon vtnak es byzonſagnak
61 menden || malaztya. en bennem vagyon eletnek es byzonſagnak
menden remenſege. Zent bernald ennek okat mongya monduan.
Akar mynemev modon gevteryed magadat. akar my nemev modon
kenozyad magadat. nem agya evmagat veled rezeſevlny az ange-
loknak vra. hanemha leyendez meg ekeſeytetet jozagos myelkevde-
tevkkel. Azert ha az vr iſten ſenkynek nem agya egyebnek az ev

vele valo rezeſevleſt. hanem chak az lelky Iozagos embernek.
kevuetkevzyk ezbevl. hog az bodog zvz maria iſtennek anya volna
lelky Iozagos myelkevdetevkkel Igeen meg ekeſeytetet. kynek az
vr iſten meg zerzette vala. hog ev magat neky fyvl adnaya. Annak
okaert zent agoſtonnak es zent bernaldnak mondaſn zerent.
azzonyonk maria elevzer fogatta Iduezeytenket evlelkeben. hog-
nem meheben. hytnek. remenſegnek es zeretetnek myatta. Mely
lelky Iozagos myelkevdetek ha azzonyonk mariaban nem voltak
volna. az vr iſten || ev meheben nem jevt volna. Ennek felette 62
kellet lenny azzonyonk marianak mendenek felette alazatoſnak.
mert eua az elſev azzonyallat el vezte iſtent keuelſegnek myatta.
Azert kellet meg lelny az vr iſtent azzonyonk marianak. alaza-
toſſag myat. mind tellyes embery nemzetnek. Ennek okaert azzo-
nyonk maria evnen maga ezt meg byzoneygya az magnificatban
monduan. meg tekente vr. az ev zolgalo leanyanak alazatoſſagat.

Heted meltoſaga. auagy heted chyllag. mondatyk zentſegnek.
Mert kel vala annak lenny zentſeggel felſegeſnek. ky az iſtent
nemzeneye. Mykeppen illyen nagy meltoſagbely zvz. ky vala men-
den zenteknek es angeloknak felette fel magaztando. Azert zent-
ſegnek nagyob malaztyanak kellet lenny iſtennek anyaban. meeg
akor es. mykoron anyanak meheben volt. hognem akar mely nagy
zentben. Ez kedeg meg mutathatyk zent iraſnak zereben es. vgy
dauid p*ro*pheta az ſoltarban. Meg zentele az felſeges iſten az ev
haylokat. || Eſmeg vgy mond. valazta iſten evtet es felette nagyon 63
valazta. Es meg byzoneytatyk hytbevl es. mert az my egyebeknek
es meg engettetevt. az oly dolog a zvz marianak ſem tagattatot
meg. de vgy hyzyevk hog kereztelev zent ianos es hieremyas p*ro*-
pheta. meg zenteltettenek ev anyoknak meheben. nagyal Inkab
meg kellet zenteltetny ev anyanak meheben. Mert ha criſtuſnak ez
felyevl meg mondot zolgay meg zenteltettenek. nagyal Inkab meg
zenteltetevt az meltoſagos anya. Azert mongya zent bernald.
aleytom hog zentſegnek bevſegeſb malaztya zallot az zvz maria-
ban. Mely malazt evneky nem chak tamadaſat zentelte meg. de
meeg ennek felette menden byntevl tyztan meg tartotta auagy
meg evryzte . : .

Nyolchad meltoſſaga. auagy nyolchad chyllag. kyuel dyche-
kevdyk az zvz maria. mondatyk tevkelleteſſegnek magaſſaganak.
Mert olyat kel vala valaztany || az iſteny anyaſagra. hogky volna 64

iſtennek ayandokaual Igeen tevkelletes. es menden malaztal tellyes.
hog ev tellyeſſegebevl mendenek vegyenek. hog mondhaſſa azzo-
nyonk maria bevlchnek mondaſat monduan. En bennem vtnak es
byzonſagnak menden malaztya. en bennem eletnek es jozagnak men-
den remenſege. Ievyetek en hozyam mendenek kik keuantok enge-
met. es tellyetek meg az en nemzeſymbevl. Mert zerze azert az
iſteny bevlcheſſeg. hog oly tevkelletes zvz valaztatneek az iſteny
anyaſagra. kynek tevkelleteſb iſtennek alatta nem lehette. criſtuſtvl
meg valva. : .

Kylenched meltoſaga. auagy kylenched chyllag kyuel dyche-
kevdyk az zvz maria. mondatyk zvzeſſegnek. Mert az iſtennek
zvleenek kellet lenny Igeen tyztaſſagos zvznek mynd teſteben
mynd lelkeben. ky meg byzoneytatyk elezer zent jraſbol. kyt meg
65 jrt jſayas p*ro*pheta monduan. Ime zvz fogad es zevl fyat. || es ev
neue hyuattatyk emanuelnek. Az az. my velevnk iſten. Maſodzer
meg byzoneytatyk ſok okokbol. hog az iſtennek anyanak kellet
lenny tyztaſſagos zvznek. Elſev okoſſag. mert nem vala alkolmas
hog az iſtennek fyanak egyeb atya volt volna. hanem az atya iſten.
es hog az atya iſtennek meltoſſaga. ne valtoztatneek egyeb teſty
atyara. Maſod okoſſag. hog mykeppen az erek atya iſten jgye
mondatyk fyv iſtennek : ky ev tevle zvletyk menden tevres nekevl.
azonkeppen mykeppen az my jgenk es. az my zyvevnkben fogat-
tatyk es ky mondatyk. az my zyuevnknek tevreſe nekevl. Ezen-
keppen az zvletendev iſtennek fyanak tyztaſſaganak meg muta-
taſſara. vgy kel vala hog az iſtennek fya fogantatneek es zvletneek
zvz anyatvl. elmenek es teſtnek tevreſe nekevl. az jgetevl vet teſt-
ben. Harmad okoſſag. mert nem illic vala criſtuſnak ez velagban
66 bynnel jevny. [hogha ev tevreſnek] || ky jevt vala egyebeknek
byneet el venny. kyrevl zent janos vgy jr kevnyuenek elſev reze-
ben monduan. Ime hol vagyon iſtennek baranya. Ime hol vagyon.
ky el vezy ez velagnak byneet. Negyed okoſſag. az meg teſteſev-
leſnek vegezety. Az az. mert criſtus az vegezetre teſteſevlt meg.
hog emberek zvletnenek iſtennek fyaua. Zvletnek kedeg az iſten-
nek fyay vyonnan. nem az teſtnek akaragyabol. ſem az ferfyvnak
akaragyabol. de iſtenbevl. az az. iſtennek ereeuel. Mely dolognak
jegyere. kellet criſtuſnak ielenny az foganatyaban. zvz anyatvl.
mykeppen zent agoſton mongya. az zent zvzeſſegrevl valo kevnben.
Harmadzer meg byzoneytatyk peldazaſoknak haſonlatoſſagabol.

hog az iſtennek anyanak kellet lenny jgeen tyztaſſagos zvznek.
Mert az iſten anyanak zvzeſſege meg peldaztateek az egev bokron.
ky megnem eeg vala. Mykeppen meg irta ezt moiſes *pro*pheta kevny-
uenek harmad rezeben. Eſmeg meg peldaztateek az zvzeſſege. az
templom aytoyan. ky mondatyk be rekeztetnek. es meg || nem nyt- **67**
tatyk. Mert vr iſten megyen altal ev rayta. Egyeb ſok peldazaſok
es vadnak kyk maſtan el hagyatnak reuidſegnek okaert. : —

Tyzed meltoſſaga. auagy tyzed chyllag. kyuel dychekevdyk
az zvz maria. mondatyk fogadaſnak zerzeteſſegenek. Mert oly
zvzet kel vala valaztany az iſteny anyaſagra. ky nem chak hog
altalyaban zvz volna. de meeg ennek felette. fogadaſſal zentelt zvz
volna. Ez meg mutattatyk elevzer zent agoſtonnak mondaſabol.
az zent zvzeſſegrevl jrt kevnyueben monduan ezenkeppen. Mykoron
az angyal hyrtetneye zvz marianak. iſten fyanak ev tevle valo
foganatyat. felele az zvz maria. Mykeppen lezen ez. mert ferfyat
nem eſmerek. kyt byzonual nem mondot volna. ha ev zvzeſſeget
nem fogadot volna. Maſodzer ez meg mutattatyk okoſſagbol. mert
az iſtennek anyaban az zvzeſſegnek kellet fenleny mentevl nagyob-
ban. de az zent zvzeſſeg. auagy fogadaſbol meg zenteltetet zvzeſſeg
jnkab || dychyretes. Mykeppen tevkelleteſſegnek egyeb myelkev- **68**
dety es. dychyreteſbek az fogadaſbol. Ennek okaert jnt mynket
dauid *pro*pheta az ſoltarban ezenkeppen monduan. *vouete et reddite*
domino deo vestro. Az az. fogadaſt tegyetek. es meg agyatok ty vra-
toknak iſtenteknek. myndenek ky ev kornyevle ayandokot ayando-
koztok. Azert tahat az iſtennek anyanak es. fogadaſbol kellet az
ev zvzeſſegeet vr iſtennek ayandokozny. de ha te azt mondana.
Mykeppen meerte azzonyonk maria fogadny. az zvzeſſegnek tar-
taſaat. ha ez zvzeſſegnek tartaſa tyltua vala az tevruenben. kyrevl
vgy jr moiſes *pro*pheta egyk kevnyuenek huzon harmad rezeben
monduan. Nem lezen magzatlan ſem meddev az te fevldedevn.
Erre feleltetyk ezenkeppen. hog azzonyonk marianal volt az zvzeſ-
ſeg harom modon. Elevzer volt evbenne az zvzeſſeg. keuanſagban.
Mert mynek elevtte iſten fyanak meg teſteſevleſe megnem hyr-
detteteek az angyaltvl zvz marianak. azzonyonk maria || az elevt **69**
zvzeſſeget altalyaban nem fogadot. mert nem illic vala fogadny az
tevruen ellen. Ennek kedeg illyen oka vagyon. mert az tervennek
Ideyeben kel vala lenny hazaſſagban mynd ferſyaknak mynd
azzonyallatoknak. azert mert criſtus iduezeytenk ez ſydo nep kez-

zevl varattatyk vala zvletendevnek. de maga ez jdevben az zvzeſ-
ſeg azzonyonk marianak keuanſagaban vala. es fogadaſt tevn az
zvzeſſegre illyen zer alat. hog ev evrek zvzeſſeget tart. ha az vr
iſtennek kellemetes. Az ev akaratyat es keuanſagat hagyuan az
iſteny akarat ala. Maſodzer volt az zvzeſſeg azzonyonk mariaban.
tetemenyeben. Mert mynek vtanna azzonyonk maria meg tuda
azt. hog kellemetes volna vr iſtennek hog zvzeſſeget fogadna. Azert
mynek elevtte az angyal hyrdette volna criſtuſnak foganatyat. es
mynek elevtte azzonyonk maria ioſephtevl meg jegyeztetet volna.
azzonyonk maria altalyaban fogadaſt tevn zvzeſſegnek meg tar-
70 taſſara. Harmadzer volt zvzeſſeg azzonyonk mariaban. kev||zenſe-
ges jo akaratbol. Mert mynek vtanna azzonyonk maria volt
jegyeztetuen joſephnek azzonyonk maria joſephel ev jegyeſeuel
egyetevmben. kevzevnſeges akaratbol. es egy mas engedetybevl.
zvzeſſeget fogada. Ezeket zent thamas doctor mongya.

Tyzen egyed meltoſſaga. auagy tyzen egyed chyllag. kyuel
dychekevdyk azzonyonk maria. Mondatyk az jegyeſnek jamborſa-
ganak. Mert oly zvzet kellet valaztany az iſteny anyaſagra.
hogky volna jgeen jambor es tyztaſagos jegyeſnek iegyeztetven.
kynek neve volna ioſeph. Es hog ennek jg kellet lenne. ez meg
mutattatyk ſok okokbol. nagy albertnak mondaſa zerent. Elevzer
ez meg mutattatyk eleue meg peldazaſnak okabol. Maſodzer ma-
gyerazaſnak okabol. Harmadzer byzonſag tetelnek okabol. Mon-
dam [hog] elevzer. hog az zvz marianak jegyeſenek kel vala lenny
jambornak es tyztaſſagos jegyeſnek. eleue meg peldazaſnak okaert.
71 Mert nem illic vala hog az zvz marianak iegyeſe. peldaztatne||ek
oly emberen ky hazas volt volna teſty zerkezees mya. Mykoron
zent joſeph. tarta zent hazaſſagot az zepplevtelen zvz mariaual.
Az zvz zent ioſeph evryze. az ev zvz es zent jegyeſeet. es zolgala
mynd az fyvnak mynd az anyanak. atyay tyzta zerelmel. Iollehet
hog heſter peldazta az zvz mariat. de maga azert nem illic vala.
hog ioſeph peldaztatneek aſuerus kyralyon. hog ezenkeppen azzo-
nyonk maria iegyeſenek kellet volna neueztetny aſueruſnak. mert
aſuerus kevzevt es heſter kevzevt teſty zerkezes volt. Ezenkeppen
ſara es. nemzuen fyat termezet nekevl. ky lenne aldozando az
hegyen. azonkeppen azzonyonk maria zvle fyat termezet ellen. ky
volna aldozando az kereztfan. de maga nem illeek azert az zvz
maria iegyeſe neueztetny abrahamnak. mert abraham kevzevt es

ſara kevzevt teſty zerkezees volt. Ezenkeppen ertetyk rebeccarol
es jſaachrol es. egyebekrevl es. de vgy illic vala. hog ez tyzta zent
hazaſſag. es az zvz maria je||gyeſe peldaztatneek joſephen. az ev 72
hyvſegeben es tyztaſſagaban. Mely hyvſeget es tyztaſſagot tarta ev
vranak feleſegehez. es mely hyvſeget tarta ev vranak az tytkok-
nak auagy alomlataſnak meg ielenteſſeben. Az gond viſeleſnek
hagyaſaban. az kenyernek meg tartaſaban. es az fevldnek feyedelm-
ſegeben. Azert mongya zent bernald. Kychoda volt es mynemev
volt az zvz marianak jegyeſe ioſeph. emlekevzzel meg az egiptom-
ban arultatot nagy patriarcha ioſephrevl. Es tugyad hog ez zvz-
nek iegyeſe. az egyptombely ioſephnek nem chak neueet nyere. de
meeg ennek felette az ev tyztaſſagat. artatlanſagat. es malaztyat
kevuete. Mert az egyptomban arultatot ioſeph. az ev vranak hytet
tartuan. nem akara az ev azzonyaual veetkezny. Ez zvznek ev
iegyeſe ioſeph kedeg. erodeſnek jrygſege elevl el fvtuan egyptom-
ban. criſtuſt hordozuan. az ev azzonyat. ev vranak zvz annyat
tyztan es hyuen meg evryze. Az egyptomban arultatot ioſephnek
adateek || alomlataſoknak tytkaynak ertelme. Az zvznek iegyeſe- 73
nek ioſephnek adateek lenny rezeſnek. az mennyey zentſegevgben.
Az egyptomban arultatot ioſeph. meg tarta az gabonat nem chak
evnen maganak. de meeg ennek felette menden neepnek. Az zvz
marianak Iegyeſe ioſeph kedeg meg tartandonak veue. evmaganak
es mend ez tellyes velagnak. az menybevl le zallot elev kenyeret.
Annak okaert nynchen ezrevl ketſeeg. hanem hog jambor zent es
hyv ember volt ez ioſeph. kynek volt jegyeztetueen jduezeytenk-
nek zent anya. Ezeket zent bernald mongya. Maſodzer meg byzo-
neytatyk ez. hog oly zvznek kellet valaztatny az iſteny anyaſagra.
ky volt volna iegyeztetuen tyztaſagos es jgeen jambor ioſeph nevev
embernek. magyerazaſnak okaert. auagy az ioſeph nevnek iegze-
ſeert. Mert az ioſeph magyeraztatyk bevevleſnek. auagy neuekev-
deſnek. Mely nev jgeen iol illic az zvz maria iegyeſenek || mert ez 74
jegyzeſnek myatta. mynd evmagahoz zent ioſeph. mynd ev kevze-
lehez. mynd kedeg iſtenhez. fel vala magaztatuan jozagos myel-
kevdeteknek es ieleſevl tyztaſſagnak bevſegeuel. Mert hytetyk hog
zent joſeph es tyztaſſagot fogadct tartany az ev zvz iegyeſeuel zvz
mariaual. mykeppen zent agoſton mongya. Eſmeeg zent ioſeph
meg bevevle. az jo hyrrel. embereknek tyzteletyuel. es az iſtennek
anyanak nyayas tartoſſagaual. Harmadzer meg byzoneytatyk ez.

hog oly zvznek kel vala valaztatny az iſteny anyaſagra. hog az
zvznek tyztaſſaganak lenne tanoya es evryzevye. az ev tyzta es
zent iegyeſſe zent ioſeph.
Tyzenkettevd meltoſſaga. auagy tyzenkettevd chyllag. kyuel
dychekevdyk az zvz maria. mondatyk az lakozo helnek meltoſſa-
ganak. Mert az iſtennek anyanak kellet lakozny. nazaret nevev
meltoſſagos fenes varaſban. hog be tellyeſedneek jſayas p*ro*pheta-
75 laſa monduan. Jeſſenek gyevke‖rebevl jevky az vezzev. holot az
ſydo Iraſnak byzonſaga zerent igy irattatyk. Nazaretben lakozo fel
megyen az ev gyevkerebevl. Zent mathe es vgy ir ezrevl. hog jgy
mondatot p*ro*phetak myat monduan. Mert nazareuſnak vagy
nazaretben lakozonak hyuattatyk ev neve. hog kedeg ez fele iras
oluaſoknak meg vnaſt ne nemzyevn. reuiden el hagyom. de ter-
jevnk arra hog az iſtennek bevlcheſſege mykeppen vegeze el taney-
tany dauid p*ro*phetat azrvl mynemevnek kellenny az iſtennek
valaztot zvleyenek. Azert mykoron meg taneytotta volna dauid
p*ro*phetat az iſtennek bevlcheſſege mendenekre. dauid p*ro*pheta
nagy halat ada az iſtennek bevlcheſſegenek monduan. byzonual
nagy az my vronk. es nagy az ev iozaga. es az ev bevlcheſſegenek
nynchen zama. Es meg teruen dauid p*ro*pheta az zent atyakhoz
monda. *Cantate domino canticum novum. quia mirabilia fecit.* Az az.
76 Enekelyetek vrnak vy enekevt. ‖ mert chodat tevt. Es mynd meg
monda dauid p*ro*pheta az zent atyaknak. mynemev tulaydonſag-
belynek kellenny az iſtennek anyanak. mykeppen evtet meg taney-
totta vala az iſtennek bevlcheſſege. Tahat az zent atyak kevzevn-
ſeges tanalchbol. el bochatak dauid p*ro*phetat nazaretben. hog ha
meg talalhatnaya ez illyen nagy meltoſſagos zvzet. Es tekentuen
dauid p*ro*pheta lelekben Ioſephnek iegyzet zvzet mariat lenny
igeen zepnek. es menden malaztal tellyeſnek. monda neky. *Audi
filia et vide. et in clina aurem tuam. et concupiscet rex decorem tuum.*
Az az. halgaſſad leanyom es laſſad es haychad az te fyledet. es
keuanya az kyraly az te ekeſſegedet. Mert ev az te vrad iſtened.
ffelele maria. *Paratum cor meum. paratum cor meum. cantabo et
psallam in gloria mea.* Az az keez en zyvem keez en zyuem.
eneklek es kyntornalok en dychevſegemben. Jaruluan kedeg
dauid p*ro*pheta vr iſtenhez. es monda. *In veni locum domino
77 tabernaculum deo iacob. Surge ‖ domine in requiem tuam. tu et
archa sanctificacionis tue.* Az az. leltem helt vrnak. es ſatort

iacob iſtenenek. Kelfel vram te nyvgodalmadban. te es te zentſegednek zekrenye. Tahat az atya mendenhato iſten el kevlde az angelokat. hog meg latnayak az zvz mariat. melyet dauid *pro*pheta dychyrt vala. El menenek az angelok nazaretbe latny zvz mariat. ez nagy meltoſſagos zeep zvzet. kit mykoron latottak volna az angelok. hog illyen igeen zeep es menden malaztal tellyes. El chodalkozanak rayta az angelok. es kezdenek mondany egy maſnak. *hec est que nesciuit thorum in delicto. habebit fructum in respectione animarum sanctarum.* Az az. Ez az tyztaſagos zvz. ky meg nem zeplevſevlt. ſem myelkevdetyuel. ſem bezedeuel. ſem gondolatyaban. annak okaert az tevb zentekkel egyetemben. vezy zvzeſſegnek haznat dymevlcheet. Es meg terueen az angelok atya iſtenhez. dychyreek az zvz mariat az felſeges kyralnak hazaban || monduan. O evrek mendenhato iſten. mely Igeen zeep az tyzta 78 nemzetſeg. az az. az zvz marianak nemzetſege. menden lelky iozagnak es malaztnak feneſſegeuel. Mert halaltalan az ev emlekevzete. hogky eſmeretes iſtenneel es emberekneel. Ezeket haluan az atya mendenhato iſten. meg zerete az zvz mariat es monda. *hanc amaui et quesiui sponsam michi assumere eam. et amator factus sum forme illius.* Az az. Ezt zerettem es kereſtem evtet en magamnak iegyeſemme vennem. es lettem az ev abrazanak zeretevye. Ez vtan fyu iſten tekente zyz mariat. es monda. *hec requies mea in seculum seculi. hic habitabo quoniam elegi eam.* Az az. Ez az en nyvgodalmam evrevkkevl evrekke. it lakozom mert valaztottam evtet. Zent lelek es monda. *Oportet eam michi preuenire in benedictionibus dulcedinis. requiescet ergo super eam spiritus domini. sapiencie et intellectus.* Az az. kel ennekem ez zvzet elevl vennem edeſſegnek aldomaſy||ban. azert nyvgozyk ev rayta vrnak lelke. bevlcheſſeg- 79 nek es ertelmnek lelke. Es tahat ez jdevben es ezenkeppen vegeze es zerze az felſeges evrek zent haromſag. hog az zvz mariahoz gabriel archangyal bochattatneek. ky evtet vy kevzevnetnek ayandokaual meg kazdagoha. es az zvznek akaratyat meg kergye. ky meg leueen legottan iſtennek fyat meheben fogagya. Ezeket haluan dauid *pro*pheta. nagy halat ada iſtennek. es nagy evrevmmel meg tere az zent atyakhoz monduan. *Exultate deo adiutori nostro. iubilate deo iacob.* Evruengyetek iſtennek my ſegedelmevnknek. edeſſen enekelyetek iacob iſtenenek. Tahat mynd az zent atyak fel kelenek az zvz marianak dychyretyre. es kezdenek nagy edeſſeguel enek-

leny monduan. Te vagy zvz maria hieruſalemnek dychevſege. te
vagy az my nepevnknek tyzteſſege. ennek okaert leez aldot evrekke.
Azert zeretevym my es. menere lehet dychyryevk nagy aytatoſſag-
80 ual iſtent. az ev zvleynek mel||toſſagos dychevſegeben. Halat aduan
evneky enne nagy io tetelerevl. kyaltuan my es az zent atyakkal.
hog mynekevnk es adaſſeek malazt es dychevſeeg. es zeep es zepp-
levtelen zvz marianak kevzbe iaraſa myat. : —

It kezdetyk jmmar azrol valo iras. mykeppen
iduezle zent gabriel archalgyal. az zeplevtelen
zvz mariat. Az elev iſtennek felſeges fyanak mel-
toſſagos zent zvleyeet. ez keppen monduan. :

*Misus est angelvs gabriel adeo in ciuitatem galilee cui nomen
nazaret. ad virginem desponsatam viro. cui nomen erat ioseph de
domo dauid. et nomen virginis maria. luce primo.*

Bochattateek gabriel angyal iſtentevl. galyleanak varaſaban.
kynek neue nazaret. ferfyvnak iegzet zvzhez. kynek vala neue
ioſeph dauidnak hazabol. Es az zvznek neue maria. Ezeket irta
81 zent lukac kevnyuenek elſev rezeben. || zeretev atyamfyay ha ez
felyevl mondottakat ezevnkben veezzevk. mely igeek mondatnak
az zent euangelyomban. Meg lellyevk hog zyvnek nagy aytatoſſa-
gaual kel tyztelnevnk zent gabryel archangyalt. ky iſtentevl bochat-
tateek. az aldot zvz mariahoz. Byzonual mynden legaat kevuet
ieleſevl harmakbol igeen dychyretes. es meltoſagos tyzteſſeggel
fogadando. Elevzer az legaat az kevuet. meltoſagos tyzteſſeggel
fogadando. az kevldevnek meltoſagabol. Maſodzer. az dolognak
nagy auagy nehez voltabol. kyert kevldetevt. Harmadzer az zemel-
nek felſeges voltabol. kyhez kevldetyk. Ezenkeppen mendenekben
adatyk mynekevnk zerelmeſnek es tyztelendevnek zent gabryel
archangyal. Azert es. mert ev kevldeteek az mendeneknek felſeges
teremtev iſtenetevl. az veeghetetlen meltoſagnak iſtenetevl. Azert
es. mert ev kevldeteek mendeneknek felette nagyſagos nehez do-
logert. az iſteny meg teſteſevleſeert. es my nekevnk igeen hazna-
82 latos dologert. Harmadzer azert es. mert ev kevldeteek || nagy
felſeges zemelhez. Az az. az aldot zvz mariahoz. menyorzagnak
kyralne azzonyahoz. es ez velagnak azzonyahoz. hog evtet iduezlye.
hog zent gabrielnek hyrdeteſe myat. iſtennek fya ala zalyon az

zvzey mehben. Es mynket meg latogaſſon. tamaduan felyevl az
magas menyorzagbol. Mert mykeppen evzzel. mykoron az fyle-
myle madar edeſdeden eneken. akoron zokot le zallany az harmat.
Ezenkeppen ez menyey fylemyle zent gabryel archangyal. myko-
ron meg enekle az meezzel folyo edes eneket. Az az. az aue mariat.
Akoron iſtennek fya le zalla menyorzagbol. az zvznek meheben.
az my idueſſegevnknek myelkevdetyert. Ennek okaert zent lukac
ez harmakat hyrdety az euangelyomban. zent gabryel archangyal-
rol monduan. bochattateek gabryel angyal iſtentevl. Ime az
bochatonak meltoſaga. mert irtentevl bochattateek. Az ferfyvnak
iegyzet zvzhez. Ime az zemelnek || felſege meltoſſaga. kyhez bochat- 83
tateek. mert az zvz mariahoz. Az dolognak nagy voltarol kedeg
kyert bochattateek. ez predykacyonak folyaſaban meg mondatnak.
Azert ez angely bochataſrol es hyrdeteſrevl akaruan zolny. harom
tanolſagonk lezen. Elſev tanolſagonk mondatyk. angely hyrde-
teeſnek auagy bochataſnak. Maſodyk mondatyk mynemev abraz-
ban valo ieleneeſnek. Harmadyk mondatyk. meltoſagoknak meg
tartaſſanak. : —

Mondam hog elſev tanolſagonk mondatyk. angely hyrdeteeſ-
nek auagy bochataſnak. kyrevl tamadnak neegy keerdeſevk. Elſev
keerdees ez. hogha iſten fyanak meg teſteſevleſenek zentſege. zevk-
ſeg valae alkolmas valae meg hyrdettetny az zepplevtelen zvz
marianak. auagy nem. Maſod keerdes. hogha ez iſten fyanak meg
teſteſevleſenek chak angely hyrdeteeſnek myatta kellette lenny.
Harmad keerdees ez. || hog mely kar angelok kezzevl kel vala 84
lenny az angelnak. ky bochattatneek az mariahoz. iſten fyanak
meg teſteſevleſeert. Negyed keerdees ez. hogha alkolmaſb valae.
gabryel archangyalt valaztany menden angelok kevzevt. iſten fya-
nak meg teſteſevleſenek meg hyrdeteſſere. : — Az elſev keerdeſre.
kyben keerdetyk hogha zevkſeges valae alkolmas valae meg hyr-
detny az zepplevtelen zvz marianak. iſten fyanak zentſeges meg
teſteſevleſenek. auagy nem. Vetekevttetyk ez ellen. hog nem volt
volna zevkſeges. Mert az vr iſten mykoron legen igeen kevzel az
embery elmehez. ky evmaga idevnek kevzbe veteſe nekevl be iza-
myk az lelekben. mykeppen zent agoſton mongya. Azert nem
lattatyk hog zvkſeges volt volna. valakynek altala. iſtennek ievue-
ſeet teſtben meg hyrdetny. az aldot zvz marianak. Eſmeg ez iſten
fyanak meg teſtelevſe. vala regen eleue meg hyrdettetueen iſayas

85 *pro*pheta myat monduan. || Ime] zvz fogad es zvl fyat. Azert nem
vala zvkſeges lenny az meg hyrdeteeſnek angelnak myatta. Ezek-
nek ellene vagyon az iſteny iraſnak byzonſaga. es az iſteny bevl-
cheſſegnek zer tartaſa. ky ſemmy alkolmatlant nem hagy. Azert
alkolmas volt angyal myat meg hyrdettetny. iſten fyanak meg
[teſtelevſe] teſteſevleſe. Ez keerdeſre ezenkeppen feleltetyk. hog
zvkſeges vala meg hyrdettetny az aldot zvz marianak. hog ev volna
fogadando criſtuſt. ſok okokert. zent thamaſ doctornak es nagy
albertnak mondaſok zerent. Elevzer zvkſeges vala meg hyrdettetny
zvz marianak azert. hog az ev ertelme meg taneytatneek es meg
vilagoſeytatneek. Mert mykoron az elme iſtenhez kevzelb es belyeb
legen. hognem mynt az teſt. Nem illic vala. hog az iſtennek bevl-
cheſſege az zvz marianak meheben lakozneek. ez nekevl. hog elevzer
az zvz marianak ev elmeye hytnek velagoſſagaual. es az felſeges
bevlcheſſegnek eſmeretyuel meg feneſeytetneyek. Es ennek okaert
86 elevzer kellet az || zvz marianak elmeyenek meg erteny es meg
eſmerny azt. ky ev benne leyendev vala. mely levt az angely hyr-
deteſnek myatta. mynek elevtte criſtuſnak teſteet fogadnaya. Vgy
mond zent agoſton vrnak igeyerevl monduan. bodogb az zvz maria
veueen vagy fogaduan criſtuſnak hytyt. hognem fogaduan criſtuſ-
nak teſteet. Eſmeg vgy mond vgyan ottan zent agoſton. Az anyay
rokonſan az zvz marianak ſemmyt nem haznalt volna. ha az zvz
maria criſtuſt bodogban nem viſelte volna zyvyuel hytnek myatta.
hognem mynt ev teſteet ev meheben. Maſodzer zvkſeges vala meg
hyrdettetny az zvz marianak azert. hog az marianak keuanſaga
es myelkevdety kellemetes lenne. Mert az vr iſten nem zeret erev-
uel valo vagy ketelen valo zolgalatot. hanem zabad akarat zerent
valo zolgalatot. mykeppen zent agóſton mongya. dauid propheta
mondaſa zerent. Akaratom zerent aldozom teneked. es vallaſt
87 tezek te neuednek. mert io. Annak okaert mykoron || azzonyonk
zvz maria kyualtkeppen es felſegeſben valaztatneek iſtennek zol-
galatyara. melyet ev meheben viſele. teyeuel eeltette. karyayn
viſelte hordozta. illic vala hog az angelnak hyrdeteſe myat az zvz
maria akaratya zerent ádnaya evmagat iſten zolgalatyara. kyre
azzonyonk maria ev magat keeznek ayanla monduan. Ime vrnak
zolgalo leanya. Harmadzer zvkſeges vala meg hyrdettetny ezert. hog
az marianak akaratya engedety ky ielentetneek. Mert ha az teſty
hazaſſagban kereſtetyk vagy zvkſeg az rea engedees nyluan. nagyal

jnkab zvkſeg az lelky hazaſſagban. Mykoron nagyob legen az lelky
zerkezees. hognem mynt az teſty zerkezees. Es ennek okaert. hog
mutattatneek nemynemev lelky hazaſſag iſtennek fya kevzevt. es
az embery termezet kevzevt. Azert vartatyk vala az angely hyrde-
teſnek myatta. az zvz marianak akaratya rea engedeſe. telyes
embery termezetnek kepeben. Ennek okaert mongya zent agoſton
monduan. || O bodog zvz maria mynd ez fogoly velag. varya [az] es 88
kery az akaratodat rea valo engedelmedet. Tegedet azzonyom ez
velag az ev hytynek oltalmazoyaua tevt. Ne akary keeſned nemes
zvz. ſyeteteſt felely igeet az kevuetnek. es fogagy fyat. Agy hytet.
es erez iſteny iozagot. Mongyad ime vrnak zolgalo leanya. legen
ennekem te igeed zerent. Es keſedelm nekevl be megyen criſtus.
az te zvzey haylakodban. Negyedzer zevkſeges vala meg hyrdet-
tetny az zvz marianak ez okaert. hog az vr iſten inkab tyzteltet-
neyek es ember meg taneytatneek. Mert az vr iſten tyzteltetek
vagy tyzteltetyk vala ez angely hyrdeteſben. az ev hatalmaſſaga-
ban. ezben hog evneky zolgay angelok. Tyzteltetyk vala ev bevl-
cheſſegeben. ezben vagy ezbevl. hog az my meg zabadulaſonknak
mogya az my el vezeſevnknek mogyat igazan talala elevl. Mykoron
az vr iſten az ev bevlcheſſegeuel. az zvzet az az. az mariat io
angelnak myatta meg taneyta. Mykeppen az gonoz angyal az zvz
euat meg chala. || Eſmeg azert. hog ember meg taneytatneek az 89
aytatoſſagra. ezben hog az el vetet embery termezet. iſtennek es
angeloknak gyevlevſeges ellenſege. elevzer iſtentevl angelnak
myatta iduezletyk. Es ezben iſtennek io volta es tyzteltetyk. ky
ezbevl feenlyk. byzonual ezbevl ember es meg taneytatyk hytre.
iſtennek engedeſre. es engedelmeſſegre. zvz marianak peldayaual.
Maſodzer kerdetyk hogha ez iſteny hyrdeteſnek kel valae lenny
chak angelnak myatta. lattatyk hog ez iſteny hyrdeteſnek kel vala
lenny valamely p*ro*pheta myat. Mert criſtuſnak teſt fel vetele hyr-
dettetyk vala az oo terueenben. p*ro*phetaknak es patriarchaknak
myatta. Annak okaert az zvz marianak es. kel vala meg hyrdet-
te[v]ny valamely zent p*ro*pheta myatta. Ennek felette. az nagyob-
nak nem kel taneutatny. az kyſſebnek myatta. de azzonyonk maria
nagyob vala az angeloknal. mert iſtennek keduesb va||la. Azert ez 90
hyrdeteſnek nem kellet lenny angelnak myatta. Eſmeg ez erev-
ſeytetyk illyen okoſſagnak myatta. mert az nagy angeloknak lezen
ielenet iſtentevl valamely dologrol legottan hamar. de az iſtennek

anya mendeneknek felette fel magaztatot. Azert lattatyk hog kellet
lenny ielenetnek iſtentevl. iſten fyanak meg teſteſevleſerevl. men-
den angely hyrdeteeſnekevl. Ennek felette azzonyonk maria. hyt-
nek es malaztnak velagoſſagabol. eſmery vala es hyzy vala ezt
hyvſeggel hog iſten fya meg teſteſevlendev. hogky meeg ev anya-
nak meheben vala meg zenteltetevt. Azert nem lattatyk. hog
angelnak myatta kellet volna lenny az meg hyrdeteſnek azzonyonk
marianak. Ez keerdeſre feleltetyk zent tamas doctornak mondaſa
zerent. es nagy albertnak mondaſa zerent. hog iſten fyanak zent-
ſeges meg teſteſevleſenek tytkoſſaganak. ſemmynemev embernek
myatta nem kellet meg hyrtettetny azzonyonk marianak. Mert az
91 kevſſebeknek || az nagyobbaktwl kel venny velagoſeytaſt. mykeppen
zent dyenes mongya. de ſemmynemev ember azzonyonk maria-
naal felyeb valo nem volt. ky mynden *pro*phetakat es menden zen-
teket felyevl mwl vala. malaztnak velagoſſagaual es zentſegnek
erdemel. Azert nem kellet ſem egy embernek myatta meg hyrdet-
tetny azzonyonk marianak. az iſten fyanak meg teſteſevleſenek.
hanem angelnak myatta. Iol lehet kedeg hog azzonyonk maria az
angeloknal es nagyob volt. az iſteny valaztaſnak vetele zerent.
Es menere az meltoſagra. mely meltoſagra valaztateek iſtentevl.
Vala kedeg kyſſeb azzonyonk maria az angeloknal. menere az alla-
patra. Mert azzonyonk maria vala ez ielen valo eletnek allapagya-
ban. de az angelok valanak az evrek eletnek allapagyaban. Sem
choda ez. hog azzonyonk ez keppen kyſſeb volt angeloknal. Mert
meeg criſtus vronk es meg kyſſebeytetevt angeloknal. az ev keen
zenuedhetev eletenek okaert. ||
92 Maſod reze tanolſagonknak mondatyk. mynemev abrazban
valo ieleneeſnek. Az az. mynemev legen auagy volt gabriel archan-
gelnak ielenety. azzonyonk mariahoz. kyrevl lehetnek neegy elmeel-
kevdeſevk auagy gondolatok. Elſev elmeelkevdees. az angelnak
be meneſerevl. Maſod elmeelkevdees. az zvz marianak foglalatoſſa-
garol. harmad elmeelkevdees az zvznek allaſarol. Negyed elmeel-
kevdees. az angelnak lataſarol. Mondam hog az elſev elmeelkevdees
az angelnak be meneſerevl. az az. hog ha az angyal ayto be teue
ment be az zvznek imado helyeben. vagy kedeg meg nytotta az
aytot az angyal. Erre feleltetyk reuidedevn nagy albertnak mon-
daſa zerent. ez keppen monduan. hyzyevk gabriel archangyalt be
meny az zvzhez. ayto be teue. Es ezt tehette az angyal az ev

termezetenek gyengeſegeert. es az eegbevl vet teſtnek. mynemevſe-
gebevl. || vagy mynemev voltaert. Mert mykeppen zent agoſton 93
mongya. az angelok teſtevt veznek magoknak tyztaſſagos eegbevl.
kykben meg ielennek. Azert be mehetet az angyal ayto be
rekeztueen. Zent bernald es vgy mond. hogy nem kel vele-
kevdny ezrevl. hog az angyal nytuan lelte volna az zvznek
aytoyat. kynek byzonual zandekaban vala el futny emberek-
nek gyakorlaſat. el tauoztatny emberek⌊nek⌉uel valo zolaſt.
hog az imadkozo marianak ev ſilencyoma megne haboreytatneek.
Ennek felette alkolmas vala lelky ertelm zerent es ez. hog az an-
gyal az zvznek imado helyere. ayto be rekeztuen menne az zvzhez.
hog ennek myatta iegyeztetneyek. hog az iſtennek fya kynek teſ-
televſeet az angyal hyrdety vala. Az zvznek be rekeztet meheben
menne. es zvletneek be rekeztet mehbevl. Ezechyel p*ro*phetanak
mondaſa zerent. holot vgy mond. Ez kapu be rekezue lezen. es
ferfyv nem megyen altal ev myatta. Mert vr iſten megyen be es ky
iev ev altala . : — ||

Maſod elmeelkevdees. azzonyonk marianak az idevbe valo 94
foglalaſarol. az az. mynemev myelkevdetevkben vala foglaluan
azzonyonk maria az ev imado helyeben. es mynemev dologban
lele evtet az angyal. Ezre feleltetyk doctoroknak mondaſok zerent
reuidedevn. hog azzonyonk maria az idevbe vala foglaltatuan neegy
fele myelkevdetben.

Elevzer oluas vala zent iraſt.

Maſodzer al vala iſteny elmeelkevdeſevkben . : —

Harmadzer ſyruan ſazkodyk ohayt vala.

Negyedzer aytatoſſon imadkozyk vala.

Elevzer mondam hog azzonyonk maria oluaſſa vala az o
tevruen bely p*ro*phetaknak zent kevnyueyt. kykben valanak igy-
retek az criſtuſrol. Es mykeppen mondatyk aytatos doctoroktvl.
es hytetyk kegyeſſen. hog mykoron az angyal mene azzonyonk ma-
riahoz. akoron oluaſſa vala iſayas p*ro*phetanak ez mondaſat. Yme
zvz fogad es zvl fyat. es hyuattatyk ev neue emanuelnek. Ezeket
oluaſuan azzonyonk maria. anne nagy aytatoſſagra indultatyk vala.
hog || az ev zyvenek belſev rezebevl mondany kezereytetyk vala 95
ezeket. O my atyaynknak iſtene. erdemleneem akar chak egyzer
latnom az zvzet. ky fogadando az te zent fyadat. En az zvznek
zolgalatyara adnam ennen magamat tellyeſſeggel. mendeneket el

hagyuan. chak az ev labay nyomayhoz rakazkodnam O valyon
elekke en addeg. valyon en iſtenem latome en az zvzet. es az ev
fyat. O akar chak egyzer bochattatnam eſny. ez embery nemzet-
nek meg valtoyanak es iduezeytevyenek. ez kyſded zvletet iſten
fyanak chokolaſara. O ha en ez edes gyermeket karyaymmal meg
zoreythatnam es edes evleleeſſel kevrnyevl vehetnem. es evneky
aytatos zolgalatot tehetneek. : — Maſodzer azzonyonk maria al vala
iſteny elmeelkevdeſevkben : Mert nagy albertnak mondaſa zerent.
azzonyonk maria akoron vala tellyeſſeggel fel emeltetevt az iſteny
nyayaſſagra. ky tellyeſſeggel be tevltetyk vala malaztnak edeſſege-
uel. tellyeſſeggel kedueſſeytetyk vala az edes zvz maria. es tellyeſ-
96 ſeggel dychevytetyk vala. || Es menyeuel jnkab felyeb emeltetyk
vala azzonyonk maria iſtennek eſmeretyre. anneual Inkab ala zal
vala evmaga meg alazaſra. Meltatlannak aleytuan evmagat. iſten-
nek auagy chak menteel kyſſeb zolgalatyara. Annak okaert nem
choda. hog illyen alazatos jmadſag. altal hagya vala az egeket. Mert
iruan vagyon ſyrac fya ieſus kevnyuenek harmyc evtevd rezeben
monduan. Az maga meg alazotnak Imadſaga altal hat kevdevket.
es el nem tauozyk addeg mygnem meg tekenty az felſeges iſten. —
Harmadzer azzonyonk maria ſyruan ſazkodyk vala. Mert kegeſſen
kel hynny. hog az angely hyrdeteſnek ideyen azzonyonk maria.
keuanya uala nagy edeſſeges aytatos keuanſaggal. iſten fyanak ez
velagra ievueteet. embery nemzetnek meg valtaſaert. Mert ha abra-
ham keuanta criſtuſnak napyat latny. ha menden zentek o teruen-
ben es prophetak akartak latny nagy keuanſaggal. nagyal Inkab
akarta es keuanta latny criſtuſnak ievueteet azzonyonk maria. :) ||
97 Negyedzer azzonyonk maria. aytatoſſaggal Imadkozyk vala. Vgy
mond zent bernald. az miſus eſten. Be mene az angyal. az tytkos
kamoraban hol az zyz maria. az ev aytoyat ev magara be rekezt-
uen. Imagya vala ev menyey atyat reytevkben. Mert ha kerez-
telev ianoſnak fogantataſa akor hyrdetteteek meg az ev atyanak.
mykoron az ev atya foglaltatot vala az iſteny aldozatban. Nagyal
Inkab byzonban iduezeytenknek fogantataſa. akoron hyrdettetevt
meg azzonyonk marianak. mykoron volt aytatoſſagban es Imad-
ſagban. Mert akoron azzonyonk maria. zokaſanak felette geryede-
tevſb vala. Es zent leleknek kenetyuel meg kentetevt. es malazt-
nak edeſſegeuel meg vigaztaltatot vala zokaſnal Inkab. Es alazatos
elmeuel es aytatos zyuel az edes zvz maria. kevnyuezev zemek-

kel. [Es orchaual.] Es menyekre emelt orchaual igy mond vala.
O kegelmeſſeges iſten. ky az te io voltoddal ez velagot teremtetted.
Es angelokat es embereket te kepedre teremtetteel. irgalmaz az
Immar el vezevt embernek. Nyſſad meg te irgalmaſſagodnak zemeyt.
es zalle. Ievyel kegelmeſſeges iſten kerlek tegedet. Ievyel ne nezzed
embereknek bev||neket. de nezzed te irgalmaſſagodnak ſokaſſagat. 98
Mely irgalmaſſagoddal igyerted te magadat az my atyaynknak iev-
uendevnek. es embert meg zabadeyttandonak. Ezeket es ezekhez
haſonlokat Imaduan zvz maria. Ime vrnak angela allapeek. es ve-
lagoſſagot evttebe az zvznek ev haylokaban . : —

Harmad elmeelkevdees auagy gondolat. az zvznek allaſarol.
Az az. hog mykoron azzonyonk mariahoz az angyal ievue. Azzo-
nyonk maria az idevben le teryezkevduen imadkozyk valae. vagy
evlueen. vagy aluan. vagy terdeyre le terdepeluen. Erre meg felel
nagy albert monduan. hyzyevk az bodog zvz mariat. az angelnak
ievuety koron. Ev terdeyt meg haytuan. es ev tyzta kezeyt es ze-
meyt menyorzagban fel emeluen. az irgalmaſſagoknak atyahoz ay-
tatos imadſagokat evtteny ſyralmakkal. iſten fyanak meg teſteſev-
leſeert. Es az be ievue angelnak eleyben tyzteſſeggel fel kelny.
mert ezek az tyzteſſeghez ilnek vala. Es ezenkeppen az zvz az vy
kevzevtrevl meg haboroduan. feye le haytuan al vala. Mert ezen-
keppen zokot irattatnya || es. kevzevnſegeſben myndenevt anya 99
zent egyhazban. Vegezetre es el veuen az zvz maria az angeltvl
az hyrdeteſt. hyueen engede rea. es nem ketelkevdeek ezeket ha-
mar be tellyeſevdny. Es eſmeg le terdepevlueen ev terdeyre az
fevldre. es fel emelueen ev zemeyt es kezeyt menyorzagban. es nagy
evrevmnek myatta. zyuenek gevkerebevl ky hatuan ky folyuan
az ſyralmak. aytatoſſaggal keuanuan monda. legen en nekem te
igyd zeren. Es ezenkeppen fogada iſtent es embert. Ezen modot
kel tartany azoknak. kyk az angelnak kezebevl. az az. az papnak
kezebevl vezyk criſtuſnak zent teſteet . : —

Negyed elmeelkevdees az angelnak lataſarol. hog ha azzo-
nyonk maria az angyalt teſty lataſſal latta vagy chak ertelm zerent.
Tahat ezrevl vetekevdhetneel te. hog ez iſten fyanak meg teſteſevle-
ſenek kellet meg hyrdettetny angyaltwl. ertelmzerent valo lataſſal.
es nem teſty lataſſal. Mert az ertelm zerent valo latas iob az teſty
lataſnal. Mert azok kyk ertelm zerent valo lataſſal lattak criſtuſt.
bodogoknak hyrdetteknek. kyt meg irt zent ianos kevnyuenek huzad

100 rezeben monduan. bodogok || kyk criſtuſt teſt zerent nem lat-
tak. es hyttyk. kyk kedeg criſtuſt chak teſt zerent lattak.
mykeppen pilatus es az meg fezeytevk. nem hyueen evtet lenny
iſtennek. ezek nem bodogeytatnak vagy nem mondatnak bo-
dogoknak. Azert mykoron iob legen az ertelm ˙zerent valo
latas. lattatyk hog kellet volna ielenny az angelnak ertelm
zerent. Ennek ellene vagyon zent doctoroknak mondaſa ertelme.
Azert [mongya] zent agoſton es. nemevnemev predicacyoyaban elev
hozza zvz mariat. ky igy mondot. Ievue en hozzam gabriel arch-
angyal orchaual fenledevzuen. ruhazattal fenelueen. iaraſaban cho-
dalatos. Ezek kedeg nem tevrtenhetnek egyeb keppen. hanem teſty
ielenetben. Azert az angyal teſty ielenetben ielent meg azzonyonk
marianak. O azert en lelkem elmelkevgyel gondolkogyal maſtan
kerlek teged. ez velagnak azzonya mykeppen kevnyereg. ſyralmas
zemekkel. vidam orchaual. te idueſſegedert es mynd tellyes em-
bery nemzetnek meg valtaſaert. hog iſtennek fya el bochattaſſeek,
Gondolyad meg o en lelkem. mykeppen az angyal legottan hamar-
101 ſaggal aytok be rekeztueen || be mene nagy velagoſſaggal. Es le ter-
depevlveen iduezle az edes zvz mariat. Gondolyad meg mykeppen
meg iyede az zvz maria. es fel kelueen az le terdepelt angelnak
eleyben. alazatoſſon es aytatoſſan feyet le haytuan. az iſteny
izenetet algatuaan al. O en lelkem menybe az aldot zvz ma-
rianak edes zyuyben. ſevt azt mondom meny be. az iſteny ma-
laztal tellyes zyvben. Meny be te illyen igeen nagy azzonyod-
nak zyvyben. mykeppen iſten zvleyenek zyvyben. kyben al
mynden te vigaztalaſod. mynden edeſſeged. mynden kelle-
meteſſeged. kyben marad monno remenſeged es te idueſſeged.
Menybe meges mondom o en lelkem az zvz marianak zyuyben. es
laſſad myt erez. mykeppen iyedet meg illyen nagy vilagoſſagtwl.
Es laſſad mykeppen edeſkegyek az iſteny edeſſegbevl. halya az zvz
maria az igeknek zeryt. es meg retten az kevzevnetnek zoktalan
vyſagatwl. Evrevl vigaduan. mert iduezletyk mendeneknek terem-
tev iſtenetevl. Es mykeppen aleytanaya magat meltonak il nagy
kevzevnetre az zvz maria. nem tugya. Evrevl az zvz maria az ||
102 angyalnak lataſabol. Evrevl mert legottan lezen iſtennek anya. es
menyeknek azzonya es angeloknak kyralne azzonyaua zereztetyk.
O bodog zvz maria mene nagy evremre vagy melto es tyzteſſegre.
ky iſtent meltoltad fogadnod. melyet megnem foghatot mynd ez

tellyes velag. ky velhety ky gondolhagya meg O en edes azzonyom maria mene edeſſeggel beuelkevdyk vala az te edes zyued az idevben. mykoron az angelnak edeſſeges igeyet fogadod vala. te iſtenedtevl. kyt myndeneknek felette zerec vala. O mely nagi edeſſeggel beuelkevdyk vala te zyued. mykoron hallod vala teneked igyrny iſtennek fyat. Tenen magadat hallod vala lenny bodognak mendeneknek felette. es erzed vala magadat lenny tellyeſnek malaztal. O en lelkem ha en az idevben ot voltam volna. es az angellal egyetemben en terdeymre eſueen te elevtted en azzonyom el teryezkevttem volna. byzonual en te neked kevnyergevttem volna es azt montam volna. O dychevſeges azzonyom mynden chyllagok felet ſel magaztatot. halgaſſad mene nagy || dychevſeg ne- **103**
ked hirdettetyk. Ime mely fyv neked igyrtetyk. Ime mely nagy haznalatoſſag te myattad mynd ez tellyes velagnak kereſtetyk. Azert kerlek edeſſeges zvz ne akary keſned. felely az angelnak. es fogagyad iſtennek fyat. az te meg zentelt mehedben. Emlekevzzel meg edes maria. hog my ertevnk bevneſekert. vagy te valaztatot. hog legy iſtennek byzon anya. Azert kerlek hog ſoha ne akary my rolonk el feletkezny. ffogagyad az igeet. hog legy iſtennek zvz zvleye. angeloknak kyralne azzonya. mynd ez velagnak chazarne azzonya. es bevneſeknek zozoloya. hog te myattad adaſſek mynekevnk menyey dychevſeg.: — ||

---

105 Kezdetyk azzonyonk zeplevtelen zvz marianak
halarol es menyorzagban valo fel vitelyrevl. es
az ev evrek evrevmerevl vala Iras vagy predica-
cio ezenkeppen monduan.:

*Que est ista que ascendit de deserto delicys affluens. in nixa super
dilecto suo. Cantica canticorum septimo.* Az az. kychoda ez ky fel
jev az kyetlenbevl. beuelkevduen gyenyerevſegevkkel. es haylot az
ev zeretevere. Ezek meg vadnak iruan bevlc ſalamonnak egyk
kevnyuenek heted rezeben. Es vetethetnek ez igeek. hog ezeket
mondottak az zent angelok. chodalkozuan az zeplevtelen zvz ma-
rianak illen dychevſeges menben fel meneteen. Es chodalkozuan
enekelnek vala ez aldot zvz marianak dychyretyre monduan. ky-
choda ez felette bodogſagos zvz. ky fel megyen dychevſeges fel
menetnek myatta. az kyetlenbevl. az az. ez alſo velagbol. Mely ||
106 velag kyetlennek neueztetyk mykeppen zent bernald mongya.
Mert el hagyattatot iſtentevl es angeloktwl. azert hog ez velag
tellyeſſeggel vettetevt gonoſſagba. zent Ianoſnak mondaſa zerent.
Es tellyes ſok neuolyaſagokkal. mykeppen tevmlevc zamkyueteeſ-
nek helye. Eſmeg kychoda ez ky dychevſegnek gyenyerevſegyuel
beuelkevduen. haylot az ev zeretevere. az az criſtus ieſuſra ev
zent fyayara. kyualt keppen valo zeretetnek es nyayaſſagnak elte-
teſe myat. Ha te kerdeneed. honnat tamad vala az angeloknak
illyen nagy chudalkozaſok. az zeplevtelen zvz marianak menben
fel menetyrevl. Vala byzonual az ev chudalkozaſok harom dologbol.
mely harom dolgok adnak okot chudalkozny. Elſev ok vagy dolog.
mykoron valamy dolog vagy allat jgeen nagy. tahat emberek chu-
dallyak. Maſodzer mykoron az dolog vy es zoktalan. harmadzer
mykoron valamy dolognak oka. el vagyon tytkoltatuan. Byzonual ||
107 mykoron valamy allat vagy dolog jgeen nagy. meltan chudalando.

Mykeppen noe patriarchanak ideeben az vyz ezenrevl. myert kedeg az vyz ezen jgeen nagy vala. vgy hog mynd ez zeles velagon valo fevldet be vette vala. Igeen chudalando vala. Meg ezenkeppen nagy chuda vala az veres tengernek kette valaztaſa. es az jordan vizenek hatra tereſe. Ennek felette mykoron valamy dolog vy es zoktalan. mykeppen az menyey menna. Mert mykoron az vr iſten az elſev napon ada izrahel fyaynak az mennat. el chudalkozual izrahel fyay mondanak. manhv. az az. mychoda ez. Es mykoron valamy dolognak oka el vagyon tytkoltatuan. mykeppen levn criſtuſnak halala jdeyen. az napnak fenenek el vezeſeert. Mert iollehet hog az napfenenek el vezeſe gyakorta tevrtennyeek. de maga myert criſtus halala jdeyen athenienſis varaſbely bevlchek nem tuthatak okat az napfenenek elvezeſeert. || ſokak cho- 108 dalaak ezt. mykeppen zent dyenes mongya nemely epiſtulayaban. ſevt mykeppen zent dyenes mongya. evnen maga es zent dyenes nem tugya vala okat. Mykoron zent dyenes az jdevben meeg nem hyt vala criſtuſban. illyen Igeket monda az ev taneytuanynak monduan. Auagy termezetnek iſtene zenued kent. auagy ez velagnak menden allatya el terettetyk. No teeryevnk bezedevnkre. Az dychevſegevs zvz marianak menben fel meneteben. ezek mynd egyevt meg leletenek. Mert ez dolog az az. az zvz marianak menben fel menete. vala nagy es nagy felſegeſen zereztetevt. Mert ez jdevben az zvz marianak nagyob ayandokok adatanak iſtentevl. hognem evrekke adattanak volna. valamely tyzta teremtet allatnak. Mykeppen hog ev iſtennek valaztot anya. legen fel magaztatuan mynd tellyes menyorzagnak vduara felet. Es legen menden teremtet alla||toknak feyedelme es kyralne azzonya. legen helhez- 109 tetuen dychevſegnek felſeges Iauyban. dauid *pro*phetanak mondaſazerent monduan. Valazta evtet az az. zvz mariat vr iſten. es eleue valazta. Es teue evtet lakozny ev ſatoraban. Eſmeg azzonyonk marianak menben fel menete vala vy es zoktalan. azert hog az angelok ſoha nem lattak vala egy tyzta leany termezetevt. fel magaztatny iſtennek fyanak iogyara. menden angeloknak es zenteknek felette. Mykeppen ma latak az iſtennek zvleyet. az bezed zerent ky meg vagyon iruan harmad kyraly kevnynek maſod rezeben monduan. Teteteek zeek az kyraly anyanak. ky evl ev jogyara. demaga ennek oka tytkon vala. mert az iſteny foghatatlan bevlcheſſegnek meelſegebevl vala zereztetveen. ſem vala meeg meg

ielentetuen menden angeloknak. Annak okaert az angelok ezen jgeen chodalkozuan eneklenek monduan. kychoda ez ky fel iev az
110 ky||etlenbevl. beuelkevduen gyenyerevſegevkkel. es haylot az ev zeretevere. : — Ez jgeegben az zent angelok dychyryk es chodalyak azzonyonk zvz mariaban. elevzer az ev zentſegenek fel magaztataſaat. holot azt mondaak. kychoda ez ky iev az kyetlenbevl. Maſodzer dychyryk az angelok es chodalyak az zvz marianak bodogſaganak felette beuelkevdeſeet. holot az mondaak. beuelkevduêen gyenyerevſegevkkel. Harmadzer dychyryk az angelok es chodalyak az zvz marianak meltoſſaganak es tyzteſſegenek magaſſagat. holot azt mondak es haylot az ev zeretevere. Annak okaert ez dychevſeges zvz marianak vigaſſagos es dychevſeges menben fel menetenek tyzteſſegeert. harom tanolſagonk lezen. : —

Elſev tanolſagonk lezen. azzonyonk marianak zentſeges halalarol.

Maſod tanolſagonk lezen azzonyonk marianak ev malaztynak tyzteſſegerevl. : — ||

111 Harmad tanolſagonk lezen. azzonyonk marianak teſtenek es lelkenek bodogſagos meg dycheveh teſerevl.

Mondam hog elſev tanolſagonk lezen azzonyonk marianak zentſeges halalarol. kyrevl vgy mond damaſcenus. Azzonyonk marianak ky mulaſaat nem kel mondany halalanak napyanak. Mert vgy mond ezen damaſcenus monduan. Azzonyom maria az te zent el alaſod. nem neuezendev halalnak. Mert az halal tegedet el nem nyelt. ſem valamy faydalmat read nem vetevt. de jnkab meltaban mondatyk el mulaſnak vagy el valtozaſnak. vagy jnkab menben fel vetelnek.

Annak okaert azzonyonk marianak menben fel vetelenek vagy fel meneſenek tyzteſſegeert lezen nekevnk harom keerdeſevnk. Elſev keerdeſevnk lezen azzonyonk marianak ky mulaſanak eleue meg tudaſarol.

112 Maſodyk keerdeſevnk lezen. azzonyonk || marianak az halalhoz valo maga zerzeſerevl.

Harmad kerdeſſevnk lezen. azzonyonk marianak halalanak kevtelezeſerevl.

Azert elevzer kerdetyk. hogha azzonyonk maria tuttae byzonſaggal az ev halalaat halala elevt auagy nem. Mert kevzevnſeges tevruenbevl emberek bzyontalanok az halalnak jdeerevl es

helyerevl es mogyarol. ennek felette meeg allapagyarol es. Mert nem tugyak emberek hogha malaztnak allapagyaban. vagy malaztnak allapagyanak kyvevle legyenek meg halandok. kyrevl vgy mond ſyrac ſya ieſus. kevnyuenek kylenched rezeben monduan. Nem tugya ember ev vegeet. de mykeppen az madar meg fogatyk az tevrrel. es az hal horoggal. ezenkeppen emberek meg fogatnak. gonoz jdevben. Azert mongya beda zent mathe mondaſan. byzon az hog halz. byzontalan az kedeg. mykoron auagy mykeppen auagy hol halz meg. Mert az halal tegedet || mendenevt var. 113 te kedeg ha bevlc leyendez. mendenevt kezen varod tees. Seneca es vgy mond. iruan luciloſhoz monduan. Byzontalan az mynemev helyen vaar tegedet az halal. te kedeg menden helyen varyad az halalt. menden helyen egyenlevyen felyed. ffeleltetyk jmmar ez kerdeſre nagy albernak mondaſa zerent. hog azzonyonk marianak volt jgeen byzon eſmerety az halalarol ev halala elevt. Es ez meg ielentetyk ſok okokbol. Elevzer ezbevl. mert ſok zenteknek engettetevt ez iſtentevl. hog ev halalokat meg eſmerteek. Mykeppen nyluan vagyon zent peterrevl. ky eleue meg tuda hog hamar el jevuendev volna az ev haylokanak le veteſe. az az ev teſtenek Ezenkeppen oluaſtatyk zent ianoſrol zent martonrol. es egyeb ſok zentekrevl. Annak okaert ha egyeb zentek meg eſmerteek ev halalokat. Nagyal jnkab meg eſmerte ev halalaat azzonyonk maria mendeneknek azzonya. ev halala elevt. || Maſodzer byzoneytatyk 114 erdemnek okabol. mert mychoda annak oka. hog valakyknek meg ielentetyk ev halaloknak napya. ha valakynek ev halala meg ielentetyk zentſegenek meltoſagaert. azzonyonk maria mendeneknel meltoſſagoſb vala. ha iſteny zeretetnek tellyeſſegeert. az zvz maria mendeneknel tellyeſb vala iſteny zeretettel. Ha az teſtnek meg feſleſenek keuanſagaert. azzonyonk maria mendeneknel nagyobban keuan vala meg feſelny ev teſtebevl. es lenny criſtuſſal. Harmadzer byzoneytatyk keuanatoſſagnak okaual. mert menden ember evrevmeſt keuanya es akarya meg tudny halalanak napyat. Annak okaert azzonyonk maria es keuanta meg tudny ev halalanak napyat. mykynt egyeb emberek. de valamyt az zvz maria keuant meg tudny. az ev zent fya evneky azt mynd meg ielentete. hanem ezt valamely ok bantotta volna meg. Ezt kedeg ſemmynemev ok nem bantotta meg. azert azzonyonk maria ez ma||laztot vette. hog az ev 115 halalat el vegezueen meg tudnaya. Ez byzonſaggal meg egyeneſevl.

azzonyonk marianak menben fel vitelenek iſtoryaya. holot iratta-
tyk hog az ev halala elevt. angyal ielenueen es hozuan parady-
chombol evneky palmat. es meg hyrdete evneky az ev halalanak
vagy ky mulaſanak ideyet. es napyat. : —
Maſodzer kerdetyk azzonyonk marianak halalahoz valo zer-
zevdeſerevl. az az. hogha azzonyonk maria evmagat meg zerzette
az ev halalara. egy hazy zentſegeknek vetele myat. kyre legottan
feleltetyk. hog azzonyonk maria evmagat meg zerzette ev hala-
lara. egyhazy zentſegeknek vetele myat. Es ennek vadnak ſok
okay. mely okokat veet nagy albert. Elſev oka az zvz marianak
nagy alazatoſſaga. Maſod oka. az parancholatoknak be tellyeſey-
teſe. Mert azzonyonk maria menden euangelyomy parancholatokat
es tanalchokat tevkelleteſſeggel meg tartot. de criſtus vronk ſok
116 helyeken az euangelyom||ban parancholt tanalchozot embereknek.
hog evmagokat halalra meg zerzeneyek monduan. legyetek kezek.
mert mely horaba nem velnetek. embernek fya el iev. az az. az
halalnak ityletyre. Azert ezt azzonyonk be tellyeſeyte. Harmadzer
az my tanolſagonkert. hogha valaky zent. meges meg zenteltefſek
az egy hazy zentſegek myat. Es aky bevnes. hyuattaſſeek indeytaſ-
ſeek meg tyztulaſra. egyhazy zentſegeknek myatta. de mykeppen
zent agoſton mongya. harom zentſegek vadnak. kyknek myatta kel
menden embernek magat ieleſben zerzeny halalara. Az az. az peni-
tencianak zentſegeuel. oltary zentſegnek veteleuel. es az vtolſo
kenettel. Annak okaert ezt kel meg latnonk. hogha azzonyonk
maria ev halala ideyen vettee ez halalra zerzevdev zentſegevket. :
— Ha elevzer kerdez az penytencianak zentſegerevl. azt mondom
hog mykoron azzonyonk maria ev eltebe vette az penitencianak
117 zentſegeet. Mykeppen meg vagyon iruan az ev eleterevl || valo kevn-
ben. Mely kevnben meg vagyon iruan. hog azzonyonk maria ev
elteben zentſegevket vet. es hog tevredelmeſſeget vet es meg gyont.
de nem vet tevredelmeſſeget bevnekrevl. ſem gyont bevneket. Mert
ſemmy nemev bevne nem volt. hanem ezt gyonta. hog ev nem volt
melto evnen ereeuel. iſtennek enne nagy ſok io tetelyre. [Eg] oltary
zentſeget es gyakorta vet. mykeppen vgyan azon kevnyben vagyon
meg iruan. Azert kevuetkevzyk hogha azzonyonk maria ev elteben
vette az egyhazy zentſegevket. nagyal inkab vette halalanak ide-
yen. de az vtolſo kenetrevl ketekeltetyk. hogha fel vette auagy
nem. Es lattatyk hog nem vette. mert az vtolſo kenetnek zentſege

nem adatyk egyebeknek. hanem chak betegeknek. kyrevl vgy ir
zent iacab kevnyvenek evtevt rezeben monduan. ha valaky meg
betegevl kezzevletek. hyvya egyhaznak papyt. es imagyanak ev
rea. meg kenueen evtet olayal vrnak neueben. de || azzonyonk ma- 118
ria nem holt meg betegſegnek myatta. azert nem kellet meg ke-
netny. Ennek ellene vetekevttetyk zent iacab apoſtolnak mondaſa
myat. kyt meg irt kevnvenek maſod rezeben monduan. ha valaky
mynd az tellyes tevruent meg tartangya. vetkezendyk kedeg egyk-
ben. lezen bevnes mendenekben. de ez vtolſo kenet volt zereztetet
vronk ieſuſtvl es anya zent egyhaztvl. Zent mathe kevnyueben es
oluaſtatyk. hog az apoſtolok m g kerevlyk vala az caſtelokat. gyo-
geytuan az betegevket olayal. Azert azzonyonk maria es tartozyk
vala az vtolſo kenetre. es fel vette. Azert mondanonk kel nagy
albertnak mondaſa zerent. hog azzonyonk marianak noha nem
volt zevkſeges. de maga fel vette az vtolſo kenetnek zentſeget. ky-
ben fel vette az el mvlt dyadalmnak be tellyeſeytet iegzeſeet.
az ievuendev dychevſegnek es iegzeſeet. Akara azert azzonyonk
maria fel venny ev nagy alazatoſſagabol az kenetnek zentſegeet.
my||koron az kenetnek zentſege zereztetet. vala az bevneſegert. hog 119
az alazatoſſagot melyet azzonyonk maria mynd tellyes eletebe meg
tartot vala. ev eletenek vegezeteben es meg tevkelleneye. : —

Harmad kerdees azzonyonk maria halalanak kevlezeſerevl.
hogha zvkſeges valae meg halny azzonyonk marianak. es ha kev-
teles volte az halalnak tevruenye ala mykynt egyeb emberek. Es
vetekevthetetyk ezrevl. hog azzonyonk marianak nem illic vala meg
halny. mert nem vala kevteles rea. Mert az halal vettetyk vala
emberre az eredendev bevneert. azzonyonk maria kedeg meg tarta-
tot eredendev bevntevl. az 'chery zerzetbely doctoroknak monda-
ſok zerent. Azert ha az zvz maria tyzta volt menden bevntevl.
tahat idegen tyzta volt az halaltvl es. Eſmeg ezkeppen veteketHe-
tyk. hogha ember az artatlanſagnak allapagyaban meg maradot
volna. tahat halal nekevl valtoztatot volna eleuenen az dychev-
ſegre. Azert az iſtennek anya || menden bevn nekevl vala. azert 120
nem kel vala meg halny. Mert igeen kevzel vala az artatlanſagnak
allapagyahoz. azert kellet volna evneky eleuenen valtoztatny az
dychevſegre. Eſmeg zent ianos euangelyſtarol ſokan targyak.
hog eleuenen valtoztatot az dychevſegre. Nagyal inkab erdem-
lette volna azzonyonk maria ez tyzteſſeget hognem zent ianos.

Ez kerdeſekre feleltetyk [harom] keet byzonſagoknak myatta.
Elſev byzonſag ezrevl hog az iſtennek anyanak alkolmas volt
meg halny. hog ev criſtuſnal ne lattatneek nagyobnak lenny.
Es hog nemely eretnekeknek eretnekſegek meg ſemmyſeytetneek.
kyk az iſtennek anyat nem mongyak vala embernek. de angelnak.
Es hog lenne iozagos myelkevdeteknek chelekevdendev allatya.
Mert az iſtennek anya[nak] franciſcos marinoſnak mondaſazerent
az ev bekeſeg tartaſa myat. ez velagy gevtrelmeknek myatta keſe-
revſegeknek es banatnak myatta. es az halalnak fel vetele myat.
121 az ev erdemeet meg evregey||tette. az malaztnak tevkelleteſſegere.
Maſod byzonſag. hog iollehet az iſtennek legen meg tartatot az
eredendev bevntevl az meg zenteleſnek malaztya myat. de nem
vala tellyeſſeggel meg zabadvlt. az eredendev bevnnek kennyatvl.
Annak okaert halalt es ez velagnak egyeb gevtrelmeet banatyt
zenuette. kevreztelev zent ianos es vala meg zenteltetet. es tellyeſ-
ſeggel meg tyztvlt eredendev bevntevl. de maga nem vala meg
zabadult eredendev bevnnek kennyatvl. mert zenuede nyak vagaſ-
nak keſerev halalat. de meeg criſtus iſtennek aldot fya es. ky
mynden veteknekevl vala. zenuede kenokat halalt zabad akaratya
zerent. Azert nem choda. hog az iſtennek anya ky mynden zepplev
nekevl vala. zenuette ez velagnak neuolyaſſagat es halalt. O azert
zentſeges zvz maria menden tyzteſſegre melto. O iſtennek meltoſ-
ſagos anya. ky az ev eleteben. zentſeges es menden malaztal tel-
lyes. halalodnak ideyen es levl menden tyzteſſeggel es meltoſſagga
meg ayandokoztatot. : — ||

122 It jmmar kezdetyk az zvz marianak malaztyrol es ayandokynak tyzteſſegerevl. kykkel tyztele vronk ieſus az ev edes zvleyet. ev halalanak ideyen. : .

Az predicacyonak maſod rezerevl lezen bezed. az malaztoknak vagy ayandokoknak tyzteſſegerevl. Mely malaztokkal ayandokokkal ayandokoztatot tyzteltetet az zvz maria ev halalanak vagy ky mulaſanak ideyen. Ezevnkben kel vennevnk kedeg. hog emberek kevzevnſeggel harom fele keſerevſeget vallot ev halaloknak ideyen. Elevzer valnak keſerevſeges faydalmat. Maſodzer zomoruſagos keſerevſegevt. Harmadzer retteneteſſeges felelmet. Azert

mongya haymo az zent ianos lataſarvl valo kevnyben monduan.
Semmy nemev keſerevſegnek ſanyaruſaga nem keſeruebſ. mynt
embernek ev halala. ieleſevl bevnben meg holt embernek halala.
Mert byzonual az idevben tamad embernek keſe||ruſeges faydalm 123
banat. Mely faydalm kezereyty az lelkeet el valny az teſtevl. ky
altal iarya es meg haſeygya embernek zyvyt. es el vezy menden
tagyaynak ereyt. Es menden erzekenſegenek eleuenſegeet el feyty
ſolinuſnak mondaſa zerent. Eſmeg embernek halala koron ev lel-
keben tamad zomoruſagos keſerevſeg. az banto gondolatokert es
keſertetekert. ky lagya jmmar magat meg foztatny az ev teſty
eletytevl. kyt termezet zerent menden ember keuaan. Lagya az
zegeen halo ember hog ez velagban mendeneket el hagy. es hog az
ev teſte meg rontatyk. es lezen fergeknek etke. Es hog enne nagy
ſok keſerevſeges faydalmakban. ſemmynemev ſegedelmet vagy
kevnyebſeget nem tehet maganak. Ezrevl irattatyk ſyrakfya ieſus
kevnyueben monduan. O halal mely keſerev az te emlekevzeted.
az oly embernek kynek bekeſſege vagyon az ev iozagaban. Azert
mongya zent gergely. Atyamfyay maſtan kel meg gondolnonk
igeen. mely igeen || rettenetes lezen az my meg feſleſevnknek es 124
halalonknak horaya. Mynemev lezen az elmenek felelme. mykoron
ielen lezen my elevttevnk az gonoz lelkeknek ſokaſſaga. es menden
my bevneynknek gonoſſaga. My ellenevnk meg fegyverkevzyk erde-
gevknek gonoſſaga. my hatonk meget fegyuerkevzyk ez el mulando
bodogſagnak el hagyaſa. My felettevnk fegyuerkevzyk. az rettene-
tes byronak felelme. O mynemev lezen az felelm es rettenetеſ-
ſeg. mykoron ielen az gonoz lelkeknek ſokaſſaga kyk akaryak el
ragadny az lelket. kyknek ev kepek igeen rettenetes. Mert mykep-
pen beda mongya. tobiaſnak ez bezedeen monduan. Eleybe ievue
tobyaſnak az hal. ezen keppen jduezeytevnk keent valuan az ke-
reztfan. ielen levn ot pokolbely erdeg ellenkevduen ev ellene.
hogha ev benne valamyt lelhetne. Azert ha az pokolbely erdeg
ielen volt criſtuſnak ha||lala ideyen. Egyeb ſok zentekrevl es oluaſ- 125
tatyk. mynt zent marton piſpekrevl. es zent erſebet azzonrol.
Nagyal erevſben kel hynnevnk. hog menden meg halo embernek
ielen leznek ellenkevdveen ev ellenek. O iſtenem mely nagy lezen
akoron az felelm. mely nagy zomoruſag. Mykoron menden myel-
kevdetekrevl es bevnevkrevl zamot kel adny. es kel venny az meg
hyvhatatlan ſentencyat. Iay az idevben es iay az bevneſnek. kynek

ellene lezen adando az erek karhozatnak ſentencyaya. Annak oka-
ert azokrol kyket iſten fel tamaztot halottaybol vgy mondatyk.
mint lazar es egyebek hog ez velagban az vtan ſoha nem meuettenek
de ſyrtanak olyha zevnetlen. Annak okaert ielenty cyryllus patry-
archa zent agoſtonhoz irt epiſtolayaban zent hieronimuſnak choday-
rol. hog harom halottak voltanak. kyk zent hieronimus koporſoya-
126 nal fel tamatta||nak. annak vtanna myg ez velagban eeltenek.
kevzbe veteeſnekevl ſyrtanak. kyk kezzevl egyket az ketteynek
ielen voltara cirillus meg keerde. myert ſyrna illyen igeen keme-
nyen zevnetlen. ffelele ez fel tamadot. ha te cirillus azokrol byzon-
ſagot vetteel volna. kykrevl en vettem. teneked es mendenkoron
oka volna ſyraſodnak. Cyryllus keerde hog myert. es ev felele.
Az en lelkem el feſle en teſtemtevl oly igeen nehezen es kemenyen.
hog embery elme meg nem foghagya. En ſem foghattam volna
meg. ha igaz byzonſag vetellel megnem tanoltam volna hynny.
Mert menden keſerevſeg es faydalm. melyet ember velne. ſemmy-
nek aleytatyk ez keſerevſeghez kepeſt. Eſmeg vgy monda. myko-
ron el iuta en halalomnak horaya. erdegevknek nagy ſokaſſagok
levn ielen. hog ſemmykeppen megnem zamlaltathatny vala. kyk||-
127 nek ev kepek olyatan vala. hog annal ſemmy retteneteſb es zevr-
nyeb nem gondoltathatyk. Mert menden ember jonkab vettneye
magat egev tevzekkel meg egendevnek. hognem mynt egy zem
pyllantaſyg valo idevbe az ev abrazoknak lataſaual eeltetneek. kyk
en hozzam ievueen. mendeneket en emlekevzetemben hozanak
valamelyeket en tevttem vala iſtennek ellene. Ihelueen ennekem.
hog en ne remenkedneem iſtennek irgalmaſſagarvl. Iay myre nem
vezyk ezt ezekben halan emberek. kyknek ev halalok koron azon-
keppen tevrtenyk. mykeppen ennekem tevrteent vala en halalom
koron. hog nem vetkeznenek. Azert ha az en ſyralmamnak okaat
kerdevd. az en ſyralmamnak oka az kenoknak felelme. ky az bev-
neſeknek Igazan adatyk. kyrevl ne chodalkozzal ha ſyrok. mykoron
128 nagyal || jnkab kellene chodalnod. hanem ſyrneek. Ezeket es egye-
beket ſokakat monda ez halottaybol fel tamadot ember. Azert
teeryevnk bezedevnkre. Ez felyevl meg mondod harom keſerevſegek
ellen. kyk leznek embernek halala ideyen. Ada az vr iſten harom
keppen valo nagy malaztot auagy ayandokot. ev hala ideyen. kyk-
kel evtet tyztele kyualt keppen meltoſſaggal vagy zabatſaggal. : —

Elevſev malazt vagy ayandok. melyet ada az vr iſten azzo-

nyonk marianak. hog ev meg halna faydalm nekevl. edeſſeges edeſkedeeſſel.

Maſodyk malazt vagy ayandok. melyet ada az vr iſten azzonyonk marianak. hog meg halna keſerevſeg nekevl. nagy vigaſſagos vigaztalaſſal.

Harmadyk malazt vagy ayandok melyet ada az vr iſten azzonyonk marianak. hog meg halna felelm nekevl jgeen byzonſagos batorſaggal.

Azert elſev malazt vagy ayandok. || melyet az vr iſten enge- 129
det adot azzonyonk marianak ev halala ideyen ez. hog ev meg
halna faydalm nekevl. edeſſeges edeſkedeeſſel. hog mykeppen
azzonyonk maria idegen vala romlaſtwl. ezenkeppen idegen lenne
az halalnak faydalmatwl es. Es ez meg byzoneytatyk nagy albert-
nak mondaſa zerent az miſus eſten. Mert mykoron ezen meltoſag
ayandok engettetet zent ianos euangelyſta. mykeppen meg byzo-
neygya ezt zent hieronimus. Nagyal jnkab kellet engettetny azzo-
nyonk marianak. hog ev faydalm nekevl halna meg. Naum *pro*-
pheta vgy mond kevnyuenk harmad rezeben monduan. az vr iſten
vgyan azon egy dolgot. nem gevtry meg keetzer. de azzonyonk
maria az ev fyanak keenya ideyen altal veretteteek faydalmnak
keſerevſegnek oly igeen nagy tevreuel. hog lenne evneky nagy
martyromſagert. Es hog ev nagyob faydalmat keſerev||ſeget zen- 130
uedne. auagy zenuedevt. hog nem akarmely martyrban volt. az
halalnak keſerevſege. Azert ha azzonyonk maria ev fyanak kennya
ideyen meg fyzette az halalnak keſerevſegeet. nem kellet eſmeg
vyonnan zenuedny halalnak keſerevſegeet. ev halalanak ideyen.
vgy mond damaſcenus. Az zvz maria bodogoknak bodoga. ky fel
magaztateek az vralkodo angeloknak termezety felet. az faydalma-
kat keſerevſegevket melyeket el tauoztata zevluen es meg haluan.
azokat meg zenuede criſtuſnak kennyanak ideyen. kevnyerevlueen
ev rayta. de ha te mondanad. hog lehetet az. hog az leleknek az
teſtevl valo el valaſaban faydalmat nem zenuedet az zvz maria.
hogha az lelek termezet zerent hayolyon az teſtnek egyeſevleſere.
Es az ev lelke volt igeen nemeſſeges. es volt zerkeztetueen igeen ne-
meſſeges teſthez. Azert mykeppen azzonyonk maria lelkenek || es teſ- 131
tenek zerkezeſeben vala termezet zerent valo nagyob gyenyerevſeeg.
Ezenkeppen lattatyk az ev el valaſokba lenny nagyob faydalmnak
keſerevſegnek. mykeppen criſtus vronknak volt ev halala ideyen

kemenſeges nagy faydalm keſerevſeeg. kyrevl vgy yr ieremyas *pro*-
pheta. O ty mynd kyk iartok vtakon. laſſatok ha vagyon haſonla-
tos faydalm. mykeppen az en faydalmam. ffeleltetyk erre nagy
albertnak mondaſa zerent. hog azzonyonk maria az iſteny zerelm-
nek nagy voltabol. es iſteny elmeelkevdeſeknek edeſſegebevl. kyben
vala az idevben. nem erzevt faydalmat keſerevſeget az lelkenek el
valaſaban. Mert pogan bevlchnek mondaſa zerent. az nagyob
jndulaſok meg bangyak az kevſſeb jndulaſokat. Mert mykeppen az
termezet jndeygya es haygya az lelket az teſthez. ezenkeppen az
iſteny zeretet ſokkal erevſben jndeygya es haygya az lelket criſ-
132 tuſhoz. Zent pal||nak mondaſa zerent ky vgy mond. keuanok meg
feſlenevm. es lennem criſtuſſal. Veegy peldat moiſeſrevl es elyaſrol.
kyk negyuen napyglan bevhtevlueen. nem erzeek etelnek es italnak
fogyatkozaſaat. az iſteny elmeelkevdeſnek ev nagy edeſſegetevl.
Eſmeg mykeppen az zent martyrok zent levrync tyburcius es
egyebek. kyk kemenſeges kenokat zenuettenek. oly edeſſeggel zen-
uetteek. mykepen nagy vendegſegevket. az criſtus zerelmenek nagy
voltaert. Azert mongya zent agoſton. Menden igeen nagyokat.
edeſſekke es kevnyeve es olyha ſemmye tezen az zerelm. O criſtuſ-
nak bodog zerelme. mely edeſſen kevtelez. mely edeſſen iutalmaz.
Ezekbevl veegy neegy tanolſagot auagy ponctot.

Elſev tanolſag ez. hog az zvz maria nem multky ez velagbol
betegſegben. ſem nehezevltetet meg faydalmal. mykeppen zokta-
133 nak egyebek meg halny. Maſod tanolſag ez. hog az zvz maria||nak
ev elmeye. ev halalanak horayan. volt fel emeltetet fel fyggezte-
tet. criſtuſnak zerelmenek edeſſeges elmeelkevdeſeben. Es ezen edeſ-
ſeges elmeelkevdeſek kevzevt laſſan laſſan az ev termezety auagy
teſte meg fogyatkozyk vala. de maga ez fogyatkozas vala faydalm
nekevl. ſem kedeg az iſteny elmeelkevdees meg nem tevretuen.
hanem az iſteny zerelmnek edeſſegeben. az ev zentſeges lelke el
hagya az teſtet. Harmad tanolſag ez. hog az zvz maria nem fekevt
agyban. mykynt egyeb emberek. hanem le terdepeluen. ev kezeyt
iſtenhez fel emelueen. hytetyk ky mulny. Mykeppen oluaſtatyk
zent pal remeterevl es. ky es terden aluan hala meg. Negyed tanol-
ſag ez. hog vronk criſtuſnak kellet zenuedny nagy kenokat ev erze-
kenſegyben. azert hog eleget tenne embery nemzetnek bevneert.
es hog embert meg valtana. Zent peter apoſtolnak mondaſa zerent ||
134 monduan. ky az my bevneynket. az az az eleg teuev kenokat

viſelte ev teſteen az my bevneynkert. de azzonyonk zvz maria nem embery nemzetnek meg valtaſaert holt meg. azert nem kellet evneky zenuedny halalnak faydalmat keſerevſegeet. Sevt ieles meltoſſagnak zabadſagnak myatta. kellet lenny azzonyonk marianak. idegennek halalnak faydalmatvl es keſerevſegetevl. az ev tevretlen tyztaſagos zvzeſſegert.

Maſodik malazt auagy ayandok. mert akarta vr iſten hog ev meg halna keſerevſeg nekevl. nagy vigaſſagos vigaztalaſſal. meeg kyuevl es. Mert azzonyonk marianak volt ſok keppen valo vigaztalaſa ev halalanak ideyen. mert vigaztalaſa vala az apoſtoloktvl. kyk mynd ot valanak ev halala ideyen. mykeppen zent dyenes mongya. Vigaztalaſa vala az zvz marianak az zent angeloktvl es. kyk evtet vigaztalyak || vala es zolgalnak vala evneky. Mert ha 135
valamely zentekrevl hytetyk es oluaſtatyk. hog az zent angelok evnekyk vigaztalaſt tevttenek ev halaloknak jdeyen. Mykeppen nyluan vagyon zent mykloſrol zent martonrvl zent ferenchrevl. es egyebekrevl ſokakrol. Nagyal jnkab hytetyk ez azzonyonk mariarol. ſevt ennek felette volt azzonyonk marianak vigaztalaſa. nem chak angeloktvl. de meeg vronk vr ieſus criſtuſtul es. ky az edes zvz mariat az ev edes zvleet hyvya vala menyeknek orzagara. Es mynd az tellyes menyey vduar eleyben ky ievue. az ev bodog lelkeet fogadny nagy tyzteſſeggel. [Melyet akartnak iſtennek tenny az ev anyanak.] Melyet akart iſten tenny. kyvalt keppen valo meltoſſagnak es [zol] malaztnak okaert. Melyet akarta [kart iſten]nak ſok doctorok. es kevzenſege || targya anya zent egyhaz. Azert 136
mongya zent hieronymus. Gyakorta oluaſſuk hog az zenteknek temeteſekre zent angelok ievttenek. es zolgalatot tevttenek. Es hog az ev lelkeket nagy velagoſſaggal meg velagoſeytottaak. es mynd menyorzagyg nagy vigaſſagos enekleſſel fel vitteek. Es az helyen edeſſeges chodalatos illat ereztetevt. Azert ha az mendenhato iſten meltoltatta ezeket tenny holtaknak koporſoyoknal. meneuel nagyobban kel hynny. hog az ev edeſſeges zvleenek az ev halala napyan. Eleeben ievttenek az menyey vitezek angelok. evtet nagy feneſſeggel meg kevrnykevzteek. Es mynd az dychevſegnek zekeyglen dychleretekkel es enekleſekkel be vitteek. kychoda eleeg azt meg gondolny. mely nagy dychevſeggel fel mene ez velagnak azzonya. Mynemev aytatoſſagnak keuanſagaual. tellyes menyey angeloknak ſokaſſaga eleyben ky ievue. Mely kellemetes zynnel.

137 vgy orchaual. || Mely edeſſeges iſteny evlelcſekkel legen [Mel] az ev
zent fyatvl fogattatot. es fel magaztattot menden teremtet allatnak
felette. Annak okaert nem meltatlan. eleeg igazan es byzonual
mondatyk nemelyektevl. hog az tevzes eeg keetzer legen meg evre-
ſevlt. es meeg harmadzer es meg evreſevlendev. Elevzer criſtuſnak
menben menetykoron. mykoron menden angelok eleyben ievuenek
criſtus vronknak. Maſodzer azzonyonk marianak menben fel vite-
leben. ez may napon. Harmadzer lezen itylet napyan. de netalam
meg akarod tudnod. hog azzonyonk maria es egyeb zentek. myne-
mev erdemekkel erdemletteek. ev halaloknak ideyen az menyey
vigaztalaſt. Erre felelhetevnk ezenkeppen. hog ez menyey vigazta-
laſh. ieleſben es nagyobbanl ezen. az iſteny kegyeſſegnek malaztnak
chodalatos engedetybevl. es az iſteny ityletnek tudakozhatatlan
voltabol. de maga az zenteknek ev eleteket meg latuan olvaſuan. ||
138 lelevnk ieleſevl harmakat. kykkel erdemletteek az zentek. hog ev
halaloknak ideyen. lenne evnekyk menyey angely es iſteny vigaz-
talaſok. Mert ez vigaztalaſt nemely zentek erdemletteek criſtuſnak
geryedetes zerelme myat. Mykeppen nyluan vagyon zent peter
apoſtolrvl. zent janos euangeliſtarvl. zent levryncrevl zent vince
martirrevl. Nemely zentek erdemletteek. tyzta zvzeſſegnek tartaſa-
nak myatta. Mykeppen nyluan vagyon zent katerina azzonrol zent
margyt azzonrol. zent clara azzonrol. es ſok egyeb zent zvzekrevl.
Nemely zentek erdemletteek. irgalmaſſagnak es kegyeſſegnek myel-
kevdety myat. Mykeppen nyluan vagyon zent erſebet azzonrol.
zent marta azzonrol. es zent maria magdalena azzonrol. de myert
azzonyonk zvz mariaban ez felyevl meg mondot iozagos myelkev-
detek nagyſagoſon mynd meg leleteek. azert igeen nagyſagoſon
139 erdemle meg vigaztaltatny || menyey vigaztalaſſal. angely es
iſteny vigaztalaſſal. Ennek felette oluaſtatnak. hog nemely zentek
erdemletteek az menyey vigaztalaaſt. valamely zenteknek ſegedel-
mevk myat. kyknek aytatos zolgalatot tevttenek ez velagban
eeltegben. kyt byzonual mynden zenteknek fevlevtte tehet. es zokot
tenny az zvz maria az ev aytatoſſynak. mykeppen ezek meg byzo-
neytatnak ſok choda tetelekben. Annak okaert azzonyonk zvz
maria. anya zent egyhaztvl ieleſben hyuattatyk. hog meltoltaſſeek
ſegelleny mynket halalonknak ideyen. Azert igeen haznalatos
menden embernek. az zepplevtelen zvz mariat valaztany oltalmul
maganak. Es evneky aytatoſſon zolgalny. halalanak ideyen evmagat

neky aytatoſſon ayanlany monduan. Maria malaztnak anya irgal-
maſſagnak anya. te mynket ellenſegtevl oltalmaz. es halalonknak
ideyen hozzad veeg.

Harmad ieles malazt vagy ayandok adateek azzonyonk ||
marianak ev halalanak ideyen. hog ev menden felelm nekevl halna **140**
meg. nagy byzonſagos batorſaggal. Byzonual vadnak nemely em-
berek. kyk termezet zerent felnek ev halaloknak ideyen. retteg-
ueen az halt. Ezenkeppen termezet zerent meeg az zentek es feel-
nek ev halaloknak ideyen. Nemelyek feelnek ev halaloknak ideyen.
az gonozokert kyket tevttenek. Nemelyek feelnek az erdegegnek
gonoſſagokert. Es nemelyek feelnek az byzontalanſagert. mert nem
tugya ember hogha iſtennek zerelmere melto auagy gylevſegere.
mykeppen bevlc mongya. es ezert myert nem tugya. fely iſtennek
ityleteet. de nemes azzonyonk mariaban. ezeknek egykenek ſem
levn helye. Mert ev halalt nem feel vala. mert az ev zeretev fyanak
ieſuſnak zerelmeben es aytatos tyzta keuanſagaban buzoguan ger-
yedevzueen. malaztnak edeſſegeuel tellyes. keuan vala az || edes **141**
zvz maria meg feſelny ev teſtetevl es lenny criſtuſſal. Annak okaert
imagya vala az ev zent fyat. hog hamar ev hozza ievne. Eſmeg
tugya vala az zvz maria. hog ev ſoha nem vetkezet ſem bocha-
nando keppen ſem halalos keppen. annak okaert nem feel vala
valamy gonozrol. Ennek felette azzonyonk maria nem feelte az
ityletnek ſentencyayat. Mert tugya vala meltonak lenny iſtennek
zerelmere. az iſtennek tyztaſagos es zerelmes annyat. es hog lehe-
tetlen volna iſtennek annyanak karhozny. de hog zvkſeeg evneky
iduezevlny. es mendeneknek fel magaztando. de maga azzonyonk
maria meg keerte es meg nyerte az ev zent fyatvl. hog az ev lelke
ky menueen ev teſtebevl. hog ſemmynemev ſatan ev eleyben ne
juhetne. de ha te keerdeneed. monduan. Az lelek mykoron el valyk
az teſtevl termezetzerent legottan meg latya || az erdegevket. az **142**
angelokat es. mykeppen my lagyuk termezetzerent ez velagban
meg nylt zemmel. az velagoſſagot es az zynt ha feyer vagy fe-
kete. Azert mykeppen ez igaz. hog azzonyonk maria nem latot
erdevgevket. Erre ezenkeppen feleltethetyk. hog iollehet kevzevn-
ſeggel doctoroknak mondaſok zerent. azzonyonk marianak lelke.
egyeb lelkek es. az teſtevl el valas vtan lagyak mykeppen maſtatan
az erdegevket. de hyhegyevk hog ez kyualt keppen valo tyzteſſeg
adatot evneky az ev zent fyatvl. hog az ev halalanak ideyen ielen

legyenek az zent angelok. kyk oda az rettenetes lelkeket ne bochat-
nayak. Mert az zvz maria menden felelm nekevl. menden bator-
ſaggal. belſev es kylſev nagy vigaſſaggal muleek ky ez velagbol.
O mely igeen bodog es aldot vala ez illyen ky mulaas. O en edes
iſtenem vgy mond ez kevnyvnek zerzevye. ha en az idevben ot
143 voltam volna. mely ‖ nagy aytatoſſaggal. mely nagy alazatos kev-
nyergeſſel. Mely ſok kevnhullataſoknak evtteſeuel ayanlottam
volna en magamat illyen meltoſagos es zentſeges azzonnak. az
iſtennek zvleyenek zvz marianak. hog az ev zent fyanak elevtte
meltoltatot volna en rolam bevnėſrevl emlekevzny. Az ev menyey
dychevſegeben. O te hyv lelek ved ezedbe gondolyad meg az aldot
zvz marianak meltoſagat es zentſeget. es tenen magadat hagyad
ayanlyad. tellyes aytatoſſaggal. Evtet keryed. evtet hyvyad gya-
korta. hog az ev zent fyanak zerelmeert. meltoltaſſeek teneked
nyerny malaztot es erek dychevſegevt: —

Kezdetyk it az zvz marianak. menben fel vitele-revl. az ev lelkenek es teſtenek meg dychevele-ſerevl. ez keppen.

Harmad reze ez predicacyonak lezen azzonyonk marianak
144 menben fel vitelerevl. es az ev teſtenek es lelkenek ‖ bodogſagos
meg dycheveleſerevl. kyrevl gyakorta ſokan ketelkevdnek. hogha
azzonyonk maria legen teſtben es lelekben menyorzagban fel vyte-
tevt. es tellyeſſeggel meg dychevevltetevt. mykeppen my vronk
ieſus. Ieleſevl azert ketelkednek. hog zent ieronimus azzonyonk
marianak menben fel vitelerevl valo predicacyoyaban ezrevl ſem-
myt nem mond. de keetſegnek alatta hagya. de maga byzon. hog
kegyeſſen hytetyk menden egyhaztol es doctoroktvl. Mert zent
agoſton ſok okoſſagokkal azt byzoneygya. hog azzonyonk maria
azonkeppen fel tamadot mykeppen criſtus. es teſtel es lelekkel
egyetemben meg dychevevltetevt es menben fel vitetevt az meg
tevkelletevt dychevſegben. Ezeknek meg erevſeyteſere vehetevnk
tyzenkeet okoſſagokat. tyzenkeet chyllagoknak zamara. Mely tyzen-
keet chyllagokat vehetevnk az zvz marianak coronayaban. kykkel
145 dyche‖kevdyk az zvz maria menyorẑagban teſtben es lelekben.
mykeppen fenlev tyzenkeet chyllagokkal. Es hog ezekre aytatoſ-
ban iarulyonk. az egygyevgyevekert. kyk egygyevgyev iſtoriaknak

bezelleſeuel inkab indeytatnak aytatoſſagra. hognem mynt bevlc vetekevdeſeknek okoſſagy myat. Azert ezrevl ezenkeppen elmeelkevdhetevk az embery elmeelkevdeſnek mogya zerent. hog az vr iſten az zvz marianak menben fel vitelenek napyan. akaruan menden keppen tyztelny az zvz mariat. nagy conciliomot tanalchot zerze. Es elev vete az ev mondaſaat. menden angelok elevt es zentek elevt monduan. Yme ielen vagyon az idev. kyben ky feſlet iſten zvleenek lelke az teſtbevl. veyendev evrek eletnek iutalmat. es helhevztetendev az menyey zekben. Azert my lattatyk ty nektek. mynemev tyzteſſeeg es ayandok adaſſeek az en zvlemnek. || es az **146** ev zentſeges teſtenek. kynek ev meheben az en teſtem zent lelektevl abrazoltatot. es lelket vettem ev meheben. kylenc holnapyg nyvgottam ev meheben mykeppen meltoſagos haylokban. Vegezetre ev engemet zvzen zvle. es menybevl meg tevlt emlevkkel. zvzey teyeuel eltetevt. Es ev tyztaſagos evleleſeuel taplalt. aytatoſſon zolgalt. Az kereztfa mellet hyuen allot en halalomnak ideyen. es kenyerevlt en keſerev konomon zyuynek nagy keſerevſegebevl. Tahat mynd az zent angelok es az zentek mynd nyayan le teryezkevduen es egyben dychyrueen az vr iſtent. kezdenek mondany. *Magnus dominus et magna virtus eius. et sapiencie eius non est numerus.* Az az. Nagy vr es nagy az ev ereye iozaga. es ev bevlcheſſegenek nynchen zama. Eſmeg mondanak. teueled vagyon vram az bevlcheſſeg. ky tugya eſmery az te dolgydat. Mely || bevl- **147** cheſſeeg es folya mykoron ez velagot teremteneed. Es tugya vala my volna kellemetes te elevtted. vagy te zemeyd elevt. Azert az te veghetetlen bevlcheſſeged esmerhetetlen bevlcheſſeged valogaſſa es el vegezze. mert igaznak lattatyk te zolgaydnak es meltonak. hog az te anyad mynden tyſteſſeggel es meltoſſagos dychyrettel dychevſeges teſtel es lelekkel te iogodra helheztetueen. teueled orzagolyon evrekke. Azert mykeppen erektevlfogua az mendenhato iſten meg zerzette es akarta. azzonyonk mariat teſtel egyetemben lelekkel meg dychevevltetuen fel vynny. Ezenkeppen akara azt es. hog menden menyorzagbely kar evtet jmadnaya es tyztelneye. byzon okoſſagot vetueen. mykeppen ev coronayaban valo chyllagot. Mely byzon okoſſag vagy chyllag. [byzo] azzonyonk marianak meltoſſagos menben fel vitelenek dychevſegeet. meg byzonyoha es meg magyerazza. [my] ezenkeppen. : — ||

Elevzer az angelok vetenek elſev chyllagot azzonyonk maria **148**

coronayaban. mely chyllag mondatyk tevkelleteſſegnek okoſſaganak. : —

Maſodzer az elſev zvlek vetenek maſod chyllagot. ky mondatyk ky vetelnek vagy ky valaztaſnak okoſſaganak.

Harmadzer az zent patriarchak vetenek harmad chyllagot. ky mondatyk beuelkevdeſnek okoſſaganak. : —

Negyedzer az zent p*ro*phetak vetenek negyed chyllagot. ky mondatyk eleue meg hyrdeteeſnek okoſſaganak. : —

Evtedzer az apoſtolok vetenek evtevd chyllagot. ky mondatyk zolgaltataſnak okoſſaganak.

Hatodzer az zent martyrok vetenek evtevd chyllagot. ky mondatyk fyzeteeſnek okoſſaganak. :

Hetedzer az zent confeſſorok vetenek heted chyllagot. ky mondatyk meg meerteekleeſnek vagy meg fyzeteeſnek okoſſaganak. : — ||

149 Nyolchadzer az zent zvzek vetenek nyolchad chyllagot. ky mondatyk meg romlatlanſagnak okoſſaganak.

Kylenchedzer mynden valaztottak vetenek kylenched chyllagot. ky mondatyk [be tellyeſeyteeſnek okoſſaganak.] valaztaſnak okoſſaganak.

Tyzedzer zent lelek vete tyzed chyllagot. ky mondatyk be tellyeſeyteeſnek okoſſaganak. : —

Tyzenegyedzer iſtennek fya vete tyzen egyed chyllagot. ky mondatyk egyeſevleeſnek okoſſaganak.

Tyzenkettevdzer atya iſtennek hatalmaſſaga vete tyzenkettevd chyllagot. ky mondatyk nagyetaſnak okoſſaganak. Annak okaert oluaſtatyk ennek peldazatyara zent ianoſ lataſarvl valo kevnyvnek negyed rezeben. hog az hvzon neegy venek. kyken menden zentek iegyeztetnek. Imagyak vala az evrevkkevl evrekke elevt. az az. az criſtuſt. Es vetyk vala ev coronayokat az zeek
150 eleyben. az az || Az bodog zvz maria. kyben criſtus azonkeppen nyvgoueek. mykeppen zeekben. dychyrueen es monduan vr iſtennek. Melto vagy my vronk iſten. venned dychevſegevt es tyzteſſegeet. Mert mendeneket te teremtetteel. es az te akaratodert valanak. es vadnak teremtetuen.

Azert elevzer tyzteleek az zvz mariat az angelok monduan. Melto vagy zvz maria fel vitetny menyekben. teſtel es lelekkel. illyeten tevkelleteſſegnek okoſſagaual. Mert [myl] az iſtennek anya

mykeppen nagyob zentſegnek tevkelleteſſegev. mynden angelok
felet es mynden zentek felet. haſonlatlan keppen. ky illyen nagy
tyztaſagw legen. hog iſtennek alatta. nagyob tyztaſag ne ertetheſ-
ſeek. Zent anſelmoſnak byzoneytaſa zerent. Az zvz marianak kel-
let vallany tevkelleteſ bodogſagot ‖ menden angelok [kevzevt] fev- 151
levt. de myert az angeloknak kel vallany oly tevkelletes bodogſagot.
hog evnekyk nem kel meg tartoztattatny az dychevſegtevl. es az
ev bodogſagoknak tevkelleteſſegetevl. Annak okaert nem kellet
meg tartoztattatny meg keeſtetny az zvz marianak ev lelkenek es.
az bodogſagnak tevkelleteſſegetevl. de ha az zvz marianak lelke.
teſt nekevl volt volna fel vitetet menyorzagban. Myert mynden
leleknek termezet zerent valo haylaſa vagyon az ev tulaydon teſ-
tehez. nem az teſtert evnen magatvl. de embernek tevkelleteſſe-
geert. Es mynd az monno reeznek bodogſaganak tevkelleteſſegeert.
Az az. Mynd az leleknek mynd az teſtnek bodogſaganak tevkelle-
teſſegeert. Maronis ferenchnek es rikardoſnak mondaſoknak mon-
daſok zerent. Ezbevl kevuetkevzne‖yeek. hog azzonyonk marianak 152
ev lelke es. mykeppen egyeb zenteknek ev lelkek meg keeſtetevt
volna az bodogſagnak tevkelleteſſegetevl. Es meeg megnem nyerte
volna az ev tellyes keuanſagat. az az az ev teſtenek bodogſagat.
Es ezhez kevuetkevzev keppen. kyſſeb bodogſagra volt volna. hog-
nem az angeloknak. hogky alkolmatlan. Mert mykeppen anya
zent egyhaz enekly. azzonyonk maria fel magaztatot angeloknak
caran felyevl menyeknek orzagara. Es ez meg erevſeytetyk zent
agoſtonnak mondaual ky vgy mond. Tevkelleteſſeggel bodog az. ky
val myndeneket valamyt akar. de az lelek termezet zerent akarya
az teſtnek «tevkelletes» bodogſagat. Azert az zvz maria meg bodo-
geytatot es fel vitetevt menyorzagban. mynd ‖ lelkeſtevl teſteſ- 153
tevl. : —

Maſodzer tyzteleek. embery nemzetnek elſev zvley az az.
Adam es eua. Iaruluan es jmaduan vr iſtent mondanak. Mynden-
hato. Imadando. felendev tyztelendev. aldot vagy te. es aldot az
te anyad. byzonual melto az te anyad meg dycheveytetny teſtel
es lelekkel. az maſod ok zerent es. az az. Az ky vetelnek vagy ky
valaztaſnak zabadſagnak okoſſagaual. kyuel my evtet tyztelyevk
es dychyryevk. Mely okoſſag illyeten. Mert az iſtennek anya. ky
vetetevt ky valaztatot euanak atkyatvl. Mely atkot vete iſten euara
az bevnert. fevt euanak mynden atkya. valtoztateek zvz marianak

aldaſaban. Mykeppen zent agoſton mongya. bodog azzonnak zvle-
teſerevl valo predicacyoyaban. Moyſes *pro*pheta vgy yr. teremteeſ-
154 revl valo kevnyuenek harmad rezeben monduan. Monda || iſten az
azzonyallatnak euanak. Meg ſokaſeytom az te faydalmydat. fay-
dalmban zvlz fyakat. Es leez ferfyvnak hatalma alat. es ev vral-
kodyk te raytad. Ezekbevl mynd ky vetetevt volt az aldot zvz
maria. mert ev volt tyztaſagos zvz. Ev fogatta ev zent fyat zeme-
rem nekevl. vagy pyrongas nekevl. viſelte neheſſeg nekevl. zvlte
faydalmnekevl. Es volt idegen azzonyallatoknak. mynden faydal-
mytvl. Bevlc ſalamonnak mondaſa zerent. kyt meg jrt enekerevl
valo kevnyvenek negyed rezeben monduan. Tellyeſſeggel zeep vagy
en baratom. es zepplev macula nynchen te benned. Mert az zvz
mariaban nem vala ſem lelky. ſem teſty zepplev. Az zvz maria nem
volt ferfyvnak hatalma ala vetetuen. mert ev mynden ferfyaknak
155 es mynden azzonyallatoknak azzonya. Es ev || az. ky meg tevrte
az kegyonak feyeth. Azert igaz es melto. hog az zvz maria legen
ky vetetevt az kevzenſeges atokbol. por vagy es porra valtoztatol.
Be rekeztueen azert ez okoſſagot adam monda. Melto vram iſten.
hog mykeppen te engemet. es az en iegyeſemet euat vetetteel vala
fevldy paradychomban. es io artatlanſagnak allapagyaban. Vgy
hog ha meg tartottvk volna az te parancholatodat. my ſoha porra
fevlde nem lettevnk volna. Ezenkeppen az bodog zvz maria az te
anyad. ky mynden te parancholatydat tevkelleteſſeggel meg tar-
totta. valyon illyen egyebeknek felette valo malaztot tyzteſſeget.
hog egytemben te veled helheztetteek menyey paradychomban.
Meg tartatuan mynden hamua fevlde leteltevl valtozaſtvl. : —
Harmadzer tyztelek az zent patriarchak az zvz mariat. tyz-
156 telueen evtet vetenek harmad okoſſagot. Az az. || beuelkedeſnek
okoſſagat. Mely *pro*phetaknak dychevſegek es evrevmek vagyon
ſok fyaknak zvleteſſeben. criſtuſnak igaz hytyben. es az egy iſten-
nek zolgalatyaban es iduezeyteſſeben. Mykeppen zent bernald
mongya nemely predicacyoyaban. Annak okaert tyzteleek es dy-
chyreek az aldot zvz mariat az *pro*phetak illyeten beuelkedeſnek
okaual. Mert az anyanak dychevſegenek kel beuelkedny az fyvban.
mert embernek dychevſege vagyon az zvleknek tyzteſſegebevl.
mykeppen bevlc mongya. Azert valamynemev tyzteſſeek adatyk
iſtennek anyanak. az iſtennek tetetyk az tyzteſſeg ky evtevle zvle-
tevt. hog kedeg vr ieſus az ev anyaban dychyrteſſeg. mykeppen

ev dychevſegenek zekyben. Melto nagy dychevſegnek tyzteſſegeet
agya evneky. ky menyorzagban vagyon. ſe hagyaſſeek fevldevn az
ev teſtenek illyen igeen dragalatos kenche. de nagy tyzteſ||ſeggel 157
menyey dychevſegre fel magaztaſſeek. mykeppen iſtennek terme
vagy haylaka. Az ev fyatvl es. ez meltoſſagos anya tyzteſſeggel
felyeb vetteſſeek mynden angeloknak es mynden zenteknel menyey
dychevſegben. Annak okaert mongya zent agoſton aſſumpciorol
vala p*re*dicacyoyaban az zvz mariarol monduan. Iſten zeky. vrnak
terme. criſtuſnak haylaka. melto ot lenny. hol criſtus vagyon.
Illyen dragalatos kenchet meltob tartany menyorzagban. hognem
fevldevn. : —

Negyedzer tyzteleek azzonyonk mariat az zent p*ro*phetak.
tyztelueen vetenek negyed okoſſagot. Az az. Eleue meg hyrde-
teſnek okoſſagat. Mert az prophetak zent lelekkel zoltanak. eleue
meg hyrdetueen ievuendevket criſtuſrol. es ev anyarol. Azert
melto hog az p*ro*phetak hyueknek leleſſenek myndenek mya.
de myert ſok p*ro*phetaknak mondaſok es eleue meg || hyrde- 158
teſek egyeſevlnek azzonyonk marianak teſtenek menyben fel
vitelehez. Azert mongya dauid propheta. Allapeek kyralne azzon
te iogodról. meg aranyazot ruhaban. Mert az aran megnem rot-
tatyk. ſem megnem rothad. Ezenkeppen az zvz maria ev teſte
ſem rothadmeg. Salamon es vgy mond ev rola. kelyfel kevzelyo
en baratom. Ime az zvz marianak fel tamadaſa. Eſmeg vgy ſyrak
ihs. ky teremtet engemet. nyvgvt en haylokomban. Eſmeg zent
Ianos lataſarol valo kevnyueben. irya zvz mariat. napban evltev-
zevt azzonyallatnak. ky byzonual nem illic. az lelektevl el valt
teſtnek. Annak okaert dauid p*ro*pheta legottan az p*ro*phetak kev-
zevt kezde enekleny zvz marianak dychyretyre es mondany ez
keppen. kel fel vram az te nyvgodalmadban. te. es te zen||teleſed- 159
nek zekrenye. Az az. zvz marianak teſte. Moiſes es vgy monda.
Emlekevzzel meg vram iſten. mert mykoron ennekem parancho-
lal. teneked chynalnom zekreent. ky mondateek vrnak bekeſſege-
nek auagy friginek zekrenyenek. kyn iegyeztetevt vrnak anya.
paranchollal ennekem. hog az zekreent chak ſethim fayabol chi-
nalnam. kynek illyen termezety vagyon. hog meg nem rothad. ſem
fereg megnem ragya. Mert ez fele faak rothadatlanok. es eghetet-
lenevk. Azert melto vram iſten. hog az bodog zvz marianak ev

teſte. ne hagyaſſeek meg rothadny. de meg dycheveyteſſeek tellyeſſeggel. : —

Evtevdzer tyzteleek azzonyonk zvz mariat az taneytuanyok. kyk kevzevt zent iſtuan protomartir tyztelueen zvz mariat. vete-
160 nek evtevd okoſſagot. ky mondatyk zolgaltataſ||nak okoſſaganak. Mert vronk ieſus igyrueen es zoluan ev taneytuanynak monda. ky ennekem zolgal. engemet kevuet. Es hol en vagyok. ot lezen en zolgam es. zent ianos irta meg kevnyuenek tyzenkettevd rezeben. de myert az iſtennek anya zvz maria. myndeneknek felette zolgalt ev teſteben criſtuſnak. Azert melto vala. hog hol criſtus vagyon. ot helhezteſſeek az ev zolgaloya es anya es. Elevzer zolgala azzonyonk maria criſtuſnak. ev neky aduan ev meheben tyztaſagos veert. Maſodzer zolgala. evneky aduaan teyet es tyztaſagos emlevebevl. Harmadzer zolgala. mynd ev tellyes eleteben. evtet ſok keppen eeltetueen. ev kenyaban rayta kevnyerevluen : —

Hatodzer tyztelek azzonyonk mariat az zent martyrok. vetenek hatod okoſſagot. ky mondatyk meg fyzeteeſnek okoſſaganak.
161 Meg va||gyon iruan az ſoltarban. az zent martyrokrvl monduan. dragalatos vrnak zyne elevt. ev zentynek halala. Azert ha az zenteknek halala dragalatos. tahat iſtennek anyanak halalanak dragalatoſbnak kel lenny. Mert az iſtennek anya. mynden zentekneel meltoſagoſb es zentſegeſb. Nem volna kedeg az iſtennek anyanak halala dragalatoſb. ha ev teſteben es lelkeben meg dychevevltetueen nem eelne. mykeppen zent agoſton byzoneygya nemely bezedeben. : —

Hetedzer az zent confeſſorok tyzteleek azzonyonk mariat. tyztelueen evtet. vetenek heted okoſſagot. ky mondatyk meg merteekleeſnek vagy meg fizeteeſnek okoſſaganak. Mert iruan vagyon ieleſevl az confeſſorokrul. valamely meertekkel merendetek. azon meertekkel meretyk nektek es. de myert azzonyonk maria myel-
162 kevdevt es meert. || embereknek meerteke felet. menere az erdemnek es malaztnak tellyeſſegere. Es myert az erdemnek es malaztnak tellyeſſegenek. felelny kel iutalmnak es dychevſeghnek tellyeſſegenek. Mert vr iſten ad malaztot es dychevſeget. zent dauidnak mondaſa zerent. Azert meltan kellet azzonyonk marianak meg meerny meg fyzetny. az dychevſegnek tellyeſſege zerent. kyre illic az teſtben valo meg dychevevltetees. : —

Nyolchadzer tyzteleek azzonyonk mariat az zvzek. es tyz-

teluen vetenek nyolchad okoſſagot auagy chyllagot. ky mondatyk meg romlatlanſagnak okoſſaganak. Mert melto. hog myert nemes azzonyonk maria volt zepplevtelen meg romlatlan zvz. nem kellet evtet kevuetny. 'romlaſnak rothadatoſſaganak. de kellet ev||tet **163** kevuetny. ev fya mellet valo kevzel helheztetees. bevlchnek mondaſa zerent. Az romlatlanſag tezen kevzelle iſtennek. annak okaert az zenteknek ev teſtekben es vagy evreklyeevkben. lagyvk az zvzey tagokat vagy teſteket. es bevntevl artatlan teſteket. lenny meg tartattaknak rothadatoſſagtvl. Mykeppen nyluan vagyon ſok zenteknek teſtekrevl. Es ennek okaert mynden zent zvzek. eneklenek az zvz marianak dychyretyre monduan bevlchnek mondaſaat. Ez az tyztaſſagos zvz. ky megnem zepplevſevlt. ſem myelkevdetyuel. Sem bezedeuel. Sem gondolatyaual. Annak okaert az tevb zentekkel egyetevmben. vezy zvzeſſegnek haznaat dymevlcheet. Zent agoſton es vgy mond nemely predicacyoyaban monduan. Evrevly maria. ky ielenthetetlen vigaſſag||gal teſtel es lelekkel. te tulaydon **164** fyadban. te tulaydon fyaddal. te tulaydon fyad myat. Sem kel tegedet kevuetny rothadatoſſagnak neuolyayanak. kyt nem kevuete ſemmynemev romlaſnak tevreſe. zevlueen te zent fyadat.: —

Kylenchedzer tyzteleek azzonyonk mariat. kevzevnſeggel mynden valaztottak. Es tyztelueen vetenek kylenched okoſſagot auagy chyllagot. ky mondatyk valaztaſnak okoſſaganak. Annak okaert mynden valaztottak enekleek anya zent egy haznak enekeet monduan. Valaztotta evtet iſten. es eleue valaztotta evtet. az ev ſatoraban tezy evtet lakozny. Azert melto. hog ha egyeb zentek es valaztottak. es ev teſtek iſtennek zerzeſe myat ſok keppen tyzteltetnek fevldevn. Nagyal inkab tyzteltesſek iſten anyanak teſte menyek||nek orzagaban. Byzonyal nemely zenteknek teſtek. meeg **165** fevlden meg tartatnak egezzen. Zok zentteknek teſteknek ereklyeyevk feneſeytetnek chodaknak dychevſegeuel. Nemely zenteknek teſteknek. angyely kezeknek myatta koporſok zereztettenek. Mykeppen zent kelemen papanak. es zent katerina azzonnak. Nemely zentteknek koporſoyok meg ekeſeytetevt aranyal es gyevngyevkkel. es latyvk hyv kereztyeneknek gyakorta valo latogataſaual meg nageytatny. Azert mykoron azzonyonk marianak ev teſte legen nagyob meltoſagv menden zenteknek teſtekneel. kellet evtet tyztelny mynden egyeb zenteknek teſtneel. de latyvk hog nem tyztel-

tetyk fevlden az ev teſte. hanem menyorzagban. Azert azzonyonk
fel vitetet menyorzagban mynd teſteſtevl.

Tyzedzer zent lelek iſten. tyzteluen azzonyonk mariat. vete
166 tyzed okoſſagot || auagy chylagot. ky mondatyk be teleeſnek okoſ-
ſaganak monduan. iſtennek bodog anya. mendeneknek felette
tellyes malaztal iduezleteek. kynek az angyal es monda. Zent lelek
felyevl iev te beleed. az az. myndeneknek felette egyebeknek felette
beuebben iev te beled. es felſegeſnek iozaga arnekoz teneket. Zent
lukac mongya kevnyuenek elſev rezeben. Es ez malaztnak teſſe-
genek. nem chak az ev lelkehez kellet lenny azzonyonk marianak.
de meeg az ev zent teſtehez es. Azert egyebeknek mendeneknek
felette kellet lenny azzonyonk marianak tellyeſnek malaztal teſtel
es lelekkel vagy teſtben es lelekben. byzonyal tellyes vala malaztal
az zvz marianak orchaya. mely malaztal fenlyk vala az ev orchaya
annera. hog az malazt meeg egyebekben es. meg olt vala menden
167 gonoz keuanſagot. chak az zvz marianak || orchayara valo teken-
tetyre. byzonual tellyes vala az zvz marianak feye malaztal. az
zevnetlen valo iſteny elmeelkevdeſnek myatta. es az menyey edeſ-
ſegnek izenek erzeſe myat. Tellyes vala malaztal az edes zvz ma-
rianak zaya es ayakay. dauid *pro*phetanak mondaſa zerent. El
ozlot az malazt az te ayakaydban. Annera valanak tellyeſek ma-
laztal az ev zaya es ayakay. hog vgy oluaſtatyk az euangelyom-
ban. hog az zvz marianak menden igeyere ieles byzon choda levt.
Az egyk igeyere choda levn. mykoron kevzevne erſebetnek. legot-
tan meg teleek malaztal erſebet. es zent ianos ev anyanak mehe-
ben. Az zvz marianak evt igeyere nagy choda levn. az az. Myko-
ron azt monda. legen. ennekem. te. igeed. zerent. Ez igekre oly
nagy choda levn. hog iſtennek fya le zalla menyorzagbol. az zvz-
168 nek || meheben. Eſmeg azzonyonk marianak fyley tellyeſek vala-
nak malaztal. kyk erdemleek hallany. nem chak az angelnak ige-
yet. de meeg az iſten fyanak ieſuſnak criſtuſnak edeſſeges igeyet
es erdemleek hallany. Eſmeg az ev zent kezey es tellyeſſek vala-
nak malaztal. mert erdemleek tapogatny illetny vr ieſuſnak teſteet.
Tellyeſſek valanak malaztal az melye es zvzey emlevy. kyk emle-
teek iſtennek fyat. Ezen keppen tellyeſſek valanak malaztal. men-
den egyeb tagyay. Azert [mellto] melto. hog az ev zentſeges teſte-
nek tagyay tellyeſſek legenek menyorzagban dychevſeggel. mykep-
pen fevlden es tellyeſſek voltanak zent lelekkel es ev malaztyaual.

Mert mykeppen hugo nevev doctor mongya. hog az dychevſegnek
tellyeſſege. evzue merettetyk. az malaztnak tellyeſſegeuel. : —

Tyzen egyedzer. iſtennek fya ieſus criſtus. tyztelueen || azzo- 169
nyonk mariat. vete tyzen egyed okoſſagot auagy chyllagot. ky mon-
datyk egyeſevleeſnek monduan. Az oly teſtnek nem kel meg rod-
hadny. mely teſt egyeſevlt az iſteny termezethez en bennem. az az
criſtuſban. de kel evneky fel tamaztatny es meg dychevyhtetny.
dauid prophetanak mondaſa zerent. Nem ach latny romlaſt az te
zentednek. de myert az anyanak teſte. es az fyvnak teſte termezet
zerent egy. termezet zerent valo [dam] tamadaſſal. Mykeppen criſ-
tuſnak teſte. tamadot az anyanak teſtebevl az az zvz mariabol.
Zent agoſton vgy mond. Az rodhadatoſſag es az fereg. embery
tulaydonſagnak bozzvſagy. Mely bozzvſagtvl mykoron az ieſus
idegen legen. zvz marianak ev termezety es ky vetetyk ez bozzv-
ſagbol vagy rothadatoſſagtvl. Mert meg byzoneytatyk hog criſtus
zvz mariatvl vet teſtet. : — ||

Tyzenkettevdzer atya iſtennek hatalmaſſaga. tyztelueen az- 170
zonyonk mariat. vete tyzenkettevd okoſſagot auagy chyllagot. ky
mondatyk nagyetaſnak okoſſaganak. Mert vgy mond atya iſtennek
hatalmaſſaga. melto volt hog menden teremtet allatnak felette. te-
heſſem en az zvz mariat meg nageytanom fel magaztatnom. ky az
[fyanak] iſten fyanak anya zvleye. Tehettem en atya iſtennek hatal-
maſſaga fel magaztatny zvz mariat. iſten fyanak foganatyaban.
iſten fyanak zvleteſenek ideyen. az zvz marianak zvzeſſegenek
meg tartaſaban. es ennek felette menden malaztnak meg ayando-
kozaſaban. es az dychevſegnek fel magaztataſaban. Az mondaas
zerent. melyet enekle evnen maga azzonyonk maria az magnifi-
catban monduan. Tevt ennekem vr iſten nagyokat. ky ha||talmas 171
es zent ev neue. Azert melto es igaz. hog ez kyualt keppen valo
malaztbol. egyeb zenteknek felette fel magaztaſſeek meg nageytaſ-
ſeek. Es hog fel veteſſeek dychevſegben mynd lelekben es mynd
teſtben. Ez dolognak byzonſaganak meg erevſeyteſere. zenteknek
levt ielenteſek es oluaſtatnak ezrevl byzonual. Mert zent erſebet
azzonnak ielenetenek kevnyueben oluaſtatyk. hog volt meg ielen-
tetueen angeltvl zent erſebet azzonnak lataſban. hog azzonyonk
maria menyorzagban fel vitetevt lelekben es teſtben. ot allo an-
geloknak ſokaſſagaual. Eleyben ievueen vronk criſtus. dychevſeges
feneſſegben. hozuan ev iob kezeben. zent kereztnek zaztoyat. Es

ev vele leuen angelyoknak veghetetlen ſerege. Es ezenkepen latta
lelekben el ragattatuan zent erſebet azzon azzonyonk mariat ſok
172 velagoſſaggal kernyevl kevrnyekezuen. || vigan fogattatny. Es nagy
edeſſeges enekleſſel menyorzagban be vynny. az coporſobol fel tamaz-
tatuaan. Eſmeg oluaſtatyk. hog mykoron paduay zent antal meeg-
eelne. el ievueen zent hieronimuſnak nemely innepe. nem akara
zent antal az veternyere menny zent hyeronymus napyan. Meg
haboroduan zent antal zent hyeronymus ellen. azert hog zent hye-
ronymus az aſſumpciorol valo predicacyoyaban mongya ez igeket
monduan. Meg mutattatyk az aldot zvz marianak coporſoya. Io-
ſaphat vevlgenek kevzepyben. hol az ev tyzteſſegere ſarraktatot
zent egyhaz. Mely zent egyhazban el temettetevtnek lenny mende-
nektevl predicaltatyk. De maſtan hezaknak lenny mutattatyk oda
menevknek es latoknak az coporſo. Eſmeg vgy mond zent hiero-
nymus. Ezeket azert mon||dom. Mert ſokak my kezzevlevnk ketel-
173 kevdnek. hogha azzonyonk maria fel vetetevt egyetevmben teſteuel.
auagy ev teſte el hagyuan. ev lelke vitevt chak fel menyorzagban.
de maga mykeppen auagy mely idevben auagy mely zemelyektevl
vetetevt el az koporſobol azzonyonk marianak zentſeges teſte. auagy
ha fel tamadot. nem tudatyk. Iol lehet nemelyek akaryak mon-
dany. azzonyonk mariat jmmar fel tamadotnak. es criſtuſſal az
halaltalanſagban bodognak. az halaltalanſagnak dychevſegeuel ru-
haztatny menyorzagban. Ezeket zent antal jgeen nehezen veue
zent ieronimuſtvl. hog zent ieronimus ezenkeppen ketelkevdevt
volna. es hog az ev mondaſyual es iraſyual erevſſen nem erevſey-
tette volna az zvz marianak teſty fel veteleet menyorzagban. Azert
174 egy keues idev el muluan. ievue vrnak || angela zent antalhoz az
cellaban keerdueen evtet monduan. Antal myert nem akarz men-
ned az veternyere. Monda zent antal az angyalnak. meg haragut-
tam zent ieronimus ellen. myert nem irt byzonſaggal azzonyonk
marianak teſtben valo fel vitelerevl. de ketelkevduen felel. Ennek
okaert nem akarok mennem az ev veternyeyere. Es egy keues idev
el muluan. Ime az zvz maria nagy feneſſeggel es angeloknak ſo-
kaſſagaual ot allapeek. Es zent antal legottan terdre eſeek. es kere
hog evtet azzonyonk maria byzonyoſſa tenneye az ev teſtenek
menyben fel vitelerevl. hog batorſaggal predicalhatnaya. Tahat
azzonyonk maria zent antalt byzonyoſſa teue az ev teſtenek fel
vitelerevl. es hagya neky hog batorſaggal predicalnaya. Ez vtan

legottan ot allapek || zent ieronimus evneky meg ielenueen monda. 175
En azert nem montam nyluan az zvz marianak teſtenek fel vite-
leet az en predicacyomban. mert nem voltam meg byzonyvlt
benne. Es mondaa zent ieronimus. hog az ev ketellevdeſe volt.
iſteny zerzeſbevl. hog ezert azzonyonk maria. evmagat ſokaknak
ielenteneye meg. Es evket byzonyoſſa tenneye. az ev teſtenek fel
vitelerevl. ezenkeppen ez latas el enezeek. Es zent antal marada
nagy vigaztalaſban. No azert bezedevnkre teruen. kegyeſſen gon-
dolhagyvk. hog mykoron mynd az zentek ez felyevl mondot kep-
pen azzonyonk mariat tyztelteek volna es dychyrteek volna. Es
mynd ez okoſſagokkal meltonak kyaltottak volna. nagy tyzteſſeg-
gel lelekkel es teſtel menyorzagban fel viendevnek. Tahat zent
haromſag iſten. paranchola mynden zenteknek monduan. ffogya-
tok kezgyetek vigaſſagos enekleeſt es verytek || dobot vigaſſagos 176
eneket hegedevuel. Trombytallyatok trombytaual O en angelym
es zentym ez vy hodnak napyan. az az. az en zent zvlem menben
fel vitelenek vigaſſagos napyan. Ezenkeppen vronk ieſus angelok-
nak es zenteknek nagy ſokaſſagaual el ievueen. edeſdeden enekle
az ev zent zvleenek monduan. kely fel kevzeleye en baratom. es
zepem es ievy. Ievyel lybanbol ieges. jevyel coronaztaſſal meg.
Zent lelek iduezle az zvz mariat monduan. Iduezlegy tyzta zvz.
kyn en nyvgottam az en heet ayandokommal. Te benned zerzeek
helt iſtennek fyanak. es az te tyzta verednek rezebevl. abrazolam
criſtuſnak teſteet. Iozagos myelkevdetekkel es malaztokkal meg
kazdageytalak. hog melto lenneel az iſteny anyaſagra. edeſſeges
aldomaſokban elevl vevlek. Azert jmmar maſtan evrevly es vigagy
bodogſagos zvz || myndeneknek felette az iſtennek lataſaban. Ta- 177
hat azzonyonk maria alazatoſſon imada zent haromſagot. es dy-
chyrueen iſtent monda. vallaſt tezek teneked vram kyraly. az az.
atya iſten. Es dychyrlek tegedet en iduezeytev iſtenemet. az az.
ieſuſt. valaſt tezek te zent neuednek. mert ſegeytſeeg es oltalm
letteel ennekem. az az te zent lelek. engemet be tevltuen malaztal.
es meg zabadeytottad en teſtemet vezedelmtevl. az az. meg tart-
uan engemet mynden bevntevl. Ezenkeppen fel tamada az zepplev-
telen zvz maria dychevſeges teſtel. vigaduan mynd tellyes meny-
orzagnak vduara gondolhatatlan evrevmmel.

Immar laſſwk azt. mynemev nagy evrevmmel es tyzteſſeggel
viteteek azzonyonk maria. az ev dychevſegenek zekehez. kyrevl

178 harmakat kel || meg latnonk. Elevzer azt hog mynemev evrevmmel. es mynemev vigaſſagos enekleſſel legen be vitelet azzonyonk maria az ev dychevſegenek zekyhez. az zenteknek ſeregetevl.

Maſodzer azt kel meg latnonk. mykeppen legen fel magaztatot menden angeloknak es menden zenteknek karoknak felette.

Harmadzer azt kel meg latnonk. mykeppen legen be vitetet helheztetet azzonyonk maria az ev dychevſegenek zekyben. az dychevſeges zent haromſagtwl.

Mondam hog elevzer kel meg latnonk azt. mynemev evrevmmel es mynemev vigaſſagos enekleſſel viteteek be azzonyonk maria. az ev dychevſegenek zekyhez. az zenteknek ſeregytevl. ky melle gondol[go]kodhatonk kegeſſen. aytatos doctoroknak mondaſok
179 zerent. hog myko||ron azzonyonk maria volt volna fel tamaztatot es meg dychevſevltetevt teſtben es lelekben illyen nagy jnnepleſſel es tyzteſſeggel. Es mykoron volt volna nagy tyzteſſeggel iduezletet. mynden angeloknak es zenteknek feregetevl. Tahat monda vronk ieſus. menden bodogoknak. Ime en zeretev angelym es zentym. tugytok az en zeretev tyztaſagos anyamat lenny fel tamadotnak dychevſeges teſtel. kynek ev meheben. ty idueſſegtekert es menden valaztottaknak idueſſegeert. zent lelektevl abrazoltatot ez [en] dychevſeges teſtet vettem. es nyvgottam ev benne kylenc holnapyg. mykeppen meltoſagos haylokban. vegezetre ez en zentſeges anyam engemet zvzen zvle. menybevl meg tevlt emlevkkel eltetet. tyztaſſagos evleleſeuel taplalt. mendenekben aytatoſſon zolgalt. Ty eret-
180 tetek az kerezt fan en zenuedueen halalnak kennyat. || ev ot alla az kereztfanak alatta. es banatnak tevreuel altal vereteek ev zyue. Azert jmmar maſtan meerteekľetek meg es laſſatok o en zeretev zentym. mert melto hog az en zekemben fel magaztaſſeek. menden bodogoknak zery felet. veyendev az evrek iutalmat. Tahat menden angelok es bodogok le teryezkevdueen vr ieſuſhoz. Imaduan es egyben dychyrueen. kezdeek mondany dauidnak ez modaſaat. *Magnus dominus et magna virtus eius et sapiencie eius non est numerus.* Az az. nagy vr es nagy ev ereye. es ev bevlcheſſegenek nynchen zama. Touabba mondaak bevlchnek ez mondaſaat es. vram teueled vagyon bevlcheſſeeg. ky eſmerte menden te myelkevdetydet. ky te ueled ielen volt. mykoron fevldeknek kerekſegeet. teremteneed. es tudod vala my volna kellemetes te zemeydnek
181 elevtte. Azert az te || veeghetetlen bevlcheſſeged vegezze el. Mert

gaznak es meltonak lattatyk az te zolgaydnak vram. hog az te
ent anyad melto menden tyzteffegre es dychyretre. Evrevlyen
eueled egyetemben te iogodrvl te dychevfegednek zekyben. es or-
agolyon evrevkevl evrekke. Tahat zent haromfag paranchola
nenden angeloknak es bodognak monduan. fogyatok vegyetek vi-
'affagos enekleft. es veryetek dobot. vigaffagos eneket hegedevl-
leen. Trombytallyatok trombytaual O en angelym es zentym ez
'y hodnak napyan. az az. ez fel vitelnek napyan. Ezenkeppen
nenden nagy vigaffaggal. es mynd tellyes menyorzagbely vduar-
ıak nagy vigaffagaual. kezde ez zepplevtelen zvz maria menyor-
agban az dychevfegnek zekyben be vitetny es fel emeltetny. Ta-
ıat ez nagy vigaffagos eneklefre meg jndulanak mynd menyorzag-
ıak feregy. eleyben ievny ez zepplevtelen zvz marianak. ||
Elevzer eleyben ievue azzonyonk marianak az patriarchak- 182
ıak ferege. Imaduan es iduezeluen monda. Iduezlegy my zent es
dueffeges keuanfagonk. melyet regtevl fogua vartonk. ky be tell-
yefeytetted az my evrevmevnket. es az te fyadnak myatta mynket
neg valtottal. az pokolbely fetetfegektevl. teneked dychyret tyztef-
eg es hala adas. es evrek evrem. Tahat adam dychyruen az zvz
mariat monda. Ez teteem maftan en tetemeym kezzevl vagyon.
Ime eznek myatta evrevm vagyon. menden en maradekymnak.
Mert ez az ky meg lelte az malaztot angelnak hyrdetefe myat. mely
malaztot en el veztettem. Eua es monda. Iduezlegy azzonyallatok
kevzevt. ky mendeneknek eletet attal. Es az halalt melyet en hoz-
tam. te azt meg tevrted. Ime mert en bevnes azzonyallat karhoz-
tattam embery allatot. te kedeg zentfeges azzo||nyallat iduezeytet- 183
ted embery allatot. Elev iaruluan noe patriarcha es. azzonyonk
marianak eleyben monda. Iduezlegy. az en tevlem faraktatot bar-
kaban meg peldaztatot zvz. mert mykeppen az vyz ezenben. embery
nemzet iduezevlt vagy meg zabadult az barkanak myatta. ezen-
keppen ez velag zabadult meg te myattad iftennek anya myat.
Abraham vigaduan monda. Yme iftennek igyrety ky levt enne-
kem be tellyefevdevt. Mykoron mondateek ennekem. az te magza-
todban az az criftufban. ky ez zvztevl zvletet. aldatnak meg
menden nemzetek. Yfaac patriarcha monda. Iduezlegy zepfeges
zvz. kynek zepfegenek ekeffege meg peldaztateek rebeccaban az
en iegyefemben. Yacob patriarcha es monda. Ez az laytorya
melyet lattam. kynek teteye az egeket illety vala. es lataam vrat

184 le haylany az laytoryara. es || angelokat fel menny es le zalla
ev rayta. — Mafodzer eleyben ievue azzonyonk marianak
zent prophetaknak ferege. es iduezelueen monda. Iduezlegy ze
leleknek hayloka. es my prophetalafonknak dymevlche. Teged
predicallottonk. tegedet prophetaltonk. azert Immar teueled egy
temben evrevlevnk menyorzagban. Tahat az tevb prophetak kez
monda azzonyonk marianak moifes p*ro*pheta. Es az egev bok
zeretet mya. kyben ielent iften. mely bokor lattatyk vala egn
fem megnem eeg vala. de az ev zevldfegeben tartatyk vala. Eze
keppen ez zvz fem tevreteek meg. iften fya fogadafaban. fem fer
met nem zenuede ev zvlefeben. Monda aaron. Ez az azzyv vezze
melyet tevk az oltarra. es leleteek viragozuaan es dymevlchezvee
Zent dauid p*ro*pheta monda. Imehol az kyralne azzon. ky all
185 iftennek iogyarol meg aranyozot ru||haban. az az. meg dychevhe
teftben kernyevl vetetet iozagoknak es zenteknek kevlemb kevlen
voltaual. Yfaias p*ro*pheta monda. Ez az zvz kyrevl p*ro*phetaleek mon
uan. Ime zvz fogad. es zevl fyat. es ev neue hyuattatyk emanuel. az
my velevnk iften. hieremyas p*ro*pheta monda. Ez az mellyet
p*ro*phetaltam vala monduan. Vyfagot tezen vr fevldevn. azzonyall
meg kernykevzy az ferfyat. Ezechyel es monda. Ez az be reke
tet kapu. kynek myatta vr ky ievt. danyel monda. Ez az hegy kybe
lattatot kev ky vagatny. kezek nekevl. mert iftennek fya ez zvzte
zvletet ferfyv magnekevl. Vegezetre zent ianos baptifta ima
azzonyonk mariat monda. Iduezlegy zepplevtelen baranne
anya. ky el vezy ez velagnak bevneet. mellyet en vyommal m
mutattam. Az te zent ievuetevdnek myatta o zep zvz. meg ze
186 teltetueen en anyamnak mehe||ben vigadeek. Zent ianos baptift
nak anya zent erfebet azzon es iduezle azzonyonk mari
monduan. Iduezlegy bodog zvz maria. ky hytteel az angeln
Ime meg tevkellettenek mellyek mondattanak teneked angelt
evrevl immar evrekke te fyaddal. Ezeknek vtanna azzonyo
marianak ev zentfeges zvley. az az zent ioachym es zentfeg
zent anna azzon. eleyben ievuenek azzonyonk marianak na
vigaffaggal es nagy evrevmmel mondanak neky. Aldot va
te my leanyonk vr iftentevl. mert te myattad vettevk eletn
dymevlcheet. Zent iofeph azzonyonk marianak iegyefe es. na
evrevmmel eleyben ievue azzonyonk marianak monda. Iduezle
en malaztos es tyztelendev azzonyom. mellyet adot ennekem i

əlevl menyorzagnak kyralya. es zepplevtelenevl meg tartotta. ky-
k en valeek tyztafaganak evry||zevye. es zvzeffegenek tanoya. es 187
ifteny meeg teftefevleefnek tytkofo. En elevzer imattam egyeb
ibereknel az te fyadat ez velagra zvletuen O bodog zvz. es men-
n te zarandokfagydnak tars voltam. teneked es az te edes iefufod-
k. zerelmel zolgaltam. Vala ennekem o bodog zvz az te tarfoffa-
d igeen edes. es az te zolafod igeen vigaffagos. Azert maftan o
ılaztnak anya az te edes zvleteddel iefuffal evrevly. es ennekem
iegyefednek agyad az te aldomafodat. — Harmadzer eleyben
ue azzonyonk marianak az martyroknak ferege monduan. Yd-
zlegy martyroknak gyevzedelme es palmaya. ky menden mar-
:oknak felette erdemletteel allany. az kereztfan fyggev fyaddal.
volt az te zyued altal veretueen banatnak tevreuel. Maftan Im-
ır evrevly mendeneknek felette. es vigagy evrekke az te zerel-
:s fyaddal. Tahat az egyeb martyrok kezzevl az apro zentek ia-
lanak es mondanak azzonyonk ma||rianak. Idueczlegy my dychev- 188
;evnk. bodog az hora kyben criftufnak gyermekfege volt my
ırtyromfagonknak oka. Ime o bodog martyromfagnak dychev-
;e mynemev. ky adatot my nekevnk te fyadnak myatta. legy te
bodog te fyaddal. merhetetlen evrevmeknek myatta. Zent iftuan
ɔtomartir es monda. O martiroknak aldot kyralne azzonya. Ime
:rt elevzer zenuettem te fyadert martyromfagot. mene iutalmak-
k ayandoky adattanak ennekem. Azert az vr iefufnak es te
ked dychyret legen es dychevffeg. — Negyedzer eleyben ieuue-
k azzonyonk marianak az confefforoknak. feregy iduezelueen
:et mondanak. Idueczlegy confefforoknak chillaga. es zentfegnek
lagoffaga. es byzony iozagos myelkevdeteknek tevkere. zentek-
k tellyeffegeben vagyon az te meg tartafod. Mert egyebeknek
:z zerent evtevtte evmagat malaztnak es iozagnak tellyes volta.
ıeked || kedeg az malaztnak es iozagnak auagy iozagos myelkev- 189
teknek tellyes volta evtevtte evmagat teneked. Azert maftan
ıltan evrevlz mendeneknek felette. az menyey iutalmnak es dy-
əvfegnek tellyeffegeben. — Evtevdzer eleybe ieuuenek azzo-
onk marianak az zent zvzeknek feregy. iduezelueen evtet
onduan. Idueczlegy zvzeknek bodogfagos zvze. es nagyfagos
:tafagnak anya. Sok leanyok gyevhtenek kazdagfagokat. az
erdemeknek es malaztoknak kazdagfagyt. te azzonyonk maria
ndeneket felyevl mulal. Azert maftan az te fyaddal mellyet zv-

zen fogattal es zvzen zevlteel. es zvlefed vtan zvzen meg marat
evrely evrekke. tyztaſſagnak nagy ekeſſegeben. : — Hatodzer el
ben ievue azzonyonk marianak. menden bodogoknak kevzenſe
ſerege. dychyrueen es iduezelueen evtet monduan. Iduezlegy m
190 laztnak anya irgalmaſſagnak anya. || Te vagy valaztottakn
dychevſege. te vagy izrahel nepenek tyzteſſege. te vagy zent ne
zetnek vigaſſaga. Te myattad. es te belevled vagyon mynden io
valamy ionk vagyon. Azert te myattad es te benned legen oly
chyret es dychevſeg. az te zent fyadnak. — Hetedzer eleyb
ieuue azzonyonk marianak. az iſtennek elevtte allo angelokn
ſeregy. kyk rytkan es ieles kyualt keppen valo malaztbol ch
bochattatnak ky. ha az zekes angelok es vralkodo ange
eleyben ievuenek zent marton piſpeknek. mykent oluaſtat
Nagyal Inkab eleyben ievuenek az iſtennek anyanak. iſten
elevtte allo mynden angelok. Iduezelueen es monduan. Idu
legy iſtennek zvleye. menyeknek kyralne azzonya. es mend
angeloknak azzonya. ky az pokolbely evrdegevket meg n
191 mottad. ez velagot meg zabadeytottad. az an||gely romlaſt m
epeytetted. iſtennek fyat menyorzagbol ala vonaad. Az
maſtan evrevly. byruan az te neked zerzet dychevſegnek zek
Az angelok kezzevl kedeg. eleyben ievueen azzonyonk ma
anak zent gabriel archangyal. es evrevlueen monda. Ime me
orzagnak kyralne azzonya. az te dychevſeged be tellyeſevde
mellyet az iduezletben hyrdettem vala. monduan. Iduezlegy m
laztal tellyes. vr vagyon te veled. te vagy aldot azzonyallatokn
kevzette. Ime iſtennek anya tellyes vagy dychevſeggel. Ime b
zonual te veled vagyon az vr iſten. Az te ieſuſod tegedet fel m
gaztatuan. tegedet igeen nagyon meg vigaztaluan. byzonual
aldot vagy. es felette aldot vagy mendeneknek felette. — Ny
chadzer eleyben ievuenek azzonyonk marianak az iſteny zemely
192 Mert vr ieſus tellyes fyeteſſel eleyben || ievue az ev edes anyanak m
keppen zent hieronimus mongya az aſſumciorol valo predicacyo
ban. Es myert az iſteny zemelyek el valhatatlanul evmagokat kevu
ſeek. mykeppen zent agoſton mongya. Azert mykoron ot v
vronk ieſus az fyvnak zemelye. kevuetkevzyk ez bevl. hog ot v
az atya es. zent lelek es. de ky gondolhagya meg mene nagy
gaſſagal vagy mene nagy edeſſegel iduezlette. evlelte. es choko
vronk ieſus. az ev igeen edeſſeges zvleyet. Es mynemev nagy edeſſ

gel hyvta az menyey nagy dychevſegre monduan. kely fel kevzelges
en zerelmes anyam. Ievyel tyzta anyam. edes es en zerelmes
anyam. Meny be maſtan az te fyadnak dychevſeges haylokaban. hog
evrevly en velem. mennyey gyenyerevſegevknek menden iauanak
veegnekevl evrekkevl evrekke. ‖ Az atya vr iſten es. vigaſſagban 193
iduezeluen azzonyonk mariat. es vigaztaluan monda. Iduezlegy
en valaztot leanyom es en valaztot iegyeſem. laſſad es eſmeryed
meg en iſtenſegemet. En tegedet angelnak myatta iduezlelek. hog
en fyamat fogadnad. es parancholeck hog zvzen zvlneed. hog az
te tevled vevt teſtnek myatta. halalt zenuedueen az en fyam ez ve-
lagot meg zabadeytanaya. Touabba zent lelek es monda. Iduezlegy
tyzta zvz. kyn en nyvgottam. az en heet ayandokommal. te ben-
ned zerzeek helt iſtennek fyanak. es az te tyzta verednek rezebevl
abrazolaam criſtuſnak teſteet. Iozagokkal es malaztokkal tegedet
meg kazdageytalak. hog melto lenneel az iſteny anyaſagra. aldo-
maſoknak edeſſegeben elevl vevlek tegedet. Azert maſtan evrevly
bodog mendenek felette iſtennek lataſaban. Tahat az zvz maria
alazatoſſon imaduan zent haromſagot. es dychyrueen ‖ es halaat 194
aduan monda. Vallaſt tezek teneked vram kyraly. az az atya iſten.
es egyetemben dychyrlek tegedet iſtent en iduezeytevmet. az az
vr ieſuſt. Vallaſt tezek te neuednek mert ſegetſeg es oltalm let en-
nekem az az te zent lelek engemet be telueen. Es meg zabadey-
tottad az en teſtemet vezedelmtevl. az az engemet eleue meg tart-
uan menden vezedelmtevl. Mykoron az zepplevtelen zvz mariat
ezenkeppen iduezletteek es tyztelteek volna mynden zentek. my-
keppen hallatok. Tahat az bodog lelkeknek menden ſeregy be vi-
ueen az zvz mariat auagy keſeerueen menyorzagban. chodalkoz-
nak vala ev rayta. es enekelnek vala vigaſſagos enekeket. dychyr-
ueen evtet ieleſevl harombol. Elevzer dychyryk vala az zvz ma-
riat az ev zepſegerevl. mert annak elevtte az bodog lelkek nem
zoktak vala latny angely termezet felet valo zepſeget. hanem chak
az iſteny termezetnek ‖ zepſegeet. de akoron nezyk vala az bodog 195
zvz mariaban. criſtuſnak alatta. angelok felet valo fel magaztando
ekeſſeget zepſeget. Es ennek okaert enekelnek vala monduan. ky-
choda ez ky fel iev mykeppen haynal. fenledevzueen zeep mykep-
pen hood. valaztot mykeppen nap. kyknek ſelelenek azok kyk kev-
uetyk vala az zvz mariat monduan. Es az zepſeges ieruſalem leany
kevzevt mykeppen lattatok evtet tellyeſnek iſteny es atyafyvy zere-

tettel. : — Maſodzer dychyryk vala evtet az ev nagyſagos meltoſa-
garol. ky evneky adatot iſtentevl. azert hog az angelok es bodog
lelkek nem zoktak vala vallany. menden angeloknak feltette fel
magaztatot kyralne azzont. mykeppen maſtan lagyak. Es ennek
okaert enekelnek vala monduan. kychoda ez. ky fel iev´az kyet-
lenbevl. beuelkevdueen gyenyerevſegevkkel. olyha azt monda-
196 naya. Mynd ez tellyes ve||lag olyan mykeppen kyetlen. meg foz-
tatuan menden iozagos myelkevdetektevl. Es ime maſtan mykep-
pen iev fel ez puzta velagbol illyen meltoſagos kyralne azzon.
kyknek felelenek azok kyk kevuetyk vala azzonyonk mariat mond-
uan. Ez az kyralne azzon. ky allot iſtennek iogyarol. meg aranyo-
zot ruhaban. kernyevl vetetet kevlemb kevlemb iozagos my-
elkevdetevkkel. Harmadzer dychyryk vala. az ev dychevſegenek
magaſſagarol. es az ivtalmnak bevſegebevl. es az iſteny nyayaſſag-
bol. Mert annak elevtte criſtuſnak vtanna. ſoha ſinckhyt nem lat-
tak vala enne nagy dychevſegben. es malaztnak menden tellyeſſe-
geben. es iſtennek illyen nagy nyayaſſagaual fel menny menyor-
zagban. Annak okaert mondanak. kychoda ez. ky fel iev mykep-
pen mirranak es temyennek illatybol valo fyſt. kyben peldazta-
197 tyk malaztnak es dychevſegnek tellyeſſege. kyknek || feleluen ene-
keltetyk vala azoktvl kyk kevuetyk vala azzonyonk mariat mond-
uan. Ez az tyztaſagos zvz. ky megnem zep[levſeytette]levſevlt. ſem
myelkevdetyuel. ſem bezedeuel. ſem gondolatyaban. annak okaert
az tevb zentekkel egyetevmbe vezy zvzeſſegnek haznaat dymevlcheet.
O azert hyv lelek gondolyad meg. mene nagy ſok evrevmekkel. es
mely vigaſſagos dychyretekkel magaztateek fel ez dychevſeges zvz
maria. : —

Maſodzer jmmar azt kel meg latnonk mykeppen legen fel
magaztatot menden angeloknak es menden zenteknek karoknak
felette. Mykoron azzonyonk maria ezenkeppen menden zentek-
nek vigaſſagaual fel emeltetneek. Es mykoron iutot volna ez
alſo egekre es evrevlueen iutot volna vagy repevlt volna
nagy hamarſaggal. az chyllagos eegre. hol azzonyonk marianak
dychevſege myat. lattatnak vala meg homalyoſodny az nap-
198 nak || hodnak es chyllagoknak vilagoſſagy. mynd ezeknek felette
fenledevzueen azzonyonk maria. Es mykoron neezneye mely
nagyok az iſtentevl teremtetevt nap. hod. es chyllagok. kyk myne-
kevnk kyſdedevknek lattatnak. mykoron menneel kyſſeb chyllag

nagyob az fevldnel. mykeppen pokan bevlchek mongyak. Ennek vtanna mykoron altal ment volna az criſtal eegen. es iutot volna az tevzes eegben. hol vagyon az bodogoknak lakodalma. Es mykoron latotta volna azzonyonk zvz maria az bodog lelkeknek lakodalmanak kyeſſegeet es zepſegeet. kezde enekleny es mondany monduan. *Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum concupiscit et deficit anima mea in atria domini.* Az az. Mely zerelmes az te haylokod. iozagoknak vra. keuankozyk es meg fogyatkozyk en lelkem vrnak palotayaban. Byzonyaban iob egy || nap te palotaydban. **199**
ezerekneek felette. Tahat az zvz marianak igeen zerelmes fya ieſus monda az ev zerelmes zvleyenek. Ime en igeen zerelmes zvlem. laſſad az mennyeknek zeleſſegeet es az mennyey lakodalmaknak zepſegeet. mellyeket en zerzevttem az en valaztottaymnak lakozaſra. Ime en zerelmes anyam az nap. az hod. es chyllagok. kyk tegedet az zent iraſokban ſok keppen peldaztanak. Ime laſſad az tevzes eeg mely igeen zeep es kyes. menden alſo allatoknak felette. kyben lezen neked es bodogoknak evrevk lakodalmok. es en velem egyetemben valo orzaglas. Ezeket mynd o en zerelmes anyam teremtette en kezem. iſtenſegnek dychevſegere es evrevk dychyretyre. Tahat monda az zvz maria. byzonual vallom mert nagy vr. es igeen dychyretes my iſtenevnknek varaſaban. ev zent hegyen. Mynden fevldnek vigaſſaga||ban fondaltatyk ſyonnak hegye. ezak- **200**
nak oldaly. nagy kyralnak varaſa. — Maſodzer mykoron mykoron iutot volna azzonyonk maria az bodogoknak mentevl alſob karokban az tevzes eegben. hol vagyon az meg kereztelt gyermekeknek. es kevzevnſeges zenteknek karok. Ezek kezdeek rikardoſnak mondaſa zerent dychyrny monduan. Te o ez velagnak azzonya. ky felyevl mulz menden erdemeket. illic es melto teneked felyeb menned. Mert my keues erdemekkel auagy ſemmy tulaydon erdemekkel iduezevltevnk. es zereztettevnk az alſob karban. Azert felyeb menueen. o zepſeges zvz. hagyad nekevnk az te aldomaſodat. — Harmadzer menuen azzonyonk maria az angeloknak korokban. ezek es dychyreek azzonyonk mariat monduan. O angeloknak kyralne azzonya. meltan magaztatol || *) teremtet allatokon. Azert melto **201**
felyeb menned. es mynket meltoly meg aldanod. — Nyolchadzer menueen azzonyonk maria. iuta az vralkodo angelok karaban.

*) Itt az eredetiben egy levélnyi hézag van.

Ezek es dychyrek azzonyonk mariat monduan. O nemes azzonyonk.
nekevnk az tyztevnk. hog my az feyedelmkevdev angeloknak
felette legyevnk. parancholyonk nekyk. Teneked kedeg teruen
zerent valo hatalmad vagyon. mykeppen anyanak. parancholny
meeg iſtennek es. az te zent fyadnak. Azert o nemes anya. meltan
meegy felyeb my nalonknaal. es tegy mynket rezeſſe az te aldoma-
ſodban. — Kylenchedzer menueen azzonyonk maria. iuta az
zekes angelok karaban. Ezek es dychyrek azzonyonk mariat
monduan. O valaztottaknak byzon vigaſſaga. melto vagy myna-
202 lonknal felyeb magaztatny. || Mert iſten my bennevnk nyvgouaan.
az ev ityletyt el vegezy. Te benned kedeg iſtennek fya teſtet fel
veueen. nyvgot kyben itylendev eleueneket es holtakat. Azert o
valaztattoknak byzonual valo vigaſſaga. fel menueen hagyad ne-
kevnk te aldomaſodat. — Tyzedzer menueen azzonyonk maria.
iuta cherubyn angeloknak karaban. Ezek es dychyreek azzonyonk
mariat monduan. O iſteny bevlcheſſegnek chodalatos edene. my
vigadonk iſteny bevlcheſſeggel. te kedeg vagy az iſteny bevlcheſſeg
nek anya es zvleye. az az. vr ieſuſnak anya zvleye. Azert melto
teneked felyeb menned my nalonknaal. Es mynket hagy az te·
aldomaſodban. — Tyzen egyedzer menueen azzonyonk maria.
iuta az ſeraphyn angeloknak karaban. Ezek es dychyreek azzo-
203 nyonk mariat monduan. O || zeep zeretetnek anya. my egevnk
iſtennek zerelmeben. Te kedeg o zeep zeretetnek anya. az iſtent
zeretetnek nagy tellyeſſegeben. mendeneknek felette zeretted my-
keppen fyadat. Azert melto teneked o meltoſagos zvz. my nalonk-
nal felyeb menned. az teneked zerzet zeekben. Es evſſed nekevnk
az te aldomaſodat. Tahat az aldot zvz maria iſtennek anya. hala-
kat es dychyretevket aduan vr iſtennek monda. Aldot vr. izrahel-
nek iſtene. ky chak evnen maga tezen nagy chodakat. es nagy ev
felſegenek neue. Es eſmeg menden karokat meg alduan monda.
Aldottak legyetek ty vr iſtentevl. ky mennyet es fevldet teremtette.
Es tahat az zeppletelen zvz maria fel emelteteek az tyzen kettevd
zekre. az az. az criſtuſnak zekyre. ki vagyon menden angeloknak
es zenteknek karoknak felettek. ||
204 Vtolzer kel Immar meg latnonk. mykeppen legen azzonyonk
zvz maria helheztetet. az ev dychevſegenek zekyben. Zentſeges
zent haromſagtwl. Es ezrevl reuideden es aytatoſſon elmeelkevd-
ueen. ved iol ezedben. hog azzonyonk maria iſtennek anya anne

nagy evrevmmel es vigaſſaggal magaztateek fel menden angelok
karanak felette. mykeppen felyevl meg vagyon monduan. Tahat
vronk ieſus. nagy tyzteſſeggel helheztete az zepplevtelen zvz mariat
ev zent zvleyet. az ev iogyara az ev dychevſegenek zekyben. Azert
mongya zent agoſton. Azzonyom maria meltan neked illic. dychev-
ſegnek kyralyanak zeky. Tegedet az dychevſegnek kyralya. mykep-
pen byzony es ekes iegyeſect. mendeneknek felette zeretueen.
zerelmnek evleleſeuel ev hozza tarſoſeygya. Evrevly azert es
vigagy veeg nekevl. Mely || mondaſabol zent agoſtonnak. nyluan 205
meg ielentetyk. hog ha azzonyonk marianak illic vagy tartozyk
dychevſegnek kyralyanak zeky. tahat vgyan azon azzonyonk ma-
rianak zeky. es dychevſegnek kyralyanak zeky. Eſmeg. ha azzo-
nyonk maria az kyralnak anya es iegeſe. tahat az kyralnak mellette
kel lenny. az mondas zerent ky meg vagyon iruan harmad kyraly
kevnynek maſod rezeben. monduan. Teteteek az kyraly anyanak
zeky. ky evl ev iogyara. Tahat atya iſten meg alduan azzonyonk
mariat monda. Aldot vagy te azzony allatok kevzevt. mykeppen
meg hyrdeteem neked angelnak myatta. meg aldottalak tegedet.
es leez aldot. evrekke. Es meg alduan meg aldlak tegedet. es fel
magaztatom te neuedet evrekke. Ime zereзlek tegedet azzonnya
menden teremtet allatokon. Te leez az en hazamon || vral- 206
kodo. es az te zadnak parancholatyara. menden neep-enged. Vala-
kynek akarandod. annak agyad ez orzagot. kyk[nek] teneked hyuen
zolgalnak. Iduezeheđ melyek neked kellemeteſevk. te vagy ange-
loknak kyralne azzonya. te vagy ez velagnak azzonya. Orzagoly es
evrevly az en dychevſegemben evrekke. Atya iſtennek ev zent fya
es ieſus. meg alduan evtet monda. Aldot vagy te en zerelmes
anyam. bodog az te mehed. kyben engemet atya iſtennek fyat
viſelted. es bodogok az te zvzey emlevyd. kykkel zoptattaal.
Evrevly azert maſtan es vigagy en velem egyetemben. az evrek
dychevſegnek zekyben. Ime mert ennek hyuen es nagy aytatoſſag-
gal zolgaltaal. meg fyzetem teneked az te zolgalatodnak iutalmat.
hog mykeppen te o en zerelmes anyam. engemet be ſogadaal az
te tyztaſagos es melto||ſagos mehedben. Ezenkeppen en tegedet 207
maſtan be fogadlak. az mennyey dychevſeges es bodogſagos zeek-
ben. Es mykeppen te engemet eltetteel. ezenkeppen en tegedet
eltetlek en iſtenſegemnek es dychevſegemnek edeſſegeuel. Mykep-
pen te engemet evltevztetteel embery teſtel. es az varratlan ruha-

ual: Ezenkeppen en tegedet maſtan evltevztetlek. dychevſegnek ruhayaual. [le] meg dychevſevlt lelekkel es teſtel. Te o en zerelmes anyam en raytam kenyrevleel mykoron az kereztfan fyggeek. es bankoduan allaal az kereztfanak iokyarol. Es maſtan immar aly evrevlucen az en iogomrol. dychevſegnek zekyben. Melyet neked zerzettem hog elteſſeel en velem egyetemben az mennyey hazanak menden io bodogſagaual. auagy az mennyey hazanak bodogſaga-
208 nak menden iauaual. Es azt akarom. hog my||keppen engemet mendeneknek kyralyanak imad es dychyr. menden bodogoknak es valaztottaknak ſerege. Ezenkeppen tegedet mendeneknek kyralne azzonyanak. dychyryen es tyztellyen zenteknek menden egyhaza. Zent lelek es meg alduan azzonyonk mariat monda. Bodog vagy zvz maria. ky hordoztad vronk ieſuſt ez velagnak terevmtevyet. Zvlted azt aky tegedet teremtet. es evrekke zvzen marach meg. mykeppen enekly anya zent egyhaz. zent lelek myat. Aldot lean. ky en tevlem letteel meg zenteltetet. az te anyay mehedben. es iſten fyanak ſogantataſaban meg arnekoztatot. Iozagos myelkevdetevkkel es iſteny ayandokokkal felette tellyes. hog az te tellyeſſegedbevl meg eleuenegyeek menden teremtet allat. Azert ime o
209 tyztaſſagos zvz adatot teneked || illyen ayandok. hog mykeppen en fevldevn te benned nyvgottam. malaztnak mynden tellyeſſegeuel. Ezenkeppen maſtan menyorzagban. lakozzam te benned. dychevſegnek mynden tellyeſſegeuel. Te vagy ezenkeppen malaztnak anya. te vagy irgalmaſſagnak anya. te vagy bochanatnak anya. Tegedet be tevltevt iſten. menden ioknak tellyeſſegeuel. hogha valamy remenſeeg. ha valamy malazt. ha valamy idueſſeg ievuend ez velagnak. eſmerye azokat ievny beuelkevdny ez velag te tevled. mykeppen zent bernald mongya. Byzonual tellyeſſeggel zeep vagy iſtennek baratya. es zepplev nynchen te benned. Azert immar maſtan vigagy. es egy iſtent zent haromſagban neezzed. orzagoluan te edes fyaddal veeg nekevl. Tahat monda zvz maria. Magaz-
210 tagya vrat en lelkem. es meg || vigadot en lelkem en iduezeytev iſtenemben. Mert meg tekentette ev zolgalo leanyanak alazatoſſagat. Ime ezbevl az az. az alazatoſſagbol bodognak mondnak menden nemzettevk. Es eſmeg alduan az vr iſtent azzonyonk maria monda. *Benedicam dominum in omni tempore. semper laus eius in ore meo. Sit nomen domini benedictum ex hoc nunc et vsque in seculum.* Az az. Aldom vrat menden idevben. az ev dychirety mendenkoron

en zamban. legen aldot vrnak neue. matol fogua. es mynd evrekke.
Az bodog lelkeknek es monda azzonyonk. maria *Magnificate do-
minum mecum. et exaltemus nomen eius in id ipsum.* Az az. ffel ma-
gaztaſſatok vrat en velem. es evrevlyevnk ev neueben. auagy fel
magaztaſſwk ev neueet evnen magaban. Evrevlyetek en velem
mendenek. kyk zeretytek vrat. mert mykoron volneek kyſded. kel-
lemetes || levk az felſeges iſtennek. es az en mehembevl zvleem 211
iſtent es embert. mykeppen enekly anya zent egyhaz. legottan
mikeppen irattatyk zent ianos latafarvl valo kevnyben. mynden
zentek. bochataak vagy veteek ev coronayokat. iſtennek zeky eley-
ben. az az. az zvz marianak eleyben. kyben criſtus iſtennek fya
nyvgot. mykeppen zeekben. evtet tyzteluen. Es tahat kezdeek
dychyrny es aldany iſtent az zentek monduan. Melto vagy vr
iſten venned dychevſeget es tyzteſſeget es iozagot. az az. az zvz
anyatvl. mert meg evletteel. es meg valtottal mynket my iſtenevnk-
nek. te veredben. melyet vetteel zvztevl. Eſmeg mondanak az
zentek. ezen zent ianoſnak mondaſa zerent monduan. Evrevlyevnk
es vigagyonk. es agyonk dychevſegevt neky az az iſtennek. Mert
el ievttenek ez barannak ev menyekzevy. az az el iuttek criſtuſnak
es ev anyanak || evrevme es dychevſege. Azert aldomas es feneſſeg 212
es hala adaſok. tyzteſſeg es iozag. es erevſſeg my iſtenevnknek
mynd evrekkevl evrekke amen. Mondanak az zvz marianak es az
zentek. Bodog vagy zent zvz maria es menden dychyretre melto.
mert te tevled tamadot igaſſagnak napya criſtus my iſtenevnk.
Eſmeg mondak iudit azzonnak mondot bezedet monduan. Te vagy
hieruſalemnek dychevſege. te vagy my nepevnknek tyztelety. te
vagy izrahelnek vigaſſaga. azert hog zereted auagy zeretted az
tyztaſſagot. Es ennek okaert leez aldot evrekke. Es ezenkeppen
az bodog zvz maria menyorzagban nagy evrevmmel es nagy vigaſ-
ſaggal helhezteteek az ev dychevſeges zekyben. dychyrtetyk es
aldatyk iſten az zvz mariaban menden zentektevl es angeloktwl.
dychyrtetyk az zvz maria myat es evrekkevl evrekke. || Azert my 213
es zeretevym dychyryevk az zvz mariat. alazatoſſon kevnyeregyevnk
ev neky. es keryevk az ev ſegedelmet es oltalmat. hog erdemlyevnk
malaztot es dychevſeget az ev erdeme myat. Imaduan. mykeppen
anya zent egy haz es zokta hyvnya az zep zvz mariat monduan.
Iduezlegy irgalmaſſagnak kyralne azzonya. elet edeſſeg es my
remenſegevnk iduezlegy. te hozzad kyaltonk euanak zamkyuetet

fyay. Te hozzad fohazkodonk nyevguen es ſyruan. ez ſyralmnak vevlgyeben. No azert my zonk zolo. az te irgalmas zemeydet my reank fordohad. Es ieſuſt te mehednek aldot dymevlcheet ez zamkyveteſnek vtanna nekevnk meg mutaſſad. O kegyelmes. O keges. O edes maria. Imagy my erettevnk gyarloſagos bevneſegert. kyt engegyen nekevnk atya fyv zent lelek egy evrevk iſten. Amen. ||

---

214 Yt kezdetnek nemely aytatos peldak azzonyonk
mariarol. es elevzer azrol hog azzonyonk maria
az ev zeretevyet tyztely. ez keppen monduan.

Nemely nemes ember be mene zent bernald zerzetyben.
mely nemes ember mykoron nem tanolhatnak iraſt az evneky
adatot meſtertevl. az ev elmeyenek gorombaſagatwl. legottan ma-
gat meg alaza. gondoluan azt hog iob evneky alazatoſſagban zol-
galny iſtennek. hog venneye ev reya az parazt fratereknek ruha-
yokat. Mert tevbbet nem tanolhatot vala hanem chak ezt. Aue
maria. es mert ez keet igeet menden napon nagy gyakorta es nagy
aytatoſſaggal mongya vala. Tevrteneek hog ez nemes emberbevl
levt parazt frater meg halna. es az ev ſere nemelytevl meg lato-
gattatneek. Es ime az ſernek feyetevl. neuekedet vala zepſeges
215 liliom. ky vala || meg iruan mynd belevl mynd kyvevl. Es oda
hyuan az apatot es az piſpeket. mykoron meg aſtaak volna az
ſeert. leleek az liliomnak gyevkereet ky zarmazny ez fraternak
zyuibevl az ev zayanak myatta. es oztan kyuevl fel neuekevdueen.
kynek ev leueleyn vala iruan. Aue maria. Es ezeket latuan. dy-
chyreek az zvz mariat. ky tyztely az evtet tyztelevket.:

Mas pelda es oluaſtatyk. hog mykoron bodog boicus be ment
volna zent myhal egyhazaban. es el reyttezueen egy zegeletben.
mynd echaka vigyazot volna nagy aytatos ſyralmakban. mert
vala igeen aytatos az zvz mariahoz. Tahat jme eſelenek ideyen.
az aldot zuz maria be ievue az zent myhal egyhazaban az men-
nyey zent angelokkal. Es mykoron azzonyonk maria kerneye hog
216 miſet mondanank ev elevtte. || hozattateek ev eleyben zent boycus.
ky feelueen iarulny azzonyonk maria eleyben. legottan az kev.
kynek megette el reytezet vala zent boycus magat el volna az kev ev
elevle. Tahat kezereytetueen boycus. iarula az oltarhoz chodalatos

ekes ruhaban. Mykoron az myfe volt volna el vegeztetueen. [cho-
dala] angeloknak chodalatos vigaffagaual es eneklefeuel. azzo-
nyonk maria zent boycusnak ada chodalatos ruhat. mely ruha
megees meg mutattatyk az zent egyhazban monduan. Mendenek
engem tyztelevk. enneel meltofagofb ruhaual tyzteltetnek es ekefey-
tetnek. : —

Efmeg egy pelda oluaftatyk azzonyonk mariarol ez keppen.
Vala zent bernaldnak conuenteben nemely barat. kynek vala neue
ioftyos. Mely conuentben mykoron nemely erfek zallot volna. ky
ievt vala az zent fevldrevl ierufa||lemrevl. kerdeteek ez erfek az ot 217
valo baratoktol. hog mynemev mogyok vagyon imadkozny az
ierufalembely aytatos zerzetefeknek. Es meg ielente az erfek az
baratoknak. hog az ierufalembely aytatos zerzeteffeknek volna
zokafok ez keppen tyztelny az aldot zvz mariat. Az az. hog az
aldot zvz marianak neuenek tyzteffegere. az maria nevnek evt
betevye zerent. menden napon mondnak evt aue mariat. evt pfal-
mofokkal. kyk kezdetnek azon betevken. Az az. az emert monda-
tyk magnificat. Az aert. *ad dominum cum tribularer.* Az erert.
retribue seruo tuo. Az iert. *In conuertendo.* es az mafik aert. *ad te
leuaui.* Ezeket haluan ez ioftyos barat. kezde imadfagnak ez mo-
gyat tartanya naponkeent. az zvz marianak neuenek tyzteffegere.
Tevrteneek kedeg. hog nemely eyel ez ioftyos barat nem volna az
veternyen az egyeb fraterekkel. || kynek okaert az fubprior mene 218
ioftiofnak agyahoz. es lele evtet ot meg holtnak. kyt aleytonk az
nagy edeffegnek myatta lenny ky multnak ez velagbol. melyet
mereytet volt talam az zvz marianak ev fyaual valo edeffeges iele-
netybevl. Ezeket haluan az fraterek oda futanak. es ev orchayat
fel nytak. lelenek rofaknak evt viragyt. Egyk rofa virag iev valaky
ez fraternek zayabol es nyeluebevl. Az keet rofa viragok ievnek
valaky az ev zemyebevl. es az keet rofa viragok ievnek valaky az
ev fevleybevl. Ez illyen nagy chodabol meg vigadanak az fraterek.
viueek evtet az karban. es ot orchaya nytua. az vy rofakkal nezyk
vala az fraterek nagy zerelmel. Es az rofan ky ky iev vala ev za-
yabol. leleek ez edes neuet meg iruan maria. Tartaak kedeg ez
meg holt fratert az fraterek heted napyg az rofak illatozuan edes
illattal. myg || nem ievuenek harom pifpekek. es egyeb fok papok 219
es paraztok. kyk latuan iftennek nagy choda tetelect. dychyretet
adanak az vr iftennek es zepplevtelen zvz marianak. O azert zvz

marianak meltoſſagos neue. O keges nev. O bevneſt meg erevſytev nev. O edes nev. O zerelmes es bodog remenſegnek neue. O tyzteletes neue. mynden aytatos elmektevl. myt mongyonk te rolad. mykoron menden nyelv meg fogyatkozyk az te dychyretedben. Byzonual az te neued zent nev. dymevlches nev. edes mezzel folyo edes nev. vay erteneyek es erzeneyek emberek. es hyvnayak es edes neuet. Es tartanayak iruan ev zyuekben. keryevk azert my zegen bevneſek az edes neuev edes zvz mariat hog irya meg az my zyuenkben az edes neueet az edes mariat. es az ev edes fyanak aldot neueet az ieſuſt. kyt engegyen nekevnk. a. f. z. l. Amen. : ||

220 Vegeztetet ez kevnv hetfevn zent ſimon es zent iude eſtyn. vr zvletety vtan. Ezer. Evt zaz. huzon keet eztendevben. : —
uǵ mint 1522 eztendevben. ||

Kezdetnek edes mezzel folyo. Edes bezedev zent 221
bernald doctornak mondaſy. az zerzetes eletrevl.
Elſev capitulum ez keppen monduan.: —

Ty kyk zeretytek vrat: gyevlyevlyetek gonozt: Atyamfya ha akarod zeretned iſtent: Elevzer megkel gondolnod amyre jevtteel: es myert jevtteel: Mert myert jevtteel: nem egyebert hanem iſtenert: hog ev lenne te mukadnak jvtalma az evrevk eletbe: Ievtteel iſtennek zolgalatyara: kynek zolgalnykel mynden teremtevt allatnak ev ereye zerent: nagyal jnkab ember: kyt nem chak vgy mynt egyeb teremtevt allatokat teremte: de annak felette ertelmel meg ekeſeyte: Ez velagnak vraua zerze: ev magahoz haſonlatoſſa teue: termezetyt fel veue: Igeuel es peldayaual evtet taneyta: ev zent vereuel meg valta: zent lelkevt neky bochata: Gongyat viſely: mynt az anya ev kyſded fyanak: || es zerzette neky 222
adny az evrek evrekſeget: Yme azert menyerevl es menyere tartozonk neky zolgalny. egyebeknek myndeneknek felette. ky mynket mynden teremtevt allatoknak felette zerethe.

Maſod capitulum azrol vagyon. hog ſenkynek nemkel byzny magaba.

*E*s ne byzyal te magadba ſe mereezkevgyel tudnya myt az vr akar. Azert hattad te magadat te feyedelmednek. hog ev byryon te ueled es jgazgaſſon tegedet. Es be attad kezedet az be vallaſban. vagy be eſkeeſben neky. hog ev vezerlyen auagy jgazgaſſon tegedet iſtennek vtaban. Azert nem illic neked te akaratod zerent eelned. de houa te vezerlevd auagy feyedelmed neked paranchol menned legottan oda keel menned. es el tauoztatnod azt. amyt meg tylt. Az kor ember ky getretyk korſagnak rea jevuetyuel. meg

223 kel tartany az zenuedetevſſegeet. melyet oruoſa neky pa||ranchol.
ha hamar keuan tellyeſſeggel meg vigazny. Ezenkeppen te es ſem-
myt ne mongy. ſemmyt ne teegy valamyt te meſtered vagy feye-
delmed nem akar. Mert neky attad magadat iſtenert. es menyek-
nek orzagaert. Es jmmar nem vagy tyed. de evue. es azert jmmar
nem illic neked myuelkevdnevd te magattwl ev akaratya nekevl.
mert ev te akaratodnak vra. Mert jdegeen marhanak el vetele. az
marha vra akaratya nekevl. orſag az. az oru kedeg be nem megyen
menyeknek orzagaban. [Evk] azert az feyedelmek az my vezerynk
auagy byraynk. azert kel engednevnk nekyk mykeppen vr iſten-
nek. nem mykeppen embereknek. Mert nem ev ertek. de iſtenert
alaztwk meg magonkat nekyk. hogha kedeg az te feyedelmed nem
meer neked parancholnya. hanem chak azt amy neked kedues
224 auagy kelleme||tes: tahat nem te vagy engedelmes evneky: de
jnkab ev teneked: Es tahat lezen nagyob az taneytuan ev meſte-
renek felette: es az zolga lezen nagyob ev vranal. Azert magadat
agyad vgy az feyedelmnek: hog zabadon parancholyon neked va-
lamyt tenned vagy el hadnod myndent ky neky jonak lacchyk
lenny:

Harmad capitulum az bekeſſegrevl.

Legen bekeſſeged neked myndenkoron te feyedelmyddel: ne
ragalmazyad evket: Se merezyel evrevmeſt evket ragalmaznod:
mert azt aragalmaſſagot iſten jeleſben meg gevtry. mynt meg
ielenteteek chamba: ky atyanak mezeytelenſegeet meg jelentven:
nyere atyatwl holtayg valo atkot: Es kemenyen ne mertekevlyed
te feyedelmydnek vetkevket: de bochas nekyk mynd gyarlo embe-
reknek: Mert nem lehet: ſok gondokban vetket meg tauoztatny
valamycorba: mert gyakorta az vetevk akyt ev bennek nezevnk:
225 jnkab || vagyon my bynevnbevl hognem evveekbevl. Es gyakorta
kyt maſban mas ember iora tezen. my azt gonozra vezyevk vagy
jtylyevk. mert nem tugyvk az ev zandekat. Tyztelyed te feyedel-
mydet zyvedben. es megne vtalyad mert ne talam iſtent vtalod
meg. kynek evk kepeet auagy tyztyt viſelyk. Hygyed azt. hog myt
neked parancholnak tenned. iſten ihlette nekyk ate lelkednek
haznalatyara. Az ev zerzeſeget es teteket megne vnyad vagy
megne vtalyad ne nehezelyed. mert ok nekevl nem tezyk nem zer-

zyk. jollehet te nem tudod mynd az okat. Vakyk abba jarnak.
byzodalmal jarnak. es ez illyeknek nem artnak. de haznalnak na-
gyob erdemre. Iſtennek byzon zolgayanak jg kel iarny kyraly vton
iſtennek parancholatyban. hog embery zerzeſek es meg zorohak
vagy meg kevtelezyek evtet valamyben. mert ev magokat es meg-
kel tyltany vagy || tartoztatny vgy hog ha nem volna neky alkol- 226
mas. Mert ez illyen zerzeſekkel meg zoreytatnak chak azoknak
vetky. kyk fegyelmnek hatarat el hagyak. Mert az tevruen. az
tevrveen tevrevkert vagyon vettetven. :

(IV.)

Zokyad meg mykoron alkolmas leend veternyenek elevtte
keueſſe vigyaznod. hog az te lelked Imadſagban emelkevgyek vagy
vezerleſſeek vr iſtenhez. vgyhog jg jnkab jozan es aytatoſb leg
iſtennek zolgalatyaba es ev dychyretyben. Es mykoron fel ſerkenz
legottan mynden gondolatydat es almaydat el veſſed. kykkel
akarna tegedet evrdevg meg ſoglalnya. Te gondolatydnak es ke-
uanſagydnak es te myelkevdetydnek eleyt vagy kezdetyt. te jmad-
ſagydba vagy egyeb jo gondolatotba ayanlyad iſtennek. vagy teſ-
tednek fel jgyeneſevleſeuel. vagy terdre eſeſſel. vagy fevldre || 227
haylaſſal. mynd addeg myg aytatoſſagnak jo keuanatyat fogadot
vagy vezeed erzed. Es te lelked meg hevevlyevn vagy meg mele-
gevlyen iſtenhez valo zerelmbe. es ezbevl leez aytatoſb es alkol-
maſb vagy gyorſab mynd az napon. : —

(V.)

Az iſteny zoloſman ne legy reſt vagy keduetlen vagy jzet-
lenevl. de erevlteſſed te teſtedet es lelkedet. Aly ekeſſen es gyar-
ſon. jeleſben iſtennek es angeloknak elevttek. kyk ot jelen vadnak.
Moſolgaſt es hazontalan jgeket vagy bezedevket myndeneſtevl meg
vtaly. Mert az iſteny felſegnek zemey elevt felelmel es tyzteſſeggel
keel allanod. Az jmadſagnak vagy pſalmoſoknak jgeyet meg valo-
gatuan es epenſeggel ky mongyad. karban tetoua ne futos. es az
horaknak vegezety elevt ky nemeny az karbol. hanemha erevlte-
tev zevkſeg kezereytend. Mynek elevtte el kezdeſſek az iſteny
zoloſma. tanoly vagy jgyekevzzel elevl venned. hog valamy ayta-
toſſagra jndohad vagy fel || ſerkenched. Mert azert vagyonk tunyak 228
vagy keduetlenek az iſteny zoloſman. mert elevzer nem ſerken-

tevnk aytatoſſagra. Es vgyan hydegen vagy aytatlan ky megyevnk. mynt be jevttevnk zertelen. Tanoly vagy jgyekevzzel zoloſmanak kezdetyn. hazontalan gondolatokat el vetned hannod. es jgyekevzned gondolkodnod azokrol melyek mondattatnak. mert egyeb keppen gale olhatod vagy tauoztathatod el ev bantaſokat vagy gyevlekevzetevket. Az zoloſma vtan tanoly vagy jgyekevzzel. magadat meg tartanod az aytatoſſagban kyt vettel az zoloſman. ne agyad magadat hevſagokra. Ha kedeg nynchen aytatoſſagod belevl lelkedben. de azert kyvevl nyayaſſagodban tarc zerzeteſſeget es eert erkevlchevt. iſtennek tyzteſſegert es egyebeknek jo peldayaert. :

(VI.)

Capitulumba vagy kevſſegben ne zoly ſokat. hanemha jgeen
229 haznos leyend te zolaſod. es az legen alazatoſſaggal || es zeledſeggel.
Te byneydet mongyad alazatoſon. es meg feddetven felely Igeen
zelydevn. Ne menched magadat mykorban meg feddetevl mykent
adam. ky bevnet vete vagy kene iſtenre es az azzonyallatra mond-
uan. Az azzonyallat kyt adal ennekem. az chala meg engem. Ha
tanalchrol kerdetevt leyendez. zabadon mongyad es alazatoſon.
my neked techyk alkolmaſnak lenny. ha kedeg nem kerdetyk vagy
be nem vetetyk te tanalchod. ne legen gondod rola. ſe ne akaryad
te mondaſodat vakmerevevl meg oltalmaznod. eleg legen neked
hog eleget tevttel lelky eſmeretevdnek. Magad menteſſeben ne leg
banatos. mongyad chak azt amyt a regulanak es az zerzetnek zer-
zeſenek ellene valo levttet twch. valakynek [gyevlevſege] gyevlev-
leſe nekevl zeledſeggel es vyg orchaual. es myt nem twch nem tar-
tozol mondanod. Ne akary vadolnod velekevdeſbevl valakyt. mert
az velekevdees gyakorta meg chalatyk. Azt amyt te nem twch. az
230 aky || neked mondotta. mongya ev evnenmaga ha ot Ielen vagyon.
ha kedeg ot jelen nynchen es te nem byzonyethatod mert nyn-
chen tanod. ne nehezevlteſſeel te vadolaſydert. de mongyad ala-
zatoſon te byneydet ha byzonyok es kyſdedeg. jollehet nem
byzonyok. Ha kedeg maſkeppen teyendez es ha magadat fed-
deſſel mented. tahat lezen neked nagyob zemerem. hognem ha
alazatoſſon meg vallanad. Ha kedeg az vadolaſok nehezek leyend-
nek. es nem byzonyok. Ieleſevl ha egyebeket meg botrankoz-
tathatnak. tahat aldomaſt keruen alazatoſſaggal. es meg nyer-

uen. Meg mongyad ėv hallaſſokra keues Igekkel es zeledſeguel.
hog lelky eſmeretevdbe nem tudod magadat byneſnek azokba kyk-
ben vadoltatol. Iſtennek zolgayanak nem kel ot ſelny zegyentevl
emberek elevt. aholot evtet ev lelky eſmerety nem vadolya iſtennek
elevtte. de el zenuegye bekeſſeguel mynd azokat. kyket vr iſten
akar hog el zenuegye. || Zokyad meg ezt es. hog valahol az feye- 231
delmtevl meg feddetevl. vagy az capitulumban. vagy capitulum ky-
vevl. legottan terdre eſueen alazatoſſon mongyad bynedet. Ez tevr-
uen vagyon regy zerzetevkbe. az regy atyaktwl adatot vagy zerez-
tetevt. Annak okaert teneked es kel erevkevdned. hog mykeppen
teneked adatot az zerzet az te venyttevl. te es hagyad te vtan-
nad valoknak. menybevl te tehetevd Igeuel es peldaual. Mert va-
laky egyebeknek valamy peldat hagy vtanna valoknak. akar Iot
akar gonozt. rezes lezen vtanna valoknak erdemekben. vagy az
Ivtalmban auagy kedeg az keenban.:.

(VII.)

Az aztalnal ne legyenek te zemeyd kernyevl kerengevk. ſem
Ide toua ne nezy. vgy hog ne laſſad azt es. ky melletted evl. es my
legen ev elevtte. Te Igyekevzetevd legen iſtenhez es chak tenen
magadhoz. felelmel es tyztelendevſeguel. Io erkevlchel es || vez- 232
tegſeggel egyel. nem toroknak hertelenſegeuel vagy hertelenkevde-
ſeuel olyha megnem elegedhetnel. Es ne onchad ky magadat men-
deneſtevl fogua az etekre mynt az eh eb. ne kereſſed eleb meg
elegeytened zemeydet. hog nem enevdet vagy haſadat. de jnkab
hala adaſſal legenek neked elegek az Ielen valok. Es myndenkoron
evrevmeſben akary zenuedned ehezeſt. hog nem zabalaſt. Semmyt
megne vtaly azokba melyek neked elevdbe adatnak. ne haragogyal
meg. ha valamy fogyatkozas lezen az etekbe. vagy ſoba vagy az
fevzeſben. de gondolyad hog ſokak naladnal Iobbak alab valo ele-
ſeggel es keueſſebekkel elegeznek meg. Es amyt te el vech te elev-
leed. evk azt nagy gyevnyerevſegert venneyek. Az etelnek merteke-
revl nehez adny byzon regulat auagy tevruent. de chak az kettev
kevzevt kevzt tarc. hog oly Igeen keueſet ne egyel hog erevdben meg
fogyatkozyal. es kevſſegnek mukayaba vagy dolgaba meg tevreſſel. ||
Oly ſokat ſe egyel. hog etel vtan nem oluaſhatnal Imadſagot vagy 233
egyeb Iraſokat. vagy hog kevnyen nem lenneel Iozagoknak myel-
kevdetyre.: —

(VIII.)

Az zent zegenſeg legen neked kedues vagy nyayas baratod
mendenekben. es vegyed az zent zegenſeget nagy ekeſſeges evlte-
zetert. kedues legen neked az zent zegenſeg. etkedben. ruhadban.
ezkevzevkben. az az talban tanyerban poharba kalanba. es egye-
bekben. kevnyvekben es rakaſokban auagy hazakban. laſſad Iol
meg. mely alazatos dolgaynak kel lenny az zegenyekuek. mely egy
gyevgyev legen felelety. mely felelmes lelke. Soha ne hallaſſeek va-
lamy panazolas te tevled valamy fogyatkozaſert etkedben. vagy
hytvan ruhaban voltodert. de myndenkoron aloychad magadat
meltatlannak azokra. az melyeket byrz vagy vallaz. Mert az kevl-
234 ſev fogyatkozas neuekevdyk belſev malaztnak || bevſegere. Es az
kylſev bevſeg. zerez belſev zegeenſegeet.: —

(IX.)

Az dormytoriumban legy nyvgolmas. hog te myattad ſenky
megne bantaſſeek. nyvghatatlanſaggal. Menyezer vagy hanzer fel
ſerkenendez. elmedben jvſſanak az aldot iſtennek ayandoky hala
adaſſal. Mert az vr iſten vigyaz my raytonk. hog evryzyen mynket
mykoron my alozonk. Mykoron akarandaz el alonnod. elevzevr Igye-
kevzyel iſtenhez Imadkozuan. vagy elmeelkevdueen iſtenrevl. es Ig
Illyen foglalaſban edeſſen el alhach. es lezen akoron teneked edeſb
almad. es alomlataſyd tyztabak. es aytatoſſban es gyorſaban ſer-
kenz vagy kelz fel. es kevnyeben Ivthach az aytatoſſagban kyben
elevb voltal. Es Iollehet hog az aloknak vagy alombelyeknek ne
lattaſſeek bynnek amyt myelnek vagy myt zenuednek. mert nem tu-
gyak myt myelnek. de maga Igeen nem alkolmas zerzeteſnek. alom
mya myndeneſtevl meg nyomottatny. mynt az baromnak. kezeyt
235 es egyeb tagayt || el teryeztveen zertelen. vagy kezeyt kebeleben
hvzuan. Mert Inkab ez okert halonk evltevzue. es hog ne legen
nekevnk hatalmonk kezevnket kevrnyevl Idetoua viſelnevnk me-
zeytelen teſtevnkevn. hog Inkab kezevk legyevnk Imadſagra fel
keelnevnk.: —

(X.)

Az kevzenſeges dologra auagy mukara es alamyſna kereſre.
es egyeb alazatos tyztekre tyztekre keez legy. Mely dolgokat egye-
bek meg vtalnak hytvan vagy vtalatos voltokert. mynt faat hor-

dany. vyzet hoznya. hazat ſevpreny. egyebeknek ruhayokat meg
razny vagy meg moſny. Myſere vigan zolgalny vagy enekleny.
mert ez angely tyzt. mert az angelok vr iſtennek mendenevk.
aytatoſſaggal zolgalnak. Mert ez fele zent zolgalatban harom haz-
nalatok vadnak. Elſev io myelkevdetnek dolga. Maſod zerelmnek
myelkevdety. Harmad aytatoſſagnak myelkevdety. mert jgeen
nagy kyralnak az iſtennek aztalanak elevtte allaz. es || vele zolaz 236
az jmadſagban. zolgaluan angelokkal. es tarſolkodol ev veleek az
zolgalatban. Az pap kedeglen es mynd az kevrnyevl allok kevzen-
ſeggel tartoznak te erted jmadny. ſevt tellyes egyhaz ez fevldevn
mendenevt. azert hog mendeneknek ev kepekben zolgalz. kyk az
menyorzagbol jevt vr iſtennek tartoznak zolgalny aytatos hala
adaſſal. ha ot lehetnek. Azert lehetetlen hog az vr iſten jeles ma-
laztyaual megne latogaſſa vagy megne ayandokozya meeg ez vela-
gon es. azt aky aytatoſſaggal evrevmeſt zolgal vagy enekel az
miſere. kynel ſemmy ez velagon nagyob zentſeges zentſeg nem
lehet. Es ez nemykeppen iſtennek ayandokanak es zerelmenek
kyvaltkeppen valo jegye vagy mutataſa emberekhez. Mert nem
tezen iſten kyſſeb dolgot naponkeent az oltarra jvueen vagy le
zaluan. az oltary zentſegben. Mynt mykoron menyekbevl le zaluan
embery abrazt vevn. Azert hagya nekevnk ev zerelmenek [jegyet]
emlekevzetyt evnen magaban. Idueſſeges azert gyakorta comuni-
calny annak. aky || mynden aytatoſſaggal es jozagoknak myelkev- 237
detyuel es maga evryzetyuel. Nem chak nagy bynektevl magat
meg zenuettety. de ev magat zerzy. hog az hevſagos vagy idegen
gondolatoktvl bezedektevl. myelkevdettevl magat oltalmazya. Iol-
lehet hog menden idevben kel lennevnk zorgalmatoſſoknak az jok-
rol. de maga inkab akoron. mykoron az zentſeghez iarvlonk.
auagy mykoron hozyank vezyevk vagy vettevk ez zentſegevt.

(XI.)

Gyakorta tegy gyonaſt. ha tevbzer nem. de maga keetzer
vagy haromzer egy hetben meg gyonyal mynt angelnak. ky tud-
naya te zyvednek tytkayt. Az gyonaſban ne veſſed magad menteſe-
nek vagy kevnnyebeytefednek fedeleet vagy fedevzeſeet. ſe kedeg
ne gyonyal el reytuen byneydet. hog az gyonto megne ertene azt
amyt jelentez. de kepevzyed meg vagy ielenched meg neky azt
amyt tetteel. es honnat es mynemev jgyekevzettel. Egyebeknek

myelkevdetyt ne mongyad az gyonaſban. de azokat mongyad kyk-
238 revl meg emle||kevzevl az jdevtevl fogua amykorban meg gyontal
volt. es azokat mongyad tyztan es reuiden. Ne akary ſok bezedevt
tevrleytened agyonaſban. auagy hozyan gyonnod. mynt hā kev-
zenſeges gyonaſt tenneel. Mert gyonnyal naponkent iſtennek az te
Imadſagodban. es te fogyatkozaſydat lelky jozagogban mendenek-
ben. es ezekrevl iſtentevl kery mendenekrevl irgalmaſſagnak vr-
uoſſagat. keueſet haznal kedeglen az gyonas. ha nem leyend neked
erevs zandekod magad meg evryzned azoktwl. kykrevl meg gyon-
tal. es ha megnem feddendevd az te eletevdet. : —

(XII.)

Celladban evrevmeſt legy. es mendenkoron myuely valamyt
olyat. hogky tegedet epehen. auagy azt aky neked hagyatyk az
feyedelmtevl. de maga oly akaratos legy engedelmeſſegre. myndha
menden horaban te meſteredtevl mondadtatneek teneked myt kel-
lene tenned. es evrevmeſt engedneel es meg tenneed aparanchola-
tot. Es ne legy te akaratod zerent jaro. vgy hog ha ſem zolaſra
239 aldomaſnekevl. ſem kedeg egyeb zvkſegre men||ned nem volnal
zabad. Ment regente egyptomban az zent atyakat oluaſſvk hog el-
tenek. kyknek ha dychevſegevket kevanyvk. tahat kevueſſevk ioza-
gokat. : —

(XIII.)

Oluaſſad zenteknek eleteket es tanolſagokat. hog Inneten ay-
tatoſſagra gyaponyal vagy geryegy. es iozagoknak zerelmere indul-
taſſal. hog hytben meg erevſevlteſſeel. vagy meg bevlchevly. hog
meg tugyad valaztany az byzont az hamyſtvl. Iot az gonoztvl. Es
keſerteteknek es byneknek meg tanolyad ellenek valo oruoſſago-
kat. Ne oluaſſad azokat kyk tegedet nem epeytnek. mert az hevſa-
gos lecke. hevſagos gondolatokat nemz. es meg olgya. vagy meg
rekenty az zyvnek aytagyat vagy aytatoſſagat.

(XIV.)

Ne Igeen keuanyad predicatorra vagy confeſſora letedet. es
ne mereezkevgyel te magattvl nagyokat. de tanoly mendenkoron
temagadat le [nyomnd] nyomnod vagy meg alaznod. Mert byzon
240 ha melto leyendez. iſten el hyv tegedet. Mert ſen||ky maganak tyz-

teſſegevt ne vegyen. hanem ha iſtentevl hyvattatyk mykeppen aaron. Mert ha az tyzteſſegre magadat rea adandod vagy vetendévd meltatlan vagy elegtelen. tahat lezen neked nagy zegyen auagy ġyalazat. [Inte] Inneten vagyon. hog az predicatorok auagy az confeſſorok neha keues haznat vezyk az predicallaſnak vagy az gyontataſnak. Mert iſtentevl valaztattanak az predicatorſagra vagy az confeſſorſagra. El jevnek az predicatorſagra vagy az confeſſorſagra. maga nem bochattattak iſtentevl. es rea alnak. Eleb akarnak egyebeknek haznalnyok. hognem ev magogban zerelmnek gyevkereet oltottak volna. Tanoly azert elevzer tenen magadat io erkevchevkben kyvevl meg ekeſeytened. belevl kedeg zent keuanſagogban es zent gondolatokban magadat meg ekeſeytened. es tahat ezkoron haznalatoſon iarvlz egyebeket es taneytanod. Zent tanolſagogban. Mert ky egyebeket taneyt vagy taneytany merezkevdyk. annak elevtte mynek elevtte ev maga meg tanolya. ez illyen ember lezen teuelygeſnek meſtere. ||

(XV.)

Soha ne legy oly jgeen bator. auagy mereez. ſem egy reytek 241
helyen. hog magadat fegyelmben auagy felelben nem tartanad. de
mendenevt tarchad magadat tyzteſſeguel menden dologban. tyzta-
ſagual tarchad magadat nezeſedbe. illeteſedben. iaraſodban es
egyeb myelkevdetedben. mynt ha lattatnal egyebektevl es. Tugyad
hog lat mynket amy iſtenevnk. amy byrank. latnak az zent ange-
lok es. kyk mendenkoron velevnk vadnak. es menden helyen lat-
uan mendeneket kyket myuelkevdevnk. lat mynket meeg az my
lelky eſmeretevnk es. ky meg vadolo es tano lezen. menden gono-
zokrol kyket tezevnk. Az kedeg ky jnkab zegyenly embereknek
lataſaat. hognem iſtennek vagy angeloknak. vagy lelky eſmerety-
nek lataſaat. Az oly zerzetes ember nem tyzta auagy nem tyztaſag
tarto. es nem io kereztyen. ſem kedeg criſtuſnak byzon zolgaya.
Mert meges keuan embereknek kedueſevlny auagy kedueſnek lenny.
es nem iſtennek.

(XVI.)

Az atyafyak kevzevt auagy az ſororok kevzevt legy zemer-
mes. kedues. malaztos. meerteekletes. kegyes bezedev. es edeſſen ||
eert erkevlchev. vgy hog fegyelmet tarc. de maga kemeny erkevl- 242
chedbevl vagy kemenſegevdbevl ne legy valakynek terhes. vagy

nehez. ffeſlet iatekokat ſoha ne iachyal. ſe ektelen bezedevket valahol ne mongy. evrevmeſt ſe halgaſſad. Mert ammyt gyenyerevſeg hallany. ha hallandod. evrevmeſt mondod ky es. Az iſtennek zolgayanak tyztanak kel lenny ev erkevlcheben. ev myelkevdeſeben es ev bezedeben. az annera hog nem chak vndokolya azokat kyk ektelen mondatnak. de meeg azokat es. kyk ev ertelmekben rutot ielentnek valamyt. bator kellemeteſſevk volnanak valamynemev tyztevſſeggel.

(XVII.)

Mynden te myelkevdetyd. te erkevlchyd. es bezedyd es te tekentetyd nemynemev alazatos zemermeſſeggel legenek meg ekevſſevluen. hog ne ielennyeek vagy ne lattaſſeek te benned valamy keuelſeg. vagy magaztatas nagy pompaſſag vagy vak merevſeg. vagy el byzaas. Mert az zemermeſſeg igeen nagy ekeſſeeg zer-
243 zetevſſevkben. Inkab nagyobban || iffyakban. vgy hog kyk az zemermeſſeget hatra vetyk. [my] nynchen remenſeg ev rolok. hog iok legenek es iozagoſſok az az iamborok. Mert mykeppen iſtennek felelme embert belevl alkolmaſeyt es zerez az iozagra. ezenkeppen az zemermeſſeeg zerez embert az fegyelmeſſegre vagy ekeſſegre kyvevl valo erkevlchevkben. Senky ne legen neked el annera nyayas. kynek elevtte leueen el felegyed zemermeſſegevdet. Vgy hog te keleſed iaraſod myndenekben legen meg eert modon. az az tyzteſſeggel auagy iamborſaggal. : —

(XVIII.)

Ne fws zvgſegnekevl. ſe kedeg fel emelt orchat ne viſely. de inkab feel rezeent alahaylottat. Es ne legy zemeyddel budoſo. kezeyddel ne legy zelezev vagy zeel vago. es velagyaknak erkevlchek zerent valo. ev zerzevt mogyokon ne iary. de inkab egyeneſ[en] es alazatos iaraſſal iary. mykynt ha aytatos imadſagrol ievt-
244 teel volna ky. Evleſedben oldal felt ne hayladoz. ſe la||badat vagy zaradat mezze ne nyohad. ielennen egyebeknek elevttevk. Mert az kyuevl valo zerzetlenſeg az feſletſeeg. aytatlan elmenek iegye vagy mutataſa. Te meueteſed legen mertekletes es rytka. legy orchadban vidam. es nem zvmorv auagy haragos. : —

XIX.

Te bezedyt vagy mondaſyd legenek vigak. es te feleletyd alazatoſſok. keſerevſegnek auagy hamos feddeſnek. vagy meg chvfolaſnak fuldalaſanak ſereſe nekevl. Mert nagy vetek zerzeteſben. zolny ollyat valakyrevl. kyt zegyenlene mondany ha hallanaya. Ne evrevmeſt halyad. valakyt ragalmazny. de vagy el tauoztaſſad az ragalmazoot. vagy meg laſſohad ha okoſſon tehetevd. Mert ſemmyt nem haznal neked hallanod. hanem chak meg nehezevlz zyuedben az ellen az kyrevl az bezed lezen. vagy az ellen aky mongya. keres inkab valamy iot dychyrendevt he lehet valakyben. honnan auagy kyrevl zoly bezely. vgy hog. vagy tegedet. vagy az halgatokat epyhe. amyt bezellez. || Sok hyreket ne halgas. mert 245 zyuedet tezyk nyvghatatlanna es elmedet el vonzyak es aytatoſſagodat ky mereytyk. Es az idevt haznatalan meg emeztyk. Es myt te tuc. vagy mely hyreket te twc. ne mongyad mynd ky. Mykynt az fedeletlen edeen. kyt mykoron le haytnak. ottan mynd ky ongya amy vagyon ev benne. Ne legy evrevmeſt ſeregbe vagy ſogaſ kevzevt. hanem chak oly ſeregben holot iſtenrevl zolnak es leleknek epyletyrevl. Ne legy iveltev vagy fen zolo te bezedydben. ſem hertelenkevdev. Oltalmazd magadat hog mykynt te ſenkyt meg nem ragalmaz. vgyan ſenkyt ragalmazot megne vadoly. az elevt akyt meg ragalmazot. hog jnkab megne nehezevlyen az ragalmazo ellen. es te myattad haborvſag nemzetteſſeek. haznalatos lehet kedeg ez arra. amyt maſrol zolt. hog nem igyekevzet el annera ellene. menere ev velekevdyk vagy gondolkodyk es jndultatyk gyevleſegre ellene es buſulaſra remevltetyk Mykoron amaz egygyevgyev keppen kep || mondotta. nem ragalmazando lelekkel vagy zyuel. Auagy ne talam- 246 tal meg banta leg ottan. akaruan touabba ollyantvl vagy haſonlatoſtwl magat meg oltalmazny. ha kedeglen mondattatnahnak valakyrevl oly dolgok. kyket illeneek neky menden keppen meg tudny annak akyrevl mondattattak. Meg ielenthetevd neky ha akarod. meg nem neuezueen a zemelt. de hog meg tugya magat oltalmazny. de annak ellene gyevleſegben meg nem gyevladny. : —

XX.

Keerkedeſt vagy magad hanyaſt nagy zerelmel el tauoztas. ſe akary hevſaggal vagy heyaban dychekevdned Mert aleg lehet benned valamy dychyrendev io. hog kyt egyebek es megnem ert-

nek vagy meg nem eſmernek. Iollehet te ne tugyad azt. vagy
kedeg el tytkolyad. Azert ha magadat hanyod vagy dychyred.
tahat meg meuettetevl es meg vtaltatol. Es honnan epevltetnek
247 volt te||benned te baratyd. Innen tegedet meg vtalnak. : —

XXI.

Atkok es zytkok es hazvgſagok meeg kevſdedevk es. vagy
kevnnyek. Es mynden gonoz auagy ektelen igeek vagy bezedevk.
iol lehet hog legenek vigadok vagy pakchalok(?). zerzeteſnek zaya-
bol vagy zayatol el zaggattaſſeek evrek atok zerent. Mynt meg
mongya zent iakab apoſtol. monduan. Ha valaky aleygya evmagat
zerzeteſnek. megnem ehneytuen ev nyelueet. annak heyaban va-
gyon zerzeteſſege. Evreſkevdev bezedevket. akar myrevl legenek. el
tauoztaſſad mert nehezek. Es iollehet ne aleytaſſanak bevnek. de
maga azoknak ev [ſoka] zokaſa nemz auagy zerez nagy fogyatko-
zaſt es nagy tevredelmet. Es mert ev rolok ityletnek napyan ook
lezen adando. Es mykoron gyakorta el bochatyvk nyeluevnket
hazontalan bezedre. mykoron ezevnkben ſem vezzevk el izamonk
248 laſſan laſſan az vetkevkre auagy bevnekre. kykbevl || tamadnak
nyha ragalmazaſok. meg bomlot erkevlchevk. es lelky eſmeretevk-
nek nagy nehez fuldalaſy vagy gevtrelmy

XXII.

Iſtenrevl zolny bezelleny halgas. es zoly te es. Mert indeygya
az zyuet iozagnak zerelmere vagy tanolſagara. es aytatoſſagnak
keuanſagara. halgaſſad alazatoſſaggal es tevreſſel azokat kyk [iok]
iot mondnak vagy bezelnek. es ne vetekevgyel ev ellenek. Mert vad-
nak oly ertetlenevk. kyk mykoron iot halnak. hog ne lataſſanak
tudatlanoknak. az iot akyt maas ember mond. hamar vagy legot-
tan kezdnek vetekevdny azokrvl. hog lataſſanak evk es valamyt
tudny. Mert keuannyak vagy nem kereſyk ez illyenevk az lelky
epevletet. de inkab magoknak mutataſſat. azert ſokat zolnak be-
zelnek. : —

XXIII.

Ne akary lenned feddevzev. vagy vizza vono ſemmybe. ha-
249 mar meg engegy. || Mert ha io az ige. melyet valaky eleue mond.
Neked nem kel ellent tartanod valamy magad mutataſſert vagy

keuelſegert. Ha kedeg nem io az ige akyt mond. hat iobban taneytod evtet meg mutatuan neky az byzonſagot. bekeſſeggel el halgatuan. hognem mynt haraggal meg fegyelmezueen. : —

XXIII.

Mykoron zolaz bezellez. chendeſ zoual bezely. vagy laſſv bezedel zoly. vyg orchaual. Te kezeydben nyugodalmaſnak es fegyelmezevtnek tanoly lenned. es valamyt akoron zolandaz jnkab haznos lezen. Ne legy vak merev bator. naladnaal ideſbek elev vagy venbek elevt. de zemermes. halgatuan ev taneytaſſokat. Mert veneke az taneytas. iffyake kedeg alazatoſſaggal tanolny. : —

25

Ne akary lenned evreſkevdev vagy heuolkodo. es ne igyekevzzel hyreket halgatnod. Mert keet gonozt vonzaz || azbol. Idevt 250
heyaban veztez hazontalan. es az te zemermes voltodnak vallod vagy zenuedevd tevredelmeet. Ennek felette egyebeknek io peldat nem ach. de inkab gonozt.

XXVI.

Mynden iozagogban. es io erkevlchevkben. myndenkoron elevdben vegyed vagy elevdben veſſed te magadnak. Az feneſſeges vagy tyztaſſagos tevkevrt. es mynden zentſegnek tevkelleteſſeges peldayat. Az az. Az iſten fya[ya]nak eletyt es erkevlcheet. ky ezert bochattateek menybevl. nekevnk meg ielenny. hog elevttevnk iarna vagy menne iozagoknak ev vtaban vagy vtayn. Es eletnek tevruenyeet es tanolſagat adnaya nekevnk ev peldayaual. es meg taneytana mynket. Mert mykeppen ev zemelyere vagyonk teremtueen. vgyan ev erkevlchenek haſonlatoſſagara meg epevlyevnk my tehetſegevnk zerent. my kyk ev abrazat || bevnnek myatta meg fertez- 251
tettevk vagy meg zepplevſſevytettevk. Mert meneuel nagyobban evtet valaky igyekevzendyk kevuetny. attvl kevzelb lezen ev hozza az lakodalmba. es haſonlatoſb az dychevſegben. es feneſſekben lezen ev hozza. Iryad meg azert te zyuedben ev erkevlchyt. mely alazatoſſon magat tartotta emberek kevzevt. mely kegyeſſen taneytuany kevzevt. mely ekeſſen eteleben es italaban. mely irgalmaſon az zegeńek kevzevt. kykhez magat haſonlatoſſa teue mendenben. Es mykent meg nem vtalt ſenkyt. meeg ha poklos volt

volna es. Es mynt az kazdagoknak nem hyzelkevdevt. es hog nem
volt zorgalmas vagy beketelen az ev teſty zvkſegeben. Mely ze-
mermes ev tekentetyben. vagy nezeſeben. mely igeen bekeſſeges ev
bozvſagyban. mely kegyes vagy zeleed ev feleletyben. Mert nem
akarta ev bozzvyat allany. hazvg auagy keſerev bezeddel. de jnkab ||
252 lagy es alazatos felelettel. egyebeknek gonoſſagaat meg vigaztotta.
O mely io modon magat tartotta ev myelkevdetyben es erkevlchy-
ben. O mely nagy zorgalmas volt lelkeknek idueſſegevkre. kyknek
zerelmevkert meg es [holt] meltoltateek meg halny. Mely igeen
azzonyallatoknak nyayaſſagyt peldanak okaert tauoztatta. Innen
az ev taneytuany chodalkoznak vala. hog egyedevl chak evnen
maga zol vala az ſamaritanaual. azert hog nem zokaſa zert zerent
lattatyk vala ev rola vagy ev tevle. O mely tevre bekeſſeges vala far-
radaſokban es zevkſegevkben. mely kenyerevletes az nyorulta-
kon. Mykeppen le enged vala. vagy kenyerevl vala eretelenevknek
ev tevkelletlenſegevknek. Es mely igeen ev magaat gonoz peldatwl
ozza vala. mykeppen az bevneſeket nem vtalya vala. Mely kegel-
253 meſen az penitencia tartokat foga||gya vala. mely kedues vala men-
denekben. Mely gyors vala mendenekben. mely keez vala kenye-
revletre. mykent ev mala valla monduan. Bodogok az irgalmaſok.
Ime azert az edes iduezeytev ieſus. mykeppen az kerkevdſegevt.
maga hanyaſt. es kyualt keepnek eſmeretyt tauoztata. Ez illyen
dolgay az criſtuſnak kezen legenek te elmedben vagy emlekevze-
tevdben. hog mynden bezedydben es myelkevdetydben myndenko-
ron rea neez. vgy mynt peldara igyekevzueen. Evlueen. fekevueen.
te eteledben italodban. bezedevdben egyedevl auagy egyebekkel.
Mert ezekben jnkab zeretevd evtet. es ev nyayaſſaganak malaztyat
nyerhetevd es batorſagot. es mynden iozagban leez tevkelletevſb.
Ez legen az te emlekevzetevd vagy gondolatod. es te bevlcheſſe-
gevd. es te tanolaſod. ev rola myndenkoron gondolkogyal. Es ez
ev peldaya zerent magadat belevl es kyuevl zerezyed. ky men-
denekben mendenkoron alkolmaſon es tevkelletevſſevn magaat
viſele. : — ||

(XXVII.)

254 Eneklefedben te zodat vduarlo modra ne tevrdelyed. mert
ha akarz iſtennek kelletned vagy keduesnek lenned. Akoron myg
tyztabban es egygyvgyevbben eneklez. anneual jnkab kedues leez

evneky. ha keuaz halgatoknak kellemetes lenned. tahat ez hyvdy-
chevſeeg. ha kedeg tenen magadnak keuanz kellemetes lenned. ez
hevſagos vigadalm. ha kedeg egyebeknek epevleſevket keuanod
tahat meneuel jnkab hevſagot tauoztach enekleſevdben. anneual
nagyobban ev zyueknek aytatgyat es tyztaſagat iſten meg hal-
gatya. jnkab hog nem mynt az zonak zengeſeet. mykent nemely
aytatos mongya. Nem az ievlteés. de jnkab az zerelm zeng iſten-
nek fevleben. es igy kevnnyen ieveltz iſtenre. mert kevzel vagyon
iſten. mendeneknek kyk evtet hyvyak byzonſagban. Te igyekevze-
ted az iſteny zolgalatban. jnkab legen arra hog az zent iraſnak
igy||ebevl. lelky ertelmet vegy es aytatoſſagnak keuanſagat. hog 255
nem mynt vduarlo keppen [enekſe] enekleſnek mogyat tegyed. Es
zodat ievltuen fel magaztaſſad. Iol lehet nemely zerzeteſſek heya-
ban aleychak evmagokat illyen modon iſtennek zolgalatot tenny.
Mert ha iſtent zonak zengeſe gyenyerkevttetneye. tahat az mada-
rak es kyntornalo zerzamok keduesbek volnanak iſtennek. hognem
mynt az embery enekleſevk. Zyvnek tyztaſaga es elmenek ayta-
toſſaga. ezek azok. kykben iſten gyenyerkevdyk. Valamy vagyon.
aky iſtenrevl nynchen. azzal ſokat ne gondolyon iſtennek zolgaya.
Eleg teneked zodnak vduarloſagara. bezedydnek. evltevzetydnek
erkevlchydnek [ekeſſegyre] ekeſſegere. hog te benned ſemmy ne
legen ne ielennyek. hog ky meg bantanaya vagy meg botrankoz-
tatnaya az te read nezevket. ha ſemmy keuelſegnek. Semmy vaſot-
ſagnak. Semmy haborulaſnak. Semmy beketelenſegnek. Semmy
feſletſegnek. || Semmy kyualt keppen valo valaas auagy ekeſkev- 256
deſnek zyne vagy kepe te benned ne lattaſſeek.

XXVIII.

Mykoron valamely idevben. neked tevrtenendyk hazbol ky
indulnod vagy celladbol. mynt magadat tarchad. hog mynd addeg
halogaſſad. myg touab lehet tevled. hog annak myatta el fordey-
chad az ky meneſt vilagyakhoz. Azt keuanom vgy mond zent ber-
nald. hog keſedelmes legy ky meneſre vilagyakhoz. hanem chak
akoron mykoron engedelmeſſeg kezereyt tegedet. vagy valamy
egyeb haznalatnak oka kereſſe azt. Mert hazadban vagy celladban
vezteg kell lenned. embereknek ſeregytevl el kel reytevzned el
enezueen. Ez egy oltalm zerzeteſnek. ky akar iſtenben es magaban
nyvgodalmaſnak lenny. Mert mynden aytatoſſagot kyt hon cellad-

ban gyevtez. azokat kyuevl el hyntevd te. jnkab hog nem mynt
meg gyevtevd vagy meg tartod. Azert gyakorta byzonſagot vet-
tevnk mynd magonkban. mynd egyebekben errevl vgy mond zent
257 bernald. || hog az gyakorta valo ky menet. es vilagyakkal valo nya-
yaſkodas. es kyvevl valokhoz nagy foglalaas. aytatoſſagot meg olt.
es lelky forroſagot meg hydegeyt es lagya tezy. es iozagoknak
zandokat meg lageygya. Zyuet ozlotta vagy feſlette tezy. haznalatra
valo zandokot vagy zerelmet. meg erevteleneyty. gyenyerevſegev-
ket taneyt zeretny. Idevt hazonnekevl vagy erdemnekevl el mu-
latny. Sokkeppen iatekokra es trufalaſſokra igyekevzny. Az zent
horakat vagy az zoloſmakat reſten meg vnaſſal mondany es ſyet-
uen mondany. oztan ez vtan keſertetevknek ev vizey be folnak az
zyvnek ev hayoyaban. Ezeket mongyvk nem arra. hog magadat
nehezeytened az engedelmeſſegre. mykoron parancholtatyk ky
menned vilagyakhoz. de hog neked ne legen vigaſſag kyuevl bu-
doſnod. meneben raytad aal. Mendenkoron zereſſed hazban rey-
evzned. hanem ha engedelmeſſeg vagy lelky haznalat ky menny
tegedet kezeytend arra. : — ||

258 XXIX.

Mykoron hazbalol ky menendez. az vchakon igeen ſok fele
ne vigyaz. hog olyat ne laas hog honnan keſerteſſel te Imadſagod-
ban annak vtanna. Es meg bantaſſal azok kepe myat. kyket ot
lattal vagy nezteel. dauid. paraznaſagnak bevneben eſeek. az az-
zonyallatnak oktalan nezeſebevl. kyt az elevt kyl nem keuant
volt. hanem az vtan mynek vtanna oktalan neze. Te zemeyd lege-
nek te feyedben. az az. te gondolatod forgogyek az my vronk ieſus
criſtuſnal. ky zent egy haznak [feye] menden tagaynak feye. vgy
hog ne igyekezzel azokra es. kyk te elevtted vadnak. hanem chak
menere zvkſeg agya. Es oly aytatoſſon es tyztan tery haza. mykent
elevzer ky menteel volt.

XXX.

Bekeſeges legy azokkal kykkel vton vagy egytevt iarz. ne
[legy] fegyel. vagy vyzzaat ne vongy ſoha. bator te iobban tugyad
vagy iobban eſmeryed. hog nem mynt egyebek azt amyrevl zol-
nak bezelnek. hognem mynt az aky bezelly. Auagy ha nem tudod
259 hamar rea enged || te zyuednek chendeſſegeuel. mert az feddeſnek

gyakorta ok adatyk. Gondolyad meg hog ha myg tenen magadban beketelen vagy. ſoha addeg egyebeket nem bekeltethecz. kezgyed elevb tenen magadon. es az vtan egyebeket kevnyeben fegyelmezhecz meg. Mert meg haborodot ember akar myre tanoha az beketelent. Inkab aleytatyk hog beketelenſegbevl mongya neky. hog nem ment eert erkevlchbevl. Mert nagyobban epevltetyk akar ky az bekeſſegnek ev peldayabol. hog nem mynt akar my egyeb okokbol. kyket evnekyk vetnek. vagy vetneel. Mert az iozagos myelkevdet az bevnnel nem taneyt. Az beketelenſeggel ne taneythacz egyebet bekeſſegre. Sem kedeg alazatoſſagra. keuelſeggel. Tarſoſſagos vagy nyayas legy vton. de ne akary lenned feſlevt erkevlchev. Se kedeg ne iar az feſlettekkel. vgy hog imadſagydat meg ne olchad. vagy el ne hagyad az tarſoſſagert valamykoron. : — ||

(XXXI.)

Valaz idevt magadnak. mynd vton mynd haznaal imadkozny 260 es iot gondolny. Ne akaryad magadat meg vnny. vagy el hadny. Ne gondolyad hog az aytatoſſagnak teteleet el akarnad halaztanod. addeg myg hazadban teerneel. Mert ha igeen meg [hydegelev] hydegevlt az aytatoſſagnak forroſagatwl. nehezen leled az vtan eſmeg meg. Mert ky ma nem keez az aytatoſſagra. mas nap jnkab nem lezen. Azt en nem mondom. hog haznak kyuevle olyan nehez vagy [nehe] ert erkevchev lehetneel. mynt ot hon haznaal. de maga te tugyad az te elmedet. hog mynemev zandokra igyekevzevl iora. menebevl lehet iſtennek ev ſegeytſegeuel. : —

(XXXII.)

Emberek kevzevt el tauoztas mynden. ky io pelda nem volna. Iſtennek hyv zolgayat illety. hog ev vranak mendenevt keuannya tyzteſſegeet magaztatny. My kedeg vagyonk iſtennek vduarlo nepey. es mykeppen az hazy atya tyzteltetyk az ev nepenek io voltokbol vagy iamborſagogbol. || Ezenkeppen tugyad. hog valamyt 261 emberek kevzevt myelkevdevnk. eſyk my vronk ieſus criſtuſnak auagy dychyretyre auagy meg vtalaſara. Es myert my vagyonk lelek zerent. emberek kevzyben vettetueen. azert hog my bennevnk meg epevlteſſenek. Azert keueſet haznalnak az my bezedynk. ha nem epevlendnek emberek my io peldankkal. Es ha nem vagyonk oly tevkelleteſſevk. hog embereknek mutathaſſonk ioza-

goknak peldayt. akar chak oltalmazyvk magonkat gonoz peldak-
twl. mely gonozokat zoktonk egyebekben meg fegyelmeznevnk. Az
az. mynt ez velagy hyreket ev nekyk ne hyrdeſſevnk. vagy ne
bezellyevk. es evrevmeſt ne halgaſſwk. Es gyenyerev etkeket my
erettevnk zerzetteket. ne zereſſevnk. Sem lagy agyaat. ſem kedeg
haragnak es vizza viuaſnak zykrayat ne tegyevk. Gonoz bezedev-
ket. es feſlet hevſagos iatekokat ne kezgyevnk vagy ne mongyonk.
vagy ne indohonk. es ieleſben. hog az ev ayandokokbol vagy
262 [adan] adomanyokbol. telhetetlevnek||nek vagy feſuenyeknek ne
neuezteſſevnk vagy ne hyuaſſonk. Mert ezbevl ev nalok meg vtal-
tatonk. ha latyak hog my ezeket keuannyvk vagy telhetetlenevl
kereſſevk. kyknek meg vtalaſaat evnekyk hyrdegyevk predi-
callyvk. : —

(XXXIII.)

Okos legy. vagy magadat oltalmazzad evryzzed. hog fer-
fyakkal azzonyallatokkal ſokat ne zoly. Es ev zyneket orcha-
yokat evrevmeſt ne nezzed. ſem kezeket ne fogdoſſad. Es kevzel
hozyayok ne evly. es evrevmeſt reyayok ne meues. Es ne keres
zegletevket vagy tytok helyeket ev velek zolaſra. Mert az ev
zolaſok myat. ha ſemmy keſertetevk beleed nem ievnenek es.
de maga nem menekevdneel meg. hozzad valo gyanoſagtol es
gonoz hyrnek zepplevetevl. Mely zepplevt nehez el tevrleny.
zegyennel es nehezen tehetevd. Vgy tarchad magadat tyzteſſeggel.
mynden ſerfyvnak vagy azzonyallatnak elevttevk. mynt ha az fer-
263 fyvnak vagy azzonyallatnak || ev hazas tarſa. vagy az te feyedel-
med ot volna. vagy ot evlnẽ. es meg halgatnaya es meg nezneye.
mendeneket kyket te teez vagy mondaz. Es vgy tarchad magadat.
mynt ha valaky oda iutna es latnaya. hog te vele zolaz. es ne ve-
heſſe gyanakodaſnak iegyeet. es ne legen zevkſeeg neked meg
zegyenevlned vagy meg pyrvlnod. vgy mond ezen zent bernald.
Ha az en tanalchomat meg nem vtalod. en tanalchom ez. hog ſoha
egy ferfyvual vagy azzonyallattal ſe zerez nyayaſſagot. bator zer-
zetes vagy meeg zent legen es. Mert bator teſtnek keſertetynek
vezedelme ne kevuetkevzzeek. ky zokot lenny az ollyan nyayaſſag-
bol. gyakorta mykoron nem feeltetyk az gonoz. ky az io kepnek
alatta reytevzyk. meeg az gonoz hyrnek zepplevytevl meg valua
es. ky innen tamad vagy fogonyk. tezen nagy nyvghatatlanſagot

embernek. ez illyen gonoz keuanſag. hogha kedeg imadſagaert
keuanod ev nyayaſ||ſagat es ev eſmeretyt. tugyad hog az ev jmad- 264
ſaga nem evue. Myt haznal azert neked. hog ily nagy vezedelmet
vagy nyomoruſagot zenuench tvrz te zyuedben ev hozza te imadſa-
godnak ideyen. Ez valaztas ezrevl eleg legen. ha akarod zyuednek
bekeſſegeet. es ieles tyzteſſegevdet atyaſyak kevzevt vallanod. El
tauoztaſſad ferſyaknak ev nyayaſſagokat. kevzevnſeggel zeres myn-
den io embereket. Es ſemmyben ky ne valazzad valamelyket tevb-
bytevl nyayaſſagra. Es te zyuedben nagyobban tyztelyed es zereſ-
ſed az iobbakat. az zent leleknek nagyob vagy beueb malaztyaert
ev bennevk. de maga ne akaryad magadat ev velek foglalnod. ha-
nem reuiden es kegyeſſen ev velek bezelueen. Mykoron el nem
tauoztathatod. es akoron es. meg eert erkevlchel egygyevgyevyen
magadat ayanluan ev imadſagogban. ha evk bevlchek leyendnek.
Inkab zerelmeſb vagy keduеſb leez nekyk. ha kedeg vntatok leyend-
nek. iob teneked hog velek magadat ne foglalyad. : — ||

(XXXIV.) 265

Legy meg menekevdueen. vagy meg ment menden keuanſa-
goktwl. menden ez velagy myelkevdetevk[tevk]tevl. menden meg
foglaltataſſoktwl. menden zorgalmaſſagoktwl. Vgy hog te feyedel-
mednek ne legy bantoya. vagy vntatoya aldomas kereſſel. valamyt
dolgoznod vagy myelned. vagy ky menned vilagyakhoz. vagy ad-
nod. vagy venned. Vgy hog zabadon agyad maga[d]at te ſeyedel-
mednek akaratyara. Es valamyt mondand. menden zorgalmatoſ-
ſaggal menden morgaaſ nekevl es neheſſeg nekevl. bantaas nekevl.
vyg orchaual evrevmeſt meg tegyed. Nem vgy mynt nemelyek tez-
nek. kyk ha chak egy kyſdedben. aldomaſnak adaſa meg tagattaſ-
ſeek. az feyedelmnek ev conſcienciaya zerent. leg ottan morognak.
es az feyedelmnek le veteſerevl vagy meg oldaſarol zerzevdnek.
Es ez illyenek nem alkolmaſok zerzetre. es nem meltok iſtennek
orzagara. keues byzodalmad lehet iſten elevt. az engedelmeſſegnek
erdeme||ben. kyt fel fogattaal volt feyedelmednek ev kezeen. ha te 266
beketelenſegednek auagy nyvghatatlanſagodnak vagy morgaſodnak
myatta. kezereytendevd az te ſeyedelmedet vagy erevltetendevd
aldomaſt adny neked. Mely aldomaſ nekevl tegedet akarna lenned.
mert ez koron te nem meegy be az ayton az zent zerzetnek akla-
ban. ky criſtuſnak mondatyk. Mert az criſtus nem ievt ev akarat-

yat tenny. de ev zent atyaeet. Ezenkeppen or es toluay volnaal.
or vagy. mert maſeet. az az akaratodat kyt az ſeyedelmnek attal
volt. ev kedue nekevl el vezed ev tevle. Toluay es vagy. mert ez
illyen gonoz peldaual meg evlevd az egygyevgyevyeket az zele-
devket. : —

(XXXV.)

Hog kedeg jmmar reuiden vegezzem mendeneket. kyket
felyevl meg mondottam. legy aytatos iſtenhez. es te zyuedet ev
neky zerezyed. Te feyedelmydnek legy engedelmes alazatos. es
267 haragot vagy gyevlevſegevt ev || ellenek ne viſely ne tarc. evket
meg ſe vtalyad. ſe meg ne itylyed. ne morog es ev reyayok vagy ev
felevlevk. Az atyafyakkal ſororokkal legy bekes. kemeny beze-
devkre legy tevrev vagy bekeſſeges. es fegyelmre alazatos. Ne ityl
keueſbevl kevnyen. ſe ne legy gyanos. legy zolgalo. mentevl jnkab
nagyobban erevtelenevknek. Es az embery zolgalatokban gyakor-
latoſſon imagy. karban legy fegyelmetes io erkevlchev. [te eteled-
ben] te eletevdben legy okos. es menden teſty zevkſegevkben. io
modot tarto. legy az cellaba evrevmeſt. evreſkevdev bezedevket
tauoztas. laſſan zoly. vigaſſagban io modon legy. Byzon mondo
legy igeen. te bezedyd legenek byzonyok. mynt hytevk vagy eſkev-
ueſevk. Senkyt ne ragalmaz. de meeg jngyen ſe halgaſſad evrev-
meſt. Gyevlevſeget ſenkyhez ne tarch. Ne legy keuely te erkevl-
chevdben. vagy te zodban vagy bezedevdben es. Penzt auagy kaz-
dakſagot gyevlyevl. Zegeenſegevt zereſſed. mendenevt vagy ||
268 mendenekben tauoztaſſad az ferfyakat. meg nyomorvltakon ke-
nyerevly. Tyzta legy mendenekben. es iduezevlt leez. : —

Vegeztetyk zent bernaldnak mondaſa az zerzetes eletrevl. ||

O mely veelhetetlen erevs evleleeſſel evlelteel meg engemet io ieſus. 269
mykoron te zyuedbevl veer ievt ky. te oldaladbol vyz ievt ky. es
teſtedbevl az lelek. O zerelmes iffyv. myt tevtteel. hog illyen keno-
kat zenuedneel. Byzonyal en vagyok te faydalmadnak oka. Ezenh
zent bernalt eſmeg vgy mond. O ember. meg mutatta teneked az
ieſus ev kezeet. hog tegyed azokat. melyeket ev tevt. Meg mutatta
oldalaat. hog erezzed azokat kyket ev erzevt. meg mutatta labayt.
hog oda meny houa ev ment. O edes es keuanatos arneek. ieſuſnak
zarnyay alat. ot vagyon az oda futoknak bator oltalm. es az nyo-
morultaknak edes hyedelm. O ember ha evzue gyevhtevhetted volna.
criſtus verenek le hullo cheppeyt. Nemdee nagy zorgalmatoſſaggal
evryzted volna. Meneuel jnkab kel evryzned az te lelkedet. kyert
criſtus az ev vereet ky evtte. O io ieſus. mely nagy kenokat zen-
uetteel emberekert. zenuettel kemeny igeket. kemenb vereſegevket.
teſtnek kemenſeges ſebeyt. O io ieſus. az te zerelmed nem ireſ-
kevdev. kyk tege||det zeretnek meg nem tevnyvlnak. Az te zerel- 270
med nem el mulando. de evrevk. Az te emlekevzeted meezneel
edeſb. te rolad gondolkodny edeſb hognem az etek. Te rolad zolny.
io etel. tegedet meg eſmerny. iob vigaztalas. Te hozzad ragazkodny
evrek elet. te tevled el valny evrevk halal. kerlek io ieſus. hog
ſemmy ne legen ennekem edes. ſemmy nekem kellemetes ne legen.
ſemmy dragalatos en hozzam ne ragazkogyek. Vtalatoſok legenek
mendenek. te tevlettevl meg valuan. Evrevlny te nalad nekevl
vnyam meg. gyenyerkevtteſſen zomorkodny te eretted. O io ieſus
ha te neked keent kellet zenuedned. es vgy kellet be menned az
te dycheſegedben. my neuolyas bevneſek. mykeppen hyzzevnk be
menny az nem my dychevſegevngben. hanemha elevzer keent
zenuedevnk. O zenuendev zeretet. es zerelmes zenuedet. varuaan.
vonuaan. tevrueen. es el hozuan. O mely meltatlan neuolyaſſag.

271 mely kedues es meg byzonyvlt zeretet. Mely ve||letlen meltoſſag.
mely chodalatos edeſſeg. mely meg gevzhetetlen zeletſeg. dychev-
ſegnek kyralyat meg fezeyteny. az igeen vtalatoſſagos fergech-
keert. ſevt az fergechketevl meg fezeytetny. ky hallot illyen nagy
chodat. auagy ky latot ezhez haſonlatoſt. : —

Ez vtan kezdetyk embereknek kemenſegekrevl. es vgy mond
zent bernald. O adamnak kemen es meg kemenyevlt be dagazvlt
es ertelm nekevl valo fyay. kyket megnem lageyht. enne nagy
kegelmeſſeg. zeretetnek enne nagy langya. zeretetnek il nagy ger-
yedeteſſege. illyen nagy zeretev. ky ad vtalatos hytuan allatokon.
dragalatos gyevngyevket. Myt kellet volna tenny ez zeretevnek. es
megnem tette. Vakokat velagoſeytot. teuelgevket meg tereytevt.
bevneſeket atya iſtenuel meg bekelte evt. kegyetlenevket meg ele-
ueneytevt. : —

Hog az leleknek zeretny kel az vr iſtent. vgy mond zent
272 bernald. O en lelkem zereſſed azt. || kytevl illyen zeretevt vagy.
Igyekevzzeel azhoz. ky igyekevzyk te hozzad. kereſſed az tegedet
kereſeevt. Zereſſed az tegedet zereteevt. kynek zerelmeuel elevl
vagy vetetueen. ky az te zerelmednek oka. O en lelkem zereſſed
azt. ky tegedet ky hozot neuolyaſſagnak vermebevl. es ſaarnak
fenekebevl. Valazzad azt te barattoda. mynden te baratyd felet.
Mykoron mendenek leyendnek teneked meg vontatuan. chak ev
egyedevl targya meg teneked az hyvſegevt. az te eltemeteeſednek
napyan. Mykoron menden baratyd el tauoznak te tevled. ev tege-
det el nem hagy. de oltalmaz tegedet. az ordeyto orozlanyoktvl.
kyknek etelevl zereztetteel. Es el vizen az eſmeretlen orzagban.
es be vizen tegedet az felſev ſyonnak vchayra. Es ot helheztet
tegedet az ev angelyual. az ev felſegenek orchaya elevt. hol hallod
az angely edes enekleeſt. Es ot hallod vigaſſagak enekeet. vigaſ-
ſagnak es idueſſegnek zauaat. hala adaſt es dychyretnek zauat. es
273 evrek alleluiat. O en lelkem fohazko||gyal. geryedeteſſen. hog
iuthas az evrek varaſra. kyrevl illyen nagy dychevſeg mondatot
monduan. Mykent mynden viagadokee. lakodalm vagyon te ben-
ned. O en lelkem. meny. fevld. tenger. es mendenek kyk ev ben-
nevk vadnak. nem zevnnek en nekem mondany. hog zereſſem en
iſtenemet. O bodog vigaſſag. es vigaſſagos bodogſag. latnya az
zenteket. lenny az zentekkel. es lenny zente. latnya iſtent. vallany
iſtent evrekke es touab. O en lelkem. ha menden napon myne-

kevnk kenokat kellene tevrnevnk viſelnevnk. ha pokolnak kennyat kellene hozzv ideyg tevrnevnk. chak hog criſtuſt ev dychevſegeben lathatnoyok. es az zentekhez tarſolkodhatnank. Nem de melto volnae el zenuedny myndent. valamy zomoru. hog il nagy ioban es nagy dychevſegben rezeſek lehetneenk. Azert ellengevdnek az evrdevgevk. zerzyk az ev keſertetevket. tevryk az teſtet az bevhtevk. meg zoreytnak az kemeny ruhak. nehezeyt

TARTALOM.

TIHANYI CODEX.

KAZINCZY CODEX.

HORVÁT CODEX.

CIRCULATE AS MONOGRAPH